

Duke University Medical Center Library
Historical Collection

Howard A. Kelly, M.D.

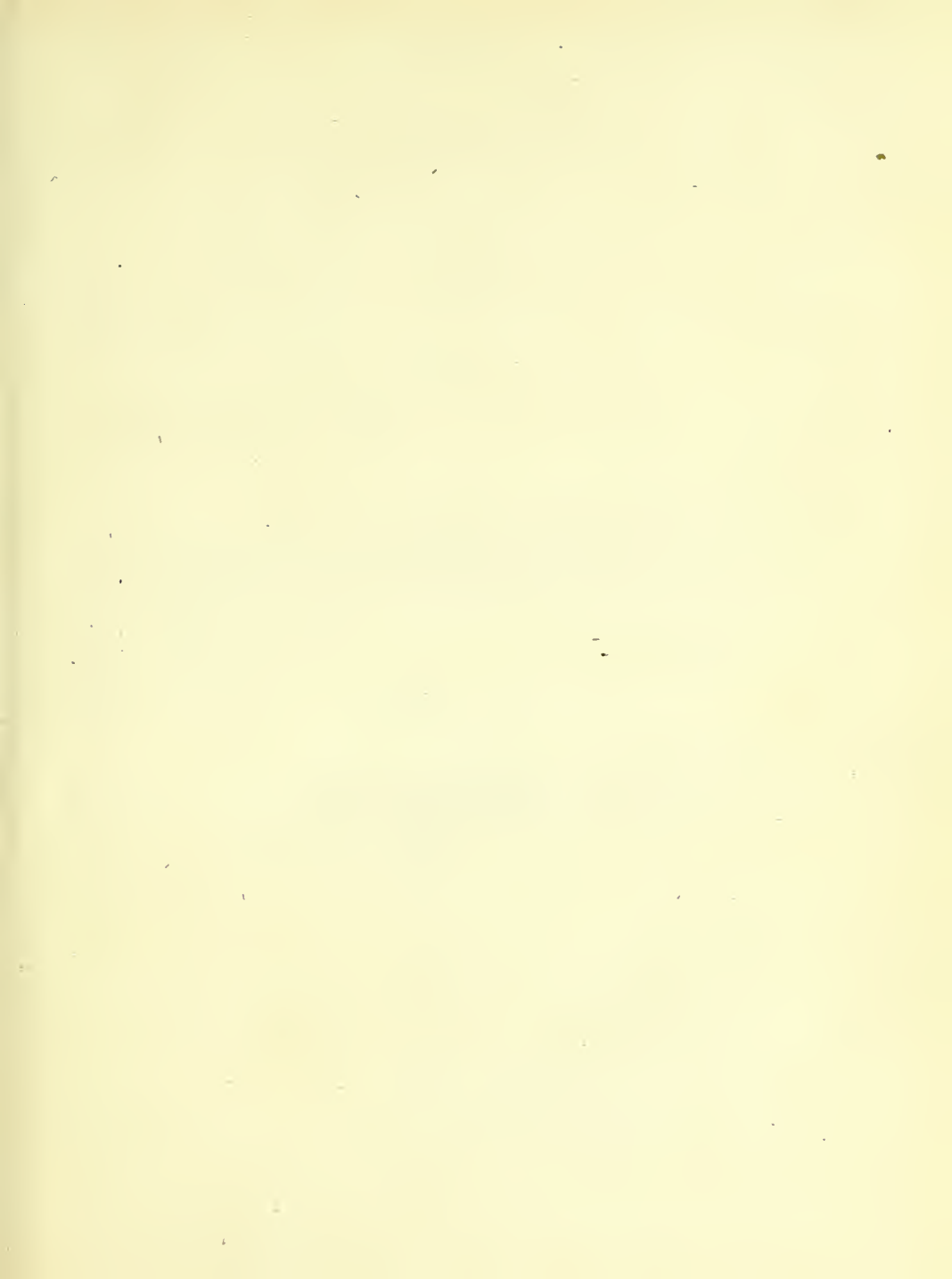
~~WITHDRAWN~~
~~WELCH MEDICAL LIBRARY~~
LIBRARY LIBRARY
OF THE
JOHNS HOPKINS HOSPITAL

GIFT OF

Dr. Howard A. Kelly

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

Digitized by the Internet Archive
in 2016

O R I B A S I I
ANATOMICA

EX

LIBRIS GALENI,

CUM VERSIONE LATINA

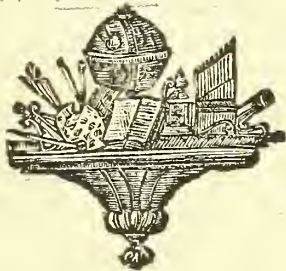
JOANNIS BAPTISTÆ RASARII:

CURANTE

GULIELMO DUNDASS;

CUJUS NOTÆ ACCEDUNT.

Oribasius, 4th cent.
"

LUGDUNI BATAVORUM.

Apud JOH. ARN. LANGERACK.

M D C C X X V.

1735

THE UNIVERSITY OF
ALBANY

LIBRARY
STATE UNIVERSITY OF
ALBANY

ALBANY, N. Y. 12214

PRÆFATIO.

ompendium hocce Anatomix Galeni utile fore spero Artis studiosis & amatoribus: eoque utilius, quod in eo non pauca, quæ hodie in operibus Galeni desiderantur; multa etiam congesta & sub propriis capitibus redacta et disposita, quæ non sine lectione plurima apud Galenum ejusque commentatores inveniuntur; omnia stylo eleganti, utpote Galenico, descripta; & pure anatomica; sine ulla disceptationum farragine, quibus obruit sæpissime Galenus lectorem suum. Atque hanc esse causam crediderim, quare Galenus fordeat adeo hodie medicis & anatomicis, ut paucissimos reperias, nisi professores & artis magistros, qui eum vel inspicere dignentur. Absit tamen, ut laudibus tanti viri detraham! Opus illud eximium & egregium de Usu Partium, ut cætera omittam, nomen famamque ejus tuebitur in æternum. Sed hoc solo nomine illud dico, ut si prolixæ illæ cum sophistis ac sectatoribus rixæ atque altercationes in Galeno displiceant, eo junior anatomicus a lectione Græcorum anatomicorum non absterreatur. Nam eas omnes prætermisit Auctor noster, prætermisit Rufus Ephesius, prætermisit Theophilus: atque hi fere sunt pauci, dempto Polluce & Anonymo Auctore *είσαγωγῆς*, qui supersunt, vel quantum ego novi, in lucem prodire. Lectis etenim hisce, majore cum fructu & facilitate leget Galeni Ad-

P R Æ F A T I O.

ministraciones Anatomicas, & divinum opus de Usu Partium, aliaque ejus Anatomica plane non spernenda.

Sed Præfationis ratio requirit, ut quid potissimum præstiterim in hac editione, dicam. Simulac deprehendi, Oribasium omnia ad verbum fere ex Galeno descripsisse, contuli eum cum Galeno, qua potui diligentia; & ex hac collatione oriuntur adnotationes, quæ textui & versioni subjiciuntur. Comparaveram Romæ librum manuscriptum decimi vel undecimi sæculi de Ossibus ad Tyrones: Hunc cum Auctore meo atque Galeno contuli quoque, atque inde adnotationes huic subjunctæ tractatui. Decreveram de musculis nihil dicere, quoniam tractatus de musculis in Edit. Charterii desumptus est ex Oribasio: sed tot mendas atque errores deprehendi, ut operæ pretium putaverim Galenum iterum adire, ut emendationes ejus auctoritate confirmarem, & lacunas, si fieri posset, supplerem. Quid profecerim, & quem fructum ex eo labore perceperim, lectoris sit judicium. Licet gloriari aliquid de hocce libello? Textum Græcum quam plurimis repurgatum vitiis inveniet lector, vel saltem posse repurgari: nam non omnia correximus, sed quæ leviora præcipue, vel librarii vel typhotetæ credidimus errata.

In versione Rasarii nihil mutavi, quanquam in ea non pauca sunt, quæ rectius verti possent: quia enim incertum est, vitio ingenii, an exemplaris Græci, quo usus fuit Rasarius beneficio Nicolai Sannichelii Novocomensis, in adornanda

da

P R Æ F A T I O.

da versione cespitaverit, ab ea abstinere tutius mihi visum; præsertim cum in ipso illo codice Sam-michelii quædam rectius potuerunt esse scripta, quam in altero, cujus fidem secutus est Morelius; quamvis & hic incertum esse possit, librum Sam-michelii inspexerit Morelius, nec ne. Sane in versione Rasarii pluscula sunt, quæ lectionem ex Galeno a me allatam stabiliunt, & si a Rasario non sunt ex ingenii penu depromta, fidem libri Sam-michelii commendant, saltem in illis: quare ubi versio Rasarii a Græcis Morelianis divertit, lector eruditus eam diversitatem pro exemplaris Græci diversitate aliquando habere potest, & inde conjectatiunculas, quæ textum reddant meliorem, sibi promere. Quod posterius etiam in causa fuit, ut versionem Rasarii intactam reliquerim, neque interpolandam esse duxerim.

Semper cito Edit. Charterii in adnotationibus, & numeri Romani designant tomum, Gothici vero paginam. In tractatu de musculis non designo tomum, nisi locus laudatus non inveniatur in tomo quarto, ex quo omnia fere in tractatu de musculis descripta sunt.

De vita & scriptis Oribasii nihil attinet dicere. Vita ejus extat apud Eunapium; & de vita & scriptis agit accuratissime Cl. D. Fabricius in Bibliotheca Græca multis in locis. Hunc adeat lector, & sibi abunde satisfaciet ea in re.

Hæc monuisse sufficiat: plura adjicere, nunc temporis, & rerum atque occupationum mearum ratio non permittit.

INDEX CAPITUM:

D e Cerebro ejusque Membranis.	Pag. 1
— Cerebri diminutione.	25
— Spinali Medulla.	27
— Oculis.	31
— Naso.	45
— Odoratus instrumento.	49
— Auribus.	53
— Lingua, deque iis, quæ ei sunt adnata.	53
— Larynge & Epiglottide.	57
— Gurgulione.	67
— Aspera Arteria.	ibid.
— Succingente, & thoracem intersepientibus membranis.	71
— Pulmone.	73
— Thymo.	81
— Corde.	ibid.
— Pericardio & de Oesophago.	89
— Ventriculo.	91
— Intestinis.	99
De Peritonæo.	103
De Omento.	105
De Mesenterio.	109
De Pancreate.	ibid.
De Septo transverso.	111
De Jecore.	113
De Liene.	119
De Renibus.	121
De Vesicis.	123
De Vulva.	125
De Pudendis.	127
	De

INDEX CAPITUM.

<i>De Ossibus Capitis.</i>	133
<i>De Osse Jugali.</i>	139
<i>De Ossibus Maxilla Superioris.</i>	141
<i>De Dentibus.</i>	143
<i>De Maxilla Inferioris Ossibus.</i>	ibid.
<i>De Osse Lambdoide.</i>	145
<i>De Spina.</i>	147
<i>De Osse Sacro.</i>	151
<i>De Coccyge, id est, Cuculo Osse.</i>	153
<i>De Ossibus Thoracis.</i>	153
<i>De Ossibus Scapularum.</i>	155
<i>De Jugulis.</i>	157
<i>De Manu & Brachio.</i>	ibid.
<i>De Cubito.</i>	159
<i>De Brachiali.</i>	161
<i>De Metacarpio & Digitis.</i>	ibid.
<i>De Ossibus nomine vacantibus.</i>	163
<i>De Femore</i>	165
<i>De Tibia.</i>	ibid.
<i>De Patella.</i>	167
<i>De Ossibus Pedis.</i>	ibid.
<i>De Musculis Labrorum.</i>	171
<i>De Musculis, sub Colli cute latentibus ac buccas moventibus.</i>	ibid.
<i>De Nasi Musculis.</i>	173
<i>De Musculosa Frontis Natura, quae sub cute est.</i>	175
<i>De Musculis Oculorum.</i>	177
<i>De Musculis Palpebras moventibus.</i>	179
<i>De Musculis Maxillam inferiorem moventibus.</i>	183
<i>De Musculis, qui a capite in scapulas inseruntur.</i>	187
<i>De</i>	

INDEX CAPITUM.

<i>De Musculis Scapulas moventibus.</i>	191
— <i>Caput moventibus.</i>	193
— <i>Asperæ arteriæ.</i>	201
<i>De Propriis Laryngis Musculis.</i>	203
— <i>Musculis Ossis Lambdoeideos, quod etiam hyo-</i> <i>ides nominatur.</i>	205
<i>De Musculis moventibus Linguam.</i>	207
— <i>Faucium.</i>	209
— <i>Collum moventibus.</i>	211
— <i>in simis scapular. Thoracem dilatantibus.</i>	213
<i>De Musculis Humeri articulum moventibus.</i>	215
<i>De Parvo Musculo, qui in articulat. humeri est.</i>	219
<i>De Musculis, Articulationem, quæ in Gibbo Cubiti</i> <i>est, moventibus.</i>	ibid.
<i>De Cubiti Musculis.</i>	223
<i>De Musculis, qui in summa sunt manu.</i>	227
— <i>qui sub Claviculis sunt.</i>	229
— <i>Thoracis.</i>	231
— <i>Spinæ.</i>	233
— <i>Abdominis.</i>	235
— <i>in Testes descendentibus.</i>	237
<i>De Musculo, qui in collo Vesicæ est.</i>	239
<i>De Musculis Pudendi & Sedis.</i>	ibid.
— <i>Coxendicis Articulationem moventibus.</i>	243
— <i>Genu in Articulationem moventibus.</i>	247
— <i>qui in Tibia insunt, a quibus totus pes & di-</i> <i>giti moventur.</i>	251
— <i>qui sunt in Pedo.</i>	255
<i>De Nervorum distributione.</i>	259
<i>De Nervis, a spinali Medulla nascentibus.</i>	277

ΟΡΙΒΑΣΙΟΥ
ΑΝΑΤΟΜΙΚΑ

ΕΚ ΤΩΝ ΓΑΛΗΝΟΥ.

ΤΩΝ ΟΡΙΒΑΣΙΟΥ

ΙΑΤΡΙΚΩΝ ΣΥΝΑΓΩΓΩΝ

ΕΚ ΤΩΝ ΓΑΛΗΝΟΥ

ΤΑ ΑΝΑΤΟΜΙΚΑ.

ΠΕΡΙ ΕΓΚΕΦΑΛΟΥ ΚΑΙ ΜΗΝΙΓΓΩΝ.

ὕμνωσας ἐπιτηδείως τὸν ἐγκέφαλον, ὄφει τὴν σκληρὰν μηνίγγα ¹ κατὰ τὸ μῆκος αὐτῆς μέσον, πολὺ παχυτέραν γε φαινομένην, ἐγκαταβαίνουσάν τε μέχρι τινὸς οὕτω, καθ' ὃ μάλιστα μέρος ἐστὶν ἐν τῷ κρανίῳ τῶν ραφῶν ἢ μέση· κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν τρόπον ὑπὸ τῆ λαμβδοειδεί ραφῇ τὴν παχεῖαν μηνίγγα δεῶσι, διπλουμένην τε ἅμα, καὶ μέχρι τινὸς ἐγκαταβαίνουσάν τῷ ἐγκεφάλῳ· φανούνηται δὲ σοὶ καὶ αἱ φλέβες ἀνίσχουσαι δι' αὐτῆς, ἑκατέρωθεν μία κατὰ τὴν πλευρὰν τῆς λαμβδοειδοῦς ραφῆς· ἐνταῦθα δὲ ἀλλήλαις εἰς ταῦτόν ἤκουσιν αὐταί, σχεδὸν μὲν τοῦτο τὸ χωρίον ὑψηλότατον φαίνεται τῶν πέριξ, ² οὐκ ἴσον δ' ἀπ' αὐτοῦ τό, τε πρόσω καὶ τοῦπίσω ³ τῶν κατὰ τὸν ἐγκέφαλον μορίων· ⁴ ἀλλὰ τὸ πρόσω παμπόλλω

Σ. **Κ**ατὰ τὸ μῆκος αὐτῆς μέσον, πολὺ παχυτέραν γε φαινομένην] Gal. IV. 187. κατὰ τὸ μῆκος αὐτῆς μέσον ἰαυτῆς πολὺ παχυτέραν φαινομένην. Utrumque bonum est. 2. ἐκ ἴσου δ' ἀπ' αὐτῆς τό,] Gal. εαδ.

ORIBASII

COLLECTANEORUM

ARTIS MEDICÆ LIBER,

QUO TOTIUS CORPORIS HUMANI SECTIO EX-
PLICATUR EX GALENI COMMENTARIIS.

DE CEREBRO EJUSQUE MEMBRANIS.

Cerebrum diligenter commodeque nudandum in primis est : quod ubi feceris , membranam duram juxta mediam ipsius longitudinem multò crassiolem videbis , atque ita ad aliquem locum usque descendente , qua potissimum parte media calvariæ suturarum habetur : eodemque modo sub futura labdoide crassam membranam duplici plexu firmatam simul & cerebrum aliquatenus ingredientem conspicias. Venæ quoque per ipsam utrinque singulæ juxta futuræ labdoidis latera excurrunt. Ubi verò hæ in idem inter se conveniunt , is locus est fere altissimus eorum qui in orbem circumjacent : nec etiam æqualis ab eo tum anterior tum posterior cerebri pars existit , sed anterior est multo

ead. p. Ed. Char. & Basil. *ἐκ ἴσου δ' ἐπ' αὐτῆ τό.* Ald. ut hic , *ἐκ ἴσου δ' ἀπ' αὐτῆ τό.* quod versiones tam Rafarii quam Charterii firmant : & ita esse legendum ex Anatomia patet.

3. τῶν κατὰ τὸν ἐγκέφαλον μορίων]
Gal. ead. p. τῶν κατὰ τὸν ἐγκέφαλον
ἐστὶ μορίων. nullus dubito quin exci-
derit ἐστὶ.

4. ἀλλὰ τὸ πρόσωπα μὲν ἄλλα μείζον]
Gal.

πόλλω μείζον. ἐπὶ δὲ τὸ μετεωρότατον τοῦτο καὶ ἡ ἑτέρα δι-
 πλὴ παραγίνεται τῆς παχείας μνήγγος, ὥστε φαίνεσθαι
 τετραπλασίαν τῷ πάχει¹ τῶν ἄλλων ἀπάντων μερῶν ὅσα
 περιλαμβάνει² τὸν ἐγκέφαλον κύκλω. καὶ μὲν δὴ καὶ φλέψ
 ἄλλη τρίτη παρὰ ταῖς εἰρημέναις δύο, κατὰ τὸ μήκος ἐκ-
 τέταται πρόσω φερομένη³ τί γὰρ ἂν ἄλλο τις ἢ φλέβα
 καλέσει τὸ τοιοῦτον ἀγγεῖον, ἐν ᾧ φαίνεται περιεχόμενον
 αἷμα. θεάσῃ τε τὴν κοιλότητα, ⁴ οὐ τὴν τῆς φλεβὸς ἐχού-
 σης χιτῶνα, συναναβαίνοντα διὰ τῶν ὀστέων τῆς κεφαλῆς·
 ἀλλ' ὅταν πρῶτον αἱ φλέβες προσάψωνται τοῦ κρανίου, δι-
 πλουμένην τε κατ' αὐτὸ τὴν παχεῖαν μνήγγα, ⁵ μετὰ
 τοῦ συριγγουῦσθαι τὴν ἔνδον χώραν, εἰς ἰδέαν ἀγγείου δε-
 χομένην τὸ αἷμα, καὶ φυλάττουσαν οἶον παρέλαβεν. ἐνθάδε
 συμβάλλουσιν ἀλλήλαις αἱ δύο φλέβες, ἢν τινα χώραν ὁ
 Ἡρόφιλος ὀνομάζει ληνόν·⁶ ἔστι δὲ αὐτὴ ἢν ἐκεῖνος ὀνομά-
 ζει, διὰ βάθους μᾶλλον· ἐπιτολῆς δ' ἑτέρα συμβολὴ φλε-
 βῶν μικρῶν ἐπικειμένη τῇ ληνῷ κατὰ τὴν παχεῖαν ὡσαύτως
 μνήγγα γεγενημένη·⁷ ἀποφύεται δὲ κατ' ἐκεῖνο τὸ μέρος
 ἔνθα συμβάλλει ἡ λαμβδοειδὴς ῥαφὴ τοῖς λεπιδοειδέσιν ὀσ-
 τοῖς. ἡ δὲ λεπτή μνήγγξ, στηρίζει μὲν ἅμα τὸν ἐγκέφαλον
 καὶ

Gal. ead. p. ἀλλὰ τὸ πρόσω παμπόλ-
 λω μείζει. Sed nostra lectio, quam
 firmat Rafarius, haud dubie prae-
 ferenda est.

1. τῶν ἄλλων ἀπάντων μερῶν ὅσα]
 Gal. IV. 187. τῶν ἄλλων ἀπάντων με-
 ρῶν ἑαυτῆς ὅσα. multo melius.

2. τὸν ἐγκέφαλον κύκλω] Gal. ead.
 p. τὸν ἐγκέφαλον ἐν κύκλω. plenius.

Ibid. καὶ μὲν δὴ καὶ φλέψ] Gal.
 ead. p. καὶ μὲν τοι καὶ φλέψ. quod
 magis arridet.

3. τί γὰρ ἂν ἄλλο τις ἢ φλέβα κα-

λήσει] Gal. ead. p. τί γὰρ ἂν ἄλλο
 τι ἢ φλέβα καλέσει. melius καλε-
 σει. Edd. Chart. & Basil. ἄλλο τῆ.
 male. Ald. ἄλλο τις.

4. Οὐ τὸν τῆς φλεβὸς ἐχούσης χι-
 τῶνα] Gal. ead. p. οὐ τὸν τῆς φλεβὸς
 ἐχούσας χιτῶνα. ἐχούσας, ut refera-
 tur ad κοιλότητας. auctor noster uti-
 tur singulari, κοιλότητα. quare scri-
 bendum οὐ τὸν τῆς φλεβὸς ἐχούσαν
 χιτῶνα, ut ἐχούσαν referatur ad κοι-
 λότητα, quod praecedit. Rafarius
 tamen videtur legisse κοιλότητας.

5. μετὰ

multo major. Verum ad id quod habetur elatissimum, accedit etiam altera crassæ membranæ conduplicatio, ut aliarum partium omnium quæ cerebrum in orbem comprehendunt, crassitie quadrupla esse videatur: quum etiam tertia alia vena præter duas antedictas, per longitudinem porrigitur, in anteriora excurrens. Quid enim aliud quam venam appellabis ejusmodi vas quo sanguinem contineri apparet? Videbis autem ipsas cavitates non habere venæ tunicam quæ simul per ossa capitis ascendat: sed quum primùm venæ calvariam attingunt, crassam membranam ibidem duplicari, internamque regionem instar fistulæ sinuatam in vasis formam sanguinem recipere, & qualem acceperit conservare. Ubi verò duæ venæ invicem congregiuntur, eam regionem Herophilus ληνόν, hoc est torcular, nominavit. Ea porrò quam ipse sic vocat, magis profunda; altera verò venarum exiguarum torculari incumbentium congressio in superficie est sita: quæ prope crassam membranam non fecus est facta. Cæterum hic processus in ea parte oritur ubi futura labdoιδης squamatis ossibus connectitur. At tenuis membrana stabilit simul ac tegit cerebrum, &

5. μετὰ τῆ συριγγούσθαι τὴν ἔνδοσ χάραν, εἰς ἰδίαν ἀγγείου] Gal. ead. p. Edit. Charter. μετὰ τῆ συριγγούσθαι τὴν ἔνδοσ χάραν εἰς ἰδίον ἀγγείον. Lectio nostra, quam versione sua firmat Rasarius, est vera & genuina. Charterium in errorem induxerunt Edd. Ald. & Basil. utraque enim legit εἰς ἰδίον ἀγγείου. nam sinus de quo hic sermo, non est vas diversum a dura meninge, sed pars ipsius. Optime Rasarius *instar fistulæ sinuatam in vasis formam*. μετὰ τῆ συριγγούσθαι εἰς ἰδίαν ἀγγείου.

6. ἔσι δὲ αὐτὴ ἢν ἐκεῖνος ὀνομάζει] Gal. IV. 188. ἔσι δ' αὐτὴ μὲν ἢν ἐκεῖνος οὕτως ὀνομάζει. melius. sine dubio excidit μὲν: nam sequitur ἐπιπολῆς δ' ἐτέρα. Hanc oppositionem particularum μὲν, δὲ ament Græci, ut satis notum.

7. ἀποφύεται δὲ κατ' ἐκεῖνο τὸ μέρος] Gal. ead. p. ἀποφύεται δ' εἰρημένη λεπτὴ τῆς μνήγιγγος ἀπόφυσις ἢ ἐπιπολῆς κατ' ἐκεῖνο τὸ μέρος. Crediderim hic loci Oribasium Epitomatorem egisse potius, quam contextum esse hiulcum.

καὶ σκέπει, ¹ καὶ προσέτι σύνδεσμος γίνεται τῶν κατ' αὐτὸν ἀγγείων ἀπάντων· ἔοικε γὰρ ἐμβρίου χορίῳ, καὶ μεσαραίῳ ζώου. καὶ γὰρ ἐκείνων ἐκάτερον ἐκ πολλῶν ἀρτηριῶν καὶ φλεβῶν ἐγγὺς ἀλλήλαις κειμένων, ὑμένι τε λεπτῷ τὰ μεταξὺ διαστήματα συνυφασμένων, ἐγένετο· καὶ ἡ μήνιγξ ὡσαύτως ἀπάσας συνδέει τὰς κατὰ τὸν ἐγκέφαλον ἀρτηρίας καὶ φλέβας· οὐ περιέχει δὲ μόνον τὸν ἐγκέφαλον, ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦ βάθους αὐτοῦ διαδύεται, καὶ πάντῃ διεξέρχεται, καὶ ὅλον αὐτὸν διαπλέκει, πανταχόσε τοῖς ἀγγείοις παρεκτεινομένη μέχρι τῆς ἔνδον εὐρύτητος τῶν κοιλιῶν. ἔστι μὲν οὖν καὶ ἡ παχεῖα μήνιγξ τοῦ ἐγκεφάλου σκέπασμα· μᾶλλον δὲ οὐχ ἀπλῶς σκέπασμα χρὴ καλεῖν αὐτὴν, ἀλλ' οἷον ἀμυντήριόν τι πρόβλημα ταῖς τοῦ κρανίου προσβολαῖς ἐγκείμενον· ² ἀλλ' ἤγε λεπτὴ σύμφυτον αὐτοῦ σκέπασμα· ³ καὶ γὰρ δὴ καὶ ἀφείσθηκεν ἀπ' αὐτῆς ἡ παχεῖα, τοῖς διεκπίπτουσιν ἀγγείοις μόνοις συνεχομένη. προτέρα μὲν οὖν ἡ λεπτὴ μήνιγξ, ⁴ ἐπ' αὐτῇ δὲ παχεῖα γέγονεν, ὅσον ὀστοῦ μαλακωτέρα, τοσοῦτον τῆς λεπτῆς σκληροτέρα· ὅσον δὲ ταύτης ἡ λεπτὴ ἔστι μαλακωτέρα, τοσοῦτον ἐκείνης ὁ ἐγκέφαλος· ἡ μὲν οὖν χοροειδῆς μήνιγξ σύμφυτόν ἐστιν ἐγκεφάλου σκέπασμα, καθά περ τι δέρμα ζώου. ταύτης δὲ ἡ παχεῖα, ⁵ σύμφυτον μὲν οὐκ ἔστι, πολλαχόθι δὲ συμφυές. ταύτη δὲ αὐτὴ πάλιν τῇ παχεῖα τὸ περικείμενον ἔξωθεν ὀστοῦν,

1. καὶ προσέτι σύνδεσμος γίνεται] Gal. IV. 495. καὶ πρὸς τούτοις ἔτι σύνδεσμος γίνεται.

2. ἀλλ' ἤγε λεπτὴ σύμφυτον αὐτῆς σκέπασμα] Gal. p. 496. ἀλλ' ἤγε λεπτὴ σύμφυτόν ἐστιν ὄντως αὐτῆς σκέπασμα. Forte omisit auctor noliter hęc verba ἐστὶν ὄντως.

3. καὶ γὰρ δὴ καὶ ἀφείσθηκεν ἀπ' αὐτῆς

τῆς ἡ παχεῖα] Gal. ead. p. καὶ γὰρ δὴ καὶ ἀφείσθηκεν ἀπ' αὐτῆς ἡ παχεῖα. Nullus dubito quin lectio nostra sit præferenda. Paulò infra ubi loquitur de pia meninge hæc verba habemus: ταύτης δὲ ἡ παχεῖα, σύμφυτον μὲν ἐκ ἑστὶ, πολλαχόθε δὲ συμφυές. Secundum Galeni doctrinam debebat esse spatium aliquod inter

& præterea vasa quæ in ipso sunt, ligat omnia. Est autem similis secundis fætuum, & animalis mesaræo: siquidem utrumque horum ex multis arteriis atque venis sibi ipsis propinquis, & membrana tenui intermedia spatia contextente factum est, ad eundemque modum membrana omnes cerebri arterias & venas connectit: eaque non modo cerebrum complectitur, verum etiam in profundum ejus sese insinuat, ac in omnes partes pervadit, totumque pertexit, ac quoquo versus se ad internam usque ventriculorum capacitatem extendit. Est etiam cerebri tegumentum crassâ membrana; aut potius non simpliciter tegumentum nominari debet, sed quoddam veluti propugnaculum propulsandis calvariæ offensionibus objectum. At tenuis membrana innatum ejus operimentum est. Crassâ enim ab eo se juncta est, tantum vasculis exidentibus cohærens. Itaque tenuis membrana prius, deinde verò dura fuit locata, quæ quanto est ossè mollior, tanto est tenui durior: quanto verò tenuis est hac mollior, tanto cerebrum est tenui mollius. Quibus quidem fit rebus ut choroidis membrana innatum cerebri operimentum sit, ut in animali corium. Hujus præterea crassâ non est illa quidem innatum operimentum, sed multis tamen locis adhærescit. Ipsi rursus crassæ integumentum est os extrinsecus circumdatum, quod

inter meningas, ut tenuis membrana rite pulsaret. p. 483. ἡ βλάβη γίνεται, καὶ μάλιστα τῇ λεπτῇ πλείστας ἐν αὐτῇ φλέβας τε καὶ ἀστηρίδας ἐχούσῃ, καὶ διὰ παντὸς ὄλη σφυσίση. Quibus autem vasculis dura meninx cum cerebro cohæret, prorsus ignoro.

A. ἐπ' αὐτῇ δὲ παχίᾳ γίγνεται] Gal.

ead. p. ἐπ' αὐτῇ δὲ ἡ παχίᾳ γίγνεται. melius.

5. σύμφυτος μὲν ἐκ ἑσσι] Gal. ead. p. σύμφυτος μὲν ἐκ ἑσσι. forte errore typographico.

Ibid. πολλαχόθεν δὲ συμφυῆς.] Gal. ead. p. πολλαχόθεν μὲν τῶ συμφυῆς. forte μὲν τι πρὸ μὲν τοι.

τοῦν, ὃ δὴ καὶ κρανίον ὀνομάζουσι, καθά πέρ τι κρανὸς ἐπί-
 καται τῇ μήνιγγι δὲ τὸ κρανίον σύμφυτον οὐκ ἐποίησεν ἡ φύ-
 σις, εἰς ἀσφάλειαν δ' αὐτῆς δεσμὸν ἐτεχνήσατο· τίνες οὖν
 οἱ δεσμοὶ τῆς μήνιγγος; αὐτῆς ἀποφύονται λεπτοὶ τινες ὑ-
 μένες·¹ ὁδοὶ δ' ἐν αὐτοῖς, ὥστε διεκπίπτειν ἐκτὸς, αἱ ρα-
 φαὶ τῆς κεφαλῆς εἰσὶ. περιτεινόμενοι γὰρ οὗτοι,² περὶ τὸ
 καθ' ἑαυτὸν ἕκαστος μέρος, ὅθεν ἀνέσχεν ἐντεῦθεν τε προϊόν-
 τες ἀπαντῶσιν ἀλλήλοις, καὶ συνάπτονται, καὶ συμφύου-
 νται, καὶ τελείως ἐνοῦνται, καὶ σχεδὸν ἕνα γεννώσιν ὑμένα
 τὸν περικρανίον ὀνομαζόμενον. αὐτὴ δὴ μήνιγξ ἡ παχεῖα τὸ
 κρανίον ὑπέζωκεν·³ ὃ δὲ ἐγκέφαλος ἐν τῷ διαστέλλεσθαι
 [τεκαῖ συστέλλεσθαι] προσέρχεται τε καὶ ἀποχωρεῖ κατὰ
 τὴν μεταξύ χώραν τὴν κενὴν· αὐτὸς δὲ ὁ ἐγκέφαλος, τὴν
 μὲν οὐσίαν ὁμοιότατός ἐστι τοῖς νέρυοις, ὧν ἐμελλεν ἀρχὴ
 γενήσεσθαι, πλὴν ὅτι μαλακώτερος αὐτῶν ὑπάρχει καὶ αὐτοῦ
 δὲ, μαλακώτερος μὲν ὁ πρόσθεν, σκληρότερος δὲ ὁ λοιπός,
 ὃν ἐγκράνιον καὶ παρεγκεφαλίδα καλοῦσιν οἱ ἀνατομικοὶ· καὶ
 διείργασθον ἐν διπλομένη τῇ σκληρᾷ μήνιγγι κατὰ μόνον
 τὸν ὑπὸ τῇ κορυφῇ τῆς κεφαλῆς κείμενον πόρον,⁴ καὶ τὸν
 κατὰ τὸν περιέχοντα σῶμα συναπτομένῳ κοιλίαι δὲ τοῦ
 ἐγκεφάλου, δύο μὲν εἰσιν αἱ πρόσθιοι, τὴν εἰσπνοὴν, καὶ
 τὴν ἐκπνοὴν,⁵ καὶ τὴν φύσιν ἐργαζόμεναι τὴν ἐγκεφάλου·
 δέδεικται γὰρ ἐτέρωθι περὶ τούτων· ἀποδέδεικται δὲ καὶ
 ὅτι προκατεργάζονται τε καὶ ὁ προπαρασκευάζουσιν αὐταὶ
 τὲ

1. ὁδοὶ δ' ἐν αὐτοῖς] Gal. IV. 497.
 ὁδοὶ δ' αὐτοῖς. recte.

2. περὶ τὸ καθ' ἑαυτὸν ἕκαστος μέρ-
 ος] Gal. ead. p. περὶ τὸ καθ' ἑαυτὸν
 ἕκαστον μέρος. Sine dubio nostra est ve-
 tra lectio.

3. ὃ δὲ ἐγκέφαλος ἐν τῷ διαστέλλε-
 σθαι, προσέρχεται τε καὶ ἀποχωρεῖ]

Gal. IV. 189. ὃ δ' ἐγκέφαλος, ἐν τῷ
 διαστέλλεσθαι τε καὶ συστέλλεσθαι προ-
 σέρχεται τε καὶ ἀποχωρεῖ. Quae un-
 cinis inclusi, non dubitavi in tex-
 tum recipere; sic enim fieri debere
 & Gal. doctrina, & loci sententia
 requirit.

4. καὶ τὸν κατὰ τὸν περιέχοντα σῶ-
 μα

quod κράνιον appellant, quod quasi κράνος, hoc est galea quædam superjaceat: sed quum natura connatam cranio membranam face-
re non posset, multa vincula ad ejus securitatem est machinata:
Quænam inquam hæc sunt vincula? ab ipsâ membrana exoriun-
tur tenues membranæ quædam: viæ autem, ut foras erumpant,
futuræ capitis sunt. Hæc enim vincula extenduntur, singula
versum cranii partem sibi directam, unde originem traxe-
runt, atque inde progressa, sibi mutuò concurrunt, & de-
cussantur & coalescunt, & plane in unum conducuntur com-
munemque ex seipsis omnibus membranam procreant, quæ
περικράνιος nominatur. Hæcque ipsâ crassa membrana cranium
succingit: cerebrum verò dum attollitur & submittitur, ac-
cedit & recedit pro inanis loci, qui intermedius est, ratione.
Ipsùm verò cerebrum substantia est nervis simillimum, quo-
rum futurum erat principium, nisi quod illis est mollius:
ac mollius quidem anterius, durius verò posterius; quod ἐγ-
κράνιον καὶ παρεγκεφαλίδα etiam anatomici nuncupant: quæ
dura membrana duplicata dirimuntur, & per solum meatum,
qui sub capitis vertice est, ac per corpora meatum ipsùm
ambientia conjunguntur. Ventriculi autem cerebri duo
sunt anteriores, inspirationem expirationemque & efflationem
ex cerebro facientes, quod alibi demonstravimus: ubi etiam
probatum a nobis est, eosdem prius conficere ac præparare
spiri-

μα συναπτημένα.] Gal. IV. 489. καὶ τὰ τῆτον περιέχοντα σώματα συνάπτησθον. Lectio proba, quam firmat Rafarius. Scribe itaque καὶ κατὰ τὰ ταῦτον περιέχοντα σώματα συναπτημένα.

5. καὶ τὴν φύσιν ἐργαζόμεναι τὴν ἐγκεφάλου.] Gal. IV. 497. καὶ τὴν

ἐκφύσησιν ἐργάζονται τὴν ἐξ ἐγκεφάλου. Hæc lectio magis aridet, retento participio ἐργαζόμεναι.

6. προπαρασκευάζουσι αὐταὶ τὸ ψυχικὸν πνεῦμα.] Gal. ead. p. προπαρασκευάζουσι αὐτῶ τὸ ψυχικὸν πνεῦμα. Utrumque recte. αὐταὶ referunt ad κοιλίαι, αὐτῶ ad ἐγκέ-
φαλον,

τὸ ψυχικὸν πνεῦμα·¹ καὶ μέντοι καὶ ὅτι τοῖς κάτω μέρεσι σφῶν αὐτῶν τοῖς πρὸς τὰς ρῖνας, ἅμα μὲν ὁσφρητικὸν ἔστιν ὄργανον, ἅμα δὲ οἷον ὀχετός τις εἰς περιττωμάτων ἐκροήν ἐπιτίθειος. μία δὲ ἦ ἐν τῇ παρεγκεφαλίδι, τὸ κατεργασμένον ἐν ταῖς προσθίοις ψυχικὸν πνεῦμα μεταλαμβάνουσα· διὸ καὶ ἀναγκαῖον ἦν γενέσθαι τινα πόρον ἐξ ἐκείνων εἰς ταύτην. ἀτὰρ οὖν καὶ φαίνεται μέγιστος ὁ ἀπὸ τῶν ἔμπροσθεν κοιλιῶν εἰς αὐτὴν ἐμβάλλον πόρος. καὶ κατὰ τοῦτό γε μόνον ἢ σύμφυσις ἔστι τῇ παρεγκεφαλίδι πρὸς τὸν ἐγκέφαλον· οὕτω γὰρ ἑκατέραν αὐτοῦ τὴν μοῖραν ἔθος ἔστι καλεῖν τοῖς περὶ τὸν Ἡρόφιλον· τὴν δὲ ὀπίσθεν, παρεγκεφαλίδα. διαιργόμενος οὖν ἀπὸ τῆς παρεγκεφαλίδος, ὡς καὶ πρόσθεν εἴρηται, τῇ τῆς παχείας μήνιγγος διπλώσει² δέομενος δὲ καὶ καθ' ἕν τι συναχθῆναι μέρος, ἕνεκα τῆς τοῦ προειρημένου πόρου γενέσεως, εἰς μίαν πρότερον χώραν τὰς κοιλίας ἀμφοτέρας ἐπεράτωσε, ἣν δὴ τετάρτην ἔνιοι τῶν ἀνατομικῶν ἀριθμοῦσι τοῦ παντὸς ἐγκεφάλου κοιλίαν. ἐκ ταύτης γὰρ τῆς κοιλότητος ὀρμώμενος ὁ πόρος, ἐκδεχόμενός τε τὸ περιεχόμενον ἐν αὐτῇ πνεῦμα, διαπέμπει τῇ παρεγκεφαλίδι. τὸ δ'³ ὑπὲρ τὴν κοιλότητα μέρος ἐγκεφάλου, καθάπερ οἰκίας ἰς ὄροφος,⁴ εἰς κοίτης σφαίρας ἐπιφάνειαν περιαγόμενον, οὐκ ἂν ἀλόγως δόξειεν ὀνομάσθαι καμάριόν τε καὶ ψαλιδοειδές· ὅτι καὶ τὰ τοιαῦτα τῶν οἰκοδομημάτων ἔθος ἔστι τοῖς ἀρχιτεκτονικοῖς καμάρας τε καὶ ψαλίδας ὀνομάζειν. τὸ δὲ κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ συνάπτοντος τὴν μέσην κοιλίαν πόρος πρὸς τὸν ὀπίσθιον ἐγκέφαλον ἐπικείμενον σῶμα, τὸ πρὸς τῶν ἀνατομικῶν ὀνομαζόμενον κωνάριον, τὴν μὲν

φαλον, cujus in præcedentibus meminerat.

1. καὶ μέντοι καὶ ὅτι.] Gal. IV. 437. καὶ μὲν δὲ καὶ ἔτι.

2. δέομενος δὲ καὶ καθ' ἕν τι συναχθῆναι μέρος] Gal. IV. 498. δέομενος, καὶ καθ' ἕν τι συναφθῆναι μέρος. Verbum συναφθῆναι magis placet hic

spiritum animale cerebro, ut etiam infernis ejus partibus quæ ad nares spectant, olfaciendi instrumentum esse, & simul veluti ductus & canalis ad excrementorum effluxionem accommodati viam præstare. Unus autem ventriculus in cerebello est, qui spiritum animale in anterioribus ventriculis confectum transmittit: quamobrem unum meatum ab his ventriculis in hunc pertinere fuit necesse. Quocirca meatus qui ab anterioribus ventriculis in ipsum prorumpit, maximus conspicitur: per quem solum parencephalis est cum cerebro connexa. Sic enim utramque partem appellare Herophilus consuevit, & posteriorem partem *παρεγκεφαλίδα* vocat. Quum igitur cerebrum (ut ante diximus) a parencephalide crassæ membranæ duplicatione sit diremptum, ipsumque oporteat aliqua ex parte illi conjungi, ut ante dictum meatum generaret, in unum prius locum utrosque ventriculos terminavit; quem etiam quartum totius cerebri ventriculum aliqui anatomici vocant: ex hac namque cavitate profectus meatus, spiritumque ea contentum excipiens, parencephalidi transmittit. Pars autem cerebri quæ supra cavitatem est, veluti domus tectum quoddam in cavæ sphæræ superficiem circumacta, non immerito videtur appellata *καμάριον ἢ ψαλλιδοειδές*, quod hujus generis ædificia architecti *καμάρις ἢ ψαλλίδα*, hoc est testudines & fornices, solent nominare. Corpus verò hoc quod ad principium meatus est fitum, qui ventriculum medium cum posteriore cerebro jungit,

hic loci, quam *συναχθῆναι*.

melius.

3. *ὑπὲρ τὴν κοιλότητα*] Gal.
ead. p. *ὑπὲρ τὴν κοινὴν κοιλότητα.*

4. *εἰς κοίλης σφάιρας*] Gal. ead.
p. *εἰς κοίλην σφαιρας.*

B 2

I. ὅσον

μὲν οὐσίαν ἐστὶν ἀδὴν, καὶ τὸ σχῆμα κώνω μάλιστα παρα-
 πλήσιον, ¹ ὅθεν αὐτῷ καὶ τούνομα. τοῦτον τὸν τῷ κώνω πα-
 ραπλήσιον ἀναπληροῦντα τῆς μεγάλης φλεβὸς τὴν σχίσιν,
 ἀφ' ἧς ἅπαντα δὴ σχεδὸν τὰ κατὰ τὰς προσθίας κοιλίας
 χοροειδῆ πλέγματα ² συνίστανται, τῆς αὐτῆς χρείας ἔνε-
 κα ³ τοῖς ἄλλοις ἀδύσει τοῖς στηρίζουσι τὰς σχιζομένας φλέ-
 βας, ἠγοῦμαι γερονέαι. ἡ δ' ἐκτεταμένη κατὰ πᾶν τοῦ
 πόρου σκωληκοειδῆς ἐπίφυσις ἐπιτροπέυει τε καὶ ἄρχει τῆς
 διόδου τοῦ πνεύματος, καὶ ἔχει θύσεως τε, καὶ φύσεως,
 καὶ τῆς πρὸς τὰ παρακείμενα μέρη κοινωίας ᾧ δέπως ἕκα-
 τέρωθεν τοῦ πόρου λεπταὶ καὶ προμήκεις εἰσὶν ἔξοχαὶ τοῦ
 ἐγκεφάλου, γλουτία καλούμενα· μηροῖς ἀνθρώπου μάλιστα
 εἰκάσαις ἀλλήλων ἀπτομένοις τὴν ὀμιλίαν αὐτῶν. εἰσὶ δὲ οἱ
 διδύμοις εἰκάσαντες αὐτὰ, διδύμια καλοῦσι· τινὲς δὲ, τὰ
 μὲν ὀμιλοῦντα τῷ κωναρίῳ σώματα διδύμια καλοῦσι, τὰ
 δ' ἐφεξῆς αὐτῶν, γλουτία· τὰ μὲν οὖν ἀριστερά τε καὶ δε-
 ξιά μέρη τοῦ πόρου, ⁴ τὰ τούτων ἐστὶ σώματα· τὰ δ' ἄ-
 ναθεν, ὑπὸ λεπτοῦ μὲν ὑμένος τινός, οὐ μὴν ἀρρώστου ἔ-
 σκέπεται, συναπτομένῃ τοῖς γλουτίοις ἑκατέρωθεν ὅστις
 ὑμὴν ἄχρι τῆς ὀπίσω κοιλίας ἐκτεταμένος, τὸ κάτω πέρασ
 ἐστὶ τῆς σκωληκοειδοῦς ἐπιφύσεως, οὐδὲν ὅμοιον ἐχούσης τοῖς
 διδύμοις καὶ γλουτίοις. ἡ μὲν γὰρ πολυειδῶς διήρθρωται, τὰ
 δ' ἐστὶν ὅμοια πάντα, ⁵ καὶ οὐ πᾶν τι σύνθετα. πρὸς δὲ
 τῷ πολυειδῶς διήρθρωσθαι, καὶ δοκεῖν ἐκ παμπόλλων συγ-
 κείσθαι μορίων λεπτοῖς ὑμέσι συναπτομένων, ἔτι καὶ τοῦθ'
⁶ ἡ σκωληκοειδῆς ἐπιφυσις ἐξαίρετον ἔχει, κυρτὸν μὲν καὶ
 λεπτὸν αὐτῆς ἐστὶ τὸ κατὰ τὴν ὀπίσω κοιλίαν πέρασ, ἵνα
 πῆξ

1. ὅθεν αὐτῷ καὶ τούνομα] Gal. *ε*σεται.
 IV. 498. ὅθεν αὐτῷ τούνομα. nostrum

melius.

2. συνίστανται] Gal. ead. p. συνί-

3. τοῖς ἄλλοις ἀδύσει] Gal. ead. p.
 τοῖς ἀδύσει. plenius & melius nofter.

4. τὰ τούτων ἐστὶ σώματα.] Gal.
 IV.

jungit, quod ab anatomicis *κωνάριον* appellatur. Substantia quidem est glandula; figura autem est cono per simile, unde ei nomen est ductum, hancque glandulam cono similem, magnæ venæ divisionem opplentem, a qua omnes fere in anterioribus ventriculis sunt, plexus charoides conflantur, in eundem usum in quem reliquæ glandulæ venarum divisionem firmantes, factam fuisse arbitror. Epiphysis verò quæ per totum meatum extenditur vermiformis, spiritus transitui præest ac dominatur: cujus sane positio & natura & communio cum vicinis partibus sic habet. Ex utraque meatus parte tenues ac prælongæ sunt cerebri eminentiæ, quæ *γλατρία*, hoc est parvæ nates appellantur; quarum concursum, hominum femoribus inter se conjunctis præcipue comparares: sunt etiam qui *διδύμοις*, id est testiculis, eas assimilent, & didymia nomenclant. Nonnulli verò corpora conario vicina vocant didymia; quæ verò deinceps sequuntur, glutia. Sinistræ igitur, dextræque meatus partes, horum ipsorum sunt corpora: superiores vero à tenui quadam membrana, non tamen imbecillia, operiuntur, quæ utrinque glutii conjungitur: quæ quidem membrana ad posteriorem usque ventriculum exporrecta, finis inferior est epiphyscos vermi similis, quæ nihil habet didymiis & glutii simile. Etenim ipsa varie articulata est. Hæc autem ubique sunt similia, sed non ubique composita. Nam præterquam quod varie articulata hæc epiphysis est, videturque ex quam plurimis particulis per tenues membranas connexis composita, id quoque habet præcipuum, ut convexa ejus ac tenuis sit ad ventriculum posteriorem extremitas,

quo

IV. 502. τὰ τούτων αὐτῶν ἐστὶ σώματα. rectius.

5. καὶ ἐπὶ πάντι σὺνθετα] Gal. ead.

p. καὶ ἐπὶ πάντη σύνθετα. melius: margini Edit. Basil. adscribitur πάντ.

6. ἢ σκαληκοειδὴς ἐκφυσις] Gal.

B 3

ead.

πῆξ εἰς τὸν ἐπικείμενον ὑμένα τελευτᾶν ἐλέετο· ¹ ἡ δὲ ἀπὸ τοῦδε κατὰ βραχὺ προσαυξανομένη τε καὶ πλατυνομένη, σχεδὸν ἴσον ἴσχει τὸν νῶτον τῇ τῶν γλουτίων διαστάσει· καὶ διὰ τοῦτο, μακρὰ μὲν ἐκταθεῖσα κατὰ τοῦ πόρου τελείως αὐτὸν ὅλον ἐπιφράττει· ² ἀνακλωμένη δ' εἰς τοῦπίσω, συναποσπᾶ ³ μὲν οὕτω τον ὑμένα συμφυῆ τοῖς κυρτουμένοις ἑαυτῆς μορίοις ὑπάρχοντα, τὸν δὲ πόρον εἰς τοσοῦτον ἀνοίγουσιν ὅλον, εἰς ὅσον ἀποχωρεῖ πρὸς τοῦπίσω· σφαιρουμένης γὰρ αὐτῆς κατὰ τὴν ἀνάκλασιν, καὶ εἰς ἑαυτὴν συρίζανούσης, ὅσον ἀφαιρεῖται τοῦ μήκους, ⁴ τοσοῦτον συναυξήσεται τοῦ πλάτους· ὥσ' εὐλόγως, ⁵ ὀλίγον μὲν ἀνακλασθείσης, καὶ διὰ τοῦ' ὀλίγῳ πλατυτέρας γινομένης, μόνοις τοῖς κατὰ τὴν βάσιν μέρεσι τοῦ πόρου τοῖς στενοδαίσι μὴ κατεμβαίνειν δύνασθαι τὰ κάτωθεν αὐτῆς πέρατα· πλέονος δὲ τῆς ἀνακλάσεως γινομένης, καὶ διὰ τοῦτο καὶ τῆς πλατύτητος ἐπαυξηθείσης, ⁶ πλέον καὶ τὸ τοῦ πόρου διοίγεσθαι μέρος· ⁷ δεῖ δὲ τοσοῦτον, ὅσον ἂν ἐκάστοτε ἀπορρῆ τῆς ἐμβησομένης αὐτῷ κυρτότητος. συνέφυσε δὲ ἡ φύσις αὐτὴν τοῖς τῶν γλουτίων νῶτοις συνδέσμοις, οὓς οἱ περὶ τὰς ἀνατομὰς δεινοὶ τένοντας ὀνομάζουσιν, ὑφ' ὧν ἀμφοτέρων ἐσφιγμένη τε καὶ κατεχομένη, πλανᾶσθαι κωλύεται. τῆς δὲ τῶν περιττωμάτων ἐκκρίσεως τοῦ ἐγκεφάλου πρόνοιαν ἰκανὴν ἡ φύσις ἐποίησατο. διττῶν γὰρ ὄντων τούτων τῶ γένει· τὰ μὲν γὰρ οἶον ἀτμάδη τέ ἐστι καὶ καπνώδη σύμφυτον ἔχοντα τὴν ἀναφορὰν, τὰ δὲ οἶον ὑδατώδη τε καὶ ἰλυώδη κάτω ῥέποντα·

καὶ

ead. p. ἡ σκοληκοειδῆς ἐπιφυσίς infra lectio ferri potest.

1. ἡ δὲ ἀπὸ τῆδε κατὰ βραχὺ] Gal. IV. 498. τὸ δὲ ἐπὶ τῆδε κατὰ βραχὺ. male.

2. ἀνακλωμένη δ' εἰς τοῦπίσω] Gal. ead. p. ἀνακλωμένη δ' εἰς τοῦπίσω. nihil mutò; nam eodem redit.

3. συναποσπᾶ μὲν οὕτω] ita Galenus

quo loco in superjacentem membranam definere eam diximus. Inde autem aucta paulatim atque amplificata, dorsum habet glutiorum distantiae propemodum æquale: quam ob rem longa secundum meatum exporrecta, ipsum totum perfecta obstruit: retro autem in orbe reflexa, membranam suis, convexis partibus connatam, simul ita abstrahet, totumque meatum tantum aperit, quantum ipsa retro cessent. Quum enim reflectendo in sphaeræ modum fiat rotunda, & in se ipsa confideat, quantum minuitur longitudo, tantum latitudo adaugetur. Quocirca consentaneum est, ut ea paululum reflexa, & ideo paulo magis amplificata, fines ejus inferiores in solas meatus partes, quæ ad basim sunt, quæ angustissimæ sunt, ingredi nequaquam possint: at si fiat major refractio, & ob id latitudo augetur, major etiam meatus portio aperiatur: quoniam semper tantum aperiatur, quantum convexitas in ipsam ingressura continuo minuitur. Natura autem eam dorsis glutiorum ligamenti adnexuit, quæ dissectionum periti vocant Tendones, a quibus utrinque constricta & coercita sic continetur, ut errare non possit. Porro natura magnam curam adhibuit ut excrementa cerebri excernantur. Quum enim eorum sit duplex genus, ut alia sint tanquam vaporosa & fumosa, quæ suapte natura in sublime feruntur; alia vero tanquam aquosa & limosa, quæ suo

lenus, antea hic mendose συσπᾶ
μὲν ἔτιω.

4. τοσούτον συσπᾶται τῷ πλά-
τους] Gal. IV. 503. τοσούτον ἐπαύξει
ται τὸ πλάτος.

5. ὀλίγον μὲν ἀνακλασθείσης] Gal.
ead. p. ὡς ὀλίγον μὲν ἀνεκκλωθείσης.

Rafarius sic videtur legisse.

6. πλέν καὶ τὸ τῷ πόρου] Gal.
ead. p. πλέον καὶ τῷ πόρου. præfero
lectionem nostram.

7. δεῖ δὲ τοσούτον, ὅσον ἄν] Gal.
ead. p. ἄν δὲ τοσούτον, ὅσον ἄν.
utraque ferri potest.

I. 27

καὶ τοὺς τῆς ἐκκρίσεως αὐτοῖς ἐτέμετο πόρους, τοὺς μὲν τὰ κοῦφα κενώσαντας¹ ἐπὶ τὰ ὑψηλότατα ἀνάγουσα, τοὺς δὲ τὰ βαρέα τε καὶ κάτω ῥέποντα κατάντεις ἐργασαμένη. κατὰ μὲν οὖν τὴν κεφαλὴν, ἐπειδὴ καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων τῶν ἐν τῷ σώματι μελῶν ὑπέρκειται καθὰ πέρ τις ὀροφὸς οἴκου Φερμοῦ, καὶ δέχεται τὰ λιγνυῶδη τε καὶ ἀτμώδη περιττώματα πάντα, τῶν ὑποκειμένων πολλὰς ἀναπνοὰς παρεσκεύασεν, ἅμα μὲν σιραγγῶδες ἐργασαμένη τὸ τῆς κεφαλῆς ὄστυον, ἅμα δὲ καὶ συνηθρωμένον ποικίλως ταῖς ὀνομαζομέναις ῥαφαῖς, δι' ὧν αἱ τῆς ἀτμώδους περιττώσεως ἐκκρίσεις γίνονται, ἅς οὐκ αἰεὶ σαφῶς ἐστὶν ἰδεῖν, οὔτε καθ' ὅλον τὸ σῶμα γιγνομένης, οὔτε διὰ τῆς κεφαλῆς, ὡς ἂν ὑπὸ λεπτότητος ἐνίοτε λανθανούσας· οἱ δὲ κατάντεις ἐγκεφάλου πόροι διὰ τε τῆς ὑπερώας εἰς τὸ στόμα, καὶ διὰ τῶν ῥινῶν ἐξερεύγονται στόμασιν αἰσθητοῖς, καὶ μεγάλοις αἰσθητὰ καὶ παχέα περιττώματα. τῶν μὲν οὖν δύο πόρων τῶν εἰς τὰς ῥίνας φερόντων ἡ κατασκευὴ τοιαύτη τίς ἐστίν· αὐτὴ μὲν ἡ σκληρὰ μηνίγξ² σκέπουσα τὸν ἐγκέφαλον διατέτρηται δίκην ἡθμοῦ· τὰ προκείμενα δ' αὐτῆς ὄστα³ πολυειδέστερον, καὶ ὡς περ αἱ σπεγγίαι μήτ' ἐπ' εὐθείας ἀλλήλοις τῶν πόρων κειμένων, μήθ' ὅλως εὐθεῶν ἀπάντων ὑπαρχόντων,⁴ ἀλλ' ἐστὶν ὧν καὶ τούτων πλείστων σκολιῶν τε ἅμα καὶ περιφερῶν,⁵ ὥστε ἄλλην τινὰ μακρὰν περίοδον

συχ-

1. ἐπὶ τὰ ὑψηλότατα ἀνάγουσα] Gal. IV. 506. ἐπὶ τὸ ὑψηλότατον ἀγούσα. rectius.

2. σκέπουσα τὸν ἐγκέφαλον] Gal. IV. 494. ἡ σκέπουσα τὸν ἐγκέφαλον. melius.

Ibid. διατέτρητοι δίκην ἡθμοῦ.] Gal. ead. p. διατέτρηται δίκην ἡθμοῦ. men-

dose.]

3. πολυειδέστερον] Gal. ead. p. πολυειδέστερον ἔτι.

4. ἀλλ' ἐστὶν ὧν καὶ τούτων πλείστων σκολιῶν τε ἅμα καὶ περιφερῶν] Gal. ead. p. ἀλλ' ἐστὶν ὧν καὶ τούτων, τῶν πλείστων μίντοι σκολιῶν τε ἅμα καὶ περιφερῶν. *est quatuor eorum nonnulli*

fito impetu deorsum feruntur, duplices quoque ipsorum excretioni meatus adhibuit, atque eos quidem qui levia excrementa erant vacuaturi, in altum adduxit: qui vero gravia & deorsum repentia, declives effecit. Caput enim omnibus corporis partibus veluti tectum quoddam calidæ domui est superpositum. Id circo fit, ut quum omnia quæ à partibus subjectis sursum efferuntur, fuliginosa ac vaporosa excrementa caput excipiat, ei multas transpirationes natura machinata sit, simul quidem os capitis efficiens fistulosum, simul etiam futuris, quas vocant, varie coarticulatum, per quas vaporosorum & fumosorum excretiones fierent, quæ nec semper perspicue cerni possunt, nec quum in toto corpore, nec quum in capite fiunt, utpote quæ præ tenuitate interdum nos lateant. Cæterum declives cerebri meatus tum per palatum in os, tum per nares, conspicuis magnisque orificiis, sensui manifesta crassaque excrementa eruçant. Ac duorum quidem meatuum, qui in nares pertinent, fabrica est hujusmodi: Ipsa dura membrana, quæ cerebrum contegit, instar cribri est perforata. Atque etiam magis varie perforata sunt ossa, quæ sunt ei præposita, & quemadmodum spongiæ, neque recta sibi ipsi meatus respondent, neque recti plane sunt omnes, sed plerique sunt tortuosi, atque anfractibus pleni, ut alia quædam longa circuitio longus-

nulli sunt ejusmodi, plurimi tamen sunt tortuosi & anfractuosus, ut recte vertit Charterius: & sine dubio ita legendum & interpungendum.

5. ὡς ἄλλην τινὰ μακρὰν περιόδον συχνὴν ἐκπεριελθεῖν χρὴ πρότερον.] Gal. IV. 494. ὡς ἄλλην τὴν τινὰ μακρὰν, καὶ περιόδον συχνὴν ἐκπεριελθεῖν δεῖ

πρότερον. Nulla est dubitatio, quin hæc sit vera lectio, & ita Rasarius legisse videtur. Vid. Hofman. Comment. in h. l. Simile mendum in Achill. Tatii Ipagoge Edit. Antwerp. p. 85. πλάνητες δὲ καλοῦνται, παρὰ τὴν ἄλλην τὴν καὶ πλάνη. Scribe παρὰ τὴν ἄλλην τε καὶ πλάνη;

C

ut

συχὴν ἐκ περιελθεῖν χρὴ πρότερον, εἴ τι μέλλοι δι' αὐτῶν
 ὁδοιπορῆσαν ἐπὶ τὸν ἐγκέφαλον ἵνα· καὶ διὰ τοῦτο συμβαί-
 νειν, μὴτ' ἀλλότι προσπίπτειν ἕξωθεν σκληρὸν τῷ ἐγκεφά-
 λω σῶμα, μὴτ' ἀκραιφνῆ γίνεσθαι τὴν ψύξιν, εἰσπνεόν-
 των ὑμῶν, εὐθὺς τῶν κατὰ τὸν ἐγκέφαλον κοιλιῶν. ἐπεὶ
 δὲ ἅπαξ ἐγένετο ταῦτα δὴ τὰ τοῖς σπόγγοις προσεικότα
 προβλήματα, καλούμενα πρὸς τῶν ἀνατομικῶν ἠθμοειδῆ,
 τῆς κατὰ τὸν ἐγκέφαλον ἀσφαλείας ἕνεκα, καὶ τὴν ἀναπ-
 νοὴν δι' αὐτῶν ἀναγκαῖον ἦν ἐπιτελεῖσθαι. διὰ μὲν γὰρ τῆς
 ἐκπνοῆς ἢ τῶν ὁσμῶν γίνεται διάγνωσις· διὰ δὲ τῆς ἐκπνοῆς
 ἢ τῶν περιπτωμάτων ἕκκρισις. ἢ γὰρ τοι ρύμη τῆς ἐν ταύ-
 ταις ταῖς ἐνεργείαις φορᾶς τοῦ πνεύματος, συνεπισύρεται
 πολλὰ τῶν κατὰ μόνας ἀδυνατούντων διελθεῖν. τῶν δ' ἄλ-
 λων δυοῖν πόρων τῶν εἰς τὴν ὑπερώαν καθιόντων, ὁ μὲν ἐκ
 τοῦ πυθμένος τῆς μέσης κατὰ τὸν ἐγκέφαλον κοιλίας ὀρη-
 θεῖς, εἰς τὸ κάτω φέρεται· ὁ δ' ὑπόλοιπος, ἀρχεται
 μὲν ἀπὸ τοῦ συνάπτοντος πόρου τὸν ἐγκέφαλον τῆ παρεγ-
 κεφαλίδι, ¹ φέρεται δ' ἐπὶ τὸν ἐγκέφαλον εἰς τὸ κάτω λο-
 ξός· ἠνίκα δ' ἂν πρῶτον εἰσταυτὸν ἀλλήλοισ ἀφίκωνται, δέ-
 χεται τις ἀμφοτέροις χώρα κοινὴ κοίλη καὶ κατάντης· καὶ
 κύκλος μὲν ἀκριβής ἐστίν αὐτῆς τὸ ἄνω χεῖλος· ἐντεῦθεν δ'
 αἰεὶ καὶ μᾶλλον στενουμένη, καταφύεται εἰς ὑποκείμενον ἀ-
 δένα πεπλατυσμένη σφαῖρα παραπλήσιον, αἰσθητὴν ἔχον-
 τα καὶ αὐτὸν κοιλίαν. ἐκδέχεται δὲ τοῦτον ² ἠθμοειδῆ τινὲ
 προσεικὸς ὄστουν, δι' οὗ γέγονεν εἰς τὴν ὑπερώαν ἢ τῶν πα-
 χέων περιτωμάτων ὁδός· ἢ χρεῖα δ' ἐκάστου τῶν κατ' αὐ-
τὴν

ut ex versione apparet, & loci fen-
 rentia.

1. φέρεται δ' ἐπὶ τὸν ἐγκέφαλον]

Gal. IV. 508. Edit. Charter. φέρε-
 ται δ' ἐπὶ τὸν ἕτερον. Ald. & Basil.
 φέρεται ἐπὶ τὸν ἐγκέφαλον ἕτερον. le-
 gend.

gusque error prius conficiendus sit ei, quod per eos ad cerebrum sit perventurum. Quamobrem fit, ut neque aliud quidpiam durum corpus extrinsecus cerebro incidat, neque aër frigidus nobis inspirantibus recta in cerebri ventriculos sese sincerus insinuet. Postquam autem semel hæc propugnacula spongiis similia, quæ ab anatomicis a cribri similitudine, *ἰθμοειδή* vocantur, tutelæ ipsius cerebri causa extiterunt, etiam transpirationem per ipsa perfici necesse fuit. Nam per inspirationem odorum fit dignotio; per expirationem vero excrementorum expulsio. In hujusmodi actionibus impetus motionis ipsius spiritus, multa eorum quæ pertransire per se non possunt, una secum attrahit: ex aliis vero duobus meatibus, qui ad palatum perveniunt, alter ex profundo medii cerebri ventriculi profectus, fertur deorsum; alter vero emergit quidem à meatu qui cerebrum parencephalidi connectit, sed ad cerebrum deorsum obliquus fertur. Quum primum vero in idem inter se convenerint, locus quidam communis utrosque excipit cavus ac declivis, cujus labrum supernum est circulus absolutus: inde autem semper magis ac magis arctatus descendens in subiectum adenem inferitur amplæ sphaeræ similem, qui manifestam ipse quoque cavitatem habet. Hunc autem excipit os cribro cuidam simile, per quod via ex crassiorum excrementorum in palatum est facta. Utilitas vero singulorum instrumentorum, quæ
vix

gend. omnino φέρεται ἐπὶ τὸν τοῦ ἐγκεφάλου ἕτραν. subaudi πόρον, cuius meminerat his verbis: ὁ μὲν ἐκ τοῦ πυθμένος τῆς μέσης κατὰ τὸν ἐγκέφαλον κοιλίας ὀρηθεῖς.

2. ἰθμοειδῆ τινὲ προσεικὸς ὄσον] Charter. ead. p. ἰθμῶ τινὲ προσεικὸς ὄσον. Ald. & Basil. ἰθμοειδῆ τινὲ προσεικὸς ὄσον. Lectio Charterii magis placet.

τὴν ὀργάνων, ἡ μὲν ὑποδεχομένη τοὺς πόρους κοιλότης, ἣν οἱ μὲν ἀπὸ τοῦ σχήματος πύελον, οἱ δὲ ἀπὸ τῆς χρείας χοάνην ὀνομάζουσι, ἐκ μὲν τῶν ἄνω μερῶν, οἷον δεξαμενῆς τινὸς ¹ παρέχει χρείαν· ἐκ δὲ τῶν κάτω, καθάπερ αὐτὸ τὸ ὄνομα ἐνδείκνυται, ² χοάνην μεμίμηται. διατέτρηται γὰρ ³ εἰς τὸ κάταντες αἰσθητῶ πόρῳ μέχρι τῆς κατὰ τὸν ἀδένα κοιλίας· ἐπεὶ δ', ἄνωθεν μὲν ἔχρηγ' αὐτῷ τῷ ἐγκεφάλῳ συνηῖσθαι, κάτωθεν δὲ εἰς τὸν ἀδένα καταφύεσθαι, δεόντως ὑμενώδης ἐγένετο· μοῖρα γοῦν τις ἀπὸ τῆς λεπτῆς μήνιγγος τῆς χοροειδοῦς ἀποταθεῖσα τοῦ πύελου τὸ σῶμα συνεστήσατο· τὸ δὲ δικτυοειδὲς καλούμενον πλέγμα μέγιστον θαῦμα τῶν ἐνταυθοῖ τέτακται, περιλαμβάνον μὲν ἐν κύκλῳ καὶ αὐτὸν τὸν ἀδένα, παρῆκον δὲ καὶ εἰς τοῦπίσω μέχρι πλείστου. πᾶσα γὰρ ὀλίγου δεῖν ἢ τοῦ ἐγκεφάλου βάσις ὑποτεταγμένον τοῦτο τὸ πλέγμα ἔχει. ἔστι δ' οὐχ ἀπλοῦν τὸ δίκτυον, ἀλλ' ὡς εἰ καὶ ταῦτα τὰ δίκτυα τὰ τῶν ἀλιέων πλείω λαβῶν ἐπ' ἀλλήλοις ἐκτείνης. πρόσεσι δὲ τῷ τῆς φύσεως ἐκείνῳ τῷ δικτύῳ, τὸ τὰς ἐπιβολὰς αἰεὶ θαλέρου συνηῖσθαι θαλέρω, καὶ μὴ δύνασθαι μόνον ἐν ὀτιοῦν λαβεῖν ἐξ αὐτῶν. ἐπέται γὰρ καὶ τᾶλλα τῷ ληφθέντι, κατὰ στοῖχον ἀπάντων ἐξῆς ἀλλήλοις συνημμένων· οὐ μὲν ἐξ ὕλης ἧς ἐπιτυχούσης γέγονεν, ἀλλὰ τῶν ἀπὸ τῆς καρδίας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ἀναφερομένων ἀρτηριῶν ⁴ τὴν μεγίστην μοῖραν ὕλην ἣ φύσις ἐπεβάλετο τῷ θαυμασίῳ τούτῳ πλοκάμῳ. βραχέϊαι γὰρ τινες αὐτῶν ἀποβλαστήσεις εἰς τε τὸν τράχηλον, καὶ τὸ πρόσωπον, καὶ τὰ ἐκτὸς τῆς κεφαλῆς ἀπεχώρησαν

μόρια·

1. παρέχει χρείαν] Gal. IV. 508.
ἐπέχει χρείαν. quod minus bonum est.

2. χοάνην μεμίμηται] Gal. ead.
p. Charter. χοάνην μίμνεται. Bafil.
χοάνην μιμουῖται. Ald. χοάνην μίμ-
νηται.

viæ ipsi infunt, est cavitas, quæ meatus excipit, quam nonnulli à figura *πέλον*, hoc est pelvim; nonnulli verò ab usu, *χοάνην*, hoc est infundibulum, nominant: quæ supernis quidem partibus quasi cisternæ cujusdam usum præbet; infernis autem, ut etiam nomen ipsum indicat, infundibulum imitatur: parte autem declivi meatum habet sensibilem usque ad ventriculum adenis. Quoniam autem hoc cerebro superne conjungi oportebat; inferne autem in adenem inferi, jure factum est, ut membranofum extiterit. Ergo portio membranæ tenuis protensa hoc corpus pelvis constituit. Quem vero plexum retiformem vocant, maxime omnium quæ illic sunt, admirabilem, ibi est constitutus, complectens in orbe adenem ipsum, & retro longissime pertingens. Toti enim propemodum cerebri vasi hic plexus subjicitur: estque non simplex rete, sed ejusmodi ut si vulgaria piscatorum retia plura alia aliis accumulata superinjicias. Naturali autem huic reti hoc ipsum inest, ut alterius replicationes alterius replicationibus sint connexæ, neque ex iis se junctum ullum capere queas. Quum enim omnia, continua serie connexa inter se sint, efficitur, ut id unum, quod ceperis, alia consequantur. Non est autem ex quavis materia confectum, sed maximam portionem earum arteriarum quæ à corde sursum ad caput feruntur, natura materiam huic admirabili plexui subjecit: nam exiguæ propagines quædam ab ipsis in collum ac faciem, partesque externas capitis abierunt;

re-

ταται. nostra lectio sola ferri potest.

3. εἰς τὸ κατώτερον αἰσθητῶν πόρων] Gal. ead. p. αἰσθητῶν πόρων. defunt.

4. τὴν μεγίστην μοῖραν] Gal. IV.

509. τὴν μὲν μεγίστην μοῖραν. rectius: sequitur enim τὸ δ' ἄλλο πᾶν. Hanc oppositionem particularum μὲν, δὲ notavimus supra.

μόρια· τὸ δ' ἄλλο πᾶν ὀρθὸν ¹ ὡςπερ ἐξ ἀρχῆς ἐγένετο, διὰ τοῦ θώρακος καὶ τοῦ τραχήλου πρὸς ἴην κεφαλὴν ἀναφερόμενον, ὑπεδέξατο μὲν εὐμενῶς ἢ ταύτη μοῖρα τοῦ κρανίου, καὶ διατρηθεῖσα παρεπέμφεν ἀλύπως εἰσω τῆς κεφαλῆς· ὑπεδέχετο δὲ καὶ ἢ μήνιγγξ ἢ παχείᾳ, ² καὶ κατ' εὐθὺ τῆς κατ' ἐκείνων ὀρμῆς ἤδη διετέτρητο· καὶ δόκησις ἦν ἐκ τούτων ἀπάντων ³ εἰσάγεσθαι πρὸς τὸν ἐγκέφαλον αὐτάς· ἀλλ' οὐκ ἄρα ⁴ τοῦθ' οὕτως ἔχει. ὑπερβάσαι γὰρ τὸ κρανίον ἐν τῇ μεταξὺ χώρα τούτου τε καὶ τῆς παχείας μήνιγγος, πρῶτα μὲν ἐσχίσθησαν ⁵ εἰς μικρὰς πᾶνω καὶ λεπτάς ἀρτηρίας· ἐξῆς δὲ, τὸ μὲν τι πρόσω τῆς κεφαλῆς, τὸ δ' ὀπίσω, τὸ δ' εἰς ἀριστερά, τὸ δ' εἰς δεξιὰ δι' ἀλλήλων ⁶ φερόμενά τε καὶ περιπλεκόμενα πάλιν ἕτεραν δόκησιν ⁷ ἐναντίαν παρέσχεν, ὡς ἐπελάθοντο τῆς ἐπὶ τὸν ἐγκέφαλον ὁδοῦ· ἀλλ' οὐκ ἄρα οὐδὲ τοῦτο ἀληθές ἦν. αὐτὸς γὰρ ἐκ τῶν πολλῶν ἀρτηριῶν ἐκείνων, ὡςπερ ἐκ ριζῶν, εἰς πρέμμα τῆς συναγωγῆς γεννηθείσης, ⁸ ἐξέφυζεν ἄνωθεν ἕτερον ἴσον τῷ κατ' ἀρχὰς ἀλιόν τι, καὶ οὕτως ἤδη διὰ τῶν τῆς παχείας μήνιγγος τριμμάτων εἰς τὸν ἐγκέφαλον ἔδου. τί δὴ τοῦτ' ἐστὶν τὸ θαῦμα, πολλάκις εἴρηται καὶ πρόσθεν, ὡς ἐνθά περ ἀκριβῶς κατεργάσασθαι τὴν ὕλην ἢ φύσιν βούλεται, ⁹ πολυχρόνον αὐτῇ διατριβὴν ἐν τοῖς τῆς πέψεως ὀργάνοις παρασκευάζει. διὰ τοῦτ' οὖν ἐπειδὴ τὸ κατὰ τὸν ἐγκέφαλον

πνεῦ-

1. ὡςπερ ἐξ ἀρχῆς ἐγένετο] Gal. IV. 509. deest ὡςπερ. male.

2. καὶ κατ' εὐθὺ τῆς κατ' ἐκείνων ὀρμῆς ἤδη διετέτρητο] Gal. ead. p. καὶ κατ' εὐθὺ τῆς ἐκείνων ὀρμῆς ἤδη διετέτρητο. melius: & sic Rafarius videtur legisse.

3. εἰσάγεσθαι] Gal. ead. p. ἐπιγεσθαι. melius. Hanc lectionem Rafarius sequitur.

4. τοῦθ' οὕτως ἔχει] Gal. ead. p. τοῦθ' ὄντως ἔχει. melius: nam modò præcedit καὶ δόκησις ἦν ἐκ τούτων ἀπάντων &c.

reliquum autem omne, ut à principio fuit, recta per thoracem & collum sublime ad caput fertur, excipitque amice, quæ ea parte est, cranii portio, & aperto in se foramine intra caput sine molestia deducit. Excepisset autem & crassa membrana, eratque jam perforata recta ad illarum impetum: & opinari ex iis omnibus quispiam potuisset; ipsas ad cerebrum properare, sed non ita erat: nam cranium prætergressæ medio inter hoc & crassam membranam loco, primum quidem in longas admodumque exiles arterias dividuntur; deinde vero pars earum in capitis anteriora, aliæ in posteriora, aliæ ad levam, aliæ ad dexteram inter se mutuo complexa feruntur, ut aliam de se opinionem faciant, quasi itineris ad cerebrum oblitæ videantur. Verum tamen non ita se res habet: nam rursus ex multis illis arteriis, velut radicibus in truncum coalescentibus, alia conjugatio arteriarum nascitur, ei quæ inatio à corde sursum ferebatur æqualis: atque eo modo per crassæ membranæ foramina ad cerebrum subit. Cæterum quodnam tandem hoc miraculum sit, dictum est ante quam sæpissime. Ubi enim natura diligenter materiam conficere vult, diuturnam ei moram in coctionis instrumentis parat. Quocirca quum spiritus animalis, qui in cerebro est,

ma-

5. εἰς μικρὰς πάνυ καὶ λεπτὰς ἀρτηρίας] Gal. ead. p. εἰς πολλὰς πάνυ μικρὰς καὶ λεπτὰς ἀρτηρίας. longe rectius; & πολλὰς videtur excidisse.

6. Φερόμενά τε καὶ περιπλεκόμενα] Gal. ead. p. Φερόμεναί τε καὶ περιπλεκόμενα. Omnino recte: nam de arteriis loquitur.

7. ἐναντίαν παρέσχεν] Gal. ead. p. ἐναντίαν παρέσχον. recte; ubi præcedens correximus.

8. ἐξέφθ ζεύγος ἀρτηριῶν ἀνάθεν] Gal. ead. p. δεῖσθ ἀνάθεν, & in Rasarii versione.

9. πολυχρόνιον αὐτῇ διατριβὴν] Gal. ead. p. πολυχρόνιον αὐτῆς διατριβὴν. minus eleganter.

I. ἴπφ

πνεῦμα ψυχικὸν ἀκριβεστέρως ἐδεῖτο κατεργασίας, τὸ δικτυοειδὲς πλέγμα πολυπλοκώτερον ἐποίησεν. ὃ, τε γὰρ ὄλος ὁ ἐγκέφαλος ¹ ὑπὸ τούτων τῶν ἀρτηριῶν διαπλέκεται πολυαδῶς σχισθειῶν, καὶ πολλαὶ τῶν ἀποσχίδων εἰς τὰς κοιλίας αὐτοῦ τελευτῶσιν, ὡσπεροῦν καὶ τῶν ἐκ τῆς κορυφῆς κατιουσῶν φλεβῶν. ἐξ ἐναντίων μὲν γὰρ τόπων ἐμβάλλουσι ταῖς ἀρτηρίαις, εἰς ἅπαντα δ' ὡσαύτως αὐτοῦ τὰ μόρια διανεμόνται ² ἄλλα, καὶ αὐτὰς τὰς κοιλίας, ἐκκρίνουσαι μὲν τὰ περιττώματα, τὸ δ' αἷμα κατέχουσαι, καθάπερ αἱ ἀρτηρίαι τὸ πνεῦμα, μάλιστα πάντων ἀναπνεύουσαι· κατασχθεὲν δ' ἐν αὐταῖς παμπόλλῳ χρόνῳ, καὶ κατεργασθὲν, ἐμπίπτει ταῖς κοιλίαις τοῦ ἐγκεφάλου· μέχρι μὲν οὖν τῆς κεφαλῆς ἀπὸ τῆς καρδίας διὰ τοῦ θύρακος τε καὶ παντὸς τοῦ τραχήλου τὰς φλέβας ἅμα ταῖς ἀρτηρίαις ἀνήγαγεν ἡ φύσις· ἐντεύθεν δὲ, τὰς μὲν ἀρτηρίας ἐπὶ τὸ δικτυοειδὲς, ὡς εἴρηται, πλέγμα· τὰς φλέβας δ' ἐπ' ἄκραν τὴν κορυφὴν τῆς κεφαλῆς εἴσω τοῦ κρανίου παρήγαγε, διπλουμένης τῆς παχείας μήνιγγος, καὶ εἰς μέσην εαυτὴν ὑποδεχομένης αὐτάς.

ΠΕΡΙ ΜΕΙΩΣΕΩΣ ΕΓΚΕΦΑΛΟΥ.

Ἐγκεφάλου μείωσις, ὡς φησὶν Ἰπποκράτης, γίνεται τοῖς φθασκρομένοις, ὥστε τὰ τοῦ βρέγματος ὅστ' αὐτῶν χαυνότερα καὶ ³ λεπτότερα τῶν ἄλλων ὄντα, καὶ ἄνωθεν ἐπικείμενα, γίνεσθαι ξηρὰ, διὰ τὴν ἔνδειαν τοῦ ἐγκεφάλου ⁴ μὴ ἐξικνου-

¹ ὑπὸ τούτων τῶν ἀρτηριῶν διαπλέκεται] Gal. IV. 509. ὑπὸ τούτων καὶ ἀρτηριῶν, γέσθε.

² καὶ αὐτὰς τὰς κοιλίας] Gal. ead. p. καὶ κατ' αὐτάς τὰς κοιλίας perplexe propter præcedens εἰς. εἰς ἄ-

magis exquisita indigeret confectione, plexum retiformem natura flexuosiore efficit. Totum enim cerebrum iis arteriis multifariam divisum est per textum: & multæ ipsarum divisiones in ejus ventriculos desinunt, ut etiam venarum ex vertice ipsius descendunt. Ex oppositis enim locis arteriis occurrunt, & in omnes eodem modo cerebri partes, atque adeo in ventriculos distribuuntur. Hæ supervacanea quidem excernunt, sanguinem vero continent: quemadmodum arteriæ spiritum maxime omnium respirant, qui longo tempore in iis contentus ac confectus, in cerebri ventriculos incidit. Atque à corde sursum per thoracem ac totum collum, venas & arterias usque ad caput natura perduxit, inde arterias ad retiformem plexum ut diximus; venas autem ad summum capitis verticem intra cranium perduxit, ubi crassa membrana duplicata intra se ipsam mediam venas recipit.

DE CEREBRI DIMINUTIONE

Cerebri imminutio (quemadmodum Hippocrates author est) in calvescentibus efficitur, ut ossa fincipitis fistulosiora mollioraque cæteris, & superadjacentia ob cerebri defectiorem exarescant, quum ad ea usque cerebrum non pertineat, neque ea possit attingere: subsidet enim, & depressum in suam

παντα δ' ἑσαύτως αὐτοῦ τὰ μέρη
 &c.

7. λεπτότερα τῶν ἄλλων ὄντα]
 Gal. IX. 434. ἀπαλότερα τῶν ἄλ-
 λων ὄντα. Utraque hæc epithe-

ta satis bene conveniunt offi-
 bus bregmatis, ut ex Anatomicis
 patet.

8. μη ἐξικνουμένου.] Gal. cad. p.
 μηκστ' ἐξικνουμένου, rectius.

D

Σ. αβγδ

νουμένου πρὸς αὐτά, μηδ' ἄπτεσθαι δυναμένου. συρίζαντε γὰρ καὶ ¹ καταπίπτει ταπεινὸς ἐπὶ τὴν ἑαυτοῦ βάσιν· ἀκόλουθον δ' ἐστὶ τῶν ὀστέων τούτων ξηρανθέντων, ξηραίνεσθαι καὶ τὸ περιτεταμένον αὐτοῖς δέρμα· καὶ φαίνεται γε καὶ αὐτῇ τῇ αἰσθήσει πᾶν ξηρὸν ἐπὶ τῶν Φαλακρῶν, ὅταν γε μὴν ἐπὶ πλεόν τύχῃ ξηρανθεῖς ὁ ἐγκέφαλος, ὡς ἐπὶ τινῶν ἐν ἐσχάτῳ γήρα συμβαίνει· καὶ τὰς τῶν νεύρων ἐκφύσεις ἀναγκαῖον ἀποξηραίνεσθαι τηλικαῦτα· καὶ διὰ τοῦτο ² μήθ' ὁμοίως ὄραν ἔτι, μήτ' ἀκούειν, μήτ' ἄλλο τι τῶν κατὰ τὰς αἰσθήσεις ³ ἢ καθ' ὁρμὴν κινήσεις ἐρρωμένως ἐπιτελεῖν, ἀλλ' ἐκλυτα πάντα, καὶ ἀμυδρά, καὶ ἄρρωστα γίνεσθαι ⁴ τὰ κατ' αὐτὰς ὄργανα, ⁵ δι' ὧν ἐπιτελοῦντο πρότερον.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΝΩΤΙΑΙΟΥ.

ΤΑΣ δύο μὲνιγγας ὁ νωτιαῖος ἔχει, τὴν τε παχεῖαν καὶ τὴν λεπτήν, ἀπὸ τῶν περὶ τὸν ἐγκέφαλον πεφυκίας, αἷς δὴ καὶ ἠνωται· τρίτον δ' ἐξωθεν αὐταῖς περιβέβληται σῶμα, καθάπερ ἀμφίεσμά τι καὶ πρόβλημα τοῦ νωτιαίου μυελοῦ, τὴν ἀρχὴν τῆς ἐκφύσεως ἐκ τῶν κορωνῶν τῆς κεφαλῆς εἰληφός. ἐστὶ δ' ἡ φύσις αὐτοῦ τῇ τῶν συνδέσμων ἢ αὐτῇ, ⁶ καθ' ὃ, τι καὶ πέφυκεν ἐξ ὁστού τοῖς συνδέσμοις ὡσαύτως καὶ μὲν τοι καὶ συνδῆϊ πως τῶ πρόσω τῶν σπονδύλων ἐγκαταβαί-

νον

¹ καταπίπτει ταπεινός] Gal. IX. 434. καταπίπτει ταπεινόμενος. nihil muto: nam ταπεινός ferri potest.

² μηθ' ὁμοίως ὄραν ἔτι] Gal. IX. 435. μηθ' ὁμοίως ὄραν ἐστὶ. hæc lectio magis placet, si pro γίνεσθαι mox scribatur γίνεται. Gal. γίγνεται.

³ ἢ καθ' ὁρμὴν κινήσεις] Gal.

ead. p. ἢ τὰς καθ' ὁρμὴν κινήσεις melius.

⁴ τὰ κατ' αὐτὰς ὄργανα] Gal. ead. p. τὰ κατὰ ταύτας ὄργανα utrumque recte.

⁵ δι' ὧν ἐπιτελοῦντο πρότερον] Gal. ead. p. δι' ὧν ἐπιτελοῦντο τὸ πρότερον. vitiose, ut ex ipsa Chartæiã versione satis apparet.

suam basin concidit. His autem ossibus resiccatis consequitur, ut ipsa quoque prætenta cutis inarescat, quæ quidem in calvis vel ipsi sensui mirum in modum sicca apparet. Quum igitur cerebrum valde siccum factum est (ut quibusdam in senectute contigit) tunc etiam nervorum exortus inarescere est necesse: quam ob rem neque perinde vident, ac prius, neque audiunt, neque aliud quicquam aut sensibus aut motibus, qui à voluntate proficiuntur, valenter perficiunt: sed omnia earum actionum instrumenta, per quæ prius fiebant, exoluta, infirma debiliaque redduntur.

DE SPINALI MEDULLA

Spinalis medulla duas membranas habet crassam & tenuem, à membranis cerebrum contegentibus exortas, quibus est etiam conjuncta; sed his tertium corpus extrinsecus est obductum, veluti operimentum quoddam, & propugnaculum medullæ ipsius, quod initium exortus à capitis coronis ducit. Ejus natura eadem est cum natura ligamentorum, * quatenus ex osse perinde ac ligamentum est confectum: quanquam hoc colligat quodammodo totam faciem in corpus pertinens dupli-

β. καθ' ὃ, τι πέφυκεν ἐξ ὀστέων τοῖς συνδέσμοις ὡσαύτως] Locus sine dubio corruptus. nec facile sanabilis; cum, quantum conjicere licet, perire libri, unde hanc medullæ spinalis descriptionem Oribasius desumpsit. Rafarius aliter legit. καθ' ὃ, τι πέφυκεν ἐξ ὀστέων ὡς ὁ σύνδεσμος αὐτέος. mallem καθ' ὃ, τι πέφυκεν ἐξ

ὀστέων, σύνδεσμος ὡσαύτως. Sic enim vocat Gal. hanc tertiam tunicam. IV. 622. δεσμός δ' ἰσχυρὸς οὕτως ἀκριβῶς ἐπάντων αὐτῶν, τὰ πρῶτα μέρη συνδέει. Unde corrige mendum in iis quæ sequuntur, καὶ μὲν τοὶ καθ' ὃς συνδέει πῶς τῶ πρῶτα τῶν σπονδύλων. leg. τὰ πρῶτα τῶν σπονδύλων, ante- riores partes spondylorum.

νον τὸ σῶμα τοῦτο διπλῶν ταῖς μεταξὺ χώραις αὐτῶν. πα-
ραπλήσιον δ' ἐστὶ τῇ παχέει μῆνιγγι καὶ πάχει, καὶ
χραιοῖ, καὶ σκληρότητι. τμηθεὶς δ' οὗτος ὁ σύνδεσμος, εἴτε
κατὰ μῆκος, εἴτε κατὰ πλάτος, εἴτε κατ' ἄμφω, βλα-
βὴν οὐδεμίαν ἐργάζεται τῷ ζῳῷ, καθάπερ οὐδ' ἂν εἰ σκλη-
ρὰ τμηθεῖ μῆνιγξ, κακώσει τὸ ζῶον, οὐδ' ἂν τὸν νωτι-
αῖον αὐτὸν τεμῆς κατὰ τὸ μῆκος. πέφυκε γὰρ ἐκάτερον τῶν
νεύρων ἅ κατὰ συζυγίαν ἐκφύεται τοῦ νωτιαίου, κατὰ τὰς
συβολὰς τῶν σπονδύλων ἐκ τῶν πλαγίων, τὸ μὲν δεξιὸν
ἐκ τοῦ δεξιοῦ, τὸ δ' ἕτερον ἐκ δεξιέρου. τῆς τομῆς δ' ἐγκαρ-
σίας γενομένης τοῦ νωτιαίου, παραλύεσθαι συμβαίνει τὴν κί-
νησιν ἐκείνων τοῦ ζῳοῦ τῶν μερῶν, ὅσα κατωτέρω τῆς τομῆς
τοῦ νωτιαίου τὴν ἀρχὴν ἔχει τῶν εἰς ταῦτα φερομένων νεύ-
ρων ὥστε ἐκ τῆς τῶν νεύρων ἀνατομῆς ῥάστον ἔσται σοι τὰ
καθ' ἕκαστον μέρος τοῦ νωτιαίου τμηθὲν ἐπόμενα πάθη τοῦ
ζῳοῦ γινώσκειν. νυνὶ δὲ, τοσοῦτον ἔτι προσθήσω τῷ λόγῳ,
ἢ μὲν ἐν τῷ μεταξὺ κεφαλῆς τε καὶ τοῦ πρώτου σπονδύλου
τομὴ τοῦ νωτιαίου, τὴν σκέπουσαν μῆνιγγα τὸ πέρασ τῆς
ἔπισω κοιλίας ἐγκεφάλου διαιροῦσα, παραχρῆμα τὸ ζῶον
ἅπαντος τοῦ σώματος ἀκρατές τε ἅμα καὶ ἀναίσθητον ἐργά-
ζεται κατὰ τοῦτο τὸ μέρος ὁρᾶτε καὶ τοὺς ταύρους τεμνο-
μένους ἐν τοῖς ἱεροῖς ὑπὸ τῶν βουτύπων. ἢ δὲ μὲν τὸν πρῶ-
τον, οὐχ ὅτι ταύτης μόνης ἀπτεται τῆς κοιλίας, διὰ τοῦ-
το τὰ αὐτὰ συμπτώματα φέρει τοῖς ζῳοῖς, ἀλλ' ὅτι τὰ
τε κῶλα παραλύει τοῦ ζῳοῦ, καὶ πᾶσαν ἀναιρεῖ τὴν ἀνα-
πνοὴν. ταῦτόν δ' ὑπάρχει τοῦτο καὶ τῇ μετὰ τὸν δευτέρον τε
καὶ τρίτον καὶ τέταρτον σπόνδυλον, ἐὰν περ αὐτὸν οὕτως
ἀκριβῶς τέμῃς, ὡς τὸ κατὰ τὴν συμβολὴν αὐτοῦ τὴν πρὸς
τὸ πέμπτον ἀποφυομένην νεῦρον διατεμῆν· τὰ γε μὴν πρῶ-
τα τοῦ τραχήλου κινεῖται τοῖς οὕτω τμηθεῖσι ζῳοῖς. ἢ δὲ
μετὰ

plicatum intermediis earum regionibus. Simile porro est tum crassitudine, tum colore, tum duritia crassæ membranæ. Sectum vero hoc ligamentum, sive per longitudinem, sive per latitudinem, sive utroque modo, nihil noxæ animanti avertit: quemadmodum etiam si dura membrana secetur, nullum detrimentum animal sentiet; quin etiam si medullam ipsam spinalem per longitudinem secueris, nihil damni invehis. Uterque enim nervus, qui ex conjugatione oritur ex spinali medulla, obliquus per vertebrarum compages exoritur, ut dexter in dextram, sinister in sinistram partem vergat. Sin autem sectio oblique adhibeatur, tum animalis partes motu privantur, quæcunque principium nervorum in eas pertinentium habent infra spinalis medullæ sectionem. Idcirco fit, ut ex nervorum dissectione facillime possis dignoscere, quænam affectiones ex cujusque partis medullæ spinalis sectione consequantur. Nunc vero tantummodo addam, si sectio in ea parte fiat quæ est inter caput & primam spinalis medullæ vertebra media, qua membrana finem posterioris cerebri ventriculi contegens inciditur, animal statim totius corporis vires & sensum amittere. Quam etiam partem in tauris, ab iis, qui boves immolant, videmus præcidi. At sectio quæ post primam vertebra fit, eadem inducit symptomata, non quia solum eum ventriculum contingat, sed etiam quia & artus omnes animantis dissolvit, & omnem præterea respirationem adimit. Idem quoque eveniet, si eam quæ est post secundam, tertiamque & quartam vertebra secueris: si modo eam ita diligenter præcidas, ut nervum, qui in ejus compage est, & ad quintam usque vertebra propagatur, incidas: sed colli initium animalibus ita dissectis movetur. At sectione, quæ in

μετὰ τὸν πέμπτον τομὴ τοῦ νωτιαίου, τὰ μὲν ἄλλα πάντα τοῦ θώρακος παραλύει, τὸ διάφραγμα δ' ὀλίγου δεῖν ἀπαθὲς φυλάττει, καὶ τι βραχὺ τῶν ὑψηλοτάτων μυῶν. ἢ δὲ μετὰ τὸν ἕκτον, τοὺς μὲν ὑψηλοὺς τοῦ θώρακος μῦς ὁμοίως παραβλάπτει, τὸ διάφραγμα δ' ἥτιον ἢ πρόσθεν· ἢ δὲ μετὰ τὸ ἑβδόμον, ἔτι δὲ μᾶλλον μετὰ τὸν ὀγδόον, ἀβλαβῆ μὲν ἅπασαν ἔχει τὴν τοῦ διαφράγματος κίνησιν, ἀβλαβῆ δὲ σχεδόν τι καὶ τὴν τῶν ὑψηλῶν μυῶν, καὶ τῶν τοῦ τραχήλου παντός, τοῦ μὴ τῶν γε μεσοπλευρίων· ἀπόλλυται γὰρ ἅπασα, κατὰ πάντας τοῦ τραχήλου σπονδύλους τῆς τομῆς γενομένης, ὅπου καὶ μετὰ τὸν πρῶτον αὐτοῦ τοῦ θώρακος, ὅλου τμηθέντος τοῦ νωτιαίου, οὕτως ἀπόλλυται πᾶσα τῶν μεσοπλευρίων μυῶν ἢ ἐνέργεια· παντᾶσι δ' αὐτῆς ὀλίγον σώζεται, κατὰ τὸ δεύτερον μεσοπλευρίον τῆς τομῆς γενομένης· ἀφεξῆς δὲ κατὰ λόγον αἰεὶ, τῶν μὲν ὑψηλοτέρων τῆς τομῆς μεσοπλευρίων μυῶν ἐνεργούντων, τῶν ταπεινοτέρων δὲ παραλυομένων.

ΠΕΡΙ ΟΦΘΑΛΜΩΝ.

Εἰς ἐκάτερον τῶν ὀφθαλμῶν ἐκφύσεις ἐγκεφάλου καθήκουσι, ² πιλούμεναι κατὰ τὴν διὰ τῶν ὀστέων ὁδὸν ἕνεκα δυσπαθείας· ἐπειδὴ δ' εἰς αὐτοὺς ἀφίκωνται τοὺς ὀφθαλμούς, αὐθις λυόμεναί τε καὶ πλατυνόμεναι, καὶ περιλαμβάνουσαι μὲν ἐν κύκλῳ χιτῶνος δίκην τὸ ὑαλοειδὲς ὑγρὸν, ἐμφυόμεναι δὲ τῷ κρυσταλλοειδεῖ. τοῦτο δὲ τὸ κρυσταλλοειδὲς ὑγρὸν τὸ πρῶ-

1. οὐ μὴ τῶν γε μεσοπλευρίων ἀπόλλυται &c.] Locus hic ita vertendus: non tamen intercostalium: perit enim omnis facta in omnibus colli vertebrae sectione, ubi est post primam vertebrae ipsius thoracis,

tota medulla spinali secta, ita perit omnis intercostalium musculorum actio. Rafarius locum pessime vertit; non distinguens inter vertebrae colli & vertebrae thoracis. Dubito tamen an in graecis pro

spina post quintam vertebam fit, cum cæteræ pectoris partes dissolvantur, tam vero septum transversum ferme innocuum servatur, & excelsi muscoli parum quippiam offenduntur. At quæ post sextam fit, superiores quidem pectoris musculos pari modo lædit; septum vero transversum minus quam ea, quæ modo diximus: quæ deinde post septimam, atque etiam magis quæ post octavam, nullam omnino fert motioni septi transversi noxam, & sublimium musculorum & colli etiam totius motui nihil fere nocet: at musculorum intercostalium aufertur motus omnis, facta in omnibus colli vertebis sectione. Et quemadmodum facta spinalis medullæ sectione post primam colli vertebam, totius thoracis motus amittitur; ita etiam omnis intercostalium musculorum actio deperditur. Omnino vero paululum ejus servatur, facta in secundo intercostali sectione. Atque ita pro portione deinceps semper fit, ut intercostales muscoli, qui supra sectionem sunt, actionem suam obeant, inferiores verò resolvantur.

DE O C U L I S

In utrunque oculum productiones à cerebro immittuntur: quæ dum per ossa transeunt, compactæ quidem sunt, quo ab injuriis sint tutiores: sed quum primum ad oculos ipsos pervenerint, solutæ iterum atque amplificatæ, & in orbem, instar tunicæ, humorem vitreum complexæ, in crySTALLINUM humorem inferuntur, qui quidem crySTALLINUS humor est
pri:

ἔπου non legendum sit potius ὅπως, quod verba videtur melius connectere.

2. πιλούμεναι κατὰ τὴν διὰ τῶν ὀσῶν ὀδῶν] Gal. IV. 529. πιλούμεναι μίσι

κατὰ τὴν διὰ τῶν ὀσῶν ὀδῶν, recte: sequitur enim ἐπειδὴ δ' εἰς αὐτοὺς, & ita Rafarius legisse videtur. De hac particularum, μὲν, δὲ, oppositione antea monuimus,

πρῶτόν ἐστι τῆς ὀφθαλμοῦ ὄργανον, λευκόν, καὶ στίλβον, καὶ λαμπρὸν, καὶ καθαρὸν γινόμενον· μόνως γὰρ οὕτως ὑπὸ χρωμάτων ἐμέλλεν ἀλλοιωθῆσθαι. ¹ τρέφεσθαι δ' ἀντικρυς ἐξ αὐτοῦ τοῦ αἵματος ἀδύνατον ἦν, αὐτῷ πολὺ διεστῶται ταῖς ποιότησιν· ² οἰκειότερας δὲ τινος αὐτοῦ τροφῆς ἔδει· καὶ τοίνυν καὶ γέγονε καὶ παρεσκευάσται πρὸς τῆς φύσεως ἐπιτήδειος αὐτῷ, τροφή τὸ ὑαλοειδὲς ὑγρὸν, ³ ὅσα παχύτερον καὶ λευκότερον αἵματος, τοσούτῳ τοῦ κρυσταλλοειδοῦς ἀπολειπόμενον παχύτητί τε καὶ φανότητι. ⁴ Φλέψ δ' οὐκ ἔστιν οὐδεμία τῶν ὑγρῶν τούτων οὐδετέρῳ· δῆλον οὖν ὡς κατὰ διάδοσιν τρέφεται, τὸ μὲν κρυσταλλοειδὲς ἐκ τοῦ ὑαλοειδοῦς, τὸ δὲ ὑαλοειδὲς ἐκ τοῦ περιέχοντος αὐτὸ σῶμα, ⁵ ὃ πληθυνθείσης τῆς ἀναθεν κατιούσης ἐγκεφάλου μοίρας ἐγένετο. ⁶ καὶ καλοῦσιν οὐ κυρίως αὐτὸ τινες ἀμφιβληστροειδῆ χιτῶνα· προσέεικε μὲν γὰρ ἀμφιβλήστρον τὸ σχῆμα, χιτῶν δ' οὐδαμῶς ἔστιν, οὔτε τὴν χροίαν, οὔτε τὴν οὐσίαν, ⁷ ἀλλ' εἰ περιελὼν αὐτὸ καταθείης μόνον, ἀθροίσας ἐς ταῦτό, σαφῶς ἀν' ὁδοῖς ἐγκεφάλου τι μέρος ἀφηρημένον ὄραν· ἔστι μὲν οὖν αὐτοῦ χρεῖα, πρώτη μὲν καὶ μάλιστα, δι' ἣν ἀναθεν κατεπέμφθη, ⁸ τῶν ἀλλοιώσεων αἰσθησόμενον τοῦ κρυσταλλοειδοῦς,

1. τρέφεσθαι δ' ἀντικρυς ἐξ αὐτοῦ] Gal. IV. 530. τρέφεσθαι μὲν ἀντικρυς ἐξ αὐτοῦ. melius: nam opponitur δὲ particula in membro sequenti. οἰκειότερας δὲ τινος.

2. οἰκειότερας δὲ τινος αὐτοῦ τροφῆς ἔδει] Gal. ead. p. οἰκειότερας δὲ τινος αὐτῷ τροφῆς ἔδει. melius.

3. ὅσα παχύτερον καὶ λευκότερον αἵματος, τοσούτῳ τοῦ κρυσταλλοειδοῦς ἀπολειπόμενον παχύτητι τε καὶ φανότητι] Gal. ead. p. καὶ ὅσα παχύτερον καὶ λευκότερον αἵματος ἔστιν, το-

σοῦτον τοῦ κρυσταλλοειδοῦς ὑγροῦ ἀπολειπόμενον παχύτητί τε καὶ φανότητι. Eadem sententia: sed auctor noster elegantior.

4. Φλέψ δ' οὐκ ἔστιν οὐδεμία τῶν ὑγρῶν τούτων οὐδετέρῳ] Gal. ead. p. ἐκ ἑστί δ' ἐν ἐδετέρῳ τῶν λευκῶν τούτων φλέψ οὐδεμία menda hæret in voce λευκῶν, ut ex versione Charterii etiam apparet: vertit enim in neutro humorum istorum.

5. ὃ πληθυνθείσης τῆς ἀναθεν κατιούσης ἐγκεφάλου μοίρας ἐγένετο] Gal. ead.

primum videndi instrumentum; isque albus, splendens, clarus, & purus est factus: siquidem hac solum ratione futurum erat, ut à coloribus immutaretur: at nutriri ab ipso sanguine plane non licebat, ut qui multum ab eo qualitatibus differret: sed alimentum quoddam familiarius postulabat: id quod ei nimirum contigit: comparatumque ei à natura fuit alimentum accommodatum, humor vitreus, qui quanto crassior est sanguine & magis albus, tanto ipse à crystallino tum crassitie, tum perspicuitate superatur. Neutri autem horum humorum vena est: ex quo perspicuum est, utrunque per transumptionem nutriri, crystallinum à vitreo, & vitreum à corpore ipsum ambiente, quod ex cerebri portione superne descendente conflatum est: idque nonnulli tunicam retiformem vocant, quod figura sit reti similis. Cæterum tunica non est nec colore, nec substantia: sed si exemptum ipsum seposueris, & in unum acervum conjeceris, tibi plane cerebri portionem quandam exemptam videberis intueri. Est autem ejus utilitas prima quidem ac maxima, propter quam superne fuit demissa, ut crystallini humoris alterationes sentiat:

tia:

ρ. ὁ πλατυνθείσης τῆς ἀνωθεν κατιύσης ἐγκεφάλου μοίρας ἐγένετο. Quod ex cerebri portione superne descendente amplificata conflatum est. vertente Charterio. Rasarius non videtur agnovisse neque πληθυνθείσης, neque πλατυνθείσης.

6. καὶ καλοῦσιν οὐ κυρίως αὐτό τινες] Gal. ead. p. καὶ καλοῦσιν αὐτό τινες κυρίως. nostra lectio videtur præferenda: nam paulo infra dicit, χιτῶν οὐδαμῶς ἔσιν &c.

7. ἀλλ' εἰ περιεὼν αὐτὸ καταδείξει

μόνον] Gal. ead. p. ἀλλ' εἰ περιεὼν αὐτὸ καθεῖς μόνον. sine dubio nostra est vera lectio: nam εἰ desiderat verbum, non participium, nisi forte pro καθεῖς legend. καθεῖς.

8. τῶν ἀλλοιώσεων αἰσθησόμενον τοῦ κρυσταλλοειδοῦς, ἢ δὴ καὶ οἷον διαπερθεμῆν τε καὶ διαφέρειν τὴν τροφήν τῶν υἰλοειδῶν] Gal. Charter. ead. p. τῶν ἀλλοιώσεων αἰσθησόμενον τοῦ κρυσταλλοειδοῦς, ἢ δὴ καὶ διαπερθεμῆν τε καὶ διαφέρειν τὴν τροφήν τῶν υἰλοειδῶν. Basil. αἰσθάναι pro αἰσθησόμενον, ἢ δὴ

Ε

δοῦς, ἤδη δὲ καὶ οἶον διαπορθμεῦόν τε καὶ διαφέρον τὴν τροφήν τῷ ὑαλοειδεῖ. καὶ γὰρ τοι φαίνεται ¹ μεστὸν ἀρτηριῶν τινῶν καὶ φλεβῶν πολὺ πλειόνων τε καὶ μειζόνων ἢ κατὰ τὸν ἴδιον ὄγκον. ² ἐκ γὰρ τοῦ χοροειδοῦς χιτῶνος τοῦ περιέχοντος αὐτὰ, λεπταὶ καὶ ἀραχνοειδεῖς διαφύσεις εἰς τοῦτο δὴ τὸ ἀμιφβληστροειδὲς σῶμα διατεταμέναι, σύνδεσμοί τε ἅμα γίνονται, καὶ τροφήν αὐτῷ διαφέρουσι. ³ πάμπολλα γοῦν καὶ αὐτὸς οὗτος ὁ χιτῶν ὁ χοροειδῆς ἀγγεῖα φαίνεται καθ' ἑαυτοῦ ἔχων. αὐτὴν τε οὖν ταύτην τὴν χρεῖαν παρέχεται καὶ προσέτι χιτῶν ὄντως ἐστὶ καὶ σκέπη καὶ περίβλημα τοῖς ὑποκειμένοις σώμασι· ἡ δὲ ἀρχὴ καὶ τούτῳ τῷ χιτῶνι ἢ λεπτὴ μήνιγξ ἐστὶν ἢ τὸν ἐγκεφαλον περιέχουσα. πανταχόθεν δὲ εἰς μέσον τὸ κρυσταλλοειδὲς περιφερὲς ὄν τῆς προειρημένης, καταφύσεως γενομένης, κύκλος ἀκριβῆς ἐξ ἀνάγκης ἐγεννήθη· καὶ μέγιστος δὲ οὗτός ἐστιν ἐν τῷ κρυσταλλοειδεῖ, ⁴ καὶ δίχα τεμῶν αὐτὸν. κατὰ δὴ τὸν κύκλον τοῦτον, εὐλογον ἢ ἐπισχεῖν τοῦ πρόσω τὸ ὑαλοειδές. ὥστε διὰ τοῦτο μέσον ὀχεῖται ⁵ κατὰ τούτου τὸ κρυσταλλοειδές, οἶον σφαῖρά τις ἐν ὕδατι ἡμίτομος. ⁶ καὶ τοίνυν καὶ συνέφυσεν αὐτῷ κατὰ θάτερον μέρος τὸ ἔνδον, τόπον ἡμισφαίριον τοῦ κρυσταλλοειδοῦς, ἀσφαλείας ἕνεκα, καὶ κύκλος εἰς ὁ προειρημένος, ὁ μέγιστος τῶν κατὰ τὸ κρυσταλλοειδές· ὁροστε κοινός

δὲ καὶ διαπορθμεύη τε καὶ διαφέρη &c. quod posterius etiam est in Aldina. Scriberem τῶν ἀλλοιώσεων αἰσθήσεσθαι, vel αἰσθάνεσθαι, quo pertinet Basil. αἰσθάναι, τοῦ κρυσταλλοειδοῦς, ἢ δὴ δὲ καὶ οἶον διαπορθμεύειν τε, καὶ διαφέρειν τὴν &c.

1. μεσὸν ἀρτηριῶν τινῶν] Gal. IV. 530. μεσὸν ἀρτηριῶν τε τινῶν. melius.

2. ἐκ γὰρ τοῦ χοροειδοῦς χιτῶνος] Gal. ead. p. καὶ μὲν γε καὶ τοῦ χο-

ροειδοῦς χιτῶνος. magis placet hæc lectio, licet Rafarius videtur legisse, ut legitur hic.

3. πάμπολλα γοῦν καὶ αὐτὸς οὗτος ὁ χιτῶν ὁ χοροειδῆς ἀγγεῖα φαίνεται καθ' ἑαυτοῦ ἔχων] Gal. ead. p. πάμπολλα γὰρ οὖν καὶ οὗτος αὐτὸς ὁ χιτῶν ὁ χοροειδῆς, ἀγγεῖα φαίνεται καθ' ὅλον ἑαυτὸν ἔχων. sine dubio καθ' ἑαυτοῦ est mendosum.

4. καὶ δίχα τεμῶν αὐτὸν] Gal. IV.

tiat : præterea vero ut humori vitreo alimentum advehat & afferat , quippe quæ arteriis ac venis multo pluribus , & quam fuæ moli conveniat majoribus , plena conspicitur. Quin etiam ex ipsâ choroide tunica , quæ corpus hoc retiforme continet , tenues quædam productiones , & araneis similes , ad ipsum extensæ , ligamenta illi simul fiunt , simulque alimentum afferunt : nam & hæc ipsâ choroides tunica plurima vasa habere in se tota conspicitur. Hanc igitur ipsam utilitatem hæc tunica præbet : estque tunica revera , & corporibus subjectis operimentum atque amiculum , & huic etiam tunicæ principium est membrana tenuis , quæ cerebrum ambit. Quumque insertio prædicta in medium humorem crystallinum , qui rotundus est , ex omni parte fit facta , absolutus circulus necessario est confectus , qui certe maximus in crystallino est , & ipsum in duo distribuit. Ad eundem hunc circulum consentaneum erat humorem vitreum motu ulteriore inhibere : quo circa medius vehitur in ipso crystallinus , tanquam semifecta quædam sphæra in aqua. Atque etiam parte alia interna , quæ est velut ipsius crystallini hemisphærium , securitatis gratia ea conjunxit unus circulus , quem ante diximus maximum esse eorum , qui in crystallino

insunt

531. καὶ δίχα τέμνων αὐτὸ. scil. κρυσταλλοειδῆς. recte.

5. κατὰ τοῦτου τὸ κρυσταλλοειδῆς] Gal. ead. p. καὶ αὐτὸ τὸ κρυσταλλοειδῆς. minus bene.

6. καὶ τοῖνον καὶ συνέφυσεν αὐτῷ] Gal. ead. p. καὶ τοῖνον συνέφυσεν αὐτὰ. sic etiam Rafarius legisse videtur. Locus integer ita se habet apud Gal. καὶ τοῖνον καὶ συνέφυσεν αὐτὰ, καθ' ἕτερον μέρος τὸ ἔνδον, τὸ οἶον ἡμισφαίριον τῆ κρυσταλλοειδοῦς ἀσφα-

λείας ἕνεκα , κύκλος εἰς ὃ προσηρημένος μέγιστος τῶν κατὰ τὸ κρυσταλλοειδῆς. Fors ita legendum & distinguendum est : καὶ τοῖνον συνέφυσεν αὐτῷ κατὰ θάττερον μέρος τὸ ἔνδον, τὸ ὄλον ἡμισφαίριον τῆ κρυσταλλοειδῆς ἀσφαλείας ἕνεκα. καὶ κύκλος εἰς ὃ προσηρημένος, ὁ μέγιστος τῶν κατὰ τὸ κρυσταλλοειδῆς, ὅρος τε κοινὸς ἀμροτέροις ἐσιν, &c. Sic sensus est perspicuus , & bene convenit doctrinæ Galeni hic traditæ.

κοινὸς ἀμφοτέροις ἐστίν, καὶ σύνδεσμος αὐτοῖς γίνεται, καὶ προσέτι τῷ ἀμφιβληστροειδῆ σάματι τῷ τρίτῳ καὶ τετάρτῳ τῷ χοροειδῆ χιτῶνι. τὸ γὰρ ἰσχυρότατον ἐν αὐτοῖς, καὶ μάλιστα στηρίζει αὐτὰ καὶ σκέπειν δυνάμενον ὁ χιτῶν οὗτός ἐστιν· ἀλλ' ὥσπερ εἰς τὴν ἐκείνων φυλακὴν ἰσχυρὸς ἦν, οὕτως εἰς τὴν ἰδίαν ἀσθενῆς¹ καὶ ἀδύνατος φέρει ἀβλαβῶς τὴν σκληρότητα τῶν περικειμένων ὀστέων. ὡς οὖν κατὰ τὸν ἐγκέφαλον, οὕτω καὶ νταῦθα τὸν ἀπὸ τῆς παχείας μὴνιγγος χιτῶνα περιβέβληται· καὶ διεστῶς δὲ ὁ χιτῶν οὗτος ἀπ' αὐτοῦ κατὰ πάντα τὰ μέρη, καὶ μόναις ταῖς τῶν ἀγγείων διαφύσει συναπτόμενος αὐτῷ, κατὰ τὸν προειρημένον ἐκείνον κύκλον ἐν τῷ κρυσταλλοειδῆ συνέφυ· καὶ πέμπτη σύμφυσις ἐπὶ ταῖς προειρημέναις τέτταρσι, καθ' ἓνα τόπον τοῦτον γενομένη, πᾶσι τοῖς ὑποκειμένοις² ὄφελος οὐ σμικρὸν ἐστίν. ἢ μὲν οὖν σκληρὰ μὴνιγξ ἀσφαλῶς τῇ χοροειδῆ συμπέφυκεν· αὐτῇ δὲ αὖ πάλιν τῷ ἀμφιβληστροειδῆ, καὶ οὕτω τῷ ὑαλοειδῆ τε καὶ κρυσταλλοειδῆ, τῷ μὲν καθ' ὅλον ἑαυτὸν, τῷ δὲ κατὰ τὴν ἴρι μόνην· ὥστε διὰ τῶν μέσων σωμάτων τὸ ὑαλοειδὲς ὑγρὸν τῷ πάντων ἔξωθεν ἠνωταί χιτῶνι, τὸ μαλακώτατον τῷ σκληροτάτῳ. ἐπὶ δὲ τὸν αὐτὸν τοῦτον ἔκτος ἔξωθεν ἐγγύς τις ἠκει κύκλος εἰς τὸν σκληρὸν χιτῶνα καταφυόμενος, αἱ τῶν κινούντων τοὺς ὀφθαλμοὺς μυῶν ἀπονευρώσεις.³ ἔβδομος ἐπὶ τούτοις ἄλλος, ἢ τοῦ περισστίου κατάφυσις, ἅμα μὲν συνδούντος ὅλον τὸν ὀφθαλμὸν τοῖς ὀστέοις,⁴ ἅμα δὲ σκέποντος τοὺς κινούνας αὐτὸν μῦς. καὶ σοι καὶ τοῦτον ἤδη τὸν ὑμένα θεάσασθαι καὶ πρὸ τῆς ἀνατομῆς ἐστὶ, λευ-

1. καὶ ἀδύνατος φέρει] Gal. IV. 531. καὶ ἀδύνατος φέρειν. recte.

2. ὄφελος οὐ σμικρὸν ἐστίν. ἢ μὲν οὖν σκληρὰ μὴνιγξ] Gal. IV. 532. ὄφε-

λος οὐ σμικρὸν ἐστίν, πρὸς τὸ μήτε πᾶσχειν ὑπὸ τῶν περικειμένων ὀστέων, μήτε ἐν ταῖς σφοδρόταταις κινήσει· ἢ ἀπορρήγνυσθαι ἀπ' ἀλλήλων. ἢ μὲν οὖν σκληρὸς μῆ-

insunt: estque terminus utrisque communis, ligamentumque his ipsis, & præterea corpori retiformi, & quarto choroidi tunicæ efficitur. Hæc enim tunica inter ea est robustissima, & quæ ipsa stabilire maximè queat & tegere: sed quemadmodum ad illa tuenda satis firma erat, ita ad se ipsam tuendam non erat satis, & circumjacentium ossium duritiam ferre citra noxam non poterat. Ut igitur in cerebro, ita hic quoque à crassa membrana circumvestitur, distatque sane hæc tunica ab ea in omnibus partibus, solisque vasorum productionibus ipsi connexa: in eo tamen circulo prædicto, qui in crystallino inest, jungitur: & quinta, præter quatuor antedictas, in uno hoc loco hæc est conjunctio, quæ subiectis omnibus commoditatem non mediocrem affert. Dura igitur membrana toti choroidi est applicata, hæcque rursus retiformi & crystallino: illi quidem per ipsum totum; huic autem per solam iridem. Itaque per corpora media humor vitreus tunicæ omnium extimæ conjunctus est, mollissimæ durissimus. Huic eidem circulo sexta quædam tunica extrinsecus prope accedit in duram tunicam inserta, in qua musculorum oculos moventium aponeuroses sunt. Septima autem præter has alia est periostii insertio, quæ simul totum oculum cum ossibus colligat, simul autem moventes ipsum musculos tegit. Quin tibi membranam hanc etiam ante disse-

ctionem

μνήμη. Judicet harum rerum peritus, an, quæ hic loci desiderantur, exciderint vitio librariorum, an de industria omissa sint. Certe mihi non videntur prætermittenda esse.

3. ἑβδομος ἐπὶ τούτοις ἄλλος] Gal. ead. p. ἑβδομος ἐπὶ τούτοις ὕλης. præfero ἄλλος; quam lectionem Raskarius confirmat & Charterius.

4. ἄμα δὲ σκέποντος] Gal. ead. p. ἄμα δὲ καὶ σκέποντος.

E 3

I. Θεώση

λευκὸν μὲν οἷόςπερ καὶ φαίνεται, τελευτῶντα δ' οἷπερ καὶ τῶν ἄλλων ἕκαστος ὑποβέβληται κύκλων, ἵνα συνάπτη τὸ λευκὸν τῷ μέλανι. καλεῖται δ' ἶρις ὁ τόπος οὗτος, ἔνιοι δὲ στεφάνην ὀνομάζουσι. καὶ εἰ καλῶς προσέλθοις αὐτῶν τῇ διαιρέσει, καὶ μηδὲν συγχέας ἐπισκοποῖης, ¹ θεάσῃ κύκλους ἀλλήλοις ἐπιβάλλοντας ἐπτὰ ἐνταῦθα, καὶ πάχει, καὶ χροιά διαφέροντας· ὥστε μὴδ' ἂν εἰ βουλευθείης γ' ἑτέρως ὀνομάσαι τὸ χωρίον δυνηθῆναι, πλὴν ἶριν. μέχρι μὲν οὖν τῆς μέσης χώρας τοῦ κρυσταλλοειδοῦς ἠγάγομεν ἤδη τῷ λόγῳ τοὺς ἐπιβάλλοντας ἀλλήλοις καὶ συμφυρομένους ἐνταῦθα κύκλους ἐπτὰ. τὸ δὲ ἀπὸ τοῦδε μάλιστα θαυμάσαις ἂν ἵνα γὰρ αἰσθάνηταίτε τῶν ἰδίων αἰσθητῶν ἀκριβῶς τὸ κρυσταλλοειδές, ἅμα δὲ ἀσφαλῶς φρούρηται, παχὺν ἱκανῶς ὄντα τὸν κερατοειδῆ χιτῶνα, ² καὶ ἥτιον τῆς χρείας πυκνὸν, πυκνότερόν τε ἅμα καὶ λεπτότερον ἀποφύειν ³ ὑπῆρξατο ἡ φύσις. καὶ κατὰ βραχὺ προάγουσα τὸ μεσαίτατον αὐτοῦ, πᾶν σφόδρα λεπτὸν καὶ πυκνὸν ἀπειργάσατο. ⁴ καὶ σοι δόξει κοινῶς εἰκέναι τοῦτο τοῖς κέρασι τοῖς εἰς λεπτὰ τετμημένοις, ὅθεν αὐτῷ καὶ τὴν προσηγορίαν πρέπειν ἠγησάμενοι τοῦ κερατοειδοῦς, οὕτω καλοῦσιν. ὁ τοίνυν κερατοειδὴς χιτῶν λεπτός καὶ σκληρὸς καὶ πᾶν πυκνὸς γενόμενος, εὐθὺς ἂν ἔμελλεν ἔσεσθαι καὶ λαμπρὸς, οἷος ἐπιπέμπειν αὐγὴν ἐπιτηδεύτατος εἶναι, παραπλησίως τοῖς ἀκριβῶς διεξεσμένοις τε καὶ λελεπισμένοις κέρασι τὸν δὲ ἀπὸ τῆς λεπτῆς μήνηγγος φύομενον χιτῶνα τὸν χοροειδῆ, πολλαχόθι μὲν μέλανα, πολλαχόθι δὲ φαιόν τε καὶ κυανῶν εἰργάσατο ἡ φύσις, ἀπὸ τῆς ἱέρως

1. θεάσῃ κύκλους ἀλλήλοις ἐπιβάλλοντας ἐπὶ ἐνταῦθα] Gal. ead. p. θεάσῃ κύκλους ἀλλήλοις ἐπιβάλλοντας ἐξ ἐνταῦθα. procul dubio ἐξ mendo-

fum est, ut ex Charterii versione etiam apparet.

2. καὶ ἥτιον τῆς χρείας πυκνὸν] subaudiendum ἕνεκα: ἥτιον πυκνὸν τῆς χρείας

Etionem licet intueri, albam sane, prout etiam cernitur; definitam vero in circulo, ubi & aliæ omnes subiectæ sunt, & ubi album nigro conjungitur, qui sane locus iris nominatur, eamque nonnulli coronam vocant. Si hæc prope diviseris, & nihil confundens consideraris, circulos septem videbis sibi ipsis deinceps insidentes, crassitie tamen coloreque discrepantes, ut ne, si velis quidem, hunc locum aliter, quam irim, queas appellare. Ad mediam igitur usque humoris crystallini regionem septem circulos, sibi ipsis illic incumbentes ac cohærentes, oratione jam perduximus: quod autem hic sequitur, maxime admiraberis. Ut enim crystallinus humor propria sensibilia inquisite sentiret, simulque tuto conservaretur, corneam tunicam valde crassam, & minus densam, quam usus postulabat, densiorem simul ac tenuiorem natura coepit producere: tum paulatim promovens, partem ejus maxime mediam longe tenuissimam ac densissimam efficit: ac tibi quidem cornibus, in tenues partes dissectis, similis apte videbitur: unde etiam ei nomen à cornu similitudine convenire existimantes, corneam tunicam appellaverunt. Hæc igitur cornea tunica, tenuis, dura, & valde densa facta, protinus utique splendida erat futura: cujusmodi ad splendorem transmittendum esse possit opportunissima, non fecus quam cornua accurate derasa atque extenuata. Choroidem vero tunicam, quæ à tenui membrana producitur, natura multis partibus nigram, multis fuscam, multisque ceruleam effe-

χρείας ἕνεκα. Rafarius hoc male accepit, & Charterius etiam.

3. ὑπὲρξατο ἡ φύσις] Gal. IV. 533. ἀπὲρξατο ἡ φύσις. ita Rafarius videtur legisse, sed nostra non deterior

sane.

4. καὶ σοὶ δόξει κοινῶς εἰκέναι] Gal. ead. p. καὶ σοὶ δόξει δεινῶς εἰκέναι. recte. hanc lectionem confirmat versio Rafarii.

ἴρεως ἅμα τῷ κερατοειδῇ προσάγουσα, θρέφοντα μὲν τῇ παραθέσει τὸν κερατοειδῆ, κωλύοντα δὲ προσπίπτειν τὸν κερατοειδῆ σκληρὸν ὄντα τῷ κρυσταλλοειδῇ, θεάμα τε γενησόμενον ἰατῆριον πονούσης ὄψεως· ὅθεν οἶμαι καὶ φύσει πάντες ἐπειδὴν κάμνωμεν ἐν λαμπραῖς αὐγαῖς, αὐτίκα τὰ βλέφαρα κλείομεν, ἐπὶ τὸ σύμφυτον ἴαμα σπεύδοντες. ἐγὼ μὲν οὖν καὶ ταύτην θαυμάζω τὴν ἐπαληθιμμένην τῷ χιτῶνι τούτῳ ¹ κυανῇ· οὐδὲν δ' ἦττον αὐτῆς θαυμάζω καὶ ² τὴν ἐπιτραφεῖσαν ἐντὸς δασύτητα τῷ περιέξοντι τὸ υαλοειδὲς ὑγρὸν χιτῶνι. ³ νοτέρα γὰρ αὐτὴ καὶ μαλακῆ, καθάπερ σπογγία, τοῦ κρυσταλλοειδοῦς ὑγροῦ φαύουσα, τὴν τοῦ χιτῶνος ὄλου γατνίασιν ⁴ ἄλυτον αὐτῷ παρέχει. καὶ τούτου μᾶλλον ἐτι θαυμάζω τὴν ἐκτὸς πυκνότητα, καθ' ἣν ὁμιλεῖ τῷ σκληρῷ χιτῶνι τῷ κερατοειδῇ, χάριν τοῦ μηδ' αὐτόν τι πάσχειν ὑπὸ τοῦ κερατοειδοῦς. ἐτι δὲ δὴ μείζον θαῦμα τὸ κατὰ κόρην αὐτοῦ τρῆμα. διέτρησε γὰρ ἐνταῦθα ⁵ τὸν κυανοῦν τοῦτον τὸν ραγοειδῆ· καλοῦσι γὰρ οὕτως αὐτὸν, εἰκάσαντες, οἶμαι, ῥαγί φαφυλῆς τὴν ἐκτὸς λειότητητα, καὶ τὴν ἐντὸς δασύτητα· καὶ κατὰ τοῦτο μόνον τὸ τρῆμα, τοῦ κερατοειδοῦς τε καὶ τοῦ κρυσταλλοειδοῦς οὐδεὶς ἐν τῷ μέσῳ χιτῶν ἕτερός ἐστιν, ἀλλ' οἷον διὰ λεπτοῦ πᾶνυ καὶ λευκοῦ κέρατος ἢ τῆς ἐνδον αὐγῆς πρὸς τὴν ἔξω κοινωῖατε καὶ κράσις γίνεται· καὶ ὅπως μηδὲ κατὰ τοῦτο τρῆμα φαύση ποτὲ ὁ κερατοειδῆς χιτῶν τοῦ κρυσταλλοειδοῦς ὑγροῦ,

1. κυανῇ] Gal. IV. 533. κυανῇ χροῖαν.

2. τὴν ἐπιτραφεῖσαν δασύτητα] Gal. IV. 535. τὴν ἐπιτραφεῖσαν τραχύτητα. Ald. θρασύτητα. Ferri potest nostra lectio; infra paulo ead. p. καὶ τὴν ἐντὸς δασύτητα dixit Gal. de

eadem tunica ραγοειδῆ. Vocem τραχύτητα damnat Hofmannus, sed adi Plempium I. 10. Ophthalmograph. & videbis non esse improbandam. τραχύτητα agnoscit Rafajius.

3. νοτέρα γὰρ αὐτὴ καὶ μαλακῆ] Gal.

efficit, eamque ab iride una cum cornea promovit, cum ut corneam sua vicinitate aleret, tum ut prohiberet, ne cornea quæ dura est, humori crystallino incideret, ac denique spectaculum foret, quod aspectui laboranti remedio esset: quod in causa est (ut ego quidem puto) ut omnes quum lucis splendore offendimur, natura ducti palpebras repente claudamus, ad innatum nobis remedium properantes. Atque ego quidem non possum non vehementer admirari hunc cæruleum colorem, quo hæc tunica tineta est: nec minus eo admiror asperitatem quæ intus à tunica humorem vitreum contentura nutritur. Quum enim hæc humida ac mollis instar spongiæ sit, humorem crystallinum contingens, totius tunicæ vicinitatem ipsi innoxiam præstat. Quo adhuc multo magis externam ejus densitatem demiror, qua duram tunicam corneam contingit, ne ipsa à cornea quicquam læderetur. Sed præterea magis admirabile est tunicæ hujus foramen ad pupillam: ibi enim tunicam cæruleam uveam, quam ita appellant, opinor, acino uvæ lævitatem ejus externam & densitatem internam comparantes, pertudit: & qua duntaxat hoc foramen est, nulla tunica alia est inter corneam & crystallinam media, sed veluti per cornu tenue admodum atque album, splendor internus cum externo communicat & commiscetur. Et ne per hoc foramen cornea tunica aliquando crystallinum humorem contingeret, opifex noster providit, simul

Gal. Charter. IV. 535. ὑγρὰ γὰρ αὐτῇ γε καὶ μαλακῇ. Basil. margini adscribitur ὑγρὰ. Ald. & Basil. pro νοτέρα habent ἕτερα. mendose. Conjunctio Charterium ὑγρὰ in contextum recepisse, cum vera lectio sit νετέρα.

4. ἄλυτον αὐτῷ παρέχει] Gal. ead. p. ἄλυτον παρέχει. rectius noster.

5. τὸν κυανὸν χιτῶνα τοῦτον] Gal. ead. p. τὸν κυανὸν χιτῶνα τοῦτον. utrumque recte. antea habuimus κυανὴν προκυανὴν χροάν.

ύγροῦ, προυνόησατο ὁ δημιουργός, ἅμα μὲν ἐπὶ πλέον ἐκτὸς ἀπαγαγῶν τὴν ταύτη μοῖραν τοῦ κερατοειδοῦς· ἅμα δ' ὑγρὸν λεπτόν καὶ καθαρὸν, οἷόν περ τὸ ἐν τοῖς ὠοῖς ἐστὶ, περιχέας τῷ κρυσταλλοειδεῖ· καὶ τρίτον ἐπὶ τούτοις, ¹ αἰθεροειδοῦς τε καὶ αὐγοειδοῦς πνεύματος πληρώσας τὴν χώραν ἅπασαν τῆς κόρης. τὸ μὲν οὖν πνεῦμα τοῦτο ἐν τοῖς ὀπτικαῖς ἀποδέδεικται λόγοις, ὡς αὐγοειδὲς τέ ἐστι, καὶ τὴν πρώτην καὶ μεγίστην δύναμιν εἰς τὴν τῶν ὀφθαλμῶν ἐνέργειαν εἰσφέρειται. περὶ δὲ τῆς ὑγρότητος ἐκ τῶνδ' ἂν μάθοις, ὡς οὐκ εἰς τὸ πληροῦν μόνον, τὴν κενὴν χώραν, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸ μὴ καταξηραίνεσθαι τό, ² ὑγρὸν τὸ κρυσταλλοειδὲς αὐτὸ, καὶ τὴν ἔνδον μοῖραν τοῦ ῥαγοειδοῦς, ἀναγκαϊότατόν ἐστι· εἰ πρῶτον μὲν γνόις ὅση γίγνεται βλάβη ταῖς ὄψεσι πλέονος αὐτοῦ κενωθέντος ἐν ταῖς παρακεντήσεσι, καὶ ὡς τὸ πάθημα τὸ πρὸς τῶν ἰατρῶν ὀνομαζόμενον γλαύκωσις, ξηρότης μὲν ἐστὶ καὶ πῆξις ἀμετρος τοῦ κρυσταλλοειδοῦς ὑγροῦ· τυφλοῖ δ' εἰπέρι τι καὶ ἄλλο τῶν κατὰ τὸν ὀφθαλμὸν νοσημάτων. ³ ἅπαντά τε οὖν ταῦτα θαυμαστὴν ἔνδειξιν ἔχει προνοίας, καὶ τούτων οὐχ ἥκιστα τὸ σύμφυτον ἀμφίεσμα τοῦ κρυσταλλοειδοῦς· λεπτότερος γὰρ καὶ τῶν ἰσχυῶν ἀραχνίων ἐστὶ, καὶ λευκότερος· καὶ τὸ τούτου μεῖζον, ὅτι μηδὲ περὶ πᾶν ἐκτέταται τὸ κρυσταλλοειδὲς, ⁴ ἀλλὰ τὸ μὲν ἐνούμενον αὐτοῦ μέρος τῷ ὑαλοειδεῖ, τελείως ἀσκέπαστόν ἐστι καὶ

γυμ-

1. αἰθεροειδοῦς τε καὶ αὐγοειδοῦς πνεύματος πληρώσας] Gal. IV. 536. ἀερώδους τε, καὶ αὐγοειδοῦς πνεύματος πληρώσας. Charterius videtur in contextum recepisse vocem ἀερωειδοῦς margini Edit. Basil. adscriptam. Lektionem nostram confirmat Theophil. Edit. Morel. p. 65. Ejus verba hæc sunt: καὶ τρίτον ἐπὶ τούτοις

αἰθεροειδοῦς τε καὶ αὐγοειδοῦς, πληρώσασα πνεύματος ἅπασαν τὴν χώραν τῆς κόρης. Et Gal. V. 218. his verbis: δέοντως ἂν ἐροῦμεν αὐγοειδὲς μὲν εἶναι τὸ τῆς ὄψεως ὄργανον, ἀερωειδὲς δὲ τὸ τῆς ἀκοῆς. quare ἀερωειδὲς locum hic habere non potest. Vid. etiam p. 356. ubi idem habetur τὸ δὲ τῆς ἀκοῆς, ἀερώδους. Ald. & Basil.

ἀθε-

simul portionem hanc corneæ foras longius abducens, simul autem humorem quendam tenuem & sincerum, qualis in ovis cernitur, crySTALLINO circumfundens, ac tertio præter hæc, spiritu ætherio ac splendido omnem pupillæ implens regionem: de quo quidem spiritu in commentariis de aspectu satis diximus, & quam lucidus sit, & quam maximum præcipuumque ad oculorum actionem momentum afferat, demonstravimus. De humore vero ex his poteris intelligere, eum non modo ad implendum inane spatium, verum etiam ne humor crySTALLINUS ac portio uveæ interna exsiccet, maxime necessarium esse: si tamen prius percipias, in compunctionibus ex copiosiore ejus evacuatione, oculos lædi: & affectionem quæ glaucedo a medicis nominatur, esse siccitatem, ac nimiam humoris crySTALLINI concretionem, & cæcitatem maxime, præ omnibus morbis, qui oculis accidunt, inferre. Atque hæc quidem omnia admirabilem quandam providentiam arguunt, & eorum maxime innatum crySTALLINI humoris amiculum: nam ea tunica est tenuibus araneis tenuior atque candidior: & quod etiam majus est, non est toti humori crySTALLINO prætenfa, sed quæ ejus pars vitreo humori conjungitur, prorsus sine munimento est, ac tunicæ expers:

ca

ἀθερωδούς. male.

2. τὸ κρυσαλλοειδὲς αὐτὸ] Gal. ead.
p. τὸ κρυσαλλοειδὲς αὐτῶν. minus bene.

3. ἅπαντά τε οὖν ταῦτα θαυμαστὴν ἐνδείξιν ἔχει προνοίας] Gal. IV. 538.
ἅπαντά γε οὖν ταῦτα θαυμαστῆς τιμῆς ἐνδείξιν ἔχει προνοίας τε ἀμα καὶ τέχνης. si fas esset tantumdem recedere a contextu nostro, præferrem le-

tionem Galeni; sed quis scit, an ita visum fuerit Epitomatori nostro?

4. ἀλλὰ τὸ μὲν ἐνούμενον αὐτῆ μερος τῆ ὑαλοειδέϊ] Gal. ead. p. ἀλλὰ τὸ μὲν ἐνοχούμενον αὐτοῦ μέρος τῆ ὑαλοειδέϊ. Utraque ferri potest. sic p. 15. ὥστε διὰ τοῦτο μέσον ὀφθαλμοῦ κατὰ τοῦτου τὸ κρυσαλλοειδὲς. sic mox, ἐνούσθαι γὰρ κατὰ τοῦτ' ἀμεινον ἢ ἀλλήλοισ τὰ ὕγμᾶ.

F 2

I. οἶον

γυμνὸν χιτῶνος· ἐνοῦσθαι γὰρ κατὰ τοῦτ' ἄμεινον ἢν ἀλλή-
 λοις τὰ ὑγρά· τὸ δὲ ὑπερκύπτον ἅπαν, εἰς ἰουκλῖος φαῦον
 τοῦ βραγοειδοῦς, τὸν λεπτόν τοῦτον καὶ λαμπρὸν περιβέβλη-
 ται χιτῶνα. καὶ δὴ καὶ τὸ τῆς κόρης εἶδωλον, ἰ οἷον ἐν κα-
 τόπτρω, τόπω τινὶ συνίσταται. καὶ γὰρ δὴ καὶ λεῖός ἐστι
 καὶ στυλπνός ὑπὲρ πάντα τὰ κάτοπτρα· καὶ παντα-
 χόθεν ἄρα τὸ τῆς ὀφθαλμοῦ ὄργανον ὑπὸ τῆς φύσεως κηκό-
 σμηται· τὰ δὲ ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀπ' ἐγκεφάλου κα-
 τίοντα νεῦρα αἰσθητικὰ πρότερον ἢ φύσις εἴσω τοῦ κρανίου
 συνάψασα, καὶ ἐπικάμψασα, καὶ τοὺς πόρους αὐτῶν ἐνώ-
 σασα, καὶ σχῆμα παραπλήσιον τῷ Χ γράμματι ποιήσα-
 σα, μετὰ ταῦτα πάλιν ἐκάτερον ἐπὶ ἴον κατ' εὐθύ τῆς
 ἀνωθεν ἐκφύσεως ὀφθαλμὸν προήγαγεν, ὥστε τὸ ἀπ' ἐγκεφά-
 λου παραγιγόμενον εἰς ἐκάλτερον τῶν ὀφθαλμῶν πνεῦμα, εἴ-
 ποθ' ἕτερος αὐτῶν μύσειεν, ἢ πηρωθείη, τελέως ὄλον εἰς τὸν
 ὑπόλοιπον ἵεναι· διπλασιαζομένης γὰρ αὐτοῦ τῆς ὀπτικῆς δυ-
 νάμεως, ἄμεινον ὀφθαλμοῦ.

Π Ε Ρ Ι Ρ Ι Ν Ο Σ .

ΤΗΣ ῥινός ἐχούσης μέσον διάφραγμα καὶ πόρους ἀξιο-
 λόγους, τούτους δὴ τοὺς φαινομένους, καθ' ἕναστον μυκτῆ-
 ρα χρὴ γινώσκειν, ἀνωτέρω τῶν μέσων τῆς ῥινός ἐκάτερον
 αὐτῶν δίχα σχιζόμενον. ἦκει δὲ τῶν μερῶν, τὸ μὲν ἕτερον
 εἰς τὸ τοῦ στόματος ἔνδον, τὸ δ' ἕτερον ὡς ἐξ ἀρχῆς ἐφέ-
 ρετο, πρὸς αὐτὸν ἀναβαίνει τὸν ἐγκεφάλου, ἔνθα τυγχά-
 νουσι

ἰ. οἷον ἐν κατόπτρῳ, τόπω τινὶ συν-
 ἔσται.] Gal. IV. 538. οἷον ἐν κατόπ-
 τρῳ τινὶ, τούτῳ συνίσταται. Sic Ra-
 farius etiam legisse videtur, & cum
 Gal.

ea enim parte humores conjungi inter se erat melius: quæ vero ejus pars omnis extra prominet tangitque, uveam, tenuem hanc lucidamque tunicam est induta: atque etiam ipsius pupillæ imago in ea, veluti in speculo quodam, consistit: si quidem tunica hæc levis est, & supra omnia specula fulgens. Atque ita videndi instrumentum ex omni parte à natura fuit exornatum. Nervos autem sensificos à cerebro ad oculos descendentes natura prius intra cranium conjungens ac reflectens, ipsorumque meatus exiguos uniens, & figuram X literæ similem faciens, postea utrumque rursus ad supernæ rectitudinis productionem ad oculum produxit, ut spiritus qui a cerebro ad utrumque oculum proficiscitur, si quando eorum alter clausus fuerit, aut omnino mutilus, in alterum plane commearret: videndi enim facultate eo modo duplicata, acrius erat visurus.

DE NASO.

Quum nasus in medio septum, duoque foramina satis conspicua habeat, quæ cernuntur & in singulis naribus singula, scire convenit, eorum utrumque supra media nasi loca in duas partes esse divisum, quarum altera pars intima oris excipit, altera recta, ut a principio ferebatur, ad cerebrum conscendit, ubi sunt exortus anteriorum cerebri ventriculorum:

Gal. consentit Theophil. p. 65. τὸ πρῶτον, τούτῳ τῷ χιτῶνι, συνιστάται εἰς δύο ἰσῶν εἰδῶλεν τῆς κόρρης ὡς ἐν κατόπτρῳ πρῶτον καὶ δεύτῳ ὄντι ὑπὲρ ἀπαντας.

νοσιν αἱ ἀποφύσεις τῶν προσθίων κοιλιῶν, καθ' ὃ καὶ ἡ τῶν ἠθμοειδῶν ὀστέων θέσις ἔστι· καὶ ἡγε μήνιγγξ ἢ παχεῖα κατα-
 φαύει τῶνδὲ τῶν ὀστέων, ὁπαῖς λεπταῖς τέτρηται· καὶ
 διὰ ταύτης γέτοι πρώτης ἠθεῖται τὰ παχύτερα τῶν τοῦ
 ἐγκεφάλου περιττῶν, ἢ βλέννα καὶ ἡ κόρυζα, πρώτην μὲν
 τὴν παχεῖαν μήνιγγα διεξερχόμενα, μετ' ἐκείνην δὲ διὰ τῶν
 ἠθμοειδῶν ὀστέων ἠθούμενα, καὶ πεῖθ' οὕτως ἐμπίπτοντα τοῖς
 πόροις τῆς ρινός. ἐν δὲ τῇ διὰ τούτων πορεία μέρος, ¹ ἔστιν
 ὅτε παραπίπτει τῶν καταφερομένων εἰς τὸ στόμα διὰ τῶν
 εἰρημένων ἐκ τῆς ρινός εἰς αὐτὸ συντρήσεων· ὑπαλείφει δ' ἀναι-
 μος χιτῶν ὑμένος παχύτερος, αὐτούς τε τῆς ρινός τοὺς εὐ-
 θεῖς πόρους ἀναφερομένους ἄχει τῶν ἠθμοειδῶν, καὶ πρὸς
 τούτοις τοὺς ἄλλους τοὺς λοξοὺς οὓς εἰς τὸ στόμα τελευτᾶν
 ἔφην, συνεχῆς ἂν τῶ τὴν τοῦ στόματος ὄλου περιγραφὴν ἐνδοθεν
 ὑπαλείφοντι, καὶ τὴν γλωτταν ἀναμφιεννῦντι, φαρύγγα τε,
 καὶ λάρυγγα, καὶ τραχεῖαν ἀρτηρίαν, καὶ στόμαχον.
 γέγονε δ' ἢ εἰς τὸ στόμα σύντρησις κατὰ τὴν ὑπερώαν, χά-
 ριν τοῦ μὴ κατ' εὐθῦ τῆς τραχείας ἀρτηρίας εἶναι τὴν ἀρ-
 χὴν τῆς εἰσπνοῆς, ² ἀλλὰ καμπὴν τινα καὶ οἶον ἔλικα γί-
 γνεσθαι πρότερον εἰς αὐτὴν ἰόντος τοῦ πνεύματος, ³ ὡς ἂν
 μὴ φύχεται ποτε τὰ περὶ τὸν πνεύμονα, ⁴ ψυχροῦ πολ-
 λάκις γιγνομένου τοῦ περιέχοντος ἡμᾶς ἀέρος, μήτε τοὺς
 ἀναμειγμένους ὄγκους αὐτῶ πολλάκις κόνεως, ἢ τέφρας
 τινός, ἢ τριούτου παραγίνεσθαι μέχρι τῆς ἀρτηρίας, φθά-
 νοντας προσπίπτειν τοῖς περὶ τὰς καμπὰς σώμασιν ὑγροῖς
 καὶ μαλακοῖς ὑπάρχουσι.

ΠΕΡΙ

1. ἔστιν ὅτε παραπίπτει] Gal. V. 355. ἔστιν ὅτε κατάρρει magis placet hæc lectio Galeni.

2. ἀλλὰ καμπὴν τινα καὶ οἶον ἔλι-

κα γίνεσθαι πρότερον] Gal. IV. 571. ἄλλοι καὶ καμπὴν τινα, καὶ οἶον ἔλικα γίνεσθαι πρότερον. melius.

3. ὡς ἂν μὴ φύχεται ποτε] sequitur

rum: qua etiam parte osium coli similia est situs. Membrana autem crassa, quæ ossibus hisce substernitur, minutis est foraminibus trajecta, per quam primam cerebri excrementa crassiora transmittuntur, ut mucus & destillatio primum per crassam membranam egressæ, postea vero per ossa coli similia trajectæ, denique in ipsas nares incidunt. Sed dum hæc ita defluunt, pars eorum in os per ea foramina quæ à naribus in ipsum diximus pertransire, quandoque delabuntur: nasi autem foraminibus quæ & recta sunt, & ad ossa colo similia ascendunt, itemque iis, quæ obliqua sunt, & in ipsum os definere diximus, tunica exanguis crassior quam membrana substernitur: quæ ei tunicæ continua est, quæ totam oris circumferentiam internam, linguamque & fauces, & larynga, & asperam arteriam, & gulam completitur. Facta autem in ore perforatio in palato est, ne principium inspirationis recta ad asperam arteriam fieret: sed deflexio quædam esset, ac veluti ambages, priusquam spiritus ad arteriam perveniret, ne quum ambiens nos aër nimis sit frigidus, pulmo aliquo tempore refrigeraretur, & ne admixtæ moles pulveris, aut cineris, aut alterius ejusmodi arteriam usque pervenirent, sed in illis flexibus corporibus humidis & mollibus prius inciderent.

D E.

itur παραγινεσθαι cum casu quarto; quare hic scribendum est ψύχισθαι, ne oratio sit solæca.

4. ψυχρῆ πολλάκις γιγνομένη τοῦ περιέχοντος ἡμᾶς ἀέρος] Gal. ead. p.

ψυχρῆ πολλάκις ἰκανῶς γιγνομένη &c. magna hic in reliquis discrepantia, ut mentem potius Galeni, quam verba & syntaxin respexisse videatur Epitomator noster.

Δ. σπρ.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΗΣ ΟΣΦΡΗΣΕΩΣ ΟΡΓΑΝΟΥ.

ΤΟ δὲ τῆς ὀσφρήσεως ὄργανον, δι' οὗ ποιούμεθα τὴν διάγνωσιν τῶν ὀσφραντῶν, ἡ ῥίς εἶναι δοκεῖ κατὰ τὴν πρώτην ἐπιβολὴν διανοίας. ἐν γοῦν τῷ διὰ τοῦ στόματος εἰσπνεῖν στεγνώσαντες ὅπως οὖν ἀν' αὐτὴν, οὐδενὸς τῶν ὀσφραντῶν ἀντιλαμβάνόμεθα, καθά περ γε κα' παιδὰν ἀνοίξαντες τοὺς μυκτῆρας εἰσπνεῶμεν, εὐθέως αἰσθανόμεθα. καὶ δὴ φαίνεται μηδεμία γιγνομένη διάγνωσις ὀσμῶν ἀνευ τῆς εἰσπνοῆς, καίτοι πεπληρωμένων γ' ἐνίοτε τῶν πόρων τῆς ῥινὸς ἀτμοῦ ¹ σφοδροτάτην ἔχοντος δύναμιν. ἐὰν γοῦν τις ² ἐν οἴκῳ μικρῶ θυμιάσας ³ ἀσφαλτον, ἢ κασίαν, καὶ πληρώσας ὀσμῆς ἰσχυροτάτης, αὐτὸν εἰσελθὼν ⁴ ἀποπειρῶτο διὰ πολλοῦ χρόνου ποιούμενος τὴν εἰσπνοὴν, εἴσεται ἰοῦ λεγομένου τὴν ἀλήθειαν, ἐν μὲν τῷ τῆς εἰσπνοῆς χρόνῳ μόνῳ ⁵ τῆς ὀσμῆς αἰσθόμενος· ἐν δὲ τῷ λοιπῷ παντὶ μηδεμίαν ⁶ αὐτῶν ἰσχων διάγνωσιν, καίτοι πεπληρωμένων τῶν πόρων τῆς ῥινός. ἔοικεν οὖν ἕτερόν τι μῦθον εἶναι ⁷ τῶν ὀσμῶν διαγνωστικόν, ἐνδόν που τεταγμένον ἐν βαθυτέρῳ τοῦ σώματος, καὶ εἰκός γε κατὰ τὰς προσθίας κοιλίας τοῦ ἐγκεφάλου τὴν τῶν ὀσφραντῶν αἴσθησιν γίνεσθαι. τῆς γὰρ ἀναπνοῆς ὅλης ὑπὸ ἐγκεφάλου γιγνομένης, ἕνεκα τοῦ διαφυλάττεσθαι τῆς ἐν τῇ καρδίᾳ θερμότητος τὴν συμμετρίαν, ⁷ εὐλογον δὴ που πρὸ τοῦ ταύτην

ἑαυ-

1. σφοδροτάτην ἔχοντος δύναμιν] Gal. V. 357. σφοδροτάτου ἔχοντος δύναμιν. lectio nostra, quam confirmat Rasarius, sine dubio præferenda.

2. ἐν οἴκῳ μικρῶ θυμιάσας] Gal. ead. p. ἐν οἴκῳ σμικροτάτῳ θυμιάσας.

3. ἀσφαλτον, ἢ κασίαν] Gal. ead. p. ἀσφαλτον, ἢ κασίαν, ἢ σμύρναν, ἢ λιβανόν, ἢ εὐράκα. forte Oribasius brevitati studens, tres posteriores voces prætermisit.

4. ἀποπειρῶτο διὰ πολλοῦ χρόνου] Gal. ead. p. ἀποπειρῶ τῷ διὰ πολλοῦ χρόνου. In variant. Lect. apud Gal. conjiciunt πο-

DE ODORATUS INSTRUMENTO.

Odoratus autem instrumentum, quo res quæ sub odoratum cadunt dijudicamus, primo quoque intuitu nasus esse videbitur, ac quum ore quidem inspiramus, nasumque obituramus, nullum odorem sentimus: quum primum vero naribus apertis spiritum trahimus, sentimus. Nulla vero fieri videtur odorum dignotio sine inspiratione, etiam si quandoque nares vapore qui vehementissimam vim habeat, expleantur. Ex quo fit, ut si quis in parva domo suffitum ex bitumine aut casia faciat, eamque vehementissimo odore repleat, deinde ingrediens eundem naribus excipiat, & attrahere per longum temporis spatium conetur, hujusce rei veritatem intelligat: siquidem eo tantum tempore odorem percipiet, quo spiritum attrahet; reliquo vero nullum sentiat, quanquam nares vapore sunt repletæ. Quam ob rem alia corporis pars esse videtur, quæ odores dignoscit, eaque interius in corpore constituta: & consentaneum est odorum sensum in anterioribus cerebri fieri ventriculis, quum tota respiratio a cerebro fiat, ut modus caloris, qui in corde est, confervetur: Consentaneum est ipsum priusquam hoc ei a cerebro tribuatur, statim lædi, quum immoderatus sit redditum,

nostrum esse præferendum.

5. τῆς ὀσμῆς αἰσθημένος] Gal. ead. p. τῆς ὀσμῆς αἰσθηόμενος. recte.

6. αὐτῶν ἰσχαν διαγνωσιν] Gal. ead. p. αὐτῶ ἔχων διαγνωσιν. melius est αὐτῶν quam αὐτοῦ: quanquam ego mallem αὐτῆς. & melius etiam ἰσχαν quam ἔχων. vid. Thom. Magistr. V. ἰσχειν.

7. εὐλογον δὴ που πρὸ τοῦ ταύτην ἑαυτῷ περιζῆν, αὐτὸν ἑτοιμότερα βλάπτειν, πεφυκότεν πρὸς τὸν ἀμετροτέρων ἢ τοι θερμοκρίων, ἢ ψυχρότων] Gal. V. 363. εὐλογον δὴ που πρὸς τὴν ταύτην περιζῆν αὐτῷ, ἑτοιμότερον βλάπτειν πεφυκίτι πρὸς τῶν ἀμετροτέρων, ἢ τοι θερμοκρίων, ἢ ψυχρότων. locus ita legendus & distinguendus est:

G

est:

ἑαυτῷ πορίζειν, αὐτὸν ἐτοιμότατα βλάπτεσθαι, πεφυκότα πρὸς τὸν ἀμετρότερον ἢ τοὶ θερμαινόντων, ἢ ψυχόντων. ¹ πῶς οὖν οὐκ ἂν τινα πρὸς τοῦτο κίνησιν ἢ φύσιν ἔδωκεν αὐτῷ σύμφυτον, ἐν μένταις εἰσπνοαῖς ριπίζουσάν τε ² καὶ σφίγγουσάν, ἐν δὲ ταῖς ἐκπνοαῖς ἀποχέουσάν, ³ ἐπίοτε πνεῦμα φλογῶδες, καὶ βλέναν, καὶ κόρυζαν. καὶ φαίνεται γὰρ ἐναργῶς ἢ κατὰ τὸν ἐγκέφαλον κίνησις, ἢν τινα κίνησιν ἔντε τοῖς βρέφει ⁴ καὶ τοῖς ἀνατετραμμένοις θεάσει. αὐτὴ οὖν ἢ κίνησις οὕτω κατὰ φύσιν τε καὶ διὰ παντὸς ὑπάρχει. προσγίνεται μὴν ἕτεραί τις ἐναργῶς φαινομένη κατὰ πάντα τὰ ζῶα. θεωρεῖται γὰρ ἐκκοπέντων αὐτῆς τῶν ὄσων τῆς κεφαλῆς ἢ κίνησις, ἔστ' ἂν μὲν σιγῶσι, σφυγμῶδης γενομένη κατὰ τὸν αὐτὸν ῥυθμὸν ταῖς ἀρτηρίαις καὶ τῆ καρδίᾳ· κεκραγόντων δ', ἐξαιρέται τε καὶ διαφυσᾶται πᾶς ὁ ἐγκέφαλος· καὶ μοι δοκεῖ τοῦτο συμβαίνειν ἀπὸ τε θερμασίας πλείονος ἀναπτομένης ἐν ταῖς μεγάλαις φωναῖς, ἐκθλιβομένων τε τῶν ὑλῶν ἀνω. προνοεῖται μὲν οὖν καὶ τῆς καρδίας ὁ ἐγκέφαλος, προνοεῖται δὲ δήπου πολὺ πρότερον ἑαυτοῦ, διατέλλων μὲν τὸν θώρακα τῆς καρδίας ἐνεκα, διατέλλων δὲ καὶ τὰς ἐν ἑαυτῷ κοιλίας ἑαυτοῦ χάριν. ἔλκει δὲ, διὰ μὲν τῶν κοιλιῶν τούτων τὸν ἐκ τῆς ῥινὸς αἶερα διὰ δὲ τοῦ θώρακος, τὸν ἐκ τῆς τραχείας ἀρτηρίας καὶ

est: εὐλογον δὴ που πρῶτην ταύτην ἑαυτῷ πορίζειν αὐτὸν, ἐτοιμότατα βλάπτεσθαι πεφυκότα πρὸς τὸν ἀμετρότερον &c. sic nihil emaculatus.

1. πῶς οὖν ἐκ ἂν τινα] Gal. V. 563. πῶς ἔ τινα. nostrum elegantius est.

2. καὶ σφίγγουσάν] Gal. ead. p. καὶ σφύζουσάν. perperam.

3. ἐπίοτε πνεῦμα φλογῶδες] Gal. ead. p. ἐπίοτε τὸ φλεγματώδες. recte,

inprimis ubi sequitur βλέναν, & κόρυζαν.

4. καὶ τοῖς ἀνατετραμμένοις] Rafarius videtur legisse ἀνατετραμμένοις: vertit enim & in iis qui educantur. quod fateor me omnino non intelligere. si nostram retinemus, verti debet & in iis qui evertuntur, aut prosternuntur. Sed æque ignoro, quomodo hoc face- re potest, ad motum cerebri cer-

nen,

ditum; aut a calfacientibus, aut a refrigerantibus. Quomodo igitur natura ad hæc motum aliquem non dedit, qui ei esset ingenitus, qui in inspirationibus ventilaret & constringeret, in expirationibus vero effunderet; quandoque spiritum flammeum, mucumque & pituitam? ac talis perspicue videtur esse motus, qui in cerebro conficitur: quem sane motum in infantibus & iis qui educantur persentiscimus, qui quidem motus ei & natura & semper inest. Sed alter quoque accedit, qui evidenter in omnibus animantibus conspicitur: nam incisus capitis ossibus videmus motum edi, dum filetur, pulsantem eodem rhythmico, quo & arteriæ & cor pulsant; dum clamatur vero, exeri & exsufflari totum cerebrum: id quod mihi videtur contingere propter nimium calorem vocis elatione accensum, & propter materias ad superna detrusas. Ergo cerebrum cordis curam gerit, sed prius sibi ipsum providet, quum pulmonem causa cordis diducat, & suos ventriculos causa sui ipsius aperiat: quibus sane ventriculis aërem ex naribus trahit; ex thorace verò, ex arteria

af-

nendum. An ἀνατιραμένοις? vox artis chirurgicæ notissima. Utitur ea Gal.p. ult. laudat. & VII. 457. & Paul. Æginet. Edit. Basil. p. 211. meminit ἀνατρήσεως & ἀνατρηθόμενον, ubi agitur de perforatione in capitis vulneribus. Superest dum occasio fert, ut locum Galeni in eodem Tractatu de Instrumento Odoratus p. ult. citat. apponam, quem parum intellexit Charterius, ut apparet ex versione ejus. Verba Galeni hæc sunt: οὐκ οἶσθαι χεῖρ, καὶ μάλιστα ὅταν ὑπτιοὶ τύχωμεν, ὅλης νυκτὸς κατακείμενοι. φθέσει γὰρ ἀποπληξίαν

τις, ἢ κάρος, ἢ ἐπιληψία, συνισῶσα τῶν κοιλιῶν αὐτῆ πλεθραυσίαν. Id igitur credendum non est, praesertim cum supini tota nocte cubabamus: impediret enim ne apoplexia, aut carus, aut morbus comitialis oppletis cerebri ventriculis fierent. Ita Charterius vertit, cum verti debeat, sine dubio, hunc in modum: Id igitur credendum non est, maxime etiam quum cubuerimus supini tota nocte. Nam eo citius excitaretur vel induceretur Apoplexia quædam, aut carus, aut Epilepsia, oppletis cerebri ventriculis.

καὶ Φάρυγγος, ᾧ πάλιν ὁ ἕξωθεν ἀήρ ἐξ ἀνάγκης ἔπιταί· διὸ οὖν ἡμῖν εὐρηταὶ τό, τ' ἀναπνεῖν εἰς τὸν ἐγκέφαλον, καὶ τὸ τῶν ὀσμῶν ὄργανον εἶναι τὰς κοιλίας αὐτοῦ, μάλιστα δὲ αὐτῶν τὰ κάτω πέρατα, πλησιάζοντα τοῖς ἠθμοειδέσιν ὀνομαζομένοις ὀστοῖς.

Π Ε Ρ Ι Ω Τ Ω Ν.

ΤΟ τῆς ἀκοῆς αἰσθητικὸν ὄργανον, πρώτην μὲν τὴν κατὰ τὸ λιθοειδὲς ὄστον ἕλικα τοῦ πόρου κατεσκευασμένην ἔχει· πρὸς τὸ μηδὲν τῶν ἕξωθεν αὐτῷ προσπιπτόντων λυμαίνεσθαι· δεύτερον δὲ, καθάπερ τῶν ὀφθαλμῶν τὰς τρίχας τῶν ὀφρύων ὑπερέθηκεν, ἐκδέξομένας προτέρας, εἴ τι τῆς κεφαλῆς εἰς αὐτοὺς καταρρέει, κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐβουλήθη προτάξαι τὰ ὦτα τῆς ἀκοῆς, ¹ οὐ μόνον ἀποκωλύειν, ἀλλὰ καὶ προσεπισχεῖν τι δυνάμενα.

Π Ε Ρ Ι Γ Λ Ω Τ Τ Η Σ Κ Α Ι Τ Ω Ν
Σ Υ Μ Φ Υ Ω Ν Α Υ Τ Η Σ.

Ο χιτῶν τῆς γλώττης συνεχῆς ἐστὶν ἅπαντι τῷ κατὰ τὴν τοῦ στόματος εὐρυχωρίαν ἄχρι τῆς φάρυγγος· ὁ δ' αὐτὸς οὗτος καὶ διὰ τοῦ στομάχου, καὶ τῆς τραχείας ἀρτηρίας κατέρχεται, ² συνεχῆς ὢν ἐν αὐτῷ πάντων, ὡς εἴρηται, τούτων ὑπάρχων, κοινὸς γλώττης καὶ στόματος παντὸς, ἐπιγλωττίδος τε καὶ φάρυγγος, καὶ στομάχου καὶ γαστρὸς, καὶ λάρυγγος, καὶ τραχείας ἀρτηρίας· τὸ δὲ

1. οὐ μόνον ἀποκωλύειν, ἀλλὰ καὶ προσεπισχεῖν τι δυνάμενα] Apud Gal. IV, 573. legitur eὐ μόνον ἀποκωλύειν, ἀλλὰ καὶ προσεπισχέσει τι. Auctor simpliciter δὲ

aspera, & faucibus, quem etiam aër extrinsecus necessario consequitur: quibus quidem fit rebus, ut a nobis inventum sit, & respirationem cerebri, & odorum instrumentum esse cerebri ventriculos, & praesertim eorum fines inferiores, qui vicini sunt iis ossibus, quæ colo similia nominantur.

DE AURIBUS.

Instrumentum sensus auditus est ejusmodi ut in ipso primum meatus, qui est in osse lapidoso, involucrum habeat, ne quid eorum quæ extrinsecus incidunt, ei noceat. Postea vero quemadmodum superciliarum pilos supra oculos natura constituit, qui prius si quid à capite in ipsos deflueret, exciperent, eodem modo voluit aures auditui præponere, quæ non solum prohiberent, sed aliquid etiam afferre simul possent.

DE LINGUA, DEQUE IIS, QUÆ EI SUNT ADNATA.

Hoc caput fortasse sumptum est ex libro, quem de voce Galenus conscripsit, qui nunc desideratur: estque id tot mendis refertum ut elici verus sensus non queat.

Linguae continua sunt ea, quæ tota oris amplitudine ad fauces usque continentur: isque processus & gulam & asperam arteriam permeat, estque continuus cum iis omnibus, quæ diximus, & communis linguae, oris totius, epiglottidis, pharyngis, gulæ, ventriculi, laryngis, atque arteriæ. Cæ-
terum.

& aperte; si tamen pro προπερισχῆν malis προσπηχῆν, me certe non habebis dissentientem.

2. συνελχῆς ἢ ἐν αὐτῷ πᾶσι &c.]

Post αὐτῷ interpungendum esse crederem, ut πάντων regatur a κοινῶς, commate post ἰπάρχων deleto.

δὲ ἐν τῷ στόματι μέρος τῆς γλώττης, ἄνωθεν μὲν ὅλον φαίνεται, κάτωθεν δ' οὐχ ὅλον, ἀλλ' ἐκεῖνο μόνον ὅσον ἐκτός ἐστι τοῦ πρὸς τὴν γένυν δεσμοῦ κατὰ τὸν ἕξωθεν αὐτῆς χιτῶνα γιγνομένου. καὶ πολλάκις γε μέχρι πλείονος ὁ δεσμός αὗτος ἐκτεταμένος, οὐκ ἐπιτρέπει τῇ γλώττῃ πολυεθῶς κινεῖσθαι. καὶ διὰ τοῦτο ἀναγκαζόμεθα τέμνειν τε τὸν δεσμόν, ἀπολύειν ἢ τῆς δέσεως τὴν γλώτταν, ὡς χαλαρὰν γενομένην ἐκτείνεσθαι, πρὸς τε τὴν ὑπερώαν, καὶ τὰ πλάγια πάντα τοῦ στόματος μέρη. παρὰ δὲ τὸν δεσμόν τοῦτον ἑκατέρωθεν ἐκ τῶν πλαγίων μερῶν εὐρήσεις ἀγγείων στόματα τῶν σιαλοχῶν ἰνομαζομένων, εἰς ἃ δὴ πυρῆνα κατιέναι δυνατόν ἐστι. ταῦτα τὰ ἀγγεῖα τὴν ἀρχὴν ἔχει κατὰ τὴν ρίζαν τῆς γλώττης, ἔνθα καὶ οἱ ἀδένες αὐτῆς εἰσίν. ἐξ ἐκείνων γὰρ ἐκφύεται παραπλήσια ταῖς ἀρτηρίαις ὄντα τὴν ἰδέαν, δι' ὧν φερόμενον φλεγματῶδες ὑγρὸν ἐπιτέγγει τὴν τε γλώτταν αὐτὴν, καὶ τὰ κάτω, καὶ τὰ πλάγια, καὶ τὰ κύκλω πάντα τοῦ στόματος. τὰ μὲν γὰρ ἄνω τοὺς ἐξ ἐγκεφάλου καθήκοντας ἔχει πόρους, περὶ ὧν εἰρήσεται. συνάπτεται δὴ ρίζα σχεδὸν ἅπασιν τοῖς πλησιάζουσι σώμασι διὰ τοῦ κοινοῦ χιτῶνος αὐτῆς πρὸς ὅλον τὸ στόμα, δι' οὗ καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν οἷς συμπέφυκεν ἐνοῦται· ὅτι μὲν οὖν εἰς τὸ διαλέγεσθαι καὶ τὰς τῶν χυμῶν διαγνώσεις ἢ γλῶσσα χρήσιμος ἡμῖν ἐστὶ, πρόδηλον παντί· φαίνεται δὲ καὶ τῷ μάσσασθαι μεταφέρουσά τε καὶ μεταβάλλουσα τὰ σιτία, καθ' ὃ, τι ἀν' αὐτοῖ βουλευθῶμεν.

terum ea linguæ pars quæ in ore est, superne quidem tota videtur: at inferne, non tota, sed id solum ex ea cernitur, quod est extra vinculum, quod ex tunica ejus exteriori cum mento efficitur, quod sane vinculum sæpenumero plusquam par est extensum, linguam multiplici motu cieri non finit: quocirca necesse est ut vinculum ipsum secemus, & linguam deligatione absolvamus, ut dissoluta ad palatum & omnes obliquas oris partes extendatur. Ad hoc autem vinculum utrinque ex obliquis partibus ora vasorum quæ salivam excipientia dicuntur, inveniæ, in quæ descendere stylus posset. Initium ducunt hæc vasa ab radice linguæ, ubi ejusdem quoque glandulæ sunt; exoriuntur enim ex eis forma arteriis persimili, per quæ humor pituitosus comportatus & linguam ipsam & partes inferiores, & item obliquas, & denique omnes oris partes in orbem humectat: nam superiores partes habent meatus, qui à cerebro descendunt, de quibus dicitur. Radix porro omnibus ferme vicinis corporibus conjungitur: atque etiam id fit per tunicam quæ ei est cum toto ore communis, cujus beneficio cæteris omnibus, quibus adnata est, unitur. Nunc vero linguam & ad differendum, & ad dignotionem saporum esse accommodatam, inter omnes constat: eadem quoque ad mandendum facere videtur, quum cibos quo quispiam voluerit, convolvat atque commutet.

ΠΕΡΙ ΛΑΡΥΓΓΟΣ ΚΑΙ ΤΗΣ
ΕΠΙΓΛΩΤΤΙΔΟΣ.

ΤΟ ὑπὸ τῆ κάτω γένυϊ κατὰ τὴν μέσην χώραν τῶν πρώτων τοῦ τραχήλου μερῶν τεταγμένον σῶμα, προπετὲς εἰς τὸ πρόσωπον Φαινόμενον, ἅπαντες ἴσασι τε καὶ καλοῦσι λάρυγγα, καὶ Ἰλᾶν γε αὐτὸ ἐπιχειροῦσιν οἱ παγκρατιασταί. πνίγεται γὰρ παραυτίκα θλασθέντος αὐτοῦ τὰ ζῶα, στενοτάτης κατ' αὐτὸ τῆς διεξόδου τῶ κατὰ τὴν ἀναπνοὴν ἀέρι γιγνομένης· συγκεῖται δ' ἐκ τριῶν μεγάλων χόνδρων, ὧν μέγιστος μὲν ἐστὶν ὁ ἔμπροσθεν, οὔπερ καὶ φαύομεν, ἔξωθεν μὲν κυρτὸς, ἔσωθεν δὲ κοῖλος ὑπάρχων, ὅπλω σκεπαστηρίῳ μάλιστα παραπλήσιος τῶ προμηκιστέρῳ, τῶ καλουμένῳ θυρεῶ· καὶ τούνομά γε αὐτοῦ κατὰ τὴν πρὸς τοῦτ' ὁμοιότητα θυροειδῆς ἐστίν· ὁ δεύτερος δὲ ὅσον ἐλάττων ὑπάρχει τούτου, τοσοῦτον τοῦ τρίτου μείζων, ἐκ μὲν τῶν ἔνδον τεταγμένους μερῶν, ἵνα περ ὁ στόμαχος ὅσον δ' ἀποδεῖ τῶ μεγάλῳ πρὸς τὸ τελέως εἰς κύκλον περιῆχθαι, τοῦτ' αὐτὸς προστίθῃσι. τὰς γὰρ ὀριζούσας τὰ πλάγια μέρη πλευρὰς τοῦ θυροειδοῦς δεῖσθαι διὰ παντὸς ὀμιλούσας ταῖς πλευραῖς τοῦ δευτέρου χόνδρου· τό, τε κάτω μέρος ἕλον τῶ κάτω διὰ μυῶν ἠνωμένον· τὸ δ' ἄνω πέρασ ἐκατέρου τῶν χόνδρων ἀντιτέτακται, καθάπερ εἰ νοήσαις θυροειδοῦς δύο ἀλλήλων φαύοντας οὕτω ταῖς πλευραῖς, ὡς ποιῆσαι τινα μέσην χώραν. τεσσάρων δ' οὐσῶν τοῦ θυροειδοῦς γωνιῶν κατὰ τὰς συμβολὰς τῶν ὀριζουσῶν αὐτὸν τεττάρων γραμμῶν, αἱ μὲν κάτω δύο συμφύονται διὰ νευροχονδρώδους δεσμοῦ ταῖς κάτω πέρασι τῶν ταπεινῶν πλευρῶν τοῦ λαμβδοειδοῦς· ἐπίκειται δὲ τοῦτο τῶ ἄνω πέρατι τοῦ πρώτου χόνδρου, τὴν μὲν

DE LARYNGE ET EPIGLOTTIDE.

Corpus quod sub gena inferiore in media primarum colli partium regione constitutum est, & propensum in faciem videtur, cum omnes norunt, tum vero etiam larynga nominant: idque frangere pancratiastæ conantur; siquidem animalia eo fracto, quamprimum suffocantur, quum ob eam causam angustissimus transitus respirando aëri efficiatur. Larynx autem ex tribus magnis cartilaginibus constat, quarum maxima est anterior, quam etiam contingimus, extrinsecus quidem convexa, intus vero cava, scuto maxime similis, quod prælongius sit, quod *θυρεὸν* vocant: unde huic cartilagini, ab hujus scuti similitudine nomen est impositum, ut thyreoidea appelletur. Secunda vero cartilago quanto minor est hac; tanto est major quam tertia, in partibus quidem internis; qua stomachus est collocatus: & quantum magnæ deficit, ut in circulum perfecte feratur, hæc adjicit. Latera enim thyreoidea, quæ partes obliquas determinant, semper lateribus secundæ cartilaginibus propinqua conspiciuntur, & totam partem infernam inferne per musculos conjunctam. Superior vero utriusque cartilaginibus pars ita ex adverso constituta est, ut si duo scuta sese lateribus ita contingentia animo conjicias, ut media quædam regio relinquatur. Quum vero quatuor sint thyreoidea anguli, ex connexu quatuor linearum ipsum definientium, duo inferiores finibus inferioribus humilium laterum labdoideis per vinculum nerveum & cartilagineum connectuntur: id vero fini superiori primæ cartilaginibus.

εὐθεῖάν τε καὶ μέσην ἑαυτοῦ γραμμὴν κατ' εὐθὺ, τῆς τε ῥά-
 χεως ἔχων τοῦ θυροειδοῦς, καὶ τῆς ἐν τοῖς κάτω μέρεσι τῆς
 γλώσσης γραμμῆς· τὰς ταπεινάς δὲ δύο πλευράς ἐπὶ τὰς
 ἄνω γωνίας ἐκτείνων τοῦ πρώτου χόνδρου. θυροειδῆ γὰρ λέ-
 γειν, ἢ πρῶτον, οὐ διοίσει. διαρθρῶνται δ' ἀλλήλοις οἱ
 πρῶτοι χόνδροι κατὰ τὰ πλάγια. καὶ σύνδεσμοι γὰρ τινες
 ἐκ τοῦ πρώτου δῆκουσιν εἰς τὸν δεύτερον, ὑμενώδεις τε καὶ
 νευρώδεις. οὗ δὲ ὁ ἐλάττων ὁ ἔνδοθεν παύεται, δύο μὲν ἐπί-
 κεινται κυρτότητες μικραί. ἄρχεται δ' ἐντεῦθεν ὁ τρίτος χόν-
 δρος ἀρμοιτούσας ἀκριβῶς ταῖς ἔξοχαῖς αὐτοῦ κοιλότητας
 ἔχων, ὥστε τὴν σύνταξιν τῶν δύο χόνδρων τούτων διττὴν
 ἐργάζεσθαι διάρθρωσιν· ἔστι δὲ καὶ γενότερος ταύτης τῆς κά-
 τω βάσεως ὁ δεύτερος χόνδρος, ὥστε καὶ διὰ τοῦτο καὶ τοῦ
 λάρυγγος ὅλου τὸ κάτω πέρασ, οὗ φαύει τῆς ἀρτηρίας,
 εὐρύτερόν ἐστι τοῦ ἄνω στομίου τοῦ τελευτῶντος εἰς τὴν
 Φάρυγγα. καὶ γὰρ αὐτὸς καὶ ὁ τρίτος χόνδρος εἰς στενὸν κο-
 μιδῆ καὶ αὐτὸς τελευτᾷ, οὗ τὸ ἄνω πέρασ ἀρυταινοειδῆς οἱ
 πλείστοι τῶν ἀνατομικῶν ὀνομάζουσιν, ἀπὸ τῆς τοῦ σχή-
 ματος ὁμοιότητός τε, τῆς πρὸς αὐτὰς δὴ προχόους, ἃς
 καὶ ἀρυταίνας ἔπει καλοῦσιν. ἔστραπται δὲ καὶ τούτου τοῦ
 χόνδρου τὸ κοῖλον εἰς τὸν πνεύματος πόρον, ¹ ὥστε οἷον
 αὐτόν τινα γενέσθαι τὸ συγκεῖμενον ἐκ τριῶν. ὧδὲ μὲν ἔχει
 κατασκευῆς ἢ ἴδιος οὐσία τοῦ λάρυγγος· ὁ γὰρ δὴ χιτῶν ὁ
 ἔνδον αὐτὸν ὑπαλείφω, κοινὸς τῆς τε ἀρτηρίας ἐστὶ καὶ τοῦ
 στομάχου. τὴν δὲ κίνησιν αὐτοῦ κατὰ τὴν τοῦ ζώου γίγνε-
 σθαι προαίρεσιν ἀναγκαῖον ἦν, εἴπερ εἰς τε τὰς ἀναπνοάς,
 καὶ τὰς ἐκπνοάς, καὶ ἐπισχέσεις τῆς ὅλης ἀναπνοῆς, καὶ
² τὰς ἐκφύσεις, καὶ τὰς φωνὰς ἔμελλεν ἔσεσθαι χρήσιμος·
 ἔπαντα δὲ ταῦτα βέλτιον ἦν ὑπὸ τῆς ἡμετέρας ἀρχεσθαι

προαι-

1. ὥστε οἷον αὐτόν τινα γένεσθαι] Gal. IV. 462. ὥσθ' οἷον αὐτόν τινα
 γίγνε-

laginis superjacet, rectam & mediam ipsius lineam per spinæ rectitudinem habens, tum thyreoideos, tum lineæ quæ in linguæ partibus infernis est; duo vero latera humilia ad superiores primæ cartilaginis angulos extendens: quam cartilaginem sive thyreoidem, sive primam appelles, nihil interest. Articulantur autem inter se primæ cartilagine partibus obliquis: atque etiam ligamenta quædam membranosa & nervea a prima ad secundam perveniunt. Ubi vero minor quæ intus est cessat, duæ longæ convexitates superjacent: Inde autem incipit tertia cartilago, convenientes exquisite illius eminentiis cavitates habens, adeo ut harum duarum cartilaginum conjunctio duplicem articulationem faciat. Secunda autem cartilago angustior est, quam basis inferior: ex quo fit, ut ora totius laryngis inferior, quæ arteriam asperam attingit, amplior sit orificio superiore, quod in pharyngem desinit. Etenim & tertia cartilago in valde angustum ipsa quoque desinit: cujus oram superiorem arytænoïdem plerique anatomici nominant, quia hæc pars figuram gutturationis afferat, quem aliqui ἀρυταίναν etiam appellant. Hujus quoque cartilaginis cavitas ad meatum spiritus conversa est, ut veluti fistula quædam fiat id quod ex iis tribus est conflatum, atque hanc quidem habet fabricam propria laryngis substantia. Tunica vero, quæ ipsi intus substernitur, est communis & arteriæ & gulæ. Porro ejus motum ex animalis voluntate pendere necesse fuit, siquidem futurus erat ad respiraciones, expirationes totius respiracionis, cohibiciones, efflationes, & voces accommodatus, quæ omnia satius erant a nostra voluntate proficisci. Cartilagine vero duplices

γινεσθαι. αὐτὸν forte error operarum pro αὐλῶν.

2. τὰς ἐκφύσεις] Gal. ead. p. τὰς ἐκφυσήσεις. recte. sic passim.

H 2

I. ἐτέρας

προαιρέσεως. οἱ χόνδροι δὲ διττὰς ἔχουσι τὰς διαρθρώσεις καὶ κινήσεις, ¹ ἑτέρας μὲν διαστελλούσας [τε καὶ συστελλούσας αὐτοὺς,] ἑτέρας δὲ τὰς ἀνοιγούσας ἢ καὶ κλειούσας. εἰς οὖν τὰς πρώτας ἢ τοῦ πρώτου πρὸς τὸν δεύτερον ἐγένετο διάρθρωσις· εἰς δὲ τὰς δευτέρας ἢ τοῦ δευτέρου πρὸς τὸν τρίτον. περὶ μὲν οὖν τῶν χόνδρων τοῦτο εἰρήσθω. κατὰ δὲ τὴν ἔνδον χώραν τοῦ λάρυγγος, δι' ἧς εἴσω καὶ ἔξω τὸ πνεῦμα φέρεται, τέτακται τὸ σῶμα, μήτε τὴν οὐσίαν, μήτε τὸ σχῆμα παραπλήσιον ἑτέρῳ ἰνὶ τῶν καθ' ὅλον τὸ ζῶον, ὅπερ εἰσικεν αὐλοῦ γλώττιη μάλιστα, κάτωθεν τε καὶ ἄνωθεν αὐτὸ θεωμένῳ· λέγα δὲ, κάτωθεν μὲν, ἵνα συνάψουσιν ἀλλήλοις ἢ ἀρηθρία καὶ ὁ λάρυγξ· ἄνωθεν δὲ, κατὰ τὸ στόμα τὸ γεννώμενον ὑπὸ τῶν ταύτην περάτων, τοῦ τε ἀρυταινοειδοῦς χόνδρου καὶ τοῦ θυρεοειδοῦς. τοῦτο δὲ πιμελῶδες μὲν ἐστὶν ἅμα καὶ ὑμενῶδες τὴν οὐσίαν, πρῶτον δὲ καὶ κυριώτατον ὑπάρχει τῆς φωνῆς ὄργανον. ἵνα γὰρ φωνῆσῃ τὸ ζῶον, δεῖται πάντως καὶ τῆς κάτωθεν φορᾶς ἀθροωτέρας· δεῖται δ' οὐδὲν ἥττον ταύτης καὶ τῆς κατὰ τὸν λάρυγγα διεξόδου φενοτέρας, καὶ οὐχ ἀπλῶς γε φενοτέρας, ἀλλὰ κατὰ βραχὺ μὲν ἐξ εὐρέος εἰς στενὸν ἀγομένης, καὶ κατὰ βραχὺ δὲ ἐκ στενοῦ πάλιν εὐρυνομένης, ὡς ἐν τοῖς περὶ φωνῆς δείκνυται. ὅπερ ἀκριβῶς ἐργάζεται τούτῳ τὸ σῶμα τὸ προκείμενον ἐν τῷ λόγῳ νῦν, ὃ δὲ γλωττίδα τε καὶ γλωτταν ὀνομάζω λάρυγγος. ² οὐ μόνον δ' εἰς τὸ τῆς φωνῆς ὄργανον ἀναγκαῖον τῷ λάρυγγι τούτῳ τὸ σῶμα τῆς γλωττίδος, ἀλλὰ καὶ τῇ καλουμένῃ καταλήψει τοῦ πνεύματος. ὀνομάζουσι δ' οὕτως, οὐχ ὅταν ἀπνευστί μόνον ἔχωμεν, ἀλλ' ὅταν ἅμα τῷ συστέλλειν ἐκ

παν-

1. ἑτέρας μὲν διατελλούσας, ἑτέρας δὲ τὰς ἀνοιγούσας τε καὶ κλειούσας] Gal. IV. 463. ἑτέρας μὲν τὰς διατελλέ-

σας τε καὶ συτελλούσας αὐτοὺς, ἑτέρας δὲ τὰς &c. τε καὶ συτελλούσας αὐτοὺς agnoscit etiam Rafarius: ideo in tex-

ces habent articulationes & motus: alios qui eas dilatent & comprimant; alios qui easdem claudant atque aperiant. Atque ad priorum motuum constitutionem primæ ad secundam facta est articulatio; ad secundorum vero, secundæ ad tertiam. Ac de cartilaginibus hæc dicta sint nobis. In spatio autem laryngis interno, per quod spiritus foras & intus fertur, corpus quoddam est positum, quod neque substantia neque figura cuiquam eorum, quæ in toto animali sunt, simile est; sed linguæ alicujus fistulæ est simile, si supernam infernamque ejus partem intuearis: infernam dico, ubi arteria & larynx inter se connectuntur; supernam vero, ad orificium, quod a finibus arytænoideos cartilaginis & thyreoideos, qui ibi sunt, efficitur, id quod adipatæ & membranosæ substantiæ est. Cæterum princeps & maxime præcipuum vocis instrumentum est: nam ut vocem edat animal, indiget omnino ea spiritus motione, quæ ab infernis partibus repente simul erumpat; indigetque nihilominus hac, etiam angustiore transitu, qui in larynge est: non tamen simpliciter angustiore, sed qui paulatim ex amplo ad angustius tendit, paulatimque ex angusto amplificatur, ut in libris de voce fuit ostensum: id, quod plane facit corpus id, quo de agitur, quod modo lingulam & laryngis linguam voco. Cæterum hoc corpus lingulæ non modo laryngi ad vocem necessarium est, sed etiam ad spiritus cohibitionem, quam vocant. Ita autem nominant non solum quum non respiramus, sed

sed

tum recepi. Vid. Gal. 464. 465. ubi omnes hi motus explicantur.

2. οὐ μόνον δ' εἰς τὸ τῆς φωνῆς ὄργανον] Gal. IV. 465. οὐ μόνον δ' εἰς

τὸ τῆς φωνῆς ἔργον. recte. sic paulo infra, εἰς ὅπερ ἔργον οὐ σμικρὸν συντελεῖ τῆς προκειμένης γλωττίδος ἢ φύσεως.

παντὸς μέρους τὸν θώρακα, τοὺς μῦς ἐντείνωμεν σφοδρῶς, ὅσοι καθ' ὑποχόνδριά τε καὶ τὰς πλευρὰς τετάχεται. βιαιοτάτη γὰρ ἐνέργεια τηρικαῦτα τοῦτε θώρακος ἄπαντος γίνεται, καὶ τῶν κλειόντων τὸν λάρυγγα μυῶν. ἀντέχουσι γὰρ βιαίως οὗτοι ὄλουμένῳ τῷ πνεύματι, τὸν ἀρυταινοειδῆ κλείοντες χόνδρον, εἰς ὅπερ ἔργον οὐ μικρὸν συντελεῖ τῆς προειρημένης γλωττίδος ἢ φύσις. ¹ εἰς ταῦτόν γὰρ αὐτῆς ἔρχεται τὰ μέρη τῶν ἀριστερῶν καὶ τῶν δεξιῶν, ὡς συμπεσεῖν ἀλλήλοις ἀκριβῶς, καὶ κλείσαι τὸν πόρον. εἰ δέ τι μικρὸν ἀκλειστον ὑπολειφθεῖ, οὐδὲ τοῦτο ἀπρονόητον παρῶπται τῇ φύσει, ² τρήμα καθ' ἑκάτερον μέρος τῆς γλωττίδος ἐνεργασαμένης, καὶ ὑποθείσης τῷ τρήματι κοιλίαν ἔνδον οὐ μικράν. ἐπειδὴν μὲν οὖν εὐρείαις ὁδοῖς ὁ ἀήρ χρώμενος εἰσὶν εἰς ζῶον, ἐξίητ' αὐθις, οὐδὲν εἰς τὴν κοιλίαν παρωθεῖται. ³ Φραχθείσης δὲ τῆς διεξόδου, στενοχωρούμενος ὠθεῖται βιαίως πρὸς τὰ πλάγια, καὶ τὸ τοῦ τρήματος τῆς γλωττίδος ἀνοίγνυσι στόμιον, ⁴ ὃ τέως ἐκέκλειστο τῶν χειλῶν ⁵ ἐμπεπηγμένων· πληρωθεισῶν δὲ πνεύματος τῶν ἐν τῇ γλώττῃ τοῦ λάρυγγος κοιλιῶν, ἀποχεῖσθαι μὲν δήπου τὸν ὄγκον ἀναγκαῖον εἰς αὐτὸν τοῦ πνεύματος πόρον· ἀκριβῶς δὲ στενοῦσθαι, καὶ εἰς μικρὸν τι πρόσθεν ἀνέωκτο· κλειομένου δ' οὕτως ἀκριβῶς τοῦ λάρυγγος, ὡς μηδὲ τὸ βιαίως ἐκθλιβόμενον ὑπὸ τοῦ θώρακος πνεῦμα διοίγειν αὐτὸν, οὐ χρὴ ζητεῖν αἰτίαν ἑτέραν τοῦ μὴ φέρεσθαι τὸ ποτόν εἰς τὸν πνεύμονα. τὴν γὰρ ἐπιγλωττίδα προμηδῆς ἢ φύσις οἷον ἐπίθημά τι προῦθηκε τοῦ κατὰ τὸν λάρυγγα στόματος, ἐστηκυῖαν μὲν ὀρθὴν ἐν τῷ πρόσθεν ἅπαντι

Χρό-

1. εἰς ταῦτόν γὰρ αὐτῆς ἔρχεται τὰ μέρη τῶν ἀριστερῶν καὶ τῶν δεξιῶν] Gal. IV. 465. εἰς ταῦτόν γὰρ αὐτῆς ἔρχεται τὰ μέρη, τὸ τε ἐκ τῶν ἀριστερῶν,

καὶ τὸ τῶν δεξιῶν. certe melius.

2. τρήμα καθ' ἑκάτερον μέρος τῆς γλωττίδος ἐνεργασαμένης, καὶ ὑποθείσης τῷ τρήματι] Gal. ead. p. τρήμα

sed quum præterquam quod thoracem ex omni parte contrahimus, musculos etiam omnes qui ad hypochondria & costas sunt, vehementer intendimus: violentissima enim tunc exactio tum thoracis totius, tum claudentium larynga musculorum: hi namque magna vi pulso spiritui obsistunt, arytaenoidem cartilaginem claudentes. Ad quam actionem non parum etiam prædictæ lingulæ natura conducit: nam ipsius particulæ tum dextræ tum sinistræ in idem coeunt, adeo ut sibi ipsæ exquisitè incidant, & meatum occludant. Quod si parum quidpiam apertum relinquatur, ne id quidem improvidum manet, quum natura foramen in utraque lingulæ parte unum fecerit, & foramini ipsi parte interna ventriculorum non parvum apposuerit: quumque aër vias amplas nactus in animal ingreditur, rursusque exit, nihil in ventrem propellitur. Obstructo autem transitu, ibi aër obstructus violenter pellitur in obliquum, ac foraminis lingulæ orificium aperit, quod labiis admotis claudebatur: impletis autem spiritu ventriculis, qui in lingua laryngis sunt, molem in spiritus meatum diffundi necesse est, & exquisitè ipsum angustari, etiam si parum antea apertum erat. Larynge vero ita diligenter occluso, ut ne spiritus quidem, qui a thorace vi exprimitur, eum recludat, non est alia causa indaganda, cur potus in pulmonem non feratur: natura enim provide laryngis orificio epiglottida veluti operculum quoddam admovit, quæ quidem omni alio tempore, quo respirant animales,

μα καθ' ἐκότερον μέρος ἐν ἐργασαμένη, καὶ ὑποδείσῃ δὲ τῷ τρήματι. recte; & ita Rasarius legisse videtur.

3. φραγδεύσις δὲ τῆς διεξόδου] male Morel. Edit. φθαρίσις &c.

4. ὁ τῶς ἐκέκλειστο] Edit. Morel. ὁ, τὶ ὡς ἐκέκλειστο. perperam.

5. ἐμπεπηγμέναν] Gal. ead. p. ἐπεπυγμέναν. utraque ferri potest lectio.

χρόνῳ, καθ' ὃν ἀναπνεῖ τὰ ζῶα· καταπίπτουσιν δ' ἐπὶ τὸν
 λάρυγγα, καταπινόντων ὅτιοῦν. αὐτὸ γὰρ τὸ καταπινόμε-
 νον, ἅτε πρῶτον μὲν ἐπιπίπτει αὐτῆς τῇ ῥίζῃ, μετὰ
 ταῦτα δὲ κατὰ τοῦ νώτου φερόμενον, ἀναγκάζει κατακλί-
 νεσθαί τε καὶ καταπίπτειν αὐτήν· ἡ φύσις δ' ἐποίησατο
 τὴν τοιαύτην ἐπίφυσιν, οὐχ ὑπὲρ τοῦ μηδ' ὅλως ἐπιπίπτειν
 μηδὲν, ἀλλ' ὑπὲρ τοῦ μὴ πολὺ, μηδ' ἀθρόον. καταφέρεται
 γοῦν τι τοῦ πόνματος ὀλίγον εἰς τραχεῖαν ἀρτηρίαν, ἐν κύ-
 κλω περὶ τοὺς χιτῶνας αὐτῆς θλιβόμενον, ¹ διὰ μέσης ὀ-
 δαιοποροῦν τῆς εὐρυχωρίας, καὶ τοσοῦτον ἔμεινε τὸ ὑγρὸν, ὅσον
 εὐθὺς ἀναρπάξεται διαβρέχον τὸν πνεύμονα· χονδράδους δ'
 ὄντος τοῦ λάρυγγος καὶ περιφεροῦς πανταχόθεν, ἀναγκάσιον
 γίνεσθαι τῷ στομάχῳ στενοχωρίαν ἐν τῇ παρόδῳ τῶν σι-
 τίων· πῶς οὖν οὐ στενοχωρεῖται καταπινόντων· πῶς δὲ ἄλ-
 λως ἢ κατασπώμενου. ὑπαλλάττεται γὰρ οὕτως ἡ θέσις
 αὐτῶν, ὥστε τὴν μὲν ἀρχὴν τοῦ στομάχου κατὰ τὴν τρα-
 χεῖαν ἀρτηρίαν γίνεσθαι· τὸν λάρυγγα δ' ἀνατρέχειν εἰς τὴν
 φάρυγγα. δεῖ δὲ γινώσκειν ὡς ὃν τρόπον ὑπὸ τῶν σιτίων ἢ
 ἐπιγλωττίς εἰς τὸν τοῦ λάρυγγος ἀνακλίνεται πόρον, οὕτως
 ὑπὸ τῶν ἐμουμένων ² ἀρυταιοειδῆς χόνδρος. ἔστραπται γὰρ
 καὶ κείνος εἰς τὴν εὐρυχωρίαν τοῦ λάρυγγος, ³ ὡς τῇ ῥύμῃ
 τῶν ἀναφερομένων ἐκ τοῦ στομάχου τοῖς κατὰ τὸ νῶτον αὐ-
 τοῦ προσπίπτουσα, ῥαδίως εἰς τὴν εἴκουσαν ἀνατρέπειν χῶ-
 ραν ὅλον τὸν χόνδρον.

ΠΕΡΙ

1. διὰ μέσης ὀδαιοποροῦν] Gal. IV.
 473. οὐ διὰ μέσης ὀδαιοποροῦν. recte:
 & sic Rasarius vertit. Gal. iterum

V. 246. οὐδὲ διὰ μέσης τῆς εὐρυχωρίας
 τοῦ ὄργανου φερόμενον.

2. ἀρυταιοειδῆς χόνδρος] Gal. ead.
 p. 6

mantes, recta est : quum vero aliquid deglutitur, ipsa laryngi accumbit. Id enim quod translutitur, ceu primum ejus radici incidens, postea vero dorso invecum, inclinare ipsam cogit, & collabi. hancque productionem natura est fabricata, non quo nihil profus incideret, sed ne multum, neve affatim : nam modicum potionis in asperam arteriam importatur in orbem circum ejus tunicas expressum, non per mediam capacitatem iter faciens : tantaque hujus humoris est copia, ut repente ad pulmonem madefaciendum arripiatur. Sed quum larynx cartilagineus rotundusque ex omni parte sit, angustari stomachum in transitu ciborum necesse est. Qui fit igitur, ut stomachus non arctetur nobis translutientibus? An aliter quam ut cibus deorsum trahatur; larynx vero sursum recurat? siquidem ita eorum positio commutatur, ut stomachi initium ad asperam arteriam sit; larynx vero sursum ad fauces recurat. Scire autem convenit, quomodo epiglottis in laryngis meatum a cibus compellitur, ita ab iis, quæ evomuntur, cartilagineum arytænoidem : vergit enim & ea in laryngis capacitatem, ut impetu eorum quæ sursum feruntur e stomacho, dorso ipsius incidens, totam cartilagineum in cedentem locum facile convertat.

DE

p. ὁ ἀρυτανοσιδης χόνδρος. melius.
 I. ὡς τῆ ρύμη &c.] Gal. ead. p. ἄσθ'
 ἡ ρύμη τῶν ἀναφερομένων ἐκ τοῦ στομάχου
 τοῖς κατὰ τὸ ἔσωθεν κέντρον προσπίπτουσα,

ῥαδίως εἰς τὴν εἰκουσαν ἀνατρέπει χάρις
 ὅλον τὸν χόνδρον. Ita legend. ut sen-
 tentia & verba sibi consent.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΓΑΡΓΑΡΕΩΝΟΣ.

Ο γαργαρέων, εἰς μέγεθος μὲν καὶ κάλλος τῇ Φωνῇ συντελεῖ. περισχίζεται δ' αὐτῷ πρότερον ὁ εἰσιὼν ἀήρ, καὶ θραύεται τῆς τε ρύμης αὐτοῦ τὸ σφοδρὸν, καὶ διὰ τοῦτο καὶ τῆς φύξεως. ἔνιοι γοῦν τῶν ἐκτμηθέντων αὐτὸν ἄχρι βάσεως, οὐ μόνον εἰς τὴν Φωνὴν ἐβλάβησαν ἐπιδήλως, ἀλλὰ καὶ ψυχρότερας τῆς εἰσπνοῆς ἤσθοντο. καὶ μέντοι καὶ ψυχθέντες τῷ κατὰ τὸν πνεῦμονα καὶ τὸν θώρακα, πολλοὶ τῶν τοιούτων ἀπόλοντο. καὶ χρὴ μὴ προπετῶς ἀποτέμνειν αὐτὸν, μηδ' ὡς ἔτυχεν, ἀλλ' ἀπολιπεῖν τι τῆς βάσεως μέρος. οὐ σμικρὰ δὲ συντελεῖ τοῦτο τὸ μόριον καὶ πρὸς τὸ μήτε κόνιν ἐμπίπτειν τῷ λάρυγγι, μήτε ἄλλην τινὰ οὐσίαν τοιαύτην.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΤΡΑΧΕΙΑΣ ΑΡΤΗΡΙΑΣ.

ΕΣΤΙ τὸ μόριον ἀπλοῦν ἐν τῷ τοῦ ζώου σώματι, σκληρότερον μὲν τῶν ἄλλων ἀπάντων, μόνου δὲ τοῦ ὀστοῦ μαλακώτερον, ᾧ τοῦνομα σχεδὸν ἅπαντες ἰατροὶ χόνδρον ἐπέθεντο. τούτου τοῦ χόνδρου πλείστον ἡ φύσις εἰς τὴν κατασκευὴν τῆς τραχείας ἀρτηρίας παρεσκευασμένη, κατέκαμψεν εἰς ἀκριβῆ κύκλου περιφέρειαν, ὥστε ἔξωθεν μὲν εἶναι τὸ κυρτὸν, οὗ δὴ καὶ φαίνομεν, ἔσωθεν δὲ τὸ κοῖλον· εἴτ' ἐφεξῆς ¹ ἐν τῷ τοῦ τραχήλου μήκει τεθείσα, καὶ πᾶν τὸ μεταξὺ τοῦ λάρυγγός τε καὶ πνεύμονος ἐν τούτῳ συμπληρώσασα, συνέφυσεν αὐτοὺς ἰσχυροῖς δεσμοῖς ὑμενώδεσιν, ² ὁμοιοτάτοις τοῖς τῶν καράβων ὀστράκοις. ὅσον
δ' αὐ-

1. ἐν τῷ τῷ τραχήλῳ μήκει τεθείσα] etiam sumi ut particula copulativa :
Apud. Gal. IV. 451. deest τε. potest nam sequitur καί.

2. ὁμοιο-

DE GURGULIONE.

Gurgulio ad vocis magnitudinem atque elegantiam facit : aër enim ingrediens ab ipso prius inciditur & impetus ipsius vehementia frangitur, & ob id etiam vis frigoris retunditur : proinde nonnulli quibus ad basin usque fuerat amputatus, non nodo noxam in voce perspicue senserunt, verum etiam frigidiores inspirationem, ex quibus plerique pulmone aut thorace refrigerato perierunt. Quocirca non est temere, neque ut fors ferat præcidendus, sed pars quædam basis relinquenda est. Cæterum gurgulio non mediocriter confert, ne pulvis aut alia quæpiam materia generis ejusdem in laryngem cadat.

DE ASPERA ARTERIA.

Particula quædam simplex in corpore animalis est, quæ aliarum omnium est durissima quidem, sed solo ossè est mollior, quam omnes propemodum medici cartilagine vocaverunt : qua quidem cartilagine plurima, natura usa ad asperam arteriam construendam, totam in exquisitum circuli ambitum contorsit, ut ejus pars convexa, quam etiam tangimus, extra promineat; intus vero cava sit; post autem in longitudine colli sit continuata serie constituta, & toto eo spatio quod inter laryngem & pulmonem interjacet, interim referto, validis ligamentis membranosis eos connexuit, quæ ostracis locustarum sunt simillima; quæ vero eorum pars erat sub-

2. ὁμοιοτάτοις τοῖς τῶν καράβων ὀστέοις] Gal. ead. p. ὁμοιοτάτοις τοῖς τῶν κοράκων ὀστέοις. male κοράκων.

vid. Hofman. Comment. in h. l. in variant. Edit. Charter. καράβων. secuti sumus Hofman, & in versione
I 2
ne

δ' αὐτῶν μέρος ὑποκειμένου τοῦ στομάχου ἰ φαύσει ἔμελλε, τοῦτ' οὐκ ἔτι χόνδρον ἐποίησατο, ἀλλὰ λείπει μὲν τι τῶ κύκλῳ κατὰ ταῦτα τὰ μέρη, καὶ ἔστιν ὡς περ σίγμα τῶν χόνδρων ἕκαστος. κοινῇ δὲ κατὰ τε τούτων τῶν δεσμῶν καὶ τῶν ἄλλων τῶν κυκλοτέρων, καὶ προσέτι τῶν χόνδρων αὐτῶν, ἄλλός τις ἔσθθεν ἐπιτέταται χιτῶν, ἀκριβῶς κυκλοτερῆς, ὑπαλείφων ἅπαντα, πυκνὸς μὲν καὶ στεγανός, εὐθείας δὲ κατὰ τὸ μῆκος ἔχων τὰς ἴνας, οὗ καὶ πρόσθεν οἶδά που μνημονεύσας, ὡς ἔστι συνεχῆς τῷ τε τὸ στόμα πᾶν ὑπαλείφοντι, καὶ τῷ τοῦ στομάχου τε καὶ ὅλης τῆς γαστρὸς ἐνδοθεν. ² καὶ μὴν γε καὶ πάντ' ἔξωθεν αὐτὰ περιλαμβάνει τις ὑμὴν, οἷον ἀμφίεσμά τι καὶ περίβλημα τῆς ὅλης ἀρτηρίας. ὡδὶ μὲν ἔχει φύσεως ἢ κατὰ τὸν τράχηλον ἀρτηρία ἰδί' ἢς εἰσπνεῖ τε καὶ αὐτῆς ἐκπνεῖ, καὶ φανεῖ τε καὶ ἐκφυσᾷ τὰ ζῶα καθ' ὃ δὲ πρῶτον ὑπερβάσα τὰς κλεῖς ἐν τῇ τοῦ θώρακος εὐρυχωρία γίγνεται, καὶ σχίζεται κατὰ τοῦτο, καὶ πάντη τοῦ πνεύμονος φέρεται μετὰ τῶν ἀπὸ τῆς καρδίας ἀγγείων εἰς ἅπαντας αὐτοῦ τοὺς λοβούς διανεμομένη· οὐ μὴν ἐξίσταται γε τῆς ἀνωθεν φύσεως, οὐδὲ παραλάττει κατὰ τι τῶν ἀποβλαστημάτων αὐτῆς οὐδὲν, ἀλλ' ὁμοίως ἅπαντες χόνδροι, πολλοὶ σιγματοειδῆς ὑμενώδεσι δεσμοῖς συνεχόμενοι, μέχρι τῶν ἐσχάτων λοβῶν τοῦ σπλάγχνου διαφυλάττονται. τοῦτο μόνον ἐν τῷ πλεύμονι τὸ ἀγγεῖον ἀκριβῶς ἐστὶν αἵματος καθαρὸν, ἐν γε τῷ κατὰ φύσιν ἔχων τὸ ζῶον ἐπιδαὴν δὲ τις ἢ ῥήξις, ἢ ἀναστόμωσις, ἢ διάβρωσις ἀγγείων κατὰ τὸν πνεύμονα γένηται, τότε ἐκχεῖται μὲν τι καὶ εἰς τήνδε τὴν ἀρτηρίαν αἵματος· ἐνοχλεῖ δὲ τῷ πνεύματι καταλαμβάνον αὐτοῦ τὰς ὁδοὺς καὶ οὕτως ἦδη,

ne pro scarabeorum vertimus locustarum.

Σ. ψαῖς.

subjectum stomachum contactura, eam non item cartilaginem fecit: sed hac parte deest quidpiam ad circulum efficiendum, & unaquæque cartilago figuram literæ sigma C. refert. Communiter autem his ligamentis & aliis orbiculatis, & ipsis præterea cartilaginibus alia quædam tunica intrinsecus obtensa est, quæ plane rotunda est, & omnibus substrata, densa illa quidem & constricta, sed fibras in longitudine rectas habens; quam scio me ante commemorasse, continuam esse ei, quæ toti ori & stomacho, ac toti ventriculo intrinsecus substernitur. Atque etiam hæc omnia extrinsecus complectitur membrana quædam, velut indumentum quoddam, & arteriæ totius amiculum. Hæc igitur natura est ejus arteriæ quæ in collo inest, per quam inspirant, & item expirant animalia, vocemque edunt atque efflant. Ubi vero primum clavæ prætergressa in thoracis amplitudinem pervenit, ibi dividitur, & in omnem pulmonis partem fertur cum vasculis, quæ a corde oriuntur, in omnes ejus lobos distributa. Et tamen non discedit a natura, quam parte superna obtinet: neque omnes ejus soboles ulla in re dissident, sed similiter omnes cartilagines, multæ sigma formam referentes, membranosis ligamentis contentæ usque ad extremos visceris lobos conservantur. Hoc solum vas in pulmone est exacte vacans sanguine, quum animal secundum naturam sit affectum. At si ruptio aliqua, aut oris apertio, aut vasis erosio in pulmone contingat, tunc aliquid sanguinis in hanc etiam arteriam effunditur, qui spiritui molestus est, ejus vias occupans: eodemque modo tussis habet jam animal infestum, & sanguis furtum

1. ψάσειν ἔμελλε] Gal. IV. 451.
ψάσειν ἔμελλε. utrumque recte.

2. καὶ μὴν γε καὶ] Gal. ead. p.
καὶ μὴν γε καὶ. melius.

ἤδη, βήττει μὲν τὸ ζῶον, ἀναφέρεται δὲ τὸ αἷμα διὰ τῆς Φάρυγγος εἰς τὸ στόμα. ὁ δ' εἰρημένος χιτῶν, ἐν μὲν τῷ στομάχῳ τῇ καταπόσει συνεργεῖν ἐδείκνυτο τὰ μέγιστα· κατὰ δὲ τὴν ἀρτηρίαν, ἐνδοθεν μὲν τοὺς χόνδρους ὑπαλείφει, ¹ καὶ αὐτὴν ἀνασπᾶ μετὰ τοῦ λάρυγγος εἰς τὴν φάρυγγα, καταπίνοντος τοῦ ζῴου τρόπον ὁμοίωτατον τῷ κατὰ τὰ κηλῶνια καλούμενα. ταύτης ἐστὶ τῆς φύσεως ἡ ἀρτηρία τοῦ πνεύματος, ἢ ἐκ τῶν βρογχίων συγκαίμενη· καλεῖν γὰρ οὕτως ἔθος τοῖς ἰατροῖς τοὺς χόνδρους αὐτῆς, ὥσπερ γε καὶ ὅλην μὲν βρόγχον, κεφαλὴν δὲ τὸ ἄνω πέρασ αὐτῆς, ὥπτερ δὴ καὶ λάρυγξ ὄνομα.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΥΠΕΖΩΚΟΤΟΣ ΚΑΙ ΤΩΝ
ΔΙΑΦΡΑΤΤΟΝΤΩΝ ΥΜΕΝΩΝ
ΤΟΝ ΘΩΡΑΚΑ.

Οὐπεζωκῶς ὑμὴν οὐσίαν τε τὴν αὐτὴν ἔχει τῷ περιτοναίῳ, καὶ χρείας τὰς αὐτὰς παρέχει πᾶσι τοῖς τοῦ πνεύματος ὀργάνοις, ὥσπερ ἐκεῖνο τοῖς τῆς τροφῆς. ὀνομάζεται δὲ ὑπεζωκῶς ὑμὴν, ἐπειδὴ τὰς πλευρὰς ὅλας ὑπέζωκεν ἔσθην, λεπτότατος ὢν ὥσπερ ἀράχιον, ² ὁμοιομερῆς τε κατὰ πᾶν ἑαυτῷ· καὶ τὰς μὲν πλευρὰς ὑπέζωκεν, ἀμφίεσμα δ' ἐστίν, οἷον χιτῶν τις ἀπάντων τῶν πνευματικῶν ὀργάνων, ἐπιτεινόμενος πᾶσι τοῖς ἐνδοθεν τοῦ θώρακος μορίοις, ὡς τὸ περιτόναιον ἐλέχθη τοῖς κάτω τῶν φρενῶν. ἐξ αὐτοῦ δὲ καὶ οἱ διαφράττοντες ὑμένες τὸν θώρακα, γεννῶνται, κατὰ τὸ μῆκος ἀνωθεν καταφερόμενοι· καταφύονται δ' ἀσφαλῶς, ὀπίσω μὲν εἰς τοὺς τῆς ράχεως σπονδύλους, ἔμπροσθεν δ' εἰς τὸ

1. καὶ αὐτὴν ἀνασπᾶ] Gal. IV. 455. καὶ αὐτὸς &c. quod melius videtur.
2. ὁμοιο-

furfum per pharynga ad os fertur. Atque hanc quidem tunnicam in translutendo maxime opitulari stomacho ostendimus; in aspera vero arteria etiam cartilaginibus parte interna substerni, ipsasque furfum, dum animal translutit, cum larynge ad pharynga trahere modo simillimo, quo instrumenta, quæ ciconiæ dicuntur. Talis quidem pulmonis arteriæ est natura, quæ ex bronchiis constat: sic enim appellare ejus cartilagine medici consueverunt, quemadmodum & ipsam totam, bronchon: & caput, summam ejus partem, quæ etiam larinx nominatur.

DE SUCCINGENTE, ET THORACEM INTERSEPIENTIBUS MEMBRANIS.

Membrana succingens eandem habet cum peritonæo substantiam, & eundem usum omnibus spiritus instrumentis, non secus quam illud cibi præstat. Succingens vero membrana vocatur, quia costas totas intrinsecus succingit, estque aranæ modo prætenuis, & ex toto sibi similes costas succingit: est quidem vero indumentum, veluti quædam tunica omnium spiritus instrumentorum, & omnibus intra thoracem partibus obducitur, quemadmodum peritonæum his quæ infra septum habentur, obtenditur. Atque etiam ab ipsa nascuntur membranæ quæ thoracem intercipiunt, quæ per ejus longitudinem superne deorsum feruntur. Tuto autem infiguntur, parte quidem posteriore spinæ vertebris;

ante-

2. ὁμοιομερῆς τε κατὰ πᾶν ἑαυτῷ] Gal. IV. 148. eadem lectio. ex toto sibi similis. Rafarius male vertit.

τὸ κατὰ στέρνα μέσον ὄστούν, ¹ οὗ πέρας ἐστὶ, κάτω μὲν ὁ Ξιφοειδῆς ὀνομαζόμενος χόνδρος, ὁ κατὰ τὸ στόμα τῆς γαστρὸς. ² ἄνωθεν δὲ τῶν κλειδῶν ἢ σύνταξις. ἢ δὲ χρεία τῶν ὑμένων, ἢ πρώτη μὲν καὶ μεγίστη, δύο κοιλίας ἐργάσασθαι τοῦ θώρακος, ἵνα εἰ καὶ ποτε μεγάλου τραύματος ἐν θαστέρῳ μέρει γεννηθέντος, ἀπόλοιτο τὸ κατ' ἐκείνο μέρος ἔργον τῆς ἀναπνοῆς, ἢ λοιπὴ κοιλία σωζομένη, τὸ γοῦν ἥμισυ τῆς ἐνεργείας διαφυλάττη. διὰ τοῦτο οὖν ³ ἡμίφωνον καὶ ἡμίπνον ἐπὶ τοῖς εἴσω διασχούσι τραύμασι μεγάλοις ἐν θαστέρῳ μέρει τοῦ θώρακος, εὐθὺς γίνεται τὸ ζῶν ἄφωνον δὲ καὶ τελέως ἄπνον, εἰ ἀμφότεροι συνήρθαιεν αἱ κοιλίαι. ταύτην τοίνυν μεγάλην χρείαν, οὕτω ἐχομένων τῶν ζῶν διαφρακτόντων ὑμένων τὴν θώρακα, καὶ διὰ τοῦτο μάλιστα γεγονότων, ἢ φύσις κατεχρήσατο, καὶ πρὸς τὴν ὡς ἀμφισμάτων τε ἅμα καὶ συνδέσμων ἐξ αὐτῶν ὠφέλειαν, τοῖς ἐντὸς τοῦ θώρακος ὀργανοῖς ἅπασιν ἐτεχνήσατο. καὶ γὰρ καὶ τὰς ἀρτηρίας τὰς ἐνταῦθα, καὶ τὰς φλέβας, καὶ τὰ νεῦρα, καὶ τὸν οἰσοφάγον, ἤδη δὲ καὶ αὐτὸν ἔλον τὸν πνεῦμονα ⁴ συνδοῦσι τῷ παντὶ θώρακι, καὶ σκέπουσιν οἱ ὑμένες οἷδε περιτεινόμενοι.

Π Ε Ρ Ι Π Ν Ε Υ Μ Ο Ν Ο Σ.

ΤΗΝ τοῦ θώρακος ὁ πνεύμων ἐκπεπλήρωκεν εὐρύητα,
 φω-

1. οὗ πέρας ἐστὶ] Gal. IV. 448. οὗ περ ἐστὶ τέλος. Attendat lector, bene hic loci describitur Mediastinum. vid. Vesal. VI. 3. Riolan. Anthropogr. III. 6 Gal. IV. 418. Γ24.

2. ἄνωθεν δὲ τῶν κλειδῶν ἢ σύνταξις]

Gal. IV. 418. ἄνω δὲ τῶν κλειδῶν ἢ σύνταξις. Sic præcedit κάτω μὲν ὁ Ξιφοειδῆς &c. delendum est itaque θεν in ἄνωθεν.

3. ἡμίφωνον καὶ ἡμίπνον] Gal. IV. 419. ἡμίφωνον μὲν καὶ ἡμίπνον. melius; sequitur enim δὲ, ἄφωνον δὲ καὶ

antereore vero, medio offi pectoris: cujus extrema ora inferna est cartilago, quæ ab ensis similitudine xiphoides nominatur, quæ ad os ventriculi est; superna vero, clavium compago. Membranarum vero prima & maxima utilitas est, ut duos ventres thoracis efficiant, ut si forte magno vulnere in alterutram ejus partem accepto, respirationis munus ejus partis perierit, alter venter incolumis dimidium actionis conservet. Quamobrem a magnis vulneribus, intro in alterutram pulmonis partem penetrantibus, animal a dimidia parte vocis & respirationis repente privatur: voce autem ac respiratione omnino destituitur, si uterque venter fuerit confosus. Quum igitur hanc adeo magnam utilitatem intercipientes thoracem membranæ mortalibus afferant, ejusque potissimum rei causa extiterint, natura etiam abusa est ad utilitatem ex ipsis tanquam operimentis ac ligamentis, omnibus quæ thorace continentur instrumentis tribuendam: nam & arterias quæ in eo sunt, & venas, & nervos, & oesophagum, & denique totum ipsum pulmonem toti thoraci colligant, & undique obductæ contegunt.

D E P U L M O N E.

Thoracis capacitatem implevit pulmo vocis ac respirationis in-

καὶ τελείως ἄπνουν, ubi pro καὶ Gal. habet ἢ: ἄφανον δὲ τελείως ἢ ἄπνουν. sed nostram veram esse Gal. auctoritate confirmabitur p. 173. ejus verba hæc sunt: τμηθέντος γὰρ ἀξιόλογον τομὴν τὰς πλευρὰς ὑπεζωκότος ἡμέρος, καὶ ἐν ὀτιῶν μισσοπλεύριον, ἡμίπνευσι τ'

αὐτῶν, καὶ ἡμίφανον γίνεταί τὸ ζῶον. εἰ δὲ καὶ τὸ ἕτερον μέρος τοῦ θώρακος, ὁμοίως γετμηθεῖν, ἄπνουν τε καὶ ἄφανον. 4. συνδούσι τῷ παντί θώρακι.] Gal. ead. p. συνδούσι τε τῷ παντί θώρακι. melius. sequitur enim καὶ σκίπτουσι.

Φωνητικὸν ἅμα καὶ ἀναπνευστικὸν ὄργανον γενόμενος, τὴν ἀρχὴν τῆς κινήσεως ἔχων παρὰ τοῦ θώρακος. ἡ δὲ χρεία τῆς ἀναπνοῆς διὰ τὴν καρδίαν γίνεται, τὸ μὲν που δεομένης καὶ αὐτῆς τοῦ ἀέρος τῆς οὐσίας, τὸ δὲ πλείστον ὑπὸ θερμότητος ζέουσης ἀναφύχεται ποθούσης· ἀναφύχει δ' αὐτὴν, ἡ μὲν εἰσπνοὴ χορηγία ποιότητος ψυχρᾶς· ἡ δ' ἐκπνοή, τοῦ ζέοντος ἐν αὐτῇ καὶ οἶον συγκεκαυμένου καὶ λιγνυάδους ἀποχύσει. διὰ τοῦτο οὖν καὶ διττὴν ἔχει τὴν κίνησιν ¹ ἐξ ἐναντίων συγχειμένην, ἔλκουσαν μὲν, ἐπειδὴν διατέλλεται· κενουμένην δ', ἐν τῷ συτέλλεσθαι. σκοπεῖσθε δέ μοι κἀνταῦθα τὴν πρόνοιαν τῆς φύσεως. ἐπειδὴ γὰρ ἄμεινον ἡμῖν ἢν ἔχειν Φωνὴν, ἐδεῖτο δ' ἐξ ἀνάγκης αὐτῆς ἡ γένεσις ἀέρος, ὅσον ἐμελλεν ἄλλως ἀργὸν καὶ ἄχρηστον ἐκπνεῖσθαι, τοῦθ' ὕλην ἐποίησατο Φωνῆς, καὶ τὴν καρδίαν οὐ διὰ τῆς φάρυγγος εὐθὺς ἔξωθεν ἔλκειν ἐποίησε τὸν ἀέρα, ² μέσον δὲ δι' ἀμφοῖν ἔθηκε τὸν πνεύμονα, καθάπερ τι ταμειῖον πνεύματος, ἀμφοτέραις ταῖς ἐνεργείαις ὑπηρετεῖν ἅμα δυνάμενον. ἔστι δὲ καὶ αὐτοῦ ἡ σύστασις τοιαύτη· αἱ καθ' ὅλον τὸ σῶμα φλέβες ἐξ ἐνὸς ἰδίου γεγόνασι· χιτῶνος· ὁ γὰρ ἔξωθεν αὐταῖς ἐνόητε περιφυόμενος ὕμην, ἔνθα συνδεῖσθαι τισιν ἢ σπνρίζεσθαι τε καὶ σκέπεσθαι δεόνται, κατ' ἐκεῖνα μόνον προσέρχεται. δύο δ' εἰσὶν οἱ τῆς ἀρτηρίας ἴδιοι χιτῶνες, ὁ μὲν ἔξωθεν οἷόςπερ ὁ τῆς φλεβὸς, ὁ δ' ἐνδον πενταπλάσιος τῷ πάχει τουδί· καὶ μέντοι καὶ σκληρότερος, εἰς ἐγκαρσίας ἵνας διαλυόμενος· ὅγε μὴν ἔξωθεν, ὁ καὶ ταῖς φλεβῖν ὑπάρχων, εὐθείας τε, καὶ μετρίως ἐνίας λοξὰς ἔχει τῶν ἰνῶν, ἐγκαρσίαν δ' οὐδεμίαν· ὁ δὲ ἐνδον χιτῶν τῆς ἀρτηρίας ὁ παχὺς καὶ σκληρὸς, οἷον δέρμα

1. ἐξ ἐναντίων συγχειμένην] Gal. μένην. Ita Rāfarijus legit. dubito talen, an μορίων non fit glossēma. certe

instrumentum, -cujus motus initium a thorace existit. Usus vero respirationis in animantibus causa cordis inest, tum quod ipsum aëris substantia indigeat, tum quod fervido calore effervescens, refrigerium expetat. Ipsum autem refrigerat inspiratio, frigidam ei qualitatem affundens; expiratio vero, quod in ipso fervet, & quasi combustum ac fuliginosum est, ex ipso profundens. Ex quo fit, ut duplicem habeat motum ex contrariis partibus conflatum: attrahit enim, dum dilatatur; inanitur vero, dum contrahitur. Quo loco mihi subit naturæ providentiam admirari: quum enim vocem in nobis esse fatius esset, fieri vero ipsa sine aëre nullo modo possët; quicquid otiosum alioqui atque inutile erat expirandum, id in materiam vocis convertit: & cor non protinus per fauces externum aërem trahere voluit, sed utriusque medium pulmonem, quasi spiritus promptuarium quoddam locavit, qui ambabus simul actionibus fervire possët. Ejus porro talis est constitutio. Venæ totius corporis ex una peculiari tunica constant: nam exterior membrana ipsis nunquam adhærescens, ubi colligari quibusdam, aut firmari, aut tegi debent, illuc solum accedit. Arteriæ vero binæ peculiare sunt tunicæ: exterior qualis venæ est; interior vero hujus crassitie fere quintupla; quin & durior quoque & in transversas fibras dissoluta. Exterior autem, quæ venis etiam inest, rectis fibris, & quibusdam mediocriter obliquis, nullisque transversis est contexta; interior vero arteriæ tunica crassa, duraque, ceu cutem quandam interna superficie continet,

K. 2

tinet,

certe ἐνεργειῶν magis conveniret.

p. μέσον δ' ἀμφόιν. rectius.

2. μέσον δὲ δι' ἀμφόιν] Gal. ead.

μά τι κατὰ τὴν ἐντὸς ἐπιφάνειαν ἔχει παραπλήσιον ἀραχνίῳ, σαφῶς φαινόμενον ἐπὶ τῶν μεγάλων ἀρτηριῶν, ὃν ἐνίοι τρίτον ἀρτηρίας τίθενται χιτῶνα. τέταρτος δ' ἄλλος ἴδιος αὐτῆς οὐδεὶς ἐστίν, ἀλλ' ὡς περ ἐνίαις τῶν φλεβῶν, οὕτω καὶ τῶν ἀρτηριῶν ἐπιφύεται ἢ καὶ περιφύεται κατὰ τινα μέρη λεπτὸς ὑμῆν, σκέπων, ἢ στηρίζων, ἢ ξυνδέων αὐτὰς τοῖς πλησιάζουσι μορίοις· ὁποῖαι μὲν οὖν καθ' ὅλον τὸ σῶμα εἰσὶν αἱ ἀρτηρίαι, τοιοῦτον ἐκ τῆς δεξιᾶς κοιλίας τῆς καρδίας ἐκφύομενον ἀγγεῖον, εἰς ὅλον τὸν πνεύμονα κατασχίζεται· ὁποῖαι δ' αἱ φλέβες, τοιοῦτον ἐκ τῆς ἀριστερᾶς, ὥστε τριῶν ἀγγείων διαπλεκόντων τὸν πνεύμονα, τὸ μὲν ἀπὸ τῆς ἀριστερᾶς κοιλίας τῆς καρδίας ὀρμώμενον, ἀρτηριᾶν φλεβώδη καλεῖσθαι· τὸ δ' ἀπὸ τῆς δεξιᾶς, ἀρτηριώδη φλέβα· τὸ δὲ τρίτον ἀπὸ τῆς φάρυγγος, ἀρτηριᾶν τραχειᾶν, ἐκ χόνδρων συγκαμένην, σιγματοειδῶν τὸ σχῆμα. τὸ μὲν οὖν κυκλωτέρως τοῦ χόνδρου κατὰ τε τὴν μεγάλην ἀρτηριᾶν τὴν ἐν τῷ τραχήλῳ, πρέμνου λόγον ἔχουσαν πρὸς τὰς ἐν τῷ πνεύμονι, καὶ κατὰ ταύτας ἐκείνας ὡς πέρ τινας κλάδους ἀπ' αὐτῆς πεφυκυίας, ἐν τοῖς πρόσω τέτακται μέρεσι· καθ' ὃ δ' ἀπολείπεται μέρος ὃ χόνδρος εἰς τὴν τοῦ κύκλου συμπλήρωσιν, ἐν τοῖς ὀπίσω μέρεσιν ἐστίν, κατὰ μὲν τὸν τράχηλον ὁμιλῶν τῷ στομάχῳ, κατὰ δὲ τὸν πνεύμονα τῇ κληθείσῃ πρὸς ἡμῶν ὀλίγον ἔμπροσθεν ἀρτηριώδει φλεβί. ἀναπληροῦνται δὲ τὰ μεταξὺ τῶν ἀγγείων ὑπὸ τῆς τοῦ πνεύμονος ἰδίας οὐσίας, ἣν οἱ περὶ τὸν Ερασίστρατον ὀνομάζουσι παρέγχυμα. ὅτι δ' οὐχ οἷς ἐφ' ἥπατος οἱ λοβοὶ τοῦ πνεύμονος ἀνισοὶ τὸν ἀριθμόν εἰσιν, ἀλλ' ἐπὶ πάντων τῶν ζώων, ὑπὲρ ὧν ὁ λόγος ἡμῖν ἐστίν, δύο μὲν ἐν τοῖς δεξιῶσι αὐτοῦ μέρεσι, δύο δ' ἐν τοῖς ἀριστεροῖς, ὁμολόγηται πᾶσιν· ὁμολόγηται δὲ, εἰ καὶ μὴ πᾶσιν, ἀλλὰ τοῖς γε ἀκριβέστερον ἀνατέμνουσιν, ὡς ἐν

tinet, telæ araneæ manifestò perfimilem, in magnis quidem arteriis perspicuam, quam nonnulli tertiæ arteriæunicam statuunt. Quarta vero alia peculiaris ei nulla est, sed veluti quibusdam venis, ita etiam arteriis alicubi adhærescit, & circumtenditur membrana tenuis, quæ eas tegit, stabilit, & propinquis partibus connectit. Quales igitur toto corpore sunt arteriæ, tale vas, ex dextro cordis sinu progrediens, in totum pulmonem diffunditur; quales autem venæ, tale ex sinistro procedit: ut ex tribus vasis pulmonem intertextentibus, quod à sinistro cordis ventriculo oritur, arteria venosa nominetur: quod vero ex dextro, vena arteriosa dicatur: tertium quod a pharynge proficiscitur, aspera arteria, ex cartilaginibus C. literam referentibus conflata, nuncupetur. Quod vero orbiculatum est in cartilagine magnæ arteriæ, quæ in collo est, quæque caudicis rationem obtinet ad pulmonis arterias comparata, & in illis ipsis tanquam ramos quosdam ex se mittit, in priore parte est collocatum. Ubi vero cartilago deest ad circulum perficiendum, in posterioribus partibus situm est: in collo quidem gulæ continuum; in pulmone vero ei venæ, quam paulo ante arteriosam appellavimus. Vasorum autem intercapedines a propria substantia pulmonis implentur, quam Erasistratus parenchyma nominat. Porro lobos pulmonis non impares numero esse, ut jecoris sunt, sed in omnibus animantibus, de quibus loquimur, duos in dextra ejus parte haberi duosque in sinistris, constat inter omnes. Nec minus etiam inter omnes convenit, ac si non inter omnes, saltem inter eos, qui diligentius confectiones

τῷ δεξιῷ μέρει τοῦ θώρακος, ἐστὶ τις καὶ πέμπτος λοβὸς μικρὸς, οἷον ἀποβλάστημά τι θατέρου τῶν δυοῖν. εὐρήσεις δ' αὐτὸν ῥᾶστα τῇ κοίλῃ φλεβί προσέχων τὸν νοῦν. ἐκείνη γὰρ ὑποβέβληται, καθ' ὃ πρῶτον ἐμπίπτει τῷ θώρακι, καταλείπουσα τὰς φρένας. ἐστὶ δ' ὅτε καὶ κοιλότητά τινα ¹ κατὰ τῶν ἐπιπολῆς αὐτοῦ σαφῶς ἰδεῖν ἐστίν, ᾧ ἡ φλέψ ἐστηρίζετο ζῶντος ἔτι τοῦ ζώου. μετὰ γὰρ τοι θάνατον ὁ πνεύμων αἰὲ συμπεπτωκῶς ὁράται καὶ μικρὸς, οὐκ ὀλίγης γιγνομένης μεταξὺ χώρας αὐτοῦ τε καὶ τοῦ θώρακος, ἐμπαλιν ἢ ὡς ζῶντος ἔσχε τοῦ ζώου. πεποιήκε γὰρ ἡ φύσις, οὐχ ὡς ἀναπνευστικὸν ὄργανον, ἀλλ' ὡς ὑποστόρεσμά τι μαλθακὸν τῇ κοίλῃ φλεβί τὸν λοβὸν τοῦτον ἀπὸ τοῦ διαφράγματος ἄχρι τοῦ τῆς καρδίας ὠτὸς ἐκτεταμένον. ἡ δὲ σὰρξ τοῦ πνεύμονος ἀερώδης ὁράται, καὶ πνεύματος μεστή, σαφῶς εἰς πέψιν ἀέρος ἐνδεικνυμένη παρεσκευασθαι, καθάπερ ἡ τοῦ ἥπατος ² εἰς τὴν τροφῆς. εὐλογον γὰρ οὐκ ἀθρώως, οὐδ' ἐξαίφνης τὸν ἔξωθεν ἀέρα τοῦ κατὰ ζῶον πνεύματος γίγνεσθαι τροφήν, ἀλλὰ κατὰ βραχὺ μὲν ἀλλοιούμενον, ὥσπερ γε καὶ τὰ σιτία· δεχόμενον δὲ τὴν οἰκείαν ποιότητα τῷ συμφύτῳ πνεύματι χρόνῳ πλέονι. καὶ ταύτης ἴης ἀλλοιώσεως τὸ πρῶτον ὄργανον ὑπάρχειν τὴν τοῦ πνεύμονος σάρκα, καθάπερ γε καὶ τῆς εἰς αἷμα μεταβολῆς ἡ σὰρξ τοῦ ἥπατος ἐδείκνυτο τὴν αἰτίαν ἔχειν. τὸ γὰρ ἐκ τῶν τραχειῶν ἀρτηριῶν πνεῦμα τὸ ³ ἔξωθεν ἔσω ἐνεχθέν, ἐν μὲν τῇ σαρκὶ τοῦ πνεύμονος τὴν πρώτην ἐργασίαν λαμβάνει· μετὰ ταῦτα δὲ ἐν τῇ καρδίᾳ τε καὶ ταῖς ἀρτηρίαις, καὶ μάλιστα ταῖς κατὰ τὸ δικτυοειδὲς πλέγμα τὴν δευτέραν ἐπειλα, ἴην τε τελειοτάτην ἐν ταῖς τοῦ ἐγκεφάλου κοιλίαις, ἐνθα δὴ καὶ ψυχικὸν ἀκριβῶς γίγνεται.

ΠΕΡΙ

1. κατὰ τῶν ἐπιπολῆς αὐτῆ] Gal. IV. 159. κατὰ τὸ ἐπιπολῆς αὐτῆ. recte.

2. εἰς

adminiftrant, in dextra thoracis parte quintum quendam lobum exiguum, veluti alterutrius fobolem exiftere; quem fane facillime comperies ad venam cavam animum advertens: fiquidem illi fubjacet, qua primum in thoracem relicto fepto incidit. Nonnunquam etiam cavitatem quandam in ejus fuperficie clare confpicimus; cui vena, dum vivit adhuc animal, affirmatur: nam poft obitum, pulmo femper collapsus & parvus apparet, non exigua ipfius & thoracis facta intercapedine, contra quam vivo animali haberet. Hunc vero lobum natura, non ut respirandi instrumentum, fed ut venæ cavæ aliquod molle ftratum pararet, a fepto tranfverfo ufque ad cordis auriculam extendit. Jam vero pulmonis caro aëria, fpiritusque plena confpicitur, plane indicans fe ad aëris, ut jecoris caro ad cibi concoctionem, eſſe comparatam. Etenim confentaneum eſt, non confertum, nec repente aërem externum fpiritus, qui animali inefit, fieri alimentum, fed paulatim immutatum, quemadmodum etiam cibi, familiaremque innato fpiritu qualitatem diuturniore tempore recipere: hujusque immutationis carnem pulmonis primum eſſe instrumentum, quemadmodum jecoris carnem cibi in fanguinem mutationis cauſam eſſe oftendimus. Cæterum fpiritus qui ab aſperis arteriis extrinſecus intro trahitur, in pulmonis carne primum conficitur; deinde in corde atque arteriis, & iis præfertim, quæ plexu retiformi continentur; poſtremo vero ac perfectiſſime in cerebri ventriculis, ubi utique animalis exacte efficitur.

DE

2. εἰς τὴν τροφῆς] Gal. IV. 458. εἰς τὴν τῆς τροφῆς. melius.

3. ἔξωθεν ἔσω ἐνεχθῆν] Gal. ead. p. ἔξωθεν ἐλχθῆν. noſtrum elegantius eſt.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΘΥΜΟΥ.

ΤΟΝ καλούμενον Θύμον, ἀδένα μέγιστόν θ' ἅμα καὶ μαλακώτατον ὑπέτεινεν ἡ φύσις τοῖς ἀνω μέρεσι τοῦ μέσου κατὰ τὸ στήθος ὁστοῦ τοῦ στέρνου καλουμένου, ὡς μήτε φαίνειν αὐτὸ τῆς κοίλης φλεβὸς, τὰς τε ἄλλας ἐκφύσεις ἀπάσας αὐτῆς τὰς ἐν τούτῳ τῷ χωρίῳ γιγνομένας παμπόλλας οὔσας στηρίζεσθαι, καθ' ἃ πρῶτον ἐμφύονται. ὅπου γὰρ ἀν' μετέωρον ἀγγεῖον ἡ φύσις σχίζει, πάντως ἐνταῦθα μέσον ἀδένα ἴην σχίσιν ἐκπληροῦντα κατατίθῃσι.

ΠΕΡΙ ΚΑΡΔΙΑΣ.

ΣΑΡΞ ἐστὶν ἡ καρδία σκληρὰ καὶ δυσπαθῆς, ἐξ ἰνῶν πολυειδῶν συγκεκμημένη μέση δὲ τέτακται τῶν τοῦ θώρακος εὐρυχωριῶν ἑκατέρας, περιλαμβανομένη κατὰ κύκλον ὑπὸ τοῦ πνεύμονος, καθάπερ δακτύλοις τισὶ, τοῖς λοβοῖς αὐτοῦ. διασημαίνει δ' ἡ κίνησις αὐτῆς, ὡς ἐν τοῖς ἀριστεροῖς μᾶλλον κειμένης, διὰ διττὴν αἰτίαν, ὅτι τε κατὰ τοῦτο τέτακται τοῦ ζώου τὸ μέρος ἡ πνευματικὴ κοιλία, καὶ ὅτι κέκλιταί πως ὅλη πρὸς τοῦτο μᾶλλον· οὐ γὰρ ὡσπερ ἡ βάσις αὐτῆς ἀκριβῶς ἐστὶ μέση τῶν τοῦ θώρακος ἀριστερῶν τε καὶ δεξιῶν, οὕτω καὶ ἡ κορυφή· διότι μὴδ' ἀκριβῶς κατάντης ἀπὸ τῆς ἰδίας βάσεως ἐπὶ τὸ κάτω πέρασ ἐκτέταται παρεγκλίθει δ', ὡς ἔφην, ἐπὶ τὴν ἀριστερὰν χώραν. τὰ δ' ὦτα τῆς καρδίας καθ' ὁμοιοτητα τινὰ τοῖς κυρίως ὀνομαζομένοις ὡσὶν ἐκάλεσαν οἱ πρόσθεν. δύο δὲ στόματ' ἐστὶν, ἐν καθ' ἑκάτερον τῶν εἰσαγόντων ἀγγείων τὰς ὕλας, ἐν μὲν τοῖς δεξιῶσι μέρεσι κατὰ τὴν τῆς φλεβὸς ἐμφυσιν εἰς τὴν ἐνταῦθα κοιλίαν τῆς καρδίας.

DE THYMO.

Adenem maximum & mollissimum, quem thymum vocant, natura partibus superioribus medii pectoris ossis, quod *σέπρον* vocatur, subjecit, cum ut ne venam cavam attingeret, tum etiam ut omnia ejus germina, quæ hoc ipso in loco sunt quam plurima, qua primum emergunt, veluti stabilirentur: Ubicunque enim natura vas sublime dividit, ibi semper mediam glandulam, quæ divisionem opteat, interponit.

DE CORDE.

Cor caro est dura, quæ ægre patitur, ex fibris multiplicibus conflata: ipsumque in medio thoracis capacitate collocatum pulmones ambiunt, idque suis lobis ceu digitis quibusdam in orbem amplectuntur. Motus autem ejus indicat, quasi in parte sinistra potius sit collocatum, duplici causa: primum quia in ea animalis parte ventriculus, quo spiritus continetur, est situs; deinde, quia totum ad eam partem magis inclinatur. Non enim ut basis ipsius media exquisita est lævæ dextræque thoracis partis, ita etiam vertex, quoniam neque declivis omnino a propria basi ad finem inferiorem exporrectum est, sed ad sinistram regionem (ut diximus) deflectit. Cordis autem aures ad quandam aurium proprie nominatarum similitudinem majores nostri vocaverunt. Duo autem orificia sunt in utroque vasorum, materiam invehentium: in dextra quidem parte, qua vena in cordis sinum inihi inseritur; in sinistra vero, qua venosa arteria: quumque

L

has

δίας· ἐν δὲ τοῖς ἀριστεροῖς, κατὰ τὴν τῆς ἀρτηρίας τῆς φλεβώ-
 δους· ἀναπτύξαντος δέ σου ταυτὶ τὰ ὄψα, τό, τε σῶμα τῆς
 καρδίας αὐτὸ φανεῖται, καὶ τῶν εἰρημένων στομάτων ἐκάτε-
 ρον, οἷθ' ὑμένες οἱ κατὰ τὴν ἔμφυσιν ἐπικείμενοι, τρεῖς μὲν ἐπὶ
 τῆς δεξιᾶς κοιλίας, δύο δ' ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς, ὧν τὸ σχῆ-
 μα τῆς συνδέσεως ἔοικε ταῖς τῶν βελῶν γλωχίσι· ταυτά
 τοι καὶ τριγλώχινας αὐτὰς ὠνόμασαν ἔπει τῶν ἀνατομικῶν.
 λοιπὰ δ' ἐστὶ δύο στόματα τῶν ἐξαγόντων τὰς ὕλας ἀγ-
 γείων, ἐκ μὲν τῆς δεξιᾶς κοιλίας εἰς τὸν πνεύμονα τὸ τῆς
 ἀρτηριώδους φλεβός, ἐκ δὲ τῆς ἀριστερᾶς εἰς ὅλον τοῦ ζώου
 τὸ σῶμα τὸ τῆς μεγάλης ἀρτηρίας· ἐφ' ὧν αὐτὰ πάλιν ἐκα-
 τέρου θεάσῃ τρεῖς ὑμένας σιγμοειδεῖς τὸ σχῆμα, νεύοντας
 ἔξω τῆς καρδίας, ὥσπερ οἱ τριγλώχινες εἴσω. χρεῖα δ' αὐ-
 τῶν ἐστὶν ἀπάντων κοινῇ, καλύσαι παλινδρομεῖν εἰς τοῦ-
 πίσω τὰς ὕλας. τοῦ πνεύμονος δ' ἐνήλλαξεν ἡ φύσις τῶν
 ἀγγείων τοὺς χιτῶνας, οὐ μάτην, ἀρτηριώδη μὲν ἐργασα-
 μένη τὴν φλέβα, φλεβώδη δὲ τὴν ἀρτηρίαν. τρέφεται μὲν
 γὰρ ἕκαστον ὑπὸ τῆς ὁμοίας ἑαυτῶ τροφῆς. κοῦφον δ' ἐστὶ
 καὶ μανὸν, καὶ οἷον ἐξ ἀφροῦ τινὸς αἱματώδους πεπηγότος
 τὸ τοῦ πνεύμονος σῶμα. καὶ διὰ τοῦτο δεόμενον ἀτμώδους
 καὶ λεπτοῦ καὶ καθαροῦ τοῦ αἵματος, 1 οὐχ ὥσπερ ἦπαρ
 ὀλυώδους τε καὶ παχέος. 2 διὸ καὶ ἔμπαλιν αὐτῶ τῶν ἀγ-
 γείων ἔχει, μάλιστα δὲ καὶ τοῖς καθ' ἦπαρ, ἢ δὲ καὶ τοῖς
 ἄλλοις τοῦ ζώου μορίοις. τοῖς μὲν γὰρ ἀραιός τε καὶ λεπ-
 τὸς ὁ χιτῶν ὑπάρχων τοῦ τὸ αἶμα χορηγοῦντος ἀγγείου,
 πλεῖστον τοῦ παχέος ἐτοίμως τοῖς περιέχουσι διαδίδωσι·
 3 τῶ δὲ πνεύμονι πάχους οὐδὲν, ὅτι μὴ τὰ λεπτόν, ἐπι-
 τρέπει

1. οὐχ ὥσπερ ἦπαρ] Gal. IV. 429.
 οὐχ ὥσπερ τὸ ἦπαρ. melius.

2. διὸ καὶ ἔμπαλιν αὐτῶ τῶν ἀγ-

γείων ἔχει] Gal. ead. p. ὅθεν ἔμπαλιν
 αὐτῶ τὰ τῶν ἀγγείων ἔχει. omnino
 recte : nam absque τὰ verba non

has aures aperueris, tum ipsum cordis corpus apparebit, tum utrumque ex dictis orificiis: deinde membranæ insertioni ipsorum incumbentes, tres in sinu dextro, duæ in sinistro: quarum structuræ figura similis est telorum cuspidi, ideoque trifulcas nonnulli Anatomici eas vocaverunt. Duo alia sunt orificia vasorum materias educentium, ex dextro quidem ventriculo in pulmonem venæ arteriosæ; ex sinistro vero in totum animantis corpus, grandis arteriæ. In quibus iterum tres membranas utrinque ad Literæ C. similitudinem factas conspicias, extra cor tendentes, veluti trifulcas intro. Communis autem omnium ipsarum est usus, ut materias retrocedere prohibeant. In pulmone autem natura tunicas vasorum commutavit, nec frustra venam arteriosam, & arteriam venosam est fabricata: unumquodque enim alimento sibi simili nutritur. Pulmonis autem corpus leve est, ac rarum, & velut e spuma quadam sanguinea concreta conflatum: ob eamque causam puro sanguine, vaporoso, & tenui indiguit; non autem, quomodo jecur, limoso atque crasso. Quocirca vasa habet contraria, maxime quidem iis, qui sunt in jecore, quam & in aliis animantis particulis. In his enim, quum tunica vasis, quod sanguinem suppeditat, rara sit ac tenuis, plurimum crassi sanguinis, atque celeriter partibus circumfusis distribuit; in pulmone vero quum crassa sit, nihil nisi tenue finit elabi. Ac cæteris quidem partibus arteriæ crassæ ac densæ generatæ paucum omnino, eundemque vaporosum sanguinem vicinis partibus trahere permittunt:

coherent.

3. τῷ δὲ πνεύμονι πάχους οὐδέν, ἔτι μὴ τὸ λεπτόν, ἐπιτρέπει διερχέσθαι]

Gal. ead. p. τῷ δὲ πνεύμονι, παχὺς καὶ πυκνὸς γενόμενος, οὐδὲν ὅτι μὴ λεπτότατον ἐπιτρέπει διερχέσθαι, Rafas

L 2

ΣΙΑ

τρέπει διέρχεσθαι. καὶ τοῖς μὲν ἄλλοις αἱ ἀρτηρίαι παχείαι καὶ πύκναι γενηθεῖσαι παντάπασι ὀλίγον ἀτμώδους αἵματος τοῖς παρακειμένοις μορίοις ἔλκειν ἐπιτρέπουσι. τῷ δὲ πνεύμονι μόνῳ, πάμπλου τὸ τοιοῦτον μεθιάσιν, ὑπὸ μανότητός τε καὶ λεπτότητος ἀδυνατοῦσαι στέγειν ὥστε πάντα τῷ πνεύμονι τὰ περὶ τὴν ἰσοφὴν ὑπεναντίως ἔχει τοῖς ἄλλοις ἔπασσι τοῦ ζώου μορίοις, ¹ ὥσπερ καὶ τὰ τῆς τοῦ σώματος ἰδέας. διὰ δὲ τὴν εὐπορίαν τῆς τοιαύτης τροφῆς ἀπὸ καρδίας ἐπιπέμπεται τῷ πνεύμονι, τοῦ αἵματος ἀκριβῶς ἐν ἐκείνῃ κατεργασμένου τε καὶ λελεπτυσμένου· τὸ δὲ κατὰ τὴν κεφαλὴν τῆς καρδίας εὐρισκόμενον ὄστουν, οὐκ ἐν ἅπασιν τοῖς ζώοις ἀκριβῆς ἐστὶν ὄστουν, ² ἀλλ' ἐν μὲν τοῖς μείζουσι ἀκριβῆς χόνδρος ἐστίν, ἐν δὲ τοῖς ἰκανῶς μεγάλοις, χόνδρος ὀστώδης, κατὰ δὲ τὰ μέγιστα τὸ πλεῖον ὀστώδης. ³ ἀρτηρίαι μὲν οὖν καὶ φλέβες πάντῃ ἐν κύκλῳ περιέρχονται τὸ τῆς καρδίας σῶμα· νεῦρον δ' οὐδὲν φαίνεται κατεσχισμένον εἰς αὐτὴν, ὥσπερ οὐδ' εἰς ἥπαρ, ἢ νεφροὺς, ἢ σπλῆνα. μόνον γὰρ δὴ τὸ περικάρδιον σκέπασμα λεπτῶν νεύρων φαίνεται δεχόμενον βλαστήματα. θεάσει δὲ δήπου γυμνώσας ὅλην τὴν καρδίαν, ⁴ τὴν μὲν ἀριστερὰν κοιλίαν τὴν ἀνήκουσαν ἐπ' ἄκραν τὴν κορυφὴν τὴν δεξιὰν δὲ, πολὺ κατωτέρω παυομένην, καὶ περιγραφὴν δὲ πολλάκις ἰδίαν ἔχουσαν, ἐπὶ μὲν τῶν μεγάλων ζῶων μᾶλλον, ἔστι δ' ὅτε καὶ ἐπὶ τῶν μικρῶν· τινὲς γοῦν δύο κορυφὰς ἔχουσαν εὐρίσκοντες τὴν καρδίαν

rīus videtur legisse τῷ δὲ πνεύμονι, παχύς, οὐδὲν, ὅτι μὴ etcat. quod probō: sæpe enim auctor noster, ita Epitomatores agit. subaudiendum est itaque ad παχύς, ὁ χιτῶν ὑπάρχων, ut ex versione Rafarii adparet; & sensus erit perspicuus.

1. ὥσπερ καὶ τὰ τῆς τοῦ σώματος ἰδέας] Sic. Gal. IV. 429. Rafarius pro ἰδέας videtur invenisse ἕστας.

2. ἀλλ' ἐν μὲν τοῖς μείζουσι ἀκριβῆς &c.] Vitium apertum alit illud μείζουσι: scribendum sine dubio ἐλλ' ἐν μὲν τοῖς μείζουσι. Apud Galenum IV.

mittunt: pulmōni vero solum, copiosissimum hujusmodi impartiunt, quippe quæ præ raritate ac tenuitate continere ipsum non possint. Ex quo fit, ut nutriendi ratio pulmōni plane contraria sit, ac cæteris omnibus partibus animantis, quemadmodum etiam corporis substantia. Ut igitur magna hujus alimenti copia pulmōni suppeteret, ad eum sanguinis exquisitè elaboratus & extenuatus a corde transmittitur. Quod vero in capite cordis os invenitur, non in cunctis animalibus os exquisitum est, sed in grandioribus est exacta cartilago; in valde grandibus cartilago ossea; in maximis vero etiam magis ossea. Arteriæ autem & venæ totum cordis corpus in orbem complectuntur. Nullus vero nervus in ipsum videtur distribui, sicut neque in jecur, neque in renes, nec lienem. Solum enim ejus involucrum, pericardion, propages nervorum tenuium recipere videtur. Cæterum toto corde nudato, videbis sinistrum ejus ventriculum ad summum verticem ascendere, dextrum inferius multo cessare, & circumscriptionem propriam sæpe habere: idque magis in magnis animalibus; nonnunquam vero etiam in parvis. Nonnulli igitur duos quandoque vertices in corde comperientes, duo

IV. 157. locus hic ita habet: ἐν μὲν γὰρ τοῖς μικροῖς, ἀτρέμα χονδρώδης ἐστίν, ἐν δὲ τοῖς μελίσσοις, ἀκριβοῦς χονδρός; ἐν δὲ τοῖς ἰκανῶς μεγάλοις, χονδρός ὀσώδης. Quæ si rite conferas, videbis facile mecum, istam diversitatem ortam esse ex librorum diversitate.

3. ἀρτηρίαί μὲν οὖν καὶ φλέβες πάντη ἐν κύκλῳ περιέρχονται τὸ τῆς καρδίας σῶμα.] Gal. IV. 445. ἀρτηρία μὲν οὖν καὶ φλεψ, ἅπαν ἐν κύκλῳ περιέρχονται τῆς καρδίας τὸ σῶμα. Vide-

tur hic Oribasius rei veritatem potius respexisse, quam verba vel mentem Galeni: sunt enim plures arteriæ & venæ, quæ cor circumambiant, non una arteria & una vena; ut satis notum.

4. τὴν μὲν ἀριστερὰν κοιλίαν τὴν ἀνήκουσαν &c.] Dele τὴν ante ἀνήκουσαν, quod sententiam corrumpit; vel muta in ἀύτης, ut apud Gal. IV. 158. τὴν μὲν ἀριστερὰν κοιλίαν αὐτῆς ἀνήκουσαν ἐπ' ἄκραν &c.

δὴαν ἐπίοτε, νομίζουσι δύο εἶναι καρδίας. τῶματα δὲ παντ' εἶναι φαμεν τέτταρα τῶν τεττάρων ἀγγείων· τὰ δ' ὦτα τῶν κοιλιῶν τῆς καρδίας ἐκτός ἐσιν. εἰ δὲ τις αὐτὰ μέρη τοῦ σπλάγχνου τιθέμενος, ἐπιπλέον ἐκτείνει τὸν ἀριθμὸν τῶν τομάτων, δόξει διαφωνεῖν ἡμῖν· ἐν γὰρ ἐστὶ τὸ τῶμα τῆς φλεβώδους ἀρτηρίας κατὰ τὴν ἀριστερὰν κοιλίαν· οὐ μὴν μένει γε ἄχρι πλείονος, ¹ ἀλλὰ εὐθέως ἐν τῇ κατὰ τὸ οὖς εὐρυχωρία σχισθὲν εἰς τέτταρα μόρια, πρὸς ἕκαστον ἐν ἀφικνεῖται τῶν τοῦ πνεύμονος λοβῶν. σφύζουσι δὲ, ἀμφοτέραι μὲν αἱ κοιλίαι τῆς καρδίας διοιγομένου τοῦ θάρακος, οὐ μὴν ὡσαύτως ἐν ἀμφοῖν αἱμά τε καὶ πνεῦμα περιέχεται. πλεονεκτεῖ γὰρ οὐκ ὀλίγω, κατὰ μὲν τὴν δεξιάν ἢ τοῦ αἵματος οὐσία, κατὰ δὲ τὴν ἀριστερὰν ἢ τοῦ πνεύματος. ἐπεὶ δ' ἡ καρδία τῆς ἐμφύτου θερμασίας ἢ ² διοικεῖ τὸ ζῶον, οἷον ἐστία τις ἐστὶ καὶ πηγή, πᾶν μὲν ἂν οὕτω μόριον αὐτῆς εἴη κύριον, ἀλλὰ μᾶλλον, ὅσων ἢ χρεῖα τῶ παντὶ ζῶῳ διαφυλάττει τὴν ζῶην. ἐστὶ δὴ ταῦτα δυοῖν ἀγγείων στόματα κατὰ τὴν ἀριστερὰν αὐτῆς κοιλίαν, ἣν τοῖς ἰατροῖς ἔθος ἐστὶν ὀνομάζειν πνευματικὴν· διὰ γὰρ δήπου τούτων τομάτων ἡ καρδία, διὰ μὲν τοῦ μικροτέρου, ταῖς κατὰ τὸν πνεύμονα· διὰ δὲ τοῦ μείζονος, ἀπάσας ταῖς καθ' ὅλον τὸ ζῶον ἀρτηρίαις ἐστὶ συνεχῆς. ἥττον δ' ἂν εἴη τούτων κύρια τὰ κατὰ τὴν ἐτέραν αὐτῆς κοιλίαν, ἣν αἱματικὴν ὀνομάζουσιν. ὅμως μὴν καὶ ταῦτα τῶν ἄλλων κυριώτερα, τὸ μὲν εἰσάγον εἰς αὐτὴν τὸ αἷμα, τὸ δ' ἐξ αὐτῆς εἰς τὸν πνεύμονα παράγον.

ΠΕΡΙ

1. ἀλλὰ εὐθέως ἐν τῇ κατὰ τὸ οὖς εὐρυχωρία] Gal. IV. 159. ἀλλ' εὐθέως ἐν τῇ κάτω οὐσῇ εὐρυχωρία. Nulla potest esse dubitatio, quin nostra lectio

duo corda esse existimant. Orificia autem quatuor, vasorum esse quatuor dicimus. Cæterum cordis auriculæ extra ventriculos ipsius consistunt. Verum si quis eas visceris partes statuens, numerum orificiorum majorem faciat, is a nobis discrepabit, siquidem unum venosæ arteriæ os in sinistro ventriculo habetur, quod tamen non diutius permanet, sed statim ima amplitudine in quatuor particulas discissum est, quarum singulæ in singulos pulmonis lobos porriguntur. Utrique autem cordis ventriculi thorace patefacto pulsare videntur, non eodem tamen modo utrisque sanguis & spiritus continetur: copiosior enim multo est in dextro quidem sanguinis, in sinistro autem spiritus substantia. Nunc vero quoniam cor nativi caloris, quo animal regitur, quasi focus quidam & fons est, omnis hoc modo ipsius pars principem locum tenet: sed magis eæ, quarum utilitas omni animanti vitam conservat. Sunt autem hujusmodi duo vasorum orificia in sinistro ipsius ventriculo, quem medici spirituosum appellare consueverunt. Per hæc autem duo orificia, cor per minus continuum est arteriis iis, quæ sunt in pulmone; per majus vero omnibus, quæ in toto animali sunt diffusæ: minus autem erunt principalia, quæ altero ventriculo continentur, quem sanguinem vocant: & tamen hæc quoque præstantiora sunt cæteris, quorum alterum sanguinem in cor intromittit; alterum vero ex ipso in pulmonem deducit.

DE.

Etio sit vera & genuina lectio.

2. ἢ διοικεῖ τὸ ζῶον] Gal. IV. 425.
ἢ διοικεῖται τὸ ζῶον. sic etiam Raza-

rius legisse videtur. existimo tamen nostram ferri posse.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΕΡΙΚΑΡΔΙΟΥ.

Ο γεμὴν τῆς καρδίας χιτῶν ἴδιος ὁ περικάρδιος ὀνομαζόμενος, ἕτερός ἐστιν ἑκατέρου τούτων, ἐν τῷ μέσῳ κείμενος ἀμφοτέρων· οὐ μὴν αὐτῷ γε τῷ ζώματι τῆς καρδίας ὁ περικάρδιος οὗτος χιτῶν συμπέφυκεν, ἀλλ' ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ¹ οὐ σμικρά τις ἐστὶν ἢ μεταξὺ χώρα τῇ τῆς καρδίας ἀνακειμένη κινήσει· κατὰ δὲ τὴν ἑαυτοῦ βάσιν, ἢ τις κύκλος ἐστὶ, τοῖς ἐμφυομένοις αὐτῆς ἀγγείοις συμπέφυκεν, ὧν τὸ μὲν ἐστὶν ἡ μεγίστη τῶν ἀρτηριῶν ἐν τοῖς ἀριστεροῖς δηλονότι μέρεσι· τὸ δ' ἕτερον ἐν τοῖς δεξιοῖς, ἢ ἀφ' ἡπάτος ὀρμωμένη φλέψ. ἀλλὰ δὲ δύο, ὧν τὸ μὲν ἀρτηρίαν φλεβώδη, τὸ δὲ ἀρτηριώδη φλέβα καλῶ.

ΠΕΡΙ ΟΙΣΟΦΑΓΟΥ.

Ο οἰσοφάγος ² κατὰ τῶν τῆς ράχεως σπονδύλων ἐπικείμενος, καὶ συνδεδεμένος αὐτοῖς, καὶ τούτῳ τῷ τρόπῳ διεξερχόμενος ὅλον τὸν θώρακα σὺν τῷ τῆς θέσεως ἐδραίῳ τε καὶ πανταχόθεν ἀσφαλεῖ, ³ ὥστε μὴδὲν ἐνοχλεῖν μήτε τῇ καρδίᾳ, μήτε τῷ πνεύμονι, μήτ' ἄλλῳ ἰνὶ τῶν κατὰ τὸν θώρακα μορίων, ἐπεκτίησατο· σκολιὸς δ' ἐστὶ τὴν θέσιν. κατὰ μὲν γὰρ τῆς μέσης χώρας τῶν πρώτων τοῦ νώτου τεττάρων σπονδύλων ³ ἀκριβῶς ἐκτίεται μηδαμῶσε παρὰ τρεπόμενος, κατὰ δὲ τὸν πέμπτον σπόνδυλον, ἐκτρέπεται

ται

1. οὐ σμικρὰ τις ἐστὶν ἢ μεταξὺ χώρα τῇ τῆς καρδίας ἀνακειμένη κινήσει.] Gal. IV. 149. ἢ μικρὰ τις ἐστὶν ἢ μεταξὺ χώρου τῆς καρδίας ἀνακειμένη κί-

νήσει. minus bene & perspicue.

2. κατὰ τῶν τῆς ράχεως σπονδύλων ἐπικείμενος.] Gal. IV. 422. pro ἐπικείμενος habet ἐποχούμενος.

3. ὥστε

D E P E R I C A R D I O .

Cordis tunica peculiaris, pericardios appellata, diversa ab utraque harum est, in utriusque medio constituta : non tamen ipsi cordis corpori hæc tunica pericardios connexa est, verum in aliis omnibus non parva quædam interjecta est regio motui cordis accommodata. Ad basim vero ipsius, quæ circulus est, prodeuntibus ex ea vasis connexa est : quorum alterum est maxima arteriarum, in sinistra videlicet parte sita : alterum, vena a jecore sursum tendens, ad dextram regionem posita, aliorum duorum alterum arteriam venosam, alterum venam arteriosam nomino.

D E O E S O P H A G O .

Oesophagus spinæ vertebris adjectus ac colligatus, ita totum permeat thoracem, cum totius positionis stabilitate ac securitate, ut nullam cordi, neque pulmone, neque alicui earum particularum, quæ thorace continentur, molestiam præbeat : obliquus namque ejus est situs. In mediis enim ad perpendicularum quatuor primis dorsi vertebris extenditur, nusquam deflectens : ad quintam vertebram deflectit ab eo cursu,

3. ὡς μὴδὲν ἐνοχλεῖν] Gal. ead. p. καὶ τὸ μὴδὲν ἐνοχλεῖν. Ut mihi videtur, lectio nostra præstat.

4. ἀκριβῶς ἐκτίθεται] Edit. Mō:

rel. male, ἀκριβῶς μὴδαμῶσε παρα-
τρεπόμενος, sine verbo ἐκτίθεται;
quod reposuimus ex Gal. ead. p.

ται μὲν τῆς κατ' εὐθὺ τῆς κάτω Φορᾶς εἰς τὰ δεξιὰ μέρη μεδιζόμενος·¹ ἑτέρῳ δ' ὀργάνῳ κυρίῳ παραχωρεῖ τῆς βελτίονος ἕδρας, τῇ μεγίστῃ πασῶν ἀρτηρίᾳ. ταύτην γὰρ, ἐκ μὲν τῆς ἀριστερᾶς κοιλίας τῆς καρδίας ἐκφυομένην, εἰς ἅπαν δὲ τὸ σῶμα τοῦ ζώου νεμομένην, εὐλογον ἦν δὴ πού κατὰ τῆς ἀρίστης χάρας ἐπιβῆναι τῶν σπονδύλων, ἥτις ἦν ἡ μέση. τοῖς μὲν οὖν πρώτοις τετράσι σπονδύλοις ὁ στόμαχος τῆς γαστρὸς ἐπιβέβηκε, τοῖς δὲ ὀκτὼ τοῖς λοιποῖς² ἐκ τῶν δεξιῶν περιτέτραπται, δι' ἃς εἶπον αἰτίας. ὅταν δὲ δὴ πρῶτον ἀφῆται τῶν φρενῶν, αἱ δὴ τὸ κάτω πέρασ εἰσὶ τοῦ θώρακος, ὑμέσιν ἰσχυροῖς εἰς ἰκανὸν ὕψος ἐξαιρούμενος, ὑπερβαίνει τὴν μεγάλην ἀρτηρίαν αὐθις ἐπὶ τρίτερα μέρη καὶ ταῦτα τὰς φρένας διεξερχόμενος, ἐμφύεται τῷ στόματι τῆς γαστρὸς.

Π Ε Ρ Ι Γ Α Σ Τ Ρ Ο Σ .

ΤΟΙΣ μὲν ἄλλοις ἅπασι τοῦ ζώου μορίοις οὐ συνῆψε ἡ φύσις αἴσθησιν τῶν ἐλλειπόντων, ἀλλ' οἷον φυτὰ ταῦτα τρέφεται διὰ παντός, ἐκ τῶν φλεβῶν ἀρυόμενα τὴν τροφήν· μόνη δὲ τῇ γαστρὶ καὶ ταύτης μάλιστα τοῖς κατὰ τὸ στόμα μέρεσιν αἴσθησιν ἐνδείας ἐπέστησεν, ἐπιγεύρουσάντε καὶ κεντρίζουσιν τὸ ζῶον προσαίρεσθαι σίλια. καὶ τούτου χάριν εἰς αὐτὴν ζεῦγος οὐ σμικρῶν νέρων ἀνωθεν καταφέρεται, καὶ διασπείρεταί τε, καὶ διαπλέκει, μάλιστα μὲν τὸ στόμα καὶ τὰ τούτω συνεχῆ, καὶ τοῖς ἄλλοις δὲ δὴ τοῖς μέχρι τοῦ πυθμένος αὐτῆς ἐπεκτείνεται μέρεσι. κεῖται δὲ γαστήρ ἐν τοῖς ἀριστεροῖς μέρεσι τοῦ ζώου μᾶλλον τοῦ πυθμένος αὐτῆς ἐπὶ

1. ἐτέρῳ δ' ὀργάνῳ κυρίῳ] Gal. IV. lectio, quam confirmare Rasarius videtur, magis arripet.
2. ἐκ τῶν δεξιῶν περιτέτραπται. hæc

curfu, quem rectum facere deorsum coeperat, & ad dextram digreditur, ut meliorem sedem tribuat, cedatque præstantiori instrumento, maxime omnium arteriæ: hanc enim ex sinistro cordis ventriculo exortam & in totum corpus animantis distributam, consentaneum fuit per opportunissimum locum vertebrarum, qui sane medius est, ferri. Cæterum ventriculi stomachus quatuor primis vertebris thoracis invenitur: propter autem reliquas octo, ad dextram fertur, ob causas antedictas. Quum primum vero phrenas attingit, quæ sunt fines inferiores thoracis, membranis robustis sublimè admodum elatus supra magnam arteriam, rursus transit in alteram partem, quo loco phrenas prætergressus ori ventriculi infigitur.

DE VENTRICULO.

Aliis omnibus animantibus natura non indidit, sensum eorum quæ defunt, sed instar plantarum a venis semper alimentum attrahentes, nutriuntur: soli autem ventriculo, & præsertim ejus partibus iis, quæ ad os pertinent, sensum rerum, quarum indigens est, tribuit, qui animal ad cibum sumendum excitaret & stimularet. Cujus etiam rei causa eadem impartita est par nervorum haud parvorum, quod superne defertur, disseminaturque & contexit, maxime quidem os ejus, & partes ipsi continuas, & in alias etiam partes usque ad fundum ventriculi protenditur. Positus autem est ventriculus potius in sinistris animalis partibus, ejusque fun-

2. ἐν τῶν δεξιῶν περιτέτραται] num. vid. Riolan. Anthopograph.
Gal. IV. 423. ἐν τῶν δεξιῶν παρατέτραται. III. 14.
ταί. Utrumque mihi videtur bo-

ἐπὶ τὰ δεξιά παρεκτεινομένου μέρη. περιέχεται δὲ αὐτῇ, κατὰ μὲν τὰ δεξιά τὸ ἥπαρ, ἀκριβῶς περιλαμβάνον αὐτὴν, οἷα δακτύλοις τοῖς λοβοῖς. ὁ σπλὴν δὲ κατὰ τὰ ἀριστερά, ἀλλ' ἀνωτέρω μὲν ἔχει τὴν θέσιν τοῦ ἥπαρ ὡς φαίνει τῶν φρενῶν, κατωτέρω δ' ὁ σπλὴν. τὰ μὲν οὖν δεξιά τῆς γαστρὸς καὶ τὰ ἀριστερά μέρη πρὸς τοῦτων θερμαίνεται, ὅπισθεν δ' ὑπὸ τῶν ῥαχίτων μυῶν ἅμα τῇ καὶ αὐτοὺς πιμελῇ· λοιπὸν δὲ, τὸ πρόσω μέρος αὐτῆς τὸ καλούμενον ἐπίπλοον θερμαίνει, τούτου χάριν γεγὸς, ὡς ἔστι μαθεῖν ἐναργῶς ¹ ἐφ' ὧν τραθέντων τῶν κατ' ἐπιγάστριον, ἐκπεσὼν διὰ τοῦ τραύματος ἔπειτα πελιδνὸν γενόμενον, εἰς ἀνάγκην ἀφαιρέσεως τοῦ βεβλαμμένου μέρους κατέστησε τοὺς ἰατροὺς. ἅπαντες γὰρ οὗτοι ψυχροτέρας αἰσθάνονται τῆς γαστρὸς, καὶ ἦττον πέττουσι, καὶ πλειόνων τῶν ἔξωθεν ἐπιβλημάτων δεόνται· καὶ μάλισθ' ὅταν αξιόλογον ἢ τῶ μεγέθει τὸ ἀποτμηθέν. τῶ σχήματι δὲ περιφερὲς τε ἅμα καὶ προμήκης ἔστιν ἡ γαστήρ. καθ' ἃ δὲ περιβέβηκε τοῖς σπονδύλοις, ἐνλετύπεται ¹ καὶ ² διέφθαρται κατὰ ταύτας ἢ κυρτότης· ὅ, τε πυθμὴν ἐπ' ἀνθρώπων εὐρύτερός ἐστι τῶν κατὰ τὸ στόμα. καὶ σοὶ δῆλον αὐτῆς ἤδη τὸ σύμπαν σχῆμα. σφαιραν ἀκριβῶς νοήσας, αὐτὴν εὐρυτέραν ἐπινόησον κάτωθεν, ³ εἴτ' εἰργάσθαι διττὰς ἀποφύσεις, εὐρυτέραν μὲν τὴν κατὰ τὸν οἰσοφάγον, στενοτέραν δὲ τὴν κάτω· ⁴ εἴτ' ἐπὶ τούτοις ἐπιθλίψας αὐτῆς καὶ σιμώσας τὴν ὀπίσθε κυρτότητα, τὸ σύμπαν σχῆμα μεμαθηκῶς ἔση τῆς γαστρὸς. ὑπεναντίως δ' αὐτῆς ἔχει τὰ μέρη ταῖς ἀποφύσεσιν. ἄνωθεν γὰρ, ἐν οἷς ἔστιν αὐτὴ στενοτέρα, ὁ στόμαχος εὐρύτερος· κάτωθεν δ', ἐν οἷς

ἔστιν

1. ἐφ' ὧν τραθέντων τῶν κατ' ἐπιγάστριον, ἐκπεσὼν &c.] Gal. IV. 377. ἐφ' ὧν τραθέντων κατ' ἐπιγάστριον &c. Ut mihi videtur scribendum est ἐφ'

ᾧ τραθέντων τῶν κατ' ἐπιγάστριον &c. 2. διέφθαρται κατὰ ταύτας ἢ κυρτότης] Gal. IV. 374. διέφθαρται, καὶ κατὰ τοῦτ' αὐτῆς ἢ κυρτότης. sine au-

fundum ad dexterās partes protenditur : ei vero à dextris ad-
 jacet jecur , quod ipsum suis lobis quasi digitis ad unguem
 complectitur ; lien vero a sinistris. Sed jecur sublimem po-
 sitionem habet , adeo ut septum transversum contingat ; lien
 vero inferiorem. Sinistræ igitur dextræque ventriculi partes
 ab iis calefiunt ; retro vero a musculis spinæ , cum pingue-
 dine sibi ipsis adnata : ante denique ab omento , quod vo-
 cant , id quod ejus calfaciendi gratia factum esse , perspicue
 licet cognoscere ex iis qui vulnus in abdomine acceperunt ,
 in quibus omentum per vulnus excidit ; deinde lividum fa-
 ctum cogit medicos partem læsam abscindere : omnes enim
 hi frigidiorē ventriculum sentiunt , minusque concoquunt ,
 & plurimis operimentis extrinsecus egent , & præsertim si
 magnitudo insignis fuerit abcessa. Ventriculus rotunda atque
 oblonga figura est : qua vero incumbit vertebris , comprimi-
 tur , & ob id ipsum ejus vitiata est convexitas. Ac fundum
 quidem in hominibus est orificio latius. Porro manifesta
 jam tibi erit figura ejus universa : sphaeram namque per-
 fectam animo complexus , ipsam parte inferiore latiorē pu-
 ta , deinde duplicem productionem facito , latiorē quæ ad
 oesophagum est , strictiorē vero infernam : tum compri-
 mendo & simam faciendo gibbositatem posteriorē , totam
 ventriculi figuram dediceris. Contrario autem modo se ha-
 bent ipsæ partes & explantationes. Superne enim , ubi ven-
 triculus est strictior , stomachus factus est amplior ; inferne
 autem

dubio hæc lectio Gal. melior est.

3. εἴτ' ἐργάσθαι διττὰς ἀποφύσεις] Gal. IV. 375. εἴτ' ἐργάσαι διττὰς ἀποφύσεις, deinde duplicem facias productionem. Ferri potest nostra lectio , deinde duplices distrahi productiones , si ad αὐτὴν εὐρυτέρων sub-

audiatur εἶναι.

4. εἴτ' ἐπὶ τούτοις ἐπιθλίψας αὐτῆς καὶ σιμάσας τὴν ὀπίσθε κυρτότητα.] Gal. ead. p. εἴτ' ἐπὶ τούτοις ἐπιθλίψας αὐτὴν, καὶ σιμάσας &c. Utrumque bonum.

ἔστιν εὐρυτέρα, ἢ εἰς τὸ ἔντερον ἔκφυσις γενωτέρα γέγονε· κατὰ βραχὺ μὲν οὖν ἀπὸ τῆς τοῦ στομάχου καταφύσεως ἀνευρύνεται, σαφῶς αὐτοῦ τοῦ Φαινομένου διδάσκοντος, μέρος τι πρόμηκες ἀποτεταμένον αὐτῆς ὑπάρχειν τὸν οἰσοφάγον, οὐ κατὰ βραχὺ δὲ, ἀλλ' ἀθρόως ¹ ἐκ τοῦ πυθμένος ἐκφύεσθαι τὸ ἔντερον, ὡς ἂν οὐκ αὐτοῦ τοῦ σώματος τῆς κοιλίας μόριον ὑπάρχον, ἀλλ' ἕτερόν τι συμφυῆς αὐτῇ. καὶ μὲν γε καὶ ἡ τῶν χιτῶνων φύσις ² τῇ γαστρὶ καὶ τῷ στομάχῳ παραπλήσιος, ἀνόμοιος δὲ τοῖς ἐντέροις. ὁ μὲν γὰρ ἔνδον χιτῶν ὑμενωδέστερος ὢν ἐν τῇ γαστρὶ καὶ τῷ στομάχῳ, ἵνας εὐθείας ἀνάθεν κάτω φερομένας ἔχει· ὁ δ' ἔξωθεν ὁ σαρκωδέστερος, ἐγκαρσίας, οἷας περ οἱ δύο χιτῶνες ἔχουσιν οἱ τῶν ἐντέρων. κυκλοτερεῖς γὰρ εἰσιν αἱ πλείσται τῶν ἰνῶν ἐν τοῖς ἐντέροις, ὀλίγων ἐπιτεταμένων αὐταῖς εὐθειῶν. ἔλκειν μὲν γὰρ εἰς ἑαυτὴν ἔχρη γαστέρα διὰ τοῦ στομάχου τὰ τε σιτία καὶ τὰ ποτὰ, καθάπερ χερσὶ, ταῖς εὐθείαις ἰσὶ ταύταις ἐπισπωμένην· προωθεῖν δὲ ταῖς ἐγκαρσίαις κατὰ κύκλον περιστελλομέναις. ἐκάστῳ γὰρ τῶν κινουμένων μορίων ἐν τῷ σώματι κατὰ τὰς τῶν ἰνῶν θέσεις αἱ κινήσεις εἰσὶ τοῖς δ' ἐντέροις, ³ ἐλκτικῆς γὰρ οὐδὲν ἔχει δυνάμεως, αἱ προωθεῖν ἐπιτήδειοι γεγόνασι μόναί. τῶν μὲν οὖν ἐγκαρσίων ἰνῶν τεινομένων, ἔλαττον ἀνάγκη γίνεσθαι τὸ εὖρος τῆς περιεχομένης ὑπ' αὐτῶν κοιλότητος· τῶν δ' εὐθειῶν ἐλκομένων τε καὶ εἰς ἑαυτὰς συναγομένων, οὐκ ἐνδέχεται μὴ συναυρεῖσθαι τὸ μῆκος. ἀλλὰ μὴν ἐναργῶς τε φαίνεται καταπινόντων συναυρούμενον, καὶ τοσοῦτον ὁ λάρυγξ ἀνατρέχων, ὅσον ὁ στόμαχος κατασπᾶται· καὶ ὅταν γε

σύμ-

1. ἐκ τῆ πυθμένος ἐκφύεσθαι τὸ ἔντερον] scribe, ut verba apte cohercant: ἐκ τοῦ πυθμένος ἐκφύεται τὸ

ἔντερον; nam præcessit κατὰ βραχὺ μὲν οὖν ἀνευρύνεται.

2. τῇ γαστρὶ καὶ τῷ στομάχῳ παραπλήσιος.

autem ubi est latior, implantatio ad intestinum strictior est facta. Paulatim quidem a stomachi implantatione dilatatur: quæ res perspicue docet, partem ventriculi quandam prælongam, ab ipso extensam oesophagum esse: non paulatim autem, sed repente & semel ex fundo ventris explantatum intestinum, ipsius ventriculi non esse partem, sed aliud quippiam ei connatum. Jam vero tunicarum natura ventriculo quidem & stomacho est similis; dissimilis autem intestinis: nam interna tunica in ventriculo & stomacho membranosa, villos rectos superne deorsum tendentes habet; externa vero carnosior, transversos, quales habent etiam binæ tunicæ intestinorum. Orbiculati namque sunt plerique villi intestinorum, quum in eis pauci admodum recti sint protensi. Ventriculus enim ad se ipsum per stomachum cibum & potum tanquam manibus, rectis his villis trahat oportet; transversis vero propellat, quæ circulo contrahunt: quippe singula instrumenta, quæ moventur in corpore, pro villorum positione motus habent. Intestinis autem (attractrice enim non indigebant facultate) foli ad propellendum idonei villi sunt facti. Villis autem transversis tensis, latitudinem contentæ inter ipsos cavitatis minorem fieri necesse est. Recti autem dum trahuntur, ac in se ipsos coguntur, fieri nequit, ut non minuatur longitudo. At vero deglutientibus nobis, liquido cernitur sublata, & larynx sursum tantum recurrens, quantum gula deorsum trahitur. Quumque jam completa deglu-

tiendi

πλήσιος] Gal. ead. p. τῆ μὲν γαστρὶ ἴσπε.

καὶ τῷ σωματικῷ παραπλήσιος. recte:

nam sequitur ἀνόμοιος δὲ τοῖς ἐντέ-

ροις. De hac oppositione μὲν, δὲ

3. ἐλκτικῆς γὰρ ἔδεν ἔχει δυνάμειος]

Gal. ead. p. ἐλκτικῆς γὰρ ἔδεν ἔδει

δυνάμειος. Utrumque recte.

συμπληρωθείσης τῆς ἐν τῷ καταπίνειν ἐνεργείας, ἀφεθῆ τῆς τάσεως ὁ στόμαχος, ἐναργῶς πάλιν φαίνεται κάτω φερόμενος ὁ λάρυγξ. ὁ γὰρ ἔνδον χιτῶν τῆς γαστρὸς ὁ τὰς εὐθείας ἵνας ἔχων, ¹ ὁ καὶ τὸν στόμαχον ὑψηλιφῶς, καὶ τὸ στόμα, ² τοῖς ἐκτὸς ἐπεκτείνεται μέρεσι τοῦ λάρυγγος. ³ ὥστε οὐκ ἐνδέχεται κατασπῶμενον αὐτὸν ὑπὸ τῆς κοιλίας μὴ συνεπισπᾶσθαι τὸν λάρυγγα. τὸ δὲ τῆς τοῦ μήκους συναίρέσεως, ἴδιον τῶν τὰς εὐθείας ἵνας ἐχόντων ὀργάνων, ἵνα ἐπισπᾶσονται τι· ἀλλὰ μὴν ἐδείχθη κατασπῶμενος ὁ στόμαχος· οὐ γὰρ ἀνεῖλκε τὸν λάρυγγα. ⁴ δῆλον οὖν ὡς ἡ γαστήρ ἔλκει τὰ σιτία διὰ τοῦ στομάχου· καὶ ἡ κατὰ τὸν ἔμετον δὲ τῶν ἐμουμένων ⁵ ἄχρι τοῦ στομά[τος φορᾶ. πάντας μὲν που καὶ αὐτῆ, τὰ μὲν ὑπὸ τῶν ἀναφερομένων διατεινόμενα μέρη τοῦ στομά]χου διαστῶτα κέκτηται. ⁶ τῶν πρόσωδ' ὅ, τι ἀν' ἐκάστοτε ἐπιλαμβάνη, τοῦτ' ἀρχομένου διαστέλλεται· τὸ δ' ὀπισθεν, ὃ καταλείπει, δῆλον ὅτι συστέλλομενον· ὥσθ' ὁμοίαν εἶναι πάλιν τὴν διάθεσιν τοῦ στομάχου κατὰ γε τοῦτο τῆ τῶν καταπιόντων. ⁷ ἀλλὰ τῆς ὀλκῆς μὴ παρουσίας τὸ μήκος ἴσον ἐν τοῖς τοιούτοις συμπτώμασι διαφυλάττεται· διὰ τοῦτο δὲ καὶ καταπίνειν ῥαδίον ἐστὶν ἢ ἔμειν, ὅτι κατα-

πίνε-

1. ὁ καὶ τὸν στόμαχον ὑψηλιφῶς] Gal. V. 63. ὁ καὶ τὸν στόμαχον ὑψηλιφῶν. Utrumque recte.

2. τοῖς ἐκτὸς ἐπεκτείνεται μέρεσι τῷ λάρυγγος] Gal. ead. p. τοῖς ἐκτὸς μέρεσιν &c. recte ἐκτὸς. sic enim Gal. IV. 375. ἀλλὰ καὶ συνεχῆς ἐστὶν ὁ ἐκτὸς τῆς γαστρὸς τε, καὶ τῷ σώματι, καὶ τῶν ἐν τῷ σώματι πάτων χιτῶν.

3. ὥστε ἐκ ἐνδέχεται κατασπῶμενον αὐτὸν ὑπὸ τῆς κοιλίας μὴ συνεπισπᾶσθαι τὸν λάρυγγα.] Gal. ead. p. ὥστε ἐκ ἐνδέχεται κατασπῶμενον αὐτὸν ὑπὸ τῆς κοιλίας μὴ συνεπισπᾶ-

σθαι τὸν λάρυγγα. Utraque lectio prava est: scribendum enim ὥστε ἐκ ἐνδέχεται κατασπῶμενος αὐτῷ, scilicet τῷ ἐκτὸν χιτῶνος, quod præcessit. sic etiam Charterius & Rafarius verterunt.

4. δῆλον οὖν ὡς ἡ γαστήρ ἔλκει τὰ σιτία διὰ τοῦ στομάχου, καὶ ἡ κατὰ τὸν ἔμετον δὲ τῶν ἐμουμένων ἄχρι τοῦ σώματος φορᾶ. perspicuum est igitur: quemadmodum ventriculus cibos per gulam attrahit, sic etiam in vomitione eorum, qua vomuntur, ad os usque dilatio est. Interpretes neglexerunt

tiendi functio ne gula se laxaverit, perspicuo iterum cernitur larynx descendere: quandoquidem interna ventriculi tunica, quæ rectas fibras habet, quæque tum gulam intrinsecus vestit, tum os ipsum, ea super laryngis partibus extenditur. Ex quo fieri nequit, ut quum ipsa a ventriculo deorsum trahitur, non simul etiam larynx attrahatur. At brevigare longitudinem, munus instrumentorum, quibus recti sunt villi, quo aliquid attrahant, est proprium. Atqui ostensum est gulam attrahere, quum alias larynga non traheret. Perspicuum igitur est ventriculum per gulam cibos attrahere. Quin etiam in vomitione eorum, quæ vomuntur, impetus, qui usque ad os fertur, omnino partes eas gulæ, quæ a subeuntibus dilatantur, hiantes habet; partium vero, quæ a fronte occurrunt, quamcunque apprehendit, hanc hiare incipientem: quæ vero a tergo est, hanc utique contractam relinquit adeo, ut gulæ affectus hac in parte sit omnino deglutientium affectui consimilis. Verum ubi tractus nullus est, longitudo in talibus symptomatis servatur: atque idcirco deglutire facilius est, quam vomere; causa est, quoniam deglu-

xerunt particulam ὡς, & ita sustulerunt comparationem, quam multis verbis Gal. profequitur.

5. ἄχρι τοῦ στομάχου διεσῶτα κέλῃται.] Gal. ead. p. ἄχρι τῆς στομάχου φορέ. πάντων μὲν που καὶ αὐτῆ, τὰ μὲν τῶν ἀναφερομένων διατεινόμενα μίση τῆς στομάχου διεσῶτα κέλῃται. Quæ uncis inclusi, recepi in contextum; suffragante quoque versione Rasarii.

6. τῶν πρῶσα δ' ὅ, τι ἂν ἐμάσσει ἐπιλαμβάνη, τοῦτ' ἀρχομένου διασέλλεται. Gal. ead. p. τῶν πρῶσα δ' ὅτι ἂν ἐμάσσει ἐπιλαμβάνηται, τοῦτ' ἀρχόμενον διασέλλεται. Quod si vero

apprehendat sigillatim partes anteriores, pars incipiens dilatatur. Inter τοῦτ' ἀρχομένους & τοῦτ' ἐρχόμενον. nulla plane est differentia & eodem redit, sive legas ἐπιλαμβάνη, sive ἐπιλαμβάνηται. Interpretes nihil hic boni habent, ut ex versio-nibus adparet: sed eas prætermitto, ne nimius sim in re adeo evidenti. adjiciam tantum, forte legendum pro τοῦτ' ἀρχομένους, τὸ τοῦ ἀρχομένους.

7. ἀλλὰ τῆς ὀλλης μὴ παρέσης.] Edit. Morel. sine particula negativa. hanc restituiimus suffragantibus Charterii & Rasarii versionibus & loci sententia.

πίνεται μὲν ἀμφοῖν τῆς γαστρὸς τῶν χιτῶνων ἐνεργούντων, τοῦ μὲν ἐντὸς ἔλκοντος, τοῦ δ' ἐκτὸς περιγελλομένου τε καὶ συνέξωθούντος· ἐμείται δὲ θατέρου μόνου τοῦ ἕξωθεν ἐνεργούντος, οὐδενὸς ἔλκοντος εἰς τὸ στόμα. οὐδὲ γὰρ ἐπιθυμῆι τὰ κατὰ τὸ στόμα μόρια τοῦ γενομένου παθήματος, καθάπερ ἢ γαστήρ ὀρέγεται τοῦ καταπίνειν τὰς τροφάς. οὐ γὰρ δεῖ φέρεσθαι κάτω τῷ βάρει τὰ καταπινόμενα, καθάπερ αἴηθησαν ἔνιοι. δῆλον δὲ τοῦτ' ἔστιν ἐκ τῶν μακροτραχήλων ζώων, ὅσα νεμόμενα καταπίνει τὴν τροφήν ἐπιπεκυφότα, καὶ προσφέρεται τὸ ποτόν. ἐνδύξις γὰρ ἐκ τούτου τοῦ φαινομένου δείκνυται δυνάμει τινὶ χρώμενον, ἢτοι τὸν στόμαχον, ἢ διὰ τούτου τὴν κοιλίαν ἐργάζεσθαι τὴν κατάποσιν, ἢ τις δύναμις ἐνίοτε παραλυθεῖσα χωρὶς φλεγμονῆς καταπίνειν ἀδυνάτους ἐργάζεται, μὴ ὅτι σιτίον σκληρὸν, ἀλλὰ μηδὲ τὸ ὕδωρ. εὐδὴλον οὖν ὅτι τῆς ὑγιεινῆς κατασκευῆς τῶν μορίων βλαπτομένης, ἢ τοιαύτη παράλυσις γίνεσθαι, δυσκρασίας τινὸς συμβαιούσης, ἢν ἐπανορθοῦν χρὴ πρὸς τὸ σύμμετρόν τε καὶ κατὰ φύσιν ἐπανάγοντας· ἐάντε γὰρ ὁ ἕξω χιτῶν τοῦ στομάχου τὴν διάθεσιν ἔχη ταύτην, ἐάντε ὁ ἐνδον, ἢ θεραπεία μία γίγνεται τῶν ἕξωθεν αὐτῷ προσφερομένων, τῶν τε διὰ τοῦ στόματος καταπινομένων, ἐνίοτε τόπῳ προσφερομένων, καὶ τὴν αὐτὴν ἐχόντων δύναμιν.

Π Ε Ρ Ι Ε Ν Τ Ε Ρ Ω Ν.

Ω Σ Π Ε Ρ τὰς φλέβας ἢ φύσις ἀναδόσεως ὄργανα ποιήσασα, δύναμιν ἐνέθηκεν αὐταῖς αἵματος γενητικὴν, ὅπως μὴ μάτην ὁ χρόνος¹ ἀπολούοιτο τῆς δι' αὐτῶν φορᾶς τῆ τροφῆς². κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον² καὶ τοῖς ἐντέροις τῆς εἰς τὰς φλέβας

1. ἀπολούοιτο] Gal. IV. 388. ἐπέλοιο. Ita legendum.

deglutitur utrisque ventriculi tunicis agentibus, interna quidem trahente, externa vero se contrahente, & una trudente: vomitur vero altera tantum, quæ foris est, agente, nec illa in os trahente. Non enim sicut venter deglutire cibos expetit, sic etiam in vomitionibus oris pars ulla excitati affectus quippam appetit. Neque enim ea, quæ deglutiuntur, ad infernas partes sua gravitate deferuntur, ut nonnulli putaverunt: id quod clare intelligitur ex iis animalibus, quibus longum collum est, quæ quidem inclinata deglutiunt. Quæ res nobis argumento est, facultate quadam utentem gulam, aut per ipsam ventriculum deglutire: quæ facultas quandoque sine inflammatione resoluta, non finit ut animal non modo duri aliquid, sed ne aquam quidem transglutiat. Ex quo perspicuum est, hanc resolutionem evenire salubrium partium constitutione læsa, quum intemperies quædam contingit: quam quidem ita denique corrigemus, si partes ad naturalem statum redigamus. Sive autem interna, sive externa ventriculi tunica affecta sit, una adhibetur curatio tum eorum, quæ foris imponuntur; tum eorum, quæ ore deglutiuntur; & quandoque eorum, quæ eandem vim habentia loco applicantur.

DE INTESTINIS.

Quemadmodum venis, quas natura distributionis instrumenta fecit, facultatem gignendi sanguinis indidit, ne dum per eas fertur, tempus ipsi alimento frustra periret, ad eundem modum intestinis gratia distributionis in venas institutis facult.

2. καὶ τοῖς ἐντέροις τῆς εἰς τὰς φλέβας ἀναδόσεως ἕνεκα γεγενημένης Gal. IV. 388. καὶ τοῖς ἐντέροις ἀναδόσεως

ἕνεκα τῆς εἰς τὰς φλέβας γεγενημένοις, recte, γεγενημένοις institutis, ut Rasarius & Charterius verterunt.

βασ ἀναδόσεως ἕνεκα γεγενημένης, ὡς δύναμις τις ἐνυπάρχει
 πεπτική σιτίων διόπερ οὔτε τῆς τῶν περιττωμάτων εἰς τὸ
 πρόσω Φορᾶς ἕνεκεν, οὔτε πέψως, ¹ ἀλλὰ τοῦπίπαν εἰς
 τὰς φλέβας ἀναλαμβάνεσθαι τὸ κεχυλωμένον ἐν τῇ κοιλίᾳ
 παρεσκευάσθαι τὰ ἔντερα. καὶ διὰ τοῦτο αἱ τῶν ἐντέρων ἑλι-
 κες ἀναρίθμητόν τι πλῆθος φλεβῶν ἐξ ἡπατος εἰς ἑαυτὰς ἐμ-
 φυόμενον ἔχουσαι, σύμπαντα τὸν ἐν τῇ γαστρὶ πεπεμμένον
 χυλὸν ἀναπέμπουσιν. ἐπεὶ δὲ ἐν εἶδος κινήσεως ἔχει τὰ ἔντερα
 τὸ προσωτικόν, ἐν χιτῶνος εἶδος ἐγκαρσίας τε καὶ κυκλο-
 τερεῖς ἵνας ἀναλυόμενον ἐκλήσατο. τί δὴ οὖν οἱ χιτῶνες αὐτῶν
 δύο γεγόνασιν, ² εἴπερ ὁμοίως ἔχουσιν ἀμφοτέροι. [περιττός
 γὰρ ἂν εἶναι δοξείεν ὁ ἕτερος.] ἀλλ' οὐχ ᾧδε ἔχει. σφοδρό-
 τητος γὰρ ἕνεκα τῆς ἀποκριτικῆς δυνάμεως, ³ καὶ δυσπαθείας
 αὐτῶν τῶν ὀργάνων [ὁ τῶν ἐντέρων χιτῶν διττός ἐγένετο.]
 ὡς δηλοῖ καὶ τὰ δυσεντερικὰ παθήματα. πολλοῖς γοῦν
 καὶ πολλάκις ἐστασάμεθα κακοῖς τε ἅμα καὶ χρονίοις
 νοσήμασι ⁴ πλείστον ἔντερον ἀποσαπέν, ὡς πολλαχόθι
 τὸν ἔνδον ὅλον ἀπολέσθαι χιτῶνα, καὶ ὁμως ἐβίων τε οὐ-
 τοι καὶ διεγένοντο, μὴ ἂν διασωθέντες, εἰ μὴ καὶ δεύτε-
 ροστις ἦν ἐπὶ τῷ διεφθαρμένῳ χιτῶν ἕτερος ἔξωθεν. τοῦ δὲ
 μὴ δεῖσθαι συνεχῶς τῆς ἔξωθεν τροφῆς, αἱ τῶν ἐντέρων ἑλι-
 κές εἰσιν αἰτίαι, καθάπερ καὶ τοῦ μηδ' ἀποπατεῖν πολλα-
 κίς, ἀλλ' ἐκ μακροτέρων διασημάτων ἢ τοῦ παχέος εὐρύ-
 της ἐντέρου τὴν αἰτίαν ἔχει, δευτέρα τρόπον τινὰ γαστῆρ
 αὐτοῖς ὑποβεβλημένη. ἵνα γὰρ μὴ ἀποπατῆ τὰ ζῶα συνε-
 χῶς, μήτ' οὐρεῖ, τοῖς μὲν ὑγροῖς περιττώμασιν ἢ κύστις ὑπό-

κεί-

1. ἀλλὰ τοῦπίπαν εἰς τὰς φλέβας
 ἀναλαμβάνεσθαι] Gal. IV. 389. ἀλλὰ
 τῷ πᾶν &c. quæ lectio placet.

2. εἴπερ ὁμοίως ἔχουσιν ἀμφοτέροι;

ἀλλ' οὐχ ᾧδε ἔχει] Gal. IV. 390.
 εἴπερ ὁμοίως ἔχουσιν ἀμφοτέροι. περιτ-
 τος γὰρ ἂν εἶναι δοξείεν ὁ ἕτερος. ἀλλ'
 οὐχ &c. Quæ uncis includuntur,
 nemo

facultas quædam concoquendi cibos inest. Cæterum intestina facta sunt, non ut super vacanea prorsus deferantur, aut concoctionis causa, sed ut id omne, quod in ventriculo in succum est mutatum, assumatur in venas. Quocirca quum intestinorum circumvolutiones innumerabilem quandam venarum multitudinem ex hepate sibi habeant insertam, omnem in ventriculo concoctum succum sursum mittunt. Quoniam vero unum genus motionis inest intestinis, quo propellant, ita unum etiam tantummodo tunicæ genus in transversos & rotundos villos dissolutum nacta sunt. Sed cur tandem binæ tunicæ extiterunt, siquidem similes ambæ sunt? Supervacanea namque videtur esse altera. At non ita est: nam duplex eorum est tunica, tum ut facultas ipsorum expultrix esset valentior, tum vero ut ipsa instrumenta essent ab injuriis tutiora, quod vel maxime indicant morbi disenterici. Multos sane ac sæpe vidimus, quibus, quum morbis gravibus & diuturnis fuissent conflictati, maxima intestini pars putresceret, adeo ut compluribus locis tunica omnis interior esset exesa, qui tamen vixerunt, & superstites fuerunt: quod alioqui non esset factum, nisi secunda quædam alia extrinsecus corruptæ illi tunicæ accessisset. Cur autem externo alimento non continuo egeamus, involucria intestinorum in causa sunt: quemadmodum cur non subinde, sed longo intervallo egeramus, causa est crassi intestini latitudo, ceu secundus quidam venter eis subiectus. Nam ne egerent assidue, neve mejerent animalia, humidis ex-

nemo dubitabit quin in contextum recipi debeant.

3. καὶ δυσπαθείας αὐτῶν τῶν ὀργάνων] Gal. ead. p. καὶ δυσπαθείας αὐτῶν τῶν ὀργάνων ὁ τῶν ἐντέρων χιτῶν διττὸς ἐγένετο. Quæ hic uncis inclu-

si, adparet esse recipienda in textum.

4. πλείστον ἕτερον ἀποσαπίν] Gal. IV. 391. πλείστον τῶν ἐντέρων ἀποσαπίν. Rasarius videtur legisse πλείστον ἐντέρων. melius, & magis accedit ad nostram lectionem.

κειται, τοῖς δὲ ξηροῖς τὸ παχὺ καλούμενον ἔντερον, ὃ δὴ καὶ κάτω κοιλίαν ὀνομάζουσι τινες· ἀρχὴ δ' αὐτοῦ τὸ τυφλὸν ἔντερον, οὗ δὴ τελευτᾷ τὸ λεπτὸν ἔντερον, ἐντεῦθεν εἰς μὲν τὰ δεξιὰ τὸ τυφλόν, εἰς ἀριστερὰ δὲ τὸ κῶλον ἀποφύεται, διὰ τῆς δεξιᾶς πρότερον ἀνενεχθὲν λαγόνος. τὸ μὲν δὴ τυφλὸν ἀντικρυς, οἷον γαστήρ τις ἐστὶ παχεῖα, εἰς ὑποδοχὴν περιττωμάτων ἐπιτήδειος. ἀνάλογον δ' αὐτῷ καὶ τὸ κῶλον. πρῶτον μὲν οὖν ἡ ἐκφυσις, ἣν ἐκ πυλωροῦ λαμβάνει τὸ ἔντερον, ¹ ἰκανῶς ἐστιγμένη καὶ οὐκ εἰς ἕλικας ἐπικαμπτομένη, κατὰ τε τῆς ῥάχεως τεταμένη δωδεκαδάκτυλος οὔσα τὸ μῆκος, ὡς Ἡρόφιλος ἀληθῶς ἔφη· μετὰ δὲ ταῦτα κατακάμπτεται πολυειδῶς εἰς ἕλικας, ² ἀγγείων καμπύλων ἔχουσα πλῆθος, ὅπερ ὀνομάζουσι νῆστιν, ὅτι κενὸν αἰεὶ τροφῆς εὐρίσκεται. τούτῳ δ' ἐφέξῃς ἐστὶ τὸ λεπτόν, κατὰ μὲν τὴν οὐσίαν ταῦτόν τῶδε, διαφέρον δὲ τῷ τε μήτε κενὸν εὐρίσκεσθαι, μήτε τοσοῦτων ἀγγείων ἔχειν πλῆθος. ἐπὶ τούτῳ δ' ἐστὶ τὸ τυφλὸν καλούμενον, εἴτα τὸ κῶλον, ³ ἐφ' ᾧ κατὰ τὸ πέρασ ἀχρι τῆς ἕδρας ἐκτέταται τὸ ἀπευθυσμένον ὀνομαζόμενον.

ΠΕΡΙ ΠΕΡΙΤΟΝΑΙΟΥ.

ΔΙΕΛΩΝ ἀπὸ τοῦ ξιφοειδοῦς χόνδρου μέχρι τῶν τῆς ἡβης ὀστέων, ἅπαντας τοὺς καθ' ὑπογάστριον μῦς, ἐντεύξῃ τινὶ λεπτῷ σώματι καθάπερ ἀραχνίῳ πλατεῖ, τῷ καλούμενῳ περιτοναίῳ. κέκληται γε μὴν περιτόναιον, ἀπὸ τοῦ περιτετάσθαι, πᾶσι μὲν τοῖς σπλάγχχοις, πᾶσι δὲ τοῖς ἐντέροις,

1. ἰκανῶς ἐστιγμένη] Gal. IV. 141. ἰκανῶς ἐστὶ σενή. Rafarius videtur legisse, ut in Gal. & ita legendum.

2. ἀγγείων καμπύλων ἔχουσα πλῆθος] Gal. ead. p. ἀγγείων παμπόλων πλῆθος &c. & ita Rafarius. licet ferri

crementis vesica subjacet; siccis vero intestinum, quod crassum nominant, quod etiam inferiorem ventrem quidam vocant. Principium autem ejus est cæcum intestinum: ubi enim tenue intestinum definit; illic ad dextram quidem cæcum, ad sinistram autem colon emergit, dextra prius illa prætervectum. Ac cæcum quidem prorsus, ut venter quidam, est crassum, excrementis recipiendis aptum, cui colon proportionem respondet. Primum igitur exortus, quem ex pyloro intestinum excipit, satis est angustus, nec in orbem circumflectitur, & ad spinæ partes extenditur, ab hoc quod a duodecim digitorum longitudine, δωδεκαδάκτυλον appellant, ut Herophilus vere memoravit, varie in orbem convolvitur, vasorum complurium serie contextos, quod jejunum nuncupant; quia semper cibo vacans invenitur. Inde tenue intestinum est, substantia quidem huic simile, sed differens, quia neque vacuum reperitur, neque tantam vasorum habet multitudinem. Deinde sequitur id quod cæcum vocant, postea colon: ab hoc denique in extremo rectum appellatum intestinum ad sedem usque porrigitur.

DE PERITONÆO.

Si musculos omnes, qui abdominis sunt, ab ea cartelagine, quæ ensis formam habet, usque ad osâ pubis divides, in corpus quoddam tenue, latæ aranearum telæ simile incidet, quod peritonæum vocant: hoc enim ei nomen est inditum, ἀπο τῆς περιτεῖσθαι, hoc est, quia cunctis visceribus,

cunctis

ferri possit nostra; tamen præfero lectionem Galeni.

4. ἐφ' ᾗ κατὰ τὸ πέρως] Gal. ead.

p. ἐφ' ᾗ κατὰ τὸ πέρως. Rasarius legit, ut in Gal. quod ego probo.

1. ἀνω-

τέροις, ἔτι δὲ τοῖς ἀγγείοις ὅσα μεταξύ Φρενῶν τ' ἐστὶ καὶ σκελῶν· οὕτω δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις ὅσα τούτων κεῖται μεταξύ, περιτέταται πᾶσιν, ἐν οἷς ἐστὶ καὶ μήτρα, καὶ κύστις. τούτων ὑμένα λεπτότατον ὄντα οὐδὲ ἀποδεῖραι ῥαδίον ἐστὶν ἄνευ τοῦ διασπᾶσθαι, καὶ μάλιστα κατὰ τε τὰς φρένας καὶ τοὺς ὀμιλοῦντας αὐτῶ δύο μῦς τῶν καθ' ὑπογάστριον τῶν ἐγκαρσίων, ἓνα καθ' ἑκάτερον μέρος, ἀριστερόν τε καὶ δεξιόν. ἔθθα γὰρ οὗτοι πλατὺν καὶ λεπτὸν τένοντα τὴν ἑαυτῶν ἀπονεύρωσιν ἴσχυοσι, συμπέφυκεν αὐτοῖς δὲ δύσλυτος ὁ περιτοναῖος ὑμῆν. ὥστε καὶ τὴν καλουμένην γαστρορραφίαν, ἣν οἶόν τε τοῦ περιτοναίου μόνου ποιεῖσθαι, μετὰ τῆς ἀπονευρώσεώς ἢς λέγω, γιγνομένην ἴσθι. χρεῖται δὲ τοῦ περιτοναίου πλείους τοῖς ζώοις· μία μὲν, ὡς σκεπάσματος ἀπάντων τῶν ὑποκειμένων μορίων· δευτέρα δ', ὡς διαφράγματος αὐτῶν τούτων πρὸς τοὺς ἔξωθεν ἐπικειμένους μῦς· τρίτη δὲ, ὡς πρὸς τὸ φαττον ὑπίνειαι ἰὰ περιττώματα τῆς ξηρᾶς τροφῆς. οἷον γὰρ ὑπὸ δυοῖν τινῶν χειρῶν, τοῦτε περιτοναίου καὶ τῶν Φρενῶν, ἡ ἀνωθεν ἠνωμένων, κάτω δὲ διεστηκότων, σφιγγόμενα μεταξύ θλίβεται, καὶ ὠθεῖται τῆς τροφῆς περιττώματα κάτω. καὶ τετάρτη, πρὸς τὸ μὴ ῥαδίως πνευματοῦσθαι τὰ τ' ἔντερα καὶ τὴν γαστέρα· περιτεταμένον γὰρ σφίγγει καὶ περιστέλλεται, ῥαδίως ἢ θλίβει τῆς φύσεως, τὸ μὲν ἄνω, τὸ δὲ κάτω. καὶ πέμπτη, πρὸς τὸ πάντα ἰὰ κάτω τῶν φρενῶν συνδεῖσθαι ἢ ὑπ' αὐτοῦ, καὶ ὡς ὑπὸ δέρματός τινος ἑκαστον ἰδίᾳ σκέπεσθαι.

Π Ε Ρ Ι Ε Π Ι Π Λ Ο Ο Υ .

ΕΚ δυοῖν μὲν χιλιῶνων γέγονε τὸ καλούμενον ἐπίπλοον, λε-
πτῶν

1. ἔξωθεν ἠνωμένων] Gal. IV. 378. ἄνω μὲν ἠνωμένων. recte : sequitur enim
κάτω

cunctis intestinis prætendatur : itemque vasis , quæ inter septum transversum & crura habentur. Ita vero & aliis , quæ his interjacent , omnibus obducitur , quorum numero vulva & vesica continetur. Hanc tenuissimam membranam haud facile est detrahere citra divulsionem , præsertim septi transversi , & duorum musculorum abdominis transversorum eam attingentium , singulorum quidem in utraque parte , sinistra atque dextra. Ubi enim hi latum tenuemque tendinem , puta aponevrosin , ediderint , peritonæos membrana solutu contumax eis cohærescit , ut etiam abdominis futuram , quæ *γαστροεσφία* dicitur , quam solius peritonæi facere licet , cum ducta aponevrosi administrare noverimus. Peritonæi utilitates plures sunt animantibus : Prima quidem , ut operimenti omnium subjectarum partium ; Secunda autem , ut septi transversi inter hæc ipsa & musculos extra incumbentes ; Tertia , ut excrementa sicci alimenti citius subeant (velut enim a duabus quibusdam manibus a peritonæo & septo transverso , superne quidem conjunctis , inferne autem distantibus , constricta ea , quæ in medio sunt , exprimunt , deorsumque alimenti excrementa pellunt) Quarta ne intestina & ventriculus flatibus facile impleantur (prætenfa enim hæc membrana stringit , & contrahit , ac facile flatum partim infra , partim supra exprimit) Quinta denique utilitas , ut omnia , quæ sub septo transverso sunt , ea colligentur ; & velut pelle quadam unumquodque privatim tegatur.

D E O M E N T O .

Επίπλοον , id est , omentum , ex duabus tunicis densis & subtili-

κάτω δὲ διεσκηότων.

O

I. εἶον

πτῶν καὶ πυκνῶν ἀλλήλοις ἐπικαιμένων, παμπόλλων δὲ ἀρτηριῶν καὶ φλεβῶν, καὶ πιμελῆς οὐκ ὀλίγης. σύγκειται γὰρ ἐκ δυοῖν ¹ οἶον πτυχῶν τὸ τοῦ περιτοναίου, ² μέσων μὲν αὐτοῖς περιεχομένων τῶν ἀγγείων, ἀμφίεσμά τε ἅμα γιγνόμενον αὐτῶν, καὶ ³ προάλειμμα, καὶ τήριγμα. λελέχθαι δὲ τὸ ἐπίπλόν φασι οὕτως, ἐπειδήπερ οἶον ἐπιπλέον ἐστὶ τοῖς ἐντέροις. σχῆμα δ' ἔχει μάλιστα Φασκωλίου τε καὶ θυλάκου, καὶ σάκκου, τόμα μὲν ἔχοντος τὴν ἐκ τῆς γαστρὸς ἐκφυσιν ἀνωθεν καὶ κάτωθεν ὅλον δὲ τὸ κῦτος αὐτοῦ μέχρι τοῦ πυθμένος, ὅσον ἐκ τῶν εἰρημένων ἀρχῶν, ἀποτέμνεται κάτω. μαθήση δ' ἐναργέστερον οὕτω τοῦτ' ἔχον, ἐὰν ἀποτεμῶν ἐντεῦθεν αὐτὸ, καὶ κατὰ μηδὲν ἄλλο μέρος ἢ τρήσας, ἢ διασπᾶσας, ἐμπιπλάναι βουληθῆς ἠτοίγ' ὑγρᾶς οὐσίας, ἢ στερεᾶς. πληρωθήσεται γὰρ ὑπ' αὐτῆς, ὅλον ὑπάρχον ὑγιές τε καὶ συνεχές ἑαυτῷ, καθάπερ τὰ Φασκώλια. ῥᾶστον δὲ ἐστὶ σοι καὶ τελῶς ἐξελεῖν αὐτὸ τοῦ ζώου. βραχεῖαι γὰρ ἐτι συμφύσεις ὑπολείπονται πρὸς τὸν σπλῆνα καὶ τὸ κῶλον αὐτὸ, ⁴ μετὰ τὸ τῶν πρώτων ὅλων ἐκφύσεων χωρισθῆναι. προσφύεται μὲν οὖν ποτὲ σπανίως καὶ λοβῷ τοῦ ἥπατος, ἄλλοτε ἄλλω, καὶ τινι νόθῃ πλευρᾷ, μηδὲ ταύτῃ μιᾷ διὰ παντός, ἀλλ' ὡς ἀν τύχη· τοῦπιπλὸν δὲ ἀπολέλυται καὶ κεχώρισται πάντων τῶν ἄλλων, ὅτι μὴ τριῶν τῶν δε, γαστρὸς καὶ σπληνὸς καὶ κώλου. τούτοις γὰρ ἀεὶ συνῆπται.

ΠΕΡΙ

1. οἶον πτυχῶν τὸ τῆ περιτοναίου] Gal. IV. 136. οἶον πτυχῶν τοῦ περιτοναίου. Apud nostrum aut delendum est τὸ, aut legendum πτυχῶν τῶν τοῦ περιτοναίου; quod mea opinione praestat.

2. μέσων μὲν αὐτοῖς περιεχομένων τῶν ἀγγείων] Scribe αὐταῖς: nam πτυχῶν respicit. Gal. loc. cit. μέσων δ' ἐν αὐταῖς περιεχομένων τῶν ἀγγείων. si αὐταῖς excipias, sincerius est nostrum.

3. προάλειμμα.

tilibus, sibi ipsi incumbentibus, quamplurimis vero arteriis & venis, & pinguedine non pauca constat. Componitur enim ex duabus veluti plicis peritonæi, tum ex vasis, quæ media inter ipsas continentur; eaque ipsum operit, illinit, atque stabilis. Ajunt autem epiploon esse nominatum, quia intestinis supernatet. Figuram maxime marsupii, peræ & sacculi habet, quod orificium ex ventriculo exortum superius & inferius obtinet. Totum vero ejus spatium usque ad fundum, quatenus ex prædictis principiis consistit, deorsum procedit; id quod ita esse evidentius cognoscet, si ipsum inibi abscissum, & nulla alia parte aut perforatum, aut divulgum, cupias implere aut liquida, aut solida re: implebitur enim si integrum sit, & sibi totum continuum, instar marsupiorum. Jam vero facile erit etiam ab animali perfecte eximere: breves enim adhuc connexus supersunt ad lienem & colon, postquam ipsum totum à primis processibus fuerit separatum. Adnascitur id etiam non nunquam, sed raro, jecoris fibræ, alias alii, & cuidam costæ spurix: neque huic uni perpetuo, sed ut fors tulerit. Cæterum plerumque ab aliis omnibus liberatur atque sejungitur, præterquam ab his tribus, ventriculo, liene, & colo, quibus est perpetuo connexum.

DE

3. προάλειμμα] Hic vertendum
 प्राणक्तिो vel इनक्तिो. Gal. IV. 379.
 και το πλείστον τῆς πιμελῆς ἐνταῦθα
 συνισῶσαι, δάκλον δ' ἄμμα τὴν γαστέ-
 ρα, και λιπαῖον τοὺς ὀμῆνας. Vid.
 etiam p. 39. ubi omenti usus expli-

catur.

4. μετὰ τὸ τῶν πρώτων ὄλων ἐκ-
 φύσεων χαρισθῆναι,] Gal. IV. 137.
 μετὰ τὸ τῶν πρώτων ἐκφύσεων ὄλων
 χαρισθῆναι. omnino recte.

ΠΕΡΙ ΜΕΣΕΝΤΕΡΙΟΥ.

ΚΑΙ τὸ μεσεντέριον δὲ ἐκ τοῦ περιτοναίου τὴν γένεσιν ἔχει· καλοῦσι δ' αὐτὸ καὶ μεσάριον, ἀπὸ τῶν συμβεβηκότων αὐτῷ τὰς προσηγορίας ἀμφοτέρας δέμενοι. μεσεντέριον μὲν ἀπὸ τῆς δέσεως. μεσάριον δ', ἀπὸ τῆς οἰκείας οὐσίας. μέσον γὰρ τέτακται τῶν ἐντέρων, καὶ πάσας τὰς ἐξ ἥπατος εἰς αὐτὸ καταφερομένας φλέβας ἅμα ταῖς παρακειμέναις ἀρτηρίαις τε καὶ νεύροις ἐν κύκλῳ περιλαμβάνει, καθάπερ ἕκαστον τῶν ἐντέρων. ¹ ἔνθα μὲν οὖν περιτείνεται τοῖς ἀγγείοις τε καὶ τοῖς ἐντέροις, ἀπλοῦν ἐστίν· ἔνθα δὲ μέσον αὐτῶν κείμενον, οὐ τὴν ἀμφέσματος ἔτι χρεῖαν, ἀλλὰ τὴν συνδέσμου παρέχει, διπλοῦν γίνεται.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΑΓΚΡΕΟΥ.

Ἡ κατιοῦσα φλέψ ἐξ ἥπατος, μεταξὺ τῆς γαστρὸς καὶ τῶν ἐντέρων ἀχθεῖσα, τοῖς ὑποκειμένοις σπονδύλοις ἐπιβέβηκεν. εἰς ταῦτ' ἔκει χωρίον καὶ ἡ μέλλουσα μετ' αὐτῆς σχίζεσθαι καθ' ὅλον τὸ μεσάριον ἀρτηρία· καὶ τὸ νῆυρον δὲ τὸ συγκατασχιζόμενον τῇ ἀρτηρίᾳ καὶ τῇ φλεβί, καθ' ὅλον τὸ μεσάριον ² εἰς τοῦτον ἤχθη τὸν τρόπον, ὡσπέρ γε καὶ οἱ τὸ χολῶδες περίττωμα τῆς ἐφ' ἥπατι κύσεως ἐκκενώσοντες· ὥστε καὶ ἐπεὶ φλέβα, καὶ ἀρτηρίαν, καὶ νῆυρον, καὶ τέταρτον σὺν αὐτοῖς τὸ χοληδόχον ἀγγεῖον εἰς ἐν τοῦτο χωρίον ἤγαγεν ἡ φύσις· τὰς δὲ ἀρχὰς τῆς σχίσεως ἀναγκαῖον ἦν αὐτῶν ἐνταυθοῖ γενέσθαι· μεγάλης βοηθείας ἔδει-

1. ἔνθα μὲν οὖν περιτείνεται τοῖς ἀγγείοις τε καὶ τοῖς ἐντέροις] Gal. IV. 138. ἔνθα μὲν οὖν παρατείνεται τοῖς ἀγγείοις τε καὶ τοῖς ἐντέροις. Utraque lectio

D E M E S E N T E R I O.

Mesenterium quoque a peritonæo ortum habet. Id etiam meseræon appellant; utroque nomine ab accidentibus eidem imposito: ut mesenterium a situ; meseræon vero a peculiam substantia nominetur. Medium enim inter intestina situm est, & omnes venas, a jecore in ipsum descendentes, una cum vicinis arteriis & nervis in orbem complectitur, quemadmodum singula intestina. Ergo ubi vasis & intestinis obtenditur, simplex est; ubi vero ipsis medium interjacet, non amplius indumenti, sed ligamenti usum præbet: est enim duplex.

P A N C R E A S.

Vena a jecore descendens, mediaque inter ventriculum & intestina adducta, subjectis vertebris supergreditur, atque in eundem locum vadit ea, quæ cum ipsa in ramos, in totum meseræon spargendum est: itemque arteria & nervus, qui cum arteria atque vena sese per totum mesenterium diffundit, in hunc locum est perductus, quemadmodum meatus excrementum biliosum ex ea vesica, quæ hepatis inhaeret, vacuaturus. Quum igitur oporteret venam, arteriam, nervum, & quartum cum eis vas, bilem continens, in hunc locum a natura perducere, earum quoque divisionis principium ibidem consistere necesse erat. Hic igitur locus magno præsidio

lectio satis proba.

2. εἰς τοῦτον ἤλθην τὸν τρόπον } Gal.
IV. 395. εἰς τοῦτον ἔρχην εἶναι τὸν τό

πον. Sine dubio legend. τόπον. sic etiam Rasarius legit. multa hic Epitomator mutavit suo more.

ἐδάϊτο τοῦτο τὸ χωρίον εἰς ἀσφάλειαν τῶν κατ' αὐτὸ διαγε-
 μηθησομένων, καὶ σχισθησομένων ἀγγείων· καὶ διὰ τοῦτο ἡ
 φύσις ἀδενῶδες τι σῶμα δημιουργήσασα, τὸ καλούμενον παγ-
 κρέας, ὑπεσφόρεσεν ἅμα καὶ περιέβαλεν ἐν κύκλῳ, πᾶσι
¹ κατασχισθὲν, ἐπλήρωσέ τε, ὡς μηδὲν αὐτῶν εὔσχιζον
 εἶναι, μηδ' ἀτήρικτον, ἀλλ' ἐπὶ μαλακοῦ καὶ ² μετρίως ἡ-
 κοντος ἀναπαυόμενα πάντα, καὶ ἦν κινητῆ που σφοδρότερον
 ἀπληκτά τε καὶ ἄθλαστα καὶ ἄρρηκτα διὰ παντὸς φυλάτ-
 τεσθαι, καὶ μὲν γε καὶ ὑμένας ἰσχυροὺς ἰδίᾳ τε καθ' ἑκα-
 στον ἀγγείων, καὶ κοινῇ πᾶσιν αὐτοῖς περιέβαλεν, ἀμφίεσον-
 τάς τε καὶ συνάφοντας, οὐ πρὸς τὸν ἀδένα μόνον, ἀλλὰ
 σὺν ἐκείνῳ, τοῖς μὲν ὑποκειμένοις κατὰ τὴν ῥάχιν πρῶτοις
 καὶ μάλιστα, μετὰ ταῦτα δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν τοῖς
 περικειμένοις ὀργάνοις.

ΠΕΡΙ ΔΙΑΦΡΑΓΜΑΤΟΣ.

Εἰς ἐστὶ τοῦ θώρακος μῦς οὐχ ὁ φαυλότατος, αἱ φρέ-
 νες ὀνομάζουσι δὲ αὐτὰς καὶ διάφραγμα. τὸ μὲν οὖν μέσον
 ἐν ταῖς φρεσὶν ὁ μῦς ἀπονευρούμενος εἰς τένοντα πλατὺν,
³ ἐκ παντὸς μέρους περιλαμβανόμενος ὑπὸ τῶν σαρκωδῶν·
 ἑκατέρωθεν δ' αὐτοῦ λεπτὸς ὑμῆν ἐπιπέφυκεν ἀνωθέν τε καὶ
 κάτωθεν, ὑφ' ᾧ ὁ θώραξ διαφράττεται. ⁴ δύο δ' ἐστὶ τὰ
 τρή-

1. κατασχισθὲν, ἐπλήρωσε] Gal. IV. 395. κατασχισθὲν deest. sequuntur καὶ τὰς σχίσεις ἀνεπλήρωσε; quæ Rafarius videtur invenisse, sed nihil muto: nam fere eodem redit.

2. καὶ μετρίως ἡκοντος] Gal. ead. p. καὶ μετρίως ἡκοντος. recte; & ita etiam Rafarius *mediocriter cedente*.

3. ἐκ παντὸς μέρους περιλαμβανό-

μενος] Gal. IV. 124. ἀπὸ παντὸς μέρους περιλαμβανόμενον. Hæc lectio, quam firmat Rafarius, magis placet, quam nostra.

4. δύο δ' ἐστὶ τὰ τρήματα τῶν φρενῶν &c.] Gal. IV. 124. δύο δ' ἐστὶ τὰ τρήματα τῶν φρενῶν, τὸ μὲν ἕτερον τὸ μέγα, ἐστὶν ἵνα τοῖς σπονδυλοῖς ἐπιτεφύκασιν, ἑδὸς τῶν τε σσιμέχῳ καὶ τῆ

fidio indigebat, quo vasa in ipso distribuenda ac discindenda munirentur: quamobrem natura, glandulosum quoddam corpus fabricata, quod *πάγκρεας* appellamus, substravit, ac in orbem omnibus circumdedit, divisionesque replevit, ut nihil ipforum facile findatur, aut sine munitione sit: sed quum in molli, & mediocriter cedente corpore conquiescant, si motu cieantur, paulo vehementiore illæsa, inconcussa, infractaque perpetuo conserventur. Quin etiam robustas membranas tum privatim singulis vasis, tum communiter ipsis omnibus circumposuit, ea vestientes ac jungentes, non modo cum glandula, sed præter eam, inprimis ac maxime subjectis corporibus, quæ ad spinam sunt posita: post illa autem, cum aliis etiam omnibus instrumentis circumfusis,

DE SEPTO TRANSVERSO.

Unus est thoracis musculus non vilissimus, quem phrenas, aut diaphragma, id est, septum transversum, nominant. Medium vero in phrenibus est musculus, qui in tendinem latum ex omni parte a carnosissimis comprehensum definit. Ex utraque enim parte inferiore & superiore tenuis membrana obhærescit, & a membranis hisce thorax intercipitur. Duo autem

μεγάλη παρεσκευασμένον ἀρτηρία. Præfero primum ἐπιπεφύκασιν: sic enim Gal. p. frequenti, οὐ συνέφυ τοῖς τῆς ῥάχιδος σπονδύλοις ἐνταῦθα, & etiam loco, quem mox adducam. Deinde conjicio, locum esse mutilum & sic ex scripturæ diversitate restituendum: δύο δ' ἐστὶ τὰ τμήματα τῶν φρενῶν, τὸ μὲν ἕτερον τὸ μέγα, ἐστὶν, ἵνα

τοῖς σπονδύλοις ἐπιπεφύκασιν καὶ τῇ μεγάλῃ ἐπιβεβηκασιν (καὶ φρένες) ἀρτηρία, ὅπως τῷ σωματικῷ παρεσκευασμένον. ut significaret tantum gulæ introitum esse ad partes septi sinistras & inferiores. Hoc adparet ex iis, quæ sequuntur, p. sequent. ὡς ἦγε φύσις εὐμήχανος εἶσα, καὶ μηδὲν μηδαμῶς τῆς εἰς τὰ ζῶα κηδεμο-
νίας

τρήματα τῶν φρενῶν, τὸ μὲν ἕτερον τὸ μείζον, ἵνα τοῖς σπονδύλοις ἐπιβεβήκασιν, ὁδὸς τῷ τε στομάχῳ, καὶ τῇ μεγάλῃ παρεσκευασμένον ἀρτηρίᾳ· τὸ δ' ὑπόλοιπον τούλαττον, τὴν κοιλίην φλέβα τοῖς ἄνω τοῦ ζώου μέρεσι κομίζουσιν αἷμα, δέχεταιί τε, καὶ παραπέμπει σὺν ἀσφαλείᾳ πολλῇ. καὶ γὰρ καὶ περιπέφυκεν αὐτῇ οὐ πᾶν διαλύτῳ συμφύσει, καὶ συναποπέμπει τὸν ἐν τοῖς δεξιῶσι τοῦ θώρακος ὑμένα. τὸ δὲ στόμα τῆς γαστρὸς, ¹ καίται μὲν κατὰ τὰς φλέβας, οὐ μὴν ἰσχυρῶς γε συμφυρόμενον, ὥσπερ ἡ κοιλίη φλέψ, ἀλλὰ χαλαροῖς ὑμέσι διαιλημένον.

Π Ε Ρ Ι Η Π Α Τ Ο Σ.

ΟΥΧ ἄπασι ἀνθρώποις ὁμοίως ἔχει τὸ ἦπαρ κατὰ τε μέγεθος καὶ πλῆθος λοβῶν. ἀκριβέστατα γοῦν ὑπὲρ αὐτοῦ γραφῶν Ἡρόφιλος αὐτοῖς ὀνόμασι τὰ δὲ φησίν· ἔστι δὲ εὐμέγεθες τὸ τοῦ ἀθρώπου ἦπαρ, ² καὶ μείζον τοῦ ἐν τισὶν ἐτέροις ζώοις ἰσοπαλέσι ἀνθρώποις· καὶ καθ' ὃ μὲν ταῖς φρεσὶ προσφαύει κεκέρτῳ καὶ λεῖόν ἔστι· καθ' ὃ δὲ τῇ κοιλίᾳ προσφαύει, ἔσιμον, καὶ ἀνώμαλον. ἀφωμοίωται δὲ κατὰ τοῦτο διασφάγι τινί, καθ' ὃ καὶ τοῖς ἐμβρύοις ἐκ τοῦ ὀμφαλοῦ ἢ φλέψ εἰς αὐτὸ ἐμπέφυκεν. οὐχ ὅμοιον δ' ἔστιν ἐν ἄπασι, ἀλλὰ καὶ πλάτει, καὶ μήκει, καὶ πάχει, καὶ ὕφει, καὶ λοβῶν πλῆθει, ³ καὶ ἀνωμαλίᾳ τοῦ ἐκ τοῦ ἐμ-

πρὸ-
νιαις ἀπολιποῦσα, ἐν τοῖς κάτω μέρεσι, τοῖς σπονδύλοις τὸ διάφραγμα συνεφύσε δὲ ἰσχυροτάτων συνδέσμων δυοῖν. τὰ γὰρ τοῖ περιβεβηκότα τὴν τε ἀρτηρίαν, καὶ τὸν σόμαχον τῶν φρενῶν, ἀποτείνεται κατὰ τῶν ἐφεξῆς σπονδύλων: quæ fere eodem recidunt.

3. καίται μὲν κατὰ τὰς φλέβας]

Gal. IV. 124. τὸ γὰρ τοῖ σῶμα αὐτῆς ἔφει κατὰ τὰς φρένας κείμενον. Raskarius etiam φρένας invenit in suo exemplari. Nostra lectio sine dubio vitiosa est, quemadmodum apud Hipp. etiam in Tract. de morb. sacr. Edit. Foesii p. 304. ibi enim legitur ἡ δὲ ἐτέρη, ἀνω τεῖνε διὰ φλεβῶν

tem sunt septi transversa foramina, alterum qua vertebris via exhibetur, stomacho & magnæ arteriæ præparatum; alterum vero minus, cavam venam supernis animalis partibus sanguinem derivantem excipit, & magna cum securitate transmittit: ei enim nexu fere indissolubili cohæret, & membranam simul, quæ in dextram thoracis habetur, emittit. Porro ventriculi orificium propter septum transversum est positum: non tamen valide connexum, veluti vena cava spectatur; sed est laxis membranis interceptum.

DE JECORE.

Jecur in cunctis hominibus nec magnitudine, nec fibrarum numero similitè spectatur: deque eo diligentissime scribens Herophilus, hæc memoriæ commendavit. Jecur humanum perquam magnum est, & majus, quam sit jecur quorundam aliorum animalium, quæ ejusdem cum homine magnitudinis sunt; & qua septum transversum attingit, gilvum est atque læve: qua vero ventriculum, simum est & inæquale. Affimilatur autem cuidam rupium intervallo, qua etiam foetibus ex umbilico vena in ipsam innascitur: nomen tamen in omnibus est simile, sed & latitudine & longitudine & crassitudine, & altitudine, & fibrarum numero, & inæqua-

βῶν τῶν δεξιῶν, καὶ τοῦ πνεύματος. ubi pro φλεβῶν scribendum φρενῶν. Confirmat hanc emendationem locus unus in Tractatu de Ossium natura p. 274. Edit. laudat. φλεψ τείνει διὰ φρενῶν. &c. & alter p. 276. ἀπὸ δὲ τῆς ἡπατίτιδος διὰ τῶν φρενῶν αἱ μέγισται δύο &c. & tertius in Tract. de

loc. in Hom. p. 409. φέρεται (ἡ κοίτη φλεψ) δὲ διὰ τῶν φρενῶν.

2. καὶ μείζον τοῦ ἐν τισὶν ἑτέροις ζώοις] Gal. IV. 140. καὶ μέγα τοῦ ἐν τισὶν &c. omnino male, & nullo plane sensu.

3. καὶ ἀνωμαλία τοῦ ἐκ τοῦ ἔμπροσθεν, καὶ ὄγκου τῆ ἐκ τῆ ἔμπροσθεν] Gal. IV.

προσθεν, καὶ ὄγκῳ τοῦ ἐκ τοῦ ἔμπροσθεν, καθ' ὃ παχύτατός ἐστι, καὶ τοῖς ἄκροις τοῖς κύκλῳ κατὰ τὴν λεπτότητα, ¹ ἄλλοις ἄλλοιον. λοβὸν γάρ τισι μὲν οὐ δ' ἔχει, ἀλλ' ἔστιν ὅλον στρογγύλον καὶ ἄνορθον τοῖς δὲ δύο, τοῖς δὲ καὶ πλείους, ² πολλοῖς δὲ καὶ τέσσαρας ἔχει. ταῦτα δὲ οὖν ὀρθῶς εἶπεν Ἡρόφιλος· ἔτι τε πρὸς τούτοις, ὀλίγων μὲν ἐπ' ἀνθρώπων, οὐκ ὀλίγων δ' ἐπ' ἄλλων ζῶων ἐπιλαμβάνειν αὐτὸ τῶν ἀριστερῶν μερῶν, ἀληθῶς ἔγραψε. τοῦτο τὸ σπλάγχχιον εἰς τὸ σιμώτατον ἑαυτοῦ μέρος ἀνηκούσας ἔχει τὰς ἐκ τοῦ μισεντερίου φλέβας· ὀνομάζουσι δὲ τὸν τόπον τοῦτον εἰς ὃν ἀθροίζονται πᾶσαι, ³ πύλας ἥπατος, καθ' ὃν εὐρήσεις στόμα μέγιστον φλεβός. ἀπὸ τῶν πυλῶν τούτων εἰς ἕκαστον λοβὸν ὅσοιπέγ ἀν ὧσιν, μίαν εὐρήσεις ἀφικνουμένην φλέβα μεγάλην, ἧς σχισθείσης εἰς πολλὰς μικρὰς, ὅσον ἐστὶ μελαξὺ τῶν ἀγγείων, ἅπαν ἀναπεπλήρωται τῇ τοῦ σπλάγχχου σαρκί. καλοῦσι δ' αὐτὴν οἱ περὶ τὸν Ερασίστρατον παρέγχυμα. τῆς δὲ φλεβὸς ἐκάστης, καθάπερ ὁ χιτῶν πᾶνν λεπτός ἐστιν, οἷος οὐκ ἄλλος ἐν οὐδεμίᾳ τῶν καθ' ὅλον τὸ ζῶον.

141. καὶ ἀνωμαλία τῇ ἐκ τῷ ἔμπροσθεν, cæteris omiffis. An legendum? καὶ ἀνωμαλία τῷ ἐκ τῷ ὀπισθεν, καὶ ὄγκῳ τῷ ἐκ τῷ ἔμπροσθεν. & inæquabilitate partis, qua nimirum est posterior, & in timore partis, qua nimirum est anterior. Nisi si sic legatur, crediderim, καὶ ὄγκῳ τῷ ἐκ τῷ ἔμπροσθεν fuisse glossema & in contextum irrepfisse.

1. ἄλλοις ἄλλοιον] Gal. IV. 141. ἀλλήλοις ἄλλοιον. nostra lectio haud dubie præferenda est.

2. πολλοῖς δὲ καὶ τέσσαρας ἔχει] Gal. ead. p. καὶ πολλοῖς, καὶ τέσσαρας ἔχει. vitiose.

3. πύλας ἥπατος] Riolanus Anthropograph. II. 21. sic loquitur: scribit Ruffus Ephesius, ex aruspicina observari in Hepate, πύλας, καὶ τραπέζαν, καὶ μάχαιραν καὶ ὄυχα, qua in homine obscura sunt & incerta, ac nullius in Medicina usus. I. 28. Quid sit ὄυξ vix intelligitur. Sed mendum subesse deprehendi ex Theophilo Protospatario II. 2. Scribit, quod virum quendam ex eruditius medicis, istis lobis nomina hæc imposuisse τραπέζαν, ἐσίαν, μάχαιραν, καὶ οἰνίχον; mensam, focum, cultrum & aurigam. Ergo pro voce ὄυξ apud Ruffum reponendum οἰνίχος.

æqualitate ex parte anteriore, qua crassissimum est, & summitate orbiculata; qua extenuatur, invicem diversum est. Etenim in quibusdam fibras non habet, sed totum rotundum & minus rectum: in quibusdam duas; in aliis plures; in multis vero etiam quatuor. Atque hæc quidem Herophilus recte: præterea jecur sinistram occupare partem in paucis hominibus, non autem in paucis aliis animalibus, idem vere conscripsit. Hoc autem viscus venas a mesenterio ad concavam ipsius partem pertinentes excipit; huncque locum, in quem venæ omnes colligantur, portas jecoris vocant: ubi etiam invenies maximum venæ os & portis vero in singulas fibras, quotquot fuerint, venam unam magnam porrigi comperies, qua in multas exiles diffusa, quantum vasa interjacent, totum est carne visceris repletum. Eam Erasistratus pærenchyma nominat. Cæterum uniuscujusque jecoris venæ tunica admodum tenuis est, qualis nulla alia in toto animan-

ti.

χος. Notandum primo, legendum non οίνισχον, sed ήνισχον, ut in Edit. Morel. & Fabrit. in Bibliothec. Græc. Deinde non temere mutandam esse vocem όνυχα apud Rufum in ήνισχον propter auctoritatem Scholiast. in Nicandr. Theriac. p. 27. cujus hæc sunt verba: τράπεζα και πύλη, μέρη τινά εισιν εξημεμένα του ήπατος, ώσπερ και όνυξ, και μάχαιρα, και κάναον. Locum hunc adducit Stephan. in Thesaur. Ling. Græc. v. όνυξ, ubi recte exhibetur ήπατος, non ήπατος, ut in Edit. Morel. Paris. 1557. quam hic fecutus sum. Huc pertinere videtur locus Artemidor. Onirocrit. I. 46. ήπαρ δε τέκνον, και όιον, και φροτιδus. Ηεπατ

vero filium & victum & curas, verterente Cornario. Crediderim Cornarium legisse βίον, non διον. De hac tamen diversitate filet Rigaltius. Vid. Samuel Petit. Miscellan. VII. 1. ubi Alcæi locum tentat emendare apud Athen. Deipnosophist. Locus ita habet: εν δε ποτηρίαν πάννης † δινομένην περιόδον. putat rescribendum, εν δε ποτηρίαν τ' όνυξ, δινος, μάνης, περιόδον. Aliam conjecturam facit Casaub. quem vid. Judicent peritiores, utra sit melior. sufficit nobis, quod όνυξ interdum poculum quoddam significet, & ad mensam satis commode referri possit.

ζῶον. ὄψι δ' εὐθείως, ¹ ἐὰν ἀκριβῶς προσέχῃς τοῖς κατὰ τὰς πύλας χωρίοις, καὶ τὸν ἐκ τῆς χολοδόχου κύστεως πόρον εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἰσῶν ἐντέρων ἐκφύσεως ἀφικνούμενον, οὐ πολλῶ κατωτέρω τοῦ πυλωροῦ καλουμένου γεγονότα, χάριν τοῦ διακρίνεσθαι τὴν χολήν. ² ἔστι δ' ὅτε καὶ ἀποσχίδια ἑαυτοῦ τινα πέμπει μικρὰν ἀνωτέρω τοῦ πυλωροῦ. ³ καὶ μὲν δὴ καὶ νεῦρον πᾶν τι μικρὸν ἅμα τῇ πρὸς τὸ σπλάγχον ἀναφερόμενον θεάσει φλεβί, καταφυόμενον εἰς τὸν περικείμενον ἕξωθεν ὑμένα, χωρὶς τοῦ κατασχίζεσθαι σὺν αὐτῇ διὰ βάρους, ἵνα μὴ παλιάσῃ ἀναίσθητον ἢ τὸ σπλάγχον. ἢ μὲν οὖν σὰρξ τοῦ ἥπατος, αὐτὸ δὴ τὸ ἴδιον ἐστὶν αὐτοῦ σῶμα, τὸ πρῶτον τῆς αἱματώσεως ὄργανον. διὸ καὶ ταῖς εἰς τὴν γαστέρα καὶ σύμπαντα τὰ ἔντερα καθηκούσαις φλεβί, ὑπάρχει δύναμις αἱματος ποιητικῆ, καθ' ἣν καὶ πρὶν εἰς ἥπαρ ἀφικέσθαι, τὸν ἐκ τῶν σιτίων ἀναδιδόμενον χυμὸν αἱματοῦν αἱ φλέβες πεφύκασι. συνῆπται δὲ τὸ ἥπαρ, τῇ μὲν γαστρὶ καὶ τοῖς ἐντέροις ἅπασι, διὰ τε ἰσῶν φλεβῶν, καὶ τοῦ συνδουήτος αὐτὰς χιτῶνος· ἰσῶς δὲ ἄλλοις τοῖς περικείμενοις σώμασι, διὰ τοῦ σκέποντος αὐτὰ χιτῶνος, τὴν γένεσιν ἐκ τοῦ περιτόναιου λαμβάνοντος· ὥστε διὰ μὲν τούτου πᾶσι τοῖς ἐντὸς συνάπτεσθαι· πᾶσι γὰρ ὁ χιτῶν οὗτος ἐπεκτείνεται· διὰ μεγάλου δὲ δεσμοῦ ταῖς φρεσὶ, καὶ διὰ τινῶν ἄλλων ὑμενωδῶν τε καὶ σμικρῶν ταῖς νόθαις πλευραῖς. ὁ δὲ δὴ πρὸς ἰσῶν φρένας αὐτὸ ζυνάπτειν εἰρημένος, ἔστι μὲν καὶ αὐτὸς οἶον περ τὸ περιτόναιον κατὰ τὴν οὐσίαν. ¹ καὶ γὰρ δὴ

1. ἐὰν ἀκριβῶς προσέχῃς] Gal. IV. 143. Edit. Charter. ἐὰν ἀκριβῶς ἔχῃς. mendose Ald. & Basil. ἔχειν. nullo plane sensu.

2. ἔστι δ' ὅτε καὶ ἀποσχίδια ἑαυτοῦ] Gal. ead. p. ἔστι δ' ὅτε κατὰ τὴν εἰς

τοῦτ' ἔμφυσις ὁ χολώδης πόρος, ἀποσχίδια ἑαυτῆς τινα πέμπει &c. fusplicor mendum esse in ἔμφυσις, & legendum ἔκφυσις. sic supra καὶ διὰ τούτου, προσαγορεύουσιν οἱ μὲν ἀπλῶς ἔκφυσις. ἑαυτῆς fati aperte vitiosum est. vid. Gal.

ti. Statim vero si accurate locum ad portas situm intuebere, meatum ex vesica, fel excipienti, conspicias ad intestinorum productionis initium pervenientem, non multo inferius, quam pylorus habetur, ut bilis separetur. Præterea exiguum quandoque de se ramum supra pylorum emittit: quin etiam nervum admodum parvum una cum vena ad viscus ferri conspicias in membranam extrinsecus ambientem delatum, præterquam quod non profundius cum ea diffinditur, ne viscus omnino expers esset. Caro autem jecoris, quæ est primum ipsius corpus, primum sanguinis gignendi instrumentum est: quapropter & venis, quæ ad ventriculum & universa intestina perveniunt, facultas efficiendi sanguinis inest, qua succum, qui ex cibis distribuitur, priusquam is ad jecur perveniat, in sanguinem permutare aptæ sunt. Conjunctum est jecur ventriculo intestinisque omnibus per venas, & colligantem ipsas tunicam: aliis vero proximis corporibus per tunicam ea contegentem, quæ originem à peritonæo ducit, ut ita omnibus internis conjungeretur. Siquidem omnia tunica hac obvolvuntur; magno præterea vinculo cum septo transverso, aliisque membranosis & parvis quibusdam connexum spurriis costis fecit. Verum id vinculum quo septo transverso conjungi dictum est, ipsum quoque est corporis substantia peri-

Gal. IV. 380.

3. καὶ μὲν δὴ καὶ νεῦρον πᾶν τι μικρόν] Gal. ead. p. καὶ μὲν δὴ καὶ μέγιστον πᾶν τι μικρόν. quod non intelligo. Hujus nervi meminit p. 381. τὸ δ' εἰς αὐτὸ τι ἐμφυόμενον νεῦρον, ἢ καὶ μὴ παντάπασιν ἀνάσθητον ἢ τὸ σπλάγχνον. ibid. μικρότερον αὐτῆς ἔστι τὸ νεῦρον. & p. 382. τὸ δὲ νεῦρον αἰσθητικῆς ἡσυχίας.

4. καὶ γὰρ δὴ γίνεσιν ἐκ τε τῶ &c.]

Gal. IV. 385. καὶ γὰρ δὴ καὶ τὴν γένεσιν, ἐκ τε τῶ περιεχομένου ἔχει τὸ ἦπαρ χιτῶνος, καὶ τῶ τὰς φρένας ὑπεζωννύοντος κάτωθεν, οὗς ἀμφοτέρους ἀπαβλαστάνει ἔφαμεν τῶ περιτοναίῳ. τὸ δὲ πάχος αὐτῶ ῥάμη τε καὶ δυσπαδεία, πάμπολυ παραλάττει τῶ περιτοναίου δέοντως. scribendum apud Gal. crediderim: τὸ δὲ πάχος αὐτοῦ ῥάμη τε καὶ δυσπαδεία, πάμπολυ παραλάττει τοῦ περιτοναίου. An ad eundem modum.

δὴ γένεσιν ἔκ τε τοῦ περιέχοντος ἔχει τὸ ἥπαρ χιτῶνος, καὶ τοῦ τὰς φρένας ὑποζωνῶντος κάτωθεν, οὓς ἀμφοτέρους δυσπαθεία παμπόλλω παραλλάττει ὁ τοῦ περιτοναίου. ¹ συνάπτει δὲ οὐ ταῖς φρεσὶ μόνον ἐνταυτοῖ τὸ ἥπαρ, ἀλλὰ καὶ τῇ καρδίᾳ διὰ τῶν φρενῶν. τῆς γὰρ κοίλης φλεβὸς πρὸς τὴν καρδίαν ἀνιούσης διὰ τῶν φρενῶν, ἐν μέσῳ κειμένων ἀμφοτέρων τῶν σπλάγχων, δεσμὸν ἢ φύσιν παρεσκευάσασκε κληρὸν ἓνα καὶ παχὺν, ἀμφίεσμά τε ἅμα τῆς κοίλης, καὶ κοινὸν σύνδεσμον πρὸς τὸ διάφραγμα τῇ τε φλεβί, καὶ παντὶ τῷ σπλάγχνῳ.

Π Ε Ρ Ι Σ Π Λ Η Ν Ο Σ .

Ὁ σπλὴν ὄργανόν ἐστι καθαρτικὸν τῶν ἐν ἥπατι γενομένων ἰλυωδῶν, καὶ παχέων, καὶ μελαγχολικῶν χυμῶν. ἔλκει μὲν οὖν τούτους δι' ἀγγείου φλεβάδους, οἷον στομάχου τινός· ἐλκύσας δ' οὐκ εὐθὺς εἰς τὴν κοιλίαν ἀποκρίνει, ἀλλ' αὐτὸς πρότερον κατεργάζεται καὶ μεταβάλλει κατὰ πολλὴν σχολήν. ὅσον μὲν οὖν ἂν εἰς τὸν οἰκειότατον τῷ σπλάγχνῳ χυμὸν μετακομισθῆ, τροφὴ τῷ σπληνὶ γίγνεται. ² ὅπως δ' ἂν τι καὶ τὴν ἐν τούτῳ διαφύγον ἐργασίαν, καὶ μὴ δυνηθῆν εἰς αἷματος ἰδέαν λεπτοῦ καὶ χρηστοῦ μεταστῆναι, παντάπασιν ἀχρηστον ἢ πρὸς τὴν θρέψιν, εἰς τὴν γαστέρα τοῦτο διὰ τινός ἐλέρου φλεβάδους ὁ σπλὴν ἐξελεύγεται στομάχου. χρεῖαν καὶ αὐτὸ παρέχον οὐκ σμικρὰν. τὸ ἴδιον δὲ σῶμα τοῦ σπληνός, τὸ καλούμενον ὑπὸ τινῶν παρέγχυμα, χαῦνον ἰκανῶς ἐστὶ καὶ ἀραιὸν, ὥσπερ τις σπογγία πρὸς

dum nostra reformanda sint, judicent alii.

[1. συνάπτει δὲ ἑταίς φρεσὶ μόνον &c.]

Gal. IV. 385. συνάπτεται γὰρ, οὐ τοῖς φρεσὶ μόναις &c.

[2. ὅπως δ' ἂν τι &c.] Gal. IV. 386.

ὁπό-

peritonæo simile, quippe quod ortum habeat ex tunica, ipsum jecur ambiente, & ea, quæ septum transversum inferre succingit. Copulatur enim jecur non solum septo transverso ibi, sed etiam cordi per septum transversum: nam venæ cavæ ad cor ascendens per septum transversum, ut quod in medio utriusque visceris est, vinculum unum durum & crassum natura præparavit, quod & venæ indumentum, & commune ligamentum ad septum transversum tum venæ, tum toti visceri esset.

DE LIENE.

Lien instrumentum est, quod purgat limosos & melancholicos succos, qui in jecore gignuntur: hos enim attrahit per vas venosum, tanquam per gulam quandam; attractos autem non protinus in ventriculum excernit, sed ipse prius per multum otium eosdem conficit atque commutat. Quicquid igitur eorum in succum huic visceri maxime accommodatum fuerit translatum, id spleni fit alimentum; quod autem ab ea confectioe, quæ in liene fit, exciderit, neque in sanguinis tenuis atque utilis speciem transmutari potuerit, omninoque fuerit ad nutriendum inutile, hoc ad ventriculum per aliam quandam venosam gulam lien eructat, utilitatem ipsum quoque non mediocrem præstans. Proprium autem lienis corpus, quod parenchyma a quibusdam dicitur, rarum admodum & laxum est, instar Spongiæ cujusdam, ut

ὅποσον δ' ἂν τι καὶ τὴν ἐν τούτῳ δια-
φύγη κατεργασίαν, καὶ μὴ δυνηθῆ
εἰς αἵματος ἰδέαν λεπτοῦ, καὶ χρῆσθαι κα-
τεργασθῆναι, καὶ παντάπασιν ἄχρηστον

ἢ πρὸς θρέψιν, &c. Hæc longe præ-
stant, & ita apud nostrum credide-
rim legendum.

πρὸς τὸ ραδίως ἔλκειν τε καὶ παραδέχεσθαι τὸ πάχος τῶν
χυμῶν. κεῖται δὲ ὁ σπλὴν ἐν τοῖς ἀριστεροῖς, ἀεὶ τὸ σιμὸν
ἑαυτοῦ μέρος ἐσραμμένον ἔχων εἰς τὰ δεξιά, πρὸς τὸ ἠπάρ
τε καὶ τὴν γαστέρα· τὸ δ' αὖ κυρτὸν, δῆλον ὡς ἀντίκειται
τοῖς σιμοῖς.

Π Ε Ρ Ι Ν Ε Φ Ρ Ω Ν.

ΤΩΝ νεφρῶν, ὁ μὲν δεξιὸς ἐπὶ πάντων τῶν ζώων ἀνω-
τέρω κεῖται, ψαύων, ἐστὶν ὅτε, τοῦ μεγάλου τῶν καθ' ἠ-
παρ λοβῶν· ὁ δ' ἀριστερὸς, κατωτέρω. ἐκφύεται δὲ εἰς αὐ-
τοὺς ἀπὸ τῶν κατὰ ράχιν ἀγγείων, τῆς τε ἀρτηρίας καὶ
τῆς φλεβός, ¹ οὐ σμικρὸς τὸ μέγεθος καὶ μέντοι καὶ τὰ
σιμὰ μὲν εἰς ἀλλήλους ἔχουσιν ² ἐσραμμένα. [τὰ κυρτὰ δ'
ἀπεσραμμένα] πρὸς τὰ πλάγια τοῦ ζώου μέρη, σαφῶς γε
μὴν αὐτὴν τοῦ νεφροῦ τὴν κοιλίαν θεάσει, περιλαβεφομένην
μὲν ὑμένωδει τινὶ σώματι, καθ' ἑν δέ τι μέρος αὐτῆς οὐ πόρ-
ρω τῆς τῶν ἀγγείων ἐμφύσεως, ἕτερόν τι σῶμα ἔχουσαν
πρόμηκός τε καὶ κοῖλον ἐμφυόμενον, ὅπερ ὀνομάζεται πόρος
οὐρητικὸς, τὸν νεφρὸν τῆ κύσει συνάπτων. καὶ ἐστὶν αἰσθη-
τὸν τὸ στόμα τοῦ πόρου τούτου, καὶ μὴ πάνυ τι μέγα τὸ
ζῶων ἢ. ἕνα δ' ὁ πόρος ὁ οὐρητὴρ ἔχει τὸν ἴδιον χιτῶνα, πε-
ριλαμβανόμενον ὡσαύτως τοῖς ἄλλοις ἅπασιν, ὅσα μετέωρα
πρὸς τοῦ περιτοναίου. τὰ δ' οὔρα διακρίνεται τοῦ αἵματος,
τῶν νεφρῶν ἐκλύοντων τὸ οὔρον, καὶ τεῦθεν εἰς τὴν κύσιν διὰ
τῶν οὐρητῆρων ³ ἐκπεμπομένου, καὶ κεῖθεν ἐκκρινομένου καθ'
ὄν

1. οὐ σμικρὸς τὸ μέγεθος] Gal.
IV. 144. οὐ μικρὰ τὸ μέγεθος ἀγγείων.
Ferri potest nostra, levi mutatione
οὐ σμικρὰ τὸ μέγεθος, subaudi ἀγγείων.
quorum antea meminerat his

verbis ἀπὸ τῶν κατὰ ράχιν ἀγγείων.
1. ἐσραμμένα] Gal. ead. p. ἐσραμ-
μένα. τὰ κυρτὰ δ' ἀπεσραμμένα πρὸς
τὰ πλάγια. Nemo dubitabit, quin
quæ uncis inclusi, in textum sint
ad

ut succos crassos facile trahat & excipiat. Lien in sinistris est situs; semperque conversa sunt ejus sima ad dexteram ad jecur & ventriculum: gibba videlicet simis opponuntur.

DE RENIBUS.

Dexter ren in omnibus animalibus eminent elatior. Is nonnunquam magnam jecoris fibram contingit; sinister autem est inferior. A spinæ autem vasis, vena inquam & arteria, inferuntur in renes non exiguæ magnitudinis vasa: insuper vero concava in sese conversa habent; gibba vero ad animantis latera adversa. Sinum tamen renis perspicue cernes corpore quodam membranoso circumdatum, qui in aliqua ipsius parte non procul a vasorum insertione aliud quoddam corpus habeat concavum & oblongum. Nominatur autem meatus urinarius, qui renem vesicæ committit: hujusque meatus os sensui patet, licet non adeo grande animal fuerit. Porro hic meatus unica peculiari tunica obductus est, sicut alia omnia quæcunque peritonæo suspensa sunt. Cæterum urinæ a sanguine separantur, renibus urinam attrahentibus, indeque ad vesicam per ureteres transmittentibus: quæ postea inde excernuntur eo tempore, quo analogismus jubet.

Jam

admittenda.

3. ἐκπεμπομένον, κακέϊθεν ἐκκρινομένου] Apud Gal. IV. 401. οὕτω μὲν καὶ τὰ ὄρα διακρίνεται τε τοῦ αἵματος ὑπὸ τῶν νεφρῶν, κατέϊθεν εἰς τὴν κύβην διὰ τῶν οὐρητῆραν πέμπεται κακέϊθεν ἐκπέμπεται, καθ' ὃν ἂν ὁ λογισμὸς κελύσῃ καίρον. Quæ ita muta-

vit noster: an satis bene, ut nunc legitur, dubito. Nonne scribendum potius ἐκπεπόμμενον, κακέϊθεν ἐκκρινόμενον, vel ἐκπέμπεται, κακέϊθεν ἐκκρίνεται. Illud καθ' ὃν ἂν ὁ λογισμὸς apud Gal. minus fere arridet mihi, quam καθ' ὃν ἀναλόγισμος hic apud nostrum.

Q

I. ἐναο

ὄν ἀναλογισμὸς κελύσει καιρόν. μέτεστι δὲ τοῖς νεφροῖς νεύρων, εἰς ὅσον καὶ σπληνί, καὶ ἥπατι, καὶ κύσται τῇ χοληδόχῳ καλουμένη. ταῦτα γὰρ πάντα μικρὰ παντελῶς δέχεται νεῦρα τοῖς ἔξωθεν αὐτῶν ἑναφανίζόμενα χιτῶσι, τοσοῦτον αἰσθήσεως ἐκάστῳ μέρει μεταδόσης τῆς φύσεως, ἕνεκα τοῦ φυτῶν ἀποχωρισθῆναι, καὶ ζῶου γενέσθαι μορίοις.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΥΣΤΕΩΝ.

Τῆ μὲν τὸ οὔρον ὑποδεχομένη κύσται, ² νεῦρα μὲν ἀπὸ τοῦ κατὰ πλατύ τε καὶ ἱερὸν ὀστοῦν ὀνομαζομένου ἐνέφυσεν ἢ φύσις νοτιαίου· πλησιαιτάτα γὰρ οὗτος αὐτῆς ἐτέτακτο· φλέβας δὲ καὶ ἀρτηρίας ³ ἀπὸ τῶν ἔγγιστα καὶ αὐτὰς ἀγγείων, ⁴ ἵνα πρῶτον αἰ ἐπὶ τὰ σκέλη τῶν ἐπὶ ῥάχεως τῶν μεγάλων ἐκφύσει γίνωνται· τῇ δὲ ἑτέρα κύσται τῇ κατὰ τὸ ἥπαρ, ἀρτηρίαν μὲν καὶ νεῦρον ἀπὸ τῶν εἰς αὐτὸ τὸ σπλάγγχον ἐμφομομένων ἀποσχίσασα μικρὸν ἐκάτερον ἰκανῶς καὶ δυσθεώρητον, αἰσθητὴν δὲ καὶ σαφῆ φλέβα τῆς ἐπὶ πύλας ἀποφύσασα, ταῦτα πάντα τὰ τρία καθ' ἕνα τόπον εἰς τὸ τῆς κύστεως ἐνέφυσεν σῶμα κατὰ τὸν καλούμενον αὐχένα. ⁵ οὕτω δὲ καὶ τὴν εἰς τὴν ἑτέραν κύστιν τὴν μεγάλην κατ' αὐτὸν ἐνέφυσεν τὸν αὐχένα τὰ ἔξ ἀγγεία,

τρία

1. ἑναφανίζόμενα] Verbum minus obvium. Nonne vertendum, ita subtilia, ut vix videri possint, & oculorum aciem quasi effugiant? νεῦρον μικρὸν ἰκανῶς καὶ δυσθεώρητον, mox eodem fenfu habes cap. seq.

2. νεῦρα μὲν ἀπὸ τοῦ κατὰ πλατύ τε καὶ ἱερὸν ὀστοῦν ὀνομαζομένου ἐνέφυσεν ἢ φύσις νοτιαίς] Apud Gal. IV. 405. est eadem scriptura, nisi quod

legitur ὀνομαζόμενον, non ὀνομαζόμενος : & hanc lectionem agnoscunt Edit. Ald. & Basil. æque ac Charter. licet aliquo modo ferri possit nostra ; præfero tamen lectionem Gal.

3. ἀπὸ τῶν ἔγγιστα καὶ αὐτὰς ἀγγείων] Gal. ead. p. ἀπὸ τῶν ἔγγιστα κατ' αὐτὰς ἀγγείων. hæc lectio Gal. ad veritatem accedit quam proxime ; scribe

Jam vero nervum habent renes, quantum lien jecur & vesica, quæ fellis capax nominatur : hæc enim omnia nervos omnino exiles recipiunt, in suis ipsorum tunicis extrinsecus conspicuos : naturaque sensus cuique tantum elargita est, quantum par erat, ut a plantis sejungerentur, & particulæ animalis essent.

D E V E S I C I S.

Vesicæ quæ urinam excipit, nervos a spinali medulla, qua parte os, quod latum sive sacrum vocant, situm est, natura infixit : proxime namque ipsam ea medulla fuit collocata. Venas autem & arterias, a propinquis ipsi vasis, qua scilicet primum arteriæ & venæ a magnis spinæ incumbentibus crura subeunt. Alteri vero vesicæ, quæ ad jecur sita est, arteriam & nervum ab iis, quæ in viscus ipsum inferuntur, deducens, parvum utrunque admodum, ac vix conspicuum, ut sensibilem ac perspicuam venam ab iis, quæ sunt ad portas, producens, tertia hæc omnia corpori vesicæ uno in loco, ad id, quod collum vocant, infixit. Pari quoque modo in vesicam aliam majorem ad ipsum collum vasa sex infixit,

scribere κατ' αὐτήν; alias non habebis antecedens substantivum, cui possit referri : hac facta mutatione commode refertur ad κύσει, & hanc emendationem confirmant interpretes.

4. ἵνα πρῶτον αἰ ἐπὶ τὰ σκέλη &c.] Gal. ead. p. ἵνα πρῶτον αἰ ἐπὶ τὰ σκέλη τῶν κατὰ ῥάχιδος μεγάλων ἐκφύσεις γίγνεται. In var. Lect. probat hanc

lectionem Charter. sed vitium est in γίγνεται & scribendum γίγνονται, ut habent Ald. & Basil. & pro ἐπι, repone ὑπὸ, vel ἀπὸ, ut in Ald. & Basil. vel κατὰ, ut legitur apud Charter. quod eodem redit.

5. οὕτω δὲ καὶ τὴν εἰς τὴν ἑτέραν &c.] Delendum est illud prius τὴν, quod sensum plane corrumpit & apud Gal. non existat. vid. IV. 405.

τρία καθ' ἑκάτερον αὐτῆς μέρος. ὄγε μὴν τρόπος ὁ τῆς ἐμφύσεως, εἰς μὲν τὴν κύστιν τῶν οὐρητήρων, εἰς δὲ τὸ ἔντερον τοῦ χοληδόχου πόρου, πάντων θουμάτων ἐστὶν ἐπέκεινα. λοξοὶ γὰρ εἰς αὐτὰ καταφυόμενοι, καὶ μέχρι τῆς ἐντὸς εὐρυχωρίας, λοξοὶ καὶ προμήκαις δήκοντες, ¹ οἷον ὑμένα τινὰ τῶν ἐντὸς ἀποτέμονται, πρὸς μὲν τῆς ἔσω Φορᾶς τῶν περιττωμάτων ἀνατρεπόμενόν τε καὶ ἀνοιγνύμενον· ἐν δὲ τῷ λοιπῷ χρόνῳ παντὶ προσπεπτωκότα τε, καὶ ² προεσταλλόμενον, καὶ οὕτως ἀκριβὲς πῶμα τῷ πόρῳ γενόμενον, ὥστε μὴ μόνον τοῖς ὑγροῖς ἀδύνατον εἶναι τὴν εἰς τοῦπίσω Φορᾶν, ἀλλὰ καὶ τῷ πνεύματι.

Π Ε Ρ Ι Μ Η Τ Ρ Α Σ .

ΕΝΤΟΣ περιτοναίου ἡ μήτρα κεῖται, μεταξύ κύστεως καὶ ἀπευθυσμένου, τῷ μὲν ἐπικειμένη σχεδὸν ὅλῳ· κύστεως δὲ, κατὰ μὲν τὸ πρὸς τὸν ὀμφαλόν, ἔνθα ὁ πυθμὴν αὐτῆς ἐστὶν, ὑπερέχουσα ὡς τὰ πολλά. κατὰ δὲ τὸ πρὸς τὸ αἰδοῖον ἡ κύστις τῆς μήτρας ὑπερέχει τῷ αὐχένι. τούτων δ' αὐτῶν, ἡ μὲν κύστις κατὰ τὸ ἐφήβιον τέτακται τὸν αὐχένα, μικρότερόν τε καὶ εὐρύτερον ἔχουσα τῆς ἀνδρείας κύστεως, μεταξύ τῶν τῆς ἡβης καλουμένων ὀστέων καθήκοντα εἰς τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον ἐγγὺς τῷ ἔξω τε καὶ ἄνω πέρατι αὐτοῦ· τὸ δὲ ἀπευθυσμένον τῷ τε ἱερῷ καλουμένῳ ὀστέῳ, καὶ τισὶ τῶν τῆς ὀσφύος σποινδύλων ἐφῆδρασαι. καὶ γὰρ πως καὶ σιμοῦται τάνδον ἡ ῥάχις κατὰ τοῦτο, διὸ καὶ ἔξωθεν κυρτὴ καταφαίνεται. μέγεθος δὲ ἡ μήτρα, οὐκ ἴση μὲν
ἐπὶ

1. οἷον ὑμένα τινὰ τῶν ἐντὸς ἀποτέμονται] Gal. IV. 410. εἷον ὑμένα τινὰ

τῶν ὀργάνων ἐντὸς ὑποτεμνοται. nostrum non displacet.

xit, utrinque videlicet tria. Cæterum modus, quo ureteres quidem in vesicam, in intestinum vero meatus, qui bilem continet, infigitur, admirationem omnem excedit: nam oblique in ipsa inditi, & intro usque amplitudinem obliqui ac prælongi pertinentes, velut membranam quandam eorum, quæ intus sunt, succidunt, quæ ab excrementorum intro irrupentium impetu evertitur atque aperitur; reliquo vero omni tempore concidit & contrahitur, atque ita firmum operculum meatui efficitur, ut non solum humoribus, sed etiam flatibus reditus sit omnis interclusus.

D E V U L V A.

Vulva intra peritonæum sita est, inter vesicam & rectum intestinum, ut recto intestino toti fere incumbat; ad umbelicum vero, qua parte fundum ejus est, majore ex parte vesicam excedit; ad cunnum vesicæ collo superatur. Foeminarum vesica ad pubem collocata est, breviorque virili cervicem & latior habet, quæ inter ossa, quæ pubis vocantur, in cunnum juxta exteriorem superioremque ejus finem pertingit; rectum vero intestinum ossi, quod sacrum appellatur, & quibusdam vertebrae lumborum infidet: sinuatur enim hac in parte intrinsecus spina dorfi, quocirca extrinsecus gibba videtur. Vulvæ magnitudo in omnibus æqualis non est: multo enim minor enixæ est; major vero prægnantis; ejus vero, quæ nunquam concepit, & etiam multo minor:

2. προσεαλµένον] Gal. ead. p. προσεαλµένον. hic apud Gal. certe ita legendum, ut

ἐπὶ πασῶν· παρὰ πολὺ γὰρ ἐλάττων μένει τῆς μήκυουσας, μείζων δὲ ἢ τῆς ἐγκύου· καὶ ἢ τις δὲ οὐδέ ποτε ἐκύησε, καὶ ταύτη μείων ἐστὶ· καὶ παρὰ τὰς ἡλικίας, αἷς μηδέπω τοῦ λαγνεύεσθαι ὥρα, ἢ μηκέτι. καὶ γὰρ καὶ ἄλλως ἐλάττων αἰ ταῖς μὴ λαγνευομέναις. τότε μὴν τῆς συμμέτρως ἐχούσης μέγεθος, κατὰ μὲν τὸ ἄνω πέρασ τὸ τοῦ πυθμένος πλησίον ἐστὶ τῷ ὀμφαλῷ, ¹ τὸ κάτω δ' αὐτῆς πέρασ ἐπὶ τὸ αἰδοῖον τὸ ἔξω οὐκ ἴσον ἐπὶ πασῶν· ὡς τὸ πολὺ δὲ τότε σύμμετρον διάστημα ² δακτύλων ἑννέα ἢ δέκα, τὸ δὲ πλάτος ἐφ' ἐκάτερα τῶν λαγόνων ἐκτείνεται σὺν ταῖς κερααῖαις. περὶ δὲ τῶν κατὰ βάθος περάτων ἡδὴ εἴρηται, ὅτι τε κύστις καὶ ἀπευθυσμένον ὀρίζουσι αὐτήν, καὶ ὅτι ἢ μὲν ἐπίκειται, τὸ δὲ ὑπόκειται. αὐτὸ τὸ γυναικῆιον αἰδοῖον, ἢ μεταξὺ τῶν τῆς ἡβης ὀστέων ἐστὶν εὐρυχωρία, κατὰ τὰ ἔξω μέρη δερματώδεις ἐπιφύσεις ἔχουσα, ἀνάλογον τῇ ἐπὶ τῶν ἀρρένων πόσθῃ. τὸ δὲ σχῆμα αὐτῆς, τὸ μὲν ἄλλο πᾶν, καὶ μάλιστα πυθμῆν, κύσται ἔοικε καθ' ὅσον δὲ καὶ τῶν πλαγίων ἐπιφύσεις ἔχει μαστοειδεῖς πρὸς τὰς λαγόνας ἀνανευούσας, ταύτη γε οὐκ ἔοικεν. αὐτῶν δὲ τούτων τὸ σχῆμα, ὁ μὲν Ἡρόφιλος ἡμιτόμου κύκλου ἔλικι ἀπεικάζει, Διοκλῆς δὲ κέρασι φυομένοις, ³ ταύτηται καὶ ὠνομάσθαι αὐτὰς παρωνύμως τοῦ κέρατος κερααῖαις.

Π Ε Ρ Ι Τ Ω Ν Α Ι Δ Ο Ι Ω Ν .

ΤΩΝ τῆς ἡβης ὀνομαζομένων ὀστέων ἐκφυόμενον νευρῶδες σῶμα, κοῖλον τε ἅμα καὶ κενὸν πάσης ὑγρότητος, τὸ τῶν αἰ-

1. τὸ κάτω δ' αὐτῆς πέρασ ἐπὶ τὸ αἰδοῖον τὸ ἔξω ἢ ἴσον ἐπὶ πασῶν] Gal. IV. 277. τὸ κάτω δὲ αὐτῆς πέρασ, κατὰ τὸ αἰδοῖον τῆς γυναικῆος ἔχει, καὶ

ἐστὶν ἀπὸ τοῦ τόπου εἰς ὃν ἐπιβάλλει, ἐπὶ τὸ πέρασ τοῦ αἰδοῖο τὸ ἔξω, ἢ ἴσον μὲν ἐπὶ πασῶν. Haec multo magis perspicua sunt, quam nostra.

nor : quod in ætatibus etiam iis, quæ nondum venereorum annos attigerunt, usu venit : nam alioqui iis, quæ rebus veneris non utuntur, minor semper esse consuevit. Atque ejus quidem moderatam magnitudinem describere conabimur. Superiorem ejus partem uterus, hoc est, fundum, juxta umbilicum ; inferiorem ad cunnum protendit. A loco autem, unde incipit, ad cunni terminum exteriorem, non æquale in omnibus est : plerumque tamen spatium moderatum est novem aut decem digitorum. In latitudinem vero ad utraque ilia suis cornibus exporrigitur. De finibus ejus, quantum ad profundum pertinet, jam dictum est, vesicam & rectum intestinum vulvam terminare, illam supra, hoc infra. Cunnus vero ea inanita est, quæ intra ossa pubis penetrat, extrinsecus pelliculam quandam innatam habens, quæ virorum præputio proportionem respondet. Vulvæ figura cum in reliquo corpore, tum præcipue in ejus fundo, vesicæ est similis : nam quatenus a lateribus processus quosdam, mamillis similes, ad utraque ilia emittit, in eo a vesica differt : quorum figuram Herophilus dimidiati globi revolutioni assimilat ; Dio-cles vero cornibus exorientibus ; unde *κεραίας* hoc cornua, nomine *κατὰ τὴν κέρατις*, id est, a cornu deducto appellavit.

D E P U D E N D I S.

Corpus nervosorum ex ossibus, quæ pubis dicuntur, exorians, cavum simul, & ab omni humore vacuum genus pudend-

2. δακτύλων ἑνέα ἢ δέκα] Gal. ead.
 p. δακτύλων ἑνδέκα.
 3. ταύτη τοι καὶ ὀνομάσθαι αὐτὰς
 παρανόμως τοῦ κέρατος κεραίας] Gal. ead.

p. διὰ ταῦτα καὶ ὀνόμασε κεραίας παρανόμως ἀπὸ τοῦ κέρατος κεραίας. Videtur excidisse præpositio ἐπὶ in nostro ; ut etiam ex Rafario adparet.

αἰδοίων γένος ἀπεργάζεται· καὶ πληρουμένου τούτου τοῦ
κοίλου νεύρου πνεύματος, τείνεσθαι τὸ αἰδοῖον ἐν ταῖς συνου-
σίαις συμβαίνει. τείνεται δ', ¹ οὐχ ὡς ἂν οἰηθεῖ τῆς ἕνεκα
τῆς συνουσίας μόνης, ἀλλὰ καὶ τοῦ διίστασθαι ² καὶ ἀνευ-
ρύνεσθαι τὸν πόρον, ἵν' ἐπὶ πλεῖστον ἐξακοντίζηται τὸ σπέρ-
μα. διὰ τοῦτο ἡ φύσις καὶ δύο μῦας ἐκατέρωθεν τούτου τοῦ
κοίλου νεύρου τέταχεν, ἵν' ὥσπερ ὑπὸ χειρῶν τινῶν ἀντισπά-
μενος ἀνευρύνηται ὁ πόρος, ἐφ' ἑκάτερα μένοντος ἀκλινοῦς τοῦ
σύμπαντος αἰδοίου. ἐμελλε δὲ δήπου ³ καὶ ἡ εὐθύτης τοῦ πό-
ρου διὰ τῆς τοιαύτης καλοσκευῆς φυλάττεσθαι. χρήσιμον δ'
ἔστι κατὰ τὰς ἀποκρίσεις τοῦ σπέρματος εὐρύτατόν τε ἅμα
καὶ εὐθύτατον ἀκριβῶς φυλάττεσθαι τὸν πόρον, ὑπὲρ τοῦ
συνεχῆς ὅλως καὶ ἀθρόως ὅτι τάχιστα πρὸς τοὺς κόλπους
αὐτὸ τῶν μητρῶν ἐξικνεῖσθαι. ἐπεὶ δὲ καὶ κύστις ἐτέλακτο
πλησίον, ἕτερον οὐκ ἦν ἄμεινον ἐκκρίσεως οὐραν ἐργάζεσθαι
πόρον μᾶλλον ἢ συγχρήσασθαι τῷ τοῦ σπέρματος. εὐλόγως οὖν
καὶ ὁ ταύτης αὐχὴν ἅπαν κατέλιπε τὸ τοῦ περιναίου χωρίον,
ἀναφερόμενος ἀπὸ τῆς ἕδρας, ἐφ' ἧς ἐξ ἀρχῆς ἔκειτο μέχρι τῆς
κατὰ τὸ αἰδοῖον ἐκφύσεως. ἐπὶ δὲ τῶν γυναικῶν οὐκ ὄντος αἰδοίου
προμήκους, τὴν τοιαύτην ἀπόφυσιν ὁ τῆς κύστεως αὐχὴν οὐκ
ἔσχεν· ἀλλὰ τὸ μὲν αἰδοῖον αὐτὸ τὸ γυναικεῖον ἐπίκειται κατὰ
τῆς ἕδρας, ἐπὶ δὲ τὸ ἄνω πέρασ αὐτοῦ τῆς κύστεως ὁ τρά-
χηλος τελευτᾷ, καὶ ταῦτα προχεῖ τὸ οὖρον, οὐθ' ἰκανῶς καμ-
πύλος ὡς ἐπὶ τῶν ἀνδρῶν, οὐθ' οὕτω μακρὸς γενέσθαι δεη-
θεῖς· οἷον δέ τι πρόβλημα τῆς φάρυγγος ὁ γαργαρεῶν ἐστι,
τοιοῦτο τῶν μητρῶν ἢ νύμφῃ προσαγορευομένη, σκέπουσά τε
ἅμα καὶ ψύχεσθαι κωλύουσα τὸ καθήκον αὐτῶν εἰς τὸ γυναι-
κεῖον αἰδοῖον στόμα τοῦ τραχήλου.

ΠΕΡΙ

1. ἐχ ὡς ἂν οἰηθεῖ τῆς } Gal. IV. omnino recte τις pro τῆς.
 658. ἢ γὰρ ἂν ὡς οἰηθεῖ τις ἴσως. 2. καὶ ἀνευρύνεσθαι τὸν πόρον] Gal.
 cad.

dendorum efficit. Quum vero hic nervus cavus spiritu impletur, tum evenit, ut in coitu membrum intendatur. Idque non solum coitus causa (quod forte quispiam existimarit) tenditur, sed quo meatu diducto & directo semen quam longissime ejaculetur. Quamobrem in utraque parte hujus cavi nervi natura duos musculos collocavit, quo meatus, ceu a manibus quibusdam in utramque partem distractus dilataretur, toto pudendo stabili permanente. Futurum sane erat, ut meatus latitudo hujusmodi constructione conservaretur. Utile autem est, dum semen excernitur, meatum & latissimum & rectissimum exquisite teneri, quo semen totum sibi ipsi continuum confertim quam celerrime ad vulvæ sinus perveniat. Quumque vesica prope esset constituta, non erat melius ad exercendum lotium, alium meatum efficere, quam eo, quo semen importaretur, simul uti. Jure igitur & ipsius collum totum perinæum occupavit, & quod sursum ab ano, cui primo incubabat, usque ad pudendi exortum feratur. In mulieribus vero, quibus pudendum non est prælongum, cervix vesicæ hujusmodi exortum non habet, sed pudendum ipsum muliebri ano imminet; in finem vero ejus superiorem collum vesicæ definit, unde lotium profunditur: quod non magno opere inflexum esse oportuit ut in viris, neque adeo longum. Cæterum ut pharyngi gurgulio propugnaculum est, ita uteris, quam nympham vocant, quæ tegit simul, & prohibet, ne cervicis orificium, quod ad muliebri pudendum pertinet, refrigeretur.

DE

ead. p. καὶ εὐθύνεσθαι τὸν πόρον. Sed nihil muto; idem enim verbum habetur paulo infra, ἵνα ἀνευρύνηται ὁ πόρος; ubi in Gal. legitur διευρύνεισθε.

3. καὶ ἡ εὐθύτης τοῦ πόρου] Gal. IV. 659. καὶ ἡ εὐρύτης τοῦ πόρου. Utrumque bonum est, ut supra vidimus; & infra in sequentibus adparebit.

R

I. ἡ μὲν

ΠΕΡΙ ΟΣΤΩΝ.

ΤΩΝ ἐν τοῖς ἀνθρώποις ὄσων ἀπάντων συνημμένων ἀλλήλοις, ¹ ἢ μὲν σύνταξις ὀνομάζεται σκελετός· ἔστι δὲ ὁ τρόπος τῆς συνθέσεως αὐτῶν ² διττός, ὁ μὲν ἕτερος κατ' ἄρθρον, ὁ δ' ἕτερος κατὰ σύμφυσιν. ³ τὸ μὲν οὖν κατ' ἄρθρον ἐστὶ σύνταξις ὄσων φυσικῆ, ἢ δὲ σύμφυσις, ἔνωσις ὄσων φυσικῆ. ⁴ πρόκειται γὰρ ἑκατέρῳ τῶν ὄρων τὸ φυσικῆ, ὅτι καὶ τὰ παραρθρήσαντα, ἢ ἐξαρθρήσαντα, παράκειται μὲν ἀλλήλοις, ἀλλ' οὐ φύσει, ⁵ καὶ ὅσα καταγέντα συνέφυσε πῶρον, ἐνοῦται μὲν, ἀλλ' οὐ φύσει. οἱ δ' αὐχένες ἀποφύσεις εἰσὶ τῶν ὄσων ἰσχυαί, τελευτῶσι δ' εἰς παχύτερόν τε καὶ περιφερὲς πέρασ, ὃ δὴ καλεῖται κεφαλή· ὅταν δ' εἰς ὄξυ τελευτήσῃ πέρασ ἢ ἀπόφυσις, οὐκ ἔτ' αὐχῆν, ⁶ ἀλλὰ κορώνη, καὶ κορωνὸν καλεῖται· καὶ τῶν ὑποδεχομένων δὲ τὰς κεφαλὰς κοιλοτήτων, ἢ μὲν βαθυτέρα, κοτύλη καλεῖται· ἢ δ' ἐπιπολῆσ ὑπ' ἐνίῳ ἀνόμασαι γλῆνη. ὑποβέβληται δὲ καὶ οἶον ὑπερήρεισαι τὰ ὄσῃ τῇ λοιπῇ τοῦ σώματος οὐσίῃ, καθάπερ τινα θεμέλια. πάντα γὰρ ἐπὶ τοῖς ὀστοῖς πέφυκε τε καὶ ἐσῆρικται, εἰσὶ δ' ἐν αὐτοῖς, ⁷ ὅσα μὲν μεγάλα, μεγίστας ἔχοντα κοιλίας μυελοῦ μεστάσ· ⁸ τὰ δὲ σμικρὰ, πλήρη

1. ἢ μὲν σύνταξις ὀνομάζεται σκελετός] Gal. & Codex meus. Ms. ἢ μὲν ὅλη σύνταξις &c. & ita Rafarius & Balamius Sículus videntur legisse.

2. διττός, ὁ μὲν ἕτερος] Gal. & Cod. meus διττός κατὰ γένος, ὁ μὲν ἕτερος.

3. τὸ μὲν οὖν κατ' ἄρθρον] in Cod. meo deest κατ' ἄρθρον, & in Galen. deest κατ'. mihi quidem videtur glossa fatis ineptum.

4. πρόκειται γὰρ ἑκατέρῳ] Gal. & Cod. meus πρόκειται &c. quod magis nitet.

5. καὶ ὅσα καταγέντα συνέφυσε πῶρον] Gal. καὶ ὅσα καταγέντα συνέφυσε πῶρον. προκαταγέντα stat Cod. meus. suspicor καταγέντα mendosum esse: nam sicut infinitivum καταγῆναι recte damnat Thom. Mag. v. καταγῆναι; sic etiam participium. Apud Gal. occurrunt καταγῆναι κατέμ-

DE OSSIBUS.

Tota omnium corporis humani ossium inter se conjuncto-
rum compages sceletos nominatur. Eorum conjungendorum
duplex est ratio, altera per articulum, altera per symphyfin.
Ac per articulum quidem ossium compactio naturalis est:
symphysis enim est ossium unio naturalis. Utrique autem de-
finitioni additum est verbum Naturalis; quoniam quæ de ar-
ticulo deciderunt, quæque articulum sunt prætervecta, co-
hærent quidem inter se, sed non natura. In quo genere
sunt ea quoque, quæ fracta callum obdlexerunt; siquidem
uniuntur, sed non tamen natura. Cæterum cervices sunt te-
nues ossium processus & in crassum rotundumque finem ter-
minantur, idque caput appellatur. At quum processus in
acutum finem definit, non jam amplius cervix, sed corone vel
coronæ nuncupatur. Ex cavitatibus, quæ caput excipiunt,
quæ altius descendit, cotyla; quæ in superficie est, glena
ab aliquibus vocatur. Ossia autem tanquam fundamenta quæ-
dam ad universam corporis substantiam sustinendam subji-
ciuntur, & quasi substernuntur; siquidem in eis omnia ad-
nascuntur & stabiliuntur. Ex iis, quæ grandia sunt, maxi-
masque cavitates habent, medullæ sunt plena: parva autem,
plena-

κατακλῶς, &c. significatione passiva
sepissime, & κατακλῆις; sed nescio
an κατακλῆις. In reliquis Cod. meus
consentit cum Galeno. At vitium
contraxit πᾶρον, noster πάρον, ad
quod subaudiri forte possit ἢ φύσις;
mihi tamen potius legendum vide-
tur συνέφυσε πάρος.

6. ἀλλὰ κοράνη, καὶ κοράνη καλεῖ-
ται] Gal. ἀλλὰ κοράνη καλεῖται. διαφέρει

δὲ οὐδὲν οὐδ' εἰ κοράνην εἴποις. & ita Ms.

7. ὅσα μὲν μεγάλα, μεγίστας ἔχον-
ται κοιλίας μυελοῦ ἡμεσίας] Gal. τὰ
μὲν μεγάλα, κοιλίας μεγάλας ἔχον-
τα, μυελὸς πλήρη. Ms. πλήρεις.

8. τὰ δὲ σμικρὰ, πλήρη τ' ἐστὶν ἔλαι]
τὰ δὲ, σμικρὰ τε καὶ σπέρμα ἐστὶ, καὶ
ἀμύελα. ita etiam Ms. An hic forte
legend. τὰ δὲ σμικρὰ, σκληρὰ τ' ἐστὶν
ἔλαι &c?

πλήρη τ' ἐστὶν ὅλα, καὶ οὐδεμίαν αἰσθητὴν ἔχει κοιλότητα. τῶν δὲ μεγάλων τοῖς πλείστοις εἰσὶν ἐπιφύσεις κατὰ τὸ πέρασ ἐτέρων ὀστέων, οἷον, βραχίονι μὲν ἄνω, πῆχει δὲ κάτω, κερκίδι δὲ καὶ μηρῶ, καὶ κνήμη καὶ περόνη κατ' ἄμφω γένυς δὲ ἢ κάτω, μυελὸν μὲν ἔχει, ¹ ἀπόφυσιν δὲ οὐκ ἔχει ἀλλὰ τῶν περάτων αὐτῆς, τὸ μὲν κάτω κατὰ τὴν σύμφυσιν ἠνωται, τὸ δὲ ἄνω δύο ἀποφύσεις ἔχει, τὴν μὲν κοράνην, τὴν δ' αὐχένα μόνον. διαφέρει γὰρ ἀπόφυσις ἐπιφύσεως, ὅτι ἢ μὲν ἐπίφυσις ² ἑτεροίου πρὸς ἕτερόν ἐστιν ἔνωσις, ἢ δὲ ἀπόφυσις τοῦ πάντος ὀστοῦ μέρος.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΗΣ ΚΕΦΑΛΗΣ ΟΣΤΩΝ.

ΚΡΑΝΙΟΝ ὀνομάζεται τὸ τῆς κεφαλῆς ὀστοῦν. ³ ἐστὶ δὲ τὸ μέντι κατὰ φύσιν τῆς κεφαλῆς σχῆμα, προμήκει μάλιστα σφαῖρα προσεοικός· ἕτερον δὲ τὸ καλούμενον φοξόν. τὸ μὲν οὖν κατὰ φύσιν, εἰς τε τὸ πρόσω ⁴ καὶ τοῦπίσω προπετέστερον ὑπάρχον, τρεῖς ἔχει τὰς πάσας ἐν αὐτῷ ῥαφάς, ⁵ δύο μὲν ἐγκαρσίας, ὧν ἡ μὲν ἕτερα τέτακται κατ' εἰνίον, ἡ δ' ἕτερα κατὰ τὸ βρέγμα· τρίτην δ' ἄλλην ἐπ' αὐταῖς κατὰ τὸ μῆκος τῆς κεφαλῆς, ἀπὸ μέσης τῆς ὀπισθεν ἐπὶ μέσην τὴν ἔμπροσθεν ἐκτεταμένην ὀνομάζουσι δὲ, τὴν μὲν ἐν τοῖς πρόσω, στεφαναίαν, ἐπειδὴ ⁶ κατὰ τοῦτο μάλιστα τῆς κεφαλῆς οἱ στέφανοι κατατίθενται, τὴν δ' ὀπισθεν, λαμβδοειδῆ, διότι τὸ σύμπαν αὐτῆς σχῆμα τῷ λάμβδα γράμματι προσοικεῖν. ⁷ αὐτὸ δὲ τὸ τῶν τριῶν ῥαφῶν σχῆμα

1. ἀπόφυσιν δὲ ἔκ ἔχει.] Gal. ἐπίφυσιν δὲ ἔκ ἔχει, recte & ita Ms.

2. ἑτεροίου πρὸς ἕτερόν ἐστιν ἔνωσις] Gal. ἑτέρου πρὸς ἕτερον &c. ita etiam Ms. procul dubio recte.

3. ἐστὶ δὲ τὸ μέντι κατὰ φύσιν] Gal. ἐστὶ γὰρ τὸ μέν κατὰ φύσιν. sic etiam Ms. Quare τι hic adjiciatur, plane non intelligo: forte olim μίντοι.

plenaque tota sunt alia, cavitatem nullam habent, quæ sensu dignoscatur. Grandibus magna ex parte in extremo aliorum ossium appendices adnascuntur; ut brachio superius, cubito inferius: radio vero ac femori & cruri ac suræ ab utraque parte. Maxillæ vero inferiori medulla inest, sed appendix non adnascitur. Verum ejus finium alter, qui inferior est, per symphysin, hoc est coalitum, unitur; superior in duos processus in coronem ac cervicem tantum desinit. Differt autem ἀπόφυσις, hoc est processus, τῆ ἐπιφύσεως, id est, ab appendice: quia epiphysis est unio ossis cum alio; apophysis vero est totius ossis pars.

DE OSSIBUS CAPITIS.

Os capitis calvaria nominatur; naturalis vero figura capitis est oblongæ sphaeræ potissimum similis: alia acuminata est. Naturale autem caput anteriorem ac posteriorem habet; tresque habet suturas in se, duas transversas: quarum altera in occipite est; altera in sincipite; tertia porro a medio posterioris per capitis longitudinem usque ad mediam. Anteriorem vero coronalem nominant, quod coronæ in ea præcipue capitis parte collocentur; posteriorem labdoidem propter similitudinem, quam habet ad Δ litteram, vocaverunt. Harum trium

4. καὶ τοῦπισω] Gal. & Ms. καὶ εἰς τοῦπίσω;

5. δύο μὲν ἐγκαρσίας] Gal. δύο μὲν γὰρ ἐγκαρσίας. In Ms. deest γὰρ.

6. κατὰ τοῦτο μάλιστα τῆς κεφαλῆς]

Gal. & Ms. κατὰ τοῦτο μάλιστα τὸ μέρος τῆς κεφαλῆς. magis placet hæc lectio.

7. αὐτὰ δὲ τῶν τριῶν ῥαφῶν σχῆμα] In Gal. & Ms. deest τριῶν.

R 1 3

mi

μα τῶ ἦτα μάλιστα ὁμοίωται γράμματι. 1 αἱ μὲν δὴ τοῦ κατὰ φύσιν ἐσχηματισμένου κρανίου ῥαφαὶ τὸν εἰρημένον ἔχουσι τρόπον. 2 αἱ δὲ τοῦ φοξοῦ κατὰ τὰδε διάκεινται, τῆς μὲν ὀπισθεν ἀπολλυμένης ἐξοχῆς, καὶ ἡ λαμβδοειδῆς ῥαφὴ συναπόλλυται τῆς δ' ἔμπροσθεν, ἡ τεφαναίαι. 3 καὶ γίνεται καθ' ἐκάτερον αὐτῶν τὸ τῶν σωζομένων ῥαφῶν σχῆμα τῶ ταῦ γράμματι παραπλήσιον. ἀμφοτέρων δ' ἀπολλυμένων τῶν ἐξοχῶν, 4 αἱ φαινόμεναι δύο ῥαφαὶ 5 πρὸς ὀρθὰς γωνίας ἀλλήλαις τέμνουσιν εἰς ὁμοιότητα τῶ χι γράμματι. τέτακται δὲ, ἡ μὲν ἐγκαρσία κατὰ μέσην μάλιστα τὴν κεφαλὴν. ἡ δ' ἑτέρα κατὰ τὸ μῆκος ὀπισθεν πρόσω φερομένη, καθάπερ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων κρανίων. 6 αἰὶ γὰρ, αὐτὴ μὲν διαφυλάττεται, μεταπίπτουσι δ' αἱ λοιπαὶ τῶ τῆς ὅλης κεφαλῆς σχήματι συναλλοιούμεναι. καὶ μὲν δὴ καὶ δύο ἑτεραι τῆδε παράλληλοι γραμμαὶ, κατὰ τὸ μῆκός εἰσι τῆς κεφαλῆς ὀπισθεν πρόσω φερόμεναι, τῶν ὠτων ὑπεράνω. 7 γεννῶνται δὲ αἰδε δυοῖν ὅσῳ ἀλλήλοισ ὀμιλούντων, οὐ κατὰ ῥαφὴν, ὥσπερ τὰ πρόσθεν εἰρημένα. κατὰ βραχὺ γὰρ ἀπολεπτυνόμενον εἰς λεπίδα τὸ κατιὸν ἀπὸ τοῦ βρέγματος ὅσῳν 8 ὑποβέβληται κάτωθεν ἀπὸ τῶν ὠτων ἀνιόντι. καὶ διὰ τοῦτό τινες οὐδὲ ῥαφὰς 9 ἀνόμασαν ἀπλῶς αὐτὰς λεπίδοι-
δεῖς,

1. αἱ μὲν δὴ τοῦ κατὰ φύσιν ἐσχηματισμένου κρανίου ῥαφαὶ] Gal. & Ms. pro ἐσχηματισμέναις habent σχηματισμέναις; sed nullus dubito, quin nostra sit vera lectio.

2. αἱ δὲ τῶ φοξῆ κατὰ τὰδε διάκειται] In Gal. & Ms. pro κατὰ τὰδε legitur κατὰ ταῦτα.

3. καὶ γίνεται καθ' ἐκάτερον] Gal. & Ms. καὶ γίνεταί &c.

4. αἱ φαινόμεναι δύο ῥαφαὶ] Gal. & Ms. αἱ σωζόμεναι δύο ῥαφαὶ. melius,

propter ἀπολλυμένων, quod praecedit; & ita etiam Rafarius legisse videtur.

5. πρὸς ὀρθὰς γωνίας ἀλλήλαις τέμνουσιν] Gal. & Ms. pro ἀλλήλαις legunt ἀλλήλας. recte.

6. αἰὶ γὰρ, αὐτὴ μὲν διαφυλάττεται] Gal. & Ms. αἰὶ μὲν γὰρ αὐτῆ &c.

7. γεννῶνται δὲ αἰδε] Gal. & Ms. γεννῶνται δὲ καὶ αἰδε.

8. ὑποβέβληται κάτωθεν ἀπὸ τῶν ὠτων ἀνιόντι] Gal. & Ms. ὑποβέβληται

trium futurarum figura litteræ H. est maxime similis. Calvariarum igitur, quæ figuram naturalem habent, futuræ sunt hujusmodi; at acuminatæ sic constitutæ sunt. Ubi posterior eminentia perit, ibi etiam futura labdoidea aboletur; ubi non est anterior, tum ne coronalis quidem: fitque utraque remanentium futurarum figura T. litteræ similis. Harum autem eminentia, quæ utrinque est deperdita, duæ futuræ, quæ servantur, ad rectos angulos decussantur ad X. litteræ figuram: altera namque transversa per medium caput potissimum extenditur; altera vero a parte posteriore per longitudinem in anteriorem fertur, quemadmodum in aliis omnibus calvariis conspicitur: siquidem ea semper conservatur: at reliquæ cum totius capitis figura variantes intercidunt. Duæ præterea ab hac pari intervallo distantes lineæ per capitis longitudinem a posteriore in anteriorem partem tendunt. Fiunt hæc duobus offibus inter se cohærentibus, non per futuram (sicut quæ ante diximus) sed quum os sincipitis paulatim attenuatum in squamam descendens, in id os, quod infra ab auribus ascendit, subintrat. Quamobrem quidam non absolute futuras has, sed futuras lepidoeides a squamæ similitudine, aut agglutinationes, squamis similes, vocaverunt. A nobis vero,

ταὶ τῆ κάτωθεν &c. melius haud dubie.

9. ἀνόμασαν ἀπλῶς αὐτὰς λεπιδοειδεῖς, ἀλλ' ἦτοι λεπιδοειδεῖς ῥαφῆς] prius λεπιδοειδεῖς in Gal. & Ms. omittitur, & non videtur existisse in Rasarii exemplari; sed cenfeo, tamen esse retinendum. Vult enim Gal. dicere, has futuras non appellari λεπιδοειδεῖς, ut appellarent cæteras, nominibus tantum adjectivis; ut puta εὐθείαν, λαμβδοειδεῖς, & σφραγικῆν, sed solere adjici

ραφῆς; quod non adjecerunt reliquis. Si hic est sensus loci, prius ῥαφῆς delendum videtur, vel αὐτὰς mutandum in αὐτὰς cum inciso, si retinentur utrumque scilicet & ῥαφῆς, & λεπιδοειδεῖς. Contra lesionem Gal. & Ms. facit locus Ruf. Ephes. Edit. Lond. p. 34. ubi hæc futuræ recensentur, inter cæteras, nulla discriminis ullius habita ratione. Ut dicam, quod sentio: est locus satis difficilis. vid. etiam Poll. Onomast. II. 36. 37. ἡμῖν δὲ σαφοῦς ἔνεκα.

δεῖς, ἀλλ' ἦτοι λεπιδοειδῆς ῥαφᾶς, ἢ λεπιδοειδῆ προσκολλημάτα. ἡμῖν δὲ σαφοῦς ἕνεκα ¹ διδασκαλίας, αἱ κατὰ τὰ ὠτα λεπιδοειδῆς καλεισθῶσαν ῥαφαί, ὡς εἶναι πέντε μὲν ἰδίᾳς ῥαφᾶς τῆς κεφαλῆς, τὴν λαμβδοειδῆ, ² τὴν τε στεφανιαίαν, ³ τὴν κατὰ τὸ μῆκος εὐθείαν, τὰς παραλλήλους αὐτῇ δύο, τὰς ἐν τοῖς λεπιδοειδέσιν ἄλλας τε κοινὰς δύο πρὸς τε τὴν ἄνω γένυν, καὶ πρὸς τὸ μέσον ἀμφοτέρων ὀστοῦν, ὅ, τινες μὲν τῇ κεφαλῇ προσνέμουσι, τινὲς δὲ τῆς ἄνω γένυος εἶναι φασιν. ἔγκειται γὰρ ὡσπέρ τις σφὴν μεταξὺ τῆς τε κεφαλῆς καὶ τῆς ἄνω γένυος. ὅσον μὲν οὖν αὐτῆς ἐπὶ τὰ πέρατα τῆς στεφανιαίας ἀναφέρεται, κοινὸν τοῦτο πρὸς τὴν κεφαλὴν ἔστιν. ⁴ ὅσον δὲ κατωτέρω κατέρχεται πρὸς τὴν ὑπερώαν, ὁ πρὸς τὴν ἄνω γένυν ⁵ ὅρος τυγχάνει τοῦ σφηγοειδοῦς ὀστοῦ. καλεισθῶ γὰρ οὕτω σαφοῦς διδασκαλίας ἕνεκα κατὰ τοῦτο τὸ ὀστοῦν αἱ πτερυγοειδῆς ἀποφύσεις ἅμα ταῖς ἐκατέρωθεν αὐτῶν κοιλοτήσιν. ἢ δ' ἑτέρα ῥαφή τῆς κεφαλῆς ἢ πρὸς τὴν ἄνω γένυν, αὐτὴν ὀρίζουσα, τὴν ἀρχὴν μὲν ἐκ τῶν κατὰ τοὺς κροτάφους ἔχει κοιλοτήτων προσέρχεται δ' ἐντεῦθεν ἐπὶ τὰς χώρας τῶν ὀφθαλμῶν, καὶ διὰ μέσων αὐτῶν ἐνεχθεῖσα κατὰ τὸ μεσόφρυον ἑαυτῇ συνάπτει. καὶ δὴ καὶ τούτων οὕτως ἐχόντων, ⁶ ἐξ ὀστέων γίγνεται τῆς ὅλης κεφαλῆς τὰ πάντα χωρὶς τοῦ σφηγοειδοῦς, δύο μὲν κατὰ τὸ βρέγμα, κοινὴν ἔχοντα ῥαφὴν τὴν κατὰ τὸ μῆκος εὐθείαν. ⁷ ἄλλα δὲ δύο τοῦτων κάθωθεν καθ' ἑκάτερον οὖς, καὶ πέμπτον ἐπὶ τούτοις τὸ κατ' ἰσθίον, καὶ ἕκτον τὸ κατὰ μέτωπον. ἔστι δὲ τὰ μὲν τοῦ βρέγματος ὀστᾶ τετράπλευ-

ρα,

1. διδασκαλίας] Gal. & Ms. καὶ ἡμῖν δὲ &c.

2. τὴν τε στεφανιαίαν] In Gal. & Ms. deest τε. recte.

3. τὴν κατὰ τὸ μῆκος εὐθείαν] quia

recta per longitudinem fertur. Hanc interpretationem Rafarii non probo propter ambiguitatem. sic scribe, recta, quia secundum longitudinem fertur.

4. ὅσοι

clarioris doctrinæ causa, futuræ squamis similes ad aures prominentur, ut quinque sint propriæ capitis futuræ, labdoïdes, coronalis, quæ recta per longitudinem fertur, duæ æque distantes, quæ in ossibus squamæ similibus sunt. Duæ quoque aliæ communes sunt superiori maxillæ, & ossi, quod ambarum medium est: quod os aliqui inter ossa capitis numerant; alii vero superiori maxillæ attribuunt: situm enim est medium inter caput & maxillam superiorem, tanquam euneus quidam. Hujus igitur futuræ quicquid sursum ad coronalis finem fertur, id est commune cum capite; quicquid vero ex utroque latere ad palatum descendit, id superiorem maxillam determinat ab ossē, quod a cunei similitudine, qui σφὴν dicitur, sphenoides appellatur, atque ita a nobis, ut clarior doctrina sit, nominetur. Id os processus quosdam habet, qui ab alarum similitudine pterigodes vocantur, una cum iis cavitatibus, quæ eis ab utroque latere adjacent. Alia autem futura capitis, quæ ipsum a superiore maxilla discernit, ex cavis temporum initium ducit, atque inde ad oculorum sedes progreditur, & per ipsos medios tendens, juxta medium superciliarum sibi ipsi conjungitur. Quæ quum ita habeant, totius capitis ossa, sphenoides excepto, sex sunt: duo sincipitis, quibus communis est ea futura, quæ recta per longitudinem porrigitur; duo infra ad utramque aurem; quintum post hæc os occipitis; sextum frontis est. Porro sincipitis ossa quatuor habent latera: quæ ad utram-

que

4. ὅσον δὲ κατωτέρα κατέρχεται πρὸς τὴν ὑπερώαν] Gal. & Ms. ὅσον δ' ἐκατέρωσε &c. quod magis probo propter ipsum κατέρχεται.

5. ὅρος τυγχάνει τοῦ σφηνοειδοῦς ὀστέου] Gal. & Ms. ὅρος ὑπάρχει &c.

6. ἐξ ὀστέων γίνονται] Gal. & Ms. ἐξ ὀστέων γίνονται. omnino recte.

7. ἀλλὰ δὲ δύο τούτων κάτωθεν καθ' ἐκάτερον οὗς] Gal. & Ms. ἀλλὰ δὲ δύο τούτων κάτωθεν ἐν καθ' ἐκάτερον οὗς. melius sine dubio.

S

1. τὲ

ρα, ¹ τὰ δὲ καθ' ἑκάτερον οὓς τρίπλευρα· τὸ δὲ πέμπτον ὀστοῦν τῆς κεφαλῆς, τὸ κατ' ἰνίον, περιέχει τὸ μέγιστον ἐν ἑαυτῷ τῶν τῆς κεφαλῆς τρημάτων, τὸ κατὰ τὸν πρῶτον σπόνδυλον. καὶ δὴ καὶ τῶν εἰρημένων ἕξ ὀστέων, τὰ μὲν τοῦ βρέγματος ² χυανότατα τετύχηκεν ὄντα, πυκνότατον δὲ καὶ ³ ἰσχυρότατον κατ' ἰνίον· μέσον δὲ ἀμφοῖν τὸ κατὰ μέτωπον. ⁴ ἑκάτερον δὲ τῶν λοιπῶν τῶν κάτω πολυειδῆς ὑπάρχει. τὸ μὲν γάρ τι μέρος αὐτῶν ὀνομάζεται λιθοειδῆς, ὡς περ οὖν καὶ ἔστιν ὀρίζεται δὲ τούτο τοῖς ἐπεκτεωμομένοις πέρασι τῆς λαμβδοειδοῦς ραφῆς. ἐν τούτῳ καὶ ἡ στυλοειδῆς ἀπόφυσις ἔστιν, ἣν ἐγὼ βελονοειδῆ τε καὶ ⁵ γραφιοειδῆ καλῶ· καὶ ἡ τὸν ἀκουστικὸν περιέχουσα πόρον· ἕτερον δὲ μέρος ἐφεξῆς τοῦδε, τὸ κατὰ τὰς ἐκφύσεις ἔστι, τὴν τε μαστοειδῆ καλουμένην, καὶ προσέτι τὴν τοῦ ζυγώματος, καὶ τρίτον ἐπὶ τῷ δὲ τὸ κατὰ τὸν κρόταφον.

Π Ε Ρ Ι Ζ Υ Γ Ω Μ Α Τ Ο Σ.

⁶ ΤΟΥ κροταφίτου μυός ὀστοῦν περιβέβληται, λοξῆν κατὰ τὸ μέσον ἑαυτοῦ περιέχον ραφῆν, ⁷ ὡς εἶναι συνεχῆ, ⁸ τὴν μὲν ἅπασαν ὀπισθεν μοῖραν αὐτοῦ τῷ κατὰ τὸ οὖς ὀστέῳ τῆς κεφαλῆς· τὴν δ' ἔμπροσθεν, τῷ κατὰ τὸν μικρὸν κωνθὸν πέρατι τῆς ὀφρύος· ὀνομάζεται δὲ ἕλον τὸ ὀστοῦν τοῦτο, ζύγωμα.

Π Ε Ρ Ι

1. τὰ δὲ καθ' ἑκάτερον οὓς τρίπλευρα] Gal. & Ms. ταυτὶ δὲ τὰ νῦν εἰρημένα τρίπλευρα. Utrumque recte : nam Oribasius hic quaedam omisit ; quare debebat offa indicare, de quibus egerat Galenus.

2. χυανότατα τετύχηκεν ὄντα] Gal. & Ms. χυανότατά τε καὶ ἀσθενέστατα τετύχηκεν &c. ix. 434. eadem fere

habemus : ὡς τε τὰ τῷ βρέγματος ὀστέα χυανότερα, καὶ ἀπαλλώτερα τῶν ἄλλων ὄντα ; ubi ἀπαλλώτερα perperam, pro ἀπαλώτερα.

3. ἰσχυρότατον κατ' ἰνίον] Gal. & Ms. ἰσχυρότατον τὸ κατ' ἰνίον. recte.

4. ἑκάτερον δὲ τῶν λοιπῶν τῶν κάτω πολυειδῆς ὑπάρχει] Gal. & Ms. ἑκάτερον δὲ τῶν λοιπῶν τῶν κατὰ τὰ ὄντα

que aurem , tria latera : quintum os capitis, quod occiput est, maximum omnium, quæ sunt in capite, foramen juxta primam vertebra[m] habet. Cæterum ex his sex, quæ commemoravimus, ossa fincipitis rarissima; densissimum vero firmissimumque occiput. Inter hæc medium locum tenet os frontis. Duo reliqua inferiora sunt varia: eorum enim pars quædam lapidosa, ut etiam revera est, nominatur, idque protensis labdoidos futuræ finibus terminatur. In hoc est processus styloides a columnæ similitudine appellatus, quem nos ab acus aut styli scriptorii forma belenoidem aut graphoidem vocamus: & in eodem meatus auditus continetur. Altera deinceps ejus pars juxta eas exortus est, quarum alter maxillaris vocatur, alter ossis jugalis est. Tertia præterea pars est, quæ a temporibus occupatur.

D E O S S E J U G A L I.

Musculo temporis præpositum est os, quod obliquam futuram habet in medio, ita ut omnis ejus pars posterior cum ossè capitis, quod ad aurem est; anterior cum extrema superciliij parte ad parvum oculi angulum continuetur. Id vero os totum jugale nuncupatur.

D E

πολυειδὲς ὑπάρχει. Nulla potest esse dubitatio, quin hæc sit vera lectio. Hic forte scriptum fuit olim τῶν κατ' ὄτα πολυειδὲς.

5. γραφοειδῆ καλῶ] Gal. & Ms. γραφοειδῆ καλῶ. In nostro, errore typothetæ.

6. τῆ κροταφίτου μὲν ὁσὸν περιβέβληται] Gal. & Ms. τοῦ κροταφίτου

μὲν ὁσὸν προβέβληται. & ita interpretes Rafarius & Balamius legitime videntur.

7. ὡς εἶναι συνεχῆ] Gal. & Ms. ὡς εἶναι συνεχῆ. recte.

8. τὴν μὲν ἅπασαν ὀπίσθεν μοῖραν αὐτοῦ] Gal. & Ms. τὴν μὲν ὀπίσθεν ἅπασαν μοῖραν ἑαυτῆ. melius.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΗΣ ΑΝΩ ΓΕΝΥΟΣ ΟΣΤΩΝ.

ΤΡΙΑ καθ' ἑκάτερον μέρος ἐξ ἀριστερῶν τε καὶ δεξιῶν ὀστᾶ τῆς ἄνω γένυός ἐστιν, οἷς συντέτακται τῇ κεφαλῇ. ¹ μέγιστον μὲν αὐτῶν ἐστὶ τὸ κατὰ τὸ ζύγωμα. ² καὶ γὰρ τοῦ κροτάφου τι συνεπιλαμβάνει, καὶ τῆς ὀφρύος, καὶ τῆς χώρας τῶν ὀφθαλμῶν, καὶ τὸν μικρὸν κανθὸν ὅλον ἐν ἑαυτῷ περιλαμβάνει μέχρι τοῦ καλουμένου μήλου καθήκον· ἐξῆς δ' αὐτῷ καὶ θέσει, ³ καὶ μεγέθει ἴσον κατὰ τὸν ὀφθαλμὸν, ἐν ᾧ περιέχεται τὰ πρὸς τὴν ἄνω γένυν ἀφικνούμενα νεῦρα· σμικρότατον δ' ἀπάντων ὑπάρχει τὸ περὶ τὸν μέγαν κανθόν· ὑπὸ δὲ τούτοις ἅπασιν καθ' ἑκάτερον μέρος ἐν ὀστοῦν ἐστὶ τοῖς εἰρημένοις τρισὶν ὑποτεταγμένον, ἀξιόλογον ἴῳ μεγέθει. καὶ γὰρ καὶ τὸ μῆλον ὀνομαζόμενον τούτου μόριόν ἐστι, ⁴ καὶ τὰ τῶν ὀδόντων φάτνια, πλὴν τῶν τομέων. τούτοις δὲ τοῖς ὀστοῖς μεγίστοις οὖσιν, ὡς εἴρηται, δύο ἕτερα παράκειται σμικρὰ, καθὰ καὶ συντέτρηται πρὸς ὑπερώαν ἢ ρίσι. καὶ μὴν καὶ τὰ τῆς ρίνος ὀστᾶ δύο ἐσὶ· τὸ κάτω δὲ τῶν ὀστῶν τούτων πέρας ἐπίφυσιν ἔχει χονδράδων σωμάτων λεπτῶν, ἃ καλεῖται πτερυγία. λοιπὸν δ' ἐστὶν ἐν ὀστοῦν ἐπὶ τῷ πέρατι τῆς γένυος, ἐν ᾧ τῶν τομέων ὀδόντων αἰρίζαι τε ⁵ καὶ φάτνια περιέχονται· φαίνεται δὲ ὡς τὰ πολλὰ μὲν ἀπλοῦν τούτο δι' ἀκρίβειαν ἀρμονίας τῶν ⁶ συντεθέντων αὐτὸ, ⁷ ποτὲ μὴν καὶ σαφῶς ἐν τοῖς ἐπὶ πλέον ⁸ ἐξειργασμένοις σκελετοῖς ἢ ραφῇ φαίνεσθαι καὶ εὐθείαν τεταμένη τῇ δι' ὅλη τοῦ οὐρανίσκου φερομένη.

ΠΕΡΙ

1. μέγιστον μὲν αὐτῶν] Gal. & Ms. Ms. καὶ γὰρ καὶ τῷ κροτάφῳ. melius.
 μέγιστον μὲν οὖν αὐτῶν.

2. καὶ γὰρ τῷ κροτάφῳ] Gal. & Ms. Ms. καὶ γὰρ καὶ τῷ κροτάφῳ. melius.
 3. καὶ μεγέθει τὸν κατὰ τὸν ὀφθαλμὸν] Gal. & Ms. καὶ μεγέθει τὸ κατὰ τὸν ὀφθαλμὸν.

DE OSSIBUS MAXILLÆ SUPERIORIS.

Maxillæ superioris in utraque parte, & dextra & sinistra, tria sunt ossa, quibus capiti adjungitur. Eorum maximum est, quod ad jugale est situm: nam & aliquid temporis, & supercilli, & sedis oculorum, & totum parvum angulum in se complectitur, & ad eam usque partem, cui malo nomen est, procedit. Deinceps situ ac magnitudine os in ipso oculo habetur, quo nervi, ad superiorem maxillam tendentes, continentur: omnium minimum ad magnum angulum oculi est locatum. His omnibus tribus in utraque parte os notabilis magnitudinis subjacet: hæc enim pars malum dicitur, & dentium, præterquam incidentium, alveoli. His item ossibus, quæ maxima sunt, ut diximus, duo alia parva adjacent, qua narium foramina ad palatum tendunt. Quin etiam nasi ossa duo sunt: horum ora inferior exortum habet corporum cartilagineorum atque tenuium, quæ alæ vocantur. Unum os restat in fine maxillæ, in quo radices dentium incidentium, & alveoli continentur: id quod plerumque simplex videtur, quod ossa, ex quibus constat, exquisitissime committantur; quandoque tamen in sceletis mirum in modum exiccatis futura manifesto conspicitur, quæ illi directæ est, quæ per totum palatum fertur.

DE

αὐτὸν εἶσι τὸν ὀφθαλμὸν. omnino recte.

4. καὶ τὰ τῶν ὀδόντων φάτνια] Gal. & Ms. καὶ τὰ τῶν ὀδόντων ἀπάντων φάτνια.

5. καὶ φάτνια] Gal. & Ms. καὶ τὰ φάτνια melius, quia præcessit αἰρίσαι.

6. συντεθέντων αὐτὸ. scribe συντι-

θέντων. & ita Gal. & Ms.

7. ποτὲ μὴν καὶ σαφῶς] Gal. & Ms. ποτὲ μὲν δὴ καὶ σαφῶς. rectius si μὲν τοι.

8. ἐξηρασμένοις σκελετοῖς] sic Ms. Gal. ἐξηρασμένοις, &c. utrumque bonum est.

ΠΕΡΙ ΟΔΟΝΤΩΝ.

ΟΔΟΝΤΕΣ ἑκαδέκα ὑπάρχουσι καθ' ἑκατέραν τὴν γένυν· ἔμπροσθεν μὲν τέτταρες οἱ τομεῖς ὀνομαζόμενοι, μονόρριζοι πάντες· ¹ ἔξῃς δὲ αὐτῶν ἑκατέρωθεν εἰσιν οἱ κυνόδοντες, ² μονόρριζοι καὶ οὗτοι· ³ εἴτ' οἱ γόμφιοι. τούτων ἔξῃς ἑκατέρωθεν πέντε, τρίρριζοι μὲν οἱ ἐν τῇ ἄνω γένυι, δυοῖν δὲ ριζῶν οἱ ἐν τῇ κάτω, ⁴ πλὴν οἷα πολλάκις εὐρίσκονται, τετράρριζοι μὲν τινες τῶν ἄνω· τρίρριζοι δὲ τῶν κάτω· ⁵ καὶ μάλιστα δὲ οἱ πρῶτοι πάντων, ἔσωθεν δὲ δύο, σπανιώτερον δ' ὁ τρίτος, τισὶ δ' οὐ πέντε καθ' ἑκάτερον, ἀλλὰ τέτταρες ἢ ἔξ ἔφυσαν οἱ γόμφιοι. ⁶ καλοῦνται δὲ οὐχ οὕτω μόνον, ἀλλὰ καὶ μύλαι θηλυκῶς· ⁷ ἐγγεγόμφωνται δὲ ἅπαντες ἐν τοῖς τῶν φατνίων βοθρίοις. φάτνια μὲν γὰρ αὐτὰ τὰ περιέχοντα αὐτοὺς ὄσα, βόθρια δὲ αἱ ⁸ κοιλότητες αἷς ἐμπεπήγασιν, ὀνομάζονται. μετεilhφασι δὲ τῶν ἀπ' ἐγκεφάλου νεύρων τῶν μαλακῶν, ⁹ ὀδόντων μόνου τῶν ἄλλων ὄσων, ὅθεν περὶ καὶ σαφῶς αἰσθάνονται μόνου.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΚΑΤΩ ΓΕΝΥΟΣ.

ΟΥ ΔΕ τὸ τῆς κάτω γένυος ¹⁰ ὄσοῦν ἀπλοῦν ἐστίν, ὡς ἂν τῷ δόξαιεν. ἐφόμενον γὰρ καὶ τοῦτο διαλύεται κατ' ἄκρον
τὸ

1. ἔξῃς δὲ αὐτῶν] Gal. & Ms. ἐφῆξῃς δὲ αὐτῶν.

2. μονόρριζοι καὶ οὗτοι] Gal. & Ms. μονόρριζοι καὶ αὐτοί.

3. εἴτ' οἱ γόμφιοι] Gal. & Ms. αἶθ' οἱ γόμφιοι.

4. πλὴν οἷα πολλάκις εὐρίσκονται] Gal. & Ms. πλὴν πολλάκις εὐρίσκονται : *praterquam quod reperitur. perperam hic Rafarius interpretis officio fungitur.*

5. καὶ μάλιστα δὲ οἱ πρῶτοι πάντων,

DE DENTIBUS.

Dentes fedecim utraque maxilla continet. Ex his quaterni primi, qui unicam radicem habent, incisores nominantur: hi deinde caninis dentibus ex utraque parte cinguntur; quorum unica etiam est radix. Ultra quos utrinque maxillares quini sunt, qui in superiore maxilla ternis, in inferiore binis radicibus nituntur; præter eos, qui in superiore quaternis radicibus fulti sunt, & in inferiore tribus hærent: ac præsertim duo omnium primi interiores, tertius autem perraro ita invenitur. Quibusdam vero non quini maxillares, sed quaterni aut seni oriuntur. Hos vero non solum maxillares, sed etiam molares vocant. Omnes autem in suorum ossium cavis infiguntur: nam ossa eos continentia, pharnia dicuntur: cava autem, quæ subeunt, bothrya nominantur. Ex ossibus porro dentes tantummodo mollium cerebri nervorum sunt participes, quamobrem ipsi soli perspicue sentiunt.

DE MAXILLÆ INFERIORIS OSSIBUS.

Neque etiam inferioris maxillæ os simplex est, ut alicui fortassè videbitur: siquidem etiam coctum dissolvitur in summa

των, ἔσθαι δὲ δύο] Gal. & Ms. καὶ
 μάλισα οἱ πρῶτοι πάντων ἔσθαι δύο.
 rectius.

6. καλοῦνται δὲ οὐχ οὕτως μόνον]
 Gal. & Ms. καλοῦνται δὲ οὐχ οὕτω
 μόνον. In Edit. Morel., erat οὕτως,
 sed delevi literam σ, ut soleo.

7. ἐγγεγόμφωνται δὲ ἅπαντες]

Gal. & Ms. γεγόμφωνται δὲ ἅπαντες.

8. κοιλότητες αἰς ἐμπετήγασιν] Gal.
 & Ms. κοιλότητες ἐν αἰς ἐμπετήγασιν.

9. ὀδόντων μόνου] Gal. & Ms. ὀδόν-
 τες μόνου. recte.

10. ὀσῶν ἀπλοῦν ἐστίν,] Gal. & Ms.
 ὀσῶν ἐστίν ἀπλοῦν.

τὸ γένειον, ὡς φαίνεσθαι σαφῶς ¹ ὅτι καὶ συνεπεφύκει· τὸ δ' ἀνατεινόμενον ὡς ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ μέρος εἰς δύο τελευτᾶ πέρατα· καὶ τούτων τῶν περάτων, τῷ μὲν ὄξει τὸν ἐκ τοῦ κροτάφου μυὸς καθήκοντα δέχεται τένοντα· τῷ δ' ἑτέρῳ διαρρηῶται πρὸς τὸ τῆς κεφαλῆς ὄσθον ὑπὸ τὴν ἀπόφυσιν τὴν μαζοειδῆ, κονδυλώδει τινὶ περιφερείᾳ κατὰ τῆς ἐνταῦθα γληνοειδοῦς κοιλότητος ἐπιβεβηκός.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΛΑΜΒΔΟΕΙΔΟΥΣ ΟΣΤΕΟΥ.

ΤΟ λαμβδοειδὲς ὄσθον τὴν ἰδέαν ἐστὶ τοιοῦτον· τὸ μὲν μέρος αὐτοῦ μέρος, ὃ κατὰ τὴν οἶον διχοτομίαν τοῦ τραχήλου ἐστὶ καὶ παντὸς τοῦ σώματος ὄσθον, ὅφει βραχὺ μὲν καὶ τῷ μήκει· τὸ δ' οὖν πλάτος τε καὶ βάθος οὕτως ἔχον μικρὸν, ² ὡς καὶ μερῶν τοῦ κἄτω πέρατος. αὐτοῦ δύο ἀποφύονται πλευραὶ πρὸς τὰς ὑψηλὰς γωνίας, ὡς ἔφην ἄρτι, τοῦ θυροειδοῦς ἐκτεινόμεναι λοξαί. τὸ δ' ἄνω πέρασ τοῦ λαμβδοειδοῦς ὄσθου τούδε δύο ἄλλας ἔχει πλευρὰς ἀποφυομένας παραλλήλους ταῖς κάτω, λεπτὰς, καὶ σθενὰς, καὶ περιφερεῖς, ὡς βελόνας παχείας, ἢ γραφίου τὸ πέρασ· ἢ δ' οὐσία τῶν πλευρῶν τούτων λοξῶν, καὶ αὐτῶν ἀτρέμα εἰς τὸ κάτω νεουσιῶν, ἀκριβῆς χόνδρος ἐστὶ· καί τις τρογγύλος οἶα περὶ τὰ νεῦρα σύνδεσμος ἀπὸ πέρατος ἑκατέρας αὐτῶν ἐκφυόμενος ἐπὶ τὰς γραφιοειδεῖς τῆς κεφαλῆς ἀποφύσεις ἐκτείνονται, πέρασ καὶ ταύτας ἐχούσας ὁμοιότατον αὐταῖς ταῖς δε ταῖς ὑψηλαῖς πλευραῖς τοῦ λαμβδοειδοῦς. τῇ τε γὰρ οὐσία χόνδρος εἰσὶ, καὶ τὸ σχῆμα ταυτόν ἀπάσαις ἐστί. τῷ μή-
κει

1. ὅτι καὶ συνεπέφυκει] Gal. & Ms. Offis lambdoeicidis seu Hyoeicidis ἢ συνεπέφυκει. Descriptio sequens neque in Tractatu de Offibus ad Ty.

Summa menti extremitate, ut ipsum coaluisse plane appareat. Ejus pars, quæ quasi ad caput protenditur, in duo extrema definit: quorum altero, quod acutum est, tendinem, ex musculo temporis descendente, recipit; altero vero articulatur capitis ossi sub eo exortu, quem mamillarem vocant, atque in parvulum finem rotundo quasi tuberculo sese inferit.

D E O S S E L A B D O I D E .

Os labdoides hac forma est præditum, ut media ejus pars, quæ ad occiput est, collum & totum corpus in duas partes fecet. Ipsum vero os brevi longitudine videbis; latitudinem vero altitudinemque ita habet exiguam, ut a partibus finis inferioris duo latera ad sublimes angulos cartilaginis, quæ scuti formam præfert, obliqua, ut nuper dicebam, procedant. Superior vero labdoidis ossis terminus dua alia habet latera, processus mutuos facientia, infernis partibus tenuia, angusta, orbiculata, crassa instar acus aut styli scriptorii extremitatis. Substantia vero horum laterum obliquorum; quæ ipsa quoque leviter deorsum vergunt, est exquisita membrana, & quoddam teres, ut nervi sunt, ligamentum, quod ab extremo utriusque exoritur, finisque ad processus capitis styli scriptorii similes, qui simillimi sunt sublimibus labdoideos lateribus, extenditur (siquidem eorum substantia ex cartilaginibus constat) eademque figura in omnibus excernitur.

Sed

Tyrones apud Gal. neque in meo codice exstat. Nescio, an hodie reperiat in operibus Galeni.

2. ὡς καὶ μερῶν τῆ κάτω πέρατος. αὐτῆ δύο ἀποφύονται πλειραί.] tollenda est εἰρημὴ inter πέρατος & αὐτῆ.

T.

I. 28

και δὲ ἀπολείπονται τῶν πλευρῶν τοῦ λαμβροειδοῦς αἱ γραφοειδεῖς ἐκ φύσεως.

Π Ε Ρ Ι Ρ Α Χ Ε Ω Σ .

ΤΗΣ ὅλης ῥάχεως ¹ οἱ σπόνδυλοι τέτταρες ἐπὶ τοῖς εἰκοσιν ὑπάρχουσι. παρὰ φύσιν γὰρ ἡδη ² τὸ πλεόν τε καὶ τούλαττον ὡσπερ καὶ αἱ φοξαὶ κεφαλαί. ³ διαιρεῖται δὲ ἡ πᾶσα σύνταξις αὐτῶν εἰς τράχηλόν τε, καὶ νῶτον, καὶ ὀσφῦν, καὶ ἱεροῦν ὀστούν. ⁴ ὁ μὲν δὲ τράχηλος ἔζευκται τῇ κεφαλῇ· ὁ δὲ νῶτος ἐφεξῆς τούτῳ τέτακται, τηλικούτος ὑπάρχων τὸ μῆκος, ἡλικὸς περὶ ἂν ἡ καὶ ὁ θώραξ. ὅσον δ' ὑπόλοιπον κάτω, ⁵ τοῦτο ὀσφύς ὀνομάζεται, ⁶ κατὰ τὸ πέρασ αὐτοῦ τὸ καλούμενον ἱερόν ὀστούν ἔχων· ἐνιοὶ δὲ πλατὺ προσαγορεύουσιν αὐτό. σπόνδυλοι δὲ ⁷ κατὰ μὲν τράχηλον ⁸ ἢ αὐχένα· καλεῖται γὰρ καὶ οὕτω· ἐπτὰ τὸν ἀριθμὸν ὑπάρχουσι, κατὰ δὲ τὸν νῶτον δώδεκα, κατὰ δὲ τὴν ὀσφῦν πέντε. τῶν οὖν κατὰ τὸν αὐχένα σπονδύλων, οἱ πρῶτον μὲν δύο ⁹ ἠρθρῶνται πάντη, τῶν δ' ἄλλων τῶν πέντε τὸ πρόσω μέρος ἰσχυρὸς συμφύει δεσμός. ¹⁰ οὐ γὰρ δὴ διὰ χόνδρου γε συμφύονται, καθάπερ οἰονταί τινες, ἀλλ' ὁ τὰς τοῦ νωτιαίου δύο μῆνιγγας ἔξωθεν περιλαμβάνων χιτῶν εἰς τὴν μεταξὺ χώραν αὐτῶν παρεμπίπτων, κοινὸς ἀμφοτέρων γίνεται δεσμός. οὕτω δὲ καὶ κατὰ πάντας ἔχει τοὺς σπονδύλους, πλὴν τῶν πρώτων δυοῖν, ¹¹ ὡς εἴρηται. ¹² διττῶν δ' οὐ-

1. οἱ σπόνδυλοι τέτταρες] Gal. & Ms. οἱ σπόνδυλοι τέσσαρες.

2. τὸ πλεόν τε καὶ τούλαττον] Gal.

& Ms. τὸ πλεόν καὶ τούλαττον.

3. διαιρεῖται ἡ πᾶσα σύνταξις] Gal.

& Ms. διαιρεῖται ἡ σύμπασα σύνταξις.

4. ὁ μὲν δὲ τράχηλος] Gal. & Ms. ὁ μὲν οὖν τράχηλος. male μὲν δὲ, credo, pro μέντοι.

5. τοῦτο ὀσφύς ὀνομάζεται] Gal. uthic. Ms. vero, τουτ' ὀσφύς ὀνομάζεται.

6. κατὰ.

Sed exortus styli scriptorii similis minor est, quam laterum labdoidis osfis longitudo.

D E S P I N A.

Totius spinæ vertebræ sunt quatuor & viginti; si vero plures aut pauciores fuerint, id præter naturam erit, ut etiam sunt acuminata capita. Eorum compago omnis in collum, dorsum, lumbos & os sacrum dividitur. Collum capiti annectitur; collo deinceps dorsum, quod tanta longitudo est, quanta est etiam thorax: quod reliquum subest, lumborum nomine continetur; quorum pars ultima sacro, aut (ut quibusdam placet) lato osse finitur. Vertebræ aut collum, aut cervicem (ita enim etiam appellatur) septem sunt numero; ad dorsum duodecim, ad lumbos quinque. Ex colli vertebra primæ duæ inter se undique articulantur; reliquarum vero quinque pars anterior vinculo constricta firmo coalescit: neque enim (ut quidam arbitrantur) per cartilaginem coalescunt, sed ea tunica, quæ geminas spinalis medullæ membranas extrinsecus complectitur, sese in mediam ipsarum sedem insinuans, commune utrisque vinculum efficitur. Eodemque modo vertebræ omnes se habent, præter duas primas, ut diximus. Quumque capitis duplex sit motus,

6. κατὰ τὸ πέρασ αὐτῶ] Gal. & Ms. κατὰ δὲ τὸ πέρασ αὐτοῦ.

7. κατὰ μὲν τὸν τράχηλον] Gal. & Ms. κατὰ μὲν τὸν τράχηλον. melius.

8. ἡ αὐχένα καλεῖται γὰρ καὶ οὕτω] desunt hic in Gal. & Ms. sed infra paulo habentur.

9. ἡθρῶνται πάντη] Gal. & Ms. θήρῶνται πάντη. melius. Vid. IV.

103. 591. & seqq. & hic passim.

10. οὐ γὰρ δὴ διὰ χόνδρον] Gal. ut hic. Ms. δεest δὴ.

11. ὡς εἶρηται] Gal. & Ms. ὡς εἶρησεται.

12. διττῶν δ' ἐσῶν κινήσεων τῆ κεφαλῆ] Gal. & Ms. διττῶν δὲ ἐσῶν κινήσεων τῆς κεφαλῆς.

οὐσῶν κινήσεων τῇ κεφαλῇ, τῆς μὲν ἐπινευόντων τε καὶ ἀνευρόντων, τῆς δ' ἐν τῷ περιάγειν ἐφ' ἑκάτερα τὴν μὲν πρότεραν ἢ τοῦ δευτέρου σπονδύλου πυρηνοειδῆς ἀπόφυσις ἐργάζεται μάλιστα· τὴν δ' ἕτεραν ἢ τοῦ πρώτου ¹ πρὸς τὴν κοράνην τῆς κεφαλῆς διάρθρωσις, ² ἀλλ' αὐταῖς μὲν διὰ τῶν πλαγίων γίνονται μερῶν, τοῦτε πρώτου σπονδύλου καὶ αὐτῆς τῆς κεφαλῆς· ἢ δὲ πυρηνοειδῆς ἀπόφυσις ἀνάπτης μὲν ἔστιν, ἀπὸ δὲ τῶν προσθίων ἀρχομένη μερῶν τοῦ δευτέρου σπονδύλου, συνδέεται τῇ κεφαλῇ διὰ τινος εὐρώστου τε ἅμα ³ καὶ στρογγύλου δεσμοῦ. ⁴ καὶ δὲ καὶ χώραν ἐπιτήθειον ὁ πρῶτος σπόνδυλος αὐτῇ παρέχει, ⁵ καθ' ἧς ἀσφαλῶς σιηρίζεται· καὶ τις ἕτερος ἐγκάρσιος δεσμός ⁶ ἐπ' αὐτῷ πρώτῳ σπονδύλῳ γεννιάμενος ἔσθθεν ⁷ ἐπιβέβληται κατὰ ταύτης. ⁸ ἔνιοι ταύτην ὀδοντοειδῆ καλοῦσιν ἀπόφυσιν. Ἰπποκράτης δὲ καὶ ⁹ ὅλον τὸν σπόνδυλον ὀδόντα ποτὲ προσηγόρευσεν. ἔχει δὲ καὶ ἄλλας ὁ πρῶτος σπόνδυλος ¹⁰ κοιλότητας γληνοειδεῖς ἐν τοῖς κάτω μέρεσιν αὐτοῦ, παραπλησίας ταῖς ἄνωθεν· εἰσὶ δ' εἰκότως, αἱ μὲν ἄνωθεν μείζους, ὡς ἀν τῇ κεφαλῇ διαρθρούμεναι· ¹¹ μικρότερα δὲ κάτωθεν, αἷς περιβέβληκε τὴν δεύτερον σπόνδυλον· ἔστι δ', ¹² ὁ μὲν πρῶτος εὐρύτατος, ὁ δ' ἐφεξῆς αὐτοῦ, στενότερος μὲν, ¹³ ἀλλ' εὐρωστότερος. ¹⁴ οὕτως δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πάντες μετ' αὐτοῦς. ἐφ' ὅσον γὰρ ὁ νωθιαῖος εἰς τὰς τῶν νεύρων ἀποφύσεις καταναλισκόμενος ἰσ-

χνό-

1. πρὸς τὴν κοράνην τῆς κεφαλῆς] Gal. & Ms. πρὸς τὰ κοράνα τῆς κεφαλῆς.

2. ἀλλ' αὐταῖς μὲν διὰ τῶν πλαγίων] Gal. & Ms. ἀλλ' αὐταῖς μὲν διὰ τῶν πλαγίων. recte.

3. καὶ στρογγύλου δεσμοῦ] Gal. καὶ στρογγύλου συνδέσμου. In Ms. deest καὶ.

4. καὶ δὲ καὶ χώραν] Gal. & Ms.

καὶ δὲ καὶ χώραν. recte.

5. καθ' ἧς ἀσφαλῶς σιηρίζεται] Gal. & Ms. καθ' ἣν ἀσφαλῶς σιηρίζεται.

6. ἐπ' αὐτῷ τῷ πρώτῳ σπονδύλῳ γεννιάμενος] Gal. & Ms. ἐν αὐτῷ τῷ πρώτῳ σπονδύλῳ γεννιάμενος.

7. ἐπιβέβληται κατὰ ταύτης] Gal. & Ms. ἐπιβέβληται κατ' αὐτῆς.

8. ἔνιοι ταύτην] Gal. & Ms. ἔνιοι μὲν

motus (alter qui annuendo abnuendoque fit ; alter quo in latera caput movetur) primum secundæ vertebræ processus, qui pyrenoides, id est, *turbinatus*, dicitur, potissimum efficit : alterum vero primæ vertebræ ad capitis coronam articulatio, obliquæ scilicet partes & ipsius primæ vertebræ, & item capitis. Processus autem pyrenoides acclivis est, & ab anterioribus secundæ vertebræ partibus initium ducens, valido quodam rotundoque ligamento capiti alligatur ; eique prima vertebra locum in quo apte & tuto innitatur, præbet ; & ex eadem prima vertebra transversum quoddam ligamentum oritur, quod ei intus obducitur. Hanc nonnulli a dentis similitudine odontoidem processum vocant ; Hippocrates vero totam vertebram aliquando dentem nominat. Sunt etiam in parte primæ vertebræ inferiore duæ cavitates, quas ab oculi sinus similitudine glenoidas vocant, similes superioribus : suntque non ab re majores superne, ut capiti articulatae ; inferne autem minores : quibus secunda vertebra obducta est. Prima vertebra est latissima ; secunda angustior validiorque est ; atque ita deinceps cæteræ omnes. Quanto enim spinalis medulla dum in nervis gignendis consumitur, fit tenuior ;

tanto

μὲν ταύτην. recte : nam sequitur Ἰπποκράτους δὲ.

9. ὄλον τὸν σπόνδυλον ὀδόντα ποτὲ προσηγόρευσεν] Gal. & Ms. ὄλον τὸν δεύτερον σπόνδυλον ὀδόντα προσηγόρευσεν ἀπ' αὐτῆς. rectius. Vid. Oeconom. Foesii, voce Ὀδόντα.

10. δύο κοιλότητας γληνοειδεῖς] Gal. & Ms. δύο κοιλότητας ἐπιπολαίας γληνοειδεῖς. non male ἐπιπολαίας ; ut, nempe, hæc cavitates distinguerentur a cavitate, quæ dentem excipit.

11. μικρότερα δύο κάτωθεν] Gal. &

Ms. μικρότεραί δὲ αἱ κάτωθεν. omnino recte : & ita Rafarius legisse videtur.

12. ὁ μὲν πρῶτος εὐρύτατος, ὁ δ' ἐφ' ἑξῆς αὐτῆ] Gal. & Ms. ὁ μὲν πρῶτος εὐρύτατος τε ἄμα καὶ ἰσχυρότατος.

13. ἀλλ' εὐρυστότερος] Gal. & Ms. ἀλλ' ὁμῶς εὐρυστότερος. plenius & melius.

14. οὕτως δὲ καὶ ἄλλοι πάντες μετ' αὐτοῦς] Gal. & Ms. οὕτω δὲ καὶ ἄλλοι πάντες οἱ μετ' αὐτὸν. recte οὕτω. Vid. Thom. Magistrum V. οὕτως, melius etiam præponitur articulus οἱ.

χρότερος εἰσίου γίννεται, ¹ ἐπὶ τοσοῦτον καὶ αἱ τῶν κατωτέρω σπονδύλων εὐρύτητες ἐλαττοῦνται. ἐκάστη γὰρ ἴση τῷ πάχει τοῦ περιεχομένου καθ' ἑαυτὴν ὑπάρχει νωτιαίου, ² τοῦτο δὲ οὖν ἅπασιν κοινὸν τοῖς σπονδύλοις ἐστίν, ὡσπέρ γε καὶ ³ αἱ εἰς τὸ πλαγιον ἀποφύσεις, ἔτι τε πρὸς ταύταις αἱ ἀνάνταις τε καὶ κατάνταις, ⁴ καθ' ἅς πρὸς ἀλλήλας διαρροῦνται.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΟΣΤΟΥ.

ΚΑΙ τοῦτο τοῖς σπονδύλοις ἀνάλογον ἔχει ⁵ κατὰ τὴν πρὸς τὸν ὑπερκείμενον διάρθρωσιν. ὑποδέχεται γὰρ αὐτοῦ τὰς κατάνταις ἀποφύσεις ⁶ ὡς ἐκείνος τοῦ πρὸ αὐτοῦ. καὶ μὲν γε καὶ τὴν ἀκανθαν ὁμοίαν ἔχει τοῖς ἄλλοις. αἱ δ' εἰς τὸ πλάγιον ἀποφύσεις ⁷ μεγάλαι τ' εἰσὶ καὶ πλατεῖαι, ⁸ καυτῶν ἐντὸς μερῶν ἔχουσί τινα κοιλότητα γληνοειδῆ, καθ' ἧς ἐπιβέβηκε ⁹ τὰ τῶν τραχήλων ὄστᾶ. σύγκειται δ' ἐκ τριῶν μορίων, ὡσπέρ τινῶν ἰδίων σπονδύλων, οἷς τέταρτον ἐπίκειται κατὰ τὸ πέρασ ὄστων ἕτερον, ¹⁰ ὃ καλοῦσι κόκκυγα. διαλυθέντων δ' ὑφ' ἐψήσεως ἀπάντων σύνταξις ὁμοία φαίνεται ταῖς κατὰ τοὺς σπονδύλους.

ΠΕΡΙ

1. ἐπὶ τοσοῦτον καὶ αἱ τῶν κατωτέρω σπονδύλων εὐρύτητες ἐλαττοῦνται] Gal. ἐπὶ τοσοῦτο. Ms. ut hic ἐπὶ τοσοῦτον. In reliquis consentiant cum Auzore nostro. Vox εὐρύτητες mihi est suspecta hoc sensu : κοιλότητες magis convenit. Sic Ruf. Ephes. Edit. Lond. p. 54. ubi loquitur de spinali medulla, hæc habet : καὶ διὰ τῆς τῶν σπονδύλων κοιλότητος διοχετευομένη διὰ πάντων μέχρι τῶν τελευταίων.

2. τοῦτο δὲ οὖν ἅπασιν κοινὸν] Gal.

& Ms. τουτὶ μὲν οὖν κοινὸν ἅπασιν.

3. αἱ ἀνάνταις τε καὶ κατάνταις] In Gal. & Ms. deest αἱ. recte minus.

4. καθ' ἅς πρὸς ἀλλήλας διαρροῦνται. Gal. & Ms. καθ' ἅς πρὸς ἀλλήλους διαρροῦνται. recte.

5. κατὰ τὴν πρὸς τὸν ὑπερκείμενον] Gal. κατὰ τὴν πρὸς τὸ ὑπερκείμενον. Ms. κατὰ τὴν πρὸς τὸν ὑπερκείμενον. recte. In Gal. τὸ mendosum est, forte operarum vitio.

6. ὡς ἐκείνος τῶν πρὸ αὐτῆ] Gal. & Ms.

tanto vertebrarum inferiorum foramina minuuntur; quorum singula medullæ, quam ambiunt, crassitudini respondent (id quod in omnibus vertebrais est commune) quemadmodum transversorum quoque processuum, eorumque, qui deorsum sursumque versus spectant, quibus inter se articulantur, communis est ratio.

DE OSSE ACRO.

Hoc etiam os qua cum vertebra, quæ supra est posita, articulatur, vertebrais proportionem respondet: nam declives ejus vertebræ processus ab osse sacro excipiuntur, sicut ipsa recipit eos, qui supra se sunt siti; quin etiam ejus spina est similis ei, quam reliquæ itidem vertebræ habent. Ipsius autem processus, qui ad latera pertinent, grandes latique sunt: quibus in parte exteriori sinus est quidam glenoides, in eumque ossa ilium ingrediuntur. Id os ex tribus particulis, tanquam ex propriis quibusdam vertebrais constat, quibus in extremis accedit quartum aliud os, quod coccyx dicitur. Hæc si coquendo dissolvantur, eorum compages vertebrarum constructioni similis videbitur.

DE

Ms. ὡς ἐκεῖνος τὰς πρὸ αὐτοῦ.

7. μεγάλοι τ' εἰσὶ καὶ πλατεῖαι] Gal. μεγάλοι τε εἰσὶ καὶ πλατεῖαι, mendosissime. Ms. μεγάλοι τε εἰσὶ καὶ πλατεῖαι.

8. καὶ τῶν ἐντὸς μερῶν ἔχουσι τινα] Gal. & Ms. καὶ τῶν ἐντὸς μερῶν ἔχει. noster recte ἔχουσι. Vid. Vesal. I. XVIII. qui contendit, Galenum hic os sacrum simiæ describere. καὶ τῶν mendosum esse nomini non adparebit. Quod vero ad ἐντὸς & ἐκτὸς attinet: mihi videtur utrumque ferri posse. Ex memorato capite con-

stat, Vesalium non vidisse hanc Oribasii Descriptionem ossium. Ejus verba hæc sunt: *aut quod Galenus id perinde ac os. v. referens, & cordis os, & ossicula sesamo semini comparata, tyronibus non voluerit in libro de ossibus proponere.* Proposuit tamen Oribasius, & sine dubio ex Galeno, os hyooides, ut vidimus cap. 7. hujus Tractatus.

9. τὰ τῶν τραχήλων ὀστέα.] Gal. & Ms. τὰ τῶν λαγόνων ὀστέα. omnino recte.

10. ὁ καλοῦσι κόκκυρα] Ms. ὁ καλοῦσι κένυρα.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΟΚΚΥΓΟΣ.

ἜΠΙ πέρατι τοῦ πλατέος ἕτερον ὄσῳν ἐστὶ τὸ καλούμενον κόκκυξ, ἐκ τριῶν καὶ τοῦτο συγκείμενον ἰδίων μορίων χονδρωδεστέρων ἢ κατὰ τὸ πλατὺ καὶ μάλιστα² τοῦ κατὰ τὸ πέρας ἐπικειμένου.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΟΥ ΘΩΡΑΚΟΣ.

ΣΤΕΡΝΟΝ καὶ πλευραὶ 3 καὶ ῥάχεως οἱ κατὰ τὸν νῶτον σπόνδυλοι τὰ τοῦ θώρακος ἐστὶν ὄσῳ, δώδεκα μὲν ἐκατέρωθεν αἱ πλευραὶ, καθάπερ καὶ οἱ σπόνδυλοι διήρθρωται γὰρ ἐκάστη πρὸς ἓνα. τὰ δὲ τοῦ στέρνου συνήρθρωται μὲν ἀλλήλοις, ἐπτὰ δ' ἐστὶ τὸν ἀριθμὸν ὅσαι πὲρ καὶ αἱ πρὸς αὐτὸ διαρθρούμεναι πλευραὶ· τῷ κάτω δ' αὐτοῦ πέρατι τρίγωνος ἐπιπέφυκε χόνδρος. τὸ δὲ σύμπαν σχῆμα, τοῦ μὲν στέρνου⁴ παραπλήσιον ὑπάρχει ξίφει· διὸ καὶ ξιφοειδὲς ἔνιοι προσαγορεύουσιν αὐτό. τινὲς δ' οὐχ ὄλον, ἀλλὰ τὸν ἐπὶ τῷ πέρατι μόνον αὐτοῦ χόνδρον οὕτως ὀνομάζουσι. τῶν δὲ πλευρῶν οὐχ ἓν, οὐ δ' ἀπλοῦν τὸ σχῆμα. μετὰ γὰρ τὴν πρὸς τοὺς σπονδύλους διάρθρωσιν ἐπὶ τὰ πρόσω τε ἅμα καὶ κάτω φερόμεναι, καὶ μέχρι πολλοῦ τοῦτο πάσχουσαι, πάλιν ἀνανεύουσιν ἄνω πρὸς τὸ στέρνον,⁵ ἀθρόαν τινὰ ποιούμεναι καμπήν, ὅθεν πὲρ ἤδη τὸ στέρνον αὐτῶν ἅπαν οὐκ ἔστ' ἔστω ἔστιν, ἀλλὰ χόνδρος. αἱ δ' ὑπόλοιποι πέντε, καλοῦν-

1. ἐπὶ πέρατι] Gal. ἐπὶ τῷ πέρατι. Ms. ut noster; ἐπὶ πέρατι.

2. τοῦ κατὰ τὸ πέρας ἐπικειμένου] Gal. & Ms. τὸ κατὰ τὸ πέρας ὑποκείμενον. recte noster casu obliquo:

præcesserat enim his verbis ἰδίων μορίων χονδρωδεστέρων; nec erat necesse, ut mutaretur.

3: καὶ ῥάχεως] Gal. & Ms. καὶ τῆς ῥάχεως. sine dubio rectius.

DE COCCYGE, ID EST, CUCULO OSSE.

Ad imum sacri ossis alterum os est, quod coccyx nominatur, quod ex tribus propriis particulis est conflatum. Sunt tamen magis cartilaginosa, ac praesertim in extremo, quam os sacrum sit.

DE OSSIBUS THORACIS.

Os pectoris, costae & vertebrae spinae dorsi, ossa thoracis sunt. Costae ab utroque latere duodecim sunt, sicut etiam vertebrae: singulae enim singulis articulantur. Ossa vero pectoris per synarthrosin inter se copulantur: eaque septem sunt numero, quot etiam costae, quae cum eo articulantur. Imo pectoris ossi triangula cartilago adnascitur; tota vero ossis pectoris figura ensi est similis: quamobrem xiphoides a nonnullis appellatur; quidam vero non totum, sed eam tantum cartilagineam, quae in imo ejus est, ita nominant. Costarum non una simplexque figura est: nam ubi vertebrae articulae sunt, in anteriora & inferiora pariter feruntur, atque ita multum progressae, ad os pectoris protinus versaercurrunt: quamobrem quicquid cum pectoris osse committitur, non os est, sed cartilago.

notae

4. παραπλήσιον υπάρχει ξίφει] Gal.
& Ms. ξίφει παραπλήσιον υπάρχει.

5. ἀθρόα τινὰ ποιούμεναι καρμπήν]
Gal. ἀθρόην τινὰ ποιούμεναι καρμπήν.
Hæc omnia, ex librarii oscitantia,

usque ad sequens σέρρον, desunt in
Ms. In margine tantum inter σέρρον
& αὐτῶν inferendum adscribitur
ἔπερ.

λοῦνται μὲν νόθαι·¹ συμφύονται δὲ τῷ γε διαφράγματι καὶ ἀλλήλαις, εἰς ἀκριβῆ τελευτῶσαι χόνδρον· ἢ δ' ὑψάτη μόνη κεχώριται κατὰ τὸ πέρασ αὐτῶν, καὶ ὄντως ἐστὶ νόθη. τὸ μῆκος δὲ οὔτε ταύταις, οὔτε ταῖς ἄλλαις πλευραῖς ἴσον ἀπάσαις ἐστίν· ἀλλ' αἱ μὲν ἀνωθέν τε καὶ κάτωθεν βραχύτεραι τυγχάνουσιν οὔσαι, μακρότεραι δὲ αἱ μέσαι.

Π Ε Ρ Ι Ω Μ Ο Π Λ Α Τ Ω Ν.

² Οἱ ὠμοπλάται, κείνται μὲν ὀπισθεν τοῦ θώρακος, ³ ἐκφύονται δὲ διὰ τῶν μυῶν τῷ τε κατ' ἰνίον ὄσῳ τῆς κεφαλῆς, καὶ τῇ τῆς ῥάχεως ἀκάνθη, καὶ ταῖς τοῦ θώρακος πλευραῖς, καὶ τῷ προτεταγμένῳ τοῦ λάρυγγος ὄσῳ· ἀπὸ δὲ τῆς βάσεως ἀρχομένη τῆς ῥάχεως ταπεινῆ, κατὰ μικρὸν προσαυξάνεται μέχρι τῶν κατὰ τὸ ἀκρόμιον ἀνιούσα χωρίων. συναρθροῦται δ' αὐτῇ κατὰ τοῦτο ἡ κλείς. καὶ τινες μὲν τῶν ἀνατομικῶν αὐτὴν ⁴ τὴν σύνταξιν, ὀνομάζουσιν ἀκρόμιον· ἔτιοι δὲ τρίτον ἕτερον παρ' ἀμφοτέρα τὰ συζευγμένα φασὶν ὄσῳ ὑπάρχειν ⁵ ἐν ἀνθρώποις μόνον εὕρισκόμενον, ὃ κατακλείδα τε καὶ ἀκρόμιον προσαγορεύουσιν. ὑπὸ δὲ τοῦτο τὸ χωρίον ἀπόφυσίς τις ⁶ ὑπόκειται τῆς ὠμοπλάτης, ⁷ ἢ ὀνομάζεται αὐχὴν ὠμοπλάτης, ⁸ ᾧ κατὰ πέρασ εἰς
κα-

1. συμφύονται δὲ τῷ γε διαφράγματι] Gal. pro γε habet δε, Ms. vero τε.

2. οἱ ὠμοπλάται] Gal. & Ms. αἱ ὠμοπλάται. & ita Rufus Ephes. & Theophil. Pollux tamen genere masculino bis; sed alter locus suspectus est II. 136. his verbis μετέφρηνον δὲ, τὸ ὑπὸ τοῖς ὠμοπλάταις μέσῃσι γάτων. Vid. Not. auctor noster

etiam infra paulo utitur feminino.

3. ἐκφύονται δὲ διὰ τῶν μυῶν] Gal. & Ms. συνφύονται δὲ διὰ μυῶν. recte. noster forte ἐμφύονται scripserat pro συμφύονται.

4. τὴν σύνταξιν, ὀνομάζουσιν ἀκρόμιον] Gal. & Ms. τὴν σύνταξιν αὐτῶν ὀνομάζουσιν ἀκρόμιον ἀρμονίαν. Quantum capere possum loci sententiam, melius noster: significat enim σύνταξιν

nothæ appellantur: eæ cum septo transverso atque inter se connatæ, in exquisitam cartilaginem desinunt; postrema ab aliis tantum in imo distinguitur, & revera est spuria. Longitudo vero neque his neque aliis costis est eadem; sed supernæ atque infernæ breviores sunt, mediæ longiores.

DE OSSIBUS SCAPULARUM.

Scapulæ post thoracem sunt sitæ. Eæ cum ossè occipitis, & spinæ apice, & thoracis costis, & eo ossè, quod ante laryngem est, per musculos copulantur; os vero scapulæ, a spina initium ducens, humile est paulatimque augetur, donec ad acromii locum pervenerit, ibique cum jugulo connectitur: hanc compagem nonnulli Anatomici acromion vocant. Alii præter hæc ambo, quæ conjunguntur, ajunt aliud tertium os esse, quod in hominibus tantum invenitur, quod cataclida & acromion appellant. Ea vero parte scapularum ossi processus quidam subest, quem scapulæ cervicem vocant, isque,

in

ταξιν hanc vocari ἀκρώμιον, ab aliquibus; ab aliis vocem hanc usurpatam ad denotandam κατακλιδα, seu ἀκρώμιον, partem scilicet ipsius scapulæ, ita nominatam. Quare non video, quomodo locum hic habere possit ἄρμονιον.

5. ἐν ἀνθρώποις μόνον εὑρισκόμενον] Gal. & Ms. ἐν ἀνθρώποις μόνους εὑρισκόμενον.

6. ὑπόκειται τῆς ἄμμοπλάτης] Gal. & Ms. ὑποκίται τῇ ἄμμοπλάτῃ. male. Quomodo enim pars ossis

sibi subjici potest? *Infra illud ἀκρώμιον, seu infra hunc locum, quidam processus scapulæ subjacet, qui cervix scapulæ nominatur.* Sic reddidi locum hunc, quoniam male interpretes verterunt. Scapulæ, in iis verbis, quidam processus scapula, est secundi, non tertii casus.

7. ἢ ὀνομάζεται αὐτὴν ἄμμοπλάτης] Gal. & Ms. ὀνομάζεται δὲ αὐτὴν ἄμμοπλάτης. Utrumque bene.

8. ᾧ κατὰ πέρας] Gal. & Ms. ᾧ κατὰ τὸ πέρας. melius.

κοτύλην τινὰ τελευτῶντι τοῦ βραχίονος ἢ κεφαλὴ διαρθροῦται. ¹ ἔστι δὲ καὶ ἄλλη τις ἔσθωθεν ἀπόφυσις ὀξεία καὶ σμικρά· καλοῦσι δ' αὐτὴν, οἳ μὲν ἀγκυροειδῆ, οἳ δὲ κορακοειδῆ, διότι τὸ πέρασ αὐτῆς ἐκτὸς ἐπινένευκεν ὡς περ κορώνη.

Π Ε Ρ Ι Κ Λ Ε Ι Δ Ω Ν.

ΤΟΥ τέρνου ἰῶ ἄνω πέρατι τῶν κλειδῶν ἐκατέρω διαρθροῦται, σπραγγώδης τε οὔσα καὶ ἀνώμαλος τό, τέ σχῆμα καὶ τὸ πάχος.

Π Ε Ρ Ι Χ Ε Ι Ρ Ο Σ Κ Α Ι Β Ρ Α Χ Ι Ο Ν Ο Σ.

² ΕΙΣ τρία τὰ μέγιστα τεμνομένης τῆς χειρὸς, τὸ μὲν βραχίων, τὸ δὲ πῆχυς, τὸ δὲ ἄκρα χειρῶν ὀνομάζονται. τὸ μὲν οὖν τοῦ βραχίονος ὀστέον ἀπάντων μέγιστον ὑπάρχει πλήρη τοῦ μηροῦ ³ διαρθροῦται δὲ καὶ ἄμφω τὰ πέρατα ⁴ καὶ αὐτὰ μὲν δὴ τῶν ὤμων ⁵ ἀπόφυσιν ἔχει κεφαλῆς εὐμεγέθους ἐπ' αὐχένι σμικρῶ ⁶ καὶ τις ἐν αὐτῇ κοιλότης ἐστὶν ὡς περ τὸ μὴ πλατεῖα κατὰ τὰ πρόσω μέρη, διαιροῦσα τὴν ὅλην κεφαλὴν εἰς δύο μοίρας ὁμοίας κονδύλοις. ⁷ τὸ κάτω δὲ πέρασ εἰς κονδύλους ἀνίσους τελευτᾷ καὶ πρὸς μὲν τὸν ἔσθωθεν αὐτῶν ἢ τῆς κερκίδος κεφαλὴ διαρθροῦται. πρὸς δὲ τὸν ἔνδον οὐδὲν ὅλως ὀστέον συντέτακται. περιφερῆς δὲ ἐστὶν ὁ βραχίων, οὐ

1. ἔστι δὲ καὶ ἄλλη τις ἔσθωθεν ἀπόφυσις] Gal. & Ms. ἔστι δὲ καὶ ἄλλη ταύτη ἔσθωθεν ἀπόφυσις. sine dubio melius.

2. εἰς τρία τὰ μέγιστα &c. usque ad τὸ μὲν ἐν βραχίονος.] in Gal. & Ms. desunt.

3. διαρθροῦται κατ' ἄμφω τὰ πέρατα] Gal. & Ms. διαρθροῦται κατ'

ἄμφω τὰ πέρατα, ἄνω καὶ κάτω; ita etiam Rafarius legisse videtur.

4. κατὰ μὲν δὴ τῶν ὤμων] Gal. & Ms. κατὰ μὲν δὴ τὸν ὤμων. Sic etiam Rafarius scriptum invenit; & ita legendum omnino.

5. ἀπόφυσιν ἔχει κεφαλῆς εὐμεγέθους] Gal. & Ms. ἐπίφυσιν ἔχει κεφαλῆς.

in extremo in acetabulum desinens, cum humeri capite articulatur. Est etiam huic offi alter exiguus acutusque in parte interiore processus, qui quoniam anchoræ similitudinem refert, ideo a nonnullis ancyroides nuncupatur; ab aliis vero coracoides, quia extrema ejus pars, ut corniculæ rostrum, exterius vergit.

DE JUGULIS.

Jugula ab utraque parte superne pectoralis offis extremitati articulantur; eaque fistulosa sunt, & figura crassitudine inæquali.

DE MANU ET BRACHIO.

Manus in tres maximas partes dividitur, in brachium, cubitum, & eam quæ extrema manus appellatur; ergo brachii os, excepto femore, est omnium maximum, estque utrinque supra infraque articulatum. Nam ad humerum habet caput grandiusculum, parvæ cervici adnatum. In eo juxta partem anteriorem sinus quidem est, cuidam quasi latæ scissuræ similis, qui totum caput in duo quasi tubercula bipartito dividit. Pars inferior in tubercula inæqualia desinit, quorum ei, quod extrinsecus est, radii capitulum articulatur: cum eo vero, quod interna in parte est, nullum os penitus committitur. Rotundum autem brachium est, non rectum tamen

φαλήσ εὐμεγέθους. male, secundum definitiones harum duarum dictionum supra traditas: nam ibi ἀπίφυσις definitur, ἢ τὸ πάντος ὄσθ' μέρος; verum ἐπίφυσις ἢ ἕτερος πρὸς ἕτερον ἑνωσις, quæ nullo modo dici potest de

processu superiore, seu capite humeri.
 6. καὶ τις ἐν αὐτῇ κοιλότης ἐστίν] Gal. καὶ τις ἐν αὐτῷ. mendose. Ms. ut hic, καὶ τις ἐν αὐτῇ.
 7. τὸ κάτω δὲ πέρασ] Gal. & Ms. τὸ κάτωθεν δὲ πέρασ.

1 οὐ μὴν εὐθὺς καὶ ὅμοιος πάντη· κυρτὸς μὴν γὰρ εἰς τε τὸ πρὸσω καὶ τὸ ἔξω, 2 σιμὸς δὲ ἔνδοθεν τε καὶ ὀπισθὲν ἐστὶ.

Π Ε Ρ Ι Π Η Χ Ε Ω Σ.

3 ΠΗΧΥΣ μὲν καλεῖται καὶ 4 ὄλον τὸ κῶλον τὸ μεταξὺ βραχίονος καὶ καρποῦ. 5 καλεῖται δὲ καὶ ἕτερον ὀστοῦν τῶν ἐν αὐτῷ τὸ μῆζον, ὅπερ ὑποτέτακται θατέρῳ, τῇ κερκίδι προσαγορευομένη. αὕτη μὲν οὖν κατὰ τὸ πέρασ αὐτῆς τὸ ἄνω, περιλαμβάνει τὸν ἔξω τοῦ βραχίονος κόνδυλον ἐπιπολαίῳ κοιλότητι. καὶ ἐστὶ τῆς διαρθρώσεως ταύτης ἔργον, ἐπὶ τὸ πρηνές τε καὶ ὑπλίον ὅλην τὴν χεῖρα περιάγειν. 6 ὁ δὲ πῆχυς ἀποφύσεις ἔχει δυοῖν κορωνῶν, 7 ἐλαττονος μὲν τοῦ προσθίου, μοίζονος δὲ θατέρου. κοιλότητα δ' αὐταὶ 8 περιλαμβάνουσι τοῦ πήχεως σιγμοειδῆ, καθ' ἧς ἐπιβέβηκεν 9 ἡ τροχιλώδης περιφέρεια τοῦ βραχίονος, ἡ μεταξὺ τῶν κονδύλων αὐτοῦ. καὶ ἐστὶ ταύτης τῆς διαρθρώσεως ἔργον, 10 ἐκτείνειν τε καὶ κάμπτειν ὅλην τὴν χεῖρα. συνδέεται δὲ καθ' ἑκάτερον τῶν περάτων ὁ πῆχυς τῇ κερκίδι 11 συνδέσμοις ἰσχυροῖς· 12 τοῦν μέσῳ δὲ πᾶν ἀπ' ἀλλήλων διεστήκασιν. ἔχει δὲ ἐπίφυσιν ἑκάτερον αὐτῶν κατὰ τὰ πρὸς τῷ καρπῷ μέρη, κυρτὴν μὲν ἔξωθεν, 13 ἔνδοθεν δὲ κοίλην. πῆχυς μὲν κατὰ τὸν μικρὸν

1. εἰ μὴν εὐθὺς καὶ ὅμοιος πάντη.] Gal. & Ms. εἰ μὴν εὐθὺς ἐδ' ὅμοιος πάντη. utrumque recte.

2. σιμὸς δὲ ἔνδοθεν τε καὶ ὀπισθὲν ἐστὶ] Gal. & Ms. σιμὸς δὲ ὀπισθὲν τε καὶ ἔνδοθ' ἐστὶ.

3. πῆχυς μὲν καλεῖται.] Gal. & Ms. πῆχυς καλεῖται μὲν.

4. καὶ ὄλον τὸ κῶλον τὸ μεταξὺ βραχίονος καὶ καρποῦ] Gal. καὶ ὄλον

τὸ μεταξὺ βραχίονος καὶ καρποῦ. poster melius, cum quo consentit Ms. τὸ κῶλον Rafarius non videtur invenisse in suo exemplari.

5. καλεῖται δὲ καὶ τὸ ἕτερον ὀστοῦν] Hic πῆχυς subauditur, quod positum erat ab initio. Charterius hæc non recte videtur intellexisse.

6. ὁ δὲ πῆχυς ἀποφύσεις ἔχει] Gal. & Ms. ὁ δὲ πῆχυς δύο ἀποφύσεις ἔχει. Rafa-

tamen, & undique simile, sed in anteriore exterioreque parte gibbum; posteriore vero & interna, finum.

D E C U B I T O .

Id totum, quod inter brachium & carpum situm est, ejusdemque etiam partis os majus, cubitus appellatur; isque alteri subest offi, quod radium nominant: hujus autem extrema pars superior leniter cava exterius brachii tuberculum complectitur. Hujus autem articulationis id munus est, ut totam manum modo in pronum, modo in supinum adducat. Cubitus duarum coronarum processus habet, quorum anterior est minor, alter major; & ab iis cubiti finus sigma literæ similis circumdatur: in hunc finum orbita brachii, quæ trochleæ similis inter ejus tubercula est posita, inferitur. Hujus articulationis officium est, ut totam manum extendat & incurvet. Cubitus vero infra supraque validis copulis radio alligatur; media inter se omnino dehiscunt. Uterque ipsorum habet appendicem juxta brachialis partes, in parte exteriore gibbam, interiore vero cavam. Cubitus, minimo digi-

to,

Rafarius non videtur invenisse δύο.

7. ἐλάττονος μὲν τῷ προσθίῳ] Gal. & Ms. ἐλάττονος μὲν τῷ πρόσω.

8. κοιλότητα δ' αὐταὶ περιλαμβάνουσι τοῦ πήχειος σιγματοειδῆ] Gal. & Ms. τὴν κοιλότητα δ' αὐταὶ περιλαμβάνουσι τοῦ πήχειος τὴν σιματοειδῆ. lectio prioris partis magis arridet.

9. ἡ τροχιλάδης περιφέρειαι] Gal. ut hic Ms. ἡ τραχιλάδης. male ω pro ο in prima syllaba. Riolan. Comment. de Offibus p. 868. τροχιλάδης. De his varietatibus vid. Poll. I. 94.

Not. 32. Gal. VII. de usu part. semper τροχλιά.

10. ἐκτείνει τε καὶ κάμπτειν] Gal. & Ms. ἐκτείνει τε καὶ κάμπτειν. recte.

11. συνδέσμοις ἰσχυροῖς] Gal. & Ms. συνδέσμοις ἰσχυροῖς ἴσως.

12. τῶν μέσῳ δὲ πᾶν] Gal. & Ms. τῶν μέσῳ δὲ πάντῃ. Sic Rafarius etiam legisse videtur: tamen magis probo lectionem nostram.

13. ἐνδοθεν δὲ κοίλῃ] Gal. & Ms. ἔσωθεν δὲ κοίλῃ.

μικρὰν δάκτυλον, κερκίς δὲ κατὰ τὸν μέγιστον. ἐμβαίνει δὲ τῇ κοιλότητι ταύτῃ, ¹ καὶ ἀρθροῦται πρὸς αὐτὴν ὀκαρπός. ἐκ περιπτῶ² δὲ τῷ πήχει καὶ ἡ καλουμένη στυλοειδὴς ἀπόφυσις ἐστὶ, διαρθρουμένη καὶ αὐτὴ πρὸς τὸν καρπὸν. ἀλλὰ ταύτης μὲν ἔργον ³ αἰ εἰς τὰ πλάγια περιφοραὶ τοῦ καρποῦ τῆς δ' ἑτέρας αἰ κατ' εὐθύν, καθ' ἃς ἐκτείνομεν τε καὶ κάμπτομεν ἄκραν τὴν χεῖρα.

Π Ε Ρ Ι Κ Α Ρ Π Ο Υ.

ΟΚΤΩ συντίθησιν ὅσ' αὐτὸν καρπὸν, ἐπὶ δύοστίχους συγκείμενα, σκληρὰ πάντα, καὶ μικρὰ, καὶ ἀμύελα, καὶ πολυειδῆ τὸ σχῆμα. ἡ μὲν οὖν ἀνωθεν μοῖρα τοῦ καρποῦ, ⁴ τριῶν ὀστέων οὔσα, περιφερὴς πως γιγνομένη, διαρθροῦται πρὸς πῆχυν τε καὶ κερκίδα· ⁵ ἡ δὲ κάτωθεν μοῖρα, τοῖς τέσσαρσι μὲν ἑαυτῆς ὀστοῖς συνήρθεται τῷ μετακαρπίῳ· τὸ πέμπτον δ' ἐποχούμενον ἔχει τοῖς μέρεσιν ἐκείνοισ τοῦ καρποῦ, ⁶ καθ' ὃ μάλιστα ἐστὶν ἡ στυλοειδὴς τοῦ πήχεος ἀπόφυσις.

Π Ε Ρ Ι Μ Ε Τ Α Κ Α Ρ Π Ι Ο Υ Κ Α Ι Δ Α Κ Τ Υ Λ Ω Ν.

ΤΟ μεταξὺ καρποῦ τε καὶ δακτύλων, μετακάρπιον ὀνομάζεται, ⁷ συναρθρούμενον [μὲν πρὸς τὸν καρπὸν· διαρθρόμενον δὲ] πρὸς τὰς πρώτας τῶν δακτύλων φάλαγγας·
οὕτω

1. καὶ ἀρθροῦται πρὸς αὐτὴν ὁ καρπός.] Gal. & Ms. καὶ διαρθροῦται ὁ καρπός. omnino melius.

2. τῷ πήχει καὶ ἡ καλεμένη στυλοειδὴς ἀπόφυσις ἐστὶ, Gal. & Ms. τῷ πήχει ὑπάρχει καὶ ἡ καλεμένη σ. α.

3. αἰ εἰς τὰ πλάγια περιφοραὶ] Gal. & Ms. ἡ εἰς τὰ πλάγια περιφορά.

4. τριῶν ὀστέων ὄσα] Gal. ἐκ τριῶν ὀστέων ὄσα. Ms. ἐκ τριῶν ὄντων ὀστέων ὄσα. forte mendose ὄντων pro ὄσας.

5. ἡ δὲ κάτωθεν μοῖρα] Gal. & Ms.

to, radius pollicis respondet: brachiale namque in ejusmodi finem sese infinuat & articulatur. Inest etiam cubito ex abundantia quadam processus, quæ a columnæ similitudine styloides nominatur, qui brachiali itidem articulatur. Hujus munus est, brachiale in latera perducere; alterius in rectum: cujus opera summam manum extendimus atque inflectimus.

DE BRACHIALI.

Brachiale ex octo ossibus, duplici ordine distinctis, constat; ea vero dura parvaque sunt, nec medullosa multiplicisque figuræ. Pars brachialis superior ex tribus ossibus est constructa: quæ in rotundam quasi formam redacta, cum cubito radioque articulatur; pars vero inferior quatuor suis ossibus metacarpio articulatur. Quintum denique iis brachialibus partibus infidet, quæ ad processum styloidem cubiti potissimum sunt fixæ.

DE METACARPIO ET DIGITIS.

Inter digitos & brachiale ossa interjecta metacarpium vocabulo gaudent: metacarpium vero primæ digitorum phalangi (sic enim ossa digitorum nominantur, aliique scuticulas vocant)

ἢ δὲ κάτωθεν μοῖρα τοῦ καρποῦ. noster omisit τοῦ καρποῦ, ut solet; quoniam in membro superiore præceserat.

β. καθ' ὃ μάλιστά] Gal. & Ms. καθ' ἢ μάλιστά. bene; propter anteceden-

tem μέρη.

γ. συναρβρούμενοι πρὸς τὰς πρώτας τῶν δακτύλων φάλαγγας] Gal. & Ms. συναρβρούμενοι [μὲν πρὸς τὸν καρπὸν διαρβρούμενοι δὲ] πρὸς τὰς πρώτας τῶν δακτύλων φάλαγγας. Hanc lectionem

οὕτω γὰρ καλεῖται τὰ τῶν δακτύλων ὀστέα. ἔνιοι δὲ σκυ-
 ταλίδας ὀνομάζουσιν αὐτά· μόνου τοῦ μεγάλου δακτύλου
 τῆς πρώτης φάλαγγος¹ αὐτῷ τῷ καρπῷ διαρθρωμένης ἐκ
 πλαγίων ὥστ' ἕκαστον τῶν δακτύλων ἐκ τριῶν ὀστέων συγ-
 κεῖσθαι, τῆς προτέρας αἰὲ φάλαγγος ἐπιβαινούσης κοιλότητι²
 κατὰ ἀρχὴν τῆς ἐπομένης τεταγμένη. εὐλογον γὰρ καὶ³
 τὸν μέγαν ἐκ τριῶν ὀστέων συγκεῖσθαι λέγειν, καὶ μὴ⁴
 προσνέμειν τὴν πρώτην αὐτοῦ τῷ μετακαρπίῳ φάλαγγα,
 κατ' ἀμφω γὰρ τὰ μέρη διηρθρωμένην, ὃ τοῖς μὲν πρώτοις
 τῶν δακτύλων ὀστοῖς συμβέβηκεν, οὐ μὴν τοῖς τοῦ μετακαρ-
 πίου πεντεκαίδεκα τὰ τῶν πέντε δακτύλων ὀστέα ὅσοι δὲ
 τὸ τρίτον ὀστέον τοῦ μεγάλου δακτύλου τῷ μετακαρπίῳ
 προστέμουσι, τεσσαρεσκαίδεκα μὲν εἶναι φασι τὰ τῶν δακ-
 τύλων, πέντε δὲ τὰ τοῦ μετακαρπίου.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΑΝΩΝΥΜΩΝ.

5 ΤΑΙΣ ἐκ τῶν πλαγίων ἀποφύσεις ταῖς ὀρθαῖς τε καὶ
 μεγάλας τοῦ πλατέος ὀστοῦ συντέτακται τινὰ δύο, μηδὲν
 ἐφ' ὅλων ἑαυτῶν ὄνομα κείμενον ἔχοντα. τὰ μὲν γὰρ ἀνωθεν
 αὐτῶν μέρη τὰ πλατεῖα, λαγόνων ὀστέα καλεῖται· τὰ δὲ
 μετὰ τὴν ἐπίβασιν ἔξωθεν τε καὶ κάτωθεν, ἰσχίων ὀστέα
 τὰ

nem confirmat Gal. ipse IV. 324. his verbis: τέτταρας γὰρ ἐν ἐκείνῳ τῷ μέρει θείασι κοιλότητας, ἐξῆς ἀλλήλων μικράς, αἱ συναρθροῦνται τοῖς ὀστοῖς τῆ μετακαρπίου. scil. in inferiore parte τῆ καρπῆ cernuntur hæ quatuor cavitates. Posterior pars confirmatur ibidem his verbis: ταῦτ' ἐπὶ πλείον ἄλλῃων διεσῶσιν ὀργάνοις τοῖς δακτύλοις, ἕμιλλε διαρθρώσασθαι. Quam-

obrem quæ uncis inclusi, non dubitavi in contextum reponere.

1. αὐτῷ τῷ καρπῷ διαρθρωμένης Gal. & Ms. αὐτῷ τῷ μετακαρπίῳ διαρθρωμένης. male: sic enim ipse Gal. IV. 326. ἐπεὶ τοῖνον ἐν τούτῳ τῷ καρπῷ μάλιστα ἔχρησεν τετάχθαι τὸν μέγαν δακτύλον, τὴν πρώτην αὐτῆ φάλαγγα τῷ πλησιάζοντι τοῦ καρποῦ διηρθρωσε ὀστέα. Vid. etiam Riolan. Comment: de

cant) adnectitur, & coalescit. Pollicis solum primum internodium a lateribus brachiali est articulatum: quare singuli digiti ex tribus ossibus sunt conflati, priore semper internodio in sinum subsequens subeunte. Estque consentaneum, ut pollicem quoque ex tribus constrictum esse ossibus asseramus: primumque ejus internodium cum metacarpio non esse numerandum, quum ab utraque parte articuletur. Quod primis digitorum ossibus accidit; ossibus vero metacarpii non item. Quinque autem digitorum ossa sunt quindecim. At qui tertium pollicis os metacarpio adscribunt, digitorum ossa quatuordecim esse volunt; metacarpium vero ex quinque constare.

DE OSSIBUS NOMINE VACANTIBUS.

Rectis ab utroque latere magnisque lati ossis processibus duo quaedam ossa adjacent, quibus integris nullum est nomen impositum: superiores eorum amplae partes, ilium ossa; exteriores vero post femoris ingressum, inferioresque coxendicum;

de ossibus p. 875. & infra hic: καὶ μὴ προσνέμειν τὴν πρῶτην αὐτῆ τῷ μετακαρπίῳ φάλαγγα, &c.

2. κατὰ ἀρχὴν τῆς ἐπομένης } Gal. κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς ἐπομένης. Ms. κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς ἐποχούμενης, virgula trajecta in χον. Bene tamen ferri potest. Sic enim Theophl. Biblioth. Græc. Tom. XII. p. 791. τὸ μὲν χῶρος ὀχεῖ, τὸ δὲ ὀχεῖται. In Edit. Morel. defunt, τὸ δὲ ὀχεῖται. Vid. Gal. IV. 297.

3. τὸν μέγαν ἐκ τριῶν ὁσῶν συγκοι-

σται } Gal. & Ms. τὸν μέγαν δάκτυλον ἐκ τριῶν ὁσῶν συγκοισθαι. Confulto forte omisit noster δάκτυλον; quoniam mentionem ejus fecerat in præcedentibus, his verbis: μέγαν τοῦ μεγάλης δακτύλου.

4. καὶ μὴ προσνέμειν τὴν πρῶτην αὐτοῦ τῷ μετακαρπίῳ φάλαγγα } Gal. & Ms. καὶ μὴ προσνέμειν τῷ μετακαρπίῳ τὴν πρῶτην αὐτοῦ φάλαγγα.

5. ταῖς ἐκ τῶν πλαγίαν ἀποφύσεσι } Gal. & Ms. ταῖς ἀπὸ τῶν πλαγίαν ἀποφύσεσι.

τὰ δ' εἰς τὸ πρόσω μέρος ἐντεῦθεν ἀνατεινόμενα, λεπτᾶ, καὶ διατετρημένα, καὶ συμφυόμενα κατὰ τὸ πέρασ ἀλλήλοισι, ἤβης ὀστά. κοτύλη δ' ἐστὶν ἐν ἐκατέρῳ τῶν ἰσχιῶν εὐμεγέθης, ἰσχυροτάτῳ συνδέσμῳ συμπεφυκυῖα τῇ τοῦ μηροῦ κεφαλῇ.

Π Ε Ρ Ι Μ Η Ρ Ο Υ.

ΤΟ κατὰ τὸ μηρὸν ὀστοῦν, μέγιστον μὲν ἀπάντων ἐστὶ τῶν κατὰ τὸ ζῶον διαρθροῦται δ', ἄνω μὲν πρὸς ἰσχίον, κάτω δὲ πρὸς κνήμην. ἐστὶ δ' ὅλος ὁ μηρὸς τῷ σχήματι, ¹ κυρτὸς μὲν ἐν τοῖς πρόσω καὶ ἔξω, ² σιμὸς δὲ ἐν τοῖς ὀπίσω καὶ ἔνδον. ἀποφύσεις ἔχει δύο μικρὰς ὑποκάτω τοῦ αὐχένου, ἅς τροχαντῆρας ὀνομάζουσι· πολλῶ δὲ μείζονα τὴν ἔξωθεν, ἢ γλουτὸς ὄνομα.

Π Ε Ρ Ι Κ Ν Η Μ Η Σ.

Ἡ κνήμη, καλεῖται μὲν οὕτω καὶ ὅλον τοῦ σκέλους τὰ μέσον, ⁴ ὅσον ἐστὶ γόνατός τε μεταξὺ καὶ ἀστραγάλου· καλεῖται δὲ καὶ τὸ μείζον ὀστοῦν ἐν αὐτῷ. ⁵ τέτακται δ' ἔσθθεν τοῦτο, καὶ πρὸς μόνον αὐτὸ διαρθροῦται ὁ μηρὸς. τὸ γὰρ ἔξωθεν ὀστοῦν, ἢ περόνη καλεσμένη, ⁶ καὶ τῷ πάχει μὲν ἀποδεί τῆς κνήμης συχνῶ, καὶ τῷ μήκει δὲ ⁷ οὐκ ἐξικνεῖται πρὸς τὸ γόνυ. συναρθροῦται δὲ τῇ κνήμῃ ⁸ κατ' ἀμφοτέ-

ρα

1. κυρτὸς μὲν ἐν τοῖς πρόσω] Gal. & Ms. κυρτὸς μὲν ἐν τῷ πρόσω.

2. σιμὸς δὲ ἐν τοῖς ὀπίσω] Gal. & Ms. σιμὸς δὲ ἐν τῷ ὀπίσω.

3. ὅλον τῷ σκέλους τὸ μέσον] Gal. & Ms. ὅλον τῷ σκέλους τὸ μέρος. U

trunque bonum est : nam σκέλος dividitur in tres partes. quarum media, κνήμη.

4. ὅσον ἐστὶ γόνατός τε μεταξὺ καὶ ἀστραγάλου] Gal. & Ms. ὅσον ἐστὶ μεταξὺ τοῦ γόνατος καὶ ἀστραγάλου.

5. τέτα-

dicum; quæ inde in anteriora protenduntur, tenuesque sunt ac perforatæ, quæque inter se in extremo coalescunt, ossa pubis nuncupantur. Utrique autem coxendici prægrande acetabulum inest, quod cum femoris capite nexu validissimo coalescit.

DE FEMORE.

Femoris os maximum est eorum omnium, quæ in animante sunt: id vero supra coxendici; infra tibiæ articulatur. Totius autem femoris forma in parte anteriore exterioreque gibba; posteriore vero & interiore sima est. Duos processus habet, quos trochanteras vocant, minorem sub cervice; multo majorem vero exteriorem, quem γλατὸν, hoc est, *natem* appellant.

DE TIBIA.

Tibia vocatur tota pars cruris, quæ inter genu & talum intercedit: eodemque nomine os grandius ejusdem appellatur. Tibia autem exteriore in parte sita est, eique tantummodo femur articulatur. Os quod extrinsecus est, sura nominatur: quæ crassitudine tibiæ mirum in modum cedit, nec ita protenditur, ut genu attingat, sed infra supraque tibiæ per synarthrosin annectitur: media vero inter se penitus dehis-

5. τέτακται δ' ἴσῳθεν] Sic. Gal. & Ms. Sed Rafarius videtur legisse ἴξῳθεν. perperam.

6. καὶ τῷ πάχει μὲν ἀποδεί] Gal. & Ms. καὶ τῷ πάχει μὲν ἀπολείπται utrumque bene.

7. ἐκ ἐξικνεῖται πρὸς τὸ γόνυ] Gal. & Ms. ἐκ ἐξικνεῖται πρὸς τὸ γόνυ. In soluta oratione usitatio γόνυτι; forte nostra est verior lectio.

8. κατ' ἀμφοτέρα πέρατα] Gal. & Ms. κατ' ἄμφω τὰ πέρατα.

ρα πέρατα. ¹ τὸ δ' ἐν τῷ μέσῳ πᾶν ἀφροστήκασιν ἀλλήλων. ὅσον δὲ ἄσαρκόν τε καὶ λεπτόν ἐν τοῖς πρόσω τῆς κνήμης ἐστίν, ἀντικνήμιον ὀνομάζεται. ² τὰ δὲ κάτωθεν αὐτοῦ πέρατα, κνήμης τε καὶ περόνης σφυρά· τὰ δὲ κυρτὰ πάλιν ἐνταῦθα παντελῶς ἄσαρκα, καὶ τῶν ἄλλων ἐκκείμενα, καλοῦσιν ἀστράγαλους οἱ πολλοί, τοῦ παντὸς ἀμαρτάνοντες· ὁ γὰρ ἀστράγαλος ὑπὸ τούτων ἐκατέρωθεν περιλαμβάνεται σκεπόμενος πανταχόθεν, ὥστε οὐκ ἂν ἄψαι αὐτοῦ. πέρατα δ' ἐστὶ ταῦτα τῶν κνήμης τε καὶ περόνης ἀποφύσεων, κυρτὰ μὲν ἔξωθεν, ὥσπερ καὶ φαίνεται, ³ κοῖλα δ' ἐνδοθεν.

ΠΕΡΙ ΕΠΙΓΟΝΑΤΙΔΟΣ.

⁴ ΚΑΤΑ τῆς μηροῦ καὶ κνήμης διαρθρώσεως ἔξωθεν ὀστροῦν· χονδρῶδες ἐπίκειται, περιφερὲς τῷ σχήματι, τὰ κυρτὰ μὲν, καὶ οἶον κονδυλώδη τῶν ὑποκαμμένων ὀστέων περιλαμβάνον ἐπιτηδείαις κοιλότησιν· ἔξοχῃ δὲ τιμῇ βραχεῖα ⁵ τὴν μηροῦ τε καὶ κνήμης εὐρυχωρίαν καταλαμβάνον. ὀνομάζουσι δὲ τὸ ὀστροῦν τοῦτο, τινὲς μὲν ἐπιγονατίδα, τινὲς δὲ μύλην.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΠΟΔΑ ΟΣΤΩΝ.

⁶ ΑΠΟ τῶν ὀλίγων ἐμπροσθεν εἰρημένων ἀποφύσεων ἐπὶ τοῖς κάτω πέρασι κνήμης τε καὶ περόνης ὁ ἀστράγαλος περιλαμβάνεται.

1. τὸ δ' ἐν τῷ μέσῳ πᾶν] Gal. & Ms. τὰ δ' ἐν μέσῳ πάντη. recte.

2. τὰ δὲ κάτωθεν αὐτοῦ πέρατα, κνήμης τε καὶ περόνης] Gal. τὰ δὲ ἐκατέρωθεν αὐτῶν πέρατα, τὰ κατὰ κνήμης καὶ περόνης, omnino vitiose. Ms.

τε δ' ἐκατέρωθεν αὐτῶν πέρατα, τὰ κάτω κνήμης τε καὶ περόνης. Hoc ferri potest, spiritu in ἐκατέρωθεν mutato. Sed concinnius noster, subaudito ad αὐτοῦ, κάλα, vel σκέλους; vel legend. forte αὐτῶν.

hiscunt. Quicquid autem tibiæ in parte anteriore tenue & carnis est expers, ocrea dicitur. Imæ ab utraque parte tibiæ & suræ partes maleolli dicuntur. Qui gibbi rursus, & omnino carnis expertes, extra alia prominent; hos plerique talos vocant; sed errant vehementer: nam talus sub his utrinque continetur, & undequaque contigitur, ut ne eum tangere quidem possis. Porro malleoli sunt extremæ partes tibiæ suræque processuum, gibbæ quidem in parte exteriori, ut etiam patet, interiore cavæ.

D E P A T E L L A.

Ad tibiæ femorisque articulationem os cartilagosum rotundumque extrinsecus est, quod gibba & veluti tubercula subjectorum ossium accommodatis sinibus comprehendit: paulumque intumescens eam amplitudinem, quæ inter femur tibiæque est, complectitur. Hoc os, a nonnullis patella, a nonnullis vero mola nominatur.

D E O S S I B U S P E D I S.

Ab iis procesibus de quibus nuper dixi, qui in ima tibiæ suraque sunt, talus comprehenditur. Ejus pars, quam τέτρωρον, hoc

3. κοίλα δ' ἔνδοθεν] Gal. & Ms. κοίλα δὲ ἔνδον.

4. κατὰ τῆς μηροῦ] Gal. & Ms. κατὰ τῆς τοῦ μηροῦ. melius.

5. τὴν μηροῦ τε καὶ κνήμης] Gal. & Ms. τὴν μεταξὺ μηροῦ τε καὶ κνήμης

melius.

6. ἀπὸ τῶν ὀλίγων] Gal. & Ms. ὑπὸ τῶν ὀλίγων. utrumque bene. Vid. Gal. V. 99. de his duabus præpositionibus.

βλαμβάνεται, τὸ τέτρωρον αὐτοῦ καλούμενον, ἄνω νενευκὸς ἔχων. ὑπόκειται δ' αὐτῷ τὸ μέγιστον ὄστουν τῶν ἐν ποδί, καλεῖται δὲ πτέρνα, τὰ μὲν περιφερῆ τοῦ ἀστραγάλου περιλαμβάνουσα, δύο δὲ τινες ἐξοχὰς ¹ εἰς ἐπιτηδείας ἐκείνου κοιλότητος ἐναρμόζουσα. τῶν πρόσω δ' αὐτῆς μερῶν, τὸ μὲν κατ' εὐθὺ τοῦ μεγάλου δακτύλου ὑποβέβληται τῇ κεφαλῇ τοῦ ἀστραγάλου, καὶ οὐδὲν ἑαυτῷ συνταττόμενον ὄστουν ἔχει ² τὸ δ' ὡς κατὰ μικρὸν δάκτυλον πέρας αὐτῆς, ὄστῳ τινὶ ³ συναρθροῦται κυβοειδῆ προσαγορευομένῳ ⁴ παρατέτακται δ' ἐκ τῶν ἐντὸς μερῶν τῷ σκαφοειδῆ. ἀλλ' ἐκεῖνο μὲν κοιλόν ἐστί, κατ' ἀδὲ διρθροῦται ⁵ πρὸς ἀστράγαλον· τὸ δὲ κυβοειδὲς τοῦτο κυρτόν. ἐφεξῆς δ' ἐστὶν ὄστῳ τρία μικρὰ, συναρθρούμενα τῷ κάτω πέρατι τοῦ σκαφοειδοῦς, οἷς καὶ αὐτοῖς ἔξωθεν συμπαρακτείνεται τὸ κυβοειδὲς· καὶ μετὰ ταῦτα τὰ τέσσαρα, παύεται μὲν ὁ ταρσὸς τοῦ ποδὸς, ἀρχεται δὲ τὸ καλούμενον πῆδον ἐκ πέντε συγκεείμενον ὄστῶν, οἷς ἐφεξῆς εἰσὶν οἱ δάκτυλοι τοῦ ποδός ⁶ ἐκ τριῶν ἅπαντες φελάγγων ὁμοίως τοῖς κατὰ τὰς χεῖρας συγκεείμενοι, ⁷ πλὴν τοῦ μεγάλου. μόνος γὰρ οὗτος ἐν αὐτοῖς ἐκ δυοῖν ὄστῶν ἐγένετο. ταῦτ' ἀρκεῖν μοι δοκεῖ περὶ ὄστῶν ἐπίστασθαι ⁸ καὶ γὰρ εἴη κατ' ἄλλο μόνον ὄστουν μικρὸν εὐρίσκοιτο, ⁹ καθάπερ ἐν καρδίᾳ, καὶ εἴτι τοιοῦτον ἕτερον, οὐκ ἀνάγκη νῦν λέγεσθαι.

ΠΕΡΙ

1. εἰς ἐπιτηδείας ἐκεῖνα κοιλότητας] Gal. & Ms. εἰς τὰς ἐπιτηδείας ἐκείνου κοιλότητας. utrumque bene.

2. τὸ δ' ὡς κατὰ μικρὸν δάκτυλον] Gal. & Ms. τὸ δ' αὖ κατὰ τὸν μικρὸν δ. utrumque ferri potest.

3. συναρθροῦται κυβοειδῆ] Gal. & Ms. συναρθροῦται τῷ κυβοειδῆ.

4. παρατέτακται δ' ἐκ τῶν ἐντὸς με-

ρῶν] Gal. παρατίεται δὲ ἐκ τῶν ἐντὸς μερῶν. utrumque recte Ms. παρατίεται. vitiose κ transposita. In reliquis consentit cum Gal.

5. πρὸς ἀστράγαλον] Gal. & Ms. πρὸς τὸν ἀστράγαλον.

6. ἐκ τριῶν ἅπαντες] Gal. & Ms. ἐκ τριῶν δὲ ἅπαντες.

7. πλὴν τοῦ μεγάλου] Gal. & Ms.

πλὴν

hoc est, *quatrionem* vocant, sursum vergit. Huic subest os pedis maximum, quod calcem vocant: idque & rotundas partes a talo recipit, & geminas eminentias, quas habet, in sinum ejus commode inserit. Ex partibus ejus anterioribus, quæ e regione magni digiti sita est, ipsius tali capiti subjacet, nec cum altero ossẽ copulatur; ejus vero extremitas, quæ minimo digito respondet, cum eo ossẽ, quod a tessera similitudine cyboides vocatur, per synarthrosin connectitur. Hoc autem positum est a parte exteriori juxta scaphoides; sed hoc qua cum talo articulatur, cavum est; cyboides vero gibbum. Deinceps sequuntur tria ossã parva, quæ inferiori scaphoidis parti per synarthrosin junguntur: cum quibus etiam exteriori ex parte cyboides pariter exporrigitur. Post autem hæc quatuor ossã, tarsus pedis finitur: atque inde incipit planta, quæ ex quinis ossibus construitur; quæ deinceps digiti pedis excipiunt, qui singuli ex tribus internodiis, non secus quam digiti manus, constant; pollice tamen excepto, qui solus inter eos ex duobus ossibus est conflatus. Aquæ hæc quidem satis esse puto, quæ de ossibus sciuntur: nam si quod ossiculum alibi comperiatur, (ut in corde aut aliud hujus generis) minime necesse est, ut hoc loco a nobis exponatur.

DE

πλὴν τοῦ μεγάλου δακτύλου.

8. καὶ γὰρ εἴτι κατ' ἄλλο μόριον] Gal. εἰ δέ τι κατ' ἄλλο μόριον. ratio quædam Epitomator, ut solet, prætermisit; nempe καὶ γὰρ ἡ τούτων σύνταξις σκελετός ἐστι. Ms. εἰ δέ τι κατ' ἄλλο τι μόριον.

9. καθάπερ ἐν καρδίᾳ, καὶ εἴτι ται-

αὐτὸν ἕτερον, ἐκ ἀνάγκῃ νῦν λέγεσθαι]

Gal. καθάπερ ἐν καρδίᾳ τε καὶ λάρυγγι, καὶ ρινί, καὶ τισὶ τῶν δακτύλων, τὰ σησαμοειδῆ καλέμενα, καὶ εἴτι τοιοῦτο ἕτερον, οὐ ἀνάγκῃ νῦν λέγειν. Ms. pro τισι, habet τινι; & pro τοιοῦτο, τοιοῦτον; pro λέγειν, λέγεσθαι. In reliquis cum Gal. consentit.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΧΕΙΛΗ ΜΥΩΝ.

¹ ΟΙ μὲν τῶν χειλῶν μύες, οἵπερ δὴ καὶ ἀκριβῶς ἀνα-
μίνγνυται τῷ ταύτῃ δέρματι, τέσσαρές εἰσι τὸν ἀριθμὸν.
ἐκ μὲν τῶν ἄνωθεν μερῶν εἰς ἑκατέρωθεν, ἀπὸ τῶν μήλων
καταφερόμενοι λοξοί· ἐκ δὲ τῶν κάτωθεν ἀπὸ τῆς γένυος ἀκ-
ρας, ἵνα πέρ ἐστὶ τὸ καλούμενον γένειον, εἰς κἀνταῦθα κατ'
ἑκάτερον μέρος, ὁ μὲν ἐκ τῶν δεξιῶν, ὁ δ' ἐκ τῶν ἀριστερῶν.
εἰ μὲν δὴ ἀμφοτέροι ταθεῖεν οἱ ἄνωθεν, ἀνασπᾶται τὸ ἄνω
χεῖλος· εἰ δ' ὁ ἕτερος μόνος, παρασπᾶται πρὸς ἐκείνο. οὕτω
δὲ καὶ τῶν κάτωθεν, ἀμφοῖν μὲν ταθέντων, κατασπᾶται
τὸ χεῖλος τὸ κάτω· πατέρου δὲ μόνου, παρασπᾶται. ² καὶ
τῶν μὲν ἐκτὸς ἰνῶν ἐκτεινομένων, ἐκτρέπεσθαι συμβαίνει
τοῖς χείλεσιν· ἐντρέπεσθαι δὲ καὶ ὑποπτύσσεσθαι διὰ τῶν ἐν-
τός· ὅπως δὲ τὰς πάσας γίνεσθαι κινήσεις ὑπὸ τῶν τεττά-
ρων μυῶν, λοξὰς μὲν τέτταρας, εὐθείας δ' ἄλλας το-
σαύτας.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΥΠΟ ΔΕΡΜΑΤΙ ΤΟΥ ΤΡΑ-
ΧΗΛΟΥ ΜΥΩΝ ΚΙΝΟΥΝΤΩΝ.
ΤΑΣ ΓΝΑΘΟΥΣ.

³ ΟΠΩΣ δὲ ἐπὶ πλείστον δίστασθαι οὐχ αὐταὶ μόνου,
ἐλλὰ καὶ σὺν αὐταῖς αἱ κατὰ τὰς γνάθους ἐπιτελοῦντο,
μῦν

1. Οἱ μὲν τῶν χειλῶν μύες] Vid.
Gal. IV. 579. & 525. & p. 90. &c. ad
95. nam in iis locis musculis hisce
adjungit μῦν δερματώδη, vel πλατύσ-
μα μνάδες, vel μῦν πλατὺν καὶ λεπ-

τὸν, musculum scil. Quadratum vel
Latissimum colli; de quo pauca ob-
servabimus pagina sequenti.

2. καὶ τῶν μὲν ἐκτὸς ἰνῶν ἐκτεινο-
μένων] Gal. 579. ἀλλὰ καὶ τῶν μὲν
ἑξῶθεν

DE MUSCULIS LABRORUM.

Musculi labrorum, qui ipsi etiam cuti exquisitè permiscuntur, quatuor numero sunt. Superne quidem utrimque à malis obliqui duo deferuntur; inferne autem a summa maxilla, qua est id, quod mentum vocant, totidem sunt, ibique in utraque parte singuli collocati, alter a dextris, a sinistris alter. Si enim ambo superiores tendantur, labrum superius sursum trahitur; si alter duntaxat versum illum attrahitur. Eadem inferiorum est ratio: nam si ambo tendantur, labrum interius infra trahitur; si alter tantum, ad illum attrahitur. Jam vero si villi exteriores extendantur, fit ut labra invertantur, ab interioribus vero convertantur, & in rugam contrahantur: ex quo conficitur, ut ab his quatuor musculis octo motus, quatuor obliqui, & recti totidem edantur.

DE MUSCULIS, SUB COLLI CUTE
LATENTIBUS AC BUCCAS
MOVENTIBUS.

Ut autem non solum labia plurimum diducerentur, sed etiam motus buccarum perficerentur, latum tenuemque musculum

ἔξωθεν ἰσῶν ἐκτεινομένων. quæ eodem
recidunt: cætera ad ὀκτώ δὲ τῶς &c.
desumpta sunt ex eodem loco; tamen
Riolanus Anthropograph. V.
II. hanc observationem de fibris

externis & internis, quas nondum
viderat, adscribit Oribasio.

3. ὅπως δὲ ἐπὶ πλείστον διασθῆναι ἐκ
αὐτῶν μόνον] Gal. 580. ὅπως δ' ἐπὶ
πλείστον διασθῆναι, οὐχ αὐτῶν μόνων.

μῦν πλατὺν καὶ λεπτὸν ¹ ἢ φύσις ἔξωθεν ἐπέτεινεν, ἕνα καθ' ἑκάτερον μέρος, εἰς τε τὰς γνάθους καὶ τὰ χεῖλη τελευτῶν-
 τας, ἡγνοημένους ἀπασὶ τοῖς ἀνατομικοῖς. ² ἄρχονται δ' ὑπὸ
 τῶν κατὰ τὸν τραχήλου ἐν κύκλῳ δέρματι κινουσί δ' ἅμα τοῖς
 χεῖλεσι τὰς γνάθους, ἡσυχάζουσιν τῆς κάτω γένους. ἕνεσι
 δὲ τῶν βουληθέντι τοὺς ὀδόντας ἐπ' ἀλλήλων ἐρείσαντι, τῶν
 γνάθων ἑκατέραν ἔλκων ἐπὶ ταναντία πρὸς τὰ τοῦ τραχή-
 λου πλάγια. ³ συμβήσεται γὰρ ἐν τούτῳ καὶ αὐτὸ τὸ δέσμα
 τείνεσθαι, πρὸς ἀκρόμιον μάλισα, καὶ ταύτην πέρας τῆς κλει-
 δός, ἥδη δὲ καὶ πρὸς τὰ πλάγια τοῦ τραχήλου πάντα καὶ
 τοῖς σπασθήσεσθαι δὲ μέλλουσι οὗτοι πρῶτοι οἱ μύες ἐντείνον-
 ται, καὶ οἱ κυνικοὶ καλούμενοι σπασμοὶ τούτων μάλισα πά-
 θος εἰσίν. ὀνομαζέσθω δ' ὑφ' ἡμῶν σαφοῦς ἕνεκα διδασκαλίας
 μυῶδες πλάτυσμα.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΗΣ ΡΙΝΟΣ ΠΤΕΡΥΓΙΑ, ΣΑΦῶΣ ΑΠΟ-

4 ΤΟΥΣ ΚΙΝΟΥΝΤΑΣ ΤΑ Τῆς ΡΙΝΟΣ ΠΤΕΡΥΓΙΑ, ΣΑΦῶΣ ΑΠΟ-

Φαί-

1. ἢ φύσις ἔξωθεν ἐπέτεινεν] Gal. ead. p. ἢ φύσις ἀπέτεινεν. magis aridet nostra scriptio, licet capiat hic Charterius ἀπὸ pro ὑπὸ; quæ aliquando idem significant, observante Gal. V. 99.

2. ἄρχονται δ' ὑπὸ τῶν &c.] plenior & accuratior hujus musculi descriptio habetur locc. citatt. praeferim p. 580. ubi a ferno & clavícula oriri dicitur his verbis: αἱ μὲν ἀπὸ σέρνου τε καὶ τῶν κλειδῶν ἑκατέρας, &c. ut recentiores describunt; sed usus ejus facit, præter motus memoratos laborum & buccarum, ad fermomem & masticationem, Εἰς τε τὰς διαλέκτους, καὶ τὰς μασήσεις, ut Gal. loquitur loc. ult. laudat. Huic

accedat locus insignior p. 94. his verbis: καὶ μὲν γε καὶ τῶν τῆς γένους ὁσῶν τὰ χεῖλη συμπίφυκεν ἀκριβῶς, ἔχοντά τινα καὶ τρίτην μίξιν οὐσίας ἐν ἑαυτοῖς σπαραγγώδους ὅσπερ τὴν ὅλην φύσιν αὐτῶν, ἕκτε τῆς τοιαύτης οὐσίας, καὶ τοῦ δέρματος, ἕκ τε τῶν περάτων τοῦ πλατεῖος μύος ἀλλήλοις τῶν τριῶν κραιφέντων γεγονέαι. Tamen notandum, pro σπαραγγώδους legi σπαραγγώδους in Ald. & Basil. Edit. Vid. Foessii Oeconom. v. σπαραγγώδη.

3. συμβήσεται γὰρ ἐν τούτῳ &c.] Gal. p. 91. συμβήσεται γὰρ ἐν τούτῳ, καὶ αὐτὸ τὸ δέσμα τείνεσθαι, πρὸς τὸ ἀκρόμιον μὲν μάλισα, καὶ τὸ ταύτην πέρας τῆς κλειδός, ἥδη δὲ καὶ πρὸς τὰ πλάγια τῶν τραχήλων πάντα διοίγειν ἐφ'

ἐκά-

culum natura foris produxit, & unum in utraque parte collocavit; qui quum in buccas labraque desinant, ab omnibus anatomicæ disciplinæ peritis sunt ignorati: initium enim sumunt a spina, quæ ad collum est sita, totique cuti, quæ circa collum est, in orbem subtenduntur. Hi musculi una cum labris quiescente maxilla inferiore buccas movent. Licet etiam ei, qui velit, dentes inter se committendo, ambas buccas in contrarias partes, ad latera colli distorquere: in quo eveniet, ut ipsa etiam cutis tendatur, & potissimum ad humeri caput, & extremum inibi claviculæ, denique ad omnia colli latera. Præterea qui convellendi sunt, in eis hi musculi primi omnium intenduntur, & convulsiones, quæ caninæ dicuntur, sunt horum præcipue musculorum affectiones. Hæc autem pars, clarioris doctrinæ causâ, musculosâ dilatatio a nobis appelletur.

DE NASI MUSCULIS.

Musculos, qui narium pinnas movent, tales natura esse, pro-

ἐκάτερον τὸ σῶμα πεφύκασι οἱ μύες οὗτοι: siquidem in hoc contingit, cutem quoque ipsam ad acromion maxime, & extremum inibi clavicula, distendi. Jam etiam utriusque oris parti, ad omnia cervicis latera aperiunda, hi musculi sunt accommodati &c. Sic interpres. In nostro est nota distinctionis post πάντα, cæteris omiſſis, quasi ad præcedentia ἤδη δὲ καὶ &c. retulisset, non ad sequentia διοίγειν ἐφ' ἐκάτερον τὸ σῶμα &c. Et certe primum oppositio particularum, μὲν, δὲ, id requirere videtur: deinde actio musculi, antea

descripta, ἔνεσι δὲ τῷ βουληθέντι τοῖς ὀδόντας ἐπ' ἀλλήλων ἐρείσαντι τῶν γνάθων ἐκατέραν ἴκειν ἐπὶ ταναυτία πρὸς τὰ τῆ τραχήλις πλάγια. Postremo quomodo dici potest, aperire os ad omnia cervicis latera? Locus recte igitur distinctus sic vertendus est: siquidem in hoc continget, cutem quoque ipsam ad acromion quidem maxime, & extremum inibi clavicula, jam vero etiam ad omnia cervicis latera distendi. Hi musculi ab utroque latere accommodati sunt, ut os aperiatur, &c.

4. τοὺς κινουῦντας τὰ τῆς ῥινὸς πτερόγυια.]

φαίνεσθαι χρὴ μῦς εἶναι τοιούτους τὴν φύσιν, οἷόν περ καὶ τὸν πλατὺν μῦν, ὃν ἡμεῖς εὕρομεν. ὑπόκεινται γὰρ καὶ πλάθει τῷ δέρματι συμφυεῖς ἴνες, ὑφ' ὧν κινεῖται· μικροὶ δ' εἰσὶ παντάπασιν, ¹ ἀρχόμενοι μὲν καὶ αὐτοὶ κατὰ τὰ μῆλα· καταφυόμενοι δ' εἰς τὸ καθ' ἑαυτὸν ἐκάτερος ῥινὸς πτερύγιον, ἀνοιγνύντες αὐτό. συστέλλεται δ' ὑπ' οὐδενὸς μύος ἢ ῥίος, ἀλλ' ὅταν οἱ προειρημένοι μύες ἐνεργοῦντες παύσωνται, τὴν μέσην τμηκαῦτα λαμβάνει κατάστασιν· ἐπέκεινα δ' αὐτῆς ὑπ' οὐδενὸς ἀπάγεται μύος, ² ἀλλ' ἐν ταῖς σφοδρτέραις εἰσπνοαῖς τῇ ῥύμη τοῦ πνεύματος ἔπεται τὰ πτερύγια· ³ κάτω μὲν τοὶ κατασπᾶται τοῖς χείλεσιν ἀκολουθοῦσα κατὰ προσάρετησιν.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΥΠΟ ΤΩ ΔΕΡΜΑΤΙ ΤΟΥ ΜΕΤΩΠΟΥ ΜΥΩΔΟΥΣ ΦΥΣΕΩΣ.

4 ΚΑΙ μὲν δὴ καὶ τῷ τοῦ μετώπου δέρματι μυώδης φύσις ὑποτέτακται, λεπτή, συμφυῆς αὐτῷ. ⁵ διὸ πᾶν τὸ περὶ τὸ πρόσωπον δέρμα κινεῖται, καὶ ἀκίνητος ἢ γένυς φυλάττηται.

ΠΕΡΙ

για] Gal. 95. τοὺς μέντοι κινῶντας τὰ τῆς ῥινὸς πτερύγια, & quae sequuntur ad μικροὶ δ' εἰσὶ ; ubi nulla est differentia nisi in μέντοι.

1. ἀρχόμενοι μὲν καὶ αὐτοὶ] Gal. 580. διδάσκωμεν οὖν ἤδη πρῶτοι μὲν αὐτῶν τὴν ἐκφυσιν ὑποκάτω τῶν μῆλων γινομένην, ἔγγυς ταῖς ἀρχαῖς τῶν ἐπ' τὰ χεῖλη καθηκόντων μυῶν. paulo supra: καὶ πόθεν ὀρμώμενοι, καθήκουσιν εἰς τὰ τῆς ῥινὸς πτερύγια. & paulo in-

fra. p. 581. μικροὶ δὲ δηπουδὲν εἰσιν ἀνάλογον τοῖς κισυμέμοις ὑπ' αὐτὸν μωρίοις.

2. ἀλλ' ἐν ταῖς σφοδρτέραις εἰσπνοαῖς] Gal. 580. hæc, quæ hic habentur, aliter expressit: ἐπὶ τε γὰρ ταῖς ἀθροτέραις εἰσπνοαῖς, ὡσαύτως δὲ καὶ ἐκφυσῆσιν, ἢ κινήσιν αὐτῶν (πτερυγίων) οὐ σμικρὰ συντελεῖ. vocem σφοδρῶτατη usurpat v. 360. εἰ σφοδρῶτατη (ἢ κινήσιν) γένοιτο. & ἀθροῖαν p. 362.

pronunciare perspicue oportet, qualis est & latus musculus, quem nos invenimus: nam & huic villi subter cutem cohaerescunt, a quibus movetur; sunt autem admodum perexigui, & a malis ipsi quoque sumunt initium, & unus utrinque in suam quisque nasi pinnam inferitur, ipsamque aperit; ac nasus quidem a nullo musculo contrahitur. Veruntamen quum praedicti musculi cessant ab actione, tunc medium statum nasus acquirit. Extra praedictam vero apertionem a nullo musculo nasus adducitur, sed in vehementioribus inspirationibus pinnæ spiritus impetum sequuntur. Cæterum nasus deorsum trahitur, labra ex appensione consequens.

DE MUSCULOSA FRONTIS NATURA, QUÆ SUB CUTE EST.

Quin etiam frontis cuti musculosa quædam natura tenuisque subtenditur, quæ cum ea coalescit: quo circa tota frontis cutis, maxilla etiam quiescente, movetur.

DE

362. ὀνομάζω δὲ ἐκφύσησιν τὴν ἀβρόαν ἐκπνοήν.

3. κάτω μῆντοι κατασπᾶται.] Apud Gal. p. 95. ita legitur: συνάγεται μῆντοι τὰ πτερύγια τῆ πρὸς τὸ ἀνω χεῖλος συμφύσει, μηδενὸς ἰδίου πρὸς ταῦτο εὐποροῦντα μῆντοι. Sic paulo supra ἐπέχεινα δ' αὐτῆς ὅπ' ἄθενος ἀπάγεται μῆντοι, &c.

4. καὶ μὲν δὴ καὶ τῶ τῷ μετώπῳ.] Hunc musculum passim memorat p.

90. & 98. præsertim his verbis: λέλεκται δὲ καὶ πρόσθεν, ὡς κατὰ τοῦτο τὸ χάριον, (τὸ μέτωπον) ὑποτίτακται τῷ δερματι πλατὺς μῆς συμφύσις αὐτῶ.

5. διὸ πάντ' ὅπερ τὸ πρόσσωπον &c.] Vid. Gal. 575. & 579. Hæc præcipue habentur: τῶ δὲ τὸ τε κάτωθεν αὐτοῦ μέρος ταῖς ἡνάθαις εἶναι συμφύσις, τὸ τε ἀνωθεν ἡνάσθαι τῆ κατὰ τὸ μέτωπον ὑποβέβλημένη μῆντοι φύσει, συγκινεῖσθαι ταῦτοις ἡδυνεῖν.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΟΦΘΑΛΜΩΝ ΜΥΩΝ.

1 Ο μὲν περὶ τῆ βάσει μῦς, εἴθ' ἕνα τις αὐτὸν Φήσειεν, εἴ τε διπλοῦν ἢ τριπλοῦν, εἴ τε δύο ἢ τρεῖς συμφυεῖς, εἰς τὸ σπρίζειν τὸν ὀφθαλμὸν ἐστὶ χρήσιμος, ἐπειδὴν μάλιστα κατ' εὐθὺ βλέπειν ἀκριβῶς τι μικρὸν σῶμα δεηθῶμεν. 2 ἔτι μὲν σφίγγετε καὶ φρουρεῖ τὴν τοῦ νεύρου τοῦ μαλακοῦ κατάφουσιν. 3 εἰ γοῦν τινὸς θεάσει προπετέτερον ὀφθαλμὸν, εἰ μὲν ἔτι βλέποι, καὶ χωρὶς πληγῆς εἴη τὸ πάθημα γεγοῶς, 4 ἐκτεταμένον ἴσθι τὸ μαλακὸν ἐκείνο νεῦρον 5 ἐπὶ παραλύσει τοῦ μυός. εἰ δὲ μηκέτι βλέποι, καὶ αὐτὸ τὸ νεῦρον ἤδη πέπονθεν. 6 εἰ δὲ διὰ πληγὴν σφοδρὰν συμβαίη προπετῆ γενέσθαι τὸν ὀφθαλμὸν, 7 εἰ μὲν ἔτι βλέπει, 8 ὁ μῦς αὐτοῖς μόνος· εἰ δὲ μηκέτι, τὸ νεῦρον ἀπέρρωγεν. οἱ δὲ ἄλλοι πάντες οἱ κινουῦντες αὐτὸν, ἕξ τὸν ἀριθμὸν ὑπάρχουσιν, εὐθειῶν μὲν κινήσεων οἱ τέσσαρες ἐξηγούμενοι, δύο δ' οἱ λοιποὶ περιτρέφοντες ὅλον τὸν ὀφθαλμὸν. ἀλλ' οὗτοι μὲν ἀπὸ τῶν κατὰ τὸν μέγαν κανθὸν ὀρμώμενοι χωρίων, ἐπὶ τὸν μικρὸν ἀφικνουῦνται. τῶν δὲ ἄλλων τῶν τέττάρων, ὁ μὲν ἀνατείνειν αὐτὸν, ὁ δὲ καθέλκειν, ὁ δὲ τῆ ρινὶ προσάγειν, ὁ δ' ἐκτὸς ἐπισπᾶσθαι πέφυκε.

ΠΕΡΙ

5. ὁ μὲν περὶ τῆ βάσει μῦς] Gal. VII. 452. ubi agit de partibus, affectis in oculorum morbis: loquens de musculo ad radicem nervi optici, hæc habet: εἴτε δύο χεῖρ τούτους, εἴτε τρεῖς, εἴθ' ἕνα λέγειν. ibid. paulo infra: γινωσκόντων ἡμῶν ὅτι τοῖς μουσὶ τούτοις ἔργον ἐστὶν ἀνασπᾶν τε ἄμμα καὶ σπρίζειν τὸν ὀφθαλμὸν. Apud nostrum **vel** διπλοῦν ἢ τριπλοῦν, **vel** δύο ἢ τρεῖς

συμφυεῖς, videtur abundare: ex diversa scriptura confusione, ut suspicor, orta.

1. ἔτι μὲν σφίγγει &c.] Gal. 541. σφίγγων μὲν καὶ φρουρῶν τὴν τῶ νεῦρον τούτου μαλακῆ κατάφουσιν.

2. εἰ γοῦν τινὸς θεάσει &c.] Gal. ead. p. καὶ εἴ τινος ἐθεάσω ποτὲ προπετέτερον ὅλον τὸν ἕτερον ὀφθαλμὸν. Ratio diversitatis fatis erit manifesta, si loca

DE MUSCULIS OCULORUM.

Musculus qui ad basim est, sive quis unum, sive duplicem, sive etiam duos aut tres qui coaléscant, esse dicat, ad firmandum oculum valet, ubi præsertim exiguum aliquod corpus directo cernere diligenter oporteat. Præterea vero constringit, munitque nervi mollis immisionem. Quod si unquam alicujus oculum prominentiorem vidisti, si quidem cernit adhuc, & affectus ipse absque plaga accidit, scito hunc mollem nervum propter musculi resolutionem extensum esse; sin vero amplius non videt, jam ipse itidem nervus affectus est. Si vero propter vehementem percussione[m] prominere oculum contigerit, si quidem adhuc aspicit, musculus ipse solus; si non, nervus quoque est ruptus. Cæteri omnes, qui oculum movent, sex numero sunt: quorum quatuor rectis motibus præsumt, duo reliqui totum orbem circumvertunt. Sed hi, a majoris anguli partibus prodeuntes, ad minorem perveniunt: ex cæteris quatuor unus sursum attollit, alter deorsum trahit, tertius naso admovet, quartus foras versus oculum extrahit.

DE

si loca conferas.

3. ἐκτετάμενοι ἴσθι &c.] Gal. ead. p. ἐκτετάμενοι ἴσθι τῆτο τὸ μαλακὸν. &c. τοῦτο & ἐκεῖνο utrumque non videtur necessario requiri.

4. ἐπὶ παραλύσει τοῦ μυός.] Apud Gal. ead. p. sequuntur ἐκετ' ἀντίχειν, ἐδὲ κρατεῖν, ἐδὲ σφιγεῖν αὐτὸ δυναμένον. Crediderim hæc male omissa.

5. εἰ δὲ διὰ πληγὴν σφοδρὰν.] Gal.

ead. p. εἰ δ' ἐπὶ πληγῇ σφοδρῇ utrumque bonum est.

6. εἰ μὲν ἔτι βλέπει.] Gal. ead. p. εἰ μὲν ἔτι βλέπει. melius, ut patet ex orationis structura.

7. ὁ μὺς αὐτοῖς μόνος.] Gal. ead. p. ὁ μὺς αὐτὸς μόνος. nostrum est mendosum procul dubio. Quæ supersunt in hoc articulo possunt inveniri locc. citatt. orationis structura paulo tantum mutata.

Z

Υ. ὑμῖνες

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΙΝΟΥΝΤΩΝ ΤΑ
ΒΛΕΦΑΡΑ ΜΥΩΝ.

ΥΠΟ τῷ δέρματι τῷ καλύπτοντι τὰ βλέφαρα, ¹ ἕμέ-
νες εἰσὶ λεπτοὶ, σκέποντες μὲν αὐτοὺς τοὺς κινούντας τὰ
βλέφαρα μῦς, μικροὺς παντελῶς ὑπάρχοντας· συνεπεκτεί-
νοντες δ' αὐτοὶ καὶ ταῖς ἀπονευρώσεσι ταῖς εἰς τὸν ταρσὸν κα-
ταφυομέναις. τῶν δὲ μυῶν, ὁ μὲν ἕτερος κατὰ τὸν μέγαν κανθῶν
² πρὸς τῇ ρινί τεταμένος πλάγιος, ³ εἰς τὸ ταύτης μέρος ἡμισυ
καθῆκει τοῦ ταρσοῦ. ὁ δ' ἕτερος, ⁴ λοξὸς μὲν καὶ αὐτός, ⁵ ἀλλὰ
τῷ μικρῷ κανθῷ παρατεινόμενος, εἰς τὸ λοιπὸν τοῦ ταρσοῦ
μέρος ἡμισυ τὸ καθ' ἑαυτὸν ἐμβάλλει. καὶ τοῖνυν ὅταν ὁ πρῶ-
τερος εἰρημένος ἐνεργῇ, καθέλκει τὸ συνεχὲς αὐτοῦ μέρος τοῦ
βλεφάρου τὸ πρὸς τῇ ρινί· ὅταν δὲ ὁ ἕτερος, τὸ λοιπὸν ἀνέλ-
κει. ⁶ εἰ μὲν οὖν ἐκάτεροι κατὰ τὸν αὐτὸν τείνομεν χρόνον,
⁷ ὁμοῦ τὸ βλέφαρον, ἄνω μὲν αὐτοῦ τὸν μικρὸν ἀνασπαδή-
σεται κανθόν. ⁸ κάτω δὲ ἀχθήσεται τὸ κατὰ τὸν μέγαν,
⁹ ὡς μηδὲν μᾶλλον ἀνεῶχθαι. καὶ τοῦτό ἐστι τὸ πρὸς Ἰπ-
ποκρά-

1. ἕμένες εἰσὶ λεπτοὶ &c.] Gal. p.
543. οἱ γὰρ δὴ ἕμένες οὗτοι, σκέπουσι
μὲν καὶ αὐτοὶ τοὺς κινούντας τὸ βλέ-
φαρον μῦς. Noster mutavit synta-
xin: sed suspicor αὐτοὺς mendosum
esse, & scribendum potius αὐτοὶ,
vel αὐτοί, quod apud Gal. præces-
sit; sequitur tamen συνεπεκτείνοντες
δ' αὐτοὶ, ubi non video, quare αὐ-
τοὶ repeti debeat, vel saltem de-
bet esse in casu quarto, ut in σέ-
ποντες μὲν αὐτοὺς; si αὐτοὺς in primo
membro retinetur. Male in Edit.
Charter. κινούντας καὶ βλέφαρα μῦς,
pro τὰ βλέφαρα.

2. πρὸς τῇ ρινί τεταμένος πλάγιος]
Gal. ead. p. πρὸς τῇ ρινί τεταμένος.
mihi nostrum præferendum vide-
tur: nam infra paulo πρὸς τῷ μικρῷ
κανθῷ παρατεινόμενος; sed hæc duo
passim permutantur.

3. εἰς τὸ ταύτης μέρος] Gal. ead.
p. εἰς το ταῦτι μέρος. in nostro stigma
delendum, & scribendum ταύτη;
& sic etiam Gal. corrigendus est,
& etiam in tractatu de musculis.

4. λοξὸς μὲν καὶ αὐτός] Gal. ead.
p. ὄλος καὶ αὐτὸς πλάγιος. Hæc di-
versitas sententiam loci non mutat;
sed mihi videbatur notanda. Deest

DE MUSCULIS PALPEBRAS
MOVENTIBUS.

Sub cute palpebras contegente membranæ tenues sunt, quæ musculos etiam palpebram moventes, qui parvi plane sunt, regunt. Extenduntur autem ipsæ ab aponerosibus, quæ in tarsum inferuntur. Porro alter musculorum in majore angulo oculi, apud nasum ad latera constitutus, ad tarsi partem dimidiam quæ illic est, pervenit; alter vero obliquus & ipse, sed ad minorem angulum extensus, ad reliquam tarsi partem dimidiam sibi propinquam prorumpit. Quum igitur musculus, qui prius est dictus, agit partem palpebræ sibi continuam, quæ est ad nasum, deorsum trahit; quum vero alter, reliquam sursum trahit: si vero ambo uno tempore juxta palpebram tendant, sursum quidem ea ipsius pars, quæ ad minorem angulum est, trahetur; quæ vero ad minorem, deorsum, adeo ut oculus non magis clausus sit quam apertus: eaque palpebra est, quam *καμπύλον*, hoc est, *re-*
flexam

πλάγιος, in Editt. Ald. & Basil. sed in margine Basil. adscribitur.

5. ἀλλὰ τῷ μικρῷ καθῶ παρατεινόμενος] Gal. ead. p. ἀλλὰ πρὸς τῷ μικρῷ &c. Præpositio πρὸς melius subauditur hic loci, quam exprimitur, quoniam præcesserat his verbis πρὸς τῇ ῥινὶ τεταμένως. potest etiam πρὸς vitio librarii excidisse, sed non extat in Edit. Ald. licet extet in Basil.

6. εἰ μὲν οὖν ἐκάτεροι κατὰ τὸν αὐτὸν τείνομεν χρόνον] Gal. ead. p. Edit. Charter. εἰ μὲν οὖν ἐκάτερον, κατὰ τὸν αὐτὸν τείνειν χρόνον. In nostro scribe ἐκάτερον, vel ἐκατέρους. τείνομεν non

muto; sed apud Charter. pro τείνειν, Ald. & Basil. habent, τείνειν.

7. ὁμοῦ τὸ βλέφαρον] Gal. ead. p. ὁμοίως τὸ βλέφαρον. utrumque bene, ut mihi videtur.

8. κάτω δε ἀχθήσεται τὸ κατὰ τὸν μέγαν] Gal. ead. p. κάτω δ' ἐλχθήσεται &c. melior est lectio Gal. Sic supra vidimus καθέλει τὸ συνεχές αὐτοῦ &c. & τὸ λοιπὸν ἀνέλκει.

9. ὡς μηδὲν μᾶλλον ἀνεῶχθαι.] Gal. ead. p. ὡς μηδὲν μᾶλλον ἀνεῶχθαι τὸν ὀφθαλμὸν, ἢ κεκλιῆσθαι. Quæ hic defunt, censeo in contextum esse recipienda.

ποκράτους καμπύλον ὀνομαζόμενον βλέφαρον, ὃ δὴ καὶ κα-
 κῶν μεγάλου¹ σημεῖον ἐν τοῖς νοσοῦσι τίθεται. καὶ που τὴν
 διαστροφὴν αὐτοῦ ταύτην² ἰλλωσιν ὀνομάζει³ καὶ γίνε-
 ται τὸ πάθημα, τῶν μυῶν ἑκατέρου σπωμένου τε καὶ πρὸς
 ἑαυτὸν ἔλκοντος τὸ συνεχές μέρος τοῦ ταρσοῦ. εἰ δὲ ὁ μὲν
 ἕτερος ἐνεργεῖ μῦς, ἐφ' ἑαυτὸν ἔλκων τὸ βλέφαρον· ὁ δὲ ἕτε-
 ρος ἡσυχάζει,⁴ τελείως ἀνοίγνυσθαι τηλικαῦτα καὶ κλείεσθαι
 συμβαίνει τῷ παντὶ βλεφάρῳ. ⁵ συνεφέλκεται γάρ τὸ καθ'
 ἕτερον μέρος τοῦ ταρσοῦ κινούμενον ἅμα ἑαυτῷ καὶ τὸ λοιπόν.
 τὰ μὲν δὴ κατὰ τὸ ἄνω βλέφαρον ὧδε ἔχει· τῷ κάτω δὲ
 οὐ μέτεστι κινήσεως,⁶ ἀλλὰ ἀπὸ τῶν περὶ τὸν ὀφθαλμὸν
 ἔσφιγκται προστετυπωμένον αὐτῷ καὶ περικείμενον ἀκριβῶς,
 καὶ ῥαδίως ἐκθλίβειν πάντα τὰ περιττώματα δυνάμενον.
 τὴν μὲν δὴ περὶ τὰ βλέφαρα τέχνην τῆς φύσεως ἐξευρηκέναι
 τε καὶ καλῶς ἐξηγήσασθαι δοκοῦσιν οἱ ἄριστοι τῶν ἀνατομι-
 κῶν, ὡς εἴρηται νῦν. ⁷ ἐγὼ δ' ἐπιτόμην ἀν' αὐτοῖς τὸ σύμπαν,
 εἰ τὸν παρὰ τῷ μεγάλῳ κανθῷ μὲν ἑμαυτὸν ἀκριβῶς ἔπειθον
 ἐωρακέναι· νυνὶ δ' οὔτε ἐκείνον ἤδη πῶς σαφῶς εἶδον·⁸ ἔντε ταῖς
 αἰγι-

1. σημεῖον ἐν τοῖς νοσοῦσι.] male in
 Edit. Morel. σημαῖον erat antea,
 quod correximus, ut apud Gal. le-
 gitur p. 544. & pro νοσοῦσι apud
 eundem est νοσήμασι, quod eodem
 recidit. Male etiam in tractat. de
 musculis σημαῖον pro σεμείον apud
 Charter.

2. ἰλλωσιν ὀνομάζει.] In Tractatu
 de Musculis male pro ἰλλωσιν Char-
 terius habet ἕλωσιν. nam p. ult. lau-
 dat. legitur, ut hic. Vid. etiam Foe-
 xii Oeconom. V. ἰλλαίειν.

3. καὶ γίνεται τὸ πάθημα.] Gal.
 544. καὶ γίνεται δηλονότι τὸ πάθημα.
 non videtur deesse debere δηλονότι.

4. τελείως ἀνοίγνυσθαι.] Gal. ead.
 p. τελείως, ἀνοίγνυσθαι. quasi τελείως
 pertineret ad ἡσυχάζει. quod non
 putarim.

5. συνεφέλκεται γάρ τὸ καθ' ἕτερον
 μέρος τῶ ταρσοῦ.] Gal. ead. p. συνεφέλ-
 κεται γάρ αἰεὶ τὸ ἕτερον μέρος τῶ ταρσοῦ.
 Hæc lectio multo magis arrides
 quam nostra lectio; licet sensus
 idem sit fere. pro λοιπόν, Ald. &
 Basil. habent λυπόον. In margine
 Basil. adscribitur λοιπόν. mihi λυπόον
 non displicet.

6. ἀλλ' ἀπὸ τῶν περὶ τὸν ὀφθαλμὸν
 ἔσφιγκται.] Gal. ead. p. ὅθεν ἄμεινον
 ἢ αὐτῷ (βλεφάρῳ) μικρῶ γίνεσθαι.

λεκαται. Hippocrates appellavit, quam in morbis magni mali signum statuit. Quin etiam hanc palpebræ everfionem alibi ἄλλωσιν vocat: fitque hujusmodi affectio, quum uterque musculus convellitur, & sibi continuam tarsi partem ad se trahit. Si vero alter musculus agat, & ad se palpebram trahat, alter vero prorsus quiescat, aperiri tunc & claudi totam palpebram contingit: semper enim pars altera tarsi quæ movetur, trahit secum & reliquam. Ita ergo in superiore palpebra res habet. Inferior autem non est motus particeps, sed est oculo semper adstricta atque appressa, & ad unguem circumplectens & excrementa omnia facile potest exprimere. Præstantissimi autem anatomicorum naturæ artificium in palpebris invenisse & recte exposuisse mihi videntur, ut nunc diximus: quibus ego omnino assentirer, si mihi persuadere possem, me perspicue eum musculum; qui est ad majorem angulum, conspexisse. Nunc autem neque illum aperte unquam vidi, & id ægilopum chirurgica curatione non modo

plerum-

ταυτων γὰρ ἀποτελεσθὲν, αἰεὶ τε περὶ τὸν ὀφθαλμὸν ἐσφίεσται, προστετυπημένον αὐτῷ, καὶ περιεχόμενον ἀκριβῶς, καὶ ῥαδίως ἐκβλίβον πάντα τὰ περιττώματα. Videt lector quanta sit mutatio: tamen præfero scripturam Galen. licet minus probo versio- nem Charter. reddit enim αἰεὶ τε περὶ τὸν ὀφθαλμὸν ἐσφίεσται, oculo semper adstricta. mallem semper circa oculum adstricta, vel stricta potius, quod melius mentem, ut mihi videtur, Galen. exprimit. Cæteras varietates satis est ostendisse: pro arbitrio multa mutavit sive Galen: ipse, sive ejus Epitomator.

7. ἐγὼ δ' ἐπιθόμην ἂν αὐτοῖς τὸ σύμπαν] Gal. ead. p. ἐγὼ δ' ἐπιθόμην

μην ἂν αὐτοῖς ἦδη τὸ σύμπαν. Ferri potest nostrum; sed diversitatem scripturæ ortam crediderim ex similitudine pronuntiationis i & ei, ut satis notum. Obiter corrige apud Charter. παρὰ τῷ μεγάλῳ, quæ immediate sequuntur & scribe παρὰ τῷ μεγάλῳ. Inter αὐτοῖς & τὸ σύμπαν omisit nosfer ἦδη.

8. ἔντε ταῖς αἰγυλώπων χειρουργίαις οὐ μόνον] Gal. ead. p. ἐν γὰρ ταῖς αἰγυλώπων χειρουργίαις, ἐν αἷς οὐ μόνον. Aliter locum hunc distinxit & expressit Gal. ac Epitomator; & indistincta est diversitas scriptionis & omissionis quæ habetur in ἐν αἷς, Ante λεπίδας. Gal. habet ἐνίσσε.

αἰγιλώπων χειρουργίαις οὐ μόνον ἐκκόπτεται πολλάκις, ἀλλὰ καὶ καίεται σύμπαν ἐκείνο τὸ χωρίον, ὡς λεπίδας τῶν ὑποκειμένων ὀστέων ἀφίστασθαι, μηδὲν εἰς τὴν κίνησιν ἐμποδιζόμενα τοῦ βλεφάρου· διὰ τοῦτό μοι δοκῶ προδεῖσθαι σκέψεως.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΗΝ ΚΑΤΩ ΓΕΝΥΝ
ΚΙΝΟΥΝΤΩΝ ΜΥΩΝ.

ΤΕΤΤΑΡΕΣ συζυγίαι μυῶν τὴν κάτω γένυν κινουσί, ἀνατείνοντες μὲν, οἱ κροταφῖται καλούμενοι, καὶ οἱ ἔνδον τοῦ στόματος·¹ εἰς δὲ τὰ πλάγια παράγοντες, οἱ κατὰ τὰς γνάθους, οὓς μασσητήρας ὀνομάζουσιν, ἀπὸ τῆς χρείας τοῦνομα θέμενοι· κατασπῶντες δὲ, οἱ λοιποὶ δύο. ἀλλ' οὗτοι μὲν στενοί τ' εἰσὶ καὶ προμήκεις, ἀρχόμενοι μὲν ὀπισθέν τε καὶ κάτω τῶν ὠτων· διὰ δὲ τοῦ τραχήλου πρόσω φερόμενοι, καίπειτα ἐπ' αὐτὸν ἀλλήλοις ἰόντες.² ἴνα δὲ καὶ καταφύονται τῇ γένυϊ, δίοιγοντες αὐτήν, ἐπειδὰν ταῦσιν. οὔτοι μόνον συμπάντων μυῶν σαρκώδη μὲν ἔχουσι τὰ πέρατα, τὸ μέσον δ' ἀκριβῆ τένοντα. τῶν δ' ἄλλων τριῶν συζυγιῶν εὐρώστων τε ἅμα καὶ μεγάλων οὐσῶν, οἱ μὲν κροταφῖται καθήκουσιν εἰς τε τὰς κορώνας ἀκρας τῆς γένυος, εἰς ἐκατέρωθεν εἰς τε τὴν γένυν αὐτὴν παρὰ τὴν ἔκφυσιν τῆς κορώνης, ἰσχυραῖς ἀπονευρώσεσιν ἐμφυόμενοι, δι' ὧν τὴν τε γένυν ἀνασπῶσι, καὶ κλείουσι τὸ στόμα. καὶ διὰ τοῦτο καὶ τούτους μῦς ἔνοιο μασσητήρας ὀνομάζουσι.³ μάλιστα δ' οὔτοι πάντων μυῶν οἱ τῶν ὀφθαλ-

1. εἰς δὲ τὰ πλάγια παράγοντες] legendum περιάγοντες· sic enim semper loquitur Gal. de usu & actione hujus musculi scil. p. 91. περιάγουσι πολυειδῶς ὅλην αὐτήν, maxillam nempe inferiorem. p. 560. κινεῖται δὲ

καὶ περιφέρει τὴν γένυν. & XII. 334. ἐπειδὴ περιάγουσιν ἐν τῷ μασσῶσθαι τὴν γένυν. IV. 560. ἄλλοι δὲ τινες εἰς τὰς ἐν ταῖς μασήσεσι περιφοράς τῆς γένυος ὅπῃ τῆς φύσεως ἐγένοντο δύο μῦες, & postremo, quod omnem dubitationem

plerumque abscinditur, sed totus etiam ille locus sic aduritur, ut squamæ a subjectis ossibus abscedant, quum interrim motui palpebræ nullum impedimentum afferatur. Ex quo fit, ut animadversione indigere mihi videatur.

DE MUSCULIS MAXILLAM INFERIOREM MOVENTIBUS.

Quatuor conjugationes musculorum inferiorem maxillam movent: qui sursum eam tendunt, temporales vocantur, & qui intra os siti sunt; qui vero ad latera adducunt, in buccis sunt, quos masticatores vocant, nomine eis ab usu, quem præstant, imposito. Reliqui duo deorsum trahunt: sed hi cum angusti sunt, tum etiam oblongi, & post infraque aures incipiunt, & per collum prorsum tendunt. Deinde in idem mutuo, qua maxillæ inferuntur, coeuntes, ipsam aperiunt, quum tenduntur. Hi soli inter omnes musculos carnosas habent ambas partes extremas; mediam vero, tendinam exquisitam. Ex tribus reliquis conjugationibus, quæ & validæ & magnæ sunt, temporales singuli in extremas maxillæ cornices, & in ipsam maxillam pertingunt. Ad cornicis vero exortum validis aponeurosis, quibus cum sursum maxillam trahunt, tum os ipsum claudunt, inferuntur: quocirca hos musculos quidam masticatores vocant. Maxime autem

tionem tollit, p 96. ait: αὐται γὰρ αἱ τρεῖς συζυγίαι τῶν μυῶν κινῶσι τὴν γένυ, ἀνασπῶντες μὲν οἱ προσαφίται σὺν ταῖς ἔνδοις, εἰς δὲ τὰ πλάγια περιέχοντες οἱ μασσητήρες.

2. ἵνα δὲ καὶ καταφύονται τῇ γένυ] Crediderim ante ἵνα distinguendum inciso.

3. μάλιστα δ' οὔτοι πάντων μυῶν οἱ τῶν ὀφθαλμῶν] Vid. Gal. 558, unde hæc desumpta sunt; sed ante οἱ τῶν ὀφθαλμῶν crederem excidisse καὶ, ut sensus sit perfectus. Per οὔτοι secundum Gal. intelligendi sunt προσαφίται & oculorum muscoli, non μασσητήρες, ut Epitomator hic.

ὀφθαλμῶν, ἐπειδὴν πάθωσι, σπασμούς, καὶ πυρετούς, καὶ κάρους, παραφροσύνας ἐπιφέρουσι, διότι τῆς ἀρχῆς τῶν νεύρων ἐγγυτάτω πεφύκασιν. οἱ δ' ἐντὸς τοῦ στόματος μύες, ἐπιβεβήκασιν μὲν τοῖς πλατέσι τε καὶ κόιλαις τῆς κάτω γένυος· ἀνατείνονται δ' ἐπὶ τὴν ὑπερώαν, ἐμφυόμενοι τοῖς ἐνταῦθα κόιλαις ὁστοῖς, ἃ περιλαμβάνουσι αἱ πτερυγάδεις ἐκφύσεις· ἔστι δὲ αὐτοῖς ἐνταῦθα καὶ τέναν τις εὐρωστος. ὅλον δὲ τὸ πλάγιον μέρος τῶνδε μυῶν συμπέφυκε τοῖς κροταφίταις· καὶ μέντοι καὶ τὴν αὐτὴν ἐνέργειαν ἔχουσι αὐτοῖς, ἀνασπῶντες ἐκ τῶν ἐνδοθεν μερῶν τὴν κάτω γένυν, ¹ λοιποὶ δ' οἱ δύο μύες ἔξωθεν ἐπιβέβληνται τῷ μήκει τῆς κάτω γένυος, παραφερόμενοί τε, καὶ καταφυόμενοι διὰ τὰς ἐν ταῖς μασσῆσει περιφορὰς τῆς γένυος ὑπὸ τῆς φύσεως γενόμενοι, καὶ τῶν γνάθων τὸ σαρκῶδες ἐργαζόμενοι. δεόντως οὖν ὀνομάζουσι τοὺς μῦς τούτους μασσηήρας, εἰ καὶ ὅτι μάλιστα ταύτης καὶ τοῖς κροταφίταις μέτεστι τῆς προσηγορίας. ² ἐκεῖνοι μὲν ἐν μόνον τοῦτ' ἔργον, ἐν ταῖς μασσῆσει παρέχονται, σφοδρῶς ἀλλήλοις συμβάλλειν τοὺς ὀδόντας, ᾧ συνέπειαι, θραύειν, εἴ τι μεταξὺ παρακείτο, ³ καὶ ὡς περ ὑπὸ μύλων τῶν γομφίων λειοῦσθαι τὴν τροφήν. τῶν μασσηήρων δ' ἔργον μυῶν τὸ μασσᾶσθαι. οὗτοι δ' αὐτοὶ καὶ μεταβάλλουσι τὰ σιτία, ⁴ καὶ τὰ τῶν ὀδόντων ἀποπίπτοντα πάλιν αὐτοῖς ἐπι-

& infra paulo his verbis: εἰ καὶ ὅτι μάλιστα ταύτης καὶ τοῖς κροταφίταις μέτεσι τῆς προσηγορίας, quæ etiam extant apud Gal. p. 560. qui semper tamen accurate distinguit inter actiones horum musculorum, ut infra patebit.

1. λοιποὶ δ' οἱ δύο μύες &c.] Locus male distinctus est. Sic interpunge: λοιποὶ δ' οἱ δύο μύες ἔξωθεν ἐπιβέβλην-

ται, τῷ μήκει τῆς κάτω γένυος παραφερόμενοί τε καὶ καταφυόμενοι, διὰ τὰς &c. Reliqui duo musculi extrinsecus insident, advectique & longitudini inferioris maxilla, inserti, ad mandibula &c. Illud interpres minus affectus est.

2. ἐκεῖνοι μὲν ἐν μόνον τοῦτ' ἔργον] Gal. p. 560. ἐκεῖνοι μὲν γὰρ, ἐν τοῦτ' ἔργον μόνον. Hæc intelligenda sunt de

tem hi muscoli, qui oculorum sunt, ubi patiuntur, & convulsiones, & febres, & caros, & deliria invehere consueverunt; propterea, quod proxime principio nervorum oriuntur. Musculi vero, qui ore continentur, latis concavisque maxillæ inferioris partibus incumbunt; ad palatum vero ascendunt inferti cavis ossibus, quæ inibi sunt, quæ ab exortibus, qui ab alarum similitudine, pterygoeides vocantur, ambiuntur. Ibidem etiam validus quidam tendo est situs. Tota porro horum musculorum pars, quæ vergit ad latera, cum temporalibus coalescit, & eandem, quam illi, actionem obeunt, inferiorem scilicet maxillam in parte interiore sursum trahentes. Reliqui duo muscoli extrinsecus longitudini maxillæ inferioris insident; prætervecti autem atque inferti, ad mandibulæ in masticationibus circumactionem a natura comparati, carnosam quoque buccarum partem constituunt. Convenienter igitur hos musculos masticatores nominant; tamen hæc etiam musculis temporalibus non minus conveniat appellatio: illi enim eam unam actionem in masticationibus tantum obeunt, ut dentes inter se vehementer committant. Ex quo consequitur, ut si quid inter eos fuerit, id comminuatur. Cibum præterea lævigari ac conteri a molaribus, quasi molis, est masticatorum musculorum actio: hi enim ipsi & cibos mutant, & qui a dentibus exciderunt, rursus

eisdem

de κροταφίταις, quos auctor noster confundit cum masticatoribus.

3. καὶ ὡς περὶ ὑπὸ μύλων τῶν γομφίων λειοῦσθαι τὴν τροφήν τῶν μασσητήρων ἢ ἔργον τὸ μασσᾶσθαι.] Gal. ead. p. puncto apposito ad παρακίετο, ita procedit: τὸ δ' ὡς περὶ ὑπὸ μύλων τῶν γομφίων λειοῦσθαι τὴν τροφήν, τῶν μασσητήρων ἔργον μῶν. quod magis est perspicuum, ut proprium cujusque

musculi officium internoscamus. Notandum porro, apud Gal. hic μασσητήρ, μάσησις, scribi simpliciter, tamen alibi passim duplici σ.

4. καὶ τὰ τῶν ὀδόντων ἀποπίπτοντα πάλιν αὐτοῖς ἐπιβάλλουσι.] Gal. ead. p. καὶ τὰ τῶν ὀδόντων ἀποπίπτοντα παραγγεῖν αὐτοῖς ἐπιβάλλουσι. vitium est in παραγγεῖν satis manifestum.

ἐπιβάλλουσι, τεινόμενοι τε καὶ προστελλόμενοι, ¹ τῶν κροταφιδῶν μυῶν μηδὲν εἰς τοῦτο ἔτι συμβαλλομένων. ἀλλ' ἢ γλώττα μὲν οὐ σμικρὰ διαπράττεται περὶ τὴν ἐνέργειαν ταύτην, οἷα χεὶρ ἀεὶ μεταβάλλουσα καὶ τρέφουσα τὴν ἐν τῷ στόματι τροφήν, ὑπὲρ τοῦ πᾶν ὁμοίως αὐτῆς καταθραύεσθαι μέρος. ἔξωθεν δὲ εἰς ἑκατέρωθεν ὁ μασσητῆρ οὗτος μῦς, οἷον ἑτέρα τις χεὶρ ² ἐπίκουρος τῆς γλώττης παρεσκευάσται. ³ μεγίστην δ' εἰς τοῦτο βοήθειαν παρέχει τὰ κάτω τὰ πέρατα τῶν γνάθων, τὰ δερματώδη, τὰ πρὸς τοῖς χεῖλεσιν, εἰς ἃ καθήκουσιν ⁴ οἱ λεπτοὶ καὶ πλατεῖς μῦες.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ Εἰς τὰς ὠμοπλατάς
ἐκ τῆς κεφαλῆς ἐμφύομε-
νων μυῶν.

ΠΡΩΤΟΝ πάντων ἀφαιρέθentos τοῦ μυῶδους πλατύσματος, ⁵ ἐκ τοῦ κατ' ἰνίον ὅσ' οὗ τῆς κεφαλῆς ἐκφυόμενοι φαίνονται δύο μῦες, ἀλλήλων ψαύοντες, εἰς ἑκατέρωθεν, ὃ μὲν ἐκ τῶν δεξιῶν τοῦ ζώου μερῶν, ὃ δ' ἐξ ἀριστερῶν. ἔστι δὲ ἢ ἐκφυσις αὐτῶν ἰσχνὴ καὶ πλατεῖα, κατὰ γραμμὴν ἐγκαρσίαν ἔπειτα φερομένη ⁶ οὐ μὴν ἐξικνεῖται γε πρὸς ἑκάτερον τῶν ὠτων, ἀλλ' ἐλάττων, ἔστιν ὅτε, συχνῶς. ἐντεῦθεν ὀρμηθέντες οἱ δύο μῦες ἀεὶ καὶ μᾶλλον πλατύνονται, ⁷ καὶ τελευτῶντες ἐμφύονται ταῖς ράχεσι τῶν ὠμοπλατῶν,
ἀχει

1. τῶν κροταφιδῶν μυῶν μηδὲν εἰς τοῦτο ἔτι συμβαλλομένων] Apud Gal. p. 560. est eadem scriptura, omisso ἔτι, quod mihi videtur delendum.

2. ἐπίκουρος τῆς γλώττης] Gal. ead. p. ἐπίκουρος τῆ γλώττη. melius. Sic p. 563. ubi agitur de pterygoeidi-

bus musculis, ἐπίκουροι τοῖς κροταφιδῆταις ἐδίδθησαν.

3. μεγίστην δ' εἰς τοῦτο βοήθειαν παρέχει] Gal. ead. p. μεγίστην δ' εἰς τοῦτο βοήθειαν αὐτῇ παρέχει. αὐτῇ, scilicet linguæ; quod non videtur omitti debere.

eisdem commissis adducunt densi ac contracti, quum interim temporales muscoli nihil ad masticationem conferunt. Lingua vero non mediocriter ad hanc actionem confert, ut quæ instar manus cujusdam cibos in ore semper transfert ac volvit, quo pars omnis ipsorum æque conteratur. Extrinsecus vero unus utrinque masticator hic musculus, ut alia quædam manus, linguæ adjutor est comparatus: maximo autem ad eam rem ei adjumento sunt fines buccarum inferiores, qui cutacei sunt, & ad labia spectant, ad quos tenues ac lati muscoli perveniunt.

DE MUSCULIS, QUI A CAPITE IN SCAPULAS INSERUNTUR.

Ablata prima omnium musculosa latitudine, duo muscoli ex ossè capitis, quod in occipite est, utrinque unus, a dextris alter, alter a sinistris, animalis partibus sese contingentes, oriri conspiciuntur. Gracilis autem eorum exortus est latusque, per lineam transversam ad aures procedens; ad utramque tamen non pervenit, & est multo brevior. Hinc prorumpentes duo muscoli semper magis amplificantur, & tandem spinis scapularum usque ad utrunque humeri caput in-

4. οἱ λεπτοὶ καὶ πλατεῖς μύες } Gal. οἱ λοιποὶ καὶ παχεῖς μύες. omnino vitiosa est hæc Gal. scriptura; ut ex versione Charterii etiam adparet.

5. ἐκ β' κατ' ἰνίον &c.] Gal. p. 94. ἐκ μέσου β' κατ' ἰνίον ὅσῳ τῆς κεφαλῆς. signate fatis.

6. οὐ μὴν ἐξικνεῖται &c.] Gal. p. 99. οὐ μὴν ἐξικνεῖται πρὸς τὸ οὖς ἑδῆτερος αὐτῶν, ἀλλ' ἀπολείπονται τοσοῦτον ἑκάτερος, ὅσον ἐπ' ἰνίῳ προέρχονται.

Eodem fere recidunt hæc duæ scripturæ; tamen Gal. magis est perspicuus.

7. καὶ τελευτῶντες &c.] Omisit noster unum latus hujus muscoli, cujus meminit Gal. p. 99. his verbis: ἢ μὲν οὖν ὀρθῇ πρὸς ἀμφοτέρους γραμμῆ τῆς κατὰ τραχήλον ἀκάνθης ἐπέφυκεν. ibid. εὐδελον δ' ὡς ἔστιν εἰς ἑφ' ἑκάτερα τῆς ἀκάνθης ὁ μῦς ἕτος. item. p. 101. ἑτέραν δὲ τὴν ὅλην ἀκάνθαν τῶν ἐν τρα-

ἄχει τοῦ καθ' ἑκάτερον τοῦ ἀκρωμίου, ¹ συνεπιλαμβάνον-
 τές τι τῶν κλειδῶν. ² τούτους τοὺς μῦς ἰδεῖν ἐστὶ ἐπὶ τῶν
 γυμναστικῶν ἐναργῶς πρὸ τῆς ἀνατομῆς. εὐτραφέστατοι γὰρ
 γίνονται, καὶ σύμπαντα καταλαμβάνουσι τὸν αὐχένα. τὸ
 δὲ ἔργον αὐτῶν, γὰρ ὠμοπλάτας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ἀνέλ-
 κειν. μετὰ δὲ τὴν τῶν προειρημένων ἐκφυσιν ἐκτμηθεῖσάν
 ὑπόκειται ³ τις ἐτέρα συζυγία μυῶν ἰσχυρῶν καὶ μακρῶν,
 λεπτὴ μὲν καὶ πλατεῖα κατὰ τὴν ἐκφυσιν, ἀεὶ δὲ ἐν τῷ
 προεῖναι τρογγυλωτέρα γιγνομένη, τὸ μὲν μῆκος ἴσον τοῖς
 προειρημένοις· ἀρχόμενοι γὰρ ἐκ τῆς χάρας τοῦ κατ' ἰνίον
 ὁσοῦ τῆς κεφαλῆς ⁴ ἐκφύονται τῇ μετεώρῳ γωνίᾳ τῆς κατὰ
 τὴν ὠμοπλάτην βάσεως· εὖρος δὲ οὐκ ἴσον αὐτοῖς, ἀλλὰ
 παμπόλλῳ τινὶ λειπόμενον. τελευτῶν δ' ἑκάτερος μῦς λεπ-
 τὸν ἀποφύει τένοισα, κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς βάσεως τῆς ὠμο-
 πλάτης, ἀκριβῶς στρογγύλον οἷον περ νεῦρον, ὅστις ἐκ τῶν
 ἔνδον μερῶν παραφερόμενος τῇ βάσει, καὶ προσελθὼν ἄχει τοῦ
 ἡμίσεως αὐτῆς, οὕτως ἤδη τὴν ἐκφυσιν εἰς αὐτὸ τῆς βά-
 σεως ὁστοῦν ποιεῖται. ⁵ ἡ χρεῖα δ' αὐτοῦ * τῆς ὠμοπλά-
 τῆς κεφαλῆς· οἱ δὲ πρότεροι μῦες οὐ μόνην τὴν βάσιν, ἀλλ'
 ἔλην αὐτὴν ἀνέλκουσι.

ΠΕΡΙ

χίλων σπονδύλων. Aliquid simile ha-
 bet noster, καὶ σύμπαντα καταλαμ-
 βάνουσι τὸν αὐχένα; sed non satis ex-
 presse. Appellat quidem hunc mus-
 sculum Gal. τραπέζιον σχῆμα; sed
 non videtur esse Trapezium recen-
 tiorum. Dum in eo versamur, tolle
 mendum ex Gal. p. 100. Ejus ver-
 ba sunt: καὶ εἴ τις ἐκεῖνο τέ μοι τὴν εἰ-
 ρημένην τῆς ὠμοπλάτης παραλύσθαι
 κίνησιν. Ita etiam Editt. Ald. & Ba-
 sil. sine tamen accentu in fine ἐκεῖ-
 νο. nemo non videt scribendum καὶ

εἴ τις ἐκεῖνο τέ μοι &c. ut habetur in
 versione Charter. si quis illum pra-
 ciderit.

1. συνεπιλαμβάνοντες τι τῶν κλει-
 δῶν] Rafarius mihi videtur satis
 inepte locum hunc reddidisse: Et
 aliquid clavicularum comprehendunt.
 me iudice, verti debet potius, & una
 clavesprehendunt aliquantum,
 subaudito ad aliquantum κατὰ,
 scil. κατέ τι συνεπιλαμβάνον-
 τες τῶν κλειδῶν.

2. τούτους τοὺς μῦς &c.] Gal. p.

inferuntur, & aliquid etiam clavicularum comprehendunt. Hos autem musculos ante dissectionem in gymnasticis evidenter cernere possumus: fiunt enim plenissimi, & totam cervicem comprehendunt. Eorum munus est, ut scapulas ad caput trahant. Post dissectum horum musculorum exortum, altera quædam musculorum exilium & longorum subjacet conjugatio, quæ tenuis quidem & lata in exortum est; sed tamen, dum progreditur, semper magis fit teres. Longitudo est prædictis æqualis. Hi namque ex loco occipitis ossis capitis incipientes, in angulum basis; quæ ad scapulas est, inferuntur. Eorum non est æqualis latitudo, sed in aliquo multum minuitur. Porro musculus uterque ad finem tenuem tendentem producit ad principium basis scapularum, exquisitè tere-rem instar nervi: qui tendo ab interioribus partibus prope basim profectus, & usque ad ejus dimidium progressus, ita demum in ipsius basis os inferitur. Hujus utilitas est, basim scapularum e directo capitis extollere; at priores musculi non solum basim, sed totas etiam scapulas sursum tollunt.

DE

100. οὐς γε καὶ πρὸ τῆς ἀνατομῆς οὐ-
τω μεγάλους εἶναι ἰδίῳ, ὡς ὅλον εἰς ὄγ-
κον ἐξηρῆκέναι τὸν τεράχλιον, καὶ μά-
λιστα τοῖς γυμναστικοῖς.

3. τις ἑτέρα συζυγία &c.] Gal.
ead. p. δευτέρα συζυγία μῶν ἐστὶ τὸ
μὲν μῆκος, ἴσων τοῖς προειρημένοις,
ἀρχομένον γὰρ ἐκ τῆς αὐτῆς χώρας &c.
vitium est in ἀρχομένον, & scriben-
dum ἀρχομένοι, vel ἀρχομένη; ut
consideranti patebit. Apud Gal.
suspitor esse mendosum & le-
gendum ἴσον: nam sequitur mox εὐ-
ρος δ' ἐκ ἴσων αὐτοῖς, ut in nostro.

4. ἐμφύονται τῇ μετεώρῳ &c.] Gal.
ead. p. ἐμφύονται τῇ μετεώρῳ &c.
Hanc scripturam Galen. veram esse

scripturam nemo non videt. Regu-
lam ipse tradit certam p. 99. his
verbis: ποτὲ μὲν συμφύεσθαι λέγων
αὐτοὺς τῶδ' ἐτι, ποτὲ δὲ ἐκφύεσθαι
τῶδ' ἐ, ποτὲ δ' εἰς τὸδ' καταφύεσθαι,
ποτὲ δ' ἐμφύεσθαι τῶδ' ἐ.

5. ἡ χρεία δ' αὐτοῦ * τῆς ἀμοπλά-
της κεφαλῆς] Gal. p. 101. ἀνασπᾶσι
καὶ ἔτοι τὴν βάσιν τῆς ἀμοπλάτης, ἄς
πρὸς ἰνίον. Unde conjicio, nostrum
auctorem scripisse: ἡ χρεία δ' αὐτοῦ
ἀνασπᾶν τὴν βάσιν τῆς ἀμοπλάτης εἰς τὸ
κατ' ἰνίον ὅσῃν τῆς κεφαλῆς, vel πρὸς τὸ
κατ' ἰνίον ὅσῃν τῆς κεφαλῆς. sic p. se-
quenti: τελευτᾷ δὲ εἰς τὸ κατ' ἰνίον ὅσῃν
τῆς κεφαλῆς. & p. 104. eadem locutio
habetur.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΗΝ ΩΜΟΠΛΑΤΗΝ
ΚΙΝΟΥΝΤΩΝ ΜΥΩΝ.

¹ ΕΠΤΑ μύες εἰσὶν οἱ κινῶντες ἐκατέραν τῶν ὠμοπλα-
τῶν. δύο μὲν ἀπ' ἰνίε καταφερόμενοι, περὶ ὧν ἔμπροσθεν εἶ-
πον· τρίτος δὲ, ἀπὸ τῆς εἰς τὸ πλάγιον ἐξοχῆς τοῦ πρώ-
του σπονδύλου· τέταρτος δὲ, ἀπὸ τοῦ τὴν λάρυγγα περιέ-
χοντος ὀστοῦ· καὶ δύο ἄλλοι τὴν ἐκφυσιν ἐκ τῆς κατὰ τὸν
νῶτον ἀκάνθης ἔχοντες· ἑβδομος δὲ, ἀπὸ τῆς ὀσφύος ἀναφε-
ρόμενος, ἐπὶ τὴν κάλιωθεν διάρθρωσιν, μέγιστος μῦς, οὗ τὴν
Φύσιν ἀπασαν ἐν τοῖς ἐξῆς διηγῆσομαι, κατ' ἐκείνου τοῦ λό-
γου τὸ μέρος ἔνθα δίδωμι περὶ τῶν τὸ κατ' ὦμον ἄρθρον κι-
νούντων μυῶν. ² ἐκφύεται δὲ, ὁ μὲν ἐκ τοῦ πρώτου σπον-
δύλου, ³ τὴν ἐκφυσιν ἔχων εἰς τὸ τῆς ἐν ὠμοπλάτῃ ράχεως
πέρας, ὅσον ὑψηλόν ἐστι, πρὸς ἀκρωμίων σχεδόν, εἰς τὸ
τρίτον μέρος ὅλης αὐτῆς. ἐστὶ δὲ σαρκοειδῆς τε καὶ ἡκίστα
πλατὺς οὗτος ὁ μῦς, καὶ προσάγει τὴν ὠμοπλάτην τοῖς
πλαγίοις μέρεσι τοῦ τραχήλου. ὁ δ' ἐκ τοῦ περιέχοντος ὀστοῦ
τὸν λάρυγγα τὴν ἐκφυσιν ἔχων, ⁴ εἰς ἐκεῖνο μάλιστα τῆς
κατ' ὠμοπλάτην ὑψηλῆς ἐκφύεται πλευρᾶς, ἵνα περὶ ἢ
ἀρχὴ τῆς ἀγκυροειδοῦς ἀποφύσεώς ἐστι. στενὸς καὶ μακρὸς
μῦς οὗτος ὑπάρχει, καὶ προσάγει τὴν ὠμοπλάτην εἰς τὸ
πρῶτον τοῦ τραχήλου πρὸς τὴν ἰδίαν ἀρχὴν, ὅπερ κοινόν ἐστιν
ἀπάν-

7. *Ἐπτά μύες εἰσὶν &c.*] Quan-
quam hic septem enumerantur, ta-
men p. 107. ex eo numero eximit
musculum, his verbis: κοινὸς δ' ἄλ-
λος εἰς ἐστὶ τῇ κατὰ τὸν ὦμον διάρθρω-
σιν, κατὰ τὴν κάτω τὴν ὠμοπλάτην.

melius, mea opinione, exemisset
musculum ossis hyoideis, secun-
dum recentiores, qui Coracohyoi-
dæus nominatur; licet eundem huic
musculo usum assignet, p. 474. &
passim alibi.

DE MUSCULIS SCAPULAS MOVENTIBUS.

Musculi, utranque scapulam moventes; septem numero sunt: duo ab occipite deorsum feruntur, de quibus supra est dictum; tertius ex obliqua eminentia primæ vertebræ exoritur; quartus ab ossè, laryngem continente; duo alii exortum habent a spina dorsi; septimus a lumbo in articulationem inferiorem ascendit maximus musculus, cujus omnem naturam in ea libri parte exponam, in qua de musculis articulum humeri moventibus agetur. Exoritur enim a prima vertebra, & in extremitatem spinæ scapularum, qua elatior est apud humeri caput, in tertiam fere ipsius universæ partem inferitur. Hic musculus carnosus est, minimeque latus, & scapulam in latera ad partes colli abducit. Qui vero ex ossè laryngem continente exortum habet, is in eam præcipue altioris costæ scapularum partem inferitur, ubi est processus illius initium, qui ab anchoræ similitudine anchyroceides nominatur. Angustus longusque hic musculus est, & scapulam ad anteriorem colli partem versus proprium principium abducit,

2. ἐκφύεται δὲ &c.] Gal. p. 106. καπεῖθ' ὅταν εὐρῆς ἐμφυσόμενον τῷ πέλασι τῆς ράχως αὐτῆς, τῷ πρὸς τῷ ἀκρωμῖῳ, τείνον ἐπὶ τὴν ἀρχὴν, κατὰ τὴν τῶν ἰῶν θέσιν, ὑπερὶ ἑ δεασσῆσθαι προσαγομένον τε καὶ ἀναγόμενον ὑπ' αὐτῆ τοῖς πλωγίσις μέρει, τῆ τραχήλε τὸ τῆς ἁμοσπλάτης ὑψηλόν. σαρκοειδῆς ὁ μῦς ἕτος ὅλος ἐστὶ καὶ μᾶλλον πῶς τρογγύλος, ἐμφύεταιίτε τῷ τρίτῳ μέρει πῆς κατὰ τὴν ἁμοσπλάτην ἀκάνθης,

ὅσον ὑψηλόν ἐστὶ τὸ πρὸς ἀκρωμῖῳ. Eadem fere descriptio: sed non satis scio, an musculus sit humanus.

3. τὴν ἐκφυσιν ἔχων &c.] Scribe omnino: τὴν ἐκφυσιν ἔχων &c.

4. εἰς ἐκεῖνο μάλιστα τῆς κατ' ἁμοσπλάτην ὑψηλῆς ἐκφύεται πλευρᾶς] scribe ἐμφύεται. nam quo pacto dici potest rem enacsi, ubi inferitur? Rafarius vertit, ac si ita scriptum invenisset & hic & nota præcedente.

ἀπάντων τῶν μυῶν. ὁ δὲ ἀπὸ τῶν πλευρῶν τε τῆς ὀσφύος ἐπὶ τὴν κατὰ τὸν ὦμον διάρθρωσιν ἀναφερόμενος μῦς, τῇ τε βάσει τῆς ὠμοπλάτης ὀμιλῶν ὅλη, καὶ τοῖς σιμοῖς τοῖς κατὰ τὴν ταπεινότεραν πλευρὰν, κάτωθεν τε καὶ πρόσθεν ἐφ' ἑαυτὸν, ἐκ τούτων τῶν λαβῶν ἐπισπᾶται τὴν ὅλην ὠμοπλάτην εἰς τε τὰ κάτω καὶ πρόσω. τῶν δὲ ὑπολοίπων δύο μυῶν, ὁ μὲν ἐπιπολῆς ἐξ ἀπάντων ἐκφυόμενος τῶν τοῦ θώρακος σπονδύλων, ¹ εἰς τὸ κάτω μέρος ἐκφύεται τῆς ῥάχως αὐτῆς· ὁ δ' ὑπ' αὐτῷ κείμενος, ἐκφύεται μὲν ἐκ τε τῶν ἐπτὰ τοῦ θώρακος σπονδύλων, καὶ προσέτι τῶν ἐν τραχήλῳ πέντε· καταφύεται δ' εἰς ὅλον τὸ χονδρῶδες τῆς βάσεως. ἀπάγει μὲν οὖν ἐκάτερος αὐτῶν ὀπίσω ὠμοπλάτην, ἀλλ' ἂ μὲν πρότερος ῥηθεὶς σὺν τῷ κατασπᾶν, ὁ δὲ δεύτερος ὡς ἐπὶ τὸν τράχηλον ἀνέλκων. ² εἰ δ' ἄμφω ταθεῖεν, ὀπίσω πρὸς τὴν ῥάχιν ἀπάγουσιν ὅλην τὴν ὠμοπλάτην ἐπὶ τοὺς ἐπτὰ τοῦ θώρακος σπονδύλους τοὺς πρῶτους, οἷς καὶ παρατέτανται.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΗΝ ΚΕΦΑΛΗΝ ΚΙΝΟΥΝΤΩΝ ΜΥΩΝ.

Ἡ κεφαλὴ, τὰς μὲν οἰκείας κινήσεις ἄνευ τοῦ τραχήλου κινεῖται, βραχυτάτας τε ἅμα καὶ δισσὰς οὔσας κατὰ διττάς διάρθρώσεις, τὰς μὲν ἑτέρας ἐφ' ἑκάτερα περιστρεφομένη, τὰς δὲ ἑτέρας ἐπινευόντων τε πρόσω καὶ ἀνανευόντων ὀπίσω. αἱ δὲ συνόλω τῷ τραχήλῳ κινήσεις αὐτῆς ἐπιπολὺ γίνονται, καὶ μετ' ὀλίγον ὑπέξ αὐτῶν δίειμι. νυνὶ δὲ περὶ
 Τῶν

1. εἰς τὸ κάτω μέρος ἐκφύεται τῆς ῥάχως αὐτῆς] Nemini dubium esse potest, quin scribendum sit ἐκφύεται. Vid. Gal. p. 106. ubi hæc habentur:

ὁ μὲν ἐπιπολῆς καὶ ταπεινὸς εἰς τὴν ῥίζαν τῆς κατὰ τὴν ὠμοπλάτην ἀκείνης ἐμπεφυκώς.

2. εἰ δ' ἄμφω ταθεῖεν, &c.] Gal. ead.

cit, quod est commune musculorum omnium. Qui vero a costis & a lumbo in humeri articulationem ascendit, ac toti basi simisque scapulæ partibus ad humiliorem costam adhæret, ex inferiore atque anteriore parte totam scapulam his apprehensionibus deorsum atque antrorsum in se ipsum trahit. Ex reliquis vero duobus musculis, alter in superficie ex omnibus thoracis vertebrais exoriens, in partem ipsius spinæ inseritur. Alter qui huic subjacet, tum ex septem vertebrais thoracis, tum vero etiam ex quinque cervicis exoritur; inseritur vero in totam cartilaginosa basis partem: uterque autem ipsorum scapulam retro abducit; sed is, de quo primo loco dixi, trahit etiam deorsum; secundus veluti ad cervicem sursum trahit. Si ambo simul tendantur, retro versus spinam totam scapulam ad septem priores thoracis vertebrais, quibus etiam ipsi sunt exporrecti, abducunt.

DE MUSCULIS CAPUT MOVENTIBUS.

Capiti proprii motus, citra colli motum, brevissimi duplicesque infunt, quemadmodum duplices quoque articulationes habet; alteram qua ad latera circumvertitur; alteram qua in anteriora annuit, in posteriora renuit. Capitis vero motus, qui una cum cervice eduntur, multo plures sunt; de quibus paulo post agetur copiosius: in præsentia vero de propriis

ead. p. ἀμφότερων ἅμα ταύτων, ράτεται. mendum est in παρατί-
 ἄλη ὅτις τὴν ἀμωπλάτην ἀπαρεγκλί-
 τως ἄλει φερομένη ἐπὶ τοὺς πρώτους
 ἑπτὰ ἔθάρμακος σπονδύλους, οἷς πα-
 ταται, & legendum παρατίτανται,
 ut in nostro: id etiam adparet ex
 versione Charterii.

τῶν οἰκείων αὐτῆς μυῶν εἰρήσεται. τῇ προσηρημένη συζυγία τῶν ἰσχνῶν μυῶν, οὓς καὶ αὐτοὺς ἔφη ἀνασπᾶν τὴν ὠμοπλάτην, τοῦ κατ' ἰνίον ὀστοῦ τῆς κεφαλῆς ἐκφυζόμενος, ἐφεξῆς ἐστὶν ἑτέρα τὴν ἐκφυσιν ἐγκαρσίαν τε ἅμα καὶ σαρκώδη καὶ πλατεῖαν ἄχρι τῶν ὠτῶν ἔχουσα. συνεκφύεται δ' αὐτῇ τις ἑτέρα, τὴν ἀρχὴν ἐκ τῆς ὑπ' αὐτὸ τὸ οὖς χώρας πεποιημένη. αὐταὶ δὲ ὅλου τοῦ τραχήλου πρὸς τὰ πρόσω φέρονται λοξαί, ¹ κατὰ μὲν τὴν πρώτην ἐκφυσιν μετρίως σύμφυσις, ἐν δὲ τῷ μετὰ ταῦτα χωρίῳ ἀποχωροῦσι μᾶλλον· καὶ διὰ τοῦτο δύο μῦες εἶναι δόξαιεν ἄν τω, καὶ εἰς ἑκατέρωθεν τοῦ τραχήλου. ἀμφοτέρων δὲ ἡ χρεία, καὶ ἡ κίνησις, καὶ ἡ τῶν ἰνῶν θέσις ὁμοία. καὶ γὰρ ἡ κίνησις αὐτῶν λοξή, καὶ ἡ χρεία ² τὴν κεφαλὴν τοῦ ζώου περιάγειν εἰς τὰ πρόσω. αὕτη μὲν οὖν ἡ συζυγία μεγάλαν ἱκανῶς ἐστὶ μυῶν, ὥστε καὶ πρὸ τῆς ἀνατομῆς ἐπὶ πάντων ἀνθρώπων διαγινώσκεισθαι σαφῶς, καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν γυμναστικῶν. οἱ δ' ὀπισθεν ἐξ ἰνίου πεφυκότες, ἐλάττους τε πολὺ τούτων εἰσὶ, καὶ πάμπολλοι τὸν ἀριθμὸν ἔστι δ' αὐτῶν, ὡς ἂν τις εἴποι, δύο γένη, τὸ μὲν ἕτερον κοινὸν τοῦ τραχήλου καὶ τῆς κεφαλῆς, τὸ δὲ ἕτερον αὐτῆς μόνης τῆς κεφαλῆς. τὸ μὲν οὖν κοινὸν τραχήλου καὶ κεφαλῆς, εἰς ὀκτώ που διαιρεῖται μῦς, ἑκατέρωθεν τῆς ἀκάνθης τέτταρα. ³ ἡ μὲν πρώτη συζυγία πλατείας ἔχουσα τὰς κατ' ἰνίον ἐκφύσεις, στενοῦται κα-

τιοῦ-

1. κατὰ μὲν τὴν πρώτην ἐκφυσιν μετρίως σύμφυσις] Nulla potest esse dubitatio, quin scribendum sit συμφύεις. Hanc emendationem firmare videtur Gal. p. 105. his verbis: ἰσχύσεις δὲ αὐτῶν τὰς ἐκφύσεις ἐν αἷς εἶπον χωρίοις, τὸ μὲν ἑτέρου συνεχῆ τῷ πρώτῳ τῶν κοινῶν τραχήλου τε καὶ κε-

φαλῆς, κατὰ γραμμὴν ἐγκαρσίαν ἐπὶ τὸ οὖς ἀφικνομένην, 2 δ' ἑτέρου κατὰ τὴν ρίζαν ἔστω. Sic p. 597. ἐκπεφυκότες γὰρ ὀπισθεν τε τῶν ὠτῶν, καὶ ἐπ' αὐτὰ καθήκουσιν εἰς τε τὸ σῆνον καὶ τὴν κλεῖν ἄλληλοῖς συνεχεῖς, ὡς, εἰ καὶ τις ἕτερον αὐτῶν ἕνα φαίη τριπλοῦν εἶναι, μὴ σφαλῆναι. Legendum itaque vel

6118-

priis ejus musculis loquar. Prædictæ igitur conjugationi gracilium musculorum, quos ex occipitis ossè exorientes scapulam diximus sursum attollere, succedit altera, quæ transversum carnosumque & latum exortum habet usque in aures pertinentem: cui etiam altera coalescit, quæ principium a parte, quæ sub auribus est, ducit. Hæ per totum collum ad anteriorem partem oblique feruntur; atque in primo quidem exortu mediocriter coalescunt, at in loco deinceps subsequenti magis dehiscunt: quamobrem nonnullis fortasse duo musculi in utroque cervicis latere, non unus esse videbuntur. Amborum vero & usus & motus & villorum positura est similis: nam & eorum obliquus est motus & usus, ut animalis caput antrorsum circumagant. Hujus igitur conjugationis musculi admodum magni sunt, adeo ut etiam ante dissectionem in hominibus, ac præsertim in gymnasticis, perspicue internoscantur. Qui vero retro ex occipite exoriuntur, sunt his multo minores, & numero quamplures. Ac dicet quispiam eorum esse genera duo, quorum alterum collo & capiti commune sit; alterum vero totius capitis proprium. Quod vero colli capitisque commune est, in octo musculos dividitur; in utroque spinæ latere quatuor: quorum prima conjugatio latos in occipite exortus habens descendendo angustatur,

ut

συνηεῖς, ut apud Gal. vel συμφυεῖς, quod magis accedit ad nostrum σύμφυσις.

2. τὴν κεφαλὴν τοῦ ζώου περιάγειν] male editum erat antea περιάγει pro περιάγειν. sic. Gal. p. 105. ἢ τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τὰ πρόσω περιάγουσι.

3. ἢ μὲν πρώτη συζυγία &c.] Hæc aliter exprimit Gal. p. 101. εὐδήλον

δ', ὡς καὶ κατὰ φύσιν ἢ ἔκφυσι ἐν ταῖς τοιαύταις διηγήσεσιν ἔδοξεν λεγεῖν εἰςὶ δὲ τρίγωνοι τὸ σχῆμα, μίαν μὲν τῶν πλευρῶν τὴν εἰρημένην ἔχοντες γραμμὴν. ἑτέραν δὲ τὴν ὅλην ἀκανθῶν τῶν ἐν τραχήλῳ σπονδύλων, καὶ τρίτην ἄλλην τὰς εἰρημένας, ὡς εἶναι λοξὰς τὰς ἵνας αὐτῶν ἀπὸ τῆς κατ' ἰσίου ὁσοῦ πρὸς τὴν ἀκανθῶν ἐγκεκλιμῆτας. ἔμπα-

τιούσα, καὶ γίγνεται τὸ σχῆμα τῶν μυῶν ἐκατέρου τριγώνου, παραπλήσιον ὀρθογώνιῳ. οὗτοι μὲν οὖν οἱ μύες ὡσπέρ τινες πτύχες ἐπίκεινται τοῖς ἄλλοις πεπλατυσμένοι, καθ' ἐκάτερον μῦς εἰς ἰ. ἀρθέντων δ' αὐτῶν, ἐνίοτε μὲν ἐναργῶς φαίνονται τρεῖς συζυγίαι μυῶν, ὡς τὸ πολὺ δὲ δύο· παρατεταμένη μὲν ἢ ἑτέρα παρὰ τὴν ἀκανθάν, ἀτρέμας, πλατέων μυῶν λοξῶν ἀπ' ἰνίου πρὸς τὰ πλάγια τῆς ῥάχews φερομένων ἢ δὲ ἑτέρα, στρογγύλων ὑπ' ἐναντίου ἐκείνοις ἔχόντων τὰς ἴνας ἐκ τῶν πλαγίων μερῶν τῆς κεφαλῆς, ὅθεν περ καὶ τὴν ἔκφυσιν ἔχουσιν, ἐπὶ τὴν ἀκανθάν φερομένας. ἀφελόντι δ' αὐτὰς ἀκριβῶς ἤδη καταφανοῦνται οἱ περὶ τὴν διάσθρῳσιν τῆς κεφαλῆς ὀστοῦ, ἔκφυσιν ἔχοντες ἐκ κοινῆς ἀρχῆς κατὰ τὸ τοῦ ἰνίου πέρασ, ἀπτόμενοι τῆς διάσθρῳσεως. καθῆκει δὲ, ὁ μὲν εὐρωστότερος αὐτῶν εἰς τὴν ὀπισθίαν ἀπόφυσιν τοῦ β. σπονδύλου· ὁ δ' ἕτερος λοξὸς, εἰς τὴν πλαγίαν τοῦ πρώτου· τρίτος δ' ἄλλος μῦς ἐπιζεύγνυσιν ἀμφοτέρους, ἀπὸ τῆς τοῦ α. σπονδύλου πλαγίας ἀποφύσεως ἐπὶ τὴν ὀπισθεν ἀφικνούμενος τοῦ δευτέρου. καταφύεται δὲ, οὗτος μὲν εἰς τὰ πλάγια τῆς ἐκφύσεως· ὁ δ' ἕτερος ὁ πρῶτος λεχθεῖς, εἰς αὐτὸ τὸ ὑψηλόν, ὅπερ ἀκανθάν ὀνομάζουσιν.² ὑπόκειται δὲ τούτῳ μῦς ἕτερος μικρὸς ἐκ τοῦ τῆς κεφαλῆς ἰνίου καταφύομενος εἰς τὸν πρῶτον σπόνδυλον. ἢ δ' ἐνέρο-

λιν δὲ ταύταις, αἱ τῶν ὑποβεβημένων αὐταῖς μυῶν, ἐπὶ τὰ πρῶτα φέρονται λοξαὶ πρὸς τὰς ἐγκαρτίας ἀποφύσεις τῶν σπονδύλων. Ubi notandum, primum scribendum non κατὰ φύσιν, sed conjunctim κατάφυσιν: id firmat vox sequens ἐκφυσιν. Deinde pro ὑποβεβημένων scribe ὑπαβεβημένων in Editt. Ald. & Basil. & in Charter. Erratis. Editt. Ald. & Basil.

recte etiam habent κατάφυσιν.

1. ἀρθέντων δ' αὐτῶν &c.] Gal. p. 101: sic loquitur. ὅσον δ' ἐπὶ τῷ περιγραφῆς τινος ἔχειν, ὡς τὰ πολλὰ μὲν τρεῖς, ἔστι δ' ὅτε δύο ταύτη πάλιν ἔχῃ εἰς ἐκατέρωθεν μῦς, ἀλλ' ἦτοι τρεῖς, ἢ δύο φανοῦνταί σοι. Ubi scribendum non ἢχ εἰς, sed οὐχ εἰς; ut in Ald. & Basil. & in Erratis Charter.

2. ὑπόκειται δὲ τούτῳ μῦς ἕτερος. Verba

ut fiat utriusque musculi figura triangulo, cujus recti sint anguli similes. Hi sane musculi ex utraque parte unus tanquam plicæ quædam aliis superjacent, quibus sublatis, tres aliquando musculorum conjugationes evidenter apparent, plerunque vero duæ, quarum altera secundum spinam extensa musculos leniter latos habet, qui obliqui ab osse occipitis ad spinæ latera feruntur; altera teretes, quum illi musculi villos ex partibus capitis, quæ ad latera sunt, unde etiam exoriuntur, e contrario habeant in spinæ apicem tendentes. Quos ubi substuleris, sub aspectum perspicue cadent ii, qui ex capitis articulatione nascuntur, qui ex communi principio ad occipitis finem articulationem contingunt: quorum qui robustior est, in posteriorem processum secundæ vertebræ, alter obliquus in latera primæ porrigitur. Tertius vero musculus hos ambos conjungit, a latere processus primæ vertebræ, in posteriorem secundæ pertingens. Insuper autem hic musculus in ipsius exortus latera. Alius, qui prius est dictus, in ipsum processum apicem, quam acantham vocant. Huic alius musculus parvus subjacet qui ex occipite prodiens in primam vertebram pertinet. Horum octo musculorum exiguorum, quos

Verba Gal. huc pertinentia sunt hæc p. 102. ὁ γὰρ ἐπικείμενος αὐτῷ ὀπισθεν μῦς, ἀρχεται μὲν ἐκ τῆς ἀκάνθης ἔκαστα σπονδύλου, τελευτᾷ δὲ εἰς τὸ κατ' ἰνίον ὁσὸν τῆς κεφαλῆς, παρ' αὐτὴν μάλιστα τὴν μεσότητα. Quæ Charter. sic vertit: nam *superjacentis in posteriore parte musculus incipit quidem ex inferiore regione spinæ secundæ vertebræ, cessat autem in occipiti os præsertim medium.* Sed Gal. his verbis non meminit secundæ

vertebræ; quare suspicor legendum ἔβητα σπονδύλου. sic enim noster supra, καθέκει δὲ ὁ μὲν εὐρωστότερος αὐτῶν εἰς τὴν ὀπισθίαν ἀπόφυσιν ἔβ. σπονδύλου. omnes sciunt numeros exprimi tam figuris quam nominibus literarum, & facillime permutari β, κ, μ, ν. sed Charter. forte attendit ad rem ipsam, & non ad verba auctoris. Debebat vertisse saltem: *incipit quidem ex spina inferioris spondyli.*

ἐνέργεια, τῶν μὲν ὑστάτων εἰρημένων μυῶν τούτων τῶν ὀπίσθων τὸν ἀριθμὸν ὄντων, τὴν διάρθρωσιν μόνην κινήσαι τῆς κεφαλῆς· τῶν δ' ἐπικειμένων αὐτοῖς ἅμα τῷ τραχήλῳ παντὶ, τὴν κεφαλὴν. ¹ ἀνανεύουσι μὲν οὖν ἐπὶ εὐθείας μόνην τὴν κεφαλὴν οἱ καθήκοιες ὀρθιοὶ μύες, εἰς τε τὸ πρῶτον καὶ δεύτερον σπονδύλον· ² μετὰ δὲ τραχείας ἐγκλίσεως οἱ λοιποὶ τέτταρες, οἱ μὲν ἐκ τῆς κεφαλῆς ἐκπεφυκότες ἀτρέμα, λοξὴν ἀπάγοντες εἰς τὸ πλάγιον· ³ οἱ λοιποὶ δὲ δύο συνεργούσιν τῆδε, καὶ τὴν γινομένην ἐκ ταύτης τῆς κινήσεως τοῖς ἀντιτεταγμένοις μυσὶν ἀνάτασιν λοξὴν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ἅμα τοῖς συνεχέσι μέρεσι τοῦ πρώτου σπονδύλου πρὸς τὸ κατὰ φύσιν ἐπανάγοντες. πρόδηλον δ', ὅτι καθ' ἓνα μὲν ἕκαστον μῦν αἱ κινήσεις αὐταὶ γίνονται λοξαί· συναμφοτέρου δὲ καθ' ἑκάστην συζυγίαν ἐνεργήσαντος, εὐθεῖα κίνησις ἀποβλεῖται μία. ὁμοίως δὲ καὶ τῶν ἐπικειμένων αὐτοῖς μυῶν τῶν ὄλων τὸν τραχήλον κατελιηφότων· οἱ μὲν λοξοὶ λοξὴν ἀνανεύουσιν, οἱ δ' εὐθεῖς εὐθεῖαν ἐργάζονται· ⁴ ἄλλοι δὲ ἐκ τῶν πρόσω δύο μύες εἰσὶ τῶν κινούντων ἅμα τῷ τραχήλῳ τὴν κεφαλὴν, εὐρωστοὶ τε καὶ μακροί. προβαίνουσι δὲ

ἄχρι

1. ἀνανεύουσι μὲν οὖν ἐπὶ εὐθείας &c.] Gal. p. 102. αὐταὶ μὲν οὖν αἱ δύο συζυγίαι τῶν μυῶν ἀνανεύουσιν εἰς τοῦπίσω μόνην τὴν κεφαλὴν. pro συζυγίαι Ald. habet vitiose συζυγίαι. cætera non variant. Puto tamen legendum cum nostro ἀνανεύουσιν, non ἀνανεύουσιν. Ita etiam Charter. vertit: Hac itaque duo musculorum paria caput solum in posteriora deflectunt, non deflectent. Sic etiam Gal. p. 597. πάντες οὖν οἱ τοιοῦτοι μύες ἀνανεύουσι κεφαλὴν ὀπίσω, καὶ λοξὰς ἀτρέμα ποιοῦνται κινήσεις οἱ λοξοί.

2. μετὰ δὲ τραχείας ἐγκλίσεως &c.]

scribendum μετὰ δὲ βραχείας ἐγκλίσεως. sic etiam Rafarius legisse videtur. Verba Gal. huc pertinentia p. 597. sunt, κινῶσι τὸν τραχήλον εἰς τὰ πλάγια μίση μετὰ βραχείας ἐγκλίσεως.

3. οἱ λοιποὶ δὲ δύο &c.] suspicor locum esse mutilum, quem sic suppleo: οἱ λοιποὶ δὲ δύο συνεργούσιν τῆδε, καὶ τὴν γινομένην ἐκ ταύτης τῆς κινήσεως τοῖς ἀντιτεταγμένοις μυσὶν ἀνάτασιν λοξὴν τοῦ δευτέρου ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ἅμα τοῖς συνεχέσι μέρεσι τοῦ πρώτου σπονδύλου πρὸς τὸ κατὰ φύσιν ἐπανάγοντες. Quæ sic verto: Reliqui vero

quos postremo loco memoravimus, actio est, ut solum capitulum articulum; eorum vero, qui his incumbunt, totum collum una cum capite moveant. Caput igitur abnuendo recta solum musculi movent, qui in primam ac secundam vertebra recti procedunt; cum parva autem in latera inclinatione cæteri quatuor: quorum duo a capite exorti leniterque obliqui in latera abducunt. Cæteri duo huic etiam motui adjumento sunt: & eam obliquam extensionem, quæ ex musculorum sibi oppositorum, quos modo diximus, motu facta fuerat, in caput cum partibus continuis primæ vertebræ ad naturalem situm reducunt. Est autem perspicuum, ex uno tantum musculo agente motiones obliquas effici; si vero uterque unius conjugationis musculus agat, unum rectum motum reddi. Simili quoque modo in musculis, qui his incumbunt, totum collum occupantibus, obliqui obliquum abnuendo movent, recti vero rectum faciunt. Duo præterea ex prioribus partibus musculi sunt, caput una cum cer- vice moventes, robusti & longi: hique ad quintam usque

tho-

vero duo una operantes pariter, et factam ex eo motu musculis oppositis subtensionem obliquam secunda vertebra ad caput una cum continuis prime vertebra partibus ad situm naturalem reducunt. Locus integer qui huc spectat, ita habet apud Gal. laudat. ult. p. τῶν δὲ ὑπολοίπων τεττάρων, οἱ δύο μὲν ὁμοίως ταῖς προειρημένοις ἐκφύονται τῷ κατ' ἰσὺν ὄσῳ, λοξοὶ τε πρὸς τοῦκτος ἀποχωροῦντες, ἐμφύονται ταῖς κλαγίαις ἀποφύσσει τῷ πρώτῳ σπονδύλου, λοξὴν ὅλην τῇ κεφαλῇ δημιουργοῦντες κίνησιν. οἱ λοιποὶ δὲ δύο τὸν πρῶτον τῷ δευτέρῳ συνάπτουσι λοξοί, τῆ δὲ τῆν ἐκινῆσαν ἔχου-

σι τοῖς προειρημένοις δύο μουσῖ, καὶ τῆν κίνησιν ἀντιτεταγμένην. ἐκεῖνοι μὲν γὰρ τὴν κεφαλὴν ἔρχοντες λοξοί, ἐπὶ τὸν πρῶτον σπονδύλου ἄρμα αὐτῆ συνεπάγονται, καὶ τὸν δεύτερον. οὔτοι δ' εἰς τὸ κατὰ φύσιν, ὅπερ ἦν εὐδὴ τῆν γυρομένην αὐτῆ παρέγκλισιν ἐπανάγουσιν. Ex hisce rite examinatis nostræ emendationis ratio lectori facillime patebit.

4. ἄλλοι δ' ἐκ τῶν πρῶτων &c.] Interpretes male hæc reddiderunt: Duo præterea ex prioribus partibus musculi sunt, caput una cum cer- vice moventes &c. Verte omnino: Duo præterea ex anterioribus partibus &c. Vid. Gal. p. 597.

I. ὑπε-

ἄχρι τοῦ πέμπτου τῶν κατὰ Θώρακα σπονδύλων, ἐπιτεταμένοι μὲν ἅπασιν τοῖς κατὰ τὸν ἀνύχενον σπονδύλοις ἐκ τῶν ἔμπροσθεν μερῶν, ἡ ὑποβεβλημένοι δὲ τῷ στομάχῳ. ἡ δὲ ἔκφυσις τούτων ἐκ τῶν κάτω μερῶν ἐστὶ τῆς κεφαλῆς, σαρκώδης τε οὖσα καὶ κατειληφύια τὸ μεταξὺ τῆς τε διαρθρώσεως αὐτῆς, καὶ τῆς τοῦ κάτω πέρατος λαμβδοειδοῦς ῥαφῆς, ἐπειδὴν ἐνεργῶσιν ὅλοι. τὸ δ' ἄνω μέρος αὐτῶν, ὅσον ἀπὸ τῆς κεφαλῆς εἰς τὸν πρῶτόν τε καὶ δεύτερον ἐκφύεται σπόνδυλον, αὐτὴν μόνην ἐπινεύει τὴν κεφαλὴν, ἰδίαν, ἔσθ' ὅτε, σαφῆ περιγραφὴν ἔχον, ἀνάλογον τοῖς ὀπίσθεν μυσί τοῖς μικροῖς. εἰσὶ δὲ καὶ τῶν πλαγίων μερῶν, ἡ μὲν ἑτέρα συνάπτουσα τῇ κεφαλῇ τὸν πρῶτον σπόνδυλον ἡ δ' ἑτέρα τούτῳ τὸν δεύτερον, οὐκ αἰεὶ σαφῆς. ἐνέργεια δὲ τούτων, εἰς τὸ πλάγιον ἐπινεύειν αὐτὰς μόνον τὰς κατὰ τοὺς πρῶτους σπονδύλους διαρθρώσεις. τούτων ἁπάντων τῶν μικρῶν μυῶν ὅσοι τὴν διάρθρωσιν ἐσφαιρῶσιν τῆς κεφαλῆς, ὥσπερ χορὸς ἐν κύκλῳ περικείμενος, ἄλλος ἄλλην ἐνέργειαν πεπίστευται.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΗΣ ΤΡΑΧΕΙΑΣ ΑΡΤΗΡΙΑΣ ΜΥΩΝ.

4 ΤΗΣ τραχείας ἀρτηρίας τέτταρες εἰσὶν ἴδιοι μύες, συστέλλοντές τε καὶ σφενούντες αὐτὴν, ἐπειδὴν ταθῶσιν, ἀντισπῶντες τὸ, 2 ὑοειδὲς ὄσθον, καὶ τὴν λάρυγγα. ἄρχοντα

I. ὑποβεβλημένοι δὲ τῷ στομάχῳ]
Ad hæc & quæ sequuntur pertinet
locus Gal. p. 598. & 599. μόνη γ'
ἄλλη μία συζυγία μυῶν, ἐπίκαιρον ὁμοί-
ως ἔχει τὴν θέσιν, ὥσπερ γε καὶ τὴν
κίνησιν ἀντιτεταγμένη, ἡ πρώτη μοῖρα
τῶν ὑποβεβλημένων τῷ στομάχῳ μυῶν.

καθάπερ γὰρ οἱ ὀπίσθεν, οἱ τὴν διάρθρω-
σιν κατειληφότες ἀνανεύουσι μόνην τὴν
κεφαλὴν, οὕτως ἡ πρώτη μοῖρα τῶν τού-
των ἐπινεύει αὐτὴν πέφυκεν. Ubi lege-
re præstat τῷ στομάχῳ, ut hic. Sic
etiam Gal. p. 114. ὑποβεβλημένος αὐ-
τὸς ἀπ᾿αντὶ τῷ σιμῷ. & ita passim.

thoracis vertebram progrediuntur, omnibus cervicis vertebrae parte anteriore incumbentes, & stomacho subjecti. Horum exortus ab inferioribus capitis partibus existit: isque carnosus est, eamque occupat regionem, quæ capitis articulatione & inferiore lambdoeidis futuræ sine continetur. Quum toti agunt hi musculi, caput cum cervice flectunt; quum vero superior tantum eorum pars, quæ a capite in primam & secundam vertebram inseritur, ipsum solum caput annuendo movet. Hæcque pars quandoque propriam & perspicuam descriptionem habet, quæ posterioribus parvis musculis proportionem respondet. Sunt etiam ad latera circa articulum capitis aliæ duæ parvorum musculorum conjugationes, quarum altera primam vertebram capiti adnectit, altera secundam primæ conjungit: eaque non semper est perspicua. Horum actio est, ut ipsas solas primæ vertebræ articulationes ad latera annuendo moveant. Horum omnium parvorum musculorum, qui articulationem capitis, tanquam chorus, ambientes coronant, alius aliam esse actionem ignoravit.

DE MUSCULIS ASPERÆ ARTERIÆ.

Asperæ arteriæ proprii musculi sunt quatuor, a quibus arctatur & comprimitur, quum hi fuerint extenti; & os hyocides, & larinx revellitur: quorum majores initium sumunt

3. εἰς τὸν πρῶτον &c.] male antea editum εἰς τὸ πρῶτον. scribe etiam hic καὶ δεύτερον ἐμφύεται σπόνδυλον. ut ex regula antea tradita patet.

4. τούτων ἀπάντων τῶν μικρῶν μυῶν &c.] Gal. p. 596. hæc sic exprimit: οἱ κινουῦντες τὴν κεφαλὴν μύες τὸν ἀριθμὸν ὅστις εἰκοσὶν ἕκτω, ἢ πλείους, οἷον

χορὸς τις ἐν κύκλῳ περιεσῶτες αὐτὴν ἄλλος ἄλλην ἐνεργεῖαν πεπίσειται.

5. τῆς τραχείας ἀρτηρίας &c.] vid. Gal. p. 463. 464. musculi hic descripti, scil. sternohyoidæi, & sternothyroidæi, melius describuntur, quam apud Galen.

ται δὲ αὐτῶν, οἱ μὲν μείζους ἐκ τοῦ κάτω πέρατος τῆς εὐθείας γραμμῆς τοῦ ὑοειδοῦς· εἶτα κατὰ τὸ μῆκος ὅλης τῆς ἀρτηρίας ἐνεχθέντες, ἐπιφύονται τῷ στέρνω, κατὰ τὰ ἔνδον μέρη. δόξειαν δ' ἂν σοι ποτὲ διφυεῖς ὑπάρχειν οἱ δύο μύες οὗτοι. ¹ ἄλλοι δὲ δύο τῶν πλαγίων τε καὶ κάτω μερῶν, ἐκφυόμενοι τοῦ θυρεοειδοῦς χόνδρου, τελευτῶσι καὶ αὐτοὶ πρὸς τὸ στέρνον ἐκ τῶν πλαγίων περιλαμβάνοντες τὴν ἀρτηρίαν.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΟΥ ΛΑΡΥΓΓΟΣ
ΙΔΙΩΝ ΜΥΩΝ.

² ΔΥΟ μὲν ἐπὶ τοῖς προσθίοις μέρεσι τοῦ χόνδρου τοῦ θυρεοειδοῦς, ὁ μὲν ἐκ τῶν δεξιῶν, ὁ δ' ἐκ τῶν ἀριστερῶν, ὄρθιοι κατὰ τὸ μῆκος ἐπίκεινται, πεφυκότες ἐκ τῶν ταπεινῶν πλευρῶν τοῦ λαμβδοειδοῦς. ἀνασπῶσιν οὗτοι πρὸς τε τὸ ἄνω καὶ πρόσω τὸν χόνδρον. ³ ἕτεροι δὲ δύο μύες ἀπὸ τῶν ὀπίσω περάτων τοῦ θυρεοειδοῦς χόνδρου, καθ' ἑκάτερον εἰς, ἐκφυόμενοι, καταφύονται τῷ στομάχῳ, σφιγκτήριος τρόπον περιλαμβάνοντες αὐτόν. συνάγειν καὶ προστέλλειν οὗτοι πεφύκασιν τὸν χόνδρον. ἄλλοι δὲ δύο συμφυεῖς, τὰ πέρατα τοῦ πρώτου καὶ δευτέρου χόνδρου συνάπτουσί τε καὶ συναγουσί· καὶ μετ' αὐτοὺς ἄλλοι τέτταρες ἐκ τοῦ δευτέρου χόνδρου δῆκοντες εἰς τὸν τρίτον, οἱ μὲν εἰς τοῦπίσω διασέλ-

λουσι·

1. ἄλλοι δὲ δύο &c.] Gal. p. 463. δύο δ' ἄλλοι τὴν μὲν ἐκφυσιν ἐκ τῶ χόνδρου πεποιήμενοι, φερόμενοι δ' ὡς ἐπὶ τὸ στέρνον, τοῖς ἄλλοις δύο συνεπιμίγνυνται. melius & clarius noster, τελευτῶσι καὶ αὐτοὶ πρὸς τὸ στέρνον.

2. Δύο μὲν ἐπὶ &c.] Gal. ead. p. ἄλλοι δὲ πολὺ μείζους τούτων, μόνου ἢ θυρεοειδοῦς ἴδιοι, δύο μὲν ἐκ τῶν τα-

πεινοτέρων πλευρῶν τῆ ὑοειδοῦς ὁσῶ τὴν ἐκφυσιν ἔχοντες, εἰθ' ὅλα τῶ μῆκει τοῦ πρώτου χόνδρου πρόσθεν ἐπιβεβλήμενοι. Musculi hi videntur esse Hyothyroidæi, licet iis diversum attribuant usum recentiores aliquantum ab eo, quem iis attribuit Galenus.

3. ἕτεροι δὲ δύο μύες &c.] Videant Anatomici, an hi musculi sint Thy-

100-

munt ab inferiore rectæ lineæ offis hyocœidis termino: tum in totam arteriæ longitudinem porriguntur, & in os pectorale interius inferuntur. Quandoque etiam hi duo musculi tibi esse bifidi videbuntur. Alii vero duo ex partibus, quæ ad latera sunt scutiformis cartilaginis, & ex partibus ejus inferioribus exorti, ad os pectorale terminantur, & arteriam a lateribus comprehendunt.

DE PROPRIIS LARYNGIS MUSCULIS.

In anterioribus partibus ejus cartilaginis, quæ scuti formam præfert, duo musculi sunt, alter ad dextram, alter ad sinistram constitutus. Hi recti ad ejus longitudinem incumbunt, atque ex humilioribus offis lambdoeideos lateribus exoriuntur; hi sursum prorsumque cartilaginem trahunt. Duo autem alii musculi a finibus posterioribus cartilaginis scuti formam referentis singuli utrinque exorientes gulæ inferuntur, ipsamque perinde ut constrictiores, comprehendunt; hi cartilaginem cogunt & contrahunt. Alii duo bifidi primæ & secundæ cartilaginis fines conjungunt & cogunt. Post quos alii quatuor ex secunda cartilagine in tertiam se insinuant, qui partim retrorsum, partim in latera articu-

teopharyngæi Valsalvæ. Gal. ead. p. ὑπόλοιποι δ' ἄλλοι μῦες δύο ἐγκάρσιοι, τῶν πλαγίων ἐκφυόμενοι μερῶν τῆς θυροειδοῦς, ἔπειτ' ἐν κύκλῳ τὸν στόμαχον περιλαμβάνοντες, εἰς ταῦτ' ἄλλήλους ἀφικνούνται. sic legimus apud Gal. p. 464. λοιποὶ δ' οἱ τῶν πλαγίων ἐκφυόμενοι τῆς θυροειδοῦς, προσέλλουσι τὰ μέρη ταῦτα τοῦ πρώτου χονδρῆς, καὶ τῆς δευτέρῃ περιπτύσσουσι ὡς εἰς ἐνοῦσθαι

τὸν πόρον. legendum omnino ὡς ἐνοῦσθαι: τὸν πόρον. sic etiam Chartorius vertit, quo meatus adstringatur. p. præcedenti, de iisdem musculis, ut conjicio, loquente Galeno, hæc habentur verba: οὔτοι μὲν οὖν ἀκριβῶς ἐνοῦσι τὸ κάτω μέρος τοῦ λάρυγγος, προσέλλοντες τὸν πρῶτον χόνδρον τῆς δευτέρῃ.

λουσι τὴν διάρθρωσιν, οἱ δ' εἰς τὰ πλάγια τὸ ἄνω πέρασ ἀνοιγνύντες τοῦ λάρυγγος· καὶ μετ' αὐτοὺς ἄλλοι δύο μὴ Φαινόμενοι πρὶν διαχθῆναι τὸν λάρυγγα, συνάπτουσι τὸν θυρεοειδῆ χόνδρον, τῷ μὲν ἀρυταινοειδῇ διὰ παντός, οὐ διὰ παντός δὲ τῷ λοιπῷ. ἀντικειμένην οἱ μύες οὗτοι τὴν ἐνέργειαν ἔχουσι τοῖς προσηρημένοις τέτταρσι, γενουῦντες ἀκριβῶς ἅμα τοῖς εἰρημένοις δύο συμφυέσι τὸ κάτω πέρασ τοῦ λάρυγγος. ἔστι δὲ καὶ περὶ τῆ βάσει τοῦ τρίτου χόνδρου μῦς διφυῆς, ἢ δύο συμφυεῖς. συνάγουσι δὲ οὗτοι τὸν χόνδρον, καὶ κλείουσι τὸ καθ' ἑαυτοὺς μέρος τοῦ λάρυγγος.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΙΔΙΩΝ ΤΟΥ ΛΑΜΒΔΟΕΙΔΟΥΣ
ΟΣΤΕΟΥ ΜΥΩΝ, ΟΠΕΡ ΚΑΙ ΥΟΕΙ-
ΔΕΣ ΟΝΟΜΑΖΕΤΑΙ.

Ἱ ΔΥΟ μύες πλατεῖς τῆ κάτω γένυϊ συνάπτουσι τὸ ὑπεῖδὸς ὀστούν, ἐκ μὲν τῶν πλαγίων μερῶν τῆς εὐθείας αὐτοῦ γραμμῆς ἐκφυόμενοι, καταφυόμενοι δὲ εἰς τὰ πλάγια μέρη τῆς γένυος μετὰ τὴν τῶν ἰδίων αὐτῆς μυῶν ἐκφυσιν. ἄλλοι δὲ δύο μύες ἐπ' ἄκραν ἤκουσι τὴν γένυν, ἀλλήλοις ἐζευγμένοι. ἀρχὴ δὲ αὐτῶν ἐστὶ τὸ ἄνω πέρασ² τῆς ὀρθίας γραμμῆς τοῦ λαμβδοειδοῦς. ἕτεροι δὲ μύες, ἐκ μὲν τῆς ρίζης ἀρχονται τοῦ γραφοειδοῦς, ἐκπεφύκασι δὲ τῆς ὀρθίας γραμμῆς τοῦ λαμβδοειδοῦς τῷ κάτω πέρατι, καθ' ἑκάτερον μέρος εἰς. αὗται μόναι τρεῖς συζυγίαι μυῶν αὐτοῦ μόνου τοῦ λαμβδοειδοῦς εἰσὶν ἴδια, βραχείας τινὰς αὐτῶ διδοῦσαι κινήσεις· ἢ
μὲν

1. Δύο μύες πλατεῖς &c.] Vid. Gal. scripti enumerantur. Quomodo ap-
pellari debeant hi duo musculi, nescio,
474. ubi omnes musculi hic de-

articulationem contrahunt, superiorem laryngis extremitatem aperientes. Hos sequuntur alii duo, qui priusquam larinx apertus sit, non apparent. Hi cartilaginem scuti formam referentem arytaenoidei perpetuo conjungunt. Ei vero quæ vacat nomine, non perpetuo; habent autem hi musculi actionem prædictorum quatuor actioni contrariam: diligenter enim stringunt una cum duobus bifidis inferiorem laryngis extremitatem. Jam vero ad basim tertiæ cartilaginis musculus est bifidus, aut duo coalescentes, qui cartilaginem cogunt, & laryngis partem eis proximam claudunt.

DE PROPRIIS MUSCULIS OSSIS LAMBDOEIDEOS, QUOD ETIAM HYOEIDES NOMINATUR.

Duo lati musculi os hyocides inferiori maxillæ conjungunt, ex partibus quæ sunt ad latera rectæ linæ ipsius hyocideos enati: atque in partes, quæ ad latera sunt inferioris maxillæ, post exortum musculorum, qui maxillæ sunt proprii, inferuntur. Alii duo musculi in extremam maxillam mutuo conjuncti se insinuant. Horum principium est superior extremitas ossis lambdoeideos; alii vero duo a radice ossis, quod a styli scriptorii similitudine graphoeides dicitur, incipiunt, atque in rectas lambdoeideos ossis lineas infernæ extremitati, utrinque unus inferuntur. Hæ solæ tres conjugationes sunt folius lambdoeideos propriæ, eique breves quosdam

nescio, nisi si sint Mylohyoidæi Fallop.

2. τῆς ὀρθίας γραμμῆς τοῦ λαμ-

βοειδοῦς] male Morelius antea exhibuit λαδομειδοῦς, quod Chartæius emendavit.

μὲν ἀπὸ τῆς βάσεως τῶν βελονοειδῶν ἀρχομένη πρὸς τὴν ὀπίσω χώραν ἀπάγουσα· αἱ λοιπαὶ δ' ἐπὶ τε τὰ πλάγια τῆς γένυος διορίζουσαι, καὶ πρὸς τὴν γένυν ἀνατείνουσαι. οἱ δ' ἄλλοι μῦες ἀπὸ τοῦ ὑοειδοῦς ὀστοῦ πεφυκότες, ἐτέρων ἕνεκα γεγόνασι μορίων μᾶλλον, οἱ μὲν εἰς τὰς ὠμοπλάτας ὑπὲρ τοῦ κινεῖν ἐκείνας, ὡς ἔμπροσθεν εἶπον· οἱ δ' εἰς τὴν γλώτταν, ὡς καὶ περὶ ταύτης εἰρήσεται.¹ καὶ λοιπὸς ἐπ' αὐτοῖς ὁ κατὰ τῆς φάρυγγος ἕξωθεν ἐπιβεβλημένος, εἶθ' ἓνα τις αὐτὸν ἐθέλοι διφυῆ προσαγορεύειν, εἴτε δύο παραφυομένους ἀλλήλοις, ὅπερ ἄμεινον εἶναί μοι δοκεῖ. προστέλλουσι δὲ οὗτοι τὴν τραχεῖαν ἀρτηρίαν, καὶ τὸ λαμβδοειδὲς ἀντισπῶσι κάτω.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΗΝ ΓΛΩΤΤΑΝ ΚΙΝΟΥΝΤΩΝ ΜΥΩΝ.

ΤΩΝ τὴν γλώτταν κινούντων μυῶν, δύο μὲν ἀπὸ τῶν βάσεων βελονοειδῶν ἀρξάμενοι, στενοὶ καὶ μακροὶ, προήκοντες εἰς τὰ πλάγια μέρη τῆς γλώττης, ἑκατέρωθεν εἰς, συμφύονται, λοξῶν κινήσεων ἐξηγούμενοι· οἱ δ' ὑπόλοιποι πάντες, ἐκφύονται μὲν ἐκ τοῦ περιέχοντος ὀστοῦ τὴν κεφαλὴν τοῦ λάρυγγος, ὃ καλοῦμεν ὑοειδές· ἐμβάλλουσι δ' εἰς τὴν γλώτταν, οἱ τέτταρες μὲν κατὰ δύο συζυγίας, ἐναργῶς κινῶντες αὐτήν.² ὁ πέμπτος δὲ ὁ διφυῆς, ὃ ἐκ τοῦ ἀνωθεν πέρατος ἀρχόμενος τῆς ὀρδίας γραμμῆς τοῦ ὑοειδοῦς, ὑποπέφυκε τῇ γλώττῃ κατὰ τὸ μῆκος αὐτῆς, ἀφικνούμενος ἕως ἄκρας τῆς κάτω γένυος ἐπὶ τὸ καλούμενον γένειον, ἔνθα συμπέφυκεν αὐτῇ τὰ ὀσᾶ. οὗτος ὁ μῦς, ἀντισπᾶ μὲν ἄνω

τὸ

¹ καὶ λοιπὸς ἐπ' αὐτοῖς &c.] Gal. διφυῆς ἀντιτέτακται ἅμα τούτοις, ὡς Gal. p. 474. ὃ δ' εἰς τὸ εἶρηγαι καθήκει ὃ ἀντισπᾶν κάτω τὸ ὑοειδές. Musculus ita

dam motus impertiunt. Atque una quidem a basi belonocideos processus incipiens, in posteriorem regionem ipsam abducit; aliæ ad latera maxillæ ascendunt, atque id ad maxillam sursum trahunt. Cæteri musculi ex ossè hyoeide orientes, aliarum particularum causa potius sunt facti, hi quidem in scapulas, ut eas moverent, ut ante docuimus; hi vero in linguam, ut de ea dicitur; & reliquis deinde post hos ad fauces extrinsecus adjectus: sive quis unum bifidum, sive duos coalescentes (quod mihi quidem potius probatur) malit dicere: hi namque asperam arteriam contrahunt, & os lambdoeides infra retrahunt.

DE MUSCULIS MOVENTIBUS LINGUAM.

Ex musculis, qui linguam movent, duo a basibus processuum, qui belonocideos ab acus similitudine appellantur, initium ducentes, angusti & longi progrediuntur, & in partes, quæ sunt ad latera linguæ, utrinque singuli inferuntur, ac motibus obliquis præfunt. Cæteri omnes ex ossè caput laryngis ambiente, quod hyoeides appellatur, exoriuntur; tum in linguam per duas conjugationes sese quatuor inferunt, eamque evidenter movent. Quintus qui bifidus est, quique a superiore sine rectæ hyoeideos lineæ principium sumit, sub linguam inferitur secundum ejus longitudinem ad extremum usque maxillæ inferioris, in id, quod mentum vocant, qua maxillæ ossa coalescunt, pertingens. Hic musculus sursum ad maxillam os hyoeides retrahit, illisque oppositus est, qui

itaque hic descriptus est, quem hodie vocant sternohyoidæum.

2. ὁ πίπτων δι' ὁ δίφους] sine du-

bio musculus hic descriptus, est, quem vocant Genioglossam.

τὸ ὑοειδές, ἀντιτεταγμένον τοῖς κατασπῶσιν ἐπὶ τὸ στέρνον αὐτό· σαφῆ δὲ οὐδεμίαν ἐπὶ τῆς γλώττης ἐργάζεται κίνησιν, ἀλλ' οἳ γε ἐναργῶς ταύτην κινῶντες, οἳ λοιποὶ τέτταρες εἰσιν. ἐκφύονται δὲ, οἳ δύο μὲν ἐκ τῶν ἄνω μερῶν τοῦ ὑοειδοῦς, ὅθεν περ καὶ ὁ προειρημένος ὁ διφυής, ἢ δὴ πᾶς ἐν τοῖς πλαγίσις αὐτοῦ μᾶλλον· οἳ δὲ ὑπόλοιποι δύο τούτων ἐφεξῆς, ἕκ τε τῶν πλαγίων τῆς ὀρθίας γραμμῆς καὶ τῶν ταπεινῶν αὐτοῦ πλευρῶν¹ ἐκφύονται, οἳ μὲν μείζους εἰς τὴν μέσσην χώραν τῆς γλώττης, ἀλλήλων φαύοντες ἄχρι παντός, ἐξήκουσί τε πρὸς τὸ δεδεμένον αὐτῆς τὸ πρόσω, οἳ δ' ἐλάττους εἰς τὰ πλάγια μέλαξὺ ἰούτων τε καὶ τῶν ἐφ' ἑκατέρας βάσεως τῆς βελονοειδοῦς ἐκφύσεως ἠκόντων· αἱ δὲ κινήσεις ἀνάλογον τῆς θέσει, λοξαὶ μὲν τῶν λοξῶν, εὐθειᾶι δὲ τῶν εὐθειῶν, ὡς πῆρ γε καὶ τῶν πρώτων ῥηθέντων πλάγια. ὑποβέβληνται δὲ τοῖς εἰρημένοις ἅπασι μυσὶν ἐκ τῶν κάτω μερῶν,² οἳ τὰς ἐγκαρσίας ἔχοντες ἴνας, ὑποπεφυκότες μὲν ὅλη τῇ γλώττῃ, κατὰφυόμενοι δὲ εἰς τὸ τῆς γένυος ὀστοῦν σχεδὸν ὅλον, πλὴν τοῦ γενείου. δύνανται δ' οἳ μύες οὗτοι ταδέντες ἐπαῖράι τε καὶ κυρτῶσαι τὴν γλῶτταν.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΗΣ ΦΑΡΥΓΓΟΣ ΜΥΩΝ.

ΧΩΡΑ τις πρόκειται κοινῇ στομάχου καὶ Φάρυγγος, εἰς ἣν ἑκατέρου τὸ στόμα ἀνήκει. καλοῦσι δ', αὐτὴν μὲν τὴν χώραν ἰσθμὸν, ἐπειδὴ στενὴ τε καὶ προμήκης ἐστί· τὸ περιέχον αὐτὴν σῶμα, φάρυγγα, καθ' ἣν ἑκατέρωθεν εἰς ἐστί μῦς ἔντε τῷ φωνεῖν καὶ καταπίνειν ἐνεργῶν.

ΠΕΡΙ

1. ἐκφύονται &c.] Haud dubie ut contextus demonstrat abunde, scribendum ἐμφύονται. nam quæ quare post πλευρῶν interpunge. præcedunt, pendent ab ἐκφύονται, 2. οἳ τὰς ἐγκαρσίας ἔχοντες ἴνας]

qui os ipsum ad pectorale os deorsum trahunt; nullum tamen in lingua perspicuum motum facit. Alii vero, quibus evidenti motu cictur, quatuor sunt: quorum duo e finibus superioribus hyoeideos exoriuntur, unde etiam musculus ille bifidus, de quo diximus, verum ad ejus latera potius fere: cæteri duo deinceps ex obliquis rectæ lineæ & humilibus ejusdem ossis lateribus enascuntur: quorum majores in mediam linguæ regionem sese perpetuo contingentes inferuntur, & ad eum anteriorem linguæ locum perveniunt, quem *δε-δεμένον*, hoc est, ligatum, vocant; minores vero in latera inter hos & eos, qui ab utraque basi processus belonoeideos procedunt. Cæterum horum musculorum motus posituræ pro portione respondent, ut obliquorum obliqui, rectorumque recti sint motus, quemadmodum eorum, de quibus prius diximus, ad latera. Prædictis autem omnibus musculis subjiciuntur ab imis partibus ii, qui transversos villos habent, a tota lingua exerti, & in totum fere maxillæ os, præterquam in mentum inserti: hi musculi extenti, extollere & curvare linguam possunt.

DE MUSCULIS FAUCIUM.

Locus quidam gulæ & laryngi communis est antepositus, in quem utriusque os ascendit: eum locum isthmum, quia angustus oblongusque est, vocant. Corpus eum ambiens fauces nominant, ad cujus utramque partem musculus est, qui in edenda voce & in deglutiendo, munere fungitur suo.

DE

Locum hunc sic vertit Rafarius, ut videatur legisse *ἴνας*, non *εἴνας*. ita tamen mendose edidit Charterius e nostro, quod omnino ferri non

potest, & propterea hunc errorem correximus, & pro *εἴνας* restitui-
mus *ἴνας*.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΟΝ ΤΡΑΧΗΛΟΝ ΚΙΝΟΥΝ-
ΤΩΝ ΜΥΩΝ.

ΠΕΡΙ τῶν ἰδίων τοῦ τραχήλου μυῶν ἐν τῷδε ρηθῆσεται· δύο καθ' ἑκάτερον αὐτοῦ μέρος εἰσὶν, ὁ μὲν ὀπίσθιος πῶς μᾶλλον, ὁ δ' ἐμπρόσθιος. ἐκφύεται δ', ὁ μὲν ὀπίσθιος ἐκ τῆς πλαγίας ἐξοχῆς τοῦ πρώτου σπονδύλου, κατ' αὐτὸ μάλιστα τὸ κυρτότατον αὐτῆς· ἐκ γὰρ τῆς πρόσω μᾶλλον ἐπὶ τὴν ἀρχὴν τῆς ὠμοπλάτης ἀνατεινόμενος, ὑπὲρ οὗ πρόσθεν εἶπον, ἔχει τὴν ἐκφυσιν. ὁ δ' ὀπίσθιος τοῦ τραχήλου μῦς οὗτος, ὑπὲρ οὗ πρόκειται νῦν λέγειν, ἄχρι τῆς ὠμοπλάτης καθῆκει, ἐκπεφυκὼς ἐξ ἀπάντων τῶν σπονδύλων διὰ συνδέσμων ἰσχυρῶν, ὡς δοκεῖν πολλοὺς εἶναι μῦς· καὶ τὸ κάτω πέρασ αὐτοῦ συνεχὲς ἀκριβῶς ἐστὶ τῷ κατὰ τὰ σιμὰ ὠμοπλάτης τοῦ θώρακος μυῖ. ὁ δ' ἕτερος πρόσθιος τοῦ τραχήλου μῦς, ἀρχεται μὲν ἐκ τῆς διατετρημένης ἀποφύσεως τοῦ δευτέρου σπονδύλου· συνεχφύεται δὲ καὶ τῶν ἄλλων τῶν κατὰ τὸν τράχηλον· ἐντεῦθεν δὲ διὰ τῶν μασχαλῶν ἄχρι τῆς πέμπτης πλευρᾶς τοῦ θώρακος ἀφικνεῖται, ψαύων, ἐστὶν ὅτε, καὶ τῆς ἕκτης. καταφύεται δὲ τινὶ μοίρᾳ καὶ εἰς τὴν πρώτην αὐτοῦ πλευρὰν τὴν ἐφεξῆς τῇ κλειδί. στρογγύλος πῶς μᾶλλον ὁ μῦς οὗτός ἐστι καὶ μακρὸς. ἐνέργεια δ' αὐτοῦ, καθ' ἃ μὲν ἐπιπέφυκε τῷ τραχήλῳ, κάμπειν αὐτὸν εἰς τὰ πρόσω λοξόν·¹ καθ' ἃ δὲ εἰς τοὺς σπονδύλους τοῦ θώρακος ἀφικνεῖται, διαστέλλειν ἐκεῖνον· ὅθεν ἄμεινον ἦτοι δύο μῦς ἀλλήλοις ἠνωμέ-

1. καθ' ἃ δὲ εἰς τοὺς σπονδύλους τῷ θώρακος ἀφικνεῖται.] Ex musculi hujus descriptione manifestum est, locum esse corruptum & legendum esse: καθ' ἃ δὲ εἰς τὰς πλευρὰς τοῦ θώ-

ρακος ἀφικνεῖται. Sic etiam Galen. p. 115. ἀρχεται μὲν ἐκ τοῦ δευτέρου σπονδύλου, πάντων δ' ἐφεξῆς τῶν ἄλλων ἐκπεφυκυῖα, δι' εὐρώων συνδέσμων ἐπιπέφυκε ταῖς πρώταις πέντε πλευραῖς τοῦ

DE MUSCULIS COLLUM MOVENTIBUS.

Hoc loco de propriis colli musculis agemus. Duo ab utraque ejus parte musculi sunt, quorum alter posterior potius, anterior alter censetur: ac posterior quidem, ex eminentia, quæ ad latera est primæ vertebræ, exoritur ea parte præcipue, qua ipsa convexa est vel maxime: nam ex anteriore eminentia potius musculus, de quo supra verba sunt facta, exortum ducit, qui ad scapulæ principium ascendit. Hic vero posterior colli musculus, de quo instituta oratio est, ad scapulas usque pervenit, ex omnibus vertebris per ligamenta valida exortus, ut multi esse musculi videantur: inferiorque ipsius ora thoracis musculo, in scapulæ simis posito, est exquisite continuus. Alter vero colli musculus anterior initium ducit a perforato secundæ vertebræ processu, & simul cum aliis musculis cervicis exoritur. Illinc autem per axillas ad quintam usque thoracis costam pervenit, sextam etiam nonnunquam attingens. Ejus etiam portio quædam in primam claviculæ costam, quæ deinceps succedit, inferitur. Rotundus autem est potius hic musculus, & longus. Ejus vero actio, in eo quod cervici admotus est, eo pertinet, ut ipsam ad anteriora obliquam flectat; in eo vero, quod ad vertebrae thoracis pervenit, ut thoracem dilatet. Quocirca præstabit, ut vel duos musculos inter se unitos eo modo, quo

τοῦ θώρακος. & idem usus ei attribuitur, καὶ εἰ λαβόμενος αὐτοῦ τῆς κεφαλῆς, ἔλκοις ἐπ' αὐτὴν, τὰς πλευρὰς ἀνασπυρμένης θώρακος, καὶ διασπυρμένης τὸν θώρακα. Est igitur mus-

culus Scalenus, quem Gal. in tria musculorum paria dividit; sed convenit ejus descriptio Scaleno, in cane, non in homine.

ἠνωμένους ὁμοίως τοῖς προειρημένοις ὑπολαμβάνειν αὐτούς· ἢ εἴπερ ἕνα χρὴ τίθεσθαι, τοῦ θώρακος νομίζειν αὐτόν. ἐκεῖνος μὲν γὰρ ἐναργῶς φαίνεται διαστέλλον τὸν θώρακα· τὸν τραχήλον δ' ἐπινεύων, οὐχ ὁμοίως ἐναργῶς. ἀντιτετάγμενην δὲ καὶ αὐτῷ κίνησιν ὁ προειρημένος ἔχει, κάμπτων καὶ αὐτὸς εἰς τὰ πλάγια καὶ πρὸς τοῦπίσω βάλλον τὸν τραχήλον. εἰ δὲ ἀμφοῖτεροι ταθεῖεν ἅμα, τὴν μέσσην καμπὴν ἐπὶ τὰ πλάγια τοῦ σύμπαντος ἐργάζονται τραχήλου. εἰ δὲ οἱ πρόσθιοι μόνοι ταθεῖεν οἱ ἐκατέρωθεν ὁ, τ' ἐκ τῶν δεξιῶν, καὶ ὁ ἐκ τῶν ἀριστερῶν, ὅλον εἰς τὰ πρόσω τὸν τραχήλον ἐπινεύειν ἀναγκάζουσιν· εἰ δ' οἱ ὀπίσθην, ἀνανεύειν ὅλον ὀπίσω· εἰ δὲ καὶ πάντως ἅμα ταθεῖεν οἱ τέτταρες, ἀρρεπῆς εἰς ἅπαντα τὰ μέρη γένοιτο ἂν οὕτως ὁ τραχήλος, ὡς καὶ αὐτῷ πάθει τῷ τετάνῳ συμβαίνει.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΑ ΣΙΜΑ ΤΩΝ ΩΜΟ-
ΠΛΑΤΩΝ ΤΟΝ ΘΩΡΑΚΑ ΔΙΑΣΤΕΛ-
ΛΟΝΤΩΝ ΜΥΩΝ.

Ἰ ΤΟΝ διατέλλοντα τὸν θώρακα μεγάλην διαστολὴν μῦν, ἕνα κατ' ἐκάτερον ὑπάρχοντα μέρος, εἴτε κοινὸν τῆς ὀμοπλάτης καὶ θώρακος ὀνομάζειν ἐβελήσειέ τις, εἴτε τοῦ θώρακος τὸν κατ' ὀμοπλάτην, οὐ διοίσει. ἐκφύεται δὲ ἀπὸ τῆς βάσεως αὐτῆς ἐπιτεταμένος ἅπαντι τῷ σιμῷ. τοῦτο μὲν οὖν αὐτοῦ κατακέκρυπται τὸ μέρος· τὸ δὲ ἀπὸ τοῦδε σύμπαν ἐστὶ φανερόν ἐπιπεφυκὸς τῷ θώρακι μέχρι τοῦ καθήκοντος ἐπὶ τὴν ἕκτην πλευρὰν ἀπὸ τοῦ τραχήλου μυός. ἀλλὰ καὶ τῶν νόθων πλευρῶν ἐπιβαίνει δυοῖν ὁ μῦς

1. τὸ ν διατέλλοντα &c.] Vid. Gal. p. 115. Musculus hic videtur esse fer-

quo prædictos, existimemus; vel si unus censendus est, ut in numerum musculorum thoracis referatur: evidenter enim thoracem dilatare perspicitur; collum vero annuendo non ita evidenter movere. Oppositam vero ei motionem habet prædictus musculus, qui & ipse in latera & ad posteriora magis totum collum flectit. Si vero ambo una tendantur, media colli totius inflexio in latera efficitur: si vero anteriores duntaxat qui ad utrumque latus sunt, nimirum dexter & sinister tendantur, totum collum antrorsum annuere; si posteriores, totum retrorsum renuere cogunt: si vero omnes quatuor simul tendantur, collum in nullam partem vergentium evadit, quemadmodum itidem in ea affectione contingit, quæ Tetanus nominatur.

DE MUSCULIS IN SIMIS SCAPULARUM THORACEM DILATANTIBUS.

Musculum, qui magna dilatatione thoracem diducit, in utraque parte unum, sive scapulæ & thoracis communem appellare ipsum quis velit, sive thoracis folius, ex iis, qui ad scapulam sunt, nullum erit discrimen. Exoritur hic e basi scapulæ, toti simæ parti extensus; siquidem hæc ipsius pars delitescit. Quod vero deinceps sequitur, totum patet, quod quidem thoraci ad eum musculum, qui a cervice in sextam costam descendit, inseritur. Quin etiam hic musculus duas
costas

ferratus major Anticus; & certe ut apud Gal. loc. laudat.
est musculus hominis, non canis;

ὁ μῦς οὗτος, ἐγγύς ἤδη τῶν χονδρῶδων ἀποφύσεων. ἔστι δὲ οὐ συνεχῆς ἢ κατάφυσις, ἀλλ' οἷον εἰς μικροὺς τινὰς ἐσχισμένην μῦς, ἓνα καθ' ἑκάστην πλευρὰν. ἐφεξῆς δὲ τοῖς τούτου πέρασιν ἅπασιν τοῖς πρόσω τὴν ἀρχὴν τῆς ἐκφύσεως ὁ μέγιστος ἔχει τῶν κατὰ τὸ ἐπιγαστριον μυῶν, ἐσχισμέναις ὁμοίως καὶ αὐτὸς ἐκφύσειν ἀνηγτημένος.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΑΤ' ΩΜΟΝ ΑΡΘΡΟΝ ΚΙΝΟΥΝΤΩΝ ΜΥΩΝ.

ΕΠΕΙΔΑΝ ἀφέλης τοὺς τε κινουῦντας τὴν ὠμοπλάτην μῦς, καὶ μετ' αὐτοὺς τὸν ἐν τοῖς σιμοῖς μῦν, ὃν ἄρτι διήλθον, εὐφορώτατον ἤδη τὸν ἀριθμὸν ἅπαντα τῶν κινουμένων τὸν βραχίονα μυῶν ἔξεις. ὄντων γὰρ ἁπάντων ἑνδεκα, τοὺς μὲν ἀπὸ τοῦ γήρους ἐπ' αὐτὸν ἀναφερομένους θεάσει τρεῖς, δύο δὲ ἐκ τῶν κατὰ τὰς λαγόνιας χωρίων, πέντε δ' ἐξ αὐτῆς τῆς ὠμοπλάτης ὀρμημένους· ἑνδέκατον δὲ ἐπὶ τούτοις ἅπασιν τὸν τὴν ἐπωμίδα κατειληφότα· τὸν γὰρ μικρὸν μῦν τὸν κατὰ τὴν διάρθρωσιν ἐξαίρω τοῦ παντὸς λόγου. αἱ κινήσεις δ' αὐτῶν, ¹ τοῦ μὲν ἐπωμίδα κατειληφότος, ἀνατείνειν ἄνω τὸν βραχίονα κατ' εὐθείαν μάλιστα γραμμὴν. τῶν δ' ἑκατέρωθεν αὐτοῦ τῶν ἐξ αὐτῆς ὠμοπλάτης ἐκπεφυκότων, ὁ μὲν κατὰ τὴν ὑψηλὴν πλευρὰν, ἀνατείνει μὲν, ἀλλ' ἐκκλίνειν ἐπὶ τὰ ἔνδον· τῶν δὲ κατὰ τὴν ταπεινὴν, ὁ μὲν μείζων, ἀνατείνει μὲν καὶ αὐτὸς, ἀλλ' ἐπὶ τὰ κτός· ὁ δ' ὡς μόριον αὐτοῦ λοξὸν, ἀπάγει πρὸς τοῦκτός. ² διαδέχονται δὲ

1. ὁ μὲν ἐπωμίδα κατειληφότος]
Actio hujus musculi sic describitur
a Gal. p. 113. ὁ δὲ τῆς ἐπωμίδος
ἀνατείνει, μηδὲ μίση παρεγκλίνας τὸν

βραχίονα, μὴδ' ὡς πρὸς τὴν κλεῖν ἔσω,
μὴδ' ὡς πρὸς τὰ ταπεινά τῆς ὠμοπλά-
της ἐκτός, ἀλλ' ἀπαρεγκλιτόν τε, καὶ
ἴσην ἀκριβῶς αὐτοῦ τὴν ἕκτασιν ἐργα-
ζό-

costas ex iis, quæ nothæ dicuntur, jam prope cartilaginofos processus conscendit. Non est autem continua ejus infertio, sed tanquam in quosdam parvos disciffa musculos, qui fingilatum fingulis costis attribuuntur. Deinceps vero post omnes hujusce musculi anteriores extremitates principium exortus sumit maximus abdominis musculorum, qui disciffis ipse quoque simili modo exortibus appenditur.

DE MUSCULIS HUMERI ARTICULUM MOVENTIBUS.

Ubi musculos scapulam moventes abstuleris, tum eum, qui in simis scapulæ partibus est, de quo nuper dictum est, facillime numerum omnium brachium moventium musculorum consequere. Quum enim omnes undecim sint, tres a pectore in brachium ascendentes, duos ex ilium fedibus, quinque ex ipsa scapula prodeuntes, & undecimum postea præter hos omnes, qui epomida occupat, intueberis. Parvum vero musculum, qui ad articulationem est, ab hoc omni sermone rejicio. Horum motus sunt hi: musculus epomida occupans, brachium sursum potissimum ad rectam lineam attollit. Ex iis, qui ad utramque hujus partem sunt, ab ipsa exorti scapula, is qui prope altiorem costam est, attollit quidem, sed inclinat ad anteriora: ex iis autem qui prope humiliorem costam siti sunt, major supra ipse quoque tollit, sed ad exteriora vergit. Qui vero est tanquam ejus pars, oblique ad exteriora brachium abducit. Hos motus excipiunt intrin-

ζόμενος. &c.

2. διαδέχονται &c] Gal. p. 629. ἕτερος δ' ἐμπαλιν τῷδε τῶν ὑψηλῶν τοῦ στήνου μισρῶν ἐκπεφυκῶς, ὑψηλῆς προσ-

αγωγῆς ἐστὶν αἴτιος. ἄλλος δ' ἐπ' αὐτοῖς τρίτος διφυῆς, ἢ δύο συμφυεῖς (ἐκατέρως γὰρ ὑπὲρ αὐτῶν ἕνεστιν ἀληθεύειν λίγοντας) ἐκφύονται μὲν, ἐξ ὅλου

δὲ τὰς κινήσεις ταύτας, ἔνδοθεν μὲν οἱ ἀπὸ τοῦ στήθους ἀνιόν-
 τες, εἴτε ἱρεῖς αὐτὰς ἐθέλοις λέγειν, εἴτε τέτταρας· ἔξω-
 θεν δὲ ὁ ἀπὸ τοῦ κάτω πέρατος [⊙] τῆς ταπεινῆς πλευρᾶς ἀνα-
 φερόμενος. τῶν μὲν οὖν ἀπὸ τοῦ στήθους μυῶν ἀπάντων προσ-
 αγόντων ἔσω τὸν βραχίονα, τὴν μὲν κεφαλὴν αὐτοῦ μᾶλ-
 λον ὑψηλότατος ἐπισπᾶται, τὸ δ' ὅλον κῶλον ὡς ἐπὶ τὸ
 στήθος ὁ μέγιστος ὁ διφυῆς προσάγει. ταθέντων δὲ ἀμφοτέ-
 ρων ὁμοῦ τῶν κατ' αὐτὸν μυῶν, ὁμοίως ἀνατείνεται. ¹ εἰ
 δ' ὁ ἕτερος μόνος ἐνεργήσειεν, ὑψηλοτέραν μὲν τὴν προσαγω-
 γὴν ὁ ὑψηλότερος ἐργάζεται, ταπεινότεραν δ' ὁ ταπεινότε-
 ρος. ² ὁ δὲ παρὰ τὸν τιτθὸν, καὶ προσάγει τῷ στήθει τὸν
 βραχίονα, καὶ κατασπᾶ κάτω. ἐπὶ τούτοις δὲ ὁ μὲν ἐπι-
 πολῆς, ὁ λεπτός ὡς ἐπὶ τὰς λαγόνας ἀτρέμα πλάγιον· ὁ
 δ' ὑπ' αὐτῷ μέγιστος εὐθὺν ἀποτείνει παρὰ τὰς πλευρὰς
 τὸν βραχίονα. ³ τούτων δ' ἐφεξῆς οἱ λοιποὶ δύο μῦες, οἱ ἀπ'
 εὐτῆς τῆς ὀμοπλάτης ἐκδέχονται, περιάγοντες ἔξω τε καὶ
 εἰς τοῦπίσω τὸ κῶλον, ὁ μὲν ἀπὸ τῶν σιμῶν ἐκπεφυκῶς,
 τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ περιστρέφων ὀπίσω, ὁ δὲ ἀπὸ τοῦ κάτω
 πέρατος τῆς ταπεινῆς πλευρᾶς, ἐκείνῳ μάλιστα τὸ μέρος,
⁴ εἰς ὅπερ ἐκφύεται πρὸς τοῦκτὸς ἐπάγων. ⁵ ἀμφότεροι

δ'

ὄλου τοῦ κατὰ τὸ σῆμα ὀσοῦ, προσά-
 γουσι δὲ τῷ στήθει τὸ τοῦ βραχίου [⊙]
 ὀσοῦν ὅλον ἰσόρροπον, ἐπειδὴν ἀμφότεροι
 ταθῶσιν.

1. εἰ δ' ὁ ἕτερος μόνος ἐνεργήσειεν &c.]
 Gal. p. 629. εἰ δὲ γ' ὁ ἕτερος αὐτῶν
 ἐνεργήσειε μόνος, ὁ μὲν ἐκ τῶν κάτω
 μερῶν τῷ στήθει πεφυκῶς, ταπεινὴν ἐρ-
 γάζεται προσαγωγὴν, ὁ δ' ἕτερος ὑψη-
 λοτέρην.

2. ὁ δὲ παρὰ τὸν τιτθὸν &c.] Gal.
 ead. p. τῶ μὲν οὖν στήθει προσάγουσι,
 ἔτ' ἐκ τῶν κατὰ τὸν τιτθὸν χαρὶς πεφυκῶς

μῦς, μέτριος τὸ μέγεθος, εὐθὺς δὲ
 καὶ κατασπᾶν τὸν βραχίονα πρὸς τὸ
 κάτω ἀτρέμμα, ὡς εἶναι ταπεινότερας,
 προσαγωγῆς αἰτίας.

3. τούτων δ' ἐφεξῆς &c.] Gal. p. ead.
 δύο δ' ἐφεξῆς τῆδὲ μυῶν κινήσεις εἰσι,
 περιερέφουσαι τὸν βραχίονα, πρὸς τε
 τὴν ἐκτός, καὶ κάτω χώραν. ἀλλ' ἐπὶ
 πλέον μὲν ἀπάγει, πρὸς τὴν ἐκτός ὁ δ'
 κάτω πέρατος ἐκπεφυκῶς τῆς ταπεινῆς
 ἐν ὀμοπλάτῃ πλευρᾶς. ὁ δ' ἕτερος τὸ
 σιμὸν αὐτῆς ἀπαν καταληφῶς, ἦπτον
 μὲν ἐκτός, ἐπὶ πλέον δὲ κάτω, περι-
 σφύ-

intrinsicus quidem musculi a pectore ascendentes ; hique sive tres, sive quatuor esse dicuntur : extrinsecus vero is, qui ab inferiore humilioris costæ termino sursum fertur. Ergo ex omnibus musculis, qui a pectore nascentes ad interiora brachium adducunt, qui altissimus est, caput brachii magis attrahit ; qui vero maximus est, & bifidus, totum artum pectori adducit. Si ergo uterque ejus musculus æque tendatur, motus æqualis efficietur ; si alter tantum agat, altior altiorem, humiliorque humiliorem adductionem molietur. Musculus vero, qui secundum mammam est, quum brachium ad pectus adducit, tum deorsum detrahit. Post hos vero, qui in superficie est tenuissimus musculus, versus ilia leniter ad latera trahit ; qui post hunc est maximus, brachium recta ad costas extendit. Reliqui postea duo musculi ab ipsa scapula excepti, brachium ad exteriora posterioraque circumagunt : alter qui a simis nascitur, ejus caput retrorsum circumvertit ; alter ab inferiore humilis costæ extremitate, eam potissimum partem, in quam inseritur, extrorsum adducit. Si uterque munere suo simul fungatur, bra-

σρέφει τὸν βραχίονα.

4. εἰς ὅπερ ἐκφέεται πρὸς τοῦκτὸς ἀπάγων] Nullus dubito, quin hæc sint mendosa, & legendum, εἰς ὅπερ ἐμφέεται πρὸς τοῦκτὸς ἀπάγων. Verba Gal. p. ult. laudat. quæ huc spectant, sunt : ὄγδος δ' ἄλλος ἐπὶ τοῖς εἰρημένοις μῦς ἐκπεφυκὸς τῷ πλείους μέρους τῆς ταπεινῆς ἐν ὁμοπλάτῃ πλευρᾷ, ἐπὶ τὴν ἐκτὸς χώραν ἀπάγει τὸ κῶλον.

5. ἀμφότεροι δ' ἐνεργήσαντες ἅμα, &c.] Gal. p. ult. laudat. bene explicat, quæ hic habentur, his verbis : διὰ τοῦτ' οὖν αὐτὸ καὶ οἱ περισφύρτοντες τὰ κῶλα μῦες ἐν ἀπάσκει

ταῖς διαθράσεσιν, αὐτὰτ' εἰσὶ ῥαμαλέοι, καὶ τοὺς τένοντας ἔχουσι νευρωδισάτους, ὅτι βιαιοτάτη τῶν κινήσεων ἐστὶν ἡ τοιαύτη, πολλαπλασία κατὰ τὴν δύναμιν ὑπάρχουσα τῆς ἀπλῆς. Cum Gal. confentit Hefych. Διπλασμός, ἡ διπλῆ εἰς πόνον. vox διπλασμός apud Riolanum V. 24. vitiose pro διπλασιασμός, est significatio omnino diversæ. Hefych. Διπλασιασμός, ἡ ἐν τακτικοῖς ἔργων ἐνόπλοις κινήσει. potest etiam verti duplicatio, sed nostrum διπλασμός præstare videtur hic.

δ' ἐνεργήσαντες ἅμα, τὴν ἐν τῷ καλουμένῳ διπλασμῷ περιγωγὴν ἐργάζονται τοῦ βραχίονος.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΜΙΚΡΟΥ ΜΥΟΣ ΤΟΥ ΚΑΤΑ
ΤΗΝ ΕΝ ΩΜΩ ΔΙΑΡΘΡΩΣΙΝ.

¹ ΤΟΥΤΟΝ τὸν μῦν, καὶ μέρος μὲν ἴσως ἂν τις θεῖη τοῦ κατὰ τὸν βραχίονα μεγάλου μυός, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ καθ' ἑαυτόν. ἀνατάσει γὰρ λοξῇ βραχύτι δύναται συντελεῖν.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΙΝΟΥΝΤΩΝ ΤΗΝ ΚΑΤ'
ΑΓΚΩΝΑ ΔΙΑΡΘΡΩΣΙΝ.

Ἡ κατ' ἀγκῶνα διάρθρωσις ὑπὸ τεττάρων κινεῖται μυῶν, ἅπαν ἐν κύκλῳ τοῦ βραχίονος ὄσῳν κατειληφῶτων. οἱ μὲν οὖν πρόσθιοι δύο κάμπτουσι τὸ ἄρθρον, οὐκ εὐθείαν ἀκριβῶς ἐκάτερος καμπῆν, ἀλλ' ὁ μὲν ἔσω παρεκκλίνων, ὁ δ' ἔξω. ταθέντων δὲ ἀμφοῖν, ἡ μέση γίνεται κάμψις ² ἢ τὸν καρπὸν ἐπὶ τὸ ἀκρώμιον ἀνάγουσα. ὁ μὲν οὖν ἔσω μᾶλλον κάμπτων, ὁ μείζων μῦς, ³ ἐναργῶς ὁράται καὶ πρὸ τῆς ἀνατομῆς, ὅλον τοῦ βραχίονος κατειληφῶς τὸ πρόσθιον. ⁴ ἄρχεται δὲ ἀπὸ τῆς ὑψηλῆς ὀφρῦος τοῦ τῆς ὠμοπλάτης ἀυχέρος· ἐντεῦθεν δὲ κατιῶν διὰ τῶν ἔμπροσθεν μερῶν τοῦ βραχίονος,

1. τοῦτον τὸν μῦν &c.] Videtur hic musculus esse, quem antagonistam appellat Gal. prædictis scapulae musculis, his verbis p. laudat. ἐπὶ δὲ σμικρῶ μὲν τὴν ἀντιτεταγμένην αὐτοῖς κινήσιν ἀνατίθησι.

2. ἢ τὸν καρπὸν ἐπὶ τὸ ἀκρώμιον ἀνάγουσα] Locus corruptus indubie; nam sermo non est de carpo, sed

de cubiti articulatione, & musculi hic descripti non flectunt carpum, sed alii, multo ab his diversi. Igitur scribendum, credo, τὸ ἄρθρον, vel τὴν διάρθρωσιν, ut passim Gal. p. 44. infra citat. & 334.

3. ἐναργῶς ὁράται καὶ πρὸ τῆς ἀνατομῆς] Gal. p. 44. ὁ βραχίονος πρόσθιος μῦς, ὁ παρὰ τῶν φλέβων τῆν
ὠμίον

brachii circumductionem, quæ fit in duplicatione, quam vocant, efficiunt.

DE PARVO MUSCULO, QUI IN ARTICULATIONE HUMERI EST.

Hunc musculum aliquis partem magni illius, qui in brachio est, & etiam ipsum per se musculum esse statuet: potest enim obliquæ extensioni aliquantulum conducere.

DE MUSCULIS ARTICULATIONEM, QUÆ IN GIBBO CUBITI EST, MOVENTIBUS.

Articulatio, quæ in gibbo cubiti est, a quatuor musculis totum brachii os in orbem complectentibus movetur. Duo priores articulum non recto exquisitè flexu utrique, sed alter extrorsum, alter introrsum inclinando, flectunt. Si utrique tendantur, medius flexus fit, qui carpum ad humeri caput adducit. Qui vero introrsus magis flectit major musculus, evidenter etiam ante dissectionem, totam anteriorem brachii partem complectens conspicitur. Incipit autem a sublimiore cervicis scapulæ supercilio, inde per anteriores brachii partes descendens, ipsum usque

ὁμοιαν ἐνεργῶς ἄπασι, καὶ πρὸ τῆς ἀνατομῆς φαινόμενοις, ἐπὶ τῶν γυμνασῶν μάλιστα, δύο ἔχει κεφαλῆς ἀνηστημέναις, τὴν μὲν ἑτέραν εἰς τὴν ὀφρὺν ἔτι τῆς ὀμοπλάτης ἀσχένος, τὴν δ' ἐτέραν εἰς τὴν ἀπόφυσιν, ἣν ἔνιοι μὲν ἀγκυροειδῆ καλοῦσιν, ἔνιοι δὲ κερακοειδῆ. tamen p. 334. ita obscure loquitur, ut vix capias, de quo musculo agatur. pro γυμνασῶν scribendum procul dubio, γυμνασικῶν, ut in Ald. Edit.

4. ἄρχεται δὲ &c.] Vid. quæ habentur superiore nota, ubi accuratior est originis descriptio & plenior multo, quam hic. Forte excidit, καὶ τῆς ἀποφύσεως ἣν ἔνιοι μὲν ἀγκυροειδῆ καλοῦσιν, ἔνιοι δὲ κερακοειδῆ. Neque mentionem facit auctor poster ligamenti, quod commemorat Gal. laudat. pag. his verbis: σύνδεσμος δ' ἐστὶν ἑκατέρων τῶν κεφαλῶν εὐρωστος ἰκανῶς, ὀλίγη δὲ τὴν ἀριβῶς στρογγύλος.

χίονος, ¹ ἄχρι μὲν ἡμίσεως αὐτοῦ φαύει ² τὸ δὲ ἀπὸ τοῦ-
 δε μετέωρος ἐπιβεβλημένος θατέρω τῶν ἐνταῦθα μυῶν, εἰς
 τὴν κατ' ἀγκῶνα διάρθρωσιν ἐμβάλλει· ³ ὁ δὲ ἕτερος ἐκ τοῦ
 βραχίονος ἐκφύεται μόνου, τὴν μὲν ἀρχὴν ὀπίσθεν ἔχων
 ἐγγὺς τῇ κεφαλῇ τοῦ βραχίονος, ἐντεῦθεν δὲ διὰ τῶν ἕξω
 μερῶν λοξὸς ἐπὶ τὰ πρόσω παραγινόμενος ἄχρι τῆς κατ'
 ἀγκῶνα διάρθρωσεως. ⁴ ἐμφύεται δ' ὁ μῦς οὗτος εἰς τὸ τοῦ
 πήχεως ὀστοῦν, ⁵ ὥσπερ εἰρημένος ὁ μείζων εἰς τὸ τῆς κερκί-
 δος. ⁶ τῶν δ' ἐκλειόντων τὴν κατὰ τὸν ἀγκῶνα διάρθρωσιν
 μυῶν, ⁷ ἡ μὲν ἑτέρα τῶν ἀρχῶν ἀπὸ τῆς ταπεινῆς ἐστὶ
 πλευρᾶς τῆς ὠμοπλάτης τοῦ ἡμίσεως, ὅσον ὡς πρὸς τὸν
 ὦμον ἀναφέρεται· ⁸ ἡ δ' ἑτέρα μετὰ τὴν κεφαλὴν τοῦ βρα-
 χίονος ἐκ τῶν ὀπίσθεν αὐτοῦ μερῶν ἐκπέφυκεν. ἐκτείνουσι
 μὲν οὖν οἱ μῦες ἀμφότεροι τὴν κατ' ἀγκῶνα διάρθρωσιν,
⁹ ἀλλ' ὁ μὲν πρότερος ἅμα τῷ παρεγκλίειν ἐκτός· ὁ δ'
 ἕτερος εἴσω, καὶ οὗτος ἐπὶ βραχὺ λοξὴν ποιεῖται τὴν ἐγ-
 κλισιν. ¹⁰ ἡ δὲ περιπεφυκυῖα τὸ τοῦ βραχίονος ὀστοῦν μοῖ-
 ρα τοῦ δευτέρου ῥηθέντος μύος· ἐστὶ γὰρ ὥσπερ τις διφύης·

σαρ-

1. ἄχρι μὲν ἡμίσεως αὐτοῦ φαύει.]
 De hac re nihil habet Gal. quan-
 tum videre possum.

2. τὸ δὲ ἀπὸ τοῦδε &c.] Gal. p.
 44. de prædictis musculis sic loquitur:
 αὐταὶ γὰρ (αἱ κεφαλαὶ) ὅταν εἰς
 ταῦτον ἀλλήλαις ἀφίκανται, τὸν μὲν
 τοῦτον γενῶσιν, ἐκεῖ μετέωρον, οὐδ'
 ἀφιστάτα τῶν ὀσῶν, ὥσπερ ἐκεῖνας,
 ἀλλὰ συμφυόμενον αὐτίκα τῷ βρα-
 χίονος ὀσῶ, καὶ μέντοι καὶ τῷ ἑτέρῳ
 μῦτι, τῷ μικροτέρῳ τῷ ὑποβεβλημένῳ
 μετέωρον ἐποχούμενον ἄχρι τῆς κατ'
 ἀγκῶνα διάρθρωσεως. suspicor vitium
 esse in ἐκεῖνας, & legendum ἐκεῖναι;
 & pro τὸ δὲ scribendum τῷ δὲ, ut

referatur ad θατέρω, pro quo ἑτέρω
 rescribendum apud nostrum.

3. ὁ δὲ ἕτερος &c.] Gal. ead. p.
 longe aliter ac noīter. ἀφαιρέθέντ^ο
 δὲ τούτῳ β' μῦος ἕτερον ὑποκείμενον εὐ-
 ρήσεις, περιπεφυκότα τῷ βραχίονι καὶ
 τοῦτον ἀπὸ δυοῖν ἀρχῶν σαρκοειδῶν τῆς
 μὲν ἑτέρας, ἐν τοῖς ὀπίσω τοῦ βραχί-
 ονος, τῆς δὲ ἑτέρας, ἐν τῷ πρόσω μάλ-
 λον. πολὺ δ' ὑψηλοτέρα τῶν κεφαλῶν
 ἐστὶν ἡ ὀπίσω.

4. ἐμφύεται δ' ὁ μῦς &c.] Gal.
 ead. p. ἐμφύεται διὰ β' γεννηθέντος
 τένοντ^ο τῷ τῷ πήχεως ὀσῶ.

5. ὥσπερ εἰρημένος &c.] Gal. ead.
 p. ἰσχυροὶ τίνοντα γυνῆ, κατὰ φύσιν αἰτε
 δὲ

usque ad medium tangit. Hinc sublimis alteri musculorum, qui inibi sunt, incumbens, in gibbi cubiti articulationem se insinuat; alter vero ex brachio solo exoritur, & initium a posterioribus partibus habet prope brachii caput, & illinc per externas partes obliquus ad anteriores partes usque ad gibbi cubiti articulationem progrediens, in os cubiti inseritur, quemadmodum prædictus ille major in os radii. Porro musculorum, qui articulationem in gibbo cubiti extendunt, alterum principium ab humilis costæ scapularum dimidio, quod versus humerum ascendit, incipit; alterum vero post brachii caput ex posterioribus partibus ejus exoritur. Ambo autem hi musculi articulationem, quæ in gibbo cubiti est, extendunt: sed primus una etiam extrorsum inclinatur; secundus vero introrsum & ipse inclinationem facit. Musculi autem, quem secundo loco nominavimus, pars (est enim ut bifidus quidam) carnosâ tota permanens in posteriorem gibbi

δι' αὐτοῦ τῆ κερκίδι, συνεπιλαμβάνων
τι και τοῦ περι τὸν ἀρθρον ὑμενώδους
συνδέσμου. scribe τὸ ἀρθρον.

6. τῶν δ' ἐκτεινόντων &c.] Gal.
ead. p. τρεῖς δ' ἄλλοι συμφυεῖς ἀλ-
λήλων γιγνόμενοι, ταύτην τὴν διάρθρω-
σιν ἐκτείνουσιν.

7. ἡ μὲν ἑτέρα &c.] Gal. ead. p.
ἄν (ἀρχῶν) ἡ μὲν ἑτέρα τῆς ταπεινῆς
πλευρᾶς ἐκφέεται τῆς ἀμοπλάτης οὐχ
ἄλλῃ, ἀλλ' ἐκ τοῦ ἡμίσειας σχεδὸν αὐ-
τῆς μέρους τοῦ ἄνω.

8. ἡ δ' ἑτέρα &c.] Gal. ead. p.
ἡ δ' ἑτέρα τῶν ὀπίσω μερῶν τοῦ βρα-
χίονος ὑποκάτω τῆς κεφαλῆς.

9. ἀλλ' ὁ μὲν πρότερος &c.] Gal.
p. 45. ὁ μὲν γὰρ πρότερος εἰς τοὺς ὀπίσθους,
ὁ δὲ δεύτερος τῶν ἐρημένων ἴσῃ λοξῇ
ποιεῖται τῆς ἐγκλίσεως.

10. ἡ δὲ περιπεφυκῖα &c.] Gal. p.
45. ὑποπέφυκε δὲ τούτῃ ἕτερος μῦς,
τῷ τοῦ βραχίονος ὀσφ' περιπεφυκῖας, ὃς
ἐνοῦται τῷ δευτέρῳ μύτι, καὶ τούτου
νομίζεται μόριον εἶναι τοῖς ἀνατομικοῖς,
ὡσπερ οὐτ' καὶ ἐστὶν εἰ τις ἕνα διφυῆ λο-
γίζοιτο τὸν μὲν εἶναι τούτου ὅλον. &
paulo infra, εὐρήσεις ὅλον σαρκώδη δια-
μένοντα τὸν μὲν τούτου, ἰμφομένον τε
τοῖς ὀπίσω μέρεσι τοῦ ἀγκῶνος. Apud
eundem Gal. p. 335. hæc habentur:
εἰς μὲν γὰρ τὸ πλάγιον ἐπιστρέφει τὴν
κερκίδα μόνῃ δυνατὸν, τοῖς ἐπὶ τοῦ
πῆχους τεταγμένοις μυσίν, ὅτι τε βρα-
χίῃα παντελῶς ἡ κινήσις, καὶ ὅτι κατὰ
πολλὰς λαῖς ἔλκουσι. ubi scribendum
λαβᾶς, ut etiam ex versione adpa-
ret, & Editt. Ald. & Basil.

σαρκώδης ὅλη διαμένουσα, κατὰ τὸ ὀπίσθεν ἐμβάλλει μέρος τοῦ ἀγκῶνος, εὐθεΐάν πως μᾶλλον ἔκτασιν ἐργαζομένη περὶ τὸν πῆχυν εἰσω βραχὺ ῥέπουσαν.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΠΗΧΥΝ ΜΥΩΝ.

ΕΚ μὲν τῶν ἔνδον τοῦ πῆχεως ἐπτὰ μύες εἰσὶ τεταγμένοι· κατὰ δὲ τὴν ἔξω χώραν, ὁ μὲν ἐλάχιστος ἀριθμὸς ὀκτώ διαχωριζομένων δὲ τῶν συμφυῶν μυῶν, ὁ πλεῖστος δέκα· μέσος δὲ ἀμφοῖν ὁ τῶν ἐννέα. ¹ τοὺς μὲν οὖν τέτταρας δακτύλους ἀνευ τοῦ μεγάλου, μῦς ἐκτείνει, κατὰ τὴν μέσῃν μάλιστ' ἀνευ τεταγμένος ὅλου τοῦ κώλου, τέτταρας ἀποφύων τένοντας εἰς ἕκαστον δάκτυλον ἕνα. ² δύο δ' ἐφ' ἑκάτερα τοῦδε μύες, ὁ μὲν τὸν μικρὸν δάκτυλον ἀπάγει λοξόν· ὁ δὲ τοὺς λοιποὺς τρεῖς τούτῳ προσάγει. εἰ δὲ ἀκριβολογίης, ³ δύο μῦς ἂν εἴπῃς εἶναι τούτους *, ὁ μὲν τῷ πῆχει παρατεταμένος ἔξωθεν εἰς τὸ πρὸ μικροῦ δακτύλου μετακάρπιον ἐμφύεται δι' ἐνὸς τένοντος· ⁴ ὁ δ' εἰς τὸ πρὸ τοῦ λιχανοῦτε καὶ μέσου διαδύει· ⁵ καὶ τρίτος ἐπὶ τοῖσδε δι' ἐνὸς

1. τοὺς μὲν οὖν τέτταρας &c.] De hujus origine hæc habentur p. 38. κατὰ μὲν τὸν ἔξω κόνδυλον τοῦ βραχιόνος τρεῖς ἐφ' ἑσθῆεις κεφαλὰς μυῶν ὑψηλοτάταις μὲν, τοῦ τοὺς τέτταρας δακτύλους ἐκτείνοντος· ταπεινοτάτας δὲ, τοῦ κατὰ τὸν μικρὸν δάκτυλον ἀνακλίνοντος τὸν καρπὸν· μέσῃν δ' αὐτῶν, τὴν τῶν δύο δακτύλων τῶν μικρῶν.

2. δύο δ' ἐφ' ἑκάτερα τοῦδε μύες.] Vid. de horum origine not. superiorem & p. 34. 37. 38. 39.

3. δύο μῦς ἂν εἴπῃς εἶναι τούτους *,] procul dubio locus est mutilus, & legendum suspicor: ἢ ἐνὸς οὐ διοίσει. ¹ vel ἔδεν βλάψει μέγιστον τὴν ἀνατομὴν.

Sic passim loquitur Gal. Vid. Not. ad καὶ τρίτος ἐπὶ τοῖσδε. Huc pertinet locus Gal. p. 33. pessime tractatus ab Editoribus & interpretibus. Ejus verba hæc sunt: λεγέσθω δὲ πρότερον ὁ ἕτερος αὐτῶν ὧδε. τοὺς μείζονας τοὺς τρεῖς δακτύλους, τὸν τ' ἀντίχειρα καλούμενον, καὶ τὸν λιχανόν, καὶ τὸν μέσον εἰς κινεῖ μῦς, τὰς εἰς τὸ πλάγιον κινήσεις, ὡς ἐπὶ τὸν τοῦ μικροῦ δακτύλου τόπον, ἐκφύομαι μὲν ἐξ ἀπαντος τοῦ κατὰ τὸν πῆχυν ὀστέου, τρεῖς δὲ ἀποφύων ἑαυτοῦ τένοντας πλασίων τοῦ καρποῦ, δι' ἂν εἰς τὰ πλάγια μέρη τῶν δακτύλων ἐμφύονται, ἢ λέξη κινήσεις αὐτῶν γίνεταί. Rescribe pro ὧδε,

bi cubiti partem inferitur, & rectam quodammodo magis extensionem ad os cubiti introrsum leniter vergentem efficit.

DE CUBITI MUSCULIS.

In cubiti partibus internis septem musculi sunt constituti : in exteriori autem parte minimus numerus ad octo pervenit. Si vero connati musculi distinguantur, maximus numerus erit denarius, medius nonarius. Quatuor igitur digitos (excepto pollice) unus musculus magnus extendit in media præcipue totius brachii regione constitutus, & quatuor tendines in unumquemque digitum singulos producens. Duo autem musculi ab utraque hujusque musculi parte collati sunt, quorum alter parvum digitum oblique ab aliis abducit, alter huic adducit reliquos. Si exquisite loqui velis, duos musculos esse hos dices sibi mutuo connatos. Alii præterea ab utraque horum parte musculi sunt, quorum alter cubito extrinsecus exporrectus in metacarpium, quod ante parvum digitum est, per unum tendinem inferitur : alter in eam metacarpii partem, quæ ante indicem & medium digitum est

per

ᾧδε, ὅδε. Sic infra, ubi membrum oppositum, ἕτερος δὲ ἐπ' αὐτῷ δεύτερος ὅδε. Pro ὡς scribe ὡς ὁ, quod proxime accedit ad scripturæ diverfitatem, nam in Edit. Basil. legitur ὅς pro ὡς : & pro αὐτῶν in extremo loco, lege αὐτοῦ, quæ est scriptura Ald. & sine dubio lectio vera & genuina.

4. ὁ δ' εἰς τὸ πρὸ τοῦ λιχανοῦ &c.] Nulla potest esse dubitatio, quin scribendum sit διὰ δυοῖν. Ita etiam interpretes verterunt, licet Characterius non correxerit errorem. Sic Gal. p. 33. δύο μῦες ἡγῶνται τῆς εἰς

τὰ πλάγια κινήσεως τῶν εἰρημένων τριῶν δακτύλων, ἔχων ἐπιεικίμενοι τῷ πήχει. καταφύεται δ' αὐτῶν ὁ μὲν ἕτερος εἰς τὸν μέσον, καὶ τὸν λιχανὸν διπρῶν τένοντι παραπεφυκῶς ἄχρι πλείου τῷ τοῦ πήχειος ὀσῶ. p. 37. δεύτερον δὲ τῆς τοῦ μικροῦς δύο τῶν ἄλλων δακτύλων ἀπάγουσαν εἰς τὸ πλάγιον, εἰς δύο δηλονότι τένοντας ἐσχισμένην. Item p. 39. ὡς διπρῶς αὐτοῦ τέναν ἀποφυόμενος εἰς τὸ πρὸ λιχανοῦ τε καὶ μέσῃ δακτύλου μετακάρπιον ἐμφύεται.

5. καὶ τρίτος ἐπὶ τοῖςδε &c.] Gal. p. 38. καταφύεται δ' ὁ μὲν ἕτερος αὐτῶν, εἰς τὸ προτεταγμένον ὀσῶν τοῦ

με-

ἐνὸς εἰς τὸ πρῶτον ὄσφυν τοῦ καρποῦ τοῦ κατὰ τὸν μέγαν δάκτυλον. ¹ ὑπὸ τούτων τῶν τριῶν καρπὸς ἐκτείνεται, κατὰ μὲν τὸν μικρὸν δάκτυλον ἐγκλινόμενος ὡς ἐπὶ τὸ πρηνὲς σχῆμα τῆς ἄκρας χειρός· κατὰ δὲ τὸν μέγαν, ἐπὶ τὸ ὑπτίον. ὁ μέσος δ' ἀμφὸν μῦς μέσση ἀμφοτέρων ἐργάζεται τὴν ἔκτασιν τοῦ καρποῦ. ² μέσον δὲ καὶ, ἂν οἱ λοιποὶ δύο μῦες ἐνεργήσωσιν, ἅμα τὴν κατάστασιν ἢ χεῖρ ἄκρα λαμβάνει. τῷ μέντοι κατὰ τὸν μέγαν δάκτυλον κινουῦντι τὸν καρπὸν, ὡς εἴρηται, παραπέφυκεν ἕτερος μῦς, ὡς ἀμφοτέρους ἕνα φαίνεσθαι, καθήκων εἰς τὸ πρῶτον ὄσφυν τοῦ μεγάλου δακτύλου· καὶ κινεῖ γε αὐτὸ τὴν ἀνάλογον ἐπὶ θάτερα κίνησιν τῇ προειρημένῃ λοξῇ κατὰ τοὺς δακτύλους, ἣν ὑπὸ τριῶν ἔφη γίνεσθαι. λοιποὶ δὲ τῶν ἔξωθεν τοῦ πήχεως μυῶν εἰσιν, ³ ὃ, τε ἐκφυόμενος τοῖς ἀνω μέρεσι τῆς κερκίδος λοξὸς, ὅλος σαρκοειδής· ὃ, τ' ἐπικείμενος ἀνωθεν αὐτῇ μακρὸς, οὐδ' εἰς ἀκριβῆ τένοντα τελευτῶν, οὐδ' οὕτως, ἄς τι πολὺ ἐνεργεῖαν ἔχων ὑπτίαν ἐργάζεσθαι τὴν χεῖρα. λοιπὸς δ' ὁ πρὸ τούτου λεχθεὶς ἐμφύεται

Ταί

μεγάλῃ δακτύλου, κατὰ τὸν καρπὸν, ὃ δ' ἕτερος εἰς αὐτὸν τὸν μέγαν δάκτυλον, αὐτίκα μετὰ τὴν πρώτην διάρθρωσιν. Adjicit tamen ibidem, ἐκπεφυκέναι δὲ τοὺς δύο τούτους τένοντας, εἰθ' ἐνὸς εἴτης μῦος, εἴτε δύοῖν, ἑδὲν βλάπτει μέγα τὴν ἀνατομήν. Vid. etiam p. 319.

I. ὑπὸ τούτων τῶν τριῶν &c.] Gal. p. 318. θάτερος δ' αὐτῶν τεινομένου, τοῦ μὲν κατὰ τὸν μέγαν δάκτυλον ἐντός, ἢ τοῦ κατὰ τὸν μικρὸν ἐκτός, ἐπὶ πρηνὲς ἀτρέμμα πῶς ἡ χεῖρ περιάγεται· τοῦ δὲ κατὰ τὸν μικρὸν ἐντός, ἢ τοῦ κατὰ τὸν μέγαν ἐκτός, ἐπὶ τὸ ὑπτίον· εἰ δ' ἅμα ταυτέῃν, ὅτε κατὰ τὸν μέγαν ἐντός, καὶ ὁ κατὰ τὸν μικρὸν ἐκτός, ἐκείτ' ἀτρέμμα, ἀλλ' ἐπὶ πλείεσσον

οὕτως ἐπὶ τὸ πρηνὲς ἡ χεῖρ περιάγεται. κατὰ ταῦτα δὲ καὶ τοῦ κατὰ τὸν μικρὸν δάκτυλον ἐντός, ἅμα τῷ κατὰ τὸν μέγαν δάκτυλον ἔξωθεν ταδέντος, ἰκανῶς ἡ χεῖρ ὑπτία γίνεται. sic hanc actionem Gal. explicat hic. In Admin. Anatom. p. 40. pronatio & supinatio, ut Anatomici loquuntur, proponuntur multo distinctius. Obiter moneam tantum, in iis verbis ἐπὶ πρηνὲς ἀτρέμμα πῶς ἡ χεῖρ περιάγεται, excidisse articulum τὸ. Tria exempla in p. 40. & plura in pp. 318. 319, hanc emendationem confirmant, ut de aliis fileam, nempe ἐπὶ τὸ ὑπτίον, & εἰς τὸ πλάγιον, formulis, quæ passim occurrunt.

2. μέσον δὲ καὶ &c.] Ita etiam Char-

per duos tendines: tertius denique per unum tendinem in primum os carpi apud magnum digitum. Ac carpus quidem ab his tribus magnis musculis extenditur; ad parvum quidem digitum, ubi extrema manus, veluti in pronam figuram inclinatur; ad pollicem vero, in supinam. Qui autem inter hos est medius interjectus musculus, is carpi extensionem inter utrunque mediam facit: ut etiam mediam constitutionem summa manus acquirit, si reliqui duo musculi simul actionem obeant. Cæterum ei musculo, qui carpum ad pollicem, ut dictum est nobis, movet, alter est adnatus ita, ut ambos unum esse plane appareat, qui in primum os pollicis pervenit, ipsumque in alteram partem ea motione movet, quæ obliquæ quinque digitorum motioni, quam a tribus musculis fieri diximus, proportionem respondet. Restant adhuc ex cubiti musculis exterioribus, & is, qui superioribus radii partibus obliquus inferitur, totus carnosus, & is, qui superius ei prolixus incumbit, qui nec ipse in exquisitum tendinem definit: eamque actionem plerumque obit, ut supinam manum reddat. Reliquus vero musculus, qui

Charterius edidit; sed μέσον est mendosum & scribendum μέσην. Hanc lectionem confirmat non solum versio Rasarii, sed etiam Gal. p. 305. his verbis: εἰ δὲ μηδετέρῳ πλαισίῳ τενόντων ἐνεργοῦμεν, ἀλλὰ τοῖς ἔξωθεν μόναις, καὶ μέσην τῶν εἰρημένων κατάσσειν ἔξουσι οἱ δακτύλοι &c. ubi male accentus in penultima vocis δακτύλοι. Præterire non possum locum corruptissimum apud Charter. p. 304. ubi hæc habentur: ἐπειδὴ γὰρ κάμπτεται τοὺς τέτταρας ἅμα δακτύλους, οὐχ ὅταν μέγαν ὄγκον σώματος περιλαμβάσῃται, ἀλλ'

ὅταν ὑγρὸς ἢ μικρὸς, τηνικαῦτα μέγιστα δέσμεθα &c. nemo non videt legendum ὑγρὸν ἢ μικρὸν: ita tamen Charterius; secutus, nempe, Editt. Ald. & Basil. quæ locum hunc sic vitiose exhibent, licet recte verterit.

3. ὅ, τε ἐκφυόμενος τοῖς ἄνω μέρεσι &c.] Hæc scriptura vitiosa est & scribendum ἐμφυόμενος, secundum versionem Rasarii, & musculi descriptionem, paulo infra traditam his verbis: ἐμφύεται τῆς κερκίδος τοῖς ἄνω μέρεσι. tamen ita edidit Charterius.

ται τῆς κερκίδος τοῖς ἄνω μέρεσιν, οὐχ ὡσπερ ὁ τελευταῖος
 λεχθεὶς τοῖς κάτω. καὶ διὰ τοῦθ' ἐκάτερος αὐτῶν ἐκείνο τὸ
 μέρος κινεῖ τῆς κερκίδος εἰς ὃ καταπέφυκεν. ἀμφοτέρων δ'
 ἐνεργησάντων ὁμοῦ, τὴν ὑπτίαν κατάστασιν ἢ χεῖρ ὅλη λαμ-
 βάνει· ἐπιβλίνων δὲ μετὰ τὴν πρώτην ἐκφυσιν ἔλω τῷ πῆ-
 χει παραπέφυκεν· οὕτω μὲν ἔχουσι θέρσεως τε καὶ κινήσεως οἱ
 ἔξωθεν μῦες· τῶν δ' ἐντὸς τοῦ πήχεως ἐπὶ τὸν ἀριθμὸν μυῶν
 ὄντων, δύο μὲν τὸν καρπὸν κάμπτουσι, δύο δὲ τοὺς δακτύλους,
 δύο δὲ ἄλλοι τὴν κερκίδα περιάγουσιν ἐπὶ τὸ πρᾶνές· ὁ δ'
 ὑπόλοιπος εἷς, ὡσπερ καὶ πάντων ἰσχυρότατός ἐστιν, ἐπι-
 πολῆς μὲν ἐπὶ τῷ δέρματι τέταται κατὰ μέσον μάλιστα
 τὸ κῶλον, ἄνωθεν κάτω φερόμενος, οὐδὲν ἄρθρον κινῶν.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΑΚΡΑ ΤΗ ΧΕΙΡΙ ΜΥΩΝ.

ΔΙΤΤΑ γένη μυῶν ἐστὶν ¹ ἐν ἄκρᾳ τῇ χειρὶ κατὰ τὰ
 ἔνδον αὐτῆς μέρη, μικροὶ μὲν πάντες ἐξ ἀνάγκης, ἀλλή-
 λων δὲ οὐκ ὀλίγον διαφέροντες ² τάτε ἄλλα καὶ κατὰ μέ-
 γεθος. ³ πέντε μὲν οὖν εἰσὶν οἱ τῶν λοξῶν κινήσεων ἐπὶ τὰ ἔσω
 τε καὶ ἄνω κινῶντες τοὺς δακτύλους, εἷς καθ' ἕκαστον· ⁴ ἕκ-
 τος δὲ ὁ τὸν ἀντίχειρα καλούμενον τὸν μέγαν προσάγων τῷ
 λιχανῶ· ὁ δ' ἑβδόμος ἀπάγει μέχρι πλείστου τὸν μικρὸν
 θάκτυλον ἀπὸ τῶν ἄλλων. ⁵ ἄλλοι δὲ μῦες ἐν τῷ μετακαρ-
 πῷ

1. ἐν ἄκρᾳ τῇ χειρὶ] De musculis,
 qui in fumina sunt manu, agit Gal.
 p. 40. & passim in Libb. de usu
 partium.

2. τάτε ἄλλα καὶ κατὰ μέγεθος] Mihi suspecta sunt hæc: puto scri-
 bendum τάτε ἄλλα καὶ τὸ μέγεθος,
 præpositione ubique subaudita.

3. πέντε μὲν οὖν εἰσὶν οἱ τῶν λοξῶν

κινήσεων &c.] Recte Charter. τῶν
 λοξῶν. in Edit. Morel. perperam edi-
 tum erat τὸν λοξῶν, quod correxi-
 mus.

4. ἕκτος δὲ ὁ τὸν ἀντίχειρα &c.]
 Longe aliter Gal. p. 41. atque hic: τῶν
 γὰρ τοῖ μίγαν ἕτεροι κινῶσι δύο μῦες,
 ὁ μὲν ἀπάγων ἐπὶ πλείστον ἀπάνται τῶν
 θάκτυλων, ὁ δὲ προσάγων τῷ λιχανῷ.

5. ἄλλοι

qui ante hunc est dictus, in superiores radii partes, non ut is, qui postremo fuit memoratus, in inferiores inseritur: quamobrem uterque eorum illam radii partem movet, in quam insinuatur. Si ambo simul agant, totius manus constitutionem supinam reddent; post primum autem exortum conscendens hic musculus toti cubito adnascitur. Ejusmodi igitur est exteriorum musculorum positus atque motus. Quum autem interni musculi septem numero sint, duo carpum flectunt, duo digitos, alii duo radium pronum circumagunt: reliquus vero, qui est omnium gracillimus sub cute summa porrigitur, per medium præcipue artum superne deorsum tendens, nec ullum articulum movens.

DE MUSCULIS, QUI IN SUMMA SUNT MANU.

Musculorum, qui in internis summæ manus partibus sunt, duplex est genus. Parvi quidem necessario omnes sunt, at tamen inter se non parum cum in aliis, tum vero in magnitudine differunt. Quinque igitur sunt, qui oblique introrsum sursumque digitos movent, singuli singulis distributi; sextus pollicem, qui magnus vocatur, ad indicem adducit; septimus parvum digitum ab aliis longissime abducit. Alii
au-

5. ἄλλοι δὲ μύες &c.] Gal. ead. p. docet idem his verbis: εἰκότως δ' ὡς ἔφην, οἱ κατὰ τὸ μετακάρπιον ἰποκειμένοι, τούτοις ἠγνοήθησαν, ὡσπερ καί μοι μέχρι πολλοῦ. Ibid. εἰσὶ γὰρ καθ' ἕκαστον δάκτυλον δύο, πρὸς μὲν τὴν πρώτην ἐξικνούμενοι διαθέρωσιν ἐκ τῶν ἔνδον μερῶν ἐπιλαμβάνονται δ' ἔτι καὶ τῶν πλαγίων. Ubi suspicor vitium esse, & scribendum ἐπιλαμ-

βάνονται δὲ τι καὶ τῶν πλαγίων. Loquendi formula, quæ passim occurrit. Confirmare videntur hanc conjecturam quæ sequuntur: διὸ καὶ τὴν καμπὴν ἐκ ἀπαρέγκλιτον εἰς ἀρρεπὴ ποιῶνται τὸ πάμπαν, ἀλλὰ βραχὺ τι πρὸς τὸ πλάγιον ἐγκλίνουσι. id est, pro mensura prehensionis. Vid. omnino Gal. p. 302. & 303. ubi quæ hic habentur latissime explicantur.

πίῳ κείνται, τοῖς τε ἀνατομικοῖς ἀγνοηθέντες ἅπασι, καὶ μοὶ μέγχι πολλοῦ, μετὰ παρεγκλίσεως τῆς εἰς τὸ πλάγιον ἐκάστου τῶν δακτύλων κάμπτοντες τὸ πρῶτον ἄρθρον, δύο καὶ ἕκαστον δάκτυλον ὄντες. κατὰ δὲ τὸν μέγαν δάκτυλον οὐκ ἴσος ἐστὶν ἀριθμὸς. εἰς μὲν γὰρ μικρότερός ἐστι, καὶ καταφύεται τῷ δακτύλῳ, πλησίον τῆς δευτέρας διαρθρώσεως, οὐ πᾶν ἐκείνην σαφῶς κινῶν, τὴν πρώτην δὲ μᾶλλον· οἱ δ' ἐφέξις αὐτοῖς δύο τὴν δευτέραν κάμπτουσι διάρθρωσιν· ὁ μὲν τοῦ προειρημένου τοῦ μείζονος ψαύων, ἀρρεπῆ τὴν καμπὴν ποιούμενος· ὁ δὲ μετ' αὐτὸν, ἐκκλίων ἀτρέμα εἰς τὰ πλάγιον. ἀπάντων δὲ τῶν εἰρημένων ἕνδεκα μυῶν τῶν δὲ κοινὸν ἔργον ἐστὶ, τὴν πρὸς τὸν καρπὸν ἐνάρθρωσιν ἐκάστου τῶν μετὰ τὸ μετακάρπιον ὀστέων κάμπτειν τοσοῦτον, ὅσον ἐκάστη πέφυκε κάμπτεσθαι· βραχύτατον δ' ἐστὶ τούτο. συνήρθρωται γὰρ ἀλλήλοις τὰ κατὰ τοῦτο τὸ μέρος ὀστέα, καὶ οὐ καθάπερ τὰ τῶν δακτύλων ὀστέα διήρθρωται. διὰ τοῦτο δὲ καὶ ἡ τοῦ μεγάλου δακτύλου πρώτη διάρθρωσις ἐναργῆ τὴν κίνησιν ἔχει· λεληθῆσαν δὲ καὶ τελείως ἀμυδρὰν ἡ τῶν τοῦ μετακάρπιου πρὸς τὸν καρπόν. ἐνίοτε μέντοι κατὰ τὸν μέγαν δάκτυλον οἱ δύο μόνοι φαίνονται μύες ὁμοίως ἔχοντες τοῖς ἐπὶ τῶν ἄλλων· κακεῖνοι δὲ πολλάκις οὕτως ἀλλήλους εἰσὶ συμφυεῖς, ὡς ἓνα φαίνεσθαι καὶ ἕκαστον δάκτυλον.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΥΠΟ ΤΑΙΣ ΚΛΕΙΣΙ ΜΥΩΝ.

ΕΦ' ἑκατέρα κλειδὶ μῦς ὑπόκειται, μηδὲ φανῆναι σαφῶς δυνάμενος πρὶν ἀρθῆναι τὴν κλεῖν ὁμοίαν δὲ τοῖς μεσοπλευροῖς ὀνομαζομένοις μυσὶ τὴν ἐνέργειαν ἔχουσιν. ὥσπερ γὰρ ἐκείνων ἕκαστος ταῖς ἔξωθεν ἰσὶ πρὸς τὴν ὑψηλοτέραν πλευρᾷ

autem musculi in metacarpio fiti sunt, qui omnibus dissectionis peritis mihi que etiam diu fuerunt ignoti, qui cum quadam in latus inclinatione primum cujusque digiti articulum flectunt; binique sunt in singulis digitis. In magno vero digito non est æqualis numerus: est enim unus minor, digitoque prope secundam articulationem inferitur, eam non admodum perspicue, sed magis primam movens. Reliqui deinceps duo secundam articulationem flectunt, alter quidem ipsum majorem, qui prædictus est, tangens, & sursum versus flexionem faciens; alter post hunc, in latus leniter inclinans. Horum autem omnium undecim musculorum commune est munus, ut coarticulationem, quæ ab unoquoque ossæ metacarpii cum carpo est, eoque flectat, quousque unaquæque flecti suapte natura queat; id quod est sane brevissimum: quæ enim ibi sunt ossa, inter se coarticulata sunt; nec quemadmodum ossa digitorum sunt dearticulata. Quocirca prima pollicis dearticulatio evidentem habet motum: quæ vero est metacarpii cum carpo, latentem penitus atque obscurum. In magno namque digito nonnunquam duo soli musculi apparent, qui affecti sunt, æque ac musculi aliorum digitorum: iidemque ita sæpe coalescunt, ut in unoquoque digito unus esse videatur.

DE MUSCULIS, QUI SUB CLAVICULIS SUNT.

Sub unaquaque clavicula musculus subjacet, qui perspicue videri, antequam auferatur clavicula, non potest. Habent eandem actionem hi, quam intercostales habent. Quemadmodum enim quilibet eorum suis villis exterioribus humilia-

ρὰν ἀνασπᾶ τὴν ταπεινότεραν οὕτω καὶ οἶδε πρὸς τὴν κλεῖν ἀνέλκουσι τὴν πρώτην πλευρᾶν.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΟΥ ΘΩΡΑΚΟΣ ΜΥΩΝ.

ΤΩΝ τοῦ θώρακος μυῶν, οἱ μὲν ἐν τοῖς μεσοπλευρίοις δύο καὶ κ. εἰσὶ, τῷ μήκει τὰς ἴνας ἔμπαλιν ἔχοντες. οὐ γὰρ ὥσπερ οἱ μύες ἀπὸ τῆς ῥάχews ἄχρι τοῦ στέρνου περιβαίνουσι, οὕτω καὶ αἱ ἴνες αὐτῶν¹ ἀλλὰ πλευρᾶς εἰς πλευρᾶν ἔμπεφύκασι λοξαὶ τῷ χ γράμματι παραπλησίως² ἐναντίαν ἀλλήλαις, αἱ τε ἔξω καὶ ἐντὸς ἔχουσι τὴν θέσιν. αἱ μὲν οὖν ἐκτὸς ἴνες ἐν τοῖς ἀνωθεν καταφερομένοις μέρεσι τῶν πλευρῶν διαστέλλουσι τὸν θώρακα, συστέλλουσι δὲ αἱ διὰ βάρους³ ἐναντίως δ' αὐταῖς αἱ κατὰ τὸν χονδρῶδη, τὰ πρὸς τῷ στέρνω, διαστέλλουσι μὲν αἱ ἐπιπολῆς, συστέλλουσι δὲ αἱ διὰ βάρους. ἐπὶ δὲ τῶν κατὰ τὰς νόθας πλευρᾶς μυῶν ἄχρι τῆς τελευταῖας αὐτῶν ἡ αὐτὴ φύσις ἐστὶ τῶν ἰνῶν. οὐδὲ γὰρ ἔχουσι αἶδε τινὰ καμπήν. ἑτέρα δὲ μία συζυγία μικρῶν μυῶν ἀνασπᾶ τὰς πρώτας πλευρᾶς, ὥσπερ αἱ ἑτέροι δύο κατασπῶσι τὴν δεκάτην τε καὶ τὴν ἑνδεκάτην. ἡ γὰρ τοι δωδεκάτη πλευρᾶ τοῦ διαφράγματος ἔξωθεν ἐστὶ
 συμ-

1. ἀλλὰ πλευρᾶς εἰς πλευρᾶν ἔμπεφύκασι | Sine dubio locus est mutilus, & scribendum, ἀλλ' ἐκ πλευρᾶς εἰς πλευρᾶν &c. Hanc conjecturam confirmat versio Rafarii, & locus unus apud Gal. p. 116. μέχρι τοσούτου γούν ἤκουσι τῆς γνώσεως τῶν μεσοπλευρίων μυῶν, ὡς ἐπιτετέσθαι τὰς ἴνας αὐτῶν, οὐ κατὰ τὸ μήκος τῶν μυῶν ἀπὸ τῆς ῥάχews ἐπὶ τὸ στέρνον ἐκτεταμένως, ἀλλ' ἐκ τῆς ἑτέρας εἰς τὴν ἑτέραν διηκούσας. & alter p. 171.

ἀπὸ πρώτων ἀρξαμένοι τῶν μεσοπλευρίων μυῶν, ἃν ἴσας ἐπιπολῆς ἴνας ἀπὸ τῆς ὑψηλοτέρας πλευρᾶς, ἐπὶ τὴν ταπεινότεραν ὄψει διηκούσας ἀτρέμα λοξὰς εἰς τὸ πρῶτον. Vid. Not. seq.

2. ἐναντίαν ἀλλήλαις &c.] Gal. p. 117. οὔτε δὲ ὅτι λοξὴν τὴν θέσιν ἔχουσι, οὐδ' ὅτι διφυεῖς εἰσι, ἐναντίαν λοξότητι τῶν ἐκτὸς ἰνῶν ἔχουσαν ταῖς ἑνδοῦ, ἔγραψέ τις αὐτῶν. His verbis accusat Professores Anatomicos, qui ea ignorarunt. Paulo infra idem repetit:

rem costam ad superiorem attrahit , ita hi primam costam ad claviculam attrahunt.

DE MUSCULIS THORACIS.

Ex musculis thoracis ii, qui in locis, quæ intercostalia dicuntur, positi sunt, duo & viginti sunt, quorum villi sunt longitudine contrarii: neque enim ut musculi a spina in os pectoris desinunt, ita etiam eorum villi eo pertinent, sed ex costa in costam oblique contraria inter se positione exteriores & interiores ad X literæ similitudinem inferuntur. Atque exteriores quidem villi a superioribus ad inferiores costarum partes procedentes thoracem dilatant; qui vero in profundo sunt, ipsum contrahunt. His contrarii sunt, qui ad cartilagineas costarum partes, quæ ad os pectorale sunt, vergunt: nam, qui in superficie sunt positi, dilatant; qui in imo sunt, constringunt. At in musculis costarum notharum ad extremum usque eadem est villorum natura: siquidem inflexionem nullam habent. Altera porro exiguorum musculorum conjugatio primas costas sursum trahit, ut etiam aliæ duæ decimam & undecimam trahunt deorsum: nam duodecima costa extra septem transversum obliquo abdominis

petit: ὑπεραντίαν δὲ θέσιν ἔχουσιν αἱ ἴνες, ἐκ τῆς ταπεινοτέρας, ἐπὶ τὴν ὑψηλοτέραν ἐπιφερομένην λαβῆναι. Tamen p. 171. ita legitur: τὰς μὲν γὰρ ἔξωθεν ἴνας ἰδεῖν ἐστὶ θέσιν ἐχούσας, οἷανπερ εἶχον αἱ ἔνδον, ἐμπάλιν δὲ τὰς ἔδον, οἷανπερ αἱ ἐκτὸς. Quæ sic vertuntur: Etenim exteriores fibra talem indubie situm obtinent, qualem interiores sortita sunt; contra anteriores, qualem exteriores possident. Sed est vitium in voce anteriores, & legend. interiores. Manifestum

est, Græca esse mendosa, & suspicor excidisse vocem ἔμπάλιν, ut Gal. sibi constet, & sic legendum, οἷανπερ εἶχον αἱ ἔνδον ἔμπάλιν ἔμπάλιν δὲ τὰς ἔνδον, οἷανπερ αἱ ἐκτὸς. Huic conjecturæ favet Edit. Ald. nam ante ἔμπάλιν, pro quo habet ἔμπάλιν, est vel punctum vel nota lacunæ. Basil. habet, ut apud Gal. Vid. quoque Gal. IV. 475. παρέστι γὰρ θείασασθαι τὰς ἔνδον ταῖς ἔξωθεν ἐνακτίας ἐχούσας, &c.

συμπεφυκυῖα τῷ λοξῷ κατ' ἐπιγάστριον μὴ τῷ μικροτέρῳ· φαίνεται δ' ἐνίοτε καὶ περιγραφὴν ἰδίου μυὸς ἔχουσα τοῦ κατασπῶντος αὐτήν. ἄλλαι δὲ τρεῖς ἐκ τραχήλου καθήκουσαι συζυγίαι μυῶν διαστέλλουσι τὸν θώρακα· μεγίστη μὲν ἢ κατὰ τὰ σιμὰ τῶν ὠμοπλατῶν, ἐλάττων δὲ ἢ πρόσθεν αὐτῆς, ἐλαχίστη δὲ ἢ ὀπίσθεν. οὗτοι πάντες οἱ μύες διαστέλλουσι τὸν θώρακα, καὶ πρὸς αὐτοῖς αἱ φρένες· συστέλλουσι δ' οἱ τε μεσοπλεύριοι ταῖς ἡμισείαις ἰσὶ, καὶ οἱ τοῖς ῥαχίταις παρατεταμένοι κατὰ τὰς ρίζας τῶν πλευρῶν, καὶ τῶν ὀρθίων κατ' ἐπιγάστριον ἢ ἄνω μοῖρα, καὶ οἱ τὰς ἐσχάτας πλευρὰς κατασπῶντες. συντελοῦσι δέ τι πρὸς τὰς συτολὰς τοῦ θώρακος ἐνίοτε καὶ οἱ κατ' ἐπιγάστριον.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΗΣ ΡΑΧΕΩΣ ΜΥΩΝ.

¹ Οἱ ῥαχίται μύες, ἄρχονται μὲν ἀπὸ τοῦ δευτέρου σπονδύλου τῶν κατὰ τράχηλον. ² ἦτοι δὲ τοσοῦτοι τὸν ἀριθμὸν εἰσιν, ὅσοιπερ οἱ ἀπὸ τοῦδε σπόνδυλοι διφυεῖς ἀλλήλοις ὄντες· ὁ μέγιστος εἰς ἐκατέρωθεν τῆς ἀκάνθης ἐκ πολλῶν μορίων σύνθετος. ἀπάντων δὲ αἱ ἴνες ἀτρέμα τε λοξαὶ τυγχάνουσι οὔσαι, καὶ ταθεῖσαι βραχὺ παρεκκλίνουσι ἐφ' ἑαυτὰς ἕκαστον τῶν συνεχόντων σπονδύλων. ὅταν δὲ ἀμφοτέρωθεν ταθῶσιν, οἷτε ἐκ τῶν δεξιῶν καὶ ἐκ τῶν ἀριστερῶν ἕκαστου σπονδύλου, τηλικαῦτα ὀρθῶς καὶ ἀρρεπῆς μένων ἀνακλᾶται πρὸς τοῦπίσω· καὶ εἰ καθ' ὅλην τὴν ῥάχιν οὕτως γένοιτο, μετὰ μὲν μετρίας τῆς τάσεως ἐκτείνεται πᾶσα·

βιαίό-

1. Οἱ ῥαχίται μύες &c.] Vid. Gal. XII. 385. Ibi enim æque describuntur ac in Admin. Anat. & in Opere

de Ufu part.

2. ἦτοι δὲ τοσοῦτοι τὸν ἀριθμὸν εἰσιν, &c.] Locus mutilus & male distinctus.

his musculo minori connata est: quandoque tamen circum-
 scriptionem proprii muscoli, a quo deorsum trahitur, habe-
 re conspicitur. Aliæ vero tres musculorum conjugationes, a
 collo descendentes, thoracem dilatant; maxima, quæ in simis
 scapularum est; minor, quæ ante ipsam conjugationem est
 sita; minima, quæ posterius est posita: atque hi muscoli om-
 nes thoracem dilatant, & præter musculos, etiam phrenes.
 Intercostales vero dimidiis ipsorum villis contrahunt, item-
 que ii, qui spinalibus ad radices costarum sunt exporrecti:
 & superior rectorum musculorum abdominis pars, & deni-
 que ii, qui costas ultimas deorsum trahunt; quin thoracis
 etiam contractioni nonnunquam muscoli abdominis aliquan-
 tulum conducunt.

DE MUSCULIS SPINÆ.

Musculi spinales a secunda vertebra cervicis incipiunt illi
 quidem, sed vel tot sunt, quot & ipsæ vertebræ, a secunda
 initium ducendo, sibi invicem connati; aut unus maximus
 & ab utraque spinæ parte ex multis musculis compositus.
 Omnium autem villi sunt leviter obliqui: sique parum ten-
 dantur, singulas vertebrae sibi continuas ad se ipsos inclinant;
 si vero ambo tum qui a dextris, tum qui a sinistris cujus-
 que vertebræ sunt, tendantur, tunc recta permanens, & in
 nullam partem vergens spina ad posteriora recurvatur: sique
 per totam spinam ita fiat, cum moderata tensione tota exten-
 ditur: violentius autem tensis, retrorsum recurvatur, & sta-
 tum gibbositati contrarium acquirit. At in tota parte supe-

riore
 distinctus mihi esse videtur. Sic Ἐδε σπόνδυλοι, ἢ διφυσίς ἀλλήλοις ὄ-
 λεγο & interpungo: ἤτοι δε τοσοῦ-
 τοι τὸν ἀριθμὸν εἰσίν, ὅσοιτες οἱ ἀπὸ
 τες ὁ μέγιστος &c. Rafarius vide-
 tur aut suo loco movisse.

βιαιότερον δὲ ταθέντων ἀνακλᾶται πρὸς τοῦπίσω τὴν ἐναντίαν τῇ κυφώσει καλουμένη λαμβάνουσι διάθεσιν· κατὰ δὲ τὴν ἄνω μοῖραν ἅπασαν ἄχρι τοῦ τετάρτου, ποτὲ δὲ καὶ τοῦ πέμπτου, τῶν κατὰ θώρακα σπονδύλων οἱ δύο μύες οἱ ὑποβιβλημένοι τῷ στομάχῳ, κάμπτουσι τὴν ράχιν κατὰ δὲ τὰ κάτω, ἢ κατ' ὄσφυν ἔνδον ἅπασα χώρα μεγίστους ἔχει δύο μύας, οὓς ψόας ὀνομάζουσιν οἱ ἀνατομικοὶ πάντες· ἐκφύονται δὲ ἀνωτέρω τοῦ διαφράγματος· οἱ δὲ κατὰ τὸν ἐνδέκατον, ¹ οἱ δὲ κατὰ τὸν ἐνίοτε τοῦ θώρακος σπόνδυλον, κάμπτοντες τὸ καθ' ἑαυτοὺς μέρος τῆς ράχεως. τὸ δὲ ἐν τῷ μεταξύ τούτων τε καὶ τῶν προειρημένων, ὅπερ ἐστὶ τοῦ θώρακος τὸ μέσον, οὐδ' ἓνα κέκτηται μυῶν ἰδίων, ἀλλὰ τοῖς ἐκατέρωθεν μέρεσι συγκινεῖται.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΑΤ' ΕΠΙΓΑΣΤΡΙΟΝ ΜΥΩΝ.

ΟΚΤΩ μύες εἰσὶν οἱ κατ' ἐπιγάστριον, τέτταρες ἐκατέρωθεν, ἕξωθεν μὲν ἀπάντων οἱ ἀπὸ τοῦ θώρακος καταφερόμενοι λοξοὶ μέχρι τῶν τῆς ἦβης ὀσῶν, μέγιστοι τῶν ἐνταῦθα μυῶν· δεύτεροι δ' ὑπ' αὐτοῖς οἱ ἀπὸ τῶν λαγόνων ἀναφερόμενοι· καὶ τρίτοι τούτοις συνάπτοντες, οἱ εὐθεῖς· καὶ τέταρτοι, οἱ τῷ περιτοναίῳ συμφυεῖς, ἐγκάρσιοι τῇ θέσει· καὶ λανθάνει γὰρ τοὺς πλείους τῶν ἰατρῶν τὸ σύνθετον ἐξ αὐτῶν τε καὶ τοῦ περιτοναίου σῶμα, περιτοναῖον εἶναι νομίζοντας, ἀμέλει καὶ ταῖς καλουμέναις γαστρορραφίαις ὡς ὑμένα διαρρήπτουσιν αὐτό· καταλείπει μόντοι τὸ περιτόναιον ἐν τοῖς κάτω μέρεσιν ἢ ἀπονεύρωσις αὕτη, καὶ φαίνεται λοιπὸν

1. οἱ δὲ κατὰ τὸν ἐνίοτε τοῦ θώρακος σπόνδυλον,] apud Gal. XII. 385. ἐπαναβαίνει τῷ θώρακι κατὰ τὰς ἐσχάτας πλευρὰς, αἱ κορυφαὶ τῆς ψόας. ἄλλὰ καὶ τῶν κατ' ὄσφυν χωρίων, hoc est, undecimam & duodecimam;

riore ad quartam usque & quandoque etiam quintam thoracis vertebram, duo musculi sunt, qui stomacho subjecti spinam flectunt. Partibus vero inferioribus, quæ ad lumbos sunt, tota interior lumborum regio binos maximos musculos habet, quos omnes anatomici ψόας vocant. Hi supra septimum transversum ad decimam, aliquando ad undecimam thoracis vertebram inseruntur, eam spinæ partem quæ ad eos est, flectentes. Id vero, quod inter hos & antedictos interjacet, quod medium thoracis est, nullum proprium musculum est nactum, sed simul cum partibus, quæ utrinque sunt, movetur.

DE MUSCULIS ABDOMINIS.

In abdomine octo sunt musculi, quatuor utrinque. Omnium exteriores ac primi sunt, qui a thorace obliqui descendunt, usque ad ossa pubis, maximi musculorum, qui ibi sunt, omnium; secundi sub his, qui ab ilibus ascendunt; tertii, qui hos contingunt, recti sunt; quarti, qui peritonæo connati, transversum situm habent. Idque corpus, quod ex his & peritonæo conflatum est, multos medicos latuit, qui peritonæum esse existimabant. Quin etiam in ventris futuris, quas γαστροραφίας vocant, tanquam membranam ipsum corpus consuunt. Sed in partibus inferioribus peritonæum hæc aponeurosis relinquit, ipsumque

nam: tot enim sunt costæ thoracis. Ab eo numero variant interdum, sed raro. Scribendum igitur: οἱ δὲ κατὰ τὸν ἐπίστε δυοδέκατον τοῦ θώρακος σπόνδυλοι. Sed p. 96. in nostro

expresse dicitur: ἀρχομένη τε ἐκ τῆς δεκάτης τοῦ θώρακος πλευρᾶς. Apud Gal. ibid. est vitium in loc. Theocrit. ab eo laudat. Ροικὸν δὲ κεν ἀγριελιάς δέξιτερᾶ κορῆναν. Scribe κορῆναν.

πὸν ἐκεῖνον μόνον γυμνόν. χρήσιμοι δὲ εἰσιν οἱ ὀκτὼ μῦες οὗτοι¹ πρὸς τε τὰς ἐκφύσεις καὶ τὰς καλουμένας καταλήψεις τοῦ πνεύματος, καὶ τὰς μεγάλας τε καὶ τὰς ὀξείας φωνάς, ² ἐμέτους τε καὶ διαχωρίσεις γαστρῶς. συντελεῖ δ' αὐτῶ ἢ κάτω χώρα, καὶ μάλιστα τῶν ἐπιβεβλημένων τῆι κύστει τῆι κατὰ τὴν οὐρῆσιν ἐνεργεία, προστέλλοντες εἶσω τὸ ὑπογάστριον.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥΣ ΟΡΧΕΙΣ ΚΑΤΩ
ΕΠΙΦΕΡΟΜΕΝΩΝ ΜΥΩΝ.

ΔΥΟ πρὸς ἐκάτερον ὄρχιν ἀφικνοῦνται μῦες ἰσχυροί ἐκφύονται δὲ, ὁ μὲν ἐκ τοῦ τῆς ἠβῆς ὀστοῦ, δι' ὑμενώδους συνδέσμου λεπτοῦ ὁ δὲ, ἐκ τοῦ τῆς λαγόνος, ὀρμώμενοι. ³ καταφέρονται δὲ, ὁ μὲν ἔνθεν, ὁ δὲ ἔνθεν τοῦ καθήκοντος ἐπὶ τὸν ὄρχιν πόρον. κα' πάντα πλατυνόμενοι, περιλαμβάνουσι τὸν ἐρυθροειδῆ. τὸ δὲ ἔργον αὐτῶν, ἀνατείνειν τὸν ὄρχιν, ὅθεν εἶνοι κρεμαστῆρας αὐτοὺς ὀνομάζουσι.

ΠΕΡΙ

I. πρὸς τε τὰς ἐκφύσεις &c.] scribe ἐκφυσήσεις, ut Rafarius vertit, *exsuffiationes*. Sic enim Gal. 414. καὶ μὴν αὖ πάλιν, εἰ πάντας ἐντείνουσι τὸ ζῶον μῦς, τούς τε κατὰ τὸν θώρακα, καὶ τὸ ἐπιγάστριον, ἀνευγμένον δὲ φυλάττοι τὸν λάρυγγα, δῆλον ὡς ἐκφύσεις γίνουσι ἂν ἐν τῷδε, καὶ οὕτως πάλιν ἀπολείπεται τὸ τῆς ἀποπατήσεως ἔργον. Et paulo infra ead. p. σύγχερται (ἢ φύσις) καὶ τούτοις, πρὸς τε τὴν τῆς μεγάλης ἐκφυσήσεως, καὶ φωνῆς γένεσιν. ἤδη δὲ καὶ πρὸς τὴν τῶν ἱμβρῶν ἀποκύψιν, καὶ πρὸς τὴν ὑπὸ Πραξαγόρου, συνήθως ὀνομαζομένην κατάληψιν πνεύματος. In loco primo audato καὶ οὕτως πάλιν, delendum

est σ. Idem mendum reperitur apud Gal. p. 145. ἀλλὰ καὶ πρὸς τὰς ἐκφύσεις &c. scribe ἐκφυσήσεις. Apud Gal. est locus p. 411. male ab interpretibus tractatus. Ejus verba sunt: ἐγκάρσιοι δ' ἕτεροι δύο κατὰ τὸ πλάτος, ὄρθην πρὸς τοῖς εἰρημένους ἐργαζόμενοι γωνίαν, ἅπαν ἐν κύκλῳ καλύπτουσι τὸ περιτόσιον. *Alii vero duo transversi rectum cum antedictis efficientes angulum, univrsum peritonaeum circumteguunt.* Sic interpretes, omisso, κατὰ τὸ πλάτος, *secundum latitudinem*; quod non debet omitti, ne pereat antithesis: nam praecessit, εὐθεῖς μὲν κατὰ τὸ μήκος & ζῶον δύο πεφύκασι, &c.

que solum nudum ibidem apparet. Utiles hi musculi sunt ad exsufflationes & ad spiritus cohibitiones, quas vocant; magnas item voces & acutas, vomitusque & ventris dejectiones. Eorum præterea pars inferior, ac præcipue illorum, qui vesicæ incumbunt, hypogastrium introrsum contrahendo mingendi actionem adjuvat.

DE MUSCULIS IN TESTES DESCENDENTIBUS.

Duo graciles musculi in utrumque testiculum perveniunt. Exoriuntur autem, alter a pubis, alter ab ilium ossè per tenue ligamentum membranofum. Deorsum autem illic feruntur per meatum, qui ad testem devenit: tum dilatati erythroidem membranam complectuntur. Ipsorum munus est, testem sursum attollere; unde nonnulli cremasteras, hoc est, *suspensores*, eos nominant.

DE

2. ἐμέτους καὶ διαχωρήσεις γαστρῆς.]
Recte Rafarius vomitusque. & ventris dejectiones: quare scribendum indubie διαχωρήσεις, non διαχωρήσεις; quod ad rem præntem nullo modo pertinet. διαχωρήσεις passim apud Hippocrát. & Gal. inveniuntur.

3. καταφέρονται δὲ, ὁ μὲν ἔνθεν &c.]
Locus corruptissimus & propterea parum ab interpretibus intellectus: sine dubio sic legendus est: καταφέρονται δὲ, ὁ μὲν ἔνθεν, ὁ δὲ ἔνθεν ἐκ τοῦ καθήκοντος ἐπὶ τὸν ὄρχιν πόρου. Feruntur vero deorsum, hinc & illic ex conveniente foramine, sive meatu ad testem. Hanc emendationem firmat Anatomia. Meatus, de quo agitur, est meatus peritonæi,

per quem transeunt vasâ deferentia, & musculi cremasteres. Vid. Gal. p. 145. & 650. Ubi etiam est alter locus, paululum depravatus, sed bene Latine redditus. Verba Gal. sunt. ἐντεῦθεν δὲ πάλιν καταγαγοῦσα, τοῖς μὲν τῶν ἰσχίαν ὁσοῖς ἐκ πλαγίαν αὐτὰ φρερεῖ, τῶν δὲ κατὰ τὸ ἐπίσειον, ἐκ τῶν πρόσω, τῷ πλατεῖ δ' ἐκ τῶν ὀπισθεν. Vitium est in τῶν δὲ κατὰ τὸ ἐπίσειον. legendum enim τοῖς in casu tertio. Ruf. Ephes. de pectine loquens p. 32. Edit. Londin. ἄλλοι δὲ ἐπίσειον καλοῦσι: tamen p. 51. habet ἐπίσειον, ut hic apud Gal. & ita Hippocrat. Hefych. & Pollux. Quare crediderim, ἐπίσειον veram esse scripturam.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΤΡΑΧΗΛΟΝ
ΤΗΣ ΚΥΣΤΕΩΣ ΜΥΩΝ.

ΣΑΡΚΩΔΗΣ μῦς περιβέβληται τῷ τραχήλῳ τῆς κύστεως. τὸ πλείστον δὲ αὐτοῦ μέρος ὑποβέβληται κάτωθεν. οὗτος ὁ μῦς κλείει τὸ στόμα τῆς κύστεως, ὑπὲρ τοῦ μηδὲν ἐκρεῖν ἀκουσίως· ἰ συνεπαθεῖ δὲ καὶ τὸ δι' αὐτοῦ φερόμενον αὐτῷ οὔρον.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΟΥ ΑΙΔΟΙΟΥ ΜΥΩΝ.

ΔΥΟ μὲν ἔχει πάνυ μικροὺς μῦς λοξοὺς τὸ αἰδοῖον εἰς τὴν ἐκφυσιν ἐμβάλλοντας αὐτοῦ· δύο δ' ἄλλους συμφυεῖς, ἢ ἓνα διφυῆ σαρκάδῃ, κάτωθεν μὲν ὑποκειμένους αὐτῷ μάλλον, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ περιλαμβάνοντας ἐν κύκλῳ. τούτων μὲν οὖν εἰς οὐδὲν σαφῶς ὁστοῦν ἀνήκουσιν αἱ κεφαλαί, τῶν δ' ἄλλων δυοῖν εἰς τὰ τῆς ἡβης ὁσιᾶ ὀνομαζόμενα. δύναται δ' ἅπαντες εἰρημένοι τό, τε ἄρρεπές ἐν ταῖς ἐντάσεσιν παρέχειν τῷ αἰδοίῳ, καὶ τὰς ἐν τῷ διασεῖν τε καὶ ἀνασεῖν αὐτῷ κινήσεις.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΔΡΑΝ ΜΥΩΝ.

Εἰς μὲν τις ἐστὶν ἀζυγῆς, στρογγύλος, ἐγκάρσιος μῦς, περι-

ἰ. συνεπαθεῖ δὲ καὶ τὸ δι' αὐτοῦ φερόμενον οὔρον] Gal. p. 404. urinam nominat τὸν ὄρρον τοῦ αἵματος. Ejus verba sunt: ὅτι μὲν οὖν εὐπραγούντος ζῶου, τελείως οἱ νεφροὶ καθαίρουσι τὸν ὄρρον τοῦ αἵματος, ἐκ τε τῶν εἰρημέ-

ων καὶ ἄλλων πλείονων ἐσιν ὑποδείξειαι. apud eundem similiter occurrit ὄρρος φλέγματος p. 455. his verbis: διότι καὶ τῆς κεφαλῆς τις ἐμελλεν εἰς αὐτὸν ῥύσεσθαι πολλάκις ὄρρος οὐ χρηστὸς φλέγματος, &c. Sed mihi sus-
pecta

DE MUSCULO, QUI IN COLLO VESICÆ EST.

Musculus carnosus collo vesicæ circumjectus est: major ipsius pars inferius subiecta est. Hic musculus vesicæ os claudit, nequid contra voluntatem effluat: & urinam, quæ per ipsum fertur, simul propellit.

DE MUSCULIS PUDENDI.

Pudendum duos musculos obliquos admodum parvos habet, qui in ejus exortum inferuntur: duos item alios conatos, aut unum bifidum carnosum, inferne quidem ipsi magis subiectos; nihilo tamen secius ipsum in orbem complectentes. Cæterum horum capita in nullum os manifeste perveniunt; aliorum vero duorum in ossa, quæ pubis nominantur. Omnes hi muscoli tum rigidum facere pudendum, quum intenditur; tum motiones, quum in altera & ad superiora movetur, suppeditare possunt.

DE MUSCULIS SEDIS.

Unus musculus, qui parem non habet, rotundus, transversus,

pecta est vox ἄρρὸς, sic usurpata; & puto rescribendum, ὁ ῥῶος; cujus meminit Hippocrat. passim in Tractatu de locis in homine, Edit. Foesii p. 412. ῥῶοι δὲ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ἐπτά. Porro ex descriptione dictionis φλέγμα apud Foesium in Oe-

conom. apparet, ἄρρὸς φλέγματος, non posse plus vel aliud atque vox φλέγμα significare: quare necessario ἄρρὸς in loco isto abundat, & inutiliter prorsus adjicitur; cum φλέγμα sufficiat.

περιβεβλημένος τῆ ἕδρα, κλείων ἀκριβῶς καὶ ἰσχυρῶς, εἰ ταθείη, τὸ ἀπευθυσμένον ἔντερον, κατὰ μὲν τὸ μέσον ἑαυτοῦ φαύων τοῦ καλουμένου κόκκυγος· ἐκατέρωθεν δὲ εἰς τὴν ἔκφυσιν τοῦ αἰδίου τελευτῶν, αὐτῷ δὲ τῷ ἐξωτάτῳ πέρασι αὐτοῦ συγκεκραμένον ἔχει τῷ δέρματι μῦν, οἷόν τι καὶ τὸ τῶν χειλῶν ἐστὶ πέρασ, ὡς ἦτοι δερματώδη μῦν ὀνομάζειν, ἢ δέρμα μυῶδες. ἢ χροιά δὲ καὶ τούτου παραπλησία τῷ μυϊ, πλὴν ὅσον ἰσχύϊ καὶ ῥώμῃ τῆς ἐνεργείας ἀπολείπεται. οἱ λοιποὶ δὲ δύο μῦες ὑμενώδεις ὄντες ἀνωτέρω τοῦ στρογγύλου μῦος ἔχουσι τὴν θέσιν· ἐκφύονται μὲν γὰρ ἕκ τε τῶν ἔνδον μερῶν τῶν τῆς ἡβης ὀστέων, ¹ καὶ τῶν τοῦ καλουμένου πλατέος ἢ ἱεροῦ * ἄνω τὴν ἕδραν, ἠνίκα ἀν ἐπὶ πλεῖστον αὐτὴν ἐκστραφῆναι συμβῆ προθυμίαις ἰσχυραῖς· ὑπὸ γὰρ τῶν καθ' ὑπογάστριον μυῶν ἅμα ταῖς φρεσὶ θλιβόντων τάτε ἔντερα, καὶ δι' ἐκείνων ὅ, τι περ ἀν ἐν αὐτοῖς περιέχεται, προωθεῖσθαι τε συμβαίνει τὴν ἕδραν, ἐκτρέπεσθαι τε πολλάκις εἰς τοσοῦτον, ὡς μηδὲν ὑπὸ τῶν εἰρημένων δυῶν μυῶν ἐτόίμως ἀνασπᾶσθαι· καὶ ὅταν γε παραλυθῶσιν ἢ ἀτονήσωσιν οἱ μῦες οὔτοι, χαλεπῶς καὶ μόγις ἀνασπᾶσθαι συμβαίνει τὴν ἕδραν, ἢ καὶ παντάπασι ἐκτετραμμένην διαμένειν, ² ὡς καὶ τῶν χειρῶν σείσθαι

1. καὶ τῶν τοῦ καλουμένου πλατέος ἢ ἱεροῦ * ἄνω τὴν ἕδραν] Nemo non videt, locum esse mutilum; quem sic restituo: καὶ τῶν τοῦ καλουμένου πλατέος ἢ ἱεροῦ ὀστέων, ἀνασπᾶσι δὲ ἄνω τὴν ἕδραν. Sic Gal. p. 411. ἢ χροιά δὲ καὶ τούτων, ὅταν ἐπιπλείσον ἐκστραφῆναι συμβῆ τὴν ἕδραν ἐν ἰσχυραῖς προθυμίαις, ἀνασπᾶν αὐτὴν αὐθις ἄνω. Ibid. locum sequentem corrige: καὶ ὅταν γε παραλυθῶσιν ἢ ἀτονήσωσιν οἱ μῦες οὔτοι, χαλεπῶς καὶ μόγις ἀνασπᾶσθαι συμβαίνει τὴν ἕδραν, ἢ καὶ

παντάπασι ἐκτετραμμένην διαμένειν, leg. διαμένειν, non διαμένην, ut &c. Charter. in Erratis notat, & apud nostrum habetur, & in Ald. & Basil.

2. ὡς καὶ τῶν χειρῶν σείσθαι βοηθῶν] Ita etiam Charter. edidit, licet aliter verterit Rafarius, ut etiam subsidio manuum sit opus, quasi deest: legisset non σείσθαι. Quod est etiam apud Gal. loc. ult. laudat. ὡς τῶν χειρῶν δεῖσθαι βοηθῶν. Apud Gal. XII. 385. γόνας δὲ εἰρηκε, τὰ γυννητὰ μόρια, μήτραν μὲν ἐπὶ τῶν θηλειῶν, ἐπὶ

versus, fedi circumjectus: qui si tendatur, diligenter & valide rectum intestinum claudit & in medio sui ipsius os coccyga tangit; ex omni vero parte in pudendi exortum terminatur. Huic ipsi ad ultimam oram incumbit musculus cutaceus, cujusmodi est labiorum pars ultima, quem vel cutaceum musculum, vel musculosam cutim licet appellare. Hujus quoque usus idem fere ac musculi est, præterquam quod viribus & robore actionis a musculo superatur. Porro cæteri duo musculi, qui membranosi sunt, supra rotundum musculi sunt locati. Exoriuntur hi ex internis partibus ossis pubis, & ossis, quod latum aut sacrum appellatur; sursumque sedem retrahunt: quum in magnis contentionibus sedem everti contigerit. Quum enim a musculis hypogastrii una cum phrenibus intestina comprimuntur, & illorum opera, quicquid etiam in eis continetur, evenit, ut sedes quoque foras propellatur, & sæpe adeo evertatur, ut a prædictis duobus musculis sursum retrahi statim non queat: quumque hujusmodi musculi resoluti aut alioqui imbecilli sint redditi, ægre & vix sedem sursum retrahi contingit, quin etiam omnino eversa maneat, ut etiam subsidio manuum

ἐπὶ δὲ τῶν ἀνδρῶν, τὰ σπερματικὰ τινὰ καλούμενα, χαλαρὸν δ' ἄρχου κέκληκε, τὸ μετὰ σφιγκτήρα. καὶ γὰρ καὶ ἐπίκειται τῷ ἐξῆς ὅσῳ τοῦτο, καὶ ὅτως ἐστὶ χαλαρὸν, οὐκ ἔχων τοὺς σφίγγοντας μῦς τὸ πέρασ τοῦ ἀπευδυσμένου. Naturales partes, quas γούνας dixit, intellexit eas, que generationi accommodantur, uterum in foeminis: que semini aptantur in maribus, γεννητικὰ nuncupantur; id autem, quod laxum est supra anum, dixit χαλαρὸν ἄρχου; id siquidem sacro

ossi superimpositum est, & revera laxum est: quum non habeat musculos, qui extremum intestinum rectum adstringunt. Videt lector quot erroribus scateat hæc versio. Sic verte: γούνας vero dixit partes genitales, uterum quidem in foeminis, in maribus vero quasdam seminales vocatas. χαλαρὸν autem ἄρχου, i. e. Laxum Recti, vocavit illud, quod est post sphincterem. Nam incumbit illud certe ossi sacro, & revera laxum est: quum non habeat muscu-

H h

los.

σεῖσθαι βοηθῶν. εὐθύς δὲ καὶ τὴν ἔκφυσιν τοῦ αἰδοίου συνα-
σπῶσιν οἱ μύες οὗτοι διὰ τὴν προοιρημένην κοινωσίαν.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΗΝ ΚΑΤ' ΙΣΧΙΟΝ ΔΙΑΡ-
ΘΡΩΣΙΝ ΚΙΝΟΥΝΤΩΝ ΜΥΩΝ.

ΔΕΚΑ μύες εἰσὶν οἱ τὴν κατ' ἰσχίον διάρθρωσιν κινοῦντες·
ἢ μὲν οὖν ψόα, μῦς τις οὔσα οὐ σμικρὸς, ἀρχομένη τε ἐκ
τῆς δεκάτης τοῦ θώρακος πλευρᾶς, κάμπτει τε ἅμα, ¹ καὶ
πρὸς τοῦκτὸς μᾶλλον ἐπιτρέφει τὸν ὅλον μηρόν· καὶ ἕτερός
τις ἐμφύεται μῦς μικρὸς ἀπὸ τῆς βάσεως ἀρχόμενος τοῦ
κατ' ἰσχίον ὅσῳ παρὰ τὸ φιλὸν καὶ ἄσαρκον τῆς πυγῆς
ταπεινῆς· προσαγωγῆς ὁ μῦς οὗτός ἐστιν αἴτιος, ὁ δὲ μέγι-
στος τῶν κατὰ τὸν μηρόν πάντων τῶν κατὰ τὸ σῶμα
μυῶν, ἐπίκειται μὲν ἅπαντι τῷ τῆς ἦθης ὀστέῳ, συνεπι-
λαμβάνων τι καὶ τῶν ἰσχιῶν, ἐκ πλαγίων τε ἅμα καὶ κά-
τωθεν, ἄχρι τοῦ φιλοῦ καὶ ἄσαρκου· ² καταφύεται δ' εἰς
ὅλον κύκλῳ τὸν μηρόν σαρκώδεσι λαβαῖς ἀντεχόμενος αὐτοῦ,
ταῖς

los, qui extremum intestinum rectum
adstringunt. In textu Græco pro τὰ
γενητὰ scribe γενητικά, & pro ἔχων,
scribe ἔχον, genere neutro, ut re-
feratur ad τὸτο, nempe χαλαρὸν ἀρ-
χοῦ.

1. καὶ πρὸς τοῦκτὸς μᾶλλον ἐπιτρέ-
φει τὸν ὅλον μηρόν.] Sic etiam Char-
terius edidit: sed nemini dubium
esse potest, quin mendum sit in
τοῦκτὸς, & scribendum τούτου. sæpe
enim permutantur κ & ν. Hanc
emendationem confirmat Gal. p.
55. ἔστις ἢδη μὲν σοι, καὶ αὐτῆς τῆς
δέσεως εὐδηλος ἐστὶν ἀντικείμενον τὸν μηρόν,
ἅμα τῷ παρεγκλίθειν ἔσω. Loquitur
enim de musculo τῆς ψόας. Sic p. 670.

de eodem agens musculo, hæc ha-
bet: Οἱ δ' ἄλλοι τρεῖς κατὰ πρῶ-
την ἐνέργειαν, ὁ μὲν ἀνωθεν ἀναφερόμε-
νος, ἐλάχιςον τι παρεγκλίθειν ἐντός.

2. καταφύεται δ' εἰς ὅλον] Quan-
tum percipere possum, musculus hic
descriptus, describitur, apud Gal. p.
53. nam adscribit illi duo capita his
verbis: συνῆται δ' αὐτῶν καὶ ἠνωταί-
α πέματα, καὶ διὰ τοῦτο ἓνα μῦν τί-
θενται τούτων οἱ ἀνατομικοί. καὶ τοι γε
δύο κεφαλὰς ἔχει. Idem musculus,
credo, describitur p. 670. ἄλλος ἐπὶ
τοῖςδε εἰ. μῦς ἐστὶν μέγιστος ἀπάντων τῶν
ἐν τῷ σώματι μυῶν, περιπεφυκῶς ἔσω-
θέν τε καὶ τῶν ὀπίσω μέρων, ἅλα τῷ
κατὰ τὸν μηρόν ὅσῳ μέχρι γόνατος.

Idem

num sit opus. Jam vero propter communicationem antedictam hi musculi pudendi exortum sursum attrahunt.

DE MUSCULIS COXENDICIS ARTICULATIONEM MOVENTIBUS.

Musculi, qui coxendicis articulationem movent, decem sunt. Psoa enim, quæ non parvus est musculus, incipitque a decima thoracis costa, flectit simul & extrorsum magis totum femur invertit. Alius quoque exiguus musculus inferitur ab ossis coxendicis basi, incipiens prope eam partem natium, quæ nuda, carnisque expers est. Hic musculus abductionis est autor. Maximus autem musculus qui ad femur est, qui omnes eos, qui sunt in corpore, magnitudine superat, toti ossi pubis incumbit, & partem etiam quandam coxendicis lateribus & inferne ad nudam usque & carnis expertem regionem comprehendit, & in totum femur in orbem carnosus ansis ipsum complectens inferitur: atque iis fibris,

Idem usus attribuitur utrique p. 54. καὶ εἴγε ἐπινοήσεις ἅπαντας τοὺς ἄλλους ἀπολωλότας, ἀρκούσιν οὗτοι μόνοι πρὸς τὸ τῆς τάσεως ἐδραῖον. p. 670. similiter ait, τούτου τοῦ μύους αἱ ὀπίσθεν ἴνες, αἱ ἐξ ἰσχίου πεφυκυῖαι, σφρίζουσιν ἐδραῖον τὸ σκέλος, ἐκτείνουσαι τὴν διάρθρωσιν. Sic infra paulo, ut noster: αἱ δ' ὑψηλότεραι τούτων, ἔσω τὸν μηρὸν, ὡσπερ αἱ πασῶν ὑψηλότεραι προσάγουσίν τε ἅμα καὶ ἀνασπῶσιν. Sed recenset Gal. hunc muscolum inter externos; quare legendum περιπεφυκῶς ἔξωθεν, non ἔσωθεν, loc. primum citat. p. 670. Similemendum in Theophil. Edit. Morel.

p. 23. ubi de ventriculi tunicis agitur: καὶ τοῦ μὲν ἔξωθεν ἴνες κατ' εὐθραίων γραμμὴν κεύνται, τοῦ δὲ ἔσωθεν κατὰ κύκλον ἐγκαρσῖαι &c. in primo membro scribe ἔσωθεν, in opposito ἔξωθεν. sic enim ipse Theophil. p. 28. καὶ τοῦ μὲν ἐντὸς χιτῶνος ταῖς συθείαις ἰσὶν ἔλκονται τὰ σιτία &c. Vid. etiam quæ notavimus ad caput de ventriculo ex Gal. Eadem lectio in Edit. Fabric. Ex dictis facile est colligere, rem arduam esse Gale- num rite explicare, quum textus ejus etiam nunc ita sit corruptus & depravatus.

ταῖς μὲν ἐκ τῶν κάτω μερῶν παρὰ τὸ ψιλὸν καὶ ἄσαρκον ἐμφυομέναις ἴσιν, αἷς ἐγγύς τῆς κατὰ τὸ γόνυ διαρθρώσεως ἐξικνεῖται, πρὸς τοῦπίσω μᾶλλον ἀπάγων τὸν μηρὸν ἅμα τῷ προσάγειν ἀτρέμα πρὸς τὸν ἕτερον μηρὸν· ταῖς δ' ὑψηλοτέραις τούτων προσάγων μόνον, ταῖς δ' ὑψηλοτάταις, ἀνωθεν μὲν ἀρχομέναις, εἰς δὲ τὰ πρῶτα μέρη τοῦ μηροῦ καταφυομέναις, προσάγων τε ἅμα καὶ ἀνατείνων αὐτόν. ἀνατεμνομένου δὲ τούτου τοῦ μυός, ὅ, τε προειρημένος ἐναργῶς φαίνεται, καὶ τινες ἕτεραι περιγραφαὶ μυῶν οὐκ ἐναργεῖς, ἐνίοτε μὲν δυοῖν, ἔστι δ' ὅτε τριῶν, οὐς ἐάν τις τοῖς μυσὶν ἀριθμῇ, πλείονας ἑρεῖ τῶν δέκα τοὺς κινουήντας εἶναι τὴν κατ' ἰσχίον διάρθρωσιν. ἐκ δὲ τῶν ὀπίσω μερῶν κατὰ τὴν πυγὴν, πρῶτος μὲν ὁ ἐπιπολῆς, ἐκτείνει δὲ ἀκριβῶς τὸν μηρὸν, ἐπισπῶμενος εἰς τοῦπίσω. δεύτερος ἐπὶ τῷ προειρημένῳ μυὶ τῷ ἐπιπολῆς ἕτερός ἐστι μῦς, ἱκανῶς παχὺς καὶ σαρκώδης, ἐκτείνων τε ἅμα τὸν ὅλον μηρὸν, καὶ πρὸς τὴν ἐντὸς χώραν ἐπισπῶμενος αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν. ἡ ὑποφύεται δὲ αὐτῷ ὁ μῦς ἕτερος ἀνατείνων τε ἅμα, καὶ προσπεριτρεφέων τοῦ μηροῦ τὴν κεφαλὴν. ὑπόλοιποι δὲ δύο μῦες εἰσὶ τῶν κινουήν-

1. ὑποφύεται δὲ αὐτῷ &c.] Rafarius hunc locum sic vertit: *Huius musculo alius subnascitur, qui ex tendit simul, et extrorsum caput arabit femoris; alius praterea musculus exiguus, crassusque ab exterioribus, et imis ilium coxendicis ossis partibus exoriens predicto magno musculo subnascitur, qui quoque at tollit et caput femoris evertit extrorsum.* Lector videt quanta fit lacuna: tamen sine lacunæ nota locus est non solum hic, sed etiam in Edit. Charter. Sic facile suppleri potest: ὑποφύεται δὲ αὐτῷ ὁ μῦς ἕτερος

ἀνατείνων τε ἅμα καὶ ἐκτὸς ἔλκων τοῦ μηροῦ τὴν κεφαλὴν, ἕτερος δὲ μῦς μικρὸς τε καὶ παχὺς τῶν ἔξω τε καὶ κάτω περάτων τοῦ πλατέος ὅσου τὴν ἐκφυσιν ἔχων, ὑποφύεται τῷ εἰρημένῳ μεγάλῳ μυὶ, ἀνατείνων τε ἅμα καὶ προσπεριτρεφέων ἔξω τῶ μηρῶ τὴν κεφαλὴν. Respicit, ni fallor, Auctor noster duos musculos descriptos apud Gal. p. 56. his verbis: χρὴ δὲ προσέχειν ἐπὶ τούτου ἢ μῦς ἀνατεμνομένου, μικρῶ τιμι μυὶ τῶν ἔξω τε καὶ κάτω περάτων ἢ πλατέος ὅσου τὴν ἐκφυσιν ἔχοντι, καὶ δόξει γέ σοι τοῦ μεγάλου μυός ὁ μῦς οὗτος εἶναι μέρος, εἰ μὴ καλῶς αὐτοῦ

fibris, quæ ex imis partibus apud nudam & carnis expertem regionem nascuntur, & proxime ad genu articulationem perveniunt, retrorsum magis femur abducit, ad alterum simul femur leniter adducens; iis autem, quæ altiores sunt, adducit solum: iis vero, quæ altissimæ sunt & superne incipiunt, atque in primas femoris partes inferuntur, & adducit, & sursum etiam ipsum attollit. Hoc musculo interfecto, is, qui ante dictus est, evidenter sub aspectum cadit: & alia quædam musculorum descriptiones, quæ non evidentes sunt, apparent, aliquando duorum, aliquando vero trium: quos si quis inter musculos numerarit, is plures quam decem esse musculos coxendicis articulationem moventes dixerit. Ex posterioribus vero natium partibus primus est, qui extrema in cute collocatus est musculus, qui femur exquisite extendit, & retrorsum trahit. Post musculum, quem in extrema situm esse cute diximus, secundus est alius musculus, admodum crassius & carnosus, qui totum ipsum femur simul extendit, & introrsum ejus caput trahit. Huic musculus alius subnascitur, qui extendit simul & extrorsum caput trahit femoris. Alius præterea musculus exiguus, crassusque ab exterioribus & imis ilium coxendicis ossis partibus exoriens prædicto magno musculo subnascitur, qui ipse quoque attollit, & caput femoris evertit extrorsum. Reliqui sunt duo muscoli femur moventes, qui ex totis pu-

bis

Φυλάξεις τὴν περιγραφὴν, οὐ μόνον τῷ συμφοῦν τὴν ἐκφυσίον ἔχειν, ἀλλὰ καὶ μέχρι τοῦ τροχαντήρος, εἰς ὃν ὁ μέγας μῦς ἐλέχθη καταφύεσθαι, συνεχῆς ὑπάρχειν αὐτῷ. καὶ δὴ καὶ τὴν κατάφυσιν ἐν τοῖς ἔσω μέρεσι μᾶλλον ἐκείνῳ ποιῶνται, ἀνατείνων δηλονότι καὶ οὗτος τὸν μηρὸν εἰς τοῦτίσω, μετὰ παρεγκλίσεως βραχίαιας τῆς ἐπὶ τὰ ἔσω. **Corrigendus**

est igitur Gal. ex nostro, & legendum ἐπὶ τὰ ἔσω. De sequente musculo ibid. Gal. οὔτεσ ὁ μῦς ἐκ τῶν ἔνδον τε ἄμα καὶ τῶν πλαγίῳν μερῶν ἐκφύεται τοῦ πλατέ^{ου} ὀστέου, καὶ δὴλον, ὡς καὶ περιφέρειν ἐπ' ἐκείνα δύναται ἢ μηροῦ τὴν κεφαλὴν. Id est ἐπὶ τὰ ἔσω.

νούτων τὸν μηρόν· ἐκφύονται δὲ τῶν τῆς ἥβης ὀστέων ὅλων, ὁ μὲν ἔσωθεν, ὁ δὲ ἔξωθεν. οὗτοι οἱ μύες, καὶ τὸ φυσικὸν τρῆμα κατελήφασι τοῦ τῆς ἥβης ὀστοῦ, μέσον ἔχοντες ἐαυτῶν ὑμενώδη σύνδεσμον, ὀπίσω δ' ἐς ταυτὸν ἀλλήλοισ ἤκουσι παραφύομενοι τῷ κατ' ἰσχίον ὀστέῳ, σαρκώδεσι λαβαῖσι. Ἡ ἔργον τούτων μυῶν ἐστὶ περιστρέφειν τὴν κεφαλὴν τοῦ μηροῦ, ἔσω μὲν ἅμα καὶ πρόσω τοῦ πρῶτου μυός, ἔξω δὲ ἅμα καὶ ὀπίσω τοῦ λοιποῦ. δέκατος ἐπὶ τοῖς εἰρημένοις ἐστὶ μῦς, ἐκ τῶν ἔνδον μερῶν τοῦ μηροῦ κείμενος, ὃς ἴσως μὲν τι καὶ τὴν κνήμην κινεῖ· ἐναργέστατα δὲ πάντι ὅλον ἔσω προσάγει τὸν μηρόν, ὃν ὀλίγον ὕστερον ὁποῖός τις ἐστὶ διηγῆσομαι μετὰ τῶν κινούντων τὴν κατὰ γόνυ διάρθρωσιν, ἐπειδὴ σὺν αὐτοῖς τέτακται.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΙΝΟΥΝΤΩΝ ΤΗΝ ΚΑΤΑ ΓΟΝΥ ΔΙΑΡΘΡΩΣΙΝ ΜΥΩΝ.

ENNEA μύες εἰσὶν οἱ τὴν κατὰ γόνυ κινούντες διάρθρωσιν· πρῶτος μὲν ὁ ἐπιπολῆς, στενότατός τε καὶ μακρότατος, τὴν μὲν ἄνωθεν ἐκφύσιν ἐκ μέσης τῆς ὀρθίας ῥάχως τοῦ τῆς λαγόνος ὀστοῦ πεποικημένος· διὰ δὲ τῶν ἔνδον τοῦ μηροῦ φερόμενος ἐπὶ τὸ γόνυ, κἀνταῦθα καταφύομενος εἰς τὸ καλούμενον ἀνικνήμιον, οὐ μετὰ πολὺ τῆς διάρθρώσεως. οὗτος μὲν οὖν ² κάμπτετε ἅμα πρὸς τοῦκτὸς τὴν κνήμην, καὶ ἀνατείνει πῶς ὑψηλὴν, καὶ εἰς τουτὶ ἄγει τὸ σχῆμα καὶ τὸ σκέλος σύμπαν, ἐν οἷω μάλιστα καθίσταται, ³ * μαλάττον τὴν

1. ἔργον τούτων μυῶν ἐστὶ &c.] Hinc adparet Gal. corruptum esse ead. p. ubi hæc habentur, μετ' αὐτοὺς δὲ ἕτεροι δύο κατακεκρυμμένοι τελείως, ἔσω περιστρέφουσι τὴν κεφαλὴν &c. scribe ut hic, ἔσω τε καὶ ἔξω. Idem

significare videtur Gal. his verbis p. 670. οὗτοι μόνον πάντων τῶν εἰρημένων μυῶν ἐκάτερος ἐφ' ἑαυτὸν ἔλκων, ἐπιστρέφει καὶ περιστρέφει τὸν μηρόν. Si internus musculus intro trahit, externus necessario trahet foras, & erunt

bis offibus exoriuntur, alter intrinsecus, extrinsecus alter. Hi musculi naturale etiam offis pubis foramen occupant, quorum media pars membranofum ligamentum est; parte vero posteriore in idem inter se cocunt, coxendicis offi carnofis anfis adnati. Horum musculorum munus est, ut caput femoris circumagant, introrsum quidem & antrorsum uno eodemque tempore primus, extrorsum vero & retrorsum alter. Decimus, præter eos, qui commemorati sunt, musculus ab internis femoris partibus locatus est, qui fortasse etiam tibiam nonnihil movet. Is totum femur introrsum adducit: sed qualis quantusque sit, mox, quum de musculis genu articulationem moventibus loquar, quum is in eorum sit numero constitutus, exponam.

DE MUSCULIS GENU ARTICULATIONEM MOVENTIBUS.

Musculi qui tibiæ inferioris articulationem movent, novem sunt. Primus qui angustissimus longissimusque est, ex media rectaque offis ilium spina exortum habet, & per interna femoris ad genu dilatus, illic in ocream non multo post articulationem inseritur. Hic musculus ad interiora tibiam flectit, & sursum altam quodammodo attollit, atque ad eam figuram totum crus agit, in qua præcipue statuitur, quum nos * evertentes ipsum attollimus super femur alterius. Qui
huic

erunt sibi invicem antagonistæ; si agit uterque, motus erit circularis.

2. κάμπτεται τε ἄμα πρὸς τοῦτους] &c.] Scribe omnino πρὸς τοῦτους, ut mox patebit.

3. * μαλακτὸν τὴν ἡμῶν αὐτὸ κατὰ θιάττερον] Locum esse mutilum &

corruptum nemo non videt: ita tamen edidit Charterius, sublato etiam Asterisco. Scribendum omnino, μεταλλαττόντων ἡμῶν αὐτὸ κατὰ θιάττερον. Confirmat hanc emendationem non solum versio Rasarii, sed etiam locus Gal. p. 51. ubi de eodem mus.

τὴν ἡμῶν αὐτὸ κατὰ θάτερον· ὁ δ' ἐφεξῆς τούτῳ, τὴν ἀρχὴν μὲν ἐκ τῶν τῆς ἥβης ὀστέων ἔχει·¹ καταφύεται δ' εἰς αὐτὸ μάλιστα τὸ ἀντικνήμιον, ἔσω καὶ αὐτὸς ἐπιστρέφων τὴν κνήμην μετὰ τῆς ἐπὶ τὸ ὀρθιον ἀνατάσεως. ὁ δ', ὡς τὸ πολὺ μὲν ἐκ τῶν ἔνδον μερῶν, ἐνίοτε βραχεῖ τοῦ προειρημένου κατωτέρω συνεχῆς αὐτῶ μῦς, ὁμοίως τένοντι καταφυόμενος εἰς τὸ ἀντικνήμιον,² κάμπται τε ἅμα καὶ πρὸς τοῦκτὸς περιστρέφει τὴν κνήμην λοξῆν, ὥσπερ καὶ αὐτὸς κινεῖται λοξός. τούτῳ τῷ μυϊ συνεχῆ τὴν ἐκφυσιν ἔχοντες ἄλλοι τρεῖς εἰσὶ μῦες, ὁ μὲν ἐκ τῶν ἔξω μερῶν σκέλους, εὐρωστος ἰκανῶς, πρὸς τοῦκτὸς ἐπιστρέφων τὴν κνήμην· οἱ λοιποὶ δὲ δύο, τὴν μὲν ἀνωθεν ἀρχὴν ἐκ τῶν ἔνδον μερῶν ἔχουσι³ τῶν προειρημένων δυοῖν * εἰς τὸ τῆς κνήμης ἔνδον, οὐ πολὺ τῆς διαρθρώσεως κάμπτων, ἀλλὰ καὶ πρὸς τοῦκτὸς ἐπιστρέφων αὐτὴν διὰ τένοντος ἡρέμα στρογγύλου. ὁ δ' αὖ πάλιν ἐφεξῆς τῷδε, τοῖς ἔνδον μέρεσι τοῦ μηροῦ πρώτης κατὰ γόνου διαρθρώσεως ἐμφύεται, ἔσω ἅμα τε καὶ ἐπ' ὀλίγον ὀπίσω τὸν μηρὸν ἀπάγων. δέκατον δ' αὐτὸν ὠμόμασα τῶν κινούντων τὸ κατ' ἰσχίον ἄρθρον ἀνεβαλλόμεν τε τὴν διδασκαλίαν

musculo agitur, his verbis: τούτου ἐι τεύαις τὸν μῦν ἐπὶ τὴν ἰδίαν ἀρχὴν, ἐν τοιοῦτῳ σχήματι καταστήσεις τὴν κνήμην, οἷα καθίστασιν αὐτὴν, οἱ μεταλλάττοντες ἐν παλαιαῖς τὸ σκέλος παῖδες, ὅταν ἐπιβάλωσιν τῷ μηρῷ θάτερον σκέλος. Edit. Ald. θάτερον σκέλους. vitiose. Idem erratum aufertur ex Gal. p. 367. ἀνατείνει μὲν κνήμην ἄνω, εἰς ἐκεῖνο μάλιστα τὸ σχῆμα καθίστας σκέλος ὅλον, ἐν ᾧ μεταλλάττοντες ἄνω φέρομεν τὸν πόδα πρὸς τὸν βουβῶνα θάτερον σκέλους. Nam μαλάττοντες locum hic habere non

potest, sed legendum μεταλλάττοντες, ut supra. Ufurpat verbum μαλάττειν Gal. passim, sed longe diversa significatione. Sic p. 296. ταῦτ' οὖν τοιαῦτα καὶ τοσαῦτα πρὸς τῆς σαρκὸς ἀγεῖν τῇ χειρὶ, καὶ πρὸς τούτοις ἐτι μαλάττειν, καὶ τρίβειν ὅσα συμμείτρως μαλακῶν τῶν μαλακτόντων τε, καὶ τριβόντων ὀργάνων δεῖται. Hæc igitur tot & talia a carne commoda manus obtinet: ad hæc etiam ut molliat, & terat quacunque moderate mollia, instrumentis, que molliant ac terant, indigent. Sic enim verte

huic proximus est, ab ossibus pubis incipit, & in ipsam ocream potissimum inferitur: introrsumque tibiam hic quoque invertit, & eandem in rectum attollit. Qui vero plerumque ab internis partibus, & quandoque paulo infra musculum prædictum illi continuus est, & per tendinem in ocream pariter inferitur, is & flectit tibiam, & extrorsum eam inflectit oblique; ut etiam ejus obliquus est situs. Huic autem musculo continentem habent exortum alii tres musculi: alius ab exterioribus partibus cruris admodum validus extrorsum tibiam evertit; reliqui duo superiorem originem ex internis partibus duorum, qui nunc dicti sunt, habent. Descendunt vero, alter deinceps post duos ante dictos in internam tibiæ regionem non multo post articulationem, flectens simul, & ad exteriora ipsam per tendinem leniter rotundum evertens; alter vero post hunc deinceps internis femoris partibus primis ad genu articulationem inferitur, femurque introrsum & parvum etiam retrorsum abducit. Hunc ego decimum supra nominavi eorum, qui coxendicis articulationem movent. Ejus ego tractationem in hunc locum rejeceram, ut, quoniam in mus-

verto hunc locum, non ut interpres, qui putavit *μαλακῶν* pertinere ad *ὄργανον*: fatis inepte.

1. *καταφύεται δ' εἰς αὐτὸ μάλιστὰ τὸ ἀντικνήμιον, ἔσω καὶ αὐτὸς &c.*] Puto ἔσω pertinere ad præcedentia, ut designetur insertio musculi potius, quam actio.

2. *κάμπτει τε ἄμα καὶ πρὸς τοὺκτὸς*] Ex descriptione & usu horum musculorum apud Gal. p. 51. patet, legendum non *πρὸς τοὺκτὸς*, sed *πρὸς τούτῳ*. Verba Gal. sunt: *ἐλκοντος γὰρ σου πρὸς τὴν τῆς ἐκφύσεως χάραν τῶν μυῶν, ἢ κνήμη πρὸς τε τὸ ὑψηλό-*

τερον ἄμκ, καὶ εἴσω μέρος ἀνταπεινομένη φανείται. Quod confirmare videtur p. 367. his verbis: *ὁ μὲν γὰρ ἔξωθεν, ἔσω προσάγει τὸ σκέλος.* Ibi enim loquitur de musculo, qui enascitur ex commissura ossium pubis. Sed, ut cum Vesalio dicam, divinandum potius, & conjiciendum inibi est, quam certo aliquid statuendum.

3. *τῶν προειρημένων δυῶν * &c.*] Apud Charterium lacunæ nota sublata est. Suspicio excidisse *μυῶν*; de quibus actum in nota postrema.

λίαν αὐτοῦ παῖσασθαι μετὰ τῶν κινούντων τὴν κατὰ γόνυ διάρθρωσιν, ἐπειδὴ σὺν αὐτοῖς τέτακται. οἱ δ' ὑπόλοιποι τρεῖς μῦες τῶν κατὰ τὸν μηρὸν οἱ πρόσθιοι τὴν κατὰ γόνυ διάρθρωσιν ἐκτείνουσιν, οἱ μὲν ἐπιπολῆς εὐρωστοὶ δύο, τελευταῖοι εἰς ἰσχυρὸν τένοντα πλατύν' ὃ δ' ὑπὸ τούτοις κατακεκρυσμένος εἰς τε τὴν ἀρχὴν ἐμφύεται τῆς ἐπιγονατίδος, καὶ τοῖς περὶ τὴν διάρθρωσιν ἐπιφύεται συνδέσμοις. οὗτοι μὲν οὖν ἅπαντες οἱ εἰρημένοι μῦες ἀνωθεν κάτω φερόμενοι διὰ τοῦ μηροῦ, τὴν κατὰ γόνυ διάρθρωσιν κινοῦσιν ὡς μὲν ἐγὼ φημι δικαιοτέρον ἂν ἐννέα ρηθέντες, ἵνα δὲ μὴ δοκῶμεν ἐπὶ μικροῖς διαφέρεισθαι πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους ἡμῶν, ὀκτώ. μικρὸς δὲ τις ἄλλος ἐγκατακέκρυσται τῇ διαρθρώσει κατ' αὐτὴν τὴν ἰγνύαν σύνδεσμον ἔχων τὴν κεφαλὴν ἰσχυρὸν, καὶ τρογγύλον, ἐκπεφυκότα κατὰ τὸν ἕξω κόνδυλον τοῦ μηροῦ· καθήκει δὲ οὗτος εἰς τὸ τῆς κνήμης ὄσῳν λοξός πωσ μάλλον, διὰ τῶν ὀπίσω μερῶν ἐποχοῦμενος τῇ διαρθρώσει, κάμπτειν αὐτὴν ἐκπεφυκώς.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΚΝΗΜΗΝ ΜΥΩΝ,
ΥΦ' ὧΝ ΠΟΥΣ ΟΛΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΔΑΚ-
ΤΥΛΟΙ ΚΙΝΟΥΝΤΑΙ.

ΤΕΣΣΑΡΕΣ καὶ δεκα μῦες ἐν κύκλῳ περίκεινται τῇ κνήμῃ, ἑπτὰ μὲν ἐκ τῶν ὀπίσω μερῶν, ἑπτὰ δὲ ἐκ τῶν πρόσω. τῶν μὲν οὖν ὀπίσω τεταγμένων, οἱ τρεῖς μὲν εἰς τὸ τῆς πτέρνης ὄσῳν τελευταῖοι· οἱ τρεῖς δὲ τούστε δακτύλους κάμπτουσιν ὅλου τοῦ ποδός· ὃ δὲ ἑβδομος εἰς τένοντα τελευταίας, ὑποφύεται τῷ ψιλῷ καὶ ἀσάρκῳ τοῦ ποδός, ἅπαντι πλατυνόμενος τῷ τῆς πτέρνης ὄσῳ, κάτωθεν πλα-
τυθεῖς,

musculis collocatur, qui genu articulationem movent, de eo una cum his ipsis differerem. Reliqui autem tres musculi femoris anteriores, articulationem genu extendunt; qui vero in superficie sunt duo robusti, in robustum latumque tendinem desinunt; qui vero sub his delitescit, is & in principium inferitur patellæ, & ligamentis, quæ ad articulationem sunt, inhærescit. Omnes hi musculi superne deorsum lati per femur, articulationem genu movent, & ut mea fert opinio, melius novem dicerentur; sed, ne in minimis rebus ab antiquioribus dissentire videamur, octo. Alius vero quidam exiguus sub articulatione latet, in ipso poplite ligamentum habens, capite valido ac rotundo, quod prope externum femoris tuberculum exoritur. Hic in tibiæ os se insinuat, obliquus magis, quodammodo per partes posteriores articulationi supervectus, & ad ipsam flectendam natus.

**DE MUSCULIS, QUI IN TIBIA INSUNT,
A QUIBUS TOTUS PES ET DIGITI
MOVENTUR.**

Tibiæ circumjecti sunt in orbem musculi quatuordecim; septem ex posterioribus partibus, totidemque ex anterioribus. Ex iis, qui positi in posteriore parte sunt, tres in calcis os finiunt; tres alii totius pedis digitos flectunt; septimus in tendinem desinens, sub nuda & carnis experte tota pedis parte in latitudinem expansus nascitur: & ossi calcis inferne dilatatus, deinde, ut dixi, toti pedi

τυνθείς· ἔπειτα δ', ὡς εἶπον, ὄλω τῷ ποδί. ¹ τούτου δ' ἡ
 χρεία, δυσπερίτρεπτόν τε, καὶ τεταμένον, καὶ σκληρὸν,
 ἔτι δὲ ψιλὸν τριχῶν, εὐαίσθητόν τε κατασκευάσαι τὸ κα-
 λούμενον πέλμα· τῶν δ' εἰς τὴν πτέρναν ἐμβαλλόντων, ἀπά-
 γειν ὀπίσω μετ' αὐτῆς ὅλον τὸν πόδα. οἱ μὲν οὖν ὀπισθεν
 μύες τῆς κνήμης οὕτως ἔχουσι. τῶν δ' ἔμπροσθεν, ὁ μὲν ἀνα-
 τείνων ὅλον τὸν πόδα, καὶ καταφυόμενος εἰς τὸν ταρσόν,
 μέγιστός ἐστι τῶν προσθίων μυῶν· ὁ δὲ παρακείμενος αὐτῷ
 καὶ μέρος αὐτοῦ νομιζόμενος εἶναι, εἰς τὸ πρῶτον ὄσθον ἐμ-
 φύεται τοῦ μεγάλου δακτύλου, ἀνατείνων αὐτὸν ἀτρέμα
 λόξον· ἐφεξῆς δὲ τούτων ἐστὶν ἀπονεύρωσις εἰς ὅλον τὸν μέγαν
 δάκτυλον ἐμβάλλουσα κατὰ μῆκος, ὑφ' ἧς ἐκτείνεται.
 ποικίται δὲ τὴν ἔκφυσιν ὁ τῆς ἀπονεύρωσεως ταύτης μῦς
 ἰσχνὸς ὡν ἰκανῶς, ἐκ τῆς μεταξὺ χώρας κνήμης τε καὶ πε-
 ρόνης, ἀμφοτέρων ἀντιλαμβανόμενος τῶν ὄσθων· ² ὅταν δ'
 ἐγγὺς τῷ μεγάλῳ δακτύλῳ, σύνδεσμόν τινα διεξέρχεται τοιαύ-
 τῆν ἔχοντα χρεῖαν, ὡς ἐπὶ τῶν ἀρμάτων οἱ κυκλίσκοι, δι' ὧν
 τὰς ἡνίας διεκβάλλουσι· καὶ δύναίτο ἂν τις τοὺς τρεῖς μῦς
 τούτους ἕνα νομίζῃ. ὁ δὲ μετ' αὐτὸν, ὁ τοὺς δακτύλους ἐκ-
 τείνων, ἀπάντων μέσος τῶν ἔμπροσθεν μυῶν· μετὰ δὲ τού-
 τους τοὺς τρεῖς ἄλλοι μύες εἰσὶν ἐκ τοῦ τῆς περόνης ὄσθου
 τὴν ἔκφυσιν ἔχοντες, εἷς μὲν τὸν μέγαν δάκτυλον ἀμπλίων
 τοῦ ποδός· ἕτερος δὲ ἰσχνὸς τὸν μικρὸν ἐκτὸς ἀπάγων· ὁ δὲ
 γὰρ τρίτος ἀνατείνων ὅλον τὸν πόδα· ἐφεξῆς δ' αὐτῶν σχεδὸν
 ἤδη πλησίον ἐστὶ τὸ μέσον τῆς περόνης, ³ ὅθεν ὁ τρίτος ἐκ-
 φύεται

1. τούτου δ' ἡ χρεία] Gal. p. 50.
 χρεὶ τούτου ἀποδείξει μὲν κἀναυθὰ τὸ
 δῆμα, προσέχοντα τὸν νοῦν ἀκριβῶς τῇ
 πρώτῃ ἔπέλματος γενέσει, κατὰ τὴν
 ἀρχὴν τῆς πτέρνης τεταγμένη, μήπως
 εἰς τὰ τοῦτο τὸ χωρίον, ἀποσπάσης

ἄμα τῷ δῆματι τὸν ὑποκείμενον αὐ-
 τῷ τένοντα, δι' οὗ ὡς περ ἐπὶ χειρὸς εἴ-
 ρηται πλατυνθέντος τὸ ἀτριχὸν τε ἄμα,
 καὶ δυσπερίτρεπτον ὑποβέβληται δῆμα
 τῷ κόλῳ.

2. ὅταν δ' ἐγγὺς τῷ μεγάλῳ δακ-
 τύλῳ]

substernitur. Hujus utilitas est, ut solidum ac tensum, & durum, & pilis nudum, & facile sentiens pedis vestigium efficiat. Eorum vero, qui in calcem se insinuant, usus est, ut simul cum calce totum pedem retrorsum abducant: atque ita quidem posteriores tibiæ musculi sunt locati. Ex anterioribus vero, qui totum pedem sursum tendit & in tarsum inferitur, omnium anteriorum musculorum est maximus: qui vero ei adjacet, ejusque pars esse existimatur, in primum magni digiti os inferitur, ipsumque leniter sursum trahit oblique. Post hos sequitur aponeurosis, quæ in totum magnum digitum, a qua extenditur, per longitudinem inserta est. Hujus autem aponeuroseos exortum musculus admodum gracilis ex media inter fibulam & tibiam sede molitur, ambo hæc ossa comprehendens: quumque prope magnum digitum fuerit, ligamentum quoddam prætergreditur, quod eundem usum præstat, quod in curribus circuli, per quos habenas aurigæ trajiciunt: possentque hos tres musculos quispiam unum censere. Qui post hunc est, a quo digiti extenduntur, medius inter omnes anteriores musculos est situs. Post hos alii tres musculi sunt, qui ab ossæ fibulæ exoriuntur: unus magnum pedis digitum flectit; alter gracilis parvum extrorsum abducit; tertius denique totum pedem sursum tendit. Post hunc vero fere proximum jam est fibulæ medium; unde tertius musculus exori-

πόδα] Gal. p. 59. ἀλλ' οὗτός τε ὁ κατὰ τὸν πόδα τένων, ὅταν ἐγγύθεν ἢ τῷ μεγάλῳ δακτύλῳ, σύνδισμόν τινα διεξέρχεται τὴν αὐτὴν ἔχοντα χρεῖαν τοῖς ἐπὶ τῶν ἁρμάτων κυκλίσκεσι. Vid. p. 60. ubi idem habetur de musculo, minimum abducente digitum.

3. ὅθεν ὁ τρίτος ἐκφέεται μὴς ὁ

σειῶν τὸν πόδα] Ita etiam hunc locum edidit Charterius; licet versio Rasarii potuisset eum admonere, seiῶν vitiosum esse, & scribendum σιμῶν. Hanc lectionem confirmat Gal. p. 59. his verbis: τὸν δὲ παρακείμενον αὐτῷ τὸν ἰσχνόν, ὅς ἐκ μικροῦ μύος ἀποφέεται, τὸν μικρὸν δακτύλον

φύεται μῦς ὁ σείων τὸν πόδα. ¹ Δισχιδῆς δὲ οὗτος κατὰ τὴν ἐκφυσιν γίνεται τοῦπίπαν ἀνίσοις μέρεσι· καὶ διεξέρχεται γε αὐτὸν μέσος ὁ τὸν μικρὸν δάκτυλον ἐκτὸς ἀπάγων. οἱ τρεῖς οὔτοι μῦες εἰς ἐνομίσθησαν ἐνίοις διὰ τὴν κοινωμίαν τῆς πρώτης ἐκφύσεως. ἔστι δὲ καὶ κατὰ τὴν ἰγνύαν μῦς, τῷ μὲν μήκει βραχὺς, ² οὐ μὴν ἄρρωστός τε καὶ ἀτρέμα πωσ λοξὸς, καὶ τὴν τῆς κνήμης καμπὴν οὐκ ἀκριβῶς εὐθεῖαν, ἀλλ' ἐκκλίνουσαν ἡρέμα πρὸς τοῦκτὸς ἐργάζεται· πεντεκαδέκατος οὗτος ἡμῖν ἀριθμείσθω μῦς τῶν κατὰ τὴν κνήμην, ἔσχατος εἰρημένος ἐν τοῖς κινουῦσι τὴν κατὰ γόνυ διάρθρωσιν.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΤΩ ΠΟΔΙ ΜΥΩΝ.

3 ΚΑΤΑ δὲ τὸν πόδα τέτταρα γένη μυῶν ἔστιν, οὐχ ὡς ἐν τῇ χειρὶ δύο, τρία μὲν ἐν τοῖς κάτω τοῦ ποδὸς, ⁴ ἐν δ' ἐν τοῖς ἄνω κατὰ τοῦ ταρσοῦ τεταμένον. ⁵ εἰσὶ δ' οὔτοι μὲν οἱ μῦες πέντε, λοξῶν κινήσεων ἐξηγούμενοι τοῖς δακτύλοις ἀνάλογον τοῖς ἐπὶ τῆς χειρὸς ἔξωθεν· οἱ δὲ ὑποκάτω τοῦ ποδὸς,

ἀπάγων ἐκτὸς εὐρήσεις ἐπ' ἀνθρώπων, ὡσπερ καὶ τὸν ἐφεξῆς αὐτῷ τὸν ἀνακλάντα, καὶ σιμούντα κατὰ τοῦτο τὸ μέρος ὅλον τὸν πόδα, &c. Sic p. 60. ὁ δὲ τρίτος, ὁ σιμῶν ὅλον τὸν πόδα τοῦ λοιποῦ τῆς περῆνης ἐκφύεται μέρους, &c. Hinc satis adparet, Gal. humana corpora diffecuisse; quod multo pluribus ostendi possēt, si res esset hujus loci & temporis.

1. Δισχιδῆς δὲ οὗτος &c.] Gal. p. ult. laudat. Δισχιδῆς οὗτος ὁ τένων εἴοτε γίνεται πρὸς τῆς ἐκφύσεως, καὶ διεξέρχεται τῶν μερῶν αὐτοῦ, τμηκαῦθ' ὁ τὸν μικρὸν δάκτυλον ἐκτὸς ἀπάγων τένων. De partium inæqualitate ne

grū quidem Gal. Et auctor noster sibi quodammodo ipse contradicere videtur; cum dicit, καὶ διεξέρχεται γε αὐτὸν μέσος &c. Quare suspicor, ἀνίσοις vitiosum esse, & scribendum vel ἂν, ἴσοις, vel ἂν ante ἴσοις delendum, quasi repetitum a fine dictionis præcedentis; nisi si hic μέσος capiendum significatione laxiore, ut interdum usurpatur: quod tamen ægre permittendum in partium descriptione puto.

2. οὐ μὴν ἄρρωστός τε καὶ ἀτρέμα πωσ λοξός.] Crediderim, hunc locum sic distinguendum: οὐ μὴν ἄρρωστός τε καὶ ἀτρέμα πωσ λοξός· *περὶ ταπειν*

exoritur, qui pedem simum reddit: isque bifidus in exortu fit, inæqualibus fere partibus: cumque medium tranfit is, qui parvum digitum extrorsum abducit. Hi tres muscoli propter exortus communionem unus fuerunt a quibusdam existimati. Est etiam in poplite musculus brevi quidem longitudine; non tamen imbecillus est, & leniter quodammodo obliquus, & tibiæ flexionem non plane rectam, sed leniter extrorsum inclinantem facit. Hic autem quintus decimus musculus numeratur eorum, qui in tibia sunt, qui articulationem genu movent.

DE MUSCULIS QUI SUNT IN PEDE.

In pede quatuor sunt genera musculorum, non duo, quemadmodum in manu. Tria in partibus pedis inferioribus: unum in superioribus, quod tarso exporrigitur. Ex iis musculis quinque sunt, qui obliquis digitorum pedis motibus præsent, & proportione respondent iis, qui in exteriore ma-

nus

tamen imbecillus, atqui leniter quodammodo obliquus. Sic Gal. ead. p. πρώτος ἀξιόλογος μὲν τότε πάχος, καὶ τὴν ῥάμην ἂν, &c. paulo infra: καὶ περὶ τοῦτον ἀναβαίνει λοξὸς ἐκ τῆς σαρκώδους οὐσίας τῆς κατὰ τὴν κνήμην ἐπὶ τὸν κόνδυλον τοῦ μηροῦ, διὰ τῆς ἰγνύος φερόμενος ἐπὶ τὴν ἑαυτοῦ κεφαλὴν. &c.

3. Κατὰ δὲ τὸν πόδα τέτταρα γένη μῶν ἐσὶν,] Gal. p. 61. pro ἐσὶν habet εἰσὶν. Quæ sequuntur de musculis, desumpta sunt ex ead. p.

4. ἐν δ' ἐν τοῖς ἄνω κατὰ τοῦ τάρσου τετάμενον] Gal. ἐν δ' ἐν τοῖς ἄνω κατὰ τοῦ τάρσου τετάμενον. Hæc duo participia sæpe permutantur.

5. εἰσὶ δ' οὗτοι μὲν οἱ μῦες πέντε,]

Gal. pro πέντε habet ἔτι. Locum integrum apponam una cum versione, ut lector videat, quanta sit diversitas; ἐν δ' ἐν τοῖς ἄνω κατὰ τοῦ τάρσου τετάμενον, εἰσὶ δ' οὗτοι μὲν οἱ μῦες ἔτι λοξῶν κινήσεων ἐξηγούμενοι τοῖς δακτύλοις, ἀνάλογον τοῖς ἐπὶ τῆς χειρὸς ἔχων. Unum supra in adversa tarfi parte situm est, quod duos complectitur musculos, qui obliquos motus quatuor digitis subministrant, proportione iis respondentes, qui in manus exteriori parte habentur. An Anatomiam Veterum ex talibus versionibus discere possimus, aliorum sit iudicium. Forte numerus musculorum exprimebatur litera ε. ut passim exprimuntur literis; &

inde

ποδός, ¹ ἑπτὰ μὲν κἀνταῦθα τὰς ἀνάλογον τοῖς ἐπὶ τῆς
 χειρὸς ἑπτὰ μῦσι κινήσεις ἐκάστου τῶν δακτύλων κινου-
 ντες· ὧν οἱ δύο καθάπερ ἐν τῇ χειρὶ τῶν πρώτων κατὰ τὸν
 καρπὸν ὁσῶν ἀπεφύοντο, ² καὶ οὗτοι κατὰ τὸν πόδα τῶν
 πρώτων κατὰ τὸν ταρσόν, ³ ἐπὶ πλείστον ἀπάγοντες τῶν
 ἄλλων δακτύλων τοὺς ἔξωθεν· οἱ λοιποὶ δὲ πέντε μικρὸν ὕψε-
 ρον εἰρήσονται. ἄλλοι δὲ ἐκ τῶν κάτω μερῶν εἰσὶ μικροὶ μῦες,
 ἐκπεφυκότες τῶν τοὺς δακτύλους καμπτόντων τενόντων,
⁴ πρὶν ἀκριβῶς ἢ ἕκαστον αὐτῶν σχισθῆναι· τὸ δ' ἔργον τού-
 των τῶν μυῶν, κάμπτειν τὸ μέσον ἄρθρον ἐκάστου δακτύ-
 λου. τοῖς γὰρ ἐσχισμένοις ἤδη τένουσι, ⁵ ἕτεροι μῦες ἐπι-
 φύονται τοῖς ἐνδον ἐν τῇ χειρὶ τῆς λοξῆς κινήσεως ἐξηγουμέ-
 νοις, ⁶ ἐκάστῳ δακτύλῳ τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν ἔχοντες. τέτ-
 ταρες δὲ εἰσι καὶ οὗτοι τὸν ἀριθμὸν, ὡς περ καὶ κείνοι· ⁷ προσ-
 ελθόντων δ' αὐτοῖς, δυοῖν μὲν τῶν τοὺς ἐσχάτους δακτύ-
 λους ἐπὶ πλείστον ἀπαγόντων, οὓς προειρήκαμεν, ⁸ ἐνός
 δέ τι τοῦ τὸν μέγαν προσάγοντος τῷ οἶον λιχανῷ, τὸ σύμ-
 παν πλῆθος ἑπτὰ γίνεται. τρίτον δ' ἄλλο γένος ἐστὶ μυῶν
 ἐν τοῖς ποσὶ κάτω ⁹ τῶν ἐν αὐτοῖς ποσὶν ἐπιπεφυκόντων,
¹⁰ ἀνάλογον τοῖς ἀγνοηθεῖσι τελέως μυσίν, ¹¹ οὓς δῆλον ὅτι
 θεάσει,

inde provenit erratum.

1. ἑπτὰ μὲν κἀνταῦθα τὰς ἀνάλο-
 γον τοῖς ἐπὶ τῆς χειρὸς ἑπτὰ μῦσι κινή-
 σεις &c.] Gal. ἑπτὰ μὲν κἀνταῦθα
 ἀνάλογον τοῖς ἐπὶ τῆς χειρὸς ἑπτὰ μῦ-
 σὶ, λοξῆς κινήσεις ἕκαστον τῶν δακτύ-
 λων κινούντες. Nostra scriptura mihi
 satis arridet, sine λοξῆς; ratio pat-
 tet, ex similitudine motus digito-
 rum; nec minus eleganter ἕκαστε,
 quam ἕκαστον.

2. καὶ οὗτοι κατὰ τὸν πόδα] Gal.
 καὶ αὐτοὶ κατὰ τὸν πόδα. Nemini po-
 test esse dubium, quin οὗτοι sit præ-
 ferendum αὐτοῖς: sic enim melius si-

militudo ostenditur & servatur.

3. ἐπὶ πλείστον ἀπάγοντες τῶν ἄλλων
 δακτύλων τοὺς ἔξωθεν] Gal. ἐπὶ πλεί-
 στον ἀπάγονται τῶν ἄλλων δακτύλων ἔξω-
 θεν. Excidit sine dubio τοὺς, quod
 interpretes per *magnum* & *parvum*
digitos supplere. Noster omnino
 recte: nam subauditur ἀποφύονται,
 quasi scriptum esset sic: καὶ οὗτοι
 κατὰ τὸν πόδα, ἀποφύονται τῶν πρώ-
 των κατὰ τὸν ταρσόν, & ita bene se-
 quitur participium ἀπάγοντες. Ad
 hunc modum vera scriptura Gal.
 restituenda est.

4. πρὶν ἀκριβῶς ἢ ἕκαστον αὐτῶν
 σχισθῆναι.

hæus regione sunt locati: septem vero, qui in parte inferiore pedis sunt, & cum septenis, qui in manu visuntur, conveniunt, motus singulorum digitorum obliquos gignunt. Quorum duo, ut in manu a primis carpi ossibus exoriebantur, ita hi in pede a primis tarfi ossibus enati, exteriores digitos plurimum ab aliis abducunt. Reliqui autem quinque paulo post explicabuntur. Alii vero musculi in partibus inferioribus exigui sunt, qui ex tendinibus digitos flectentibus prius, quam tendines singulatim discindantur, procedunt. Eorum musculorum munus est, ut medium articulum cujusque digiti flectant: nam scissis jam tendinibus alii musculi adhærescunt iis, qui intus in manu motum obliquum singulis digitis suppeditant, proportionem consimiles. Hi non secus, quam illi, sunt numero quatuor: duobus autem accedentibus, qui digitos extremos ab aliis plurimum abducunt, de quibus diximus, unoque qui magnum digitum ad secundum, qui fere index est, abducit, totus numerus septenarius efficitur. Est aliud tertium genus musculorum, qui subter pedem ipsius ossibus inhærescunt, & musculis in manu plane incogni-

tis

σχισθῆναι] Gal. πρὶν ἀκριβῶς εἰς ἕκαστον αὐτῶν σχισθῆναι. Nemini dubium, quin ἢ vitiosum sit.

5. ἔτεροι μύες ἐπιφύονται] Gal. ἄτεροι μικρότεροι μύες ἐπιφύονται. Nullus dubitabit, quin male apud nostrum desit μικρότεροι.

6. ἐκὼς δὲ δακτύλων τὴν ἀπὸ τὴν ἀναλογίαν ἔχοντες.] Locus male distinctus est: distinguendum post δακτύλων, incisō, & etiam post ἔχοντες, ablato puncto perfecto; ut recte distinxit Charterius.

7. προσελθόντων δ' αὐτοῖς, θυεῖν] Gal. habet δύο.

8. ἐνὸς δ' ἔτι &c.] Gal. ἐνὸς δ' ἔτι, &c. omnino bene.

9. τῶν ἐν αὐτοῖς πόσιν ἐπιπεφυκότων] Locus corruptissimus: scribe omnino ut apud Gal. τῶν αὐτοῖς τοῖς ὁμοῖς ἐπιπεφυκότων. sic etiam in Rasarii versione habetur.

10. ἀνάλογον τοῖς ἀγροθεῖσι τελείω μυσίν,] Gal. pro μυσίν habet ἐν χερσίν. Forte inter τελείω & μυσίν, apud nostrum excidit ἐν χερσίν, quod necessario requiritur, & ita Rasarius invenit in suo exemplari.

11. οὐδ' ἄλλο ὅτι θεῖται] Gal. habet θεῖται.

K k

κ. παλ

θεάσει, τοὺς τένοντας ἅπαντας ἐκτεμῶν, ὥσπερ κακεί. καὶ ἤγε θέσις αὐτῶν πᾶσα, καὶ ὁ ἀριθμὸς, ¹ καὶ ἡ χρεῖα κατὰ τοὺς ἐν τῇ χειρὶ προειρημένους. δύο γὰρ ἐκάστου δακτύλου τῆς πρώτης διαρθρώσεως προτεταγμένοι ² κάμπτουςι μετρίως αὐτήν, ³ ἅμα μὲν ἐνεργήσαντες ἰσόρροπον, ἰδίᾳ δ' ἐκάτερος ἐγκλίγων ἀτρέμα πρὸς τὸ πλάγιον. εὐρίσκονται δ' ἐνίοτε συνεχεῖς ἀλλήλοις οὕτως ὡς ἓνα δοκεῖν εἶναι καθ' ἕκαστον δάκτυλον.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΤΩΝ ΝΕΥΡΩΝ ΔΙΑΝΟΜΗΣ.

ΟΥΔΕΝ τῶν τοῦ ζώου μορίων, οὔτε κίνησιν ἢν προαιρετικὴν ὀνομάζουσιν, οὔτε αἰσθησιν ἔχει χωρὶς νεύρου· καὶ εἰ διατμηθεῖ τὸ νεῦρον, ἀκίνητόν τε καὶ ἀναίσθητον εὐθέως γίγνεται τὸ μέρος. ἀρχὴ δὲ τῶν νεύρων ἐστὶν ὁ ἐγκέφαλος, ὥσπερ καὶ τοῦ νωτιαίου μυελοῦ· καὶ τὰ μὲν ἐξ αὐτοῦ ἐγκεφάλου, τὰ δὲ τοῦ νωτιαίου πέφυκεν. αὗται μὲν γὰρ αἰ πρόσθια κοιλίαι κατὰ τὸν ἐγκέφαλον εἰς τὰ πρόσω φερόμεναι στενεοῦνται κατὰ βραχὺ κώνου σχήματι παραπλησίως, ἄχρι περ ἂν ἐπὶ τὴν ἀρχὴν ἀφίκωνται τῆς ρινός, ἀλλήλαις παρακείμεναί τε καὶ φαύουσαι διὰ παντός, ὡς μηδὲν εἶναι μέσον αὐτῶν, ὅτι μὴ τὴν λεπτὴν μήνιγγα. ταύτην μὲν οὖν οὐ συναριθμοῦσι ταῖς ἀποφύσεσιν, ὅτι μήτε νεύρων ἐκφύσεις ἔχει, καθάπερ αἱ ἄλλαι, μήτ' ἐκπίπτει τῶν ὀστέων ἐκτός. τούτων δ' ἐκατέρωθεν ἓν τε τοῖς δεξιῶις μέρεσιν, ἓν τε τοῖς ἀριστεροῖς ἐστὶν ⁴ ἀξιόλογον τῷ πάχει νεῦρον, ἐκφυόμε-

νον

1. καὶ ἡ χρεῖα κατὰ τοὺς ἐν τῇ χειρὶ προειρημένους.] Hic a fine Gal. habet ἐστὶ. quod videtur requiri.

2. κάμπτουςι μετρίως αὐτήν.] Gal.

habet αὐτοὺς: nostra scriptura mihi magis arridet propter τῆς πρώτης διαρθρώσεως, ad quod αὐτὴν refertur.

3. ἅμα μὲν ἐνεργήσαντες ἰσόρροπον, ἰδίᾳ

tis proportione respondent. Eos conspicias, si omnes tendines, quemadmodum etiam in manu, excindas. Eorum vero positura omnis, figuraque & utilitas eadem est, quæ prædictorum in manibus: duo enim cujusque digiti articulo præpositi, leniter ipsos flectunt: sique simul agant, in nullum latus inclinando movent; si privatim, alteruter in latus sensim declinat. Quandoque vero ita continui inter se comperiuntur, ut unum in singulis digitis esse plane putes.

DE NERVORUM DISTRIBUTIONE.

Nulla est animantium particula, quæ aut motum, quem voluntarium vocant, aut sensum habere sine nervis queat; sique nervus præcidatur, particula & motu & sensu statim privatur. Cerebrum vero est nervorum, quemadmodum etiam spinalis medullæ, principium. Alii porro a cerebro; alii a spinali medulla oriuntur: nam anteriores ventriculi cerebri, ad partes anteriores delati, paulatim coni instar angustantur, quousque ad nasi principium perveniant: qui quidem inter se ita conjuncti sunt, & perpetuo se contingunt, ut nihil inter eos medium, nisi membrana tenuis, intercedat. Hanc ipsam membranam inter processus non statuunt; quia neque nervi ex ipsa exoriuntur, ut ab aliis, neque extra ossa excidit. Ab utraque autem horum ventriculorum parte, & dextra & sinistra, nervus crassitudine notabili,

ex

ἰδίᾳ δ' ἐκάτερος ἐγκλίων ἀτρέμα πρὸς τὸ πλάγιον] Hæc sic distinguo, ἅμα μὲν ἐνεργήσαντες, ἰσόρροπον, ἰδίᾳ δ' ἐκάτερος, ἐγκλίων ἀτρέμα πρὸς τὸ πλάγιον. pro ἐγκλίων Gal. habet ἀμβλύων, quod non memini me alibi reperisse, ubi de musculis tractatur.

4. ἀξιόλογον τῷ πάχει νεῦρον, ἐκφυόμενον] Gal. IV. 241. ἀξιόλογον τῷ πάχει, καὶ σχεδὸν ἀπάντων τῶν ἄλλων νεῦρων μαλακώτατον, ἐκφυόμενον. Quæ hic omittuntur, habentur paulo infra his verbis: ἀπασῶν τῶν ἄλλων οὔσαν μαλακωτάτην.

K k 2

I. ἔξω

νον μὲν ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἐγκεφάλου· προσερχόμενον δ' εἰς τοὺς ὀφθαλμούς, ¹ ἔξωθεν κρανίου διὰ τρήματος, ἴσον ἔχοντας εὖρος ἀκριβῶς τῷ πάχει τοῦ νεύρου. τέτακται δὲ τὸ τρῆμα τοῦτο καθ' ὃ πρῶτον ἡ χώρα τῶν ὀφθαλμῶν ἀρχειται γεννάσθαι· καὶ δόξουσί σοι θεασαμένῳ καθάπερ τινὲς ρίζαι τὰ νεῦρα ταῦτ' εἶναι τῶν ὀφθαλμῶν· διαλύεται γε μὴν οὐκ εἰς πολλάς ἴνας, ὥσπερ τὰ ἄλλα σύμπαντα νεῦρα τὰ διανεμόμενα τοῖς ὑποδεχομένοις ὀργάνοις αὐτά· θαυμαστὸν δὲ τινα τρόπον ἕτερον οὐτ' εἰπεῖν ῥάδιον, οὐτ' ἀκούσας τις ἴσως πιστεύσει, πρὶν αὐτόπῃς γενέσθαι τοῦ θεάματος. εἰς γὰρ τὸν κατ' εὐθὺ κείμενον ὀφθαλμὸν ἐκάτερον εἴσω δυόμενον, εἰς πλάτος ἐκτείνεται, ² περιφυόμενον ἐν κύκλῳ σφαιροειδῶς τῷ κατ' αὐτὸν ὑγρῷ τῷ καλουμένῳ ὑαλοειδεῖ, μηδέν τι παραλλάττων ἐνταῦθα τῆς ἐγκεφάλου φύσεως. ἀλλὰ καὶ μόνοις τούτοις τοῖς νεύροις, πρὶν εἰς τὸν ὀφθαλμὸν ἐμφύεσθαι, σαφῶς ἔνδον ἔστιν αἰσθητὴς τις πόρος, ὅθεν αὐτὰ καὶ πόρους ἔνιοι τῶν ἀνατομικῶν ἐκάλεσαν, οὐ νεῦρα· τινὲς δὲ ὀπτικά νεῦρα προσαγορεύουσιν, ἀπὸ τῆς ἐνεργείας τοῦνομα θεμένοι· καὶ πρῶτην γε ταύτην συζυγίαν ἀριθμοῦσι τῶν ἀπ' ἐγκεφάλου νεύρων, ἀπασῶν τῶν ἄλλων οὔσαν μαλακωδίαν. ἑτέρα δ' ἐφεξῆς ἐστὶ συζυγία, τοῖς κινῶσι τοὺς ὀφθαλμούς μυσὶ διανεμομένη, ³ σκληροτέρα τε καὶ μακροτέρα πολλῶ τῆς προειρημένης· καὶ διεκπίπτει γε τοῦ κρανίου πλησίον ἐκείνης, ὅστῳ λεπτοτάλῳ διοριζομένη. παράκειται δ' αὐτῇ κατὰ τὴν διὰ τοῦ κρανίου φοράν, οὐ μὴν κατὰ γε τὴν πρῶτην ἐκφυσιν, ἡ τρίτη τῶν νεύρων συζυγία, τὴν ἀρχὴν ἔχουσα καθ' ὃ συνάπτει τὸ πρόσθιον μέρος τοῦ ἐγκεφάλου τῷ ὀπίσθεν.

καλοῦ-

1. ἔξωθεν κρανίου διὰ τρήματος] Gal. ead. p. ἔξω τοῦ κρανίου, διὰ τρήματος. Inne dubio rectius.

2. περιφυόμενον ἐν κύκλῳ σφαιροειδῶς] Gal. ead. p. περιφερόμενον ἐν κύκλῳ σφαιροειδῶς. Nostrum certe me-

ex ipso cerebro exoriens, in oculos extra calvariam per foramen quoddam, cujus tanta exquisite latitudo est, quanta est nervi crassitudo, progreditur. Hoc autem foramen est situm, qua primum oculorum sedes incipit oriri, tibi que in-tuenti veluti radices quædam oculorum hujusmodi nervi esse videbuntur: non tamen in multos villos disolvuntur, sicuti alii nervi omnes, qui instrumentis, eos fuscipientibus, distribuuntur; sed alio quodam modo admirabili, quem nec oratione facile est exponere, nec, qui audierit, fortasse credet, nisi prius suis ipsemet oculis hoc mirificum spectaculum perlustrarit. Dum enim uterque intra oculum, qui directo ad eum est situs, immergitur, in latitudinem extenditur, & humorem, qui vitreus appellatur, in orbem instar globi circum-cuit, nihil quicquam a cerebri natura ibidem diversus, sed solis his nervis, antequam in oculos inferantur, meatus quidam sensibilis intus aperte est. Quamobrem nonnulli dissectionum professores hos ipsos meatus, non nervos, appellarunt: nonnulli vero nervos opticos, ab actione nomen eis imponentes, nominant; hancque primam conjugationem nervorum, a cerebro originem trahentium, numerant, quæ cæterorum omnium est mollissima. Altera conjugatio est, quæ musculis, oculos moventibus, est distributa, quæque & durior & longior multo est, quam prædicta; & ex calvaria prope illam, ossè tenuissimo ab illa distincta, emergit. Huic non in primo quidem ejus exortu, sed dum per calvariam fertur, tertia nervorum adjacet conjugatio; quæ initium ducit, qua anterior cerebri pars cum posteriore con-jun-

melius est & aptius ad rem ipsam exprimendam.

3. σκληρότερα τε καὶ μακρότερα]

Gal. 242. Edit. Chart. σκληρότερα τε καὶ μικρότερα. Ald. & Basil. μακρο-τέρα. Utrumque satis apposite.

Kk 3

I. καὶ

καλοῦσι δὲ τὰ νεῦρα ταῦτα μαλακά, πάμπολλα φαινόμενα κατὰ τὴν πρώτην ρίζαν. καθάπερ οὖν ἐκ πολλῶν φαίνεται πρῶτον συγκειμένη ρίζῶν, οὕτω καὶ κατασχιζέται πολυειδῶς. πρῶτον μὲν οὖν αὐτῶν ἀποχωρεῖ μόριον εἰς τὸ κάτω τῆς κεφαλῆς φερόμενον, ἀγνοηθὲν τοῖς ἀνατομικοῖς. κοινὸν δ' ἐστὶ τὸ τρεῖς τοῦ κρανίου, δι' οὗ τοῦτο φέρεται κάτω, καὶ τῆς καρωτίδος ἀρτηρίας τὸ λείψανον ἀναφέρεται πρὸς τὸν ἐγκέφαλον, ἐν καθ' ἑκάτερον μέρος. ὅπως μὲν οὖν ταῦτα τὰ νεῦρα φέρεται διὰ τε τοῦ τραχήλου καὶ τοῦ θώρακος εἰς τὰ κάτω τῶν φρενῶν χωρία, ¹ καὶ ἤτις αὐτῶν ἡ νομῆ, προῖων ὁ λόγος ἐξηγήσεται νῦν δὲ ἐπὶ τὰ λοιπὰ μόρια τῆς τρίτης συζυγίας ἀνέλθωμεν. ² ἐκπίπτει δὲ τὸ μόριον αὐτῆς καὶ παρὰ τὴν διάρθρωσιν τῆς γένυος ³ εἰς τὰ πρόσω τῶν ὠτῶν ὅσα, ὅσοις ἀπὸ τῆς πέμπτης συζυγίας ἤκουσιν, ὅπως ἀναμύγνυται, ⁴ μικρὸν ὑστερον ἀκούσῃ. τοῦτο μὲν οὖν μικρὸν τι μόριον αὐτῆς ἐστὶ τὸ δ' οἶον πρέμνον ἀπάντων τῶν ἀφ' ἑαυτοῦ πεφυκότων μερῶν, ἐν λόγῳ κλάδων τε καὶ ἀκρεμόνων, δίχρα μὲν σχιζέται τὸ πρῶτον· ἐκάτερον δ' αὐθις ἐκείνων εἰς πάμπολλα μόρια, τὸ μὲν ἕτερον εἰς τε τοὺς κροταφίτας μῦς καὶ τοὺς μασσητήρας ὀνομαζομένους, ὅσοι τ' ἄλλοι τῆς γένυος ἐκπεφύκασι, διανεμόμενον· ⁵ ἐπὶ δὲ καὶ τοῖς οὐλοῖς ὀνομαζομένοις, καὶ τοῖς ὀδοῦσι, καὶ τοῖς βλεφάροις, καὶ ταῖς ὀφρῦσι, καὶ τῷ δέρματι παντὶ τῷ περὶ τὸ πρόσωπον, καὶ τῷ τῆς ρίνος χιτῶνι τῷ ἐνδοθεν αὐτὴν ὑπαλείφοντι, διὰ τούτων τῶν νεύρων ἢ αἰσθησις. τὸ δὲ ἕτερον εἰς τε τὰς ρίζας τῶν κατὰ τὴν κάτω γένυν ὀδόντων σχιζέται, κατὰ τὴν αὐτὴν

1. καὶ ἤτις αὐτῶν ἡ νομῆ] Gal. 243. καὶ τις αὐτῶν ἡ νομῆ. magis placet hæc lectio.

2. ἐκπίπτει δὲ τὸ μόριον αὐτῆς] Gal. ead. p. αὐτίκα γοῦν ἐκπίπτει τὸ μόριον αὐτῆς. ratio differentiæ patet ex stru-

ctura orationis.

3. εἰς τὰ πρόσω τῶν ὠτῶν ὅσα * ἀπὸ τῆς πέμπτης &c.] Gal. ead. p. εἰς τὰ πρόσω τῶν ὠτῶν, ὅσοις ἀπὸ τῆς πέμπτης &c. Forte ut in nostro excidit ὅσοις, ita apud Galen. excidit ὅσα.

Quare

jungitur. Hos nervos molles vocant, qui ad primam radicem quam plures esse videntur: & quemadmodum ex multis primis radicibus videtur constare hæc conjugatio, ita quoque multifariam discinditur. Prima igitur ipsorum particula secedit, in partem capitis inferiorem tendens; quæ quidem Anatomicos latuit. Commune autem est calvariæ foramen, per quod ea pars deorsum fertur, & ipsius Carotidis arteriæ reliquæ ad cerebrum conscendunt, una sane ab utroque latere. Quomodo igitur hi nervi per collum & thoracem in partes, quæ infra septum transversum sunt, ferantur, & quænam sit eorum distributio, progrediens declarabit oratio. Nunc ad reliquas tertiæ conjugationis partes revertamur: Ejus namque pars etiam apud maxillæ articulationem in anteriorem partem aurium emergit; quæ quo modo nervis, a quinta conjugatione orientibus, misceatur, paulo post intelliges. Cæterum hæc est exigua ejus particula quædam; at qui veluti truncus est omnium partium, ab ipsa nascentium, quæ & ramorum & virgultorum rationem obtinent, in duas partes primum scinditur; quarum singulæ rursus in multas particulas diducuntur: alteraque in musculos, qui temporales, quique masticatores nominantur, & in eos, qui a maxilla exoriuntur, distribuitur; gingivis præterea, dentibus, palpebris, superciliis, toti cuti faciei, & nasi tunicæ interiori, quæ ei substrata est, hi nervi sensum suppeditant. Altera vero pars ad radices dentium, qui inferiori maxillæ insunt, scinditur, eadem

Quare ὅσοις in textum admisi pro alterismo & ὅσα̃ retinui.

4. μικρὸν ὕπερον ἀκούσῃ] Gal. ead. p. Edit. Charter. ἰμικρὸν ὕπερον ἀκούσεις. melius. Ald. & Basil. μικρὸν ὕπερον ἀκούσει,

5. ἐπὶ δὲ καὶ τοῖς οὐλοῖς] Gal. ead. p. ἐπὶ δὲ καὶ τοῖς οὐλοῖς. præfero hanc lectionem; sed apud Charter. magna est hic lacuna, quæ ex Oribasio suppleri potest. Vid. p. 517.

αὐτὴν ἀναλογίαν ἦν ἐσχίσθη τὸ πρότερον εἰς τοὺς ἄνω· καὶ τοῖς οὐλοῖς ἀπονεμήσεις ὁμοίως πέμπει¹ καὶ κάτω χεῖλεσιν, ὥσπερ ἐκείνο τοῖς ἄνω. τὸ πλεῖστον δ' αὐτοῦ μέρος εἰς τὸν τῆς γλώττης διανέμεται χιτῶνα· καὶ καλοῦσί τινες τὸ ζεύγος τοῦτο τῶν νεύρων γευστικόν, ἐπεὶ δι' αὐτῶν² τῆς γεύσεως αἰσθησις γίνεται. τὰ μὲν οὖν τῆς κάτω γένυϊ καὶ τῆς γλώττῃ καταφυόμενα κατάντεσιν ὁδοῖς εὐλόγως ἐχρήσατο, διὰ τὴν τῶν δεχομένων αὐτὰ θέσιν· τοῖς δ' εἰς τὴν ἄνω γένυν φερομένοις ἐτέραν ὁδὸν ἢ φύσις ἐτέμελο προσήκουσαν·³ καὶ πρῶτον μὲν εἰς τοῦμπροσθεν διεβίβασεν αὐτὰ, ⁴ καὶ πλησίον τῷ κατὰ τοὺς ὀφθαλμοὺς χωρίῳ ἤγαγεν· ἔπειτ' ἐνταῦθα συνεχρήσατο τῷ τρήματι, δι' οὗ τοῖς μυσὶ τῶν ὀφθαλμῶν ἐνέφυσε τὰ νεῦρα, ὡς δι' ἐνὸς φέρεσθαι τρήματος ἰὰ δύο νεῦρα· ἐν μὲν τὸ ἐπὶ τοὺς τῶν ὀφθαλμῶν μῦς μεριζόμενον· ἕτερον δὲ τὸ πρὸς τὴν ἄνω γένυν ἀφικνούμενον, ὃ διεκπίπτει μὲν ἅμα θατέρῳ, γενόμενον δ' ἐν τῇ χώρᾳ ἰῶν ὀφθαλμῶν, εὐθὺ τοῦ καλουμένου μήλου φέρεται⁵ διατετρημένων τῶν ἐνταῦθα, ⁶ καὶ ὁδὸν αὐτῆς παρεχόντων τῶν ὑποκειμένων τοῖς ὀφθαλμοῖς ὀσῶν. τιαύτη μὲν τις ἢ τῆς τρίτης συζυγίας νομή· ἢ δὲ τέλιάρτη συζυγία τῶν νεύρων ὀλίγω τινὶ τούτων ὀπισθεν τέτακται· παντὶ δὲ τῷ κατὰ τὴν ὑπερώαν ἐμφύεται χιτῶνι. μικρὰ δ' ἐστὶν ἰκανῶς τὰ νεῦρα, καὶ βραχεῖ τινὶ τῶν κατὰ τὴν τρίτην συζυγίαν σκληρότερα. ἐφεξῆς δ' ἐστὶν ἄλλη συζυγία νεύρων, ἐκ πλαγίαν μερῶν τῆς κεφαλῆς ἔχουσα τὰς ἀποφύσεις, ἣν Μαρίνος ὀνομάζει πέμπτην· καὶ τοί γε οὐκ ἐκ μιᾶς ἀκριβῶς ῥίζης ἀνίσχουσιν, ἀλλ' εἰσὶ

μὲν.

1. καὶ κάτω χεῖλεσιν] Gal. ead. p. καὶ τοῖς κάτω χεῖλεσιν. melius.

2. τῆς γεύσεως αἰσθησις γίνεται.] Gal. ead. p. τῆς γεύσεως ἢ αἰσθησις

γίγνεται. rectius.

3. καὶ πρῶτον μὲν εἰς τοῦμπροσθεν διεβίβασεν αὐτὰ] Gal. 515. καὶ πρῶτον μὲν εἰς τοῦμπροσθεν ἐπι προδιεβίβασεν αὐτὰ.

4. καὶ

eadem propemodum ratione , qua pars altera in superioris maxillæ musculos scindebatur ; & in gingivas , & labra inferiora perinde atque illud in superiora propagatur : plurima tamen ejus pars in linguæ tunicam dispergitur. Hocque par nervorum aliqui gustatorios appellant ; quia per eos gustandi sensus efficitur. Nervi autem , qui maxillæ inferiori & linguæ infiguntur , viis declivibus merito sunt usi , propter partium , eos excipientium , positionem : qui vero in maxillam superiorem ferebantur , iis natura viam aliam convenientem secuit. Ac primum quidem prorsum etiam eos traduxit , ac propter oculorum regiones deduxit ; tum autem illic foramine simul est usa , per quod nervi oculorum musculis infigebantur , ut duo nervi per unum foramen ferrentur ; quorum alter in musculos dividitur oculorum ; alter ad superiorem maxillam pervenit , qui simul excidit cum altero : quumque ad oculorum cavitatem pervenerit , recta ad appellatum malum fertur , perforatis illic ossibus , quæ sub oculis sunt , ac transitum ei præbentibus. Atque hæc quidem est tertiæ conjugationis distributio. Quarta vero nervorum conjugatio paulo posterius est locata , atque in totam palati tunicam inseritur. Nervi autem hi admodum sunt exigui , ac nervis tertiæ conjugationis paulo duriores. Alia deinceps conjugatio nervorum sequitur , quæ processus ex partibus , quæ ad latera sunt , habet ; quam Marinus quintam vocat. Et tamen non ex una exquisite radice expullulat ,

sed

4. καὶ πλησίον τῶν κατὰ τοὺς ὀφθαλμοὺς χωρῖον ἤγαγεν] Gal. ead. p. καὶ πλησίον τῶν κατὰ τοὺς ὀφθαλμοὺς χωρῖον ἤγαγεν. Utrumque recte. sic p. 517. πλησίον ἀλλήλαις. & infra hic πλησίον ἀλλήλαις

5. διατετραμέναν τῶν ἐνταῦθα] Gal. 516. διατετραμέναν πάλιν ἐνταῦθα.

6. καὶ ὁδὸν αὐτῆς παρεχόντων] Gal. ead. p. καὶ δὸδον αὐτῶν παρεχόντων. sic Gal. p. 522. ὁδὸν αὐτῶν παρεσκευάσασα.

μὲν πλησίον ἀλλήλων· ἕτερον δ' ἐξ ἑτέρας ἐκφύεται νεῦρον, ἢ ἐν μὲν τοῖς πρόσω μᾶλλον, ὃ καλοῦσιν ἀκουστικόν, εἰς τὸ τρῆμα τῆς ἀκοῆς ἐμπίπτει, ἅμα τῇ συνεμφουμένη μὴνιγγι τῇ σκληρᾷ, μεθ' ἧς πλατυθὲν ὑπαλείφει τὸν πόρον· ἐκ δὲ τῶν ὀπίσω θάτερον εἰς ἕτερόν τι τρῆμα τοῦ λιθοειδοῦς ἐμπίπτει ὄσθου, τὸ καλούμενον τυφλόν. ὠνόμασαν γὰρ οὕτως οἱ παλαιοὶ τῶν ἀνατομικῶν αὐτὸ, μὴ δυνηθέντες ἀκριβῶς ἀνατρήσαι τὴν ἔλικα, δι' ἧς ἐκπίπτει πρὸς τοῦκτος τὸ νεῦρον, ὀπίσω τῶν ὠτων. ¹ ἐπιμίγνυται δ' αὐτίκα τούτῳ τῷ κατὰ τὴν τρίτην συζυγίαν εἰρημένην, διεκπίπτειν ἕξω, παρὰ τὴν διάρθρωσιν τῆς γένυ[Ⓞ], οὐκ ἐκείνου πρὸς τοῦτο ἀφικνουμένου, ² περιμένοντος δὲ τοῦτου πρὸς ἑαυτὸ παραγιγνόμενον. ἐξ ἀμφοτέρων δ' αὐτῶν μυχθέντων τὸ πλείστον μέρος, ἄμεινον δ' εἰπεῖν, ἅπαν, εἰς τὸν πλατὺν μῦν κατασχίζεται τὸν ὑποπεφυκότα τῷ δέρματι, τὸν τὴν γνάθον κινοῦντα χωρὶς τῆς γένυος, ὃν ἡμεῖς εὔρομεν, ³ ἕνα δηλονότι καὶ τοῦτον ἐκατέρωθεν. τοῦτο οὖν τὸ νεῦρον τῷ πλείστῳ μὲν ἑαυτοῦ μέρει τὸν πλατὺν τῶν γνάθων διοίγει μῦν· ὀλίγον δ' αὐτοῦ τι βοηθεῖ τοῖς ἀπὸ τῆς τρίτης συζυγίας ἡκουσιν εἰς τοὺς κροταφίτας, ⁴ ὅσον ἐκείνοις προσῆκε σκληροῖς οὖσιν εἰς ῥάμην κινήσεως ἐνδεῖν, τοσοῦτον αὐτὸ παρ' ἑαυτοῦ προστιθέν. Φέρονται δὲ τινες ἀποσχίδες αὐτοῦ εἰς τε τοὺς ἀδέννας καὶ τὰ ἄλλα παρὰ τοῖς ὠσὶ, καὶ εἰς τὰ λεπτὰ τῶν γνάθων. αὐτὸ δὲ τὸ τετριχωμένον δέρμα μόνης αἰσθήσεως ἐνε-

κεν,

1. ἐπιμίγνυται δ' αὐτίκα τούτῳ τῷ κατὰ τὴν τρίτην συζυγίαν εἰρημένην] Gal. 243. ἐπιμίγνυται δ' αὐτίκα καὶ τοῦτο τῷ κατὰ γ' συζυγίαν εἰρημένῳ. rectius sine dubio.

2. περιμένοντος δὲ τοῦτου πρὸς ἑαυτὸ παραγιγνόμενον] Gal. ead. p. περιμέ-

νοντος δὲ τοῦτο πρὸς ἑαυτὸ παραγιγνόμενον. melius & clarius.

3. ἕνα δηλονότι] Gal. ead. p. δῆλον, sine ἕνα & οτι. mendose omnino; ut etiam ex Charterii versione adparet.

4. ὅσον ἐκείνοις προσῆκε σκληροῖς οὖ-

sed sibi invicem sunt vicinæ, aliusque nervus exoritur ex altero; & in parte magis anteriore, qui vocatur auditorius, una cum dura cerebri membrana simul exoriente, in foramen auditus excidit; cum qua dilatatus illinit meatum. Ex posteriore vero parte alter in aliud quoddam lapidosi ossis foramen incidit, quod cæcum nominatur: veteres enim Anatomici foramen hoc ita nuncupaverunt, quum perfecte perforare anfractum illum non possent, per quem nervus post aures foras excidit. Atque hic nervus statim illi nervo tertiz conjugationis, qui foras excidere ad maxillæ articulationem dictus est, commiscetur; non quod ille ad hunc perveniat, sed quod hunc ipsum expectet, dum ad se advenit. Ex utrisque autem mixtis maxima pars, vel (ut melius dicam) omnis scinditur in latum musculum, qui sub cute nascitur, & buccam sine maxilla movet, qui a nobis quoque unus utrinque inventus est. Hic igitur nervus maxima sua parte latum buccarum musculum aperit: exiguum autem ejus quippiam nervis auxiliatur, qui a tertia conjugatione ad musculos temporales progrediuntur. Quantum enim illis, utpote minus duris, quam par erat, ad robur motionis deerat, tantum eis a se ipso adjungit. Feruntur autem quædam ejus propagines ad glandulas & alias partes, quæ circa aures sunt, & ad partes buccarum tenues: ipsa vero pilosa cutis, sensus gratia duntaxat, veluti reliqua, quæ

Ἔτι εἰς ῥάμην κινήσεως ἐνδεῖν, τοσοῦτον αὐτὸ πρὸς αὐτοῦ προστιθέναι.] Gal. 522. ὅσον ἐκεῖνοις ἦν τὸν, ἢ προσήκει σκληροῖς οὖσιν εἰς ῥάμην κινήσεως, ἐνδεῖ τοσοῦτον αὐτοῖς παρ' αὐτοῦ προστιθέναι. Crediderim ἐνδεῖν mutatum in ἐνδεῖν;

propterea quod non adverterint infinitivum interdum ad προσήκει subaudi. Hanc lectionem, quæ sine dubio vera est, confirmat versio Rasarii. Reliquos errores nemo non videt.

κεν, ¹ ὡςπερ καὶ τὸ ἄλλο καθ' ὅλον τὸ ζῶον, ἀποσχίδας ὀλίγας καὶ λεπτὰς, ² καὶ ἀραιὰς ἵνας ἐκ τῶν ὑποκειμένων ἀπάντων λαμβάνει. ἐπεὶ δὲ καὶ τὸν ὑπαλείφοντα τὰς ρίνας ἐνδοθεν χιτῶνα μετέχειν ἐλέγομεν τῆς ἐπὶ τὰς χώρας τῶν ὀφθαλμῶν φερομένης μοίρας τῶν νεύρων, οὐ μὴν γε τὴν ὁδὸν αὐτῶν εἶπομεν, εὐλογον ἂν εἴη καὶ ταύτην προσθεῖναι. κατὰ δὴ τὸν μέγαν καθὼν ἐν ἑκατέρῳ τῶν ὀφθαλμῶν ἐστὶν ἰδεῖν διατετρημένον εἰς τὰς τῶν ρινῶν εὐρυχωρίας ³ τὸ κοινὸν ἐκείνων τε τῶν ὀφθαλμῶν ὀστούν, καὶ φερόμενον δι' ἑκατέρου τῶν τρημάτων νεῦρον, οὐ μικρὸν, ἀποσχιζόμενον ἐκ τῆς χώρας τῶν ὀφθαλμῶν, ἐπιπιδὰν πρῶτον ἐν αὐτῇ γένηται τὰ κατὰ τὴν τρίτην συζυγίαν νεῦρα· καὶ τοῦτο τὸ νεῦρον οὐκ εἰς τὸν ἐν τῇ ρινὴ μόνον ὑμένα φαίνεται διασπειρόμενον, ἀλλὰ καὶ μέχρι τῆς ὑπερώας προσερχόμενον. κοινός τε γὰρ δὴ καὶ εἰς ἐστὶν ὁ χιτῶν οὗτος ⁴ τῇ τε ρινὴ καὶ τῷ στόματι διὰ τῶν εἰς αὐτὸ συντρήσεων, δι' ὧν περ καὶ ἀναπνέομεν, τὴν κοινωσίαν τε καὶ συνέχειαν κτώμενος. κείσθω γὰρ εἶναι μία διὰ Μαρίνων, εἰ καὶ διττὴ φανερώς ἐστίν. ἢ δ' ἕκτη συζυγία διὰ τῶν ἀπ' ἐγκεφάλου νεύρων, ἐπὶ μὲν κέχρηται τρήματι τῷ κατὰ τὸ κέτω πέρας τῆς λαμβδοειδοῦς ῥαφῆς· ἀρχὰς δ' εὐθύς ἐκ τῆς βάσεως τοῦ ἐγκεφάλου τριῶν ἔχει νεύρων· ἐκπεσόντα δ' ἔξω τοῦ κρανίου ταῦτα, πολυειδῶς ἀλλήλοισ τε καὶ τοῖς παρακειμένοις, ἃ μικρὸν ὑστερον ἐρῶ, προσμίγνυται. κατέρχεται δὴ μία μοῖρα ⁵ μέχρι τοῦ πλατέος μυός, τοῦ σχεδὸν εἰς ἅπαντα ἔντερα καὶ τὰ σπλάγχνα διασπειρομένου· τῷ πλείστω δὲ καὶ μεγίστῳ μέρει σφῶν αὐτῶν ἐμβάλλοντα φαί-

νεται

1. ὡςπερ καὶ τὸ ἄλλο καθ' ὅλον τὸ ζῶον] Gal. 525. ὡςπερ καὶ τὸ ἄλλο τὸ καθ' ὅλον τὸ ζῶον. omnino re-ctius.

2. καὶ ἀραιὰς ἵνας ἐκ τῶν ὑποκειμένων] Gal. ead. p. καὶ ἀραιὰς, καὶ

δυσθεωρήτους, εἶον ἀράχνης τινὸς ἵνας ἐκ τῶν ὑποκειμένων. Crediderim, quæ hic desiderantur, excidisse vitio librariorum: nam αἰὼν ἀράχνης τινός, agnoscit Rafarius.

3. τὸ κοινὸν ἐκείνων τε τῶν ὀφθαλμῶν]

quæ in toto animali est, propagine paucas, tenues, raras, instar filorum aranæ cujusdam, ex omnibus subjectis partibus recipit. Quoniam vero tunicam, quæ nares intus sublinnit, dicebamus ejus nervorum portio, quæ ad oculorum cavitatem fertur, esse participem (viam tamen ipsorum non indicavimus) consentaneum fuerit, eam etiam adjicere. In majoribus igitur utriusque oculi angulis videre est os in narium capacitates pertusum, quod & naribus & oculis est commune; ferrique per utrunque foramen nervum non exiguum ab oculorum cavitata scissum, quum primum nervi tertiæ conjugationis in eam pervenerint. Porro nervus is cernitur non solum in membrana, quæ naribus inest, dispergi; sed etiam ad palatum usque progredi: hæc enim una tunica communis est naribus & ori, ob eam communionem & continuitatem, quam habet ex foraminibus, in idem desinentibus, per quæ etiam spiritum ducimus. Sed licet hæc conjugatio evidenter duplex sit, unam tamen esse in Marini gratiam statuatur. Sexta vero nervorum, a cerebro orientium, conjugatio uno foramine utitur, quod prope infernam extremitatem futuræ, quæ lambdoides nominatur, est situm. Statim vero, ex basi cerebri exorians, habet trium nervorum principia, qui cum extra calvariam emergunt, multifariam inter se, & cum vicinis (de quibus paulo post dicam) commiscuntur. Descendit autem una pars horum nervorum usque ad os latum, in omnia fere intestina & viscera distributorum. Maxima vero sui parte in ventriculum, atque ejus os

μων] Gal. ead. p. τὸ κοινὸν ἐκείων τε καὶ ὀφθαλμῶν. recte.

4. πῆ τε ῥινὴ καὶ τῷ σώματι] Gal. ead. p. τῆ ῥινὴ καὶ τῷ σώματι. minus bene.

pro-

5. μέχρι & πλατέος μύδος] Gal. 518. μέχρι καὶ τοῦ πλατέος ὄσθ. nempe ad os sacrum usque. Hæc lectio confirmatur Rafarii versione.

νεται εἰς τὴν κοιλίαν τε καὶ τὸ στόμα αὐτῆς· καὶ διὰ τοῦτο αἰσθητικώτατόν ἐστι τοῦτο τῆς γαστροῦ. συνήγαγε δ' αὐτὰ τοῖς τῆς ἐβδόμης ἢ φύσις εὐδύς, ἅμα τῷ διεξελθεῖν τὸ τῆς κεφαλῆς ὄσπυον, ὑμέσιν ἰσχυροῖς περιλαβοῦσα, καὶ πανταχόθεν ἀκριβῶς σκεπτάσασα. πάλιν δὲ ταῦτα τὰ ἐπὶ τὸν στόμαχον ἰόντα νεύρα, διότι περὶ ἀναγκαῖον ἦν βραχὺ προελθόντων ἀποχωρισθῆναι κατὰ τὴν ἐβδόμην συζυγίαν, ἐπὶ γλωτταν φερόμενα, ταῖς καρωτίσιν ἀρτηρίαις πλησίον οὔσαις συνήγαγε καὶ μετ' ἐκείνων ¹ τὸν τράχηλον διεβίβασε, κοινοῖς ὑμέσι ² πρὸς αὐτὰ συνάψασα. κατὰ δὲ τὸν θώρακα, ³ τῶν ἀρτηριῶν τῶν ἐπὶ τὴν ἀριστερὰν τῆς καρδίας κοιλίαν τεταγμένων, ἀπέσχισεν αὐτὴς αὐτὰ, ⁴ καὶ συνῆψεν αὐτὴς ἐνταῦθα πάλιν, ⁵ ἐν ἐκάτέρωθεν, τῷ στομάχῳ· καὶ ἠνίκα γε πρῶτον ἤμελλεν αὐτὰσχίσαι εἰς τὴν γαστέρα, τὸ μὲν ἐκ τῶν δεξιῶν εἰς τὰ ἀριστερὰ, τὸ δ' ἐκ τῶν ἀριστερῶν εἰς τὰ δεξιὰ περιήγαγε λοξὰ, δυσπαθείας ἕνεκα. τούτων τῶν νεύρων καὶ οἱ τοῦ λάρυγγος μῦες ἀποβλαστήματα λαμβάνουσι τῶν δ' ἄλλων δυοῖν, τὸ μὲν εἰς τε τοὺς τῆς φάρυγγος μῦς καὶ τὴν ρίζαν τῆς γλωττης ἀφικνεῖται ⁶ τὸ δὲ εἰς τε τὸν τῆς ὠμοπλάτης μῦν τὸν πλατὺν, καὶ τινὰς ἄλλους τῶν τῆδε. οἷτε μὲν πρὸς ἄλλα μέρη κοινοὶ τοῦ λάρυγγος μῦες, οὐ διὰ παντὸς ἀπὸ τῆς ἑκτῆς συζυγίας λαμβάνουσι νεῦρα, καθάπερ οὐδὲ οἱ ⁷ τὸ λαμβδοειδῆς, καὶ ὑοειδῆς ὄσπυον ὀνομαζόμενον ⁸ ἐν τῷ στέρνῳ συνάπτοντες. λεληθάσι δὲ τοὺς πολλοὺς τῶν παραφυομένων νεύρων ταῖς καρωτίσιν ἀρτηρίαις, ἃ μόνον νομίζουσι τὴν ἑκτην εἶναι συζυγίαν, οὐκ ὀλίγαι τῶν ἀποφύσεων, ⁹ ἃς διὰ

τε

1. τὸν τράχηλον διεβίβασε] Gal. 520. τὸν τράχηλον ὅλον διεβίβασε. Rarfarius non videtur invenisse ὅλον.

2. πρὸς αὐτὰ συνάψασα] Gal. ead. p.

3. πρὸς αὐτὰς συνάψασα. recte.

4. τῶν ἀρτηριῶν τῶν ἐπὶ τὴν ἀριστε-

ραν] Gal. ead. p. τῶν ἀρτηριῶν ἐπὶ τὴν ἀριστερὰν. minus bene.

4. καὶ συνῆψεν αὐτὴς ἐνταῦθα πάλιν] Gal. ead. p. καὶ συνῆψεν ἐνταῦθα πάλιν.

5. ἐν ἐκατέρωθεν τῷ στομάχῳ] Gal. ead.

prorumpere apparent: quam ob causam hæc pars acutissimo sensu est prædita, naturaque nervis septimæ conjugationis eos aggregavit, & simulatque a capitis ossè excesserint, membranis fortibus circumdedit, & ex omni parte ad unguem munivit. Jam vero, quoniam hos nervos, ad stomachum accedentes, ubi paululum progressi essent, ad linguam delatos, a septimæ conjugationis nervis sejungere necesse erat, rursus cum arteriis carotidibus, quæ prope erant, eos conjunxit, & cum illis per collum perduxit, communibus membranis cum illis colligans: in thorace vero, quum arteriæ ad sinistrum cordis ventriculum essent locatæ, rursus eos divisit; ubi denuo stomacho utrinque connexuit: & quum ipsos primum in ventriculum divisura esset natura, qui dextra in parte erat, ad lævam; qui vero in sinistra erat, ad dextram obliquos, ut tutiores essent, circumegit. Ab his igitur nervis etiam muscoli laryngis, propagines fuscipiunt: reliquorum vero duorum alter tum in musculos faucium, tum in linguæ radicem pervenit; alter in latum scapulæ musculum, & nonnullos alios, qui inibi sunt. Laryngis vero muscoli, qui cum aliis partibus sunt communes, non semper a sexta conjugatione nervos capiunt: quemadmodum nec qui os lambdoides, & hyoides, quod adpellant, offi pectorali connectunt. Quanquam nervorum carotidibus arteriis adhærescentium non paucae propagines multos latuerunt; quos quidem solos sextam esse conjugationem sunt rati: quas sane

ead. p. deest *ἔν*. quod tamen videtur desiderari. Hic locus male habet apud Rasarium.

6. τὸ δὲ εἰς τε τὸν τῆς ἀμοπλάτης μῦν τὸν πλατὺν] Gal. 245. τὸ δὲ ἐπὶ τε τὸν τῆς ἀμοπλάτης μῦν, καὶ τὸ πλατὺ. omnino recte. Vid. p. 525. ubi μῦς πλατὺς late describitur. &

p. 580. 590. &c. ad 595.

7. τὸ λαμβδοειδὲς καὶ ὀσειδὲς ἔσονται] Gal. 244. τὸ λαμβδοειδὲς τε καὶ ὀσειδὲς ἔσονται. melius.

8. ἐν τῷ σέρνω συνάπτοντες] Gal. ead. p. τῷ σέρνω συνάπτοντες. recte.

9. ἀς δὲ τὸν τῷ τραχήλῳ] Gal. 245: ἢ δὲ τὸν τῷ τραχήλῳ. mendose.

τε τοῦ τραχήλου καὶ τοῦ θώρακος φερόμενα, ποιεῖται,
 ἰ πρὶν ἐμπίπτειν τῷ στόματι τῆς γαστρῆς· οὐ μὴν οὐδ'
 ὅπως ἐκ μέσου τοῦ θώρακος ἀνάπαλιν ἦκει τινα μόρια τού-
 των τῶν νεύρων ἐπὶ τινος τοῦ λάρυγγος μῦς ἴσασιν, οὐδ'
 ἦντινα δύναμιν ἔχει ταῦτα· καὶ τοι τῆς ἀφωνίας ἐστὶν αἴ-
 τια τοῖς ζῷοις βλαβέντα. ποικίλη δ' ἐστὶ καὶ ἡ μετὰ τὰς
 φρένας νομὴ τῶν νεύρων τούτων, καὶ γὰρ παρὰ τοῦ κατὰ
 τοῦτο τὸ μέρος νοτιαίου λαμβάνει τινα μόρια, ² καὶ δια-
 σπείρεται πρὸς τὰ ταύτη σπλάγχνα, καὶ τοῖς εἰρημένοις
 πρόσθεν ἀπὸ τῆς τρίτης συζυγίας καταφέρεσθαι διὰ τε τοῦ
 τραχήλου καὶ τοῦ θώρακος ἀναμίγνυται· καὶ τοι γε ³ ἅπαν-
 τες αὐτὰ πάλιν ταῦτα τὰ παρὰ τὰς ρίζας τῶν πλευρῶν κα-
 ταφερόμενα, τῆς ἑκτῆς συζυγίας ἀποβλαστήματα εἶναι δο-
 κοῦσι. ποικίλη δ' οὖν καὶ ἡ τούτων ἐπιμιξία πρὸς τὰ τῶν
 μεσοπλευρῶν νεῦρα, ⁴ καὶ πάντα τὰ ἔντερα, καὶ τὰ κατ'
 ὄσφυν σχεδὸν ἅπαντα τὰ σμικρὰ, ⁵ καὶ τὸ λείψανον * λίαν
 ἐλθόντων. ποικίλη δὲ νομὴ καὶ ἡ κατὰ τὴν ἐντὸς τοῦ περιτο-
 ναίου χώραν, ἣν οὐ πρόκειται νῦν ⁶ εἰς ἐσχάτην ἀκριβείαν
 ἐξεργάζεσθαι· μόνον δ' ἀρκεῖ γινώσκειν, ὡς ἐξ ἐγκεφάλου
 νεῦρα πρὸς ἠπάρτε, καὶ σπλῆνα, καὶ νεφροὺς, ἔτι τε πρὸ
 τούτων ὅλην τὴν γαστέρα καὶ πάντα τὰ ἔντερα φαίνεται
 καθήκοντα, τὰ μὲν ἀπὸ τῆς τρίτης, ὡς εἴρηται, συζυγίας,
 τὰ δ' ἀπὸ τῆς ἑκτῆς· ὅτι δὲ καὶ πνεύμων, καὶ καρδία παρὰ
 τῆς ἑκτῆς συζυγίας λαμβάνει τὸ μόριον, ὁρθῶς εἰρήκασιν
 ἅπαντες· οὐ μὴν ὅτι γε καὶ στόμαχος, καὶ ἀρτηρίαι, καὶ

φλέβες

I. πρὶν ἐμπίπτειν τῷ στόματι τῆς γασ-
 τρῆς.] Gal. ead. p. πρὶν ἐμπίπτειν τῷ
 σώματι τῆς γαστρῆς. male. Charter-
 recte vertit, sed secutus est Edd.
 Ald. & Basil. quæ sic legunt: & ἅ-
 μόνα νομιζοῦσι τὴν ἑκτὴν εἶναι συζυ-
 γίαν, in secunda linea desiderantur,

quanquam in versione exprimuntur.

2. καὶ διασπείρεται πρὸς τὰ ταύτη
 σπλάγχνα.] Gal. ead. p. καὶ διασπεί-
 ρει πρὸς τὰ ταύτης σπλάγχνα. recte
 nofter.

3. ἅπαντες αὐτὰ πάλιν ταῦτα.] Gal.
 ead.

fane propagines illi, dum per collum & thoracem feruntur, faciunt, antequam in os ventriculi incidant. Ac ne id etiam sciunt, vicissim ex medio thorace nonnullas horum nervorum particulas ad quosdam laryngis musculos venire; nec etiam, quam vim habeant: quanquam si lædantur, in causa sunt, ut animal voce destituatur. Varia quoque est horum nervorum infra septum transversum distributio: nam & quasdam particulas a spinali medulla, quæ in ea parte est, suscipit, & in viscera, quæ ibi sunt, disseminatur, & iis, quos a tertia conjugatione per collum ac thoracem deferri supra diximus, admiscetur: & tamen hi ipsi nervi, qui ad costarum radices procedunt, sextæ conjugationis propagines omnibus esse videntur. Varia quoque est horum nervorum permixtio cum nervis intercostalium, & cum iis fere omnibus, qui ad intestina omnia, lumbosque parvi feruntur, & cum reliquis nervorum, qui ad os ventriculi perveniunt. Varia denique est ea quoque distributio, quæ intra peritonæum continetur, quam nunc exquisite tractare, non est propositum. Satis autem erit, id solum scire, ad jecur, ad lienem, ad renes, itemque ante hæc, ad totum ventrem, & ad omnia intestina nervos a cerebro partim a tertia conjugatione (ut diximus) partim a sexta provenientes conspici: pulmonem vero & cor a sexta quoque conjugatione quandam nervorum portionem suscipere, omnes fane recte dixerunt. Utrum vero stomachus & arteria, & venæ maximæ earum, quæ in collo sunt, suscipiant,

ead. p. ἔπαντες αὐτὰ πάλιν ταῦτα. melius.

4. καὶ πάντα τὰ ἔντερα] Gal. ead. p. defunt.

5. καὶ τὸ λείψανον *λίαν ἔλθουσι.]

Gal. ead. p. καὶ τὸ λείψανον τῶν ἐπὶ τὸ σῶμα τῆς κοιλίας ἔλθουσι. sic hunc hiatus supplere potes.

6. εἰς ἐσχάτην ἀκρίβειαν ἐξηργάζεσθαι] Gal. ead. p. εἰς ἐσχάτην ἀκρίβειαν

Φλέβες αὐτὰ μέγιστα τῶν κατὰ τράχηλον ἔγνωσαν ἅπαντες. λοιπὴ δ' ἐστὶν ἐβδόμη συζυγία τῶν ἀπ' ἐγκεφάλου νεύρων, τὴν νομὴν, ὅθεν καταπαύεται μὲν ὁ ἐγκεφαλος, ἄρχεται δὲ ὁ νωτιαῖος, ἔχουσα. προσελθόντα δὲ τὰ νεῦρα μέχει τινὸς ἅμα τοῖς κατὰ τὴν ἑκτὴν συζυγίαν, εἴτ' αὖθις αὐτῶν ἀποχωρισθέντα τῷ πλείῳ μέρει σφῶν αὐτῶν εἰς τοὺς τῆς γλώττης μῦς διανέμεται. σμικρὸν γὰρ μόριον αὐτῶν, αἰεὶ μὲν εἰς τοὺς κοίτους μῦς ἀφικνεῖται, τοῦ τε θυρεοειδοῦς χόνδρου τοῦ λάρυγγος καὶ τῶν ταπεινῶν πλευρῶν τοῦ λαμβδοειδοῦς, οὐκ αἰεὶ δὲ καὶ εἰς ἄλλους τινάς. ἐπιμίγνυται δὲ, ὡς ἔφην, ἀλλήλοις τὰ κάτω τῆς κεφαλῆς φερόμενα νεῦρα, τό, τ' ἀπὸ τῆς τρίτης συζυγίας, καὶ τῶν νῦν εἰρημένων ἐσχάτων δυοῖν. καὶ μέντοι καὶ τῶν ἀπὸ τοῦ νωτιαίου νεύρων, ἢτε πρῶτη καὶ ἢ δευτέρα συζυγία πολλὴν ἐπιμιξίαν ποιεῖται¹ πρὸς ταυτὶ τὰ νεῦρα. ταῦτα πρῶτα τῆς ἐβδόμης συζυγίας, ἀκριβῶς ἐστὶν ἢδη σκληρά. τῶν γὰρ ἔμπροσθεν εἰρημένων ἀπάντων, τὰ μὲν ἥττόν ἐστιν, τὰ δὲ μᾶλλον μαλακά, σκληρὸν δὲ ὁμοίως τούτοις οὐδέν· ἀλλὰ τοὶ κακείνων ὅσα μυσὶν ἐμφύεται σαφῶς τῶν ἄλλων γίνεταί σκληρότερα. τὰ μὲν οὖν αἰσθητικὰ νεῦρα² κατὰ ἔμφυσιν τῆς γλώττης εὐθέως πλατυθέντα, τὸν ἔξωθεν αὐτῆς διέπλεξε χιτῶνα, μὴδὲ προσάφαινα τῶν ὑποτεταγμένων μυῶν. ταυτὶ δὴ τὰ κινητικὰ τὰ κατὰ τὴν ἐβδόμην συζυγίαν εἰς πολλὰς ἵνας λυθέντα, πάντας αὐτῆς διῶφαινει τοὺς μῦς.

ΠΕΡΙ

ἀκριβειαν ἐξηγήσασθαι. Utrumque bene.

1. πρὸς ταυτὶ τὰ νεῦρα] Gal. 244. πρὸς ταῦτα τὰ νεῦρα.

2. κατὰ ἔμφυσιν τῆς γλώττης] Gal. 521. κατὰ τὴν ἔμφυσιν. Epitomator noster inferuit τῆς γλώττης, ut constaret, de qua parte loquebatur ; sed

pian, omnes non norunt. Reliqua est septima nervorum a cerebro exorientium conjugatio, quae distributionem habet, ubi cerebrum definit, & medulla spinalis incipit. Progredientes enim nervi quadantenus una cum iis, qui sextae conjugationis sunt, tum a se ipsis se juncti, maxima sui parte in linguae musculos distribuuntur: nam quaedam parva ipsorum particula in eos semper venit musculos, qui cartilagini laryngis, quæ scuti speciem praefert, & humilibus offis lambdoideos lateribus sunt communes; in alios autem quosdam non semper. Inter se autem (uti diximus) commiscentur nervi infra caput tendentes, tum qui a tertia conjugatione, tum etiam qui a duabus, nunc dictis, proveniunt. Praeterea vero prima & secunda nervorum a spinali medulla orientium conjugatio, magnopere cum hisce ipsis nervis commiscentur. Nervi autem septimae conjugationis primi inter nervos exquisitae sunt jam duri: nam praedictorum omnium alij minus; alij magis sunt molles; nullus tamen aequae ac hi durus est: quin & illorum quoque nervorum, qui musculis inferuntur, manifesto sunt aliis duriores. Sensifici autem nervi simulatque in linguam inferuntur, dilatati, exteriorem ejus tunicam pertexunt; musculosque subjectos minime contingunt: ibi enim nervi motorii septimae conjugationis in multas fibras soluti, omnes linguae musculos pertexunt.

DE

sed Galeno hoc non erat necesse. tum, & inferendum post νεύρα, & Suspendor τῆς γλώττης esse loco motum, & inferendum post τὴν ἐκφυσίαν πρὸ ἐμφυσιῶν legendum:

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΑΠΟ ΤΟΥ ΝΩ-
ΤΙΑΙΟΥ ΝΕΥΡΩΝ.

ΠΡΩΤΗ μὲν συζυγία νεύρων ἐκφύεται τοῦ νωτιαίου δια-
τετημημένου τοῦ πρώτου σπονδύλου, μίαν μὲν ἔχουσα κατ'
αὐτὸν τὸν νωτιαῖον τὴν ρίζαν. ¹ εὐθὺς δὲ σχισθεῖσα, τῷ
μὲν ἑτέρῳ ἰῶν μορίων ὀπίσω φέρεται, τῷ δὲ θατέρῳ πρὸς
τὰ πλάγια. μόνους δὲ εἰς τοὺς περὶ τὴν διάθρῃσιν τῆς κε-
φαλῆς μῦς ἢ πρώτη νενέμηται συζυγία. ἢ δὲ δευτέρα τῶν
ἀπὸ τοῦ νωτιαίου συζυγία νεύρων, ἐκ τῶν ὀπίσω μὲν ἀνι-
σχει καὶ αὐτὴ μερῶν, οὐ μὴν διὰ τετημάτων γε ἰνῶν, καθά-
περ ἢ πρώτη. χώρα γὰρ ἴσι ἐστὶ κατ' ἑκάτερον μέρος τῆς
ἀκάνθης, γυμνὴ τῶν κατὰ τοὺς σπονδύλους ὀστέων, ἐν τῷ
μεταξὺ τοῦ τε πρώτου καὶ τοῦ δευτέρου, κατ' ἣν ἐκφύεται
τὰ νεῦρα, μέρει μὲν τι καὶ ταῦτα διὰ ἰῶν πλαγίων ἐπὶ τὰ
πρόσω φερόμενα, συμπλεκόμενά τε τοῖς κατὰ τὴν πρώτην
² καὶ τρίτην συζυγίαν, ὡς περ καὶ ἢ τρίτη ³ ταῖς ἀπ' ἐγ-
κεφάλου. ἢ πλείστη δ' αὐτῶν μοῖρα τοῖς ὀπίσω τοῦ τραχή-
λου διανέμεται μυσίν, ἀφ' ὧν αἱ τῶν πρώτων σπονδύλων
πρὸς ἀλλήλους τε καὶ τὴν κεφαλὴν γίνονται κινήσεις, μετὰ
τοῦ καὶ δίδόναι τι τοῖς πλατέσι μυσὶ τοῖς κινουῦσι τὰς γνά-
θους. ὅσον δ' ὑπόλοιπον αὐτῶν ἐστίν, ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ἀνα-
φέρεται τοῦτο, τὴν ὀπίσω χώραν αὐτῆς ἅπασαν διαπλέ-
κον· τὰ τε περὶ τὰ ὠτα μόρια, καὶ τὰ μέχρι τῆς κορυ-
φῆς γε καὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ βρέγματος. ἢ δὲ τρίτη συζυγία
τῶν ἀπὸ τοῦ νωτιαίου νεύρων, ἐκ μὲν τῶν πλαγίων μερῶν
Φύε-

1. εὐθὺς δὲ σχισθεῖσα] Gal. εὐθὺς
δὲ δίχα σχισθεῖσα. melius, propter
ea, quæ sequuntur.

2. καὶ τρίτην συζυγίαν, ὡς περ] Gal.
ead. p. καὶ τρίτην συζυγίαν νεύροις,
ὡς περ. sic Rafarius legisse videtur.

3. ταῖς

DE NERVIS, A SPINALI MEDULLA NASCENTIBUS.

Prima horum nervorum conjugatio nascitur perforata prima vertebra, quæ unam radicem apud medullam habet; mox in duas partes scinditur, alteraque ejus particula retro, altera ad latus procedit. Prima autem conjugatio in eos solum musculos, qui ad capitis articulationem sunt, distribuitur. Secunda vero a spinali medulla nascentium nervorum conjugatio, a posterioribus ipsa quoque partibus emergit; non tamen per ulla foramina, veluti prima: in utraque enim spinæ parte locus quidam est in medio primæ & secundæ vertebræ nudatus ossibus vertebrarum, in quo nervi exoriuntur, qui & ipsi quadam sui parte ad anteriora per latera feruntur, nervis primæ & tertiæ conjugationis, a cerebro nascentibus, ut etiam tertia conjugatio, complicati. Maxima vero portione in posteriores colli musculos distribuuntur, a quibus primarum vertebrarum inter se, & cum capite motiones fiunt. Idem simul quidpiam latis musculis, buccas moventibus, impertiunt. Quicquid vero ex eis superest, ad caput ascendit, totam ejus partem exteriorem pertexens: itemque partes, quæ circa aures sunt, quæ usque ad verticem, & sincipitis ossis initium pertinent. Tertia nervorum conjugatio, a spinali medulla nascentium, ex partibus, quæ ad latera

3. ταῖς ἀπ' ἐγκεφάλου.] Gal. ead. Hanc lectionem confirmat Rafaj.
p. τοῖς ἀπ' ἐγκεφάλου ἐκφυομένοις. rius.

Φύεται, καθ' ὃ συμβάλλοντες ἀλλήλοις ὁ δεύτερός τε καὶ τρίτος σπόνδυλος, ἐργάζονται τρῆμα κοινὸν τρογγύλον, ἴσον εὖρος τῷ πάχει τοῦ νεύρου. σχιζομένη δ' αὐτίκα, τῷ μὲν ἐτέρῳ τῶν μερῶν ὀπίσω φέρεται διὰ βάθους τῶν ἐνταῦθα μυῶν, ἀπονεμήσεις αὐτοῖς διδοῦσά τινας· ἔπειτα ἀνίσχει παρ' αὐτὴν ἀκανθαν τῆς ῥάχews, ἐντεῦθεν τε πάλιν ἐπὶ τὰ πρόσω φέρεται τὸ νεῦρον τοῦτο λοξὸν εἰς τοὺς ὀπίσω τοῦ ὠτός μῦς διασπειρόμενον, καὶ τοῖς τὰς γνάθους κινουῖσι, καὶ τοῖς ἀνανεύουσιν ὅλον τὸν τραχήλον ὀπίσω¹ μετὰ τῆς συμπάσης κεφαλῆς. ἐπιμίγνυται δ' αὐταῖς τὸ πρόσω φερόμενον ἀμφοτέραις ταῖς συζυγίαις, τῇ τε πρόσθεν εἰρημένη τῇ δευτέρα, καὶ τῇ μετὰ ταῦτα ῥηθησομένη τῇ τετάρτῃ· καὶ τὴν γ' ἀκριβῆ νομῆν, ἣν ἐν τοῖς πρόσω τοῦ τραχήλου μέρεσιν ἢ σύζευξις αὐτῶν ἴσχει, καθ' ἕτερον εἰρήσεται λόγον. ἐν δὲ τῷ παρόντι χρὴ γινώσκειν τοσοῦτον, ὡς ἡ τρίτη καὶ τετάρτη συζυγία τοῖς τε κοινοῖς τοῦ τραχήλου καὶ κεφαλῆς μυσὶν αὐτὴ χορηγῆι τὰ νεῦρα, καὶ τοῖς τὰς γνάθους κινουῖσιν, ὡς πῆρες γε καὶ τοῖς ὀπίσω τῶν ὠτῶν ἀπασιν μέρεσιν. αἱ δ' ἐφεξῆς συζυγίαι, κοινὸν μὲν ἔχουσι ἀπασαι τὸ διάτρημα δι' ὃ εἶπον ἐκπίπτειν τὰ νεῦρα. κοινὸν δ' ἐπὶ τούτων καὶ τὸ σχιζοῦσθαι² καὶ μὲν τῆς ἐκφυσίν αὐτίκα, ³ φέρεσθαί τε τῷ [μὲν ἐτέρῳ ἰῶ ἐλάττονι, εἰς τὰ πρόσω, τῷ δὲ] ἐτέρῳ τῷ μείζονι, διὰ βάθους. καὶ ⁴ μὲν πρῶτον ὡς ἐπὶ τὴν ἀκανθαν, ἐντεῦθεν δὲ πάλιν εἰς τὰ πρόσω τοῦ πλατέος μυὸς τοῦ τὴν γνάθον ἀπάγοντος ἐπὶ τὰ πλάγια μέρη σὺν τοῖς χείλεσι, χωρὶς τοῦ κινῆσαι τὸ τῆς γένυος τῆς κάτω ὀσθῶν. ἔτι δὲ καὶ τοῦτο κοινὸν ἀπασαῖς ταῖς ἐφεξῆς συζυγίαις ἐστίν, ὡς αὐτίκα μετὰ τὴν πρῶτην ἐκφυ-

σιν

1. μετὰ τῆς συμπάσης κεφαλῆς] Gal. ead. p. κατὰ τῆς συμπάσης κεφαλῆς διανέμεται. melius διανέμεται, sed κατὰ mendosum est, ut ex versione etiam

Chatterii adparet.

2. κατὰ μὲν τῆς ἐκφυσίν] Gal.

247. κατὰ μὲν τὴν ἐκφυσίν. recte.

3. φέρεσθαί τε τῷ ἐτέρῳ τῷ μείζονι, διὰ

latera sunt, oritur; ubi secunda & tertia vertebra, inter se congregantes, commune rotundumque foramen efficiunt; cujus latitudo nervi crassitudini æqualis est. Ea, statim scissa, altera parte retrorsum fertur, distributiones quasdam imis partibus musculorum, qui ibi sunt, imperiens: deinde ad spinæ apicem exurgit; atque illinc iterum hic nervus obliquus antrorsum fertur, in musculos, qui secundum aures sunt, disseminatus, musculisque buccas moventibus; & iis, qui collum totum cum capite retro erigunt, distribuitur. Pars vero, quæ prorsum fertur, utrique conjugationi, secundæ scilicet (cujus jam meminimus) & quartæ (de qua mox loquemur) permiscetur. Porro exquisitam distributionem, quam in anterioribus colli partibus habet earum conjunctio, alibi explicabimus. Nunc vero id modo intellexisse fatis erit, tertiam quartamque conjugationem nervos communibus colli capitisque musculis, ac præterea musculis, buccas moventibus, quemadmodum certe & partibus, quæ sunt post aures, suppeditare. Conjugationes vero, quæ subsequuntur, id commune omnes habent foramen, per quod nervi emergunt; commune etiam eis hoc est, ut statim in exortu scindantur: & ut altera parte quæ minor est, antrorsum; altera, quæ major est, per fundum ferantur. Ac primum quidem ad spinæ apicem; inde vero rursus ad interiora feruntur per latum musculum, qui buccas una cum labiis, maxillæ inferioris os non movendo, ad latera abducit. Præterea hoc etiam commune est omnibus conjugationibus, quæ deinceps consequuntur, ut statim post

διὰ βάρους] Gal. ead. p. φερσθαί τε τῷ μὲν ἑτέρῳ τῷ ἐλάττονι, εἰς τὰ πρόσσω, τῷ δὲ ἑτέρῳ τῷ μείζονι, διὰ βάρους. sic etiam Rafarius sine dubio

legit in suo exemplari; quare quæ hic desiderantur reposui & uncis inclusi.

A. * μὲν πρώτον] ante μὲν πρώτον pro asterismo reposui καὶ ex Gal. ead. p.

I. βραχίον

σιν ἀπονέμῃσιν τινα βραχεΐαν αὐτῶν εἰς τοὺς ραχίτας νέμεσθαι μῦς. καὶ μέντοι καὶ τῷ φέρεσθαι πρὸς τὴν ράχιν ὀπίσω, πᾶσιν ὑπάρχει τοῖς νεύροις τούτοις κοινόν, ἀποφύσεις τινας δίδόναι τοῖς κοινῶς τραχήλου τε καὶ κεφαλῆς μυσί. πάντες γὰρ οἷτε ἐν τοῖς πρόσω τοῦ τραχήλου μῦς, οἷτ' ἐν τοῖς πλαγίσις ἀπὸ λούτων τῶν συζυγῶν λαμβάνουσι νεῦρα, χωρὶς ἐκείνων οὐς προεῖπον ἐκ τῶν ἀπ' ἐγκεφάλου συζυγῶν ἀπονέμεσθαι τι. ταῦτα μὲν οὖν ἀπάντων κοινὰ, τῶν καθ' ὅλον τὸν τράχηλον ἐπτὰ σπονδύλων ὄντα, καὶ προεγνωσμένων τούτων, εὐδηλον ἤδη τὸ καθ' ἐκάστην ἰῶν ἐφεξῆς συζυγῶν ἴδιον, ᾧ πρόσεχε τὸν νοῦν. ἀπὸ μὲν τῆς τετάρτης, ἣτις ἐκφύεται μετὰ τρίτου καὶ τετάρτου σπονδύλου, ¹ βραχὺ πάντῃ νεύριον ἐπὶ τὴν ἐξῆς ἀφικνεῖται συζυγίαν, ἀναμιγνύμενον αὐτῇ, καθ' ὃ πρῶτον ἀνίσχει τῆς δὲ πέμπτης συζυγίας μετὰ τὸν τέταρτον σπονδύλον ἐκφυομένης, ἐν μὲν τι μῶριον σμικρὸν εἰς τὸ κάταντες φέρεται, μελλῆσον εἰ προσλάβοι τινα παρὰ τῶν ἐξῆς μόρια σμικρὰ, τὸ τοῦ διαφράγματος ἔσεσθαι νεῦρον· ἐκ μὲν γὰρ τῆς τετάρτης συζυγίας ἀραχνοειδῆ τινα μοῖραν τῷ διαφράγματι κατέπεμψεν ἢ φύσις· ἐκ δὲ τῆς πέμπτης, ἀξιόλογον εἶτα ἐκ τῆς 7'. ἑτέραν, ἐλάττω μὲν ταύτης, μείζω δὲ τῆς πρώτης. ἕτερον δὲ μείζον τούτου ἐπὶ τὸ τῆς ὠμοπλατῆς ὑψηλὸν ἀναφέρεται. ² τὸ δὲ κοινὸν ἅπαν ἐν τῷ λοιπῷ λόγῳ τῆς κατασχίσεως εἴρηται. τῶν δ' ἐφεξῆς συζυγῶν, ³ ἢ μὲν ἕκτη μετὰ τὸν πέμπτον, [ἢ δὲ ἑβδόμη μετὰ τὸν ἕκτον,] ἢ δὲ ὄγδοη μετὰ τὸν ἑβδόμον ἀνίσχει σπονδύλον, ἐκ τῶν κοινῶν ὡς εἴρηται τρημάτων ἐπιμιγνύμεναι δ' ἀλλήλαις ἐπὶ τε τὰ σιμὰ τῶν ὠμοπλατῶν φέρον-

ται,

1. βραχὺ πάντῃ νεύριον ἐπὶ τὴν ἐξῆς ἀφικνεῖται] Gal. 248. βραχὺ πάντῃ νεύριον ἐν πιθήκῃσι ἐπὶ τῆν &c. Rafarius legit ut nositer; nec necesse est ut

adjiciatur, ἐν πιθήκῃσι. vid. Anatomicos.

2. τὸ δὲ κοινὸν ἅπαν ἐν τῷ λοιπῷ λόγῳ] Gal. ead. p. τὸ δὲ λοιπὸν ἅπαν

post primum exortum, quandam brevem nervorum distributionem in musculos spinales præbeant. Atque etiam commune omnibus his nervis est, ut ad spinam retrorsum ferantur, ac nonnullos processus communibus colli capitisque musculis inperiat. Omnes enim tum, qui in partibus colli anterioribus, tum qui ad ejusdem latera sunt musculi, nervos ab his conjugationibus capiunt, præter eos musculos, in quos a cerebri conjugationibus distribui nervos diximus. Hæc igitur omnium nervorum, qui in collo habentur, communia sunt, quod sane collum ex septem vertebra constat. Quæ cum ante cognoverimus, jam perspicuum erit quicquid in singulis deinceps Conjugationibus fit proprium: cui nunc animum adhibeto. à Quarta conjugatione, quæ inter tertiam & quartam vertebra nascitur, brevis admodum nervulus ad Consequentem conjugationem pervenit, illi, quæ primum emergit, permixtus. Quintæ vero conjugationis, post Quartam vertebra exortæ portio quædam exigue declivis, fertur quæ si parvas quasdam a succidentibus conjugationibus portiunculas assumpserit, in septi transversum evadet; ex Quarta vero conjugatione portionem quandam telæ aranearum similem ad septum transversum natura transmisit; ex Quinta vero notabilem: deinde aliam ex Sexta; sed hujus minorem; prioris vero majorem. Altera vero hac major particula ad summum scapulæ ascendit: reliqua vero omnia, quum communis scissionis sermo haberetur, exposita sunt. Cæterum ex Conjugationibus, quæ deinceps consequuntur Sexta post Quintam vertebra; Octava post Septimam, ex communibus (ut dictum est) foraminibus

ἐν τῷ κοινῷ λόγῳ. omnino recte & ita Rafarius.

I. ἡ μὲν ἕκτη μετὰ τὸν πέμπτον, ἡ δὲ ὀγδόη &c.] Gal. ead. p. ἡ μὲν

ἕκτη μετὰ τὸν πέμπτον, ἡ δὲ ἐβδόμη, μετὰ τὸν ἕκτον. ἡ δὲ ὀγδόη &c. Quæ hic desiderantur etiam recepti in contextum & uncis inclusi.

N n

I. ἄλλως

ται, καὶ τὸν βραχίονα διὰ τῆς μασχάλης. ¹ ἄλλαι δ' αὐτῆς συζυγίαι ἐπιμίγνυνται τὸ πλείστον μέρος ἐκ τῶν τοῦ θώρακος ἤδη σποινδύλων, ἐκφυόμεναι μεταξύ τοῦ πρώτου καὶ δευτέρου κατ' αὐτόν. μέρος μὲν οὖν τι μικρὸν αὐτῆς εἰς τε τὸ πρῶτον κατασχίζεται μεσοπλευρίον, καὶ εἰς τοὺς ῥαχίτας ὀπίσω μῦς ἀφικνεῖται. τὸ δ' ἄλλο πᾶν ὑπὲρ τὴν πρώτην ἀνατεινόμενον πλευρὰν, συνάπτεται τῷ μετὰ τὸν ἑβδομον σποινδύλον νεύρῳ· καίπειτα οὕτως ἄμφω τε ταῦτα καὶ τὰ ἄλλα τὰ προειρημένα διὰ τῆς μασχάλης ἐπὶ τε τὰ σιμὰ τῶν ὠμοπλατῶν καὶ τὸν βραχίονα φέρεται, μιγνύμενά πως πρὸς ἄλληλα καὶ ἀντεμπλεκόμενα. διανέμεται δὲ, πολὺ μὲν αὐτῶν εἰς τε τοὺς βραχίονος μῦς καὶ τοὺς τοῦ πήχεως· ὅσον δ' ὑπόλοιπον εἰς ἄκραν χεῖρα διασπείρεται· κατ' εὐθύ δὲ μάλιστα ἐστὶ, τῇ μὲν ἐσχάτῃ τῶν εἰρημένων ἐκφύσεων, ² ὅσα πρὸς ἄκραν χεῖρα παραγίνεται. τῇ δ' ὑπὲρ αὐτῆς τὰ κατὰ τὸν πήχυν. ὅσα δὲ κατὰ τὸν βραχίονα, καὶ ὅσα τούτων ἔθ' ὑψηλότερα, καὶ πρὸς τὴν ὠμοπλάτην ἀφικνεῖται νεῦρα, ταῖς ἀνωτέραις συζυγίαις ἐστὶ κατ' εὐθύ· κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐξ ἀπάντων τοῦ θώρακος τῶν σποινδύλων ἐκφύεται νεῦρα, παραπλησίαν ἔχοντα τὴν νομὴν πάντα, πλὴν τοῦ κατὰ τὸ δεύτερον μεσοπλευρίον. ἐντεῦθεν γὰρ ἐκπίπτει σαφὲς νεῦρον ἐπὶ τὸ δέρμα τοῦ βραχίονος παραγινόμενον. αἱ δ' ἄλλαι πᾶσαι συζυγίαι, κατὰ μὲν τὴν ἐκφυσιν αὐτίκα μέρος τε τοῖς ῥαχίταις μυσὶ διδώσι, καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς κατὰ τὸ μετάφρενον, οἷον τοῖς τε τὰς ὠμοπλάτας κινουσί, καὶ τοῖς ἄνω φερομένοις ἐπὶ τὴν κατ' ὤμον διάρθρωσιν· ὅλως δὲ τῷ λοιπῷ καὶ πλείω μέρει σφῶν αὐτῶν διὰ τῶν μεσοπλευρίων προερχόμεναι

μέχρι

2. ἄλλαι δ' αὐτῆς συζυγίαι] Apud singulari, sed noster satis bene. vid. Gal. ead. p. hæc habentur numero Anatomicos.

2. ὅσα

emergentes, sibi ipsæ permittæ ad sima scapularum, & ad brachium per alam tendunt. Aliæ vero conjugationes iis, quæ ex thoracis jam vertebris inter primam & secundam exoriuntur, plurimam sui partem permiscunt. Nec parva sane portio ipsius conjugationis tum in primum intercostale, tum in musculos temporales posteriores pervenit; altera vero supra primam costam extensa nervo, qui post septimam colli vertebram est, connectitur. Tum hoc modo ambæ hæ, & cæteræ partes antedictæ per alam in sima scapularum & brachium feruntur, inter se quodammodo mixtæ & complicatæ; ac magna eorum pars in brachii & cubiti musculos distribuitur. Quod vero adhuc est reliquum, in summam manum disseminatur; e directo autem maxime sunt extremi exortus ex iis, qui prædicti sunt, ii nervi, qui ad summam manum pertingunt: ei vero, qui supra hunc ad cubitum est, nervi qui sunt in brachio, & qui adhuc sublimiores sunt, ad scapulasque perveniunt, e directo superiorum conjugationum sunt locati. Eodemque modo ex omnibus thoracis vertebris nervi exoriuntur, qui similem distributionem sortiti sunt omnes, eo excepto, qui ad secundum intercostale progreditur: inde enim perspicuus nervus excidit, ad brachii cutim tendens. Cæteræ vero omnes conjugationes, simulatque exortæ sunt, portionem quandam spinalibus musculis tribuunt: itemque aliis, qui sunt in dorso; velut iis quoque, a quibus scapulæ moventur, & iis, qui ad humeri articulationem adscendunt. Ad summam vero reliqua & maxima sui parte per intercostalia ad os pectoris usque progredientes, tum

3. ὅσα πρὸς ἄκραν χεῖρα παραγίνε- ra παραγίνονται νεῦρα, melius.
ται.] Gal. 249. ὅσα πρὸς ἄκραν χεῖ-

μέχρι τοῦ κατὰ τὸ στέρνον ὀστοῦ. τοῖς τ' ἐν αὐτοῖς τοῖς
 μεσοπλευρίοις μῦς διαπλέκουσι, καὶ τοὺς ἕξωθεν ἐπικειμέ-
 νους τῷ θώρακι διεκβάλλουσαι μόρια σφῶν αὐτῶν· αἴ γε
 μὴν κατὰ τὰς νόσας πλευρὰς συζυγίαι ἴων ἀπὸ τοῦ νω-
 τιαίου νεύρων, ἐπειδὴ πρὸς τὸ στέρνον οὐκ ἐξήκουσιν αἱ νό-
 σαι, βραχὺ μὲν τι τῷ καθ' ἑαυτὴν ἐκάστη μεσοπλευρίῳ
 διανέμει· τῷ δὲ ἄλλῳ παντὶ ἐκπίπτει πρὸς ὑποχόνδριον,
 εἰς τε τοὺς πρώτους, ἐπιβεβλημένους ἕξωθεν μῦς τοὺς λοξοὺς
 τοὺς ἄνωθεν ἐκ τοῦ θώρακος καταφερομένους, καὶ τοὺς κα-
 τάνταις τοὺς σαρκάδεϊς διανεμομένη. μετὰ δὲ ταύτας εἰσὶν αἱ
 κατὰ τὴν ὀσφὺν ἐκφύσεις τῶν νεύρων, οὐκ ἐκ κοινοῦ τρήμα-
 τος, ὥσπερ αἱ κατὰ τὸν τράχηλον. ὁ γὰρ ὑπερκείμενος
 σπονδύλος ἐνταῦθα μόνος διατετρημένος, ἕξωδον ἐπιτηδείαν
 παρέχει τῷ νεύρῳ. κοινὸν δὲ καὶ τούτοις ἅπασι τοῖς νεύροις,
 εἰς τε τοὺς ραχίτας ἵναί μῦς, καὶ τοὺς κατ' ἐπιγάστριον,
 ἐπὶ τε τὰς ψόσας. ἐκ δὲ τῶν πρώτων κατὰ τὸ διάφραγμα
 σπονδύλων, καὶ τοῖς ἄνωθεν καταφερομένοις ἐξ ἐγκεφάλου
 νεῦρον ἐπιμίγνεται τὸ μικρὸν ἀφ' ἐκάστου· κατὰ δὲ τοὺς
 τελευταίους τῆς ὀσφύος σπονδύλους δύο ἐκφύσεις μεγίσται
 γίνονται νεύρων ἐπὶ τὰ σκέλη φερομένων· ἀναμίγνεται δ'
 αὐταῖς ἄλλαι μικραὶ, μία μὲν ὑπερκειμένη· μία δὲ ἄλλη
 κατωτέρω τοῦ πρώτου, κατὰ τὸ πλατὺ καλούμενον ὀσφῦν,
 τρήματος ἐκφυομένη· αὗται μὲν οὖν εὐθὺς ἀποχωρισθεῖσαι
 τοῖς πρώτοις μυσὶ τοῖς κινῶσι τὴν κατ' ἰσχίον διάρθρωσιν,
 ἐκφύονται· τὸ δ' ἄλλο πᾶν εἰς τὰ σκέλη καταφέρεται,
 διασχιζόμενον ἄχρι τοῦ πέρατος ἐν αὐτοῖς ἕκαστον μῦν,
 ἀνάλογον τοῖς ἐν χερσίν· οὕτω δὲ καὶ ὅσα τὰ διὰ λοιπῶν
 ὀστοῦ πλατέος τρημάτων, ἐκφυσὶν ἔχουσι νεῦρα, καὶ εἰς

τοὺς

Ι. οὕτω δὲ καὶ ὅσα] ab iis verbis
 definit Editio Morelii, aliquanto

plura Rafarius exhibet sed imper-
 fecta. Defectum supplēvi ex Gale-
 ni

tum eos musculos, qui sunt in intercostalibus, tum eos, qui extrinsecus thoraci sunt obducti, suas ipsarum particulas per medium eorum emittentes, pertexunt. Quæ porro a spinali medulla ad spurias costas pertingunt nervorum conjugationes, propterea quod costæ nothæ ad os pectoris non excurrunt, parum quidpiam intercostali, quod prope eas singulas est, distribuunt; reliqua vero totæ sui parte ad hypochondrium excidunt, tum in eos musculos, qui primi extrinsecus adhærescunt obliqui, superne ex thorace deorsum lati, distributæ; tum in eos, qui declives descendunt, carnosique sunt. Post has Conjugationes sunt ii nervorum exortus, qui ex lumbis progrediuntur, qui non ex communi foramine, quemadmodum qui in collo sunt, prodeunt: hic enim superior tantum vertebra perforata commodum exitum nervo suppeditat. Est autem his nervis omnibus commune, ut & in spinales musculos, & in eos, qui in abdomine sunt, & ad carnes lumborum, quæ *ψόαι* dicuntur, progrediantur: a conjugationibus vero, quæ ex primis post septimum transversum vertebra exoriuntur, & nervis, qui a cerebro superne deorsum feruntur, complicantur, nervus parvulus in unaquaque distribuitur. In ultimis autem lumborum vertebra duo maximi nervorum processus nascuntur, qui ad crura pertinent, quibus alii parvi exortus commiscuntur: quorum unus superpositus est; alter vero, inferior priore, ex foramine, quod in ossè (quod latum vocatur) est, exoritur. Hique statim secedentes in primos musculos coxendicis articulationem moventes inferuntur: reliqua pars omnis ad crura descendit, discissa ad finem usque ipsorum in singulos musculos eadem proportione, qua in manuum musculis usuvenit. Sic sane etiam quicumque per reliqua ossis lati foramina propagationem habent nervi, musculisque qui

N n 3

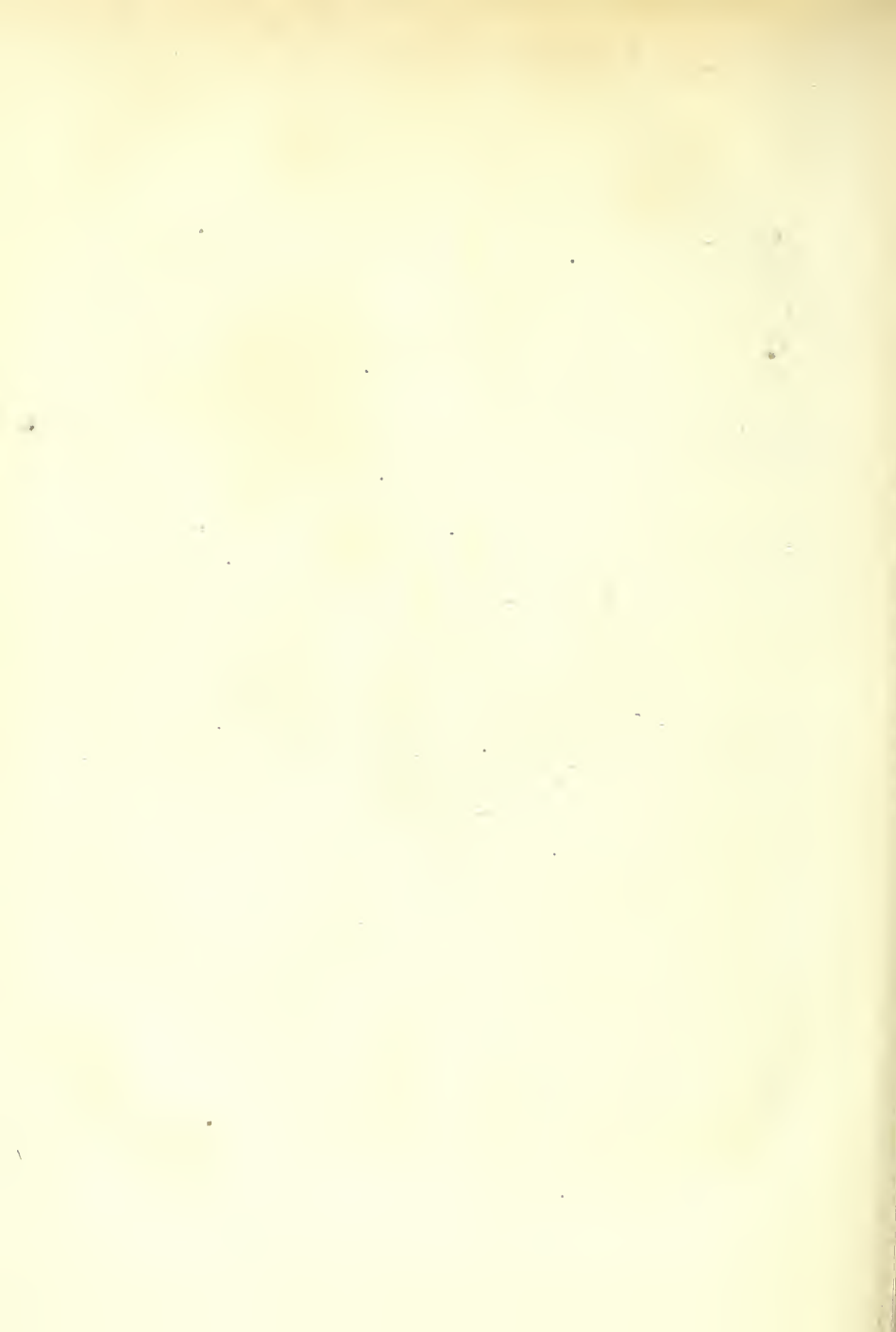
inibi

τοὺς ἐνταῦθα ὑπάρχοντας μῦς διασπείρονται, ἐν ἐκάσῃ πραγματείᾳ ἀκριβῶς διηγήμεθα· νῦν τοῦτο μόνον εἰρῆσθαι ἱκανῶς ἐστὶ τοῖς τῆς ἕδρας τε καὶ τοῦ αἰδοίου, καὶ τῆς κύστεως μυσίν, αὐτῶ τῶ αἰδίου, ἔτι καὶ μυσὶ τοῖς ἀπὸ τοῦ πλατέος ὀστοῦ καὶ ἀπὸ τοῦ ἔνδον μέρους τοῦ τῆς ἥβης ὀστοῦ ἐκφυομένοις, καὶ πᾶσι σώμασι τοῖς ἐξωθεν κατ' αὐτὸ ὀσίου πλατῦ, καὶ ἱερόν καλούμενον ἐγκειμένοις, ἐκ τούτων ἔνδοθεν καὶ ἔσωθεν αὐτοῦ τοῦ ὀστοῦ ἱεροῦ τρημάτων, τὰς νέρων ἐκφύσεις ἀπὸ νοτιαίου γενεᾶσθαι εἰς τὸ κόκκυγος ὀστοῦν καλούμενον τελευτάσας.

inibi sunt, disseminantur, in singulo tractatu exquisite nar-
ravimus. Nunc hoc tantum dixisse satis sit, sedis, puden-
di, & vesicæ musculis; ipsique etiam pudendo, ac præterea
musculis, qui ab ossè lato, & ab interna ossis pubis parte
exoriuntur omnibusque etiam corporibus, extrinsecus juxta
hoc ipsum os latum ac sacrum appellatum incumbentibus,
ex internis, externisque ejusdem ossis sacri foraminibus ner-
vorum propagines a dorsali medulla gigni, in os coccyga vo-
catum terminantes.

P. 28. v. 11. a fine ἀκρατέστε ἄμα καὶ ἀναίσθητον ἐργάζεται.] suspicor legendum esse ἀναίσθητικόν, significacione activa, & p. 116. v. 10. ἵνα μὴ παντάπασι ἀναίσθητον ἢ τὸ σπλάγχνον, rescribendum puto ἀναίσθητικόν. sic p. 252. v. 3. εὐαίσθητόν τε κατασκευάσαι τὸ καλούμενον πέλμα, scribere omnino εὐαίσθητικόν. Forte etiam p. 258. v. 11. ἀναίσθητον εὐθείως γίγνεται τὸ μύριον, legendum ἀναίσθητικόν. sensu enim passivo utitur femper noster αἰσθητός. Vid. pp. 16. 18. 20. 38. 120. 132. 260. sensu vero activo αἰσθητικός. v. pp. 44. 52. Ita etiam Aristoteles accuratissime distinguit inter haec duo nomina. Vid. Libb. de Anima, qui infinita suppediabant exempla. Vitium hoc irrepsisse credo ex contracto scribendi modo. Duo ejusmodi peccati dabuntur exempla, ut ratio conjecturae pateat. Unum ex Lib. 1. memorati Tractatus c. 4. Edit. Du Vallii. Verba Auctoris sunt, τίνος οὖν ἢ πῶς ὑπολαβεῖν χρὴ τὸν νοῦν σύνδεσιν εἶναι, ἢ καὶ τὸ αἰσθητικόν, ἢ ὀρεκτικόν. In Edit. Basil. 1531. falso editur αἰσθητὸν pro αἰσθητικόν. Alterum Lib. III. c. 1. ἔχει δ' αὐταῖς, ὥστε εἰ μὲν δι' ἐνὸς πλείω καὶ αἰσθητὰ ἕτερα ἀλλήλων ὄντα τῷ γένει, ἀνάγκη τὸν ἔχοντα τὸ τοῖστον αἰσθητῆριον, ἀμφοῖν αἰσθητικόν εἶναι. Ubi exhibetur etiam vitiose in Edit. Basil. αἰσθητὸν, non αἰσθητικόν, ut recte edidit Du Vallius. Eadem distinctio horum nominum reperitur apud Platonem, in Timaeo Locro. Edit. Henr. Steph. 1578. p. 93. τὰ δὲ ζῦμπα πάντα, ἰδέαν, ὕλαν, αἰσθητὰν τε, εἶον ἔκγονον τουτέων. p. 95. τέλειος (ὁ κόσμος) δ' αἰεὶ κατὰ τὰ αἰσθητὰ ἐστίν, ὅτι καὶ τὸ παράδειγμα τῆνο αὐτοῦ περιέχον πάντα τὰ νοετὰ ζῶα ἐν αὐτῷ,

οὐδὲν ἐκτὸς ἀπέλιπεν ἄλλο, ὅρος ἂν νοετῶν παντελὴς, ἃς ὁδεὸ κόσμος αἰσθητῶν. pro νοετὰ ζῶα in margine adscribitur αἰσθητὰ ζῶα. sic p. 101. Τέταρτον τι γένος αἰσθητῶν, πολυειδέστατον καὶ ποικιλιάτατον. ὁρατὰ δὲ λέγεται. Ad hunc locum respexisse videtur Hefychius, Αἰσθητῶν, ὁρατὰ, similiter apud eundem Platonem lib. laudato p. 102. αἰσθητικὸς invenitur, ad denotandam sentiendi facultatem. Ἄλλαι δ' ἄλλων δυναμιῶν ἐντί. αἰσθητικῶς μὲν, δυσαισθησίᾳ, νοηματικῶς δὲ, λάθω, & ita de reliquis facultatibus. Neque locus adductus a Stephano in Thesaur. L. G. facit contra hanc distinctionem, sed eam firmat potius. In 2. Galen. ad Glauconem p. 386. sic legitur, ἔτι δὲ καὶ κατ' αὐτὸν τὸν κόλπον, εἰ μὴτ' ὀδύνη τις αἰσθητικῆ, μὴτ' ὄγκος. praeterea si neque in ipso sinu dolor sentiatur, nec timor appareat, vertente Characterio, sed sensus est, si neque adfit dolor qui se ipse sensibilem faciat vel pungat: nam sensu passivo usurpat voces αἰσθητός, ἀναίσθητος, δυσαισθητός, εὐαίσθητος, in eod. Tractatu & passim alibi; ut supra vidimus ex Oribasio.

P. 72. v. 12. ταύτην τὸν μεγάλην χρεῖαν] In Edit. Ald. pro ταύτην legitur ταύτη. quare suspicor veram scripturam esse ταύτη τὸν μεγάλην χρεῖαν. locutio quae passim apud Gal. occurrit.

P. 80. v. 6. καθ' ἃ πρῶτον ἐμφύονται] Recte omnino Rafarius, quia primum emergunt. legens nempe ἐκφύονται. Sic Gal. IV. 421. καθ' ἃ πρῶτον ἐκφύονται, ubi reliqua hic descripta habentur.

P. 94. v. 1. ἢ εἰς τὸ ἔντερον ἐκφυσις] Crediderim Rafarium legisse ἐκφυσις. nam vertit implantatio. Sed perspicuum est, per has voces ἢ εἰς

τὸ ἔντερον ἔκφυσις, intelligendum esse Duodenum, Vid. nostrum p. 102. & Gal. IV. 396. ubi haec leguntur: ἔθος τοῦτο τοῖς ἀνατομικοῖς ἀνομάζειν, τὴν εἰς τὸ ἔντερον ἔκφυσιν ἀνομάζειν. Paulo infra: εἰρημένον γὰρ ἐν τῷ νῦν δὴ λόγῳ περὶ τῆς εἰς τὸ λεπτόν ἔντερον ἔκφύσεως. *ibid.* ἢ δ' εἰς τὸ ἔντερον ἔκφυσις ἐν δεξιᾷ κείται. In locis citatis simpliciter dicitur ἔκφυσις. At, priusquam hoc argumentum dimittam, locum integrum adponam, unde nostra hic tradita, desumpta sunt, ut lector videat, eum parum ab interprete intellectum esse. Verba Gal. IV. 375. ita habent: διὰ τινὰ δὲ αἰτίαν ὑπεραντιῶς ἔχει τὰ μέρη ταῖς ἀποφύσεσιν, ἀνοθεὶ μὲν ἐν οἷς ἐστὶν αὐτῆ σφοδρῆς ἔσθλα γεννηθέντος εὐρυτέρῳ κάτωθεν δὲ ἐν οἷς ἐστὶν εὐρύτης τῆς εἰς τὸ ἔντερον ἔκφύσεως σφοδρέρας ἀποτελεσθεΐσης. ἢ ὅτι πρῶτον μὲν ἀτρίπτους, καὶ σκληροὺς ἔγκως, καὶ μεγάλους ἐπιτε καταπίνει τὰ ζῶα, καὶ χρὴ πρὸς τὴν τοῦτων διοδόν, εὐρείαν ὁδὸν τετραῖσθαι τὴν διὰ τοῦ εσωμάχου. Propter quam vero causam contrario se modo habent ipsae partes, ac productiones? superne enim ubi ipse ventriculus est strictior, stomachus factus est amplus; inferne autem, ubi est latior, productio ad intestinum strictior facta est. An quod moles non tritas, duras ac magnas, aliquando translutit animal, quae ut transirent, amplam viam factam fuisse eam, quae per stomachum desert, oportet? Ita interpret, sed praestat non raro, ut Ingrassias monet, verbatim reddere, & peccata notare & corrigere, si qua irreperere, non autem nova vertendo inducere. Sic verto: Propter quam vero causam sunt partes productionibus contrariae; Superne qui-

dem, ubi est ejus angustia, gula facta ampliore; inferne autem, ubi est amplitudo, Duodeno facto angustiore; quam quod primum quidem moles non tritas, duras, ac magnas, aliquando translutit animal, et oportet ad eorum transitum, viam amplam factam fuisse per gulam. Nihil simplicius & apertius, nec video ullam necessitatem, cur ἢ ὅτι πρῶτον μὲν ἀτρίπτους, vertetur, An quod moles non tritas &c. cum in graeco textu nulla sit nota interrogationis. In iis verbis ἀνοθεὶ μὲν ἐν οἷς ἐστὶν αὐτῆ σφοδρῆς, credo vitium esse, & pro αὐτῆ scribendum αὐτῆς: nempe γαστρῶς.

P. 112. Not. 1.] Apud Aristotelem duo loca similiter depravata invenio. Hist. Anim. 1. Edit. Basfl. p. 250. ejus verba sunt, λεπτότατον δ' ἐστὶ τὸ ἐν τῇ μέσῃ, ὑπὸ δὲ τὸν πνεύμια ἐστὶ τὸ διάζωμα τὸ ἔσθλα φάρακος, αἱ καλέμεναι φλέβες. scribe omnino φρένες. Sic infra paullo similiter erratum his verbis, εἰσὶ δὲ καὶ αἱ τῷ ἀνθρώπου φλέβες. &c. Indubie rescribendum φρένες. Ita III. de Partibus Animal. Edit. laudat. p. 245. περὶ γὰρ φρενῶν οὐδὲν πω διάρριαι. & 246. τῆτο δὲ τὸ διάζωμα καλέσσι τινες, φρένας, & mox καλεῖται δὲ τοῦτο τὸ διάζωμα ἐν τοῖς ἐναιμοῖς ὡς περὶ εἰρηται, φρένες, nec multo post *ibid.* ἐπὶ γὰρ τοῦτο διέλαβεν ἡ φύσις, αἶον παροικοδόμημα ποιήσασα καὶ φραγμὸν τὰς φρένας. mox etiam rationem subjungit nominis his verbis: ἴταν γὰρ διὰ τὴν γειννασίαν ἐλευσώσιν ὑγρότητα φρενῶν καὶ περιπταματικήν, εὐδὺς ἐπιδήλως ταράττει τὴν διάνοιαν καὶ τὴν αἰσθησιν. διὸ καὶ καλεῖνται φρένες, ὡς μετέχουσαι τι ἔσθ φρενῶν. facile esset his plura addere ex Hist. Animal. sed haec possunt sufficere.

P. 116. 12. Me temperare non possum, quin hic proferam locum Galeni misere corruptum, ut emendetur. v. 189. ejus verba hæc sunt: *μεγιστη δὲ πεισις, ὡς οὐ προπαρασκευάζει τῇ καρδίᾳ τὸ ἥπαρ ἐθένα χυμὸν εἰς τροφὴν τῶν τῆς ζωῆς μεριῶν, ἀλλ' αὐτὸ συμπληροῦ τὴν σύμπασιν ἰδέαν αὐτῆς, τὸ μιαν εἶναι φλέβα τὴν ἐξ ἥπατος εἰς καρδίαν ἐκφυομένην.* Hujus contrarium est verum, & ad mentem Galeni prorfus: nam tota hac disputatione docet quam plurimis argumentis, quorum hic loci unum proponitur, veram & unicam sanguinis officinam esse jecur. Quo autem pacto hæc sententia cum iis, quae hic traduntur, concordet, plane non intelligo; quare rescribendum puto: *μεγιστη δὲ πεισις, ὡς οὐ προπαρασκευάζει ἢ καρδίᾳ τῷ ἥπατι ἐθένα χυμὸν &c.* Hac exigua mutatione tota tollitur difficultas, & omnia rite cohaerent. pro *ἐκφυομένην* rescribe *ἐμφυομένην*. Crebra apud Galen. locutio. Sic IV. 444. *Ὁ γὰρ ἰκανὸν ἡνῶρα τὸ ἐκ τῆς πνεύμονος εἰς αὐτὴν (καρδίαν) ἀγγεῖον ἐμφυόμενον.* Obiter etiam corrige ibid. versionem p. 445. his verbis, *μέχρι μὲν ὀλίγου τιγὸς οἴου τε ἐστὶ δὲ αὐτῶν τῶν σαμμάτων ἴεαι.* verte omnino, *per ipsa corpora ire*, non *in ipsa corpora ingredi*, ut perperam interpretes. Adeat eruditus lector locum, & nostrae versionis ratio apparebit.

P. 120. 8. *ἐκφύεται δὲ εἰς αὐτοὺς*] Recte Rafarius *inferuntur*, quasi scriptum invenisset in suo codice *ἐμφύεται*, quae scriptura habetur apud Galen. loco in Annot. prima citato, *ἐμφύεται δὲ εἰς αὐτοὺς &c.*

P. 154. Adnot. 2. In Aristot. Edit. laudat. fol. 198. parte averfa, sic habetur, *ἢ ἐν τοῖς ὀμοπλάταις καὶ ἰσχίοις.* peccatum forte typographi-

cum, quod passim occurrit; nam alibi utitur feminino. Sed Hist. Animal. III. p. 265. legitur etiam, *καὶ ἀπ' αὐτῶν ἑκατέρως ἐπὶ τὸν ὀμοπλάτην τεύεσιν καὶ εἰς τὰς χεῖρας.* vitium forte etiam a Typographo profectum; nam infra ead. p. habetur *ὑπὸ τὰς ὀμοπλάτας.*

P. 194. ad Adnot. 1. Nonne melius deleteretur σ a fine *σύμφυσις*, ut sit tertia pluralis; nam sequitur *ἀποχωροῦσι* & ita plenior antithesis erit.

P. 200. v. 7. *ἐπειδὴν ἐνεργῶσιν ὄλοι.* In Edit. Charterii distinctio major sublatu est, quasi nulla esset lacuna; quaedam inferuit Rafarius, ex ingenio, an auctoritate manuscripti non scio. Certe quaedam defiderantur, forte sic supplenda, *ἐπειδὴν ἐνεργῶσιν ὄλοι, τὴν ἀνω μοῖραν ὅλην τῆς ράχως κάμπτουςι.* Sic enim Galen. loquitur de iisdem musculis, qui stomacho subjiciuntur, p. 125. *οἱ μὲν οὖν ἀνάθεν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ἀρχόμενοι, τὴν ἀνω μοῖραν ὅλην τῆς ράχως κάμπτουςι.* Sed p. seq. subjungit, *ἕτως δὲ καὶ οἱ τῶν ἑσμάχων μύες ὑποβεβλημένοι, περὶ ὧν αὐθὺς εἰρήσεται, τὸ τῆς ράχως ἀνω κάμπτουςι, μετὰ δ' συνεπιλαμβάνουσι τὴν κατὰ μεταφρέων σπονδυλάν.* Adjungam locum p. 599. qui huc etiam spectat, aliquantulum tamen corruptum: *Ὅσον δ' ὀλόοιπεν αὐτῶν ἀχρι τῆς πέμπτου τῶν κατὰ τὴν θώρακα σπονδυλάν προέρχεται, καρπὴν εὐθέως ἐργαζόμενον, σύμπασι τε τοῖς σπονδυλοῖς οἷς ἐπιτίεται, καὶ σὺν αὐτοῖς ἕλη τῇ κεφαλῇ.* Apparet rescribendum *ἐργαζόμενον*. Notandum etiam hic, in scriptis Galeni aliquam esse diversitatem: p. enim 125. prius laudat. ait hosce musculos pervenire tantum ad quartam vertebram, *μέχρι δ' τετάρτης κατὰ*

τὸν θάρρακι σπονδύλου κατιόντας. Lector facile videbit, quomodo distinctiones ponendae sint.

P. 228. v. 3. a fine. ὁμοίαν δὲ τοῖς μεσοπλευροῖς] An μεσοπλευροῖς rotius, ut semper alibi?

P. 237. ad Adnot. 3. Ex Etymologia dictionis ἐπισσιον in Etymolo-

gico magno videtur scribendum ἐπισσιον, quae scriptura est apud Aristot. Hist. Animal. 1. c. 13. Edit. laudat. Moeris Atticista : Ἐπίσιον, Ἀττικῶς ἐφίβαιον, Ἑλληνικῶς. Crediderim scribend. Ἐπισσιον, pro Ἐτήσιον.

Dum Oribasius inprimebatur, chartas a prelo madentes viro eruditissimo Carolo Andreae Dukero legendas tradidi; qui eas percurrens, observationes quasdam extemporales mecum communicavit: in quibus cum non pauca sint, quae tibi prodesse possunt, Benevole Lector, eas etiam tecum communicare constitui lubens.

P. 8. v. 15. καὶ αὐτῶ δὲ] Interpres bene distinguit. ante ἢ omnino est interpungendum.

P. 10. prope fin. ψαλλιδαιδὲς & ψαλλιδας] Interpres sine causa geminavit λ. prima in ψαλλιδας brevis est, quae produceretur addito λ.

P. 14. v. 12. πλατυτέρως γενομένης, μοχ, τῆς ἀνακλάσεως γενομένης] Cur non utroque loco γενομένης vel γενομένης?

P. 15. v. 8. retro cessent] suspexit est *cessent*, quasi per errorem a typographis invecum, pro *cesserit*.

P. 32. v. 2. μόνως ἢ ἕτως] Haec mihi suspecta sunt.

P. 39. v. 16. densissimam efficit] puto scribendum *effecit*.

P. 54. v. 2. ant. fin. καὶ πρὸ μάσσαι] forte ita scribunt Medici. Sed alii *μαῖσαι* & *μασσῆσαι*, *μάσσαι* & *μάσσαι* est *prehendere, capere, non manducare*.

P. 64. v. 14. πᾶς ἔν ε' στροχωρεῖται κατὰ πινόντων] post ultimam vocem ponenda erat nota interrogationis, pro puncto ad summam literam suspensio. Si interpres non de suo addidit, *larynx vero sursum recurvat*, dicendum est graeca hic mutila esse. post *κατασπωμένης* itidem requirebatur nota interrogandi.

P. 80. v. 3. ant. fin. ὁ γὰρ μὴν ἔξωθεν] forte ὄγε μὲν; nam sequitur ὁ δὲ.

P. 87. v. 3. ant. fin. quem sanguinem vocant] forte *sanguinem*.

P. 91. *Aliis omnibus animalibus*] si ita vertit Interpres Graeca, admodum negligens fuerit oportet: non enim de animalibus, sed de *μορίοις* eorum sermo est, de quibus supra egit, quae appetitu carent.

P. 94. adnot. 1. ἐμφύεται videtur

detur posse retineri, ut pendeat a διδάσκατος.

P. 95. adnot. 3. præfero ἔδει. paullo ante agens de differentia τῶν ἰνῶν τῆς κοιλίας ἢ τῆς σπλάγχνα, dicit, ἔχρησεν, oportebat illas tales esse, at intestinorum ἵνας δὲ ἔδει tales esse. Et sic alibi quoque in superioribus, si recte memini, dicit ἔδει, & δὲ ἔδει.

P. 98. v. 9. ἢ προσφέρεται τὸ ποτόν.] nescio cur interpres hæc præterierit.

P. 108. v. 17. ἀπὲρ γε ἢ εἰ τὸ χολῶδες — ἐκκενῶσιντες] mihi non liquet, quo referenda sint verba εἰ ἐκκενῶσιντες. Interpres supplevit meatus, quod non est in Græcis, & pro plurali singularem posuit.

P. 122. Adnot. 1. ἐμφανίζόμενον] Apparet, Interpretem legisse ἐμφανίζόμενον, quod fortasse non rejiciendum est.

P. 129. v. 13. Ad exercendum lotium] forte excernendum.

P. 130. Adnot. 5. Thomas Magister non semper fundit oracula. Aristophanes in Vesp. v. 1419. καπάγη τῆς κεφαλῆς. Epictetus Enchir. C. VIII. καπαγεῖσθαι ἢ αὐτῆς (τῆς χύτρας.) C. XXXIII. ἔδει τῆς γείτονος παιδάρον καπάξῃ τὸ ποτήριον. & ibid. καπαγῆ. Sed hic in Edit. Venet. Simplicii A. 1528, & Salmasiana, priore loco est καπάξῃ, posteriore, si recte memini (nam non habeo nunc libros ad manum) καπαγῆ: pro quo Meibomiana Ed. Reland. habet καπάγη, ut fit aoristus Indic. pass. Nec male: nam subjunctivus ibi locum non habet. Itaque hic quoque καπαγῆ. Ga-

leni ferri potest.

P. 131. v. 5. Symphyfis enim] enim ab Interprete, an ab alio sit, non scio: sed omnino vertendum erat autem.

P. 133. n. 6. Oribasius sine reprehensione omittere potuit vocem μέρος, cujus ellipsis in hoc genere loquendi obvia est.

P. 141. 10. hac enim pars malum dicitur, & dentium alveoli] si recte capio Græca, vertendum fuerat; hujus enim (τέτα, nempe, τῆς ἄρας, quod ἀξιώλογον μέγεθός ἐστιν esse dicit) pars est τὸ quod malum vocatur, & dentium alveoli.

P. 142. v. 4. εἶτ' οἱ γόμφιοι. τέτων ἐξῆς] Interpres hic distinctionem non habuit.

v. 11. ἢ μύλαι θηλυκῶς] Idem omisit θηλυκῶς, nec scio cur addatur. maxillares & ἀρσενικῶς μύλοι, & θηλυκῶς μύλαι dicuntur. Vid. Poll. 2. 91. & 92. μύλοι habet Artemidor. 1. 33. & Lexica ex Aristotele & Rufo.

P. 143. n. 8. Non deterius est ἐγγεγομφωνται, etsi mox sequitur ἐν. Sic mox ex Galeno & MS. κοιλότητες, ἐν αἷσι ἐμπεπήγασιν. Lexica e Galeno habent ἐγγεγομφωνται verbale, de dentibus, non verbum ipsum ἐγγεγομφώ. Sed Pollux l. d. ἐκκαίδεκα ἐκατέρω σιαγόνι ἐγγεγομφωμένοι, & πρὸς ῥίζαις ἐγγεγομφωμένοι.

P. 145. v. 6. in parvulum finem] periti artis considerabunt, an ita recte vertantur Græca καὶ τῆς ἐπιπέδου γληκοειδῆς κοιλότητος.

ib. ult. in omnibus excerpitur]

Cur ita vertit ἐσὶ? an voluit certetur?

P. 146. v. 15. οἱ πρῶτον μὲν δύο] forte πρῶτοι.

P. 154. n. 2. Pollux I. 191. de equo, ὄμοπλάτης κοίτης, & I. 193. οἱ ὑπὸ ταῖς ὄμοπλάταις (πίδες) Sed Xenophon in Libro de Re equestri p. 933. μῆροί γε μὴ τι ὑπὸ ταῖς ὄμοπλάταις, & p. 940. ἢ τι ὄμοπλάτων καθίζων. Pollux quoque alibi plus semel αἱ ὄμοπλάταις dicit: unde loca, in quibus hoc nomen apud eum masc. gen. effertur, suspecta esse possunt; nisi quis putet hoc a casu recto ὄμοπλάτης esse, qui in Glossariis legitur. Hic tamen legendum esse αἱ ὄμοπλάταις apparet ex sequentibus. Et sic Oribasius infra ubique.

P. 163. v. 5. ex tribus confisectum esse ossibus] *constructum*, puto.

Ibid. v. 15. ilium ossa] Interpres præterit καλεῖ. si ea, quæ sequuntur in Græcis, ita, ut hic leguntur, habuit, mihi non optime ea vertisse videtur.

P. 165. v. 9. duos processus habet] Considerandum est, an hæc sit sententia Oribasii. Græca tres ἀποφύσεις videntur facere, duas τριχαιτύρας, tertiam γλατὸν. Interpres tantum duas facit.

P. 164. n. 3. aptius tamen videtur dici τὸ μέρος, ὅσον ἐστὶ γόνυ τὸτε μεταξὺ κ. ἂ. quam quod in Oribasio legitur: nam hoc idem est ac si dicas τὸ μέσον, ὅσον ἐστὶ μέσον γ. τ. κ. ἂ. μέρος etiam legit Interpres.

P. 173. v. 3. Initium sumunt

a spina] interpretatio locupletior est Græcis.

P. 186. v. 8. τὸ κάτω τὸ πέραται] τὸ ante πέραται supervacaneum est.

Ibid. n. 1. Ἐπὶ a Græcis scriptoribus sæpe ita usurpatur, ut videatur περιέλαειν, quemadmodum apud Latinos jam.

P. 189. v. 10. in angulum basis] omissum est μετὰ ἔξω.

v. 11. in aliquo multum minuitur] potius vertendum putem, *quamplurimum* minuitur.

Ibid. n. 3. Mihi Galenus sine vitio videtur potuisse dicere ἴσων, etiam si sequitur ἴσων. nam utique recte dicitur, συζυγία μὲν ἐστὶ (ἢ) τὸ μῆκος ἴσων τοῖς προειρημένοισι, & quibusdam interjectis, ἔσθ' ἢ ἐκ ἴσων (ἴσων) ἀδύτης. Si Oribasius verbis μὲν ἴσων ἢ μακρῶν statim addidisset, τὸ μὲν μῆκος ἴσων τοῖς προειρημένοισι, sine dubio recte loquutus fuisset, nec tamen minus recte deinde diceret, ἔσθ' ἢ ἐκ ἴσων αὐτοῖς.

P. 193. v. 7. in partem ipsius spinæ] Græca sonant in partem *inferiorem* i. s.

P. 197. v. 3. aliis superjacent] omissum est *σπελατυσμένοι*.

P. 198. v. 8. ἀτρέμα, λοξή] ante ἀτρέμα potius videtur incisum ponendum. Ita Interpres & Galenus in n. 1.

P. 201. v. 17. alius aliam esse actionem ignoravit] non video, quomodo ita verti possent Græca. πιστεύδ' π dicitur is, *cujus fidei aliquid committitur, cui aliquid creditur*. Puto sententiam esse:

ho-

horum musculorum alius alia *αἰτία*, aliud *munus est*: alius aliam *αἰτίω- nem sortitus est*. alibi dicit, ἔργον, χρῆσις ἐστὶ.

P. 203. v. 16. alii duo *bifidi*] Interpres valde fluctuat in interpretatione vocabulorum διφούς, συμ- φούς, παραφύομενος, συμφύομενος. hic συμφούεις vertit *bifidi*, ut paullo ante διφούεις, p. 206. πυρφυομένους *coalescentes*, quod alibi ei est συμ- φούεις, & συμφύομενος.

P. 221. v. 13. Secundus vero introrsum] Interpres praeteriit verba, ἢ ἔτος ἐπὶ βραχὺ λοξόν, & mox ἢ περιπεφυκῖα τὸ βραχίονος δέσιν. ubi etiam Galenus n. 10. usi- tatus cum dativo, τῷ β. ὡς περιπεφυκώς, & pag. praeced. n. 3. περιπεφυκῶτα τῷ βραχίονι.

P. 223. v. 7. unus musculus *magnus*] unus & *magnus* non sunt in Gr.

Ibid. 13. duos musculos hos esse dices] Interpres supplevit συμφούεις, vel συμφουομένους, ac deinde alia quaedam ante ὁ μὲν, inter- que ea ἄν.

P. 224. fin. εἰδ' ἔτως, ὥστε πολὺ ἐνέργειαν ἔχων] hic aliquid vitii esse puto, & Interpres in iis hæsisse videtur. Mihi in mentem veniebat, εἰδ' ἔτως, ὥστε πολλὴν ἐνέργειαν ἔχουσιν.

P. 234. v. 8. οἱ ἢ καὶ τὸν ἐνδέκα- τον] si nihil ante hæc verba excidit, suspectum est οἱ ἢ, pro οἱ μὲν. Interpres non ἐνδέκατον, sed δέκατον legit.

Ibid. 15. ἔξωθεν μὲν ἀπάντων] Idem addidit *ac primi*, quasi legisset ἔ.

μ. ἢ πρώτοι α'.

236. v. 1. οἱ ὀκτώ] non est in interpretatione.

Ibid. v. 4. συντελεῖ δ' αὐτῶν κα- τὰ χώρα] Interpres legit αὐτῶν. melius, ut mihi videtur.

P. 242 v. 1. συνασπῶσιν] συνα- νασπῶσιν, ni fallor.

P. 244. v. 10. εἰς ἑάν τις τοῖς μυ- σὶν ἀριθμῇ] non scio quam recte hoc Græce dicatur. an, τοῖς μυσὶ συναριθμῇ? infra p. 258. ταύτην μὲν εἶν ἐ συναριθμῶσι ταῖς ἀποφύσσειν.

P. 245. fin. caput femoris *ever- tit* extrorsum] Gr. περισπειρέφω. sic p. 249. extrorsum tibiam *ever- tit*, ἐπισπείρω τὴν κνήμην. insolens videtur hic usus verbi *evertere*. videndum censeo an vitio opera- rum editum sit *evertit*, pro *in- vertit*, vel *averit*.

P. 246. v. 10. συναργέσασθαι ἢ πῶσιν] hæc praeteriit Interpres. πῶσιν suspectum est.

Ibid. v. 14. τὴν καὶ γόνυ διάρρησ- σιν] *tibiae inferioris* articulationem. in Lemmate, & infra p. 250. 254. eadem verba vertit *genu* articulationem. An hæc eadem sunt?

P. 253. v. 14. ligamentum quod- dam *praetergreditur*] σύνδεσμός τινι διεξέρχεται. p. 254. διεξέρχεται] vertit *transit*. Ita hic quoque ver- tendum arbitror. Eodem modo transit per σύνδεσμον illum, quo ha- benae transeunt & trajiciuntur per κοκλίσκας. paullo post pro *quod* in curribus, scribendum puto *quem*, sc. usum, i. c.

Ibid. fin. post *hunc* vero] in G. est αὐτῶν, hos.

P. 255. v. 9. qui in tibia sunt] omittit ἐσχάτως εἰρημένως.

P. 256. n. 2. si præcedentia in Galeno ita leguntur, ut hic, non omnino necessariam putem esse emendationem. Oratio suppletis, quæ defunt, ita procedere potest, ἀπιφύοντο, ἔτω (nam hoc præcedente ὡς ἔκ καθάπερ sepe suppleendum est) καὶ ἔτοι καὶ τὸν πόνον τὸν πρῶ-

των (ὁσῶν) καὶ τὸν πρῶτον (ἀποφύομενοι) ἐπὶ πλείστον ἀπάγονται τ. ἀ. δ. τ. εἰ. Tamen magis placet ἀπάγοντες, quam ἀπάγοντῶν. articulum τὰς Galeno omnino addendum arbitror.

P. 259. v. 3. *figuraque*] in Gr. καὶ ὁ ἀριθμὸς, κωμικῶς.

P. 260. v. 9. τρέπον ἕτερον ἔτ' εἰπεῖν ῥάδιον] an τρέπον ἕτερον, ὃν ἔτ' εἰπεῖν ῥάδιον, nempe ἐστίν?

A

- Αγγεῖον**, 4, 6.
 — φλεβῶδες, 118.
Αγγεῖα, 6, 80.
 — σιαλόχοα, 54.
Αγκών, 218, 220, 222.
Ἀθήν, 12, 18, 20, 80, 110.
Ἀδένες, 12, 54, 266.
Αἰδοῖον, 238, 240, 242, 286.
Αἰδοῖον γυναικείον, 124, 126, 128.
Αἰδοῖα, 128.
Ἀκρωθία, 150, 154, 190, 194,
 196, 232.
Ἀκράμιον, 154, 172, 188, 190,
 218.
Ἀμφίστρομα τοῦ κρυσταλλοειδοῦς, 42.
Ἀνήχειρ, 226.
Αἰλικνήμιον, 166, 246, 248.
Ἀπυθυσμῶρον, 102, 122, 124,
 126, 240.
Ἀποσχίδες, 24, 266.
Ἀπονεύρασις, 104, 234, 252.
Ἀπονευράσεις, 36, 178, 182.
Ἀπόφυσις, 130, 132, 258.
 — ἀγκυροειδής, 156, 190.
 — τῆς κεφαλῆς, 156.
 — κορακοειδής, 156.
 — μαστοειδής, 144.
 — ὀδοντοειδής, 148.
 — πυρροειδής, 146, 148.
Ἀποφύσεις, ἀνάντις, 150.
 — εἰς τὸ πλάγιον, 150.
 — κατάντις, 150.
 — δυοῖν κορανῶν, 158.
 — ὀρθίῳ τε κτ, μεγάλαι κτ πλα-
 τεῖαι, 150.
 — μικραὶ, 164.
 — μεγάλαι, 162.
 — πτερυγοειδεῖς, 136.
 — χονδροειδής, 214.
Ἀπόφυσις βελονοειδής, 138, 144,

204, 206, 208.

- γραφοειδής, *ibid.*
 — συλλοειδής, *ibid.* & 146,
 160.
Ἀρβρον, 190, 218, 226, 228,
 248, 256.
Ἀρτηρία καρδιῆς, 262.
 — μεγάλη, 112.
 — μεγίστη, 90.
 — τραχεία, 46, 50, 52, 64,
 66, 68, 76, 78, 200, 202.
 — φλεβῶδης, 76, 82, 68, 88.
Ἀρτηρίαι, 6, 20, 22, 54, 72,
 74, 76, 78, 84, 86, 106, 108,
 122, 270, 272.
 — καρτιδές, 270.
Ἀρύταιναι, 58.
Ἀσφάγαλος, 164, 166, 168.
Αυχήν τῆς κύσεως, 122.
 — τῆς μήτρας, 154.
 — ἁμοπλατίας, 154.
Αυχίεις ὀσῶν, 130.

B

- Βάσις Ἐγκεφάλου**, 20, 26, 268.
 — τῆς καρδίας, 80.
 — Ἐφθαλμοῦ, 176.
 — τῆς ἁμοπλατίας, 188, 192.
Βάσεις βελονοειδῶν, 206.
Βλέφαρον, 178, 180, 182.
Βλέφαρα, 40, 178, 180, 262.
Βίβρα, 140, 142.
Βραχίον, 132, 156, 158, 214,
 216, 218, 220, 222, 224,
 228, 282.
Βρέγμα, 24, 132, 134, 136, 138.
Βρόγχιον, 70.
Βρόγχος, *ibid.*

Γ

- Γαργαρέων**, 66, 128.
Γαστήρ, 52, 68, 72, 90, 92, 94,
 98, 100, 106, 116, 236, 270.
 Ο ο
 Γί.

I N D E X.

Γένειον, 144, 170, 206, 208.
 Γέιυς, 54, 56, 132, 136, 140,
 142, 144, 170, 172, 174,
 182, 184, 204, 206, 208,
 262, 264.
 Γλαύκασις, 42.
 Γλήνη, 130.
 Γλούπα, 12, 14.
 Γλουπός, 154.
 Γλωττω, 52, 54, 60, 62, 186,
 206, 208, 270.
 Γλωττίς, 60, 62.
 Γνάθος, 170, 172, 182, 266.
 Γόμφισι, 142, 184.
 Γόνυ, 164, 244.

Δ.

Δάκτυλος, 160, 162, 168, 222,
 224, 226, 250, 252.
 Δέρμα, 26, 104, 170, 172, 174,
 226, 240, 282.
 ——— βραχίονι, 282.
 ——— μετώπυ, 174.
 ——— μυάδες, 240.
 ——— ὡς τὸ πρόσωπον, 252.
 ——— τετραγώνιον, 266.

Διδύμι, 12.
 Διπλόη, 4.

Ε.

Εγκέφαλον, 2, 27, 28, 36, 42,
 44, 142, 258, 260, 262.
 Εγκράσιον, 8.
 Έδεα, 90, 102, 128, 238, 240,
 280, 286.
 Εμφυσις, 102, 186, 214, 248,
 252, 254, 260.
 ——— Ξαίδοις, 236, 240, 242.
 ——— βελανοειδής, 208.
 ——— δωδεκαδάκτυλον, 102.
 ——— τῆς κορώνης, 182.
 ——— μυσοειδής, 138.
 ——— σκωληκοειδής, 12.

Εκφύσεις βελανοειδής, 206.
 ——— μέγιστη, 284.
 ——— νεύρων, 284, 280.
 ——— πλατέαι κατ' ἴνιον, 194.
 ——— πτερυγώδεις, 184.
 Ελιξ, 46, 52, 260.
 Ελικες τῶν ἐντέρων, 100, 102.
 Εμφυσις τῶν ἀγγείων, 120.
 Εντερα, 98, 100, 104, 106, 108,
 116, 240, 268, 272.
 Εντέρον, 94, 98, 100, 102, 108,
 116.
 Εντρον ἀπευθυμένον, 240.
 Επιγάστρον, 92, 102, 214, 232,
 234, 236, 240.
 Επιγλωττίς, 52, 56, 62, 64.
 Επιγονατίς, 166, 250.
 Επίπλοον, 92, 104, 106.
 Επίφυσις, 132.
 ——— σκωληκοειδής, 12.
 Επιφύσεις δερματοειδής, 126.
 ——— μυσοειδής, 126.
 Ερυθροειδής (ὕμη) 236.
 Εφ' ἑαίον, 124.
 Ζ.

Ζύγωμα, 138, 140.

Η.

Η^{βη}, 124, 236, 240.
 Η^{πκρ}, 76, 82, 84, 92, 100,
 112, 272.

Θ.

Θύμος, 80.
 Θυρεός, 56.
 Θώραξ, 20, 30, 50, 62, 66,
 68, 70, 72, 74, 78, 80, 88,
 110, 146, 152, 154, 192,
 200, 210, 212, 230, 232,
 234, 242, 262, 270, 272,
 284.

I N D E X.

I.

Ιγνύα, 250, 254,
Ιλίον, 132, 136, 138, 154,
 186, 190, 194, 196.
Ιεῖς, 36, 38, 40.
Ιοθμῖς, 208.
Ισχίον, 162, 164, 242, 244,
 246, 248.

K.

Κάνθος μέγας, 140, 176, 178,
 180, 268.
 — μικρός, 138, 140, 178.
Καρδιά, 20, 24, 48, 50, 68, 74,
 80, 168, 272.
Καρπός, 158, 160, 218, 224,
 226, 228, 256.
Καθικλίς, 154.
Κερσίαι, 126.
Κερκίς, 132, 156, 158, 160, 220,
 224, 226.
Κεφαλή, 16, 20, 22, 24, 26,
 28, 52, 188, 192, 194, 196,
 198, 216.
 — τῆς καρδίας, 84.
 — τῆς κερκίδος, 156.
 — βραχίον[⊙], 220.
 — τοῦ μικροῦ, 246.
 — ὀστέ, 130.
Κηλάνια, 70.
Κλεῖς, 68, 70, 72, 154, 156,
 172, 188, 210, 228.
Κλειδῖς, 156, 188.
Κνήμη, 132, 156, 164, 166, 240,
 242, 244, 246, 248, 250,
 252, 254.
Κοιλία, 20, 52, 100, 102.
 — αἰματική, 86.
 — τῆς γλωττίδ[⊙], 62.
 — μέση, 18.
 — νεφρῶ, 120.
 — πνευμική, 80, 86.

Κοιλίαι, 18, 24, 46, 50, 52.
 — Ἐγγεφάλα, 8, 10, 24.
 — Ἐσώμακος, 72.
 — τῆς καρδίας, 86.
 — προδίαί, 12, 46, 48.
Κόκκυξ, 150, 152, 240.
Κόλπαι τῶν μητρῶν, 128.
Κόνδυλ[⊙], 158, 250.
 — ἑβραχίου[⊙], 158.
 — τοῦ μικροῦ, 250.
Κόνδυλοι, 156, 158.
Κόρη, 40, 42, 44.
Κορυφαῖ ἄκρον, 24.
 — τῆς καρδίας, 80, 84.
 — τῆς κεφαλῆς, 8.
Κορυφαὶ τῆς καρδίας, 84.
Κορώνη, 130, 132, 146, 148, 156,
Κορώνας τῆς ἄκρον γένυ[⊙], 182.
 — τῆς κεφαλῆς, 26, 130,
 146, 148, 158, 182.
Κορωνόν, 130.
Κοτύλη, 130, 156, 164.
Κράνιον, 2, 4, 6, 8, 22, 24,
 44, 132, 134, 260, 268.
Κρεμμυστῆρες, 236.
Κρόσιφος, 138, 140, 144.
Κρόταιφοι, 136.
Κυνόδοτες, 142.
Κύσις, 100, 102, 104, 108, 120,
 122, 124, 126, 128, 236, 238.
 — χοληδόχ[⊙], 122.
 — χοληδόχ[⊙], 116.
Κῦτ[⊙] τῆς ἐπιπλόυ, 106.
Κῶλον, 102, 106, 158, 216,
 222, 226.
Κωνάριον, 10, 12.
Κῶν[⊙], 12, 258.

Λ.

Λαγόνες, 126, 162, 214, 216,
 234.
Λάβρυξ, 46, 52, 54, 56, 58,
 60,

60, 62, 64, 66, 70, 94,
96, 154, 190, 200, 204, 206.

Λεπτὸν ἔπιπερον, 102.

Λιχνὸς, 222, 226, 256.

Λόβοι, 68, 76, 80, 86, 92,
112, 120.

M.

Μασχάλαι, 210.

Μασχάλη, 282.

Μεσάριον, 6, 108.

Μεσεντίριον, 108, 114.

Μεσοπλεύριον, 282, 284.

Μεσόφρυον, 136.

Μετακάρπιον, 160, 162, 222, 226,
228.

Μετώφριον, 282.

Μέτωπον, 136, 138, 174.

Μύλον, 140, 170, 174, 264.

Μήνιγξ παχύεια, σκληρά. 2, 4, 6,
8, 16, 22, 24, 26, 28, 36;
46, 266.

—— λεπτὴ, 20, 34, 38, 46,
70, 110, 146, 258.

—— χοροειδής, 6, 20.

Μηρὸς, 132, 156, 164, 166,
240, 242, 244, 246, 248,
250.

Μυελὸς, 120, 132.

—— νωτιαῖον, 24, 26, 28, 30,
122, 146, 148, 150.

Μήτρα, 104, 124, 128, 258,
272, 284.

Μύες, 170, 259.

Μυκτῆρ, 44, 48.

Μύλαι, 142, 184.

Μύλη, 166.

N.

Νεύρα, 258, 287.

Νεφρός, 120.

Νεφροί, 84, 120, 122, 272.

Νύμφη, 128.

Νῆτον, 14, 146, 152, 190;
282.

O.

Οδόντες, 140, 142, 172, 184,
262.

Οισοφάγον, 72, 88, 92, 94.

Ομφαλὸς, 112, 122, 124, 126.

Ορχίς, 236.

Οσά, 130, 169.

Οσφύς, 124, 146, 102, 190;
192, 234, 272.

Ουλα, 262, 264.

Ουράνισκον, 140.

Ουρητήρες, 120, 124.

Ουρ, 136, 138.

Οφρύς, 138, 140, 218, 226.

Οφρύες, 52, 262.

Οφθαλμὸς, 42, 140, 176, 180;
260.

Οφθαλμοί, 30, 42, 44, 52, 136,
260, 268.

Π.

Παγκρέας, 108, 110.

Παρεγκεφαλίς, 8, 10.

Παρέγχυμα, 76, 114, 118.

Πεδίον, 168.

Πέλμα, 252.

Πέρας, ἀρτυρινοειδές, 58.

Περικαρδίον, 84.

Περικράνιον, 8.

Περίναιον, 128.

Περιτόναιον, 70, 102, 106, 116,
118, 110, 122, 128, 234, 273.

Περσφεία τροχιλάδης, 158.

—— κονδυλάδης, 144, 166.

Περόνη, 132, 164, 166, 252.

Πήχυς, 132, 156, 158, 214,
216, 218, 220, 222, 224,
226, 228, 282.

Πλευραί, 56, 58, 70, 152, 190,
192, 210, 212, 214, 216,
230

I N D E X.

230, 234, 242.
 — δάδικα, 152.
 — πῦ θυροειδῶς, 56.
 — ἑὺ θάραξ, 154.
 — λαμβδοειδῶς, 56, 144.
 Πλέγμα δικτυοειδῆς, 20, 24, 78.
 Πλέγματι χοροειδῆ, 12.
 Πνεῦμα, 24, 42.
 — αἰθεροειδῆς, 42.
 — αὐγοειδῆς, *ibid.*
 — φλογᾶδες, 50.
 — ψυχικόν, 10, 24.
 Πνεύμων, 46, 64, 66, 68, 70, 72, 74, 76, 80, 82, 84, 86, 272.
 Πόρϕ, 8, 10, 12, 14, 260, 266.
 — αἰδοίς, 128, 138.
 — ἀκουσικός, 138.
 — οὐρηπικός, 120.
 — τῆ πνεύματ, 58, 62.
 — χοληδόχ, 124.
 Πόροι, 16, 18, 20, 44, 46, 48, 260.
 Πόρθη, 126.
 Ποῦς, 252.
 Πρόβλημα, 6.
 — τῆς φάρυγγ, 128.
 Προβλήματι ἠθμοειδῆ, 18.
 Προβολαί τῆ κρανίω, 6.
 Προσκολλήματα λεπιδοειδῆ, 136.
 Πρόσωπον, 20, 174.
 Πρόχοοι, 58.
 Πτέρνα, 168, 252.
 Πτερύγιον, 282.
 — τῆ ῥινός, 172, 174.
 Πτερύγια, 140, 174.
 — τῆ ῥινός, 172, 174.
 Πυέλος, 20.
 Πυθμῶν, 90, 92, 94.
 — τῆ γαστρός, 90.
 Πύγη, 242, 244.

Πόλαν, 122.
 — ἥπατος, 114, 116.
 Πυλωρὸς, 102, 116.
 Πυρρῆν, 54.
 Πῶμα, 62, 124.
 Ρ.
 Ρ^αφή, 134, 136, 140.
 — ἐγκαρσία, 134, 138.
 — εἰθεῖα, 136.
 — λαμβδοειδῆς, 24, 132, 134, 138, 200, 268.
 — λόξη, 138.
 — σεφανιαία, 132, 134, 136.
 Ριφαί, 2, 16, 132, 134, 138, 140.
 — ἐγκαρσία, 132.
 — τῆ κεφαλῆς, 9, 137.
 — λεπιδοειδῆς, 136.
 — σεφανιαία, *ibid.*
 Ράχαι, 70, 88, 102, 122, 146, 152, 154, 186, 190, 192, 196, 230, 232, 234.
 — ὀρθία, 146.
 Ρίζα τῆ γλῶττης, 270.
 Ρίζαι τῶν πλευρῶν, 232, 272.
 — τῶν ὀδόντων, 262.
 — τῶν ὀφθαλμῶν, 260.
 — τῶν τομίων, 140.
 Ρις, 44, 46, 48, 50, 140, 174, 176, 178, 258.
 ῤίνες, 10, 16, 263.
 Ρυθμός, 50.
 Σ.
 Σίμα τῶ ἀνωπλάτων, 232, 282.
 Σκελετός, 130, 140.
 Σκελετοί, *ibid.*
 Σέλι, 104, 122, 284.
 Σέπτισμα, 6.
 Σέπασμα περικάρδιον, 84.
 Σκυταλίδες, 162.
 Σπασμοί, 184.

I N D E X.

Σπασμοὶ κυνικοί, 172.
 Σπλάγγνα, 102, 118, 268, 272.
 Σπλάγγνοι, 114.
 Σπλῆν, 84, 92, 118, 120, 272.
 Σπογγία, 118.
 Σπίνδυλον, 28, 88, 148, 190,
 200, 210, 232.
 Σπίνδυλοι, 26, 28, 70, 88, 90,
 146, 150, 152, 192, 200,
 210.
 Σπίνδυλοι κτ' τὸν ἀσκήν, 146, 192,
 200.
 ——— κτ' τὸ διάφραγμα, 284.
 ——— τοῦ θάρακος, 192, 200,
 210, 282.
 ——— τ' ἰσφύσιν, 124, 287.
 ——— τ' ῥάχιδος, 70, 88, 146.
 ——— τοῦ τραχήλου, 146, 192.
 σέρον, 80, 152, 156, 202, 208.
 σέρμα, 72.
 σεφάη, 38.
 σέφαι, 132.
 σῆθον, 80, 214, 216.
 σίχοι, 160.
 σόμα, 16, 44, 46, 48, 52, 54,
 70, 90, 92, 98, 182, 184,
 186, 208.
 ——— τ' γαστρὸς, 72, 112, 270.
 ——— τ' καρδίας, 80, 82, 86.
 ——— τ' κοιλίας, 72, 122, 270,
 272.
 ——— τ' κύστεως, 236.
 σόμακον, 46, 52, 56, 58, 64,
 68, 70, 76, 90, 92, 94, 96,
 112, 200, 208, 270.
 σόμιον, 62.
 Σουτρίταις, 46.
 Σφῆν, 136.
 Σφιγκτήρ, 202.
 Σφύρα, 166.
 Σῶμα, 57, 116, 120.

— ἀμφιβλησροειδές, 36.
 — ἀδενώδες, 110.
 — νεφρώδες, 126.
 Σώματα χονδράδη, 140.
 Τ.
 Ταμιεῖον πιεύματ, 74.
 Ταρσός, 178, 180.
 — ἰσθμὸς ὀφθαλμῶ, ibid.
 — τῆς ποδός, 168, 252, 254, 256.
 Τέτραρον, 168.
 Τράχηλον, 20, 22, 24, 28, 56,
 66, 68, 76, 118, 122, 130,
 146, 150, 172, 182, 190,
 192, 194, 198, 212, 262,
 270, 272.
 Τέτων, 104, 110, 150, 222, 224,
 248, 250.
 Τένοντες, 14, 222, 256, 258.
 Τιτθός, 216.
 Τομῆς, 140, 142.
 Τρήμα, 40, 46, 62, 138, 200,
 260, 262, 264.
 — τ' ἀκροῦ, 266.
 — τ' λιθοειδῶς ὄσθ, 266.
 — μέγιστον τ' κεφαλῆς, 138.
 — φυσικόν, 138.
 Τρήματα τ' παχέας μήνης, 22.
 — ἰσθμὸς πλατέ, 284, 286.
 — τ' ῥινός, 46, 48.
 — τῶν φρενῶν, 112.
 Τρίχες, 52.
 Τροχαντήρες, 164.
 Τυφλόν, 266.
 — ἔντερον, 102.
 Υ.
 Υμὸν τ' ἀρτηρίας τραχείας, 68.
 — λεπτός, 6, 76, 110.
 — περιτόναι, 104.
 — ἐν τῇ ῥινί, 268.
 — ὑπεζωκός, 50.
 ὑμένες τ' καρδίας, 82.

I N D E X.

ὀμένες ἰσχυροί, κοινοί, 110, 270.
 — λεπτοί, 80.
 — σιγμοειδείς, 80.
 — ψιγλάχιες, 80.
 ὑγρὴν κρυσταλλοειδῆς, 30, 43.
 — ὑαλοειδῆς, *ibid.* & 260.
 — φλογματοειδῆς, 54.
 ὑπερώϊα, 16, 18, 46, 54, 136,
 140, 184, 264, 268.
 ὑπογάστριον, 102, 104, 236,
 240.
 ὑποχόνδριον, 62.
 ὑποχόνδριον, 240.

Φ.

Φάλαγγ, 162.
 Φάλαγγες, 160, 168.
 Φάρυγγ, 46, 52, 58, 64, 70, 74,
 76, 128, 205, 208.
 Φάτυα, 140, 142.
 Φλέψ, 4, 112.
 — ἀρτηριοειδῆς, 76, 82, 88.
 — καιλή, 78, 80, 112, 116,
 118.
 Φλέβες, 2, 4, 6, 12, 24, 72,
 74, 76, 90, 98, 100, 105,
 108, 114, 116, 122.
 Φρένες, 70, 78, 90, 92, 104,
 110, 112, 116, 118, 232,
 240, 262, 272.

Χ.

Χείλη, 18, 170.
 Χείλη, 62, 170, 172, 240.
 Χείρ, 156, 158, 186, 224, 226,
 254, 256.
 — ἄκρα, 156, 160, 214, 224,
 226, 282.
 Χιτών, 4, 30, 32, 36, 44, 46,

58, 74.
 — ἀμφιβληστροειδῆς, 32.
 — ἡ γλάσσης, 52, 54, 264.
 — κεραιτοειδῆς, 38, 40, 42.
 — κυανοῦς, 38, 40.
 — κυκλοτερῆς, 68.
 — περιμάστιον, 88.
 — πνεύμονον, 74.
 — ρυγιδῆς, 38, 40, 42, 44.
 — ὑπαλειφῶν πτωρίνα, 262.
 — — πρὸς βίνας, 263.
 — χροειδῆς, 34, 36, 38.
 Χιτώες, 94, 100, 104.
 — τῆς ἀρτηρίας, 74.
 — τῆς ἀρτηρίας τευχείας, 64.
 — τῆς γαστρῆς, 98.
 — τῶν ἐντέρων, 94.
 — πνεύμονος, 74.
 Χοάη, 20.
 Χόνδρος, 56, 58, 60, 67, 69,
 70, 84, 144, 152, 154, 202,
 204.
 — ἀρτηριοειδῆς, 50, 60, 62,
 64, 100, 204.
 — θυροειδῆς, 58, 60, 144, 202,
 204.
 — ξιφοειδῆς, 72, 102.
 Χόνδραι, 56, 58, 70.
 — σιγματοειδείς, 76.
 Χυλῆς, 100.
 Χωρίον, 6.
 Χωρία καὶ πρὸς λαγόνους, 214.
 — ἄ φρενῶν, 262.

Ψ.

Ψαλῆς, 10.
 Ψαλιδοειδῆς, *ibid.*
 Ψιλὸν καὶ ἄσπερον τῆς πυγῆς, 242,
 244, 250.

Ἔα,

I N D E X.

Ψά, 242.

Ψάαι, 234, 284.

Ω.

Ωμος, 190, 192, 218, 220,
282.

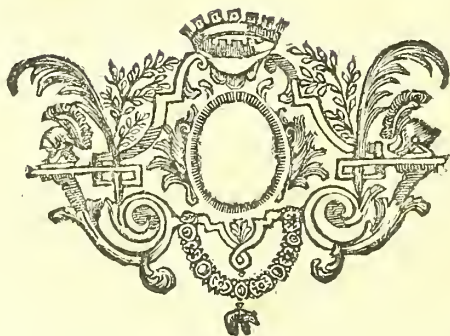
Ωμοι, 156.

Ωμοπλάτη, 154, 192, 194,
210, 212, 214, 216, 218,
220, 282.

Ωμοπλάται, 154, 186, 188,
190, 206, 212, 282.

Ωρα, 52, 134, 136, 138, 182,
186, 194, 266.

— τῆς καρδίας, 80, 82, 86.

A.

Abdomen, 93, 103, 105, 215, 233, 235, 237, 241.
 Acromium, 155, 173, 189, 191, 219.
 Agglutinationes squamis similes, 137.
 Ala, 283.
 Alæ, 211.
 Alveoli, 141, 143.
 Ambages, 47, 53, 101, 103, 267.
 Amiculum crystallini, 43.
 Angulus magnus, 141, 177, 179, 181, 269.
 Angulus parvus, 139, 141, 179.
 Anus, 91, 103, 129, 239, 241, 281, 287.
 Aponeurosis, 105, 235, 253.
 Aponeuroses, 37, 179, 183.
 Arteria aspera, 47, 51, 53, 59, 65, 67, 77, 79, 201, 203,
 — carotis, 263.
 — magna, 113.
 — maxima, 91.
 — venosa, 77, 83, 87, 89.
 Arteriæ, 7, 21, 23, 25, 51, 55, 73, 75, 77, 79, 85, 87, 107, 109, 123, 271, 273.
 — carotides, 271.
 Articulus, 191, 219, 227, 229, 249, 257.
 Artus, 29.
 Aures, 53, 135, 137, 139, 183, 187, 195, 267.
 Auris, 137, 139.
 Axillæ, 211.

B.

Bases belonoeidam, 207.
 Basis cerebri, 21, 27, 269.
 — cordis, 81.
 — Oculi, 177.
 — scapulæ, 189, 193.

Brachium, 133, 157, 159, 215, 217, 219, 221, 223, 225, 227, 229, 283.
 Bronchos, 71.
 Bronchia, 71.
 Buccæ, 171, 173, 183, 267.

C.

Cæcum, 267.
 — intestinum, 103.
 Calx, 169, 253.
 Caput, 17, 21, 23, 25, 27, 29, 73, 189, 193, 195, 197, 199, 217.
 — brachii, 221.
 — cordis, 85.
 — femoris, 247.
 — ossis, 131.
 — radii, 157.
 Carpus, 159, 161, 219, 225, 227, 229, 257.
 Cartilago, 57, 59, 61, 67, 71, 85, 145, 153, 155, 203, 205.
 — arytenoideis, 59, 61, 63, 65, 205.
 — ensiformis, 73, 103.
 — scuto similibus, 57, 61, 145, 203, 205.
 Cartilaginee sigma referentes, 76.
 Cataclis, 155.
 Cerebrum, 3, 25, 27, 29, 37, 43, 45, 143, 259, 261, 263.
 Cerebellum, 9, 11.
 Cervix scapulæ, 155.
 — vesicæ, 123, 129.
 — vulvæ, 125.
 Cervices ossium, 131.
 Chorion, 7.
 Ciconiæ, 71.
 Circumvolutiones intestinalium, 101, 103.
 Claviculæ, 69, 71, 73, 155, 157, 173, 189, 211, 229.

Collum, 21, 23, 25, 29, 57, 67,
69, 77, 119, 123, 131, 147, 151,
173, 183, 191, 193, 195, 199,
213, 263, 271, 273.
Colon, 103, 107.
Calvaria, 3, 5, 7, 9, 23, 25, 45,
133, 135, 261, 259.
Conarium, II, 13.
Convulsiones, 185.
— caninæ, 173.
Conus, 13, 259.
Cor, 21, 25, 49, 51, 69, 75,
81, 169, 273.
Cornua, 127.
Corona, 39.
Coronæ capitis, 27, 131, 147,
149, 159, 183.
— extremæ maxillæ, 183.
Corone, 131, 133, 147, 149, 157.
Coronon, 131.
Corpus, 57, 117, 121.
— glandulosum, III.
— nervosum, 127.
— retiforme, 37.
Corpora cartilaginea, 141.
Costæ, 57, 59, 71, 191, 193,
211, 213, 215, 217, 231, 235,
243.
— duodecim, 153.
— lambdoidis, 57, 145.
— thoracis, 155.
— thyroidis, 57.
Cotyla, 131, 157, 165.
Coxendices, 163, 165, 243, 245,
247, 249.
Crura, 105, 123, 285.
Cuneus, 137.
Cunnus, 125, 127, 129.
Cutis, 27, 105, 171, 173, 175,
227, 241, 283.
— brachii, 283.
— faciei, 263.
— frontis, 175.
— musculosa, 241.
— pilosa, 267.

D.

Dentes, 141, 143, 173, 185,
263,
— canini, 143.
— incisores, 141, 143.
— molares, 143, 185.
Digitus, 161, 163, 169, 223, 225,
227, 251, 253.
Diploe, 5.
Dorsum, 15, 147, 153, 283.
Duodenum, 103.

E.

Epiglottis, 53, 57, 63, 65.
Epiphysis, 133.
Epomis, 215.
Exortus, 103, 187, 215, 249, 253,
255, 261.
— belonoides, 207, 209.
— duodeni, 103.
— coronæ, 183.
— lati, 195.
— mammis similes, 139, 145.
— nervorum, 281, 285.
— pudendi, 237, 241, 243.
— pterygoides, 185.
— vermiformes, 13.

F.

Fauces, 47, 53, 59, 65, 71, 75,
77, 129, 207, 209.
Femur, 133, 157, 165, 167, 241,
243, 245, 247, 249, 251, 253,
255.
Fibula, 133, 165, 167, 253.
Foramen, 41, 47, 63, 139, 201,
261, 263, 265.
— auditus, 267.
— lambdoidis, *ibid.* *offis.*
— maximum capitis, 139.
— naturale, 247.

I N D E X.

Foramina crassæ membranæ, 23.
 — nasi, 47, 49.
 — ossis lati, 285, 287.
 — septi, 113.
 Frons, 137, 139, 175.
 Fundus, 91, 93, 95.
 — ventriculi, 91.

G.

Genu, 165, 245.
 Gibbus cubiti, 219, 221, 223.
 Gingivæ, 263, 265.
 Glandula, 13, 19, 21, 111.
 — cono similis, 13.
 Glandulæ, 13, 55, 267.
 Glaucedo, 43.
 Glæna, 131.
 Gula, 47, 53, 57, 59, 65, 69,
 71, 77, 91, 95, 97, 113, 201,
 209, 271.
 Gurgulio, 67, 129.
 Gutturniones, 59.

H.

Hepar, 77, 83, 85, 93, 101,
 113, 273.
 Humerus, 191, 193, 219, 221,
 283.
 Humeri, 157.
 Humor crystallinus, 31, 33, 35,
 37, 39, 41, 43, 261.
 — pituitosus, 55.
 — vitreus, 31, 33, 35, 37,
 41, 43.

I.

Ilia, 127, 163, 215, 217, 235.
 Infundibulum, 21.
 Index, 223, 227, 257.
 Insertio vasorum, 121.
 Intercostale, 283, 285.
 Internodium, 163.

Internodia, 161, 169.
 Intestinum, 95, 99, 101, 103,
 109, 117.
 Intestinum rectum, 103, 125,
 127, 241.
 — tenue, 103.
 Intestina, 95, 99, 101, 105, 107,
 109, 117, 241, 269, 273.
 Involucrum, vid. Ambages.
 Iris, 37, 39, 41.
 Isthmus, 209.

L.

Labrum, 19, 171.
 Labra, 63, 171, 173, 241.
 Larynx, 47, 53, 55, 57, 59, 61,
 63, 65, 67, 71, 95, 97, 155,
 191, 201, 205, 207.
 Latera, vid. Costæ.
 Lien, 85, 93, 107, 119, 121, 273.
 Lingua, 53, 55, 61, 63, 187,
 207, 209, 271.
 Lingula, 61, 63.
 Lobus, 79, 107, 115.
 Lobi, 69, 77, 81, 87, 93, 113,
 121.
 Lumbi, 103, 125, 147, 191, 193,
 235, 273.

M.

Mala, 141, 171, 175, 265.
 Maleoli, 167.
 Mamma, 217.
 Manus, 157, 159, 187, 225, 227,
 255, 257.
 — extrema, 157, 161, 225,
 227, 283.
 Maxilla, 55, 57, 133, 137, 141,
 143, 145, 171, 173, 175, 183,
 185, 205, 207, 209, 263, 265.
 Meatus, 9, 11, 13, 15, 17, 19,
 21, 45, 47, 49, 129, 261, 267.
 — auditorius, 139.

Meatus pudendi, 129, 139.
 — qui bilem continet, 125.
 — spiritus, 59, 63.
 — Urinarius, 121.
 Medium superciliarum, 137.
 Medulla, 131, 133.
 — spinalis, 25, 27, 29, 31, 123, 147, 149, 151, 259, 273, 285.
 Membrana dura, crassa, 3, 5, 7, 9, 17, 23, 25, 27, 29, 37, 47, 267.
 — asperæ arteriæ, 69.
 — choroides, 7, 21.
 — in naribus, 269.
 — peritonæa, 105.
 — succingens, 71.
 — tenuis, 5, 7, 21, 35, 39, 77, 111, 147, 259.
 Membranae communes, 111.
 — cordis, 83.
 — sigmoides, 81.
 — tenues, ibid.
 — triglochines, ibid.
 Membrum, 159, 217, 223, 227.
 Mentum, 145, 171, 207, 209.
 Mesenterium, 109, 115.
 Meseræum, 7, 109.
 Metacarpium, 161, 163, 223, 227, 229.
 Mola, 167.
 Molæ, 12, 185.
 Musculi, 171, 259.

N.

Nares, 11, 17, 45, 49, 269.
 Nasus, 45, 47, 49, 51, 141, 171, 175, 177, 179, 259.
 Nates, 13, 15, 243, 245.
 Natis, 165.
 Nervi, 259, 287.
 Nuda & expers carnis pars natium, 243, 245, 251.

Nympha, 129.

O.

Occiput, 133, 137, 139, 155, 187, 191, 195, 197.
 Ocrea five anticnemium, 167, 247, 249.
 Oculus, 43, 141, 177, 181, 261.
 Oculi, 30, 42, 44, 53, 137, 261, 269.
 Oesophagus, 73, 89, 93, 95.
 Omentum, 93, 105, 107.
 Os oris, 17, 45, 47, 49, 53, 55, 71, 91, 99, 159, 183, 185, 187.
 — ventriculi, 73, 113, 271.
 — cordis, 81, 83, 87.
 — ventris, 73, 113, 271, 273.
 — vesicæ, 237.
 Orbita trochleæ fimilis, 159.
 Ora arytanoides, 59.
 Orificia cordis, 81, 83, 87.
 Ordines, 161.
 Ossa, 131, 170.

P.

Palatium, 17, 19, 47, 55, 137, 141, 185, 265, 269.
 Palpebra, 179, 181, 183.
 Palpebræ, 41, 179, 181, 263.
 Pancreas, 109, 111.
 Parenchyma, 77, 115, 119.
 Patella, 167, 251.
 Pectus, 81, 215, 217.
 Pericardium, 85.
 Pericranium, 9.
 Perinæum, 129.
 Pelvis, 21.
 Peritonæum, 71, 103, 107, 117, 119, 121, 123, 129, 235, 273.
 Pes, 253.
 Pili, 53.
 Pinna, 283.
 — narium, 173, 175.

I N D E X

Pinnae, 141, 175.
 — narium, 173, 175.
 Phalanges, 161, 169.
 Phalanx, 163.
 Planta pedis, 169.
 Plexus retiformis, 21, 25, 79.
 Pollex, 227.
 Poples, 251, 255.
 Portae, 123.
 — Hepatis, 115, 117.
 Processus, 131, 133, 259.
 — ancyroides, 157, 191.
 — cartilaginosi, 215.
 — coracoides, 157.
 — duarum coronarum, 159.
 — cubiti styloformis, 161.
 — lati & magni, 151.
 — mammi similis, 127, 139, 145.
 — maximi, 285.
 — odontoides, 149.
 — parvi, 165.
 — pterygoides, 137.
 — pyrenoides, 147, 149.
 — recti & magni, 163.
 — spectantes deorsum, 151.
 — styloformes, 139, 145, 147,
 161, 205, 207, 209.
 — sursum spectantes, 151.
 — transversi
 — vermiformis, 13.
 Præputium, 127.
 Promptuarium spiritus, 75.
 Propugnacula cribriformia, 19.
 Propugnaculum, 7.
 — pharyngis, 129.
 Pubes, 125, 237, 241.
 Pudendum, vid. cunnus & 239,
 241, 243, 287.
 Pudenda, 129.
 Pulmo, 47, 65, 67, 69, 71, 73,
 77, 81, 83, 85, 87, 273.
 Pupilla, 41, 43, 45.
 Pylorus, 103, 117.

R.

Radix linguæ, 271.
 Radices costarum, 233, 273.
 — dentium, 263.
 — Incisorum, 141.
 — Oculorum, 261.
 Rectum intestinum. vid. Intestinum.
 Ren, 121.
 Renes, 85, 121, 123, 273.
 Rythmus, 51.

Q.

Quatrio, 169.

S.

Scapula, 155, 193, 195, 211,
 213, 215, 217, 219, 221, 283.
 Scapulæ, 155, 187, 189, 191, 207,
 213, 283.
 Sceletos, 131, 141.
 Sceleti, ibid.
 Scutillæ, 163.
 Scutum, 57.
 Sedes, 91, 103, 129, 239, 241
 281, 287.
 Sedes ilium, 215.
 Septum transversum sive Diaphrag-
 ma, 31, 71, 79, 91, 93, 105,
 111, 113, 117, 231, 233, 235,
 241, 263, 273.
 Septum nasi, 45.
 Sima scapularum, 233, 283.
 Sinuiput, 133, 137, 139, 155, 187,
 191, 195, 197.
 Sinus cordis, 81, 83, 85, 87, 91,
 271.
 — renis, 121.
 — vulvæ, 129.
 Sphincter, 203.
 Spina, 71, 89, 103, 123, 147,
 153, 155, 187, 191, 193, 197,
 231, 233, 235.

PP 3

Spina

I N D E X.

Spina recta, 147.
 Spiritus, 25, 43
 — ætherius, 43.
 — animalis, II, 25.
 — flammeus, 53.
 — splendidus, 43.
 Sternum, 81, 153, 157, 203, 209.
 Sterna, 73.
 Stylus five nucleus, 55.
 Supercilium, 139, 141, 219.
 Supercilia, 53, 263.
 Sura five fibula, 233, 165, 167, 253
 Suspensores (musculi) 237.
 Sutura, 135, 137, 141.
 — coronalis, 133, 135, 137.
 — lambdoides, 3, 5, 133, 135, 139, 201, 269.
 — obliqua, 135, 139.
 — recta, 137.
 Suturae, 3, 17, 133, 135, 139, 141.
 — capitis, 9-137.
 — coronales, 137.
 — obliquae, 133.
 — squamis similes, 137.

T.

Talus, 165, 167, 169.
 Tarsus, 179, 181.
 — oculi, ibid.
 — pedis, 169, 253, 255, 257.
 Tegumentum, 7.
 Tempus, 139, 141, 145.
 Tempora, 137.
 Tendo, 105, III, 151, 223, 225, 249, 251.
 Tendines, 15, 223, 257, 259.
 Tenue. vid. Intestinum.
 Testudo, II.
 Testudineum, ibid.
 Testiculus, 237.
 Testiculi, 13.
 Thorax, 21, 31, 51, 63, 67, 69, 71, 73, 75, 79, 81, 89, III,

147, 153, 155, 193, 201, 211, 213, 231, 233, 243, 263, 271, 273, 285.
 Thymus, 81.
 Tibia vel crus, 133, 157, 165, 167, 241, 243, 245, 247, 249, 251, 253, 255.
 Torcular, 5.
 Trochanteres, 165.
 Tuberculum brachii, 159.
 — femoris, 251.
 Tubercula, 157, 159.
 Tunica, 5, 31, 33, 37, 45, 47, 59, 75.
 — choroides, 35, 37, 39.
 — circularis, 69.
 — cornea, 39, 41, 43.
 — pericardios, 89.
 — pulmonis, 75.
 — ragoides five cærulea, 39, 41, 43, 45.
 — retiformis, 33.
 — subternens nares, 263, 269;
 Tunicae arteriae, 75.
 — arteriae asperae, 65.
 — intestinorum, 95.
 — pulmonis, 75.
 — ventriculi, 99.

V.

Vas, 5, 7.
 — bilem continens, 109, 123.
 — venosum, 119.
 Vasa, 7, 81.
 — salivam effluentia, 55.
 Vena, 5, 113.
 — ἀρτηριώδης, 77, 82, 88.
 — κοίλη, 79, 81, 113, 117, 119.
 Venæ, 3, 5, 7, 13, 25, 73, 75, 77, 91, 99, 101, 107, 109, 115, 117, 123.
 Ventres thoracis, 73.
 Ventriculus, 21, 53, 101, 103.
 — cordis, 81, 83, 85, 87, 91, 271.

Ven-

I N D E X.

- Ventriculus glottidis**, 63.
 — renis, 121.
 — sanguineus, 87.
 — spiritum continens, 81, 87.
Ventriculi, 19, 25, 47, 51, 53.
 — anteriores, 13, 47, 49.
 — cerebri, 9, 11, 25, 79, 259.
 — cordis, 87.
 — thoracis, 73.
Vertebra, 29, 89, 149, 191, 201, 211, 233.
Vertebræ, 27, 29, 71, 89, 91, 93, 147, 151, 153, 193, 201, 211, 233.
 — cervicis sive colli, 147, 193, 201.
 — lumborum, 125, 285.
 — ad septum transversum, 285.
 — spinæ, 71, 89, 147.
- thoracis, 193, 201, 211, 283.
Vertex capitis, 9.
 — cordis, 81, 85.
 — summus, 25.
Vertices cordis, 85.
Vesica, 101, 103, 105, 109, 121, 123, 125, 127, 237, 239.
 — fellis capax, 123.
 — fel excipiens, 117.
Vestigium pedis, 253.
Viscus, 115.
Viscera, 103, 119, 269, 273.
Vultus, 21, 175.
Vulva, 105, 125, 129.
Umbilicus, 113, 123, 125, 131.
Ureteres, 121, 125.
Uvea. vid. tunica ragoides.
Uva, 243.
Uvula, 235, 285.

Errata in textu Græco.

Pag. 18. Vers. 10. ἐκπρῶς, εἰσπρῶς. 20. 7. δ', δ'. 26. 12. ἐπιτελέντο, ἐπετελέντο. 30. 6. μετὰ τὸ, μετὰ τὸν. 38 9. λόγῳ, λόγῳ. 68, 14. ἰδί', δι'. 70. 6. ζῶουι, ζῶου. 72. 13. τὴν, τὸν. 84. 2. γενηθείσαι, γεννηθείσαι. 88. 3. ζάματι, σάματι. 90. 18. τῆ, τῆ. 108. 20. ἐν, ἐν. 116. 7. σπλάγγρον, σπλάγγρον. *ibid.* 10. ἦ, ἦ. *ibid.* 24. ζυνάπτειν, συνάπτειν. 120. 22. κἂν τεύθεν, κἂν τεύθεν. 138. 10. τοῦτω, τοῦτω. *ibid.* 14. τῷ δέ, τῷδε. 146. 7. ἱερὸν, ἱερὸν. *ibid.* 15. πέντε τῶν, πέντε τῶν. 148 16. ante κοιλότητας inferre δύο. *ibid.* 19. τὴν, τὸν. 156. 13. τὸ μὴ, τὸ μὴ. 158. 1. κυρτὸς μὴν, κυρτὸς μὴν. *ib.* 4. ἕτερον, τὸ ἕτερον. *ibid.* 11. μολίζονος, μολίζονος. 160. 18. διαρβρῶνμένον, διαρβρῶνμένον. 162. 10. post μετακαρπίς pone punctum. 180. 15. ἐξηγήσασθαι, ἐξηγήσασθαι. 184. 2. ante παραφροσύνας inferre καί. 192. 1. ante τῆς ὀσφύος omiffum est καί. 240. 7. χροιά, χρεία. *ibid.* 19. ἔδραν, ἔδραν.

In versione Latina.

13. 19. imbecillia, imbecilli. 15. 7. abstrahet, abstrahit. 39. 16. ae, ac. 67. 5. nodo, modo. 101. 2. super vacanea, supervacanea. *ibid.* 21. corruptæ, corruptæ. 109. 17. exerementum, excrementum. 115. & portis, ex portis. 117. 9. omnino expers, omnino sensus expers. 119. 2. inferre, inferne. 127. 21. κέρατις, κέρατος. *ibid.* 22. nervosorum, nervosum. 133. 1. cavitatem, & cavitatem. *ibid.* 9. ἐπιφύσεος, ἐπιφύσεως. 139. 12. eas— quarum, eos— quorum. 147. 10. Vertebræ aut, Vertebræ ad. 151. 2. abiunt, ambiunt. *ibid.* 7. ACRO, SACRO, 157. 8. figura crassitudine, figura & crassitudine. 161. 3. quæ, qui. *ibid.* brachialis, brachialis. 187. 1. densi, tensi. 203. 15. constrictiores, constrictores. 243. 9. abductionis, adductionis. 247. 17. dilatus, delatus. 271. 3. aggregavit, aggregavit.

In Notis.

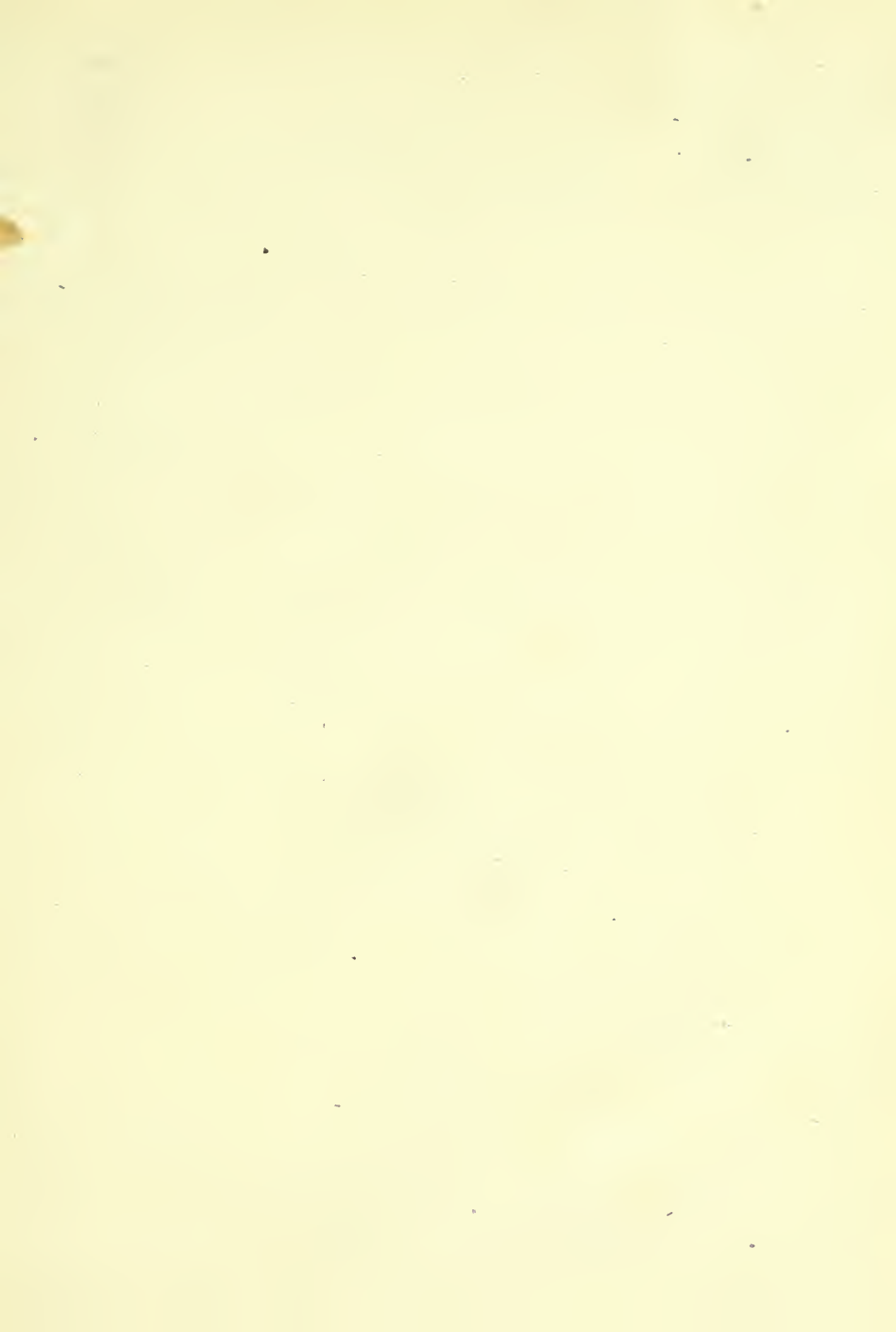
P. 4. Num. 4. 1. Οὐ τὸν, Οὐ τὴν. P. 7. N. 5. πολλαχόθε, πολλαχόθι, bis. P. 15. n. 5. ἀνακυκλωείθσης, ἀνακυκλωθείσης. P. 22. N. 4. 2. ὄντως, ἔντως. P. 26. N. 5. ἐπιτελέντο— ἐπιτελούν, ἐπετελέντο— ἐπετέλν. P. 49. N. 5. αἰσθονόμενος, αἰσθανόμενος. *ibid.* N. 7. πορίζειν αὐτῷ, πορίζειν αὐτῆ, & , ἐαυτῷ πορίζειν , ἐαυτῆ πορίζειν. P. 50. N. 4. Ἀν ἀνατιραμένοις? Ἀν ἀνατιτραμένοις? P. 86. N. 1. εὐρυχωρία, εὐρυχωρία, bis. P. 114. N. 3. quod vivunt, dele quod. P. 117. N. 4. παραλάττει, παραλλάττει, bis. P. 118. N. 1. ταῖς φρεσὶ, ταῖς φρεσὶ. P. 127. N. 3. ὀνομάσθαι, ὀνομάσθαι. P. 135. N. 9. σεΦαναϊαν, σεΦαναίαν. P. 139. N. 5. γραφοειδέ, γραφοειδέ. P. 141. N. 8. ἐξηρμισμένοις, ἐξηραμμένοις. P. 154. N. 3. συνφύονται, συμφύονται. P. 155. N. 8. ὦ, ὦ. P. 165. N. 6. ἀπολείπται, ἀπολείπται. P. 166. N. 1. recte, recte etiam. P. 180. N. 1. σημείον, σημείον. *ibid.* N. 5. συνεφέλικται, συνεφέλικται. P. 218. N. 3. Φαινοίμοις, Φινοίμοις. P. 236. N. 1. audato, laudato. P. 254. N. 2. atqui, atque.

In Addendis, Pag. tertia 116. 12. me temperare, mihi temperare.

I
Oribasius
1735

